

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

1 Μαρτίου 1897—31 Δεκεμβρίου 1897.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
1897

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

- † Ὁ Μητροπολίτης Ἀρχιάλουν ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ (Πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
Ὁ Α' γραμματεὺς τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου Δ. Θ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ
Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Α' Πατριαρχικοῦ Γραφείου Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ, (γραμματεὺς)
Ὁ Β' γραμματεὺς τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ΑΛΚ. ΜΑΥΡΑΚΗΣ, (ταμίαις.)

ΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΛΗΞΑΝ ΙΖ' ΕΤΟΣ
ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΗΣ "ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ,"
ΜΕΤΑΣΧΟΝΤΕΣ

- † Ὁ Ἀρχιάλουν ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
† Ὁ Καρπάθου καὶ Κάρσου ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ
† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ἀρχιμ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, Καθηγητὴς τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς
† » » ΜΕΛΙΣΣΗΝΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
Ἡ Α. Ε. ὁ Ἀρχων Μ. Λογοθέτης Σ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ βένης
ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ, Καθηγητὴς τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς
Ἰεροδ. ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ, Καθηγητὴς τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς
ΔΟΥΤΖΟΣ ΗΛΙΟΥ, Καθηγητὴς τοῦ Ροβερτείου Γυμνασίου
Β. Α. ΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ, Καθηγητὴς, Ἐφορος τῶν ἀρχαιοτήτων ἐν τῷ Αὐτοκρατορικῷ Μουσείῳ.
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ, Γραμματεὺς τοῦ Α' Πατριαρχικοῦ Γραφείου
ΞΕΝΟΦΩΝ ΣΙΑΔΕΡΙΔΗΣ
ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ ΜΕΝΔΡΙΝΟΣ
-

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος (πρόεδρος)
Δ. Θ. Σανθούπουλος
 Ἰ. Δ. Τανταλίδης (γραμματεὺς).
 Ἀλκιβιάδης Μαυράκης (ταμίας)

Ἀρχισυντάκτης
ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΑΔΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὄλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετ' ἑξίτια ἀργυρῶν 5
 διὰ τὸν κατώτερον κληρὸν καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
 ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκῳ γρυσῶν 25
 ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἄγονται τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου

ΕΤΟΣ ΙΖ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 1 ΜΑΡΤΙΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 1

Τοῖς συνδρομηταῖς τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»

Τοῦ 15' ἔτους τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» συμπληρωθέντος διὰ τοῦ προεκδοθέντος 52 τεύχους, τοῦ νέου δ' αὐτῆς ἔτους ἀρχομένου, ὡς γνωστὸν, ἀπὸ 1ης Μαρτίου, ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀληθεία» ἐκδίδεται ἐξαιρετικῶς σήμερον, ἀντὶ χθές.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά—Ρουμανικὴ Ἐκκλησία—Εἰρηνικὴ Ἐπιστολὴ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν ἀπάντησις εἰς αὐτήν—Ἡ ἀληθὴς καὶ ἡ φαντασιώδης εὐδαμονία τοῦ ἀνθρώπου—Τὸ μέγα Φῶς—Νεκρολογία Μητροπολίτου Ἐλασσῶνος Νικοδήμου—Πρόγραμμα τῶν κηρυζόντων τὸν θεῖον λόγον κατὰ τὴν Μ. Τεσσαρακοστὴν ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως—Πονήματα ἀρτιφανῆ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἀνάρρησις τοῦ Βασιλέως τῆς Σερβίας Ἀλεξάνδρου. — Τῆς Α. Μ. τοῦ βυτιλιέως τῆς Σερβίας Ἀλεξάνδρου ἄγοντος τῶν παρελθόντι Σαββάτῳ τὴν ἐπετηρίδα τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναρρήσεως αὐτοῦ, ἡ Α. Σ. ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Οἴκου, Θεόφωτος Μητροπολίτης Ἐφέσου Κωνσταντῖνος διεβίβασε τῇ Α. Ε. τῶ ἐνταῦθα πρεσβευτῇ τῆς Σερβίας Βλάδαν Γεώργεβιτς τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς καὶ προσήσεις αὐτοῦ διὰ τοῦ Τοποτηρητοῦ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας πανοσ. ἀρχιμανδρίτου Κυρίλλου, ἀρχιγραμματεῖος τῆς Ἱ. Συνόδου, καὶ τοῦ Ἰ. Δ. Τανταλίδου, Διευθυντοῦ τοῦ Α' Πατριαρχ. Γραφείου.

Ἐπισκέψεις. — Τῶν παρελθόντι Σαββάτῳ ἐπεσκέφατο τὴν Α. Σ. τὸν Τοποτηρητὴν τοῦ Πατριαρχικοῦ Θεόφωτος Κωνσταντῖνουπόλεως Μητροπολίτην Ἐφέσου Κωνσταντῖνον ἡ Α. Ε. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ρωσίας Α. Νελίδωφ.

Ἐροσιακοὶ Κατάλογοι. — Συμφώνως πρὸς τὴν πρό τιων ἡμερῶν ὑπὸ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἀπο-

λυθεῖσαν ἐγκύκλιον, καθ' ἣν ἐδόθη ἐντολὴ πρὸς πάσας τὰς ἐνορίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως ὅπως ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς, συγκειμένης ἐκ τοῦ ἀρχιερατικῶς ἢ ἱερατικῶς προϊσταμένου, τοῦ ταμίου καὶ τοῦ γραμματεῖος τοῦ ἱεροῦ ναοῦ, ὡς καὶ τοῦ μουχτάρη τῆς ἐνορίας, προσκληθῶσιν οἱ ἐκ τῶν ἐνοριῶν τὰ ἐν ἐν τοῖς ἀρθροῖς 4 καὶ 5 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Ἐκλογικοῦ Κανονισμοῦ διαγραφόμενα προσόντα κεκτημένοι καὶ σημειώσωσιν ἕκαστος ἐν ἐπί τούτῳ βιβλίῳ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐπώνυμον αὐτοῦ κτλ., ὡρίσθησαν γὰρ ὑπὸ τῶν Πατριαρχίων ἐξερχοί, οἵτινες μεταβάντες αὐθημερὸν εἰς τὰς ὁρισμένας ἐνορίας κατήρτισαν μετὰ τῆς διαληθθείσης ἐπιτροπῆς καὶ συνέταξαν ἀλφαριθμητικῶς τοὺς Καταλόγους, οἵτινες εἰσονται ἀνηρτημένοι ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ ναοῦ ἐπὶ δέκα ἡμέρας.

Οἱ ὁρισθέντες πατριαρχικοὶ ἐξερχοὶ ἦσαν οἱ ἑξῆς: Σταυροδρομίου, Κ. Δελικάνης. — Φαναρίου, Ἰ. Φορόπουλος. — Ἀγίου Νικολάου καὶ Ἀγίου Ἰωάννου Γαλατῶν, Γρ. Κωνσταντινίδης. — Τζιβαλίου, Κ. Βουτζαλίδης. — Εὐαγγελιστρίας, Κ. Παρτίσης. — Χριστοῦ καὶ Παναγίας Γαλατῶν, Τριτεύων Λαυρέντιος. — Ταταούλων, Γρ. Παπαδόπουλος. — Κουρούτσσεμε, Ἱερεὺς Νικόδημος Παπᾶ Γεωργίου. — Ὀρτάκιοι, Σύγκελλος Γερμανός. — Παναγίας Νεοχωρίου, Δευτερεύων Παρθένιος. — Διπλοκονίου, Ἰάκωβος Βασιλάδης. — Μ. Ρεῦματος, Ἰ. Δ. Τανταλίδης. — Βεβεκίου, Χρῆστος Παπᾶ Ἰωάννου. — Βογιατζίκιοι, Γ. Λεμονίδης. — Βλάχκας, Ν. Α. Νικολαίδης. — Ἐλπίδος Κοντοσκάλιου, Ἰ. Σταυρίδης. — Ἁγίας Κυριακῆς αὐτόθι, Ἄνθιμος Ὀρμανίδης. — Μουχλίου, Ἱερόθεος Ἐξενόπουλος. — Ἀγίου Μηνᾶ, Ἀγίου Νικολάου καὶ Ἀναλήψεως Ὑψωμαθίων, Μιχαὴλ Μιχαηλίδης. — Φερίκιοι, Α. Μαυράκης. — Στένης καὶ Ἀγίου Νικολάου Νεοχωρίου, Α. Γαζιζάδης. — Χαάκιοι, Γ. Βρυένιος. — Βελιγραδίου καὶ Ἀγίου Γεωργίου Ὑψωμαθίων, Ἱερεὺς Σωφρόνιος. — Ἐξ Μαυράρων, Μ. Στουδίτης. — Σαρματικίου καὶ Σαλματομβρούκιου, Ἰ. Βαρούτης. — Τεκφουρσεργίου καὶ Ἐγρικαπίου, Β. Σκραφόπουλος. — Παλαιοῦ Μπένιου, Κ. Σαρακινός. — Ταξιαρχῶν Α. Βρυένιος. — Ἐδινέκαπου, Θ. Φαρμακόπουλος. — Τοπ-

καπού, Π. Κεπέτζης. — Βαλίνου, Α. Ζαχαριάδης. — Σουλπορότης, Μ. Ίωαννίδης. — Φωτηρά, Γ. Χλωρός. — Αγίου Κωνσταντίνου Υψωμαθείων, Δαυίδ Άλγριαννάκης.

— *Αριζία*. — Τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ ἐπανεκάμφεν εἰς βασιλεύουσάν ὃ ἐπί τινα χρόνον ἐν Σαράντα Ἐκκλησίαις, ἰδίᾳ πατριδι αὐτοῦ, παρεπιδημήσας πανοσιολογίωτατος ἀρχιμανδρίτης Μελισσηνός Χριστοδούλου.

Ρουμανικὴ Ἐκκλησία

Διαιρέσις τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας κατ'ἐπαρχίας. — Ἐκ τινος ἀποσταλείσης ἡμῖν πραγματείας ἀποσπῶμεν τὰ ἐπόμενα, ἀφορώντα τὴν εἰς ἐπαρχίας διαιρέσιν τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας:

α) Τὸ βασιλεῖον τῆς Ρουμανίας διαιρεῖται πνευματικῶς εἰς ὀκτὼ μεγάλας ἐπαρχίας, ὧν δύο μητροπόλεις, ἡ τῆς Οὐγγροβλαχίας καὶ ἡ τῆς Μολδαβίας.

α'] Ἐπαρχία μητροπόλεως Οὐγγροβλαχίας· εἰς ταύτην ὑπάγονται οἱ νομοὶ: Γλαϊόβου, Βλάσκας, Τελεορτζιάνου, Μουσκάλου, Διμποβίτσας, Πράχνοβας, Ἰαλομίτσας ὡς καὶ σύμπασα ἡ Τρανσυλβανία.

β'] Ἐπαρχία ἀρχιεπισκοπῆς τοῦ Ἀρτζες· εἰς ταύτην ὑπάγονται οἱ νομοὶ: Κούρτια, Ἀρτζες καὶ Ὀλτου.

γ'] Ἐπαρχία ἀρχιεπισκοπῆς Ρίμνικου ἢ Νέου Σεβέρινου· εἰς ταύτην ὑπάγονται οἱ νομοὶ Βάλτσσα, Ρομανάτσι, Δόλτσαιου, Μελεντσάου καὶ Κόρτσου.

δ'] Ἐπαρχία ἀρχιεπισκοπῆς Βουζαίου· ταύτη ὑπάγονται οἱ νομοὶ: Βουζαίου, Ριμνίκου καὶ Ἰαράτ.

ε'] Ἐπαρχία ἀρχιεπισκοπῆς Ρωμάνουλου· ταύτη ὑπάγονται οἱ νομοὶ: Τεκουσίου, Βακίου καὶ Πούτνας.

ς'] Ἐπαρχία ἀρχιεπισκοπῆς Χούσιλορ· ταύτη ὑπάγονται οἱ νομοὶ: Φιλτσίου, Τούτοβας καὶ Βαλολάου.

ζ'] Ἐπαρχία μητροπόλεως Μολδαβίας, ἔχουσα πρωτεύουσάν τὸ Ἰάσιον καὶ περιλαμβάνουσα τοὺς νομοὺς: Ἰαίου, Βοτσσανίου, Δοροχίου, Σου-σέβας καὶ Νεζάτσου.

Τοιοιούτοτρόπως εἰς ἕκαστην τῶν ρηθεισῶν ὀκτὼ ἐπαρχιῶν ἐδρεύει καὶ ὁ τῆς ἐπαρχίας ἀρχιεπίσκοπος, ὅστις πρὸς ἐπίθλησιν ἀπάσης τῆς ἀπεράντου ἐπαρχίας του, διορίζει εἰς ἕκαστον νομὸν ἀνὰ ἓνα πρωθιερέα, εἰς δὲ καὶ ὑπάγονται ἅπαντες οἱ ἱερεῖς τοῦ νομοῦ. Ἄπαντες δὲ πάλιν οἱ πρωθιερεῖς καὶ οἱ ἱερεῖς μνημονεύουσι τὸν ἀρχιεπίσκοπον αὐτῶν, οἱ δὲ ἀρχιεπίσκοποι τὸν μητροπολίτην Οὐγγροβλαχίας.

Ἡ ἱερά τῆς Ρουμανίας Σύνοδος ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ὀκτὼ εἰρημένων ἀρχιεπισκόπων καὶ τεσσάρων ἀρχιερέων. Συνέρχεται δωδεκάκις τοῦ ἔτους εἰς τὴν πρωτεύουσάν τοῦ βασιλείου. Μεγάλῃ ἐπί τῆς Ἐκκλησίας ἰσχὺν ἔχει καὶ ὁ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργός, ὅστις σὺν τῇ Συνόδῳ διορίζει καὶ παύει τοὺς ἀρχιεπισκόπους πρωθιερεῖς τε καὶ ἱερεῖς καὶ αὐτοὺς

τοὺς μητροπολίτας. Ἄπαντες οἱ ἀρχιεπίσκοποι λαμβάνουσι διαδοχικῶς καὶ πολιτικὸν μέρος εἰς τὴν Γερουσίαν. Ἄπαντες οἱ ἀρχιεπίσκοποι ἐκτὸς τῶν μητροπολιτῶν θεωροῦνται ὡς ἰσοδύναμοι.

Ἡλίος Δ. Οἰκονόμου

ΕΙΡΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ

Τῷ Παναγιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόφῳ Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῳ κυρίῳ Ἀνθίμῳ, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὸν ἐν Χριστῷ ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν ἀποπέμνει.

Ἐπομένῃ ἡ Ἱερά Σύνοδος ἔθει καὶ νόμῳ ἱερῷ ἀπὸ τῶν θεηγόρων Ἀποστόλων καὶ τῶν θεσπεσίων Πατέρων τῇ Ἐκκλησίᾳ παραδομένῳ, ὅπως εἰρηνικὰ καὶ ἐνθρονιστικὰ διαμελιένται γράμματα ἐν τοῖς παρὰ Θεοῦ κτὰ τόπους τεταγμένοις πνευματικοῖς πηδαλιούχοις τοῦ ἱεροῦ σκάφους τῆς Μιάς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῶν Ὁρθόδοξων—διὰ γὰρ τούτων ἐκδηλουμένη κηρύσσεται ἡ τὰ μάλιστα χαρακτηρίζουσα τὸ εὐσεβὲς τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν πλήρωμα πνευματικῆ ἐνότητος, ὁμοφροσύνης καὶ ἀγάπης, — προάγεται μετ' ἐνδομύχου πνευματικῆς θμηπιδίας καὶ ἀγαλλιᾶσεως γνωρίζαι τῇ Ἑμετέρῃ Θειοτάτῃ Παναγιότητι καὶ τῇ περὶ Αὐτὴν ἀγιωτάτῃ Συνόδῳ, ὅτι, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀθηνῶν καὶ Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κοιδίμου Γερμανοῦ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος καὶ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Θρόνου ἐν χρεῖα περιστάστος, ἡ Ἱερά Σύνοδος διασκεψμένη περὶ διαδόχου ἀξίου καὶ ἱκανοῦ καὶ ἐν πίστει τὸν ἀληθῆ τοῦ ἀγίου Πνεύματος φωτισμὸν ἐπικαλεσμένη, μιᾶ φωνῇ καὶ γνώμῃ ἐψηφίσατο καὶ ἐξελέξατο ὡς τοιοῦτον συμφθὰ τοῖς θεοῖς καὶ ἱεροῖς Κανόσι καὶ τῷ περὶ Ἐπισκοπῶν καὶ Ἐπισκόπων Σ'. νόμῳ τὸν θεοφιλέστατον Προκόπιον Οἰκονομίδην, ἀρχιμανδρίτην, καθηγητὴν τῆς Θεολογίας ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ καὶ διδάσκαλον ἐκ πολλῶν ἡδὴ ἐτῶν δόκιμον τῶν τέκνων τοῦ Ἑλλήνων ἄνακτος, ἀνδρὰ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐαυτὸν τῇ διακονίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τάξαντα καὶ ὀλοψύχως ἀφιερῶσαντα, ἐπιπαιδεῖα ἐκκλησιαστικῇ καὶ ἀρετῇ κλειζόμενον, ἱκανὸν δὲ καὶ ἄξιον διακυβερνησαὶ εὐστόχως καὶ δεξιῶς τὸ πνευματικὸν σκάφος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῇ συναινέσει καὶ ὁμοθυμῶ συμπαρᾶξει τῶν ἐκαστοτε Σεβασμιωτάτων Συνδικῶν Συνέδρων καὶ ποιμᾶνα θεοφιλῶς τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα τῆς θεόθεν λαχούσης αὐτῷ Μητροπόλεως Ἀθηνῶν.

Ἐγκριθείσης δὲ τῆς συνοδικῆς ἐκλογῆς καὶ προτάσεως εὐμενῶς καὶ ἀσμένως ὑπὸ τῆς Α. Β. Υ. Κων-

σταντίνου του Διαδόχου, Ἀντιβασιλέως, κατὰ τὸν παρ' ἡμῖν κρατούντα νόμον, προχειρίσασμεν αὐτὸν τῇ χάριτι τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος εἰς τὸ θεῖον καὶ ὑψηλὸν τῆς Ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα ἐν τῷ ἐνταῦθα μητροπολιτικῷ ἱερῷ καὶ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου τῇ 17ῃ λήγοντος μηνὸς ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς σεπτῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας, τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Κράτους, τῶν ἐν τέλει καὶ πυκνοῦ πλήθους κλήρου τε καὶ λαοῦ.

Τῆς ἐκλογῆς κυρωθείσης διὰ Β. Διατάγματος, ἀναδέδεικται ἡ Α. Σεβασμιότης γνήσιος, νόμιμος καὶ κανονικὸς Μητροπολίτης τῆς ἀγιωτάτης Μητροπόλεως Ἀθηνῶν καὶ Πρόεδρος τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ταῦτα ἡ Ἱερὰ Σύνοδος εὐαγγελίζομένη τῇ Υ. Θ. Παναγιότητι καὶ τῇ περὶ αὐτὴν Ἱερᾷ Συνόδῳ, ἱκετεύει τὸν Ὑψίστον καὶ Φιλάνθρωπον Κύριον ἐπιδαψιλεύει αὐτῇ ἄνωθεν ὑρίεσκαι διενεκῆ καὶ πάντων τῶν πρὸς σωτηρίαν αἰτημάτων τὴν ἀπόλαυσιν, ἀπεκδεχομένη καὶ αὐτὴ παρὰ τῆς Υ. Θ. Παναγιότητος καὶ τῶν περὶ αὐτὴν γερασίων ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν τὰς πρὸς Θεὸν ἐντεύξεις ὑπὲρ αὐτῆς καὶ παντός τοῦ ἐν τῷ θεοστηρικῷ Βασιλείῳ τῆς Ἑλλάδος χριστεπωνύμου λαοῦ.

Ἐξ Ἀθηνῶν ἐν ἑτει σωτήριῳ, αὐγῆς τῇ 30 τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου.

Τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος καὶ τῆς περὶ αὐτὴν Ἀγιωτάτης Ἱερᾶς Συνόδου ἐν Χριστῷ ἀδελφοί.

- † Ὁ Ἀθηνῶν ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ Πρόεδρος.
- † Ὁ Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ.
- † Ὁ Κεφαλληνίας ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ.
- † Ὁ Ὑδρας καὶ Σπετσῶν ΑΡΣΕΝΙΟΣ.
- † Ὁ Τριφυλλίας καὶ Ὀλυμπίας ΝΕΟΦΥΤΟΣ.

Τ. Σ.

ὁ Γραμματεὺς
Ἀρχιμ. ΒΑΡΘΟΛ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΗΣ Α. Θ. Π. ΟΙΚΟΥΜ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΩΤΕΡΩ ΕΙΡΜΝΙΚΗΝ

Ἱερὰ καὶ ἀγιωτάτη Σύνοδος τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι λίαν ἀγαπητὴ καὶ περιπόθητος ἀδελφὴ καὶ συλλειτουργὸς τῆς ἡμῶν Μιστριότητος, τῇ ὑμετέρῃ σεβασμίᾳ ἀγάπῃ τὸν ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν ἀπονέμομεν.

Ἄρτι μόλις ἡμῖν μετὰ χρόνιον βραδυτῆτα ἐπιδοθέντα διὰ τοῦ ἐνταῦθα Βασιλικῷ Πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος τὰ ἀπὸ λ'. τοῦ προπαρωχημένου μηνὸς Ὀκτωβρίου κεχρονολογημένα ἐρίτιμα γράμματα τῆς λίαν ἡμῖν περισπουδᾶστος αὐτῆς γερασμίας ἀγάπης πᾶνυ διαφερόντως διεξήλθομεν γνόντες καὶ ἐπισήμως ἀπὸ τούτων τὰ περὶ τὴν ἀγιωτάτην τῶν Ἀθηνῶν Μητρόπολιν διὰ θελήματος Θεοῦ τελεσθέντα, διατόρωσ καὶ ἐν ἡμῖν ἐν καιρῷ ἀπήχησαντα· τὰ γὰρ ἐν ἐκάστῃ Ἐκκλησίᾳ πανδημῶς πρακτόμενα, εἰκὸς μέλ-

λειν καὶ ταῖς λοιπαῖς ἐν Χριστῷ ἀδελφαῖς, περὶ πλείστου ποιουμέναις ἀρχαῖν δι' αἰῶνων τηρεῖν τὸν ἐν πίστει, ἐλπίδι καὶ ἀγάπῃ πανίερὸν τῆς ἐνόητος σύνδεσμον. Διὸ δὴ, πρώην μὲν βαθεῖα καὶ ἡμεῖς συνησθημένη θλίψει τὴν πρόωρον μαθόντες ἀπὸ τῶν τῆδε ἀπκλαγῆν τοῦ ἐν μακρῇ τῇ κλίσει γενομένου ἀοιδίμου προκατόχου αὐτῆς κυροῦ Γερμανοῦ, τοῦ διὰ πολλοῦ ἀληθῶς ζήλου, εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς ἀνυμνωτάτην τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ διακονίαν πληρώσαντος, νυνὶ δὲ μεγίστην ἔσχομεν τῆς ψυχῆς παραμυθίαν καὶ τῆς λύπης ἀνακούφισιν ἰδόντες πάλιν τὰ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ, συναντιλαβομένου καὶ φωτίσαντος ἄνωθεν τὴν ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίαν αὐτοῦ πρὸς αἴσιν τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς ὀλάδος καθόρισιν. Φαιδρυνθέντες τοῖνυν τῷ πνεύματι ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ ἀποκαταστάσει τοῦ κνωθέντος ἀγιωτάτου Θρόνου τῆς Ἱερᾶς τῶν Ἀθηνῶν Μητροπόλεως καὶ ἀγαλλιασόμενοι τῇ ψυχῇ ὅτι ἔπεσεν ὁ κλήρος ἐπὶ ζηλωτῆν Θεοῦ θερμουργότατον, δαψιλεῖ παιδείᾳ καὶ ἐπιστήμῃ κεκοσμημένον, ἐν πᾶσι δ' ἔτοιμον πρὸς τὸ περιστοπὸν τῆς ἀρχιερωσύνης, ἅμα δὲ καὶ τῆς προεδρείας ἀξίωμα, ἐν ᾧ τέτακται, ἀσμενίστατα προαχόμεθα συγχαρῆναι τῇ μὲν γερασμίᾳ αὐτῆς σεβασμιότητι καὶ πανιερότητι ἐπὶ τῇ κατ' ἀξίαν κανονικαῖς ψήφοις καὶ Βασιλικῇ ἐγκρίσει προαγωγῆ, τοῖς δ' ἐν Χριστῷ ἀδελφοῖς ἀγίοις ἀρχιερεῦσιν, οἵπερ τὴν ἀγιωτάτην ἐν τῷ θεοστηρικῷ Βασιλείῳ τῆς Ἑλλάδος ἀπρατίζουσι Σύνοδον, τὴν περιπόθητον ἡμῖν ἐν Κυρίῳ ἀδελφὴν καὶ συλλειτουργόν, ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ τῆς Ἱερᾶς ταύτης ἐντολῆς ἐκπληρώσει. Γηθούσων δὲ τὰ κράτιστα προικωνιζόμενοι καὶ ἀδίστακτον ἔχοντες τὴν πεποιθήσιν ὅτι ἡ ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου, τὸ κύρος τῶν θεοπνεύστων ἱερῶν Κανόνων, καὶ ἡ ἰσχὺς τῶν ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων διὰ νέων περιφανῶν ἔργων καὶ πράξεων ἔτι μᾶλλον ἐπὶ τῆς προεδρείας αὐτῆς ἐπιρρωσθήσονται ἐν τῷ πνεύματι κλήρου τε καὶ λαοῦ ἐπ' ἀγαθῷ καὶ σωτηρίᾳ τοῦ ἐν τῇ ἀδελφῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος χριστωνύμου πληρώματος, διαπύρωσ εὐχόμεθα τῇ περιποθητῇ ἡμῖν αὐτῆς σεβασμιότητι καὶ πανιερότητι γαλήνιον τὴν πηδαλιουχίαν, εὐπλοῖαν τε ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τὴν ἐξ οὐρανοῦ ἀκοίμητον ἐπίβλεψιν πρὸς τὸ καταρτίσαι εὐκληματούσαν καὶ καλλίκαρπον τὴν ἄμπελον, ἣν ἐρύτευσεν ἡ δεξιὰ τοῦ Κυρίου. Ἐπὶ τούτοις, τὸν ἐν Χριστῷ ἀσπασμὸν μετὰ πούου ἀδελφικῷ καὶ περιπτύξωσ ἐγκαρδίως δικμειβόμενοι, τὰ γερασμια δ' αὐτῆς ἔτη ὡς πλείστα, ὑγεινὰ καὶ σωτήρια Θεοθεν αἰτούμενοι διατελοῦμεν

Τῆς λίαν ἡμῖν περισπουδᾶστος σεβασμίας αὐτῆς ἀγάπης ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ ὄλωσ πρόθυμος.

αὐγῆς. Ἰανουαρίου κγ'.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΑΝΘΙΜΟΣ.

Η ΑΛΗΘΗΣ ΚΑΙ Η ΦΑΝΤΑΣΙΩΔΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑ

Διὰ τῆς εἰς εὐδαιμονίαν ἐλπίδος ζῆ ἄπραξ ἡ ἀνθρωπότης. Ἡ ἐλπίς αὕτη ἐκκαίουσα τὴν καρδίαν τῶν δυστυγούντων, τῶν ὑπὸ γηίνων ταλαιπωριῶν καταπεπονημένων, φωτίζει καὶ τὸν αὐτάρκη ἐπικούρειον, τὸν ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ ἀπογοητευμένον δυστυχῆ, καὶ τὸν περιρρονητικὸν ὄμμα πρὸς πᾶν τὸ περὶ αὐτὸν ρίπτοντα σκεπτικόν. Πολλοὶ ἄρα γε τῶν ἀνθρώπων εἶναι τῷ ὄντι εὐτυχεῖς, καὶ ποῦ οἱ ἀληθῶς εὐτυχεῖς τὴν εὐδαιμονίαν αὐτῶν εὐρίσκουσι;

Ἡ μεγαλειτέρα μερὶς τοῦ ἀνθρώπου γένους ἐζήτησε καὶ ζητεῖ τὴν εὐδαιμονίαν ἐν ταῖς ἀπολαύσεσι τῆς παρούσης ζωῆς, καὶ εἰς τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου. Ὑπάρχουσι ἄνθρωποι—δυστυχῶς πολλοί—εἰς οὓς ἄπραξ ἡ ζωὴ πρέχεται ἐν γλυκεῖ ἡλιθάρῳ, ἐν διηνεκεῖ σκεῖται πρὸς ἀπολαύσειν μηδαμινῶν καὶ μεταίων ἀπολαύσεων, ἐν μόνῳ τῷ ὀνείρω τούτῳ βεβουλισμένη καὶ οὐδενὸς φροντίζουσα. Τοιαύτη ζωὴ παρέχει ἄρα γε τὸ ποθούμενον, τὴν εὐδαιμονίαν; οὐχί, τοιαύτη ζωὴ οὐδαμῶς ἐστὶν εὐδαιμονία. Ἡ εἰς τὰς ἐπιγείους ἡδονὰς καὶ ἀπολαύσεις ἀκόρεστος εὐχαρίστησις, κέκτηται ἤδη ἐν ἐαυτῇ τὸν ἐσωτερικὸν μαρμαρῶν καὶ τὴν δυσπιστίαν εἰς τὸ μέλλον, ἐντὸς ὀλίγου δὲ καὶ αὐτὴν τὴν παντελῆ ἀπογοήτευσιν. Τοιαύτη δυστυχῶς ἢ ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν ἐννοουμένη ἀληθῆς εὐδαιμονία!

Ἐτεροὶ ζητοῦσι τὴν εὐδαιμονίαν ἐν τοῖς θησαυροῖς, τῇ δόξῃ, καὶ ταῖς γηίναις τιμαῖς. Πλὴν καὶ διὰ μέσου τοῦ χρυσοῦ, καὶ τῆς δόξης τοῦ κόσμου ρέουσι τὰ δάκρυα. Ἐν τούτοις καὶ αἱ ἐπιθυμίαι αὐταὶ ἐπιφέρουσι τὴν ἀπογοήτευσιν, τὴν μὴ ἱκανοποίησιν, ἢ καὶ αὐτὸν τὸν κόρον. Πολλοὶ ἐκείνο, ὃ ἐπιθύμησαν ὡς ὑπερτάτην εὐδαιμονίαν, πλησιάζοντες καταρῶνται αὐτὸ ὡς τὸ μέγιστον κακόν. Ἄλλοι ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ πλούτου καὶ τῆς τιμῆς, καθ' ἐκάστην στιγμὴν κινδυνεύουσι νὰ ἀπολέσωσι τὴν φανταστικὴν αὐτῶν εὐδαιμονίαν· οὕτω δὲ οἱ διηνεκεῖς αὐτῶν κίνδυνοι δηλητηριάζουσι τὴν ζωὴν αὐτῶν καὶ καθιστῶσι αὐτοὺς καὶ τῶν ἀτυχεστάτων ἀτυχεστέρους. Ἄλλοι ἀποκτήσαντες τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δόξαν, καὶ ἐζήτησαν, δὲν δύνανται νὰ ἀρκασθῶσι καὶ νὰ ἱκανοποιηθῶσι εἰς τὰ παρόντα· αἰτοῦσιν ἐπὶ πλέον, καὶ ἡ αἰωνία αὕτη καταδωξίς φαντασιώδους τύχης ἐπιφέρει φοβερά ψυχικὰ πάθη. Ὑπάρχουσι, ἐπὶ τέλους, χαρὰ καὶ ἀγαλλιᾶσις ἐν αὐτῇ τῇ φύσει, ἐν αὐτῇ τῇ οἰκιακῇ ζωῇ, ἐν αὐτῇ τῇ κοινωνικῇ ἀναστροφῇ ἀπολαύσεις ἐννομοί, ἀγαθαί... καὶ ἐν τούτοις συχνότατα ἡ ζωὴ ἐστὶν ἀνίαρ.

Ὑπάρχουσι ἡδοναὶ καθαρῶς πνευματικαί, καὶ ἐπιστημονικαὶ μελέται, παρέχουσι, ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα δὲν ὑπάρχει ἡ ἀληθῆς εὐδαιμονία· διότι ἡ ἀληθῆς, εἰς ἣν κατατείνει ἡ ἐπιστήμη, ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ

λαμπρότητι ἀκατανόητος ἐνίοτε ἐστὶν ὑπὸ τοῦ περιορισμένου ἀνθρωπίνου νοῦς. Διὰ τοῦτο καὶ ἐνταῦθα δεικνύται ἡ μὴ ἱκανοποίησις, ὡς καὶ ἡ ὀχληρὰ ἀπογοήτευσιν. Ἐπειδὴ τῇ ἐσωτερικῇ τῆς ἐπιστήμης ἀνάγκῃ, οὐκ ἀνταποκρίνονται τὰ ἀποτελέσματα ἐκείνα μέχρι τῶν ὁποίων ἡμεῖς ἐν τῇ ἐπιστήμῃ προχωροῦμεν, διὰ τοῦτο ἐκείνο, ὃ χθές ὡς ἀμετάπτωτον ἰσχυροῦμεν ἀλλήθιαν, σήμερον δεικνύται κενὴ χίμαιρα, ἣν ἀναγκάζομεθα νὰ ἀρνηθῶμεν. Δὲν ὁμοιάζει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἄπραξ ἡ τοῦ ἀνθρώπου ζωὴ πρὸς τὸν τὸν Σύστρον καταπονοῦντα ἑλεεινὸν κάματον! Ἐὰν ἀκολουθῶς στραφῶμεν εἰς τὸ αἶσθημα τῆς χαρᾶς, καὶ τῆς αὐτῆς ἰσχύος ἐν τῇ τέχνῃ, ἐν ἣ πολλοὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἐπιζητοῦσι, καὶ ἐνταῦθα αὐτὸ τοῦτο θὰ ἴδωμεν. Καὶ ἐνταῦθα ἡ ἀστάθεια, καὶ ἐνταῦθα ἡ ἀνικανοποίησις. Οὐσία ἐκάστης τέχνης ἐστὶν ἡ τοῦ ἰδανικοῦ ἀναζητήσις, ὅπερ ὁμοιάζει περιπλανωμένῳ πυρὶ καλοῦντι ἡμᾶς, ἢ κατὰληψίς ὁμως τοῦ ὁποίου δύσκολος. Ἡ ἐργασία ἐστὶν ἡ δὲ εὐχαρίστησις, χαρίεσσα ἐπὶ τέλους, ἀλλ' ἐφήμερος καὶ παροδικὴ μὴ δυναμένη νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἑλλειψιν εὐτυχίας.

Λοιπὸν ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τὸ σταθερὸν καὶ βέβαιον, εἰς ὃ νὰ δύναιτι τις νὰ θεμελιώσῃ τὴν εὐδαιμονίαν αὐτοῦ μὴ φοβούμενος τὴν αὐτῆς ἀπώλειαν; Οὐχί, καὶ βεβαίως· διότι ἐνταῦθα τὸ πᾶν μεταβλητὸν καὶ παροδικόν. Μόλις ἐπίγειος εὐδαιμονία ἀναφαίνεται, καὶ ἀμέσως τείνει πρὸς ἐξαφανισμόν· καὶ ἐκάστοτε οἱ τὴν εὐδαιμονίαν ἐκ τοῦ κόσμου νὰ ἐξαρτῶσιν ἐπιθυμοῦντες ἄνθρωποι, δυστυχῆς μόνον ὑρίζονται, ἀπογοητεύσεις καὶ ἀνίας, κατὰ τοσοῦτον βραχνιστικωτέρας, ὅσον αὐτὰ ἰσχυρότερον συνεδέθησαν καὶ συνεσχέτισθησαν μετὰ τῆς ἀπατηλῆς εὐδαιμονίας. Ὑπάρχει ἀντικείμενον ἐν τῷ ἡμετέρῳ κόσμῳ, ὅπερ θὰ ἠδύνατο νὰ περιβῆλῃ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου, νὰ προσελκύσῃ αὐτὴν εἰς ἑαυτὸ, νὰ ἱκανοποιήσῃ ὅλας τὰς αἰτήσεις τῆς φύσεως αὐτῆς, ὥστε νὰ ἐγκαταλήπῃ αὐτῇ πλήρη εὐδαιμονίαν; Οὐχί, καὶ ἡ ὑπαρξίς τοιοῦτου ἀδύνατος, διότι ἐκάστη γῆνη εὐδαιμονία ἱκανοποιεῖ μόνον οἰονδήποτε μέρος τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς· ἐστὶν εὐτυχία ἐν γνωστῇ τινὶ ἀναφορᾷ, ἐν ᾗ ἐν τοῖς μυχιαϊτάτοις τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς δὲν παύει κυριαρχοῦν τὸ σκοτός, ὁμοιάζον τῷ σκοτεινῷ τῶν βαθειῶν κοιλάδων ὄρεων, τῶν ὁποίων αἱ κορυφαὶ ἤρξαντο ὑπὸ τῶν τοῦ πρὸ μικροῦ ἀναδύοντος ἡλίου ἀκτίνων νὰ φωτίζονται. Ἡ ἐπίγειος εὐδαιμονία δὲν εἶναι πλήρης, καὶ δὲν εἰσδύει εἰς τὸ βάθος τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Ἐπιχρυσῶσι τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν, τὰ ὅρια τῆς ψυχῆς, οὕτως εἶπει, ρίπτει τὸ φῶς αὐτῆς μόνον εἰς ἐν οἰονδήποτε τῆς ψυχῆς μέρος, οὕτως ὥστε αἱ σκιαὶ εἰσέτι ἐκ τοῦτου νὰ μὴ ἀφανίζονται. Ἰδοὺ διατὶ ἐν μέσῳ τῆς εὐτυχίας ὑπάρχουσι καὶ θλίψεις. Καὶ ἐκεῖ ὡσαύτως, ὅπου αὕτη διήρκεσεν ἐπὶ μακρόν, ὃ ἀνθρώπος αἰσθάνεται αὐτὴν κενὴν καὶ ταχέως παρερχομένην.

Ούτως ἐν τῇ ἐπιδιώξει τῶν φανταστῶν γητῶν εὐτυχιῶν ἢ ἀνθρωπότης ἀποκλίνει, διηνεκῶς ὀρῶσα, οὐδέποτε καταφθάνουσα, διηνεκῶς λαμβάνουσα, καὶ πάντοτε ἀποβάλλουσα! Ἡ ἀνιὰ αὐτὴ κατάστασις τῆς ἀκορέστου ὀρμῆς οὐχὶ ἀπαξ ἐξέφρασε λόγους τὴν πραγματικὴν ἀπελπισίαν ἐν τῇ τῆς εὐδαιμονίας καταλήψει. Τοιαύτη ἀπελπισίας κραυγὴ ἔχει ἐν τῷ στόματι εἰσέτι τῶν ἀρχαίων τῆς Ἑλλάδος αἰδῶν αὐδὲν ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ ἀνθρώπου ἀτυχέστερον, μετὰ δακρύων ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτῳ εἰτέρχεται μετὰ δακρύων τοῦτον ἐγκαταλείπει» Ὁμηρος. Ὁ ἐνδοξότατος, πλουσιώτατος καὶ σοφώτατος ἐκ τῶν τῆς ἀρχαιότητος αυτοκρατόρων Σολομών, ὁ τὰς τοῦ κόσμου τοῦτου εὐτυχίας πάσας δοκίμασας, καὶ δι' ἰδιαιτέρας αὐτῷ πείρας τὴν κενότητα τούτων κατανόησας, κατὰ τὰς τελευταίας αὐτοῦ ἡμέρας κραυγάζει «Ματαιότης ματαιότητων τὰ πάντα ματαιότης»!

Κατὰ τὴν ἡμετέραν ὥσαύτως ἐποχὴν ὑφίστανται ἀπαρμύθητοι καὶ πικρὰ στιγματὰ ἐν τῇ ζωῇ. Ὅποιον βθεῖν ἀπογοήτευσιν, ἀττάθειν καὶ ἀπαρμύθητον ἀπελπισίαν δύναται τις ἐν τῇ συγχρόνῳ ἐποχῇ νὰ παρατηρήσῃ βθεῖως ταύτην ἐξετάζων! Πόσοι ἀνθρώποι ἀπονήσκουσιν, ἀγνωστοὶ νὰ εὑρωσὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἐν τῷ βίῳ!

Καὶ ὄντως ἡ τελευταία φωνὴ τῆς ὑστάτης φιλοσοφίας ἔχει τὸσον σκοτεινῶς καὶ ἀελπίστως πραγματευμένη περὶ τῆς ὑψηλῆς καταγωγῆς τῆς ζωῆς, ὥστε τὸ τυρλὸν καὶ τὴν ἀνυπαρξίαν θεωῶρσεν ἀνωτέρα τῆς ὑπάρξεως.

Ἄλλ' ἄρα γε ἡ ζωὴ οὕτως ἀπαρμύθητός ἐστιν, ἢ δὲ εὐδαιμονία μόνον ψευδὲς φάντασμα; οὐχὶ, εἰς τοῦτο οὐ συμβαδίζει ὁ νοῦς, οὐ συμφωνεῖ ἡ καρδία. Ἐὰν οὐκ ἐδημιουργήθημεν, ἵνα εὐδαιμονώσωμεν, τί τότε σημαίνουσιν αἱ ἀνταύγειαι τῆς εὐδαιμονίας αἱ ἐν ἡμῖν ὑπάρχουσαι; Τί δεικνύουσιν αἱ ἀκτίνες αἱ ἀπολλύμεναι ἐν τῷ σκότει, τὰ εἰς πικρίαν καταλήγοντα προγεύματα ταῦτα; Ἄρα γε οὐχὶ ὑπάρχει τόπος, ὅπου θὰ ἀνέμενεν ἡμᾶς ἡ χαρὰ, χαρὰ, ἣτις θὰ ἠδύνατο νὰ γλυκάνῃ τὴν πικρίαν τῶν θλίψεων μας, καὶ τὴν ἀπάτην τῶν ἡμετέρων εὐχαριστήσεων;

Οὐχὶ, δὲν δυνάμεθα ποσῶς νὰ ἐκφῆρωμεν ἀπόφασιν ὀλίγον τι παραμυθητικὴν ἐπὶ τῆς ζωῆς, ἐπὶ τοῦ κόσμου, ἐπὶ πλήρους τῆς θείας δημιουργίας εἰς οὐδὲν ἄλλο ἢ εἰς τὸ ὑπέρατον ἀγαθὸν τεινούσης. Ἔστω οἰκτρὰ καὶ ἀτυχῆς ἡ ἐνταῦθα ζωὴ, οὐδαμῶς εἰς τοῦτο δέον τὴν προσοχὴν ἡμῶν νὰ στρέφωμεν ὁ ἀνθρωπὸς ἐστὶ τὸ μόνον ἀντικείμενον τῆς θείας ἀγάπης ἐν τῇ γῇ, ἢ δ' αὐτῷ δοθεῖσα ζωὴ οὐδαμῶς τῷ ἐδόθη πρὸς ταλαιπωρίαν καὶ βρασμούς, ἀλλὰ πρὸς εὐτυχίαν, πρὸς ἀπόλαυσιν τοῦ ὑψίστου ἀγαθοῦ ἣτοι τῆς εὐδαιμονίας.

Ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶν ἡ εὐδαιμονία αὐτοῦ. Ἡ ἀναζήτησις τῆς εὐδαιμονίας γινομένη ἐκεῖ, ὅπου ἀρμόζει, εἶναι πηγὴ παντός ἀγαθοῦ, ὡς πηγὴ παντός κακοῦ εἶναι ἢ ἐν οὐχ ἀρμόζοντι τόπῳ

γινομένη. Οὕτως ἡ εὐδαιμονία δὲν εἶναι φθόγγος κενός, ψευδής, καὶ ἀπατηλὸν φάσμα, ἀλλὰ τούναντιον αὐτῇ ἡ πραγματικότης, ὁ ὑψηλότερος καὶ τελειότερος σκοπὸς τῆς ζωῆς. Ἄπασι ἡ δυστυχία ἡμῶν ἐγκοιτα εἰς τοῦτο, ὅτι ζητοῦμεν αὐτὴν οὐχὶ ἐκεῖ ὅπου ἡ εὐρεσις αὐτῆς δυνατὴ ἐστίν. ἀζητεῖτε ὅπερ ζητεῖτε, εἶπεν ὁ μακάριος Ἀβουστίνος, ἀλλὰ ζητεῖτε οὐχὶ ἐκεῖ, ὅπου ζητεῖται...

Ἄπαντες ζητοῦμεν τὴν εὐδαιμονίαν ἐν τῇ γῇ, ἀλλ' ἀκριβῶς ἐπ' αὐτῆς ἐστὶν ἀδύνατος ἡ ταύτης εὐρεσις. Κενὰ αἱ εὐχρησθήσεις τῆς ἐπιγείου εὐδαιμονίας, ἀσταθεῖς, ἀβέβαιαι καὶ παροδικαὶ μὴ δυνάμεναι τὰς ἀνάγκας τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς νὰ ικανοποιήσωσιν.

Ὁ ἀνθρώπος οὐκ ἐπιθυμεῖ εὐδαιμονίαν ἐφήμερον, ἀλλ' εὐδαιμονίαν ἀίδιον καὶ ἀτελεύτητον, συνάμα δ' ικανοποιούσαν πανταχόθεν τὴν ἐκτου ἀνθρωπίνην ψυχὴν. Ἡ ἀληθὴς εὐδαιμονία δέον νὰ ᾖ πλήρης καὶ αἰωνία.

Μόνον ἐν τῷ αἰωνίῳ καὶ ἀμετατρέπτῳ οἰκεῖ ἡ ἀληθὴς εὐδαιμονία, ἣτοι εὐδαιμονία πλήρης, αἰωνία, ἀτελεύτητον παρέχουσα ικανοποίησιν. Ἡ αἰωνία εὐδαιμονία εἶναι ἡ μόνη πραγματικὴ. Ὅπως δ' ἀναμφισβητόν ἐστιν ὅτι ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει προαισθησις τοιαύτης εὐδαιμονίας, οὕτως ἀναμφισβητόν ἐστι καὶ τὸ ὅτι δύναται οὗτος ἐν αὐτῇ νὰ εὐρη ικανοποίησιν, διότι ἡ φυσικὴ φωνὴ οὐδόλως ἀπατᾷ, οὔσα φωνὴ αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, ἐξ οὗ τὴν ἐκτου ὑπαρξίν ἡ φύσις ἔλαβεν. Ὅθεν ἡ πηγὴ τῆς ἡμετέρας εὐδαιμονίας εὐρίσκειται ἐν τῷ Θεῷ, εὐδαιμονίας προητοιμασμένης τῷ ἀνθρώπῳ ἐν τῇ μελλούσῃ ἀθανάτῳ ζωῇ, ὅπου οἱ δίκαιοι ἐκλάμπουσιν ὡς ἥλιος ἐκ τῆς θέας τῆς μακαρίας τοῦ Θεοῦ δόξης. «Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, λέγει ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τοῖς ἀκολουθοῦσιν αὐτόν, ὅτι ὁ μισθὸς ἡμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς» (Ματθ. 5, 12).

(ἔπεται τὸ τέλος).

(Κατὰ μετάφρασιν).

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΜΕΝΔΡΙΝΟΣ

ΤΟ ΜΕΓΑ ΦΩΣ*

Συμφωνία τῶν Εὐαγγελιστῶν.

Ματθ. 4, 18. 22. Μάρκ. 1, 16. 20. Λουκ. 5, 1. 11. Ἰωαν. 1, 38 κτλ. Ἐνταῦθα δύναται ν' ἀπαντήσῃ δυσκολίας ὁ τὰς Γραφὰς μελετῶν, μίαν ἐν τῷ φαινομένῳ ἀσυμφωνίαν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου καὶ Μάρκου μετὰ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ καὶ ἑτέραν ἐν τῷ φαινομένῳ ἀσυμφωνίαν τῶν εἰρημένων τριῶν Εὐαγγελιστῶν μετὰ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου.

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 423—424 παρελθ. ἔτους.

Καί ἡ μὲν πρώτη συνίσταται ἐν τούτῳ, ὅτι ὁ μὲν Ματθαῖος καὶ Μάρκος λέγουσιν ὅτι, ὅτε ὁ Κύριος ἦλθε πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, εἶδε δύο ἀδελφοὺς τὸν Ἀνδρέαν καὶ τὸν Πέτρον βέλλοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν εἰς τὴν θάλασσαν. Κατὰ δὲ τὸν Εὐαγγελιστὴν Λουκᾶν οἱ δύο οὗτοι φαίνονται, ὅτε κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ἀποθύντες εἰς τὴν γῆν ἐπλυνον αὐτά. Κατὰ τοὺς δύο πρώτους τὸ πλοῖον ὑποτίθεται ὡποσοῦν μακρὰν τῆς γῆς, ὁ δὲ Λουκᾶς λέγει, ὅτι καθὼς τὸ πλοῖον τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου, οὕτω καὶ τὸ τοῦ Ἀνδρέου καὶ Πέτρου ἴσταντο παρὰ τὴν θάλασσαν, καὶ ὅτι ὁ Κύριος ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Πέτρου παρεκάλεισεν αὐτὸν ν' ἀπομακρύνῃ ὀλίγον αὐτὸ ἀπὸ τῆς γῆς. Ἄλλ' ἡ ἀσυμφωνία αὕτη εἶναι φαινομένη καὶ εὐκόλως λύει αὐτὴν ὁ μετὰ προσοχῆς μελετῶν τοὺς ἱεροὺς Εὐαγγελιστάς. Αὕτη δὲ ἦδη ἡ διήγησις τῶν Εὐαγγελιστῶν Ματθαίου καὶ Μάρκου, ὅπως ἔχει, ὑπερβαίνει τὴν συντομίαν τοῦ λόγου καὶ ἀπαιτεῖ τὴν συμπλήρωσιν, ἥτις εὐρίσκειται παρὰ τῷ Εὐαγγελιστῇ Λουκᾷ· διότι, ἐὰν τὸ πλοῖον ἦν μακρὰν τῆς θάλασσης, ὁ δὲ Ἀνδρέας καὶ ὁ Πέτρος ἐβέβησαν τὸ ἀμφίβληστρον αὐτῶν εἰς τὴν θάλασσαν, πῶς ὁ Κύριος εἶπεν αὐτοῖς «Δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἄλιεις ἀνθρώπων»! Ἄρα καὶ κατὰ τοὺς δύο πρώτους Εὐαγγελιστάς ἦσαν ἐγγύς εἰς τὴν γῆν, ὅτε ὠμίλησε μετ' αὐτῶν. Ὁ Ματθαῖος λοιπὸν καὶ ὁ Μάρκος προφανῶς κατ' ἐπιτομήν ἱστοροῦσι τὰ κατὰ τὴν κλήσιν τῶν Ἀποστόλων τούτων, καὶ ὀρείλομεν νὰ συμπληρώσωμεν αὐτά, ἐξ ὧν ὁ Λουκᾶς ἱστορήσει πλατύτερον. Ἐχει δὲ ἡ συμφωνία ὡς ἐξῆς: Ὅτε μίαν τῶν ἡμερῶν ἦλθεν ὁ Κύριος εἰς τὸ παραθαλάσσιον τῆς Γαλιλαίας, εἶδε τὸν μὲν Πέτρον καὶ τὸν Ἀνδρέαν βέλλοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν εἰς τὴν θάλασσαν, τὸν δὲ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, τοὺς υἱοὺς Ζεβεδαίου, ὀλίγον κατωτέρω πλύνοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν καὶ καταρτίζοντας αὐτά. Σταθείς δὲ ἐκεῖ ἤρξατο νὰ διδάσκη τὸν λαόν, ὅστις σφρῶν καὶ συναθρομένοις περὶ αὐτὸν ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ ἐπιβῆ εἰς ἓν τῶν εἰς τὸ παράλιον εὐρισκομένων πλοίων. Τὸ πλοῖον τοῦτο ἦν τοῦ Πέτρου καὶ τοῦ Ἀνδρέου, οἵτινες καθ' ὅλην τὴν νύκτα καὶ ἕως εἰς τὴν ὥραν ἐκείνην τῆς ἡμέρας κοπιῶσαντες καὶ μηδὲν πιάσαντες, ὅτε εἶδον τὸν ὄχλον ἐρχόμενον καὶ συρρέοντα εἰς τὸ παραθαλάσσιον, ἦλθον αὐτοὶ μετὰ τοῦ πλοίου αὐτῶν ἐπιπλύνοντες τὰ δίκτυα αὐτῶν καὶ ἐπλησίασαν τὸν Κύριον. Ὁ δὲ Κύριος ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον αὐτῶν παρεκάλεισεν αὐτούς, ὅπως ἀπομακρύνωσιν αὐτὸ ὀλίγον ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κῆθίτας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους. Ὅτε δὲ ἔπαυσε λαλῶν εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα αἰπανάγαγε εἰς τὸ βῆθος καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν¹. Ἐπειτα δὲ εἶπε πρὸς ἀμφοτέρους τοὺς ἀδελφοὺς Ἀνδρέαν καὶ Πέτρον «Δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἄλιεις ἀνθρώπων». Ὁ-

μοίως δὲ ἐκάλεσε καὶ τοὺς δύο ἄλλους ἀδελφοὺς, τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, καὶ εὐθὺς καταγαγόντες τὸ πλοῖον αὐτῶν εἰς τὴν γῆν, ἀφέντες αὐτὸ εἰς τὸν Ζεβεδαῖον καὶ τοὺς μιθωτοὺς αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ¹.

Καί ἡ δευτέρα δὲ διαφορὰ εἶναι φαινομένη, ἐπειδὴ οὐ περὶ τῆς αὐτῆς κλήσεως ὁμιλοῦσιν οἱ Εὐαγγελισταί· ἀλλ' ὁ μὲν Ἰωάννης περὶ τῆς πρώτης κλήσεως αὐτῶν, οἱ δὲ τρεῖς ἄλλοι περὶ δευτέρας. Ὑποδεικνύει δὲ τοῦτο καὶ αὐτὸς ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος καὶ Λουκᾶς, παρῆγοντες εἰς μέσον τὸν Σίμωνά· ἐπονομαζόμενον Πέτρον. Ὁ Πέτρος καὶ Ἀνδρέας ἦσαν μαθηταὶ τοῦ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, ἐγένοντο δὲ πρὸ πολλοῦ χρόνου καὶ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου, ὡς γίνεται ἄλλον ἐκ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, ἀλλ' οὕτω μόνον ἐγένοντο καὶ ἦσαν μαθηταὶ αὐτοῦ, ὡς ἦσαν πρότερον καὶ τοῦ Ἰωάννου μαθηταί, καθόσον δηλονότι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἦσαν μετ' αὐτοῦ, ἤκουον αὐτοῦ καὶ ἠκολούθηον αὐτῷ, ὅσακις ἐκῆλε αὐτούς, καὶ πάλιν ἐπιστρέφοντες εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν εἰργάζοντο τὴν ἀλιευτικὴν αὐτῶν τέχνην. Ἄλλ' ἀπὸ τῆς κλήσεως αὐτῶν τῆς γενομένης παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας ὠρεῖλον πλέον ἵνα ὡς μετ' αὐτοῦ, ἐργάζωνται μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ γένωνται τοῦτο, ὅπερ ὁ Κύριος ἦν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, τοῦτέστιν ἄλιεις ἀνθρώπων. Ὁ Κύριος εἶπὼν αὐτοῖς «Δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἄλιεις ἀνθρώπων» ἐδήλωσεν εἰς τοὺς μέχρι τοῦδε μαθητὰς αὐτοῦ τὴν νέαν αὐτῶν κλήσιν εἰς τὸ ἔργον τὸ ἀποστολικόν, ἐν ᾧ αὐτοτελῶς ἐτελέθησαν μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Πεντηκοστῇ. Ἐνταῦθα λοιπὸν ὁ Κύριος καλεῖ αὐτούς· τὸ δεύτερον καὶ καθίστησιν ἀποστόλους αὐτοῦ².

Στίχ. 18—22. Ἔλθετε, λέγει, ὀπίσω μου πρὸς αὐτοὺς ὁ Κύριος, ἀκολουθήσατέ μοι καὶ ἐγὼ καταστήσω ὑμᾶς ἄλιεις ἀνθρώπων. Ἐγὼ ἀποδείξω ὑμᾶς κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου ἀπὸ τοῦδε οὔτε ἐμβαλεῖτε τὸ ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν, ἀλλὰ δικαιοῦτε τοῦ Θεοῦ τὸν λόγον εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων· οὐκ ἐξέχετε ὄψαρι ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ἀλλὰ ἀναβιβάζετε ἀνθρώπους ἀπὸ τοῦ βυθοῦ τῆς ἁμαρτίας, ἀνθρώπους σώσετε, οὐχὶ δὲ ἰχθύας ἀλιεύσετε» (Νικηρ. Θεοτ.).

Τὸ δὲ δεῦτε ὁπίσω μου κατὰ τὴν πλατύτεραν αὐτοῦ σημασίαν δηλοῖ πάντως γίνεσθε ἐμοὶ μαθηταί. Ἄλλ' ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἀνδρέας, ἐπειδὴ ἦσαν ἤδη, ὡς εἴρηται, μαθηταὶ αὐτοῦ, δὲν ἠδύνατο, εἰ μὴ κατὰ γράμμα νὰ ἐνοήσωσι τὰς λέξεις ταύτας τοῦ Κυρίου. Ἀλλὰ καὶ ἡ εἰς τὰς ἀκολουθίας ταύτας λέξεις ἀποιήσω ὑμᾶς ἄλιεις ἀνθρώπων ἐγκειμένη ἀντίθεσις πρὸς τὸ ἀλιευτικὸν ἔργον, ὅπερ εἰργάζοντο, οὐδεμίαν ἄλλην ἐνοίαν παρεῖχεν εἰς τὸ δεῦτε

1. Βλ. Κυριακὸν Θεοτ. τόμ. 2. σελ. 5.

2. Ὁρα Κυριακ. Νικηρ. Θεοτ. Τομ. 1 σελ. 14 καὶ Χρυσόστομ.

όπισω μου, εἰμὴ τὴν κατὰ γράμμα ἐνόησαν, ἧτις ἦν αὐτὴ ἥτις ἄρατε τὴν τῶν ἰχθύων ἄγραν καὶ ἔλθετε εἰς τὴν τῶν ἀνθρώπων ἀλιεῖαν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Κύριος, ὅτε τὰ δύο ζεύγη τῶν ἀδελφῶν ἐγκατέλιπον τὰ δικτυα αὐτῶν καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ, δὲν λέγει εἰς αὐτοὺς ὅτι παρενόησαν τὸν λόγον αὐτοῦ, ὅτι ὄντως πνευματικῶς μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ σωματικῶς ν' ἀκολουθήσωσιν αὐτῷ, δεικνύει ἀριθῆλως ὅτι οὐκ ἄλλως ἐνόησε τὸ δεθετέ ὀπίσω μου, ἀλλὰ κατὰ γράμμα. Τούτων οὕτως ἔχοντες, ἀληθῶς ἑτέρα ἢ κλήσις αὐτὴ καὶ διάφορος τῆς πρώτης, περὶ τῆς ὁποίας ὁ Ἰωάννης ὁμιλεῖ· αὕτη ἦν κλήσις οὐχὶ τοῦ μνητεῦσαι παρ' αὐτῷ, ἥτοι πιστεῦσαι αὐτῷ καὶ ἀκολουθεῖν τοῖς παραγγέλμασιν αὐτοῦ, ἀλλὰ κλήσις εἰς τὸ γενέσθαι ἀποστόλους αὐτοῦ. Οἱ ἀποστολικοὶ βεβαίως ἀλιεῖς δὲν κατενόησαν ἔτι τὸν σκοπὸν, αὐτοὺς τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου. Αὐτοὶ ὑπέλαβον ἴσως ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶχε νὰ πράξῃ τι κατὰ τὴν ἄραν ἐκείνην, εἰς ὃ προσεκάλει καὶ αὐτοὺς νὰ λάβωσι μέρος. Ἐὰν δὲ ἐμελλον νὰ ἐπιστρέψωσι πάλιν εἰς τὸ ἔργον αὐτῶν καὶ ποία ἐμελλε νὰ ᾖ ἡ τέχνη αὐτῶν ἐν τῷ μέλλοντι, περὶ τούτου οὐδὲν ἔλεγον οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου. Ὁ Ἀνδρέας ἦδη καὶ ὁ Πέτρος ἐγίνωσκον, μαθόντες παρὰ τοῦ διδασκάλου αὐτῶν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ὅτι ὁ Κύριος ἦν ὁ Μεσσίας¹. Τοῦτο δὲν διεκοίωσαν πάντως κατὰ τὴν ἄραν ἐκείνην καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ζεβεδαίου, ὅτε ἀκολουθήσαντες τὸν Κύριον προσεδόκων βεβαίως καὶ ἠλπίζον μεγάλα.

[ἀκολουθεῖ τὸ τέλος]

Ὁ Καρπάθου καὶ Κάσου ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ

1. Ἰωαν. 1, 42.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΕΛΛΑΣΣΩΝΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Νέα θλιβερά ἀγγεῖλια διεβιβάσθη τηλεγραφικῶς τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ὁ κἀιδίμος μητροπολίτης Ἐλασσῶνος **Νικόδημος**, ὃς, μέλος τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου διατελῶν, ἀδείχθη ἐκκλησιαστικῇ, εἶχε προσωρινῶς μεταβῆ εἰς τὴν θεόσωστον αὐτοῦ ἐπαρχίαν καὶ ὃς ἀψάμενος πρὸ τριῶν ἡμερῶν τῆς ὁδοῦ κατηυθύνετο εἰς βασιλεῦσαν ὅπως ἐλθὼν ἐξακολουθήσῃ τὰ συνωδικὰ αὐτοῦ καθήκοντα, φθᾶς εἰς Θεσσαλονίκην, παρέδωκεν αἴφνης τὸ πνεῦμα αὐτοῦ εἰς χεῖρας τοῦ Πλάστου. Τοῦ θλιβεροῦ τούτου ἀγγέλματος διεβιβάσθητος τῷ Σεβασμιωτάτῳ Τοποτηρητῇ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου μητροπολίτη Ἐφῆσου Κωνσταντῖνῳ ὑπὸ τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Ἀθανασίου τῇ παρελθούσῃ Πέμπτῃ, ἢ Α. Σ. ὁ Τοποτηρητὴς ἐνετείλατο τηλεγραφικῶς τῷ μητροπολίτῃ Θεσσαλονίκης ὅπως κηδεύσῃ τὸν μεταστάντα μητροπολίτην μετὰ τῆς δεούσης ἐκκλησιαστικῆς τάξεως καὶ μεγαλοπρεπείας.

Ὁ κἀιδίμος μητροπολίτης Ἐλασσῶνος **Νικόδημος** ἄγων τὸ 53 τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἔτος ὤρματο ἐκ κωμοπόλεως τινος τῆς ἐπαρχίας Κυζίκου. Μετὰ τὴν ἐν τῇ γενετείρῃ προκαταρκτικὴν μόρφωσιν ἦλθεν εἰς βασιλεῦσαν καὶ ἐφοίτησεν εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ Ἱ. Θεολογικὴν Σχολὴν, μεθ' ἧς καὶ διάκονος χειροτονηθεὶς ὑπηρέτησεν ὡς Τριτεύων ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, χειροτονηθεὶς δ' εἶτα πρεσβύτερος διετέλεσε προϊστάμενος ἐν τισὶν ἐνορίαις τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τῇ 12 Μαρτίου δὲ τοῦ 1885 ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Ἰωακείμ τοῦ Δ' προήχθη εἰς τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα ἐκλεγείας μητροπολίτης Προικοννήσου. Τὴν ἐπαρχίαν ταύτην θεωροῦν ἐπὶ ἐπταετίαν ποιμάνας, τῇ 18 Ἰανουαρίου τοῦ 1892, πατριαρχούντος Νεοφύτου τοῦ Η', προήχθη εἰς τὴν μητρόπολιν Ἐλασσῶνος, ἦν καὶ ἐξακολουθεῖ ποιμάνων καὶ ἐπισπώμενος τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ μέχρι τέλους τοῦ βίου αὐτοῦ. Διετέλεσε συνδικὸν μέλος εἰς δύο περιόδους, καθ' ἃς μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως ἐξεπλήρωσε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ. Αἰωνία ἡ μνήμη αὐτοῦ!

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Τῶν κατὰ τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν κηροζότων τὸν θεῖον λόγον ἐν τοῖς Ἱεροῖς Ναοῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως

Ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ναῷ καθ' ἀπόσας τὰς Κυριακάς καὶ τῇ Μ. Παρασκευῇ ὁ τακτικὸς ἱεροκλήρυξ τῆς Μ. Ἐκκλησίας πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Γρηγόριος Κωνσταντινίδης.

Ἐν Τζιβαλίῳ.

- Κυριακῇ Α'. Δ'. ΣΤ'. ὁ ἱερολ. κ. Ἱερ. Τεκνόπουλος.
 » Γ'. ὁ ἱερολ. Τριτεύων κ. Λαυρέντιος.
 » Ε'. ὁ πανοσιολ. κ. Κωνστ. Βοντζαλίδης.
 Ἐν Κορτοουκαλίῳ (Ἐ.λίδος).
 » Γ'. Ε'. ὁ ἱερολ. κ. Ἱερῶθ. Τεκνόπουλος.
 Μ. Παρασκευῇ ὁ ἱερολ. κ. Ἱερ. Τεκνόπουλος.
 Ἐν Κορτοουκαλίῳ (ἁγίας Κυριακῆς).
 » Β'. ὁ ἱερολ. κ. Ἱερῶθ. Τεκνόπουλος.
 » ΣΤ'. ὁ ἱερολ. κ. Νικόλαος Κουρουπέτρογλου.
 Ἐν Βλάγκῃ.
 » Α'. Β'. Γ'. ὁ θεορ. Ἀμφιπόλεως κ. Προκόπιος.
 Δ'. Ε'. ΣΤ'. ὁ θ. Ἀμφιπόλεως κ. Προκόπιος.
 Ἐν Ὑψώμαθίοις (ἁγίου Κωνσταντίνου).
 » Γ'. ὁ ἱερολ. κ. Γερμανὸς Ἀναστασιᾶδης.
 Ἐν Ὑψώμαθίοις (Θ. Ἀραλῆφωος).
 » Α'. ὁ ἱερολ. κ. Πολύκαρπος Θεολογίδης.
 Ἐν Ὑψώμαθίοις (ἁγίου Νικολάου).
 » Γ'. ὁ ἱερολ. κ. Πολύκαρπος Θεολογίδης.
 Ἐν Ὑψώμαθίοις (ἁγίου Γεωργίου).
 » ΣΤ'. ὁ ἱερολ. κ. Πολύκαρπος Θεολογίδης.
 Ἐν Ὑψώμαθίοις (ἁγίου Μηνῆ).
 » Α'. Γ'. ΣΤ'. ὁ πανοσιολ. κ. Μελ. Κοτροζός.
 Ἐν Βελλιγραδίῳ.
 » Δ'. ὁ πανοσιολ. κ. Μελέτιος Κοτροζός.
 Ἐν Ἐξ Μαμαράς.
 » Ε'. ὁ ἱερολ. κ. Θεοδώρητος Βασιματζίδης.

- Κυριακῆ ΣΤ'. ὁ ἱερολ. κ. Γρηγόριος Παπαδόπουλος.
'Ερ Ἐδριεκαπίω.
- » Γ'. ὁ ἱερολ. κ. Γρηγόριος Παπαδόπουλος.
'Ερ Ἐγγρακίω.
- » Α'. ὁ ἱερολ. κ. Ἀνθιμος Ὀρρανίδης.
'Ερ Σαρμακίω.
- » Α'. ὁ ἱερολογ. Τριτεύων κ. Ακυρέντιος.
'Ερ Σαλιματομβρονκίω.
- » Γ'. ὁ ἱερολ. Δευτερεύων κ. Περθένιος.
'Ερ Βαλατῆ.
- » Γ'. ὁ ἱερολ. ὑπογραμματεὺς κ. Φώτιος.
 » ΣΤ'. ὁ ἱερολ. Δευτερεύων κ. Παρθένιος.
'Ερ Ξυλοπόρτη.
- » Γ'. ὁ ἱερολ. κ. Ἀνθιμος Ὀρρανίδης.
 » ΣΤ'. ὁ ἱερολ. Τριτεύων κ. Ακυρέντιος.
'Ερ Τεκροῦρ σεραγίω.
- » ΣΤ'. ὁ ἱερολ. ὑπογραμματεὺς κ. Φώτιος.
'Ερ Βαδίσω.
- » Α'. ὁ ἱερολ. Δευτερεύων κ. Περθένιος.
'Ερ Φωτηρῆ.
- » Α'. ὁ ἱερολ. κ. Γρηγόριος Παπαδόπουλος.
 » Δ'. ὁ πανοσιολ. κ. Νικόδημος Παπαγεωργίου.
 » ΣΤ'. ὁ ἱερολ. κ. Ἀνθιμος Ὀρρανίδης.
'Ερ Χάσιοι.
- » Α'. Β'. Γ'. ὁ αἰδεσ. κ. Παναγιώτης Δημητρίου
 » Δ'. Ε'. ΣΤ'. ὁ αἰδεσ. κ. Παναγιώτης Δημητρίου
'Ερ Μοχλίω.
- » Γ'. ὁ πανοσιολ. κ. Νικόδημος Παπαγεωργίου
 » Δ'. ὁ ἱερολογ. κ. Νικόλαος Κουρουπέτρογλους
 » Ε'. ὁ πανοσιολ. κ. Νικόδημος Παπαγεωργίου
'Ερ Γαλατῆ (Σωτήρος Χριστοῦ).
- Κυριακῆ Α'. ὁ ἱερολογ. κ. Γερμανός Ἀναστασιάδης
 » Ε'. ὁ ἱερολ. κ. Γερμανός Ἀναστασιάδης
'Ερ Γαλατῆ (Παραγίας).
- » Δ'. ὁ ἱερολ. κ. Γερμανός Ἀναστασιάδης.
 Μ. Παρασκευῆ ὁ ἱερολογ. κ. Γερμανός Ἀναστασιάδης.
'Ερ Γαλατῆ (ἀγ. Ἰωάννου).
- » Β'. ὁ ἱερολ. κ. Γερμανός Ἀναστασιάδης.
 » ΣΤ'. ὁ ἱερολ. κ. Γερμανός Ἀναστασιάδης.
'Ερ Γαλατῆ (ἀγίου Νικολάου).
- » Α'. Γ'. Δ'. Ε'. ΣΤ'. ὁ θεορ. Μυρέων κ. Γερμανός.
 » Β'. ὁ ἱερολ. κ. Γερμανός Πολίτης.
'Ερ Σταυροδρομίω (Παραγίας).
- (ἐκ περιτροπῆς)
 ὁ θεορλ. Χαριουπόλεως κ. Γερμανός
 ὁ πανοσιολ. κ. Καλ. Δελικάνης
- » Γ'. ὁ πανοσιολ. κ. Σμάραγδος.
 » Ε'. ὁ αἰδεσιμ. κ. Νίστωρ Σουσιλίδης.
'Ερ Σταυροδρομίω (ἀγ. Τριάδος).
- (ἐκ περιτροπῆς)
 ὁ θεορλ. Χαριουπόλεως κ. Γερμανός.
 ὁ πανοσιολ. κ. Καλλίνικ. Δελικάνης.
- » Α'. ὁ ἱερολογ. κ. Ἰωακείμ Γεωργιάδης.
 » Β'. ὁ πανοσιολ. Μ. Ἀργυριάκου κ. Διδώρος.
 » Γ'. ὁ ἱερολογ. κ. Ἰάκωβος Ἀρχαζικιάκης.
'Ερ Σταυροδρομίω (ἀγ. Κωνσταντίνου).
- (ἐκ περιτροπῆς)
 ὁ θεορλ. Χαριουπόλεως κ. Γερμανός.
 ὁ πανοσιολ. κ. Καλ. Δελικάνης.
- » Ε'. ὁ ἱερολ. κ. Γεννάδιος Θέμελις.
'Ερ Ταταούλις (ἀγ. Δημητρίου)
- » Α'. Γ'. ὁ αἰδεσιμ. κ. Βασίλειος Αμπριδής.
 » ΣΤ'. ὁ ἱερολογ. κ. Νεόφυτος Ἀναστασιάδης.

- » *'Ερ Ταταούλις (ἀγ. Ἀθανασίου).*
- Κυριακῆ Β'. ὁ ἱερολ. κ. Νεόφυτος Ἀναστασιάδης.
'Ερ πρόποσι Ταταούλιω (Ἐυαγγελιστρίας).
- » Α'. Β'. Γ'. ὁ πανοσιολ. κ. Καλ. Δελκίης.
 » Δ'. Ε'. ΣΤ'. ὁ πανοσιολ. κ. Καλ. Δελκίης.
'Ερ Φρίκιοι.
- » Β'. ὁ ἱερολ. κ. Γεννάδιος Θέμελις.
'Ερ Διπλοκιοίω.
- » Α'. ὁ ἱερολ. κ. Νικόλαος Κουρουπέτρογλους.
'Ερ Μεσαχώρω.
- » Δ'. ὁ ὀσιολογ. κ. Ἰωακείμ Μοναχός.
'Ερ Ξηροκρήνη.
- » ΣΤ'. ὁ πανιερ. πρ. Νευροκοπίου κ. Νικηφόρος.
'Ερ Μεγάλω Ρεβματι.
- » Γ'. ὁ ἱερολ. κ. Νικόλαος Κουρουπέτρογλους.
'Ερ Βεθεκίω.
- » Α'. Γ'. ὁ πανιερ. πρ. Νευροκοπίου Νικηφόρος.
'Ερ Βαφεχωρίω.
- » Δ'. ὁ πανοσιολ. κ. Σμάραγδος.
'Ερ Σωθερίω.
- » Ε'. ὁ πανοσιολ. κ. Σμάραγδος.
'Ερ Νεοχωρίω (ἀγ. Νικολάου).
- » Β'. ὁ πανοσιολ. κ. Σμάραγδος.
'Ερ Νεοχωρίω (Παραγίας).
- » Α'. ΣΤ'. ὁ πανοσιολ. κ. Σμάραγδος.

ΒΙΒΛΙΑ ΑΡΤΙΦΑΝΗ

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ ΥΠΟ-
 ΜΝΗΜΑ** περὶ ἐκκλησιαστικὸν ἀφορισμὸν κα-
 τὰ τοὺς θεοὺς καὶ ἱεροὺς κανόνας καὶ τὴν
 διδασκαλίαν τῶν θεηγόρων Πατέρων τῆς
 Ὀρθοδόξου Καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκ-
 κλησίας. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1897. Ἐκ τοῦ Πα-
 τριαρχικοῦ Τυπογραφείου. Σελ. 80, 8ον. Τιμᾶται ἑνός
 τετάρτου (1/4) μετζιτίου ὑπὲρ τοῦ Φιλανθρωπικοῦ
 Ταμείου τῆς Ὀρθοδόξου Κοινότητος Σμύρνης.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Συνεδρίσαν τῇ 8ῃ Αὐγούστου 1896

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον κατὰ
 πλειοψηφίαν.

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμὸν Πρωτοκόλλου 3949 καὶ ἡμερο-
 μηνίαν 3 Μαΐου 1896 ἀγωγήν τῆς ἐναγοστῆς Φλώρας Δ. Κ.
 Γαέλη.

Κηρύττει διαλελυμένον τὸν μεταξὺ τῶν διεδικωμένων γάμον ἐξ
 ὑπατιότητος τοῦ ἐναγομένου Δημητρίου Κ. Γαέλη.

Διατάσσει τὴν διὰ τῶν ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀ-
 ληθείας», «Νέας Ἐφημερίδος» καὶ «Moniteur Oriental» δη-
 μοσιεύσειν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀπορίσεως κατὰ τὴν
 τάξιν τρις κατὰ συνέμειαν.

Παρέχει τῷ ἐναγομένῳ προθεμίαν 31 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς
 νομίμου διὰ τῶν ἐφημερίδων καινοποιήσεως τοῦ παρόντος δια-
 τακτικοῦ, πρὸς χρῆσιν τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀνακοπῆς, καὶ

Ἐπιτίθησιν αὐτῷ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη μετὰ τῶν
 διαζευκτικῶν συμποσούμενα εἰς γράσια 640 προκαταβλλόμενα
 ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 19 Δεκεμβρίου 1896.

Ὁ Πρόεδρος 1

† Ὁ Λειτουργὸς ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Ὁ Γραμματεὺς

Ἰεροδ. ΑΝΘΙΜΟΣ ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Βασιλείου (πρόεδρος)
 Α. Θ. Σανθόπουλος
 Ἰ. Α. Τανταλιδης (γραμματεὺς).
 Ἀλκιβιάδης Μαυράκης (ταμίας)

Ἀρχισυντάκτης
ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΑΔΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὄλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετρίτια ἀργυρᾶ 5
 διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
 ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγμα χρυσᾶ 25
 ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου

ΕΤΟΣ ΙΖ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 7 ΜΑΡΤΙΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 2

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἐκκλησιαστικά χρονικά — Εἰρηνικὴ ἐπιστολὴ μητροπολίτου Οὐγγρο-Βλαχίας Ἰωσήφ ἀπάντησις εἰς αὐτήν — Ἐπανόρθωσις ἱστορικῆς ἀληθείας — Περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ παντός — Βιβλιολογία — Κοινοποιήσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Συνοδικὴ λειτουργία ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ναῷ.
 — Μετ' ἐπιβαλλούσης ἐκκλησιαστικῆς εὐπρεπείας καὶ τάξεως, ἐν μέσῳ δὲ πολυπληθοῦς εὐσεβοῦς ἐκκλησιασματος ἐτελέσθη τῇ παρελθούσῃ Α' Κυριακῇ τῶν ἡσυχαστικῶν τῆς καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας καλουμένη, ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ ναῷ, ἡ εἰθισμένη συνοδικὴ λειτουργία. Ταύτης προεξῆρχεν ἡ Α. Σ. ὁ Τοποτηρητῆς τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἱεροῦ Κωνσταντινουπόλεως μητροπολίτης Ἐπίσκοπος Κωνσταντίνος συνεργούτων αὐτῷ τῶν σεβασμιωτάτων συνοδικῶν Ἡρακλείας Γερμανοῦ, Νικαίας Ἱερωνύμου, Λήμνου Ἀθανασίου, Σισσανίου Ἀθανασίου καὶ Ἐλευθεροπόλεως Διονυσίου, τῶν σεβασμιωτάτων δὲ μητροπολιτῶν Τραπεζοῦντος Κωνσταντίνου, Σμύρνης Βασιλείου, Ἀγγιᾶλου Βασιλείου καὶ Καρπάθου καὶ Κόσσου Σωφρονίου Ἱεροουργούντων ἐν ἄλλοις ναοῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, καὶ τοῦ ἀγίου Γένου καὶ Χώρας Διονυσίου κωλυθέντος ἕνεκα ἀσθενείας.

Κατὰ τὴν ἐσπερινὴν δὲ χοροστασίαν ὡπαύτως τοῦ Σεβασμιωτάτου Τοποτηρητοῦ τὸν θεῖον λόγον ἐκήρυξεν ὁ τακτικὸς ἱεροκήρυξ τῆς Μ. Ἐκκλησίας πανοσιολογιώτατος ἀρχιερατικὸς Γρηγόριος Κωνσταντινίδης.

— Ἀφίξεις. — Τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσιν ὁ τῆς Α. Σ. τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἱεροῦ Κωνσταντινουπόλεως Ἐπίσκοπος Κωνσταντίνου πανοσιολογιώτατος ἀρχιερατικὸς Χρυσόστομος, ἀπερχόμενος μετὰ τινος ἡμέρας εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ Τρίγλιαν χάριν ἰδίων ὑποθέσεων.

— Ἐκκλησιαστικὴ ποιητὴ. — Τοῦ ἐκ τῶν συνοδικῶν

σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Γένου καὶ Χώρας Διονυσίου ὑποβαλόντος τῇ ἀγίῃ καὶ ἱερᾷ Συνόδῳ ὅτι ἐν τῇ θεοσώτῳ αὐτοῦ ἐπαρχίᾳ ἱερεῖς τῆς Νικολάου καλούμενος, καίπερ νοθετηθεὶς ἐπανειλημμένως ἠπειθήσῃ πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν αὐτοῦ ἀρχὴν καὶ διὰ πρηνομιῶν σκάνδαλον ἐν μέσῳ τοῦ ποιμνίου κτέστη, ἐσχάτως δὲ ἐτόλμησεν ἵνα τελέσῃ καὶ μυστήριον γάμου ἄνευ ἐπισκοπικῆς ἀδείας, ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος προσκαλέσασθαι τὸν εἰρημένον ἱερέα ἐνταῦθα ἐνέκρινεν ὅπως ἀποσταλῆ εἰς ἅγιον Ὅρος καὶ ἐκτίσῃ αὐτῷ τὴν ἐπιβληθεῖσαν αὐτῷ ἐκκλησιαστικὴν ποινήν.

ΕΙΡΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΟΥΓΓΡΟΒΛΑΧΙΑΣ ΙΩΣΗΦ

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ρουμανικοῦ)

Τῷ Παναγιωτάτῳ, Θεοτάτῳ Οἰκουμηνικῷ Πατριάρχῳ Κωνσταντινουπόλεως κυρίῳ κυρίῳ Ἀνθίμῳ τῷ Ζ'.

Παναγιώτατε,

Πατριεθέντος τοῦ προκατόχου μου πανιερωτάτου μητροπολίτου κυρίου Γενναδίου Πετρέσκου τοῦ ἀξιωματικῆς αὐτοῦ, ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς ἡμετέρας αυτοκεφάλου ὀρθοδόξου Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας μετὰ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων τοῦ Ρουμανικοῦ Βασιλείου, συνελθόντες εἰς μεγάλην ἐκλογικὴν συνέλευσιν, χάριτι καὶ ἐλέῳ Θεοῦ ἔκριναν καλόν, ἵνα ἀνυψώσῃ τὴν ἐμὴν μετριότητα τὸ δεύτερον εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ Μητροπολίτου Οὐγγροβλαχίας, Πρωθιεράρχου Ρουμανίας καὶ προέδρου τῆς ἀγίας Συνόδου.

Ὁ προκατόχος μου ἐν Χριστῷ ἀδελφός πρώην μητροπολίτης Γεννάδιος διὰ τῆς ἀδελφικῆς ἐπιστολῆς

αυτοῦ τοῦ ἔτους 1893 γνωστοποιῶν τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι τὸν διορισμὸν αὐτοῦ εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ μητροπολίτου Οὐγγροβλαχίας, Πρωθιεράρχου Ρουμανίας, ἔφερον εἰς γνώσιν τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος καὶ τὴν ἐμὴν οικειοθελῆ ἀποχώρησιν, τῷ ἔτει ἐκείνῳ, τοῦ ἀξιωματος, ὅπερ τότε κατείχαν ὡς Ἀρχιεπίσκοπος καὶ μητροπολίτης. Ἐκ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διήλθον τὸν βίον μου ἐν τῇ μονῇ Καρδέρουστάνι, ὅπου ὁ Παντοδύναμος κύδωκεσε νὰ μὲ πέμψῃ πρὸς ἀνάπαυσιν, ἧς τότε εἶχον ἀνάγκην.

Σήμερον ὅτε ἡ παραίτησις τοῦ προκατόχου μου ἐγένετο ἀποδεκτή παρὰ τοῦ σεπτοῦ βασιλέως ἡμῶν καὶ, ὡς ἔνω ἐρέθη, ἡ μεγάλη ἐκλογικὴ συνέλευσις μετὰ τῆς ἱερᾶς Συνόδου κύδωκεσαν νὰ μὲ καλέσωσι τὸ δεύτερον εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦτο, καὶ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν βασιλεὺς, συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους τοῦ κράτους, μοὶ ἐνεπιστεύθη τὴν ποιμαντορικὴν ράβδον τὴν 8 Δεκεμβρίου ἡμέραν Κυριακὴν, θεωρῶ καθήκον μου, συμφώνως πρὸς τὰ ἀρχαία ἔθιμα τῆς ἡμετέρας ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καθιερωθέντα διὰ τῆς διηνεκούς ἐκπληρώσεως ἐκ μέρους ὅλων τῶν ἁγίων ἀυτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, νὰ γνωστοποιήσω τὸ γεγονός τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι, καὶ, ἀπαζόμενος Αὐτὴν ἀδελφικῶς ἐν Χριστῷ, παρακαλέσω εὐσεβῶς, ἵνα ἐνώσῃ τὰς δεήσεις Αὐτῆς πρὸς τὸν Ὑψιστον μετὰ τῶν τῆς ἡμετέρας μετριότητος, ὅπως ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς χορηγῇ τῷ ἐλάχιστῳ αὐτοῦ δούλῳ δύναμιν, ἧς ἔχει ἀνάγκην, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς μεγάλης καὶ δυσκόλου ἀποστολῆς, ἣν τῷ ἐνεπιστεύθη.

Ἀναγνωρίζω, Παναγιώτατε, ὅτι βαρὺ τὸ φορτίον ἀπέπαινον τὸν ἀσθενῶν μου δυνάμεων, ἐπεὶ δὲ βαρύτερα τὰ καθήκοντά μου πρὸς τὴν ἁγίαν Ἐκκλησίαν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ πρὸς τὸ λογικὸν ποιμνιον, ὅπερ ἐτίθη ὑπὸ τὴν ποιμαντορίαν μου.

Μόνον ἡ πλήρης πειθοὴ εἰς τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ Παντοδυνάμου, μόνον ἡ ἀκριβὴς διατήρησις τῶν τῆς ἁγίας ἡμῶν πίστεως καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀρχαίων θεσμῶν καὶ δογμάτων, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὴν ἰσχύν τῶν ὀρθοδόξων Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ ἐνότης τῆς Μεγάλης καὶ Ἀγίας τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας πέπεισμαι, ὅτι θέλουσι μοὶ παρέχει τὴν ἀπαιτούμενὴν δύναμιν καὶ ὑποστήριξιν καὶ καθοδηγῇ τὰς ἐμπνεύσεις μου εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν καθήκοντων, τὰ ὅποια μοὶ ἐπιβάλλονται πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ, ὃν παθῶ ἐξ ὅλης καρδίας πρὸς ὃζαν τὸν Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὅθεν μετὰ τῆς αὐτῆς εἰλικρινείας μεθ' ἧς καὶ ἀνωτέρω παρεκάλεσα τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα, ὅπως ἐνώσῃ τὰς ἁγίας αὐτῆς δεήσεις μετὰ τῶν τῆς ἡμετέρας μετριότητος, παρακαλῶ καὶ αὖθις, ἵνα εὐαρεστηθῇ ἐπικαλισθῆναι τὰς χάριτας τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς ἐπὶ τὴν ἐμὴν μετριότητα καὶ τὰ δῶρα τῶν ἀνεξαντλήτων πηγῶν τοῦ Παντοδυνάμου, ὅπως δυναθῶ καθοδηγηθῆναι διὰ τῆς ὁδοῦ τοῦ δικαίου, τῆς

πίστεως, τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀγάπης εἰς ἀγαθὸν λιμένα τὸ ἐμπιστευθὲν μοι λογικὸν ποιμνιον.

Ἐν τοιαύτῃ σταθερᾷ πεποιθήσει εἰμὶ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος ἐν Χριστῷ ἀδελφός καὶ συλλειτουργός.

Βουκουρέστιον, τῇ 20 Ἰανουαρίου 1897.

(Ὑπογ.) ΙΩΣΗΦ

Μητροπολίτης καὶ Πρωθιεράρχης Ρουμανίας.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΣΥΝΟΔΙΚΗ

Τῷ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤῳ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤῳ ΟΥΓΓΡΟΒΛΑΧΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΑΡΧῳ ΠΑΙΣΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

ΚΥΡΙῳ ΙΩΣΗΦ

Ἄριθμ. πρωτ. 560.

Σεβασμιώτατε καὶ Θεοπρόβλητε Μητροπολίτα Οὐγγροβλαχίας καὶ ἐξρχε πάσης Ρουμανίας ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ καὶ συλλειτουργέ κύριε Ἰωσήφ τὴν λίαν ἡμῖν περιπόθητον καὶ γερασμίαν αὐτῆς Σεβασμιότητα καὶ Πανιερότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ ἀσπάζομεθα.

Πάνυ ἀσμένως τὴν ἀπό κ'. τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου ἐνεστάτως ἔτους ἀδελφικὴν αὐτῆς ἐπιστολὴν ἐν συνοδικῇ συνεδριάσει διεξεληθόντες, ἠδέως ἀπὸ ταύτης ἐγνωμεν τὴν αἰτίαν τῶν τοῦ ἀγιωτάτου Θρόνου τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Οὐγγροβλαχίας πραγμάτων ἀποκατάστασιν, καθ' ἣν, μετὰ τὴν ὑποβληθεῖσαν κανονικὴν παραίτησιν τοῦ σεβασμιωτάτου προκατόχου αὐτῆς κυρίου Γενναδίου, ἡ λίαν ἡμῖν περιπούδατος αὐτῆς Σεβασμιότης, ἡ καὶ ἄλλοτε θεωριῶς καὶ εὐδοκίμως προστάξα τῆς ἀγιωτάτης ἀδελφῆς αὐτοκεφάλου ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας ἐκλήθη τὸ δεύτερον ἐπὶ τὴν προεδρείαν αὐτῆς ἀναγορευθεῖσα αὖθις Μητροπολίτης Οὐγγροβλαχίας καὶ Ἐξάρχου πάσης Ρουμανίας κοινῇ μὲν ψήφῳ τῆς κατὰ τὸν νόμον συγκληθείσης μεγάλης Ἐκλογικῆς Συνελεύσεως, ὑψηλῇ δ' ἐπινεύσει καὶ ἐγκρίσει τῆς Αὐτοῦ Γαληνοτάτης Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τῆς Ρουμανίας. Προφρόνως εὐχαριστοῦντες ἐπὶ τῇ προθύμῳ ταύτῃ ἀνακοινώσει, ἧτις ἐν ἑστὶ τῶν ὁρατῶν συμβόλων τῆς συνδεούσης τὰς ὁμοδόξους Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἀδελφικῆς ἐνότητος καὶ ἐπικοινωνίας, πρώτιστα μὲν προσῆκον ἠγοῦμεθα ἀνακοινώσασθαι τῇ αὐτῆς Σεβασμιότητι ὅτι καὶ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἀγίᾳ καὶ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ μεταβολὴ τις ἐν τῇ προεδρείᾳ αὐτῆς ἔρτι ἐγένετο, τοῦ παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυρίου Ἀνθίμου τοῦ Ζ'. παραίτησιν κανονικὴν ἀπὸ τοῦ Θρόνου τῆ καθ'. τοῦ παρεληλυθότος μηνὸς Ἰανουαρίου ὑποβαλόντος, τῆς δὲ προσωρινῆς διευθύνσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ προεδρίας τῆς I. Συνόδου ἀνατεθείσης τῷ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς Μητροπολίτῃ Ἐρέσου Κωνσταντίνῳ ὡς Τοποτηρητῇ, μέχρι τῆς λίαν προσεχῶς

γενησομένης κανονικῆς ἐκλογῆς νέου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Ὅθεν, χρευόντος τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Κωνσταντινουπόλεως, ἡμεῖς οἱ τὴν ἱερὰν ἀπαρτίζοντες Σύνοδον ἀποκρινόμενοι τῷ ἀδελφικῷ αὐτῆς γράμματι, τοῦτο μὲν συγκαίρομεν ἐκ μέσης ψυχῆς τῇ γερασμικῇ αὐτῆς ἀγάπῃ, ἐπὶ τῇ ἐπανοδῷ εἰς τὸ ὑψηλὸν τῆς προεδρίας ἀξίωμα, τοῦτο δὲ ἐγκαρδίως αὐτῇ εὐχόμεθα τυχεῖν τῆς ἀνωθεν ἐνισχύσεως πρὸς ἐπιτυχῆ κατὰ πάντα διεξαγωγὴν τῆς ἀνατεθείσης αὐτῇ ὑψηλῆς ταύτης δικαιοσύνης. Οὐδαμῶς δ' ἀμφιβέλλοντες ὅτι πάσας τὰς εἰς τὴν ἱερὰν αὐτῆς ἀποστολὴν ἐπιπροσθούσας τυχόν δυσχερεῖας ὑπερνικήσει διὰ τῆς πασθενούς τοῦ οὐρανοῦ κυβερνήτου ἀντιλήψεως καὶ πληρέστατα τὴν κοινὴν ψῆφον δικαιοσύει διὰ τῆς κεκτημένης πείρας καὶ τῆς δεδοκιμασμένης αὐτῆς περινοίας, χαίρομεν βλέποντες ἐν τῷ ἀδελφικῷ αὐτῆς γράμματι ὅτι ἡ ἀναλλοίωτος τήρησις τῆς ἀγίας καὶ ἀμωμῆτου ἡμῶν πίστεως, ἡ ἀσάλευτος περιφρούρησις τῶν θείων δογματῶν καὶ θεσμιῶν, καὶ ἡ ἐνότης τῆς μιᾶς ἀγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, εἰς δόξαν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, θερμῶς ἐμπνέουσι καὶ ἀσαλεύτως καθοδηγοῦσι τὴν γερασμίαν αὐτῆς Σεβασμιότητα ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν ἀνατεθέντων αὐτῇ καθηκόντων. Πάντως δὲ ὁ περὶ ταῦτα ἔνθεος αὐτῆς ζῆλος καὶ ἡ ἀγρυπνος αὐτῆς φροντίς ἐποικοδομήσουσιν ἐν τῇ πίστει τὸ λογικὸν αὐτῆς ποιμνιον καὶ τὸ ἀνὰ τὴν Ρουμανίαν χριστεπώνυμον πλήρωμα ἐπ' ἀγαθῷ τῆς καθόλου ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἐπὶ τούτοις ἀδελφικῶς αὐτὴν περιπτυσσόμενοι καὶ ἐν φιλήματι ἀγίῳ ἀσπαζόμενοι αἰτούμεθα θεῶθεν τὰ γεράσματα αὐτῆς ἔτη ὡς πλείστα, ὑγιεινὰ καὶ σωτηριωδέστατα, καὶ διατελούμεν

Τῆς λίαν ἡμῖν περισπούδαστου γερασμίας αὐτῆς Σεβασμιότητος ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ καὶ ὅλως πρόθυμοι

Τῆ 19^η Φεβρουαρίου 1997.

Ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Πατρ. Θρόνου Κωνσταντινουπόλεως

- † ὁ Ἐπίσκοπος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ἐν Χριστῷ ἀδελφός.
- † ὁ Ἡρακλείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ ἐν Χριστῷ ἀδελφός.
- † ὁ Νικαῖας ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ἐν Χριστῷ ἀδελφός.
- † ὁ Τραπεζούντος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ ἐν Χριστῷ ἀδελφός.
- † ὁ Σμύρνης ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ἐν Χριστῷ ἀδελφός.
- † ὁ Ἀρχαίου ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ἐν Χριστῷ ἀδελφός.
- † ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ἐν Χριστῷ ἀδελφός.
- † ὁ Λήμου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ἐν Χριστῷ ἀδελφός.
- † ὁ Σισακίου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ἐν Χριστῷ ἀδελφός.
- † ὁ Καρπάθου καὶ Κίσσου ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ ἐν Χριστῷ ἀδελφός.
- † ὁ Ἐλευθερουπόλεως ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΙΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

Ἐναγχος περιτῆλλον εἰς χεῖρας ἡμῶν αἱ κάτωθι δημεσιεύμεναι ἐπιστολαὶ τοῦ Σ. Μ. Σμύρνης Βασιλείου, ὧν τὴν μελέτην συνιστῶμεν τοῖς εἰς τὰ τοιαῦτα φιληδοῦσι.

Ἰωάννη Μητροπολίτῃ Ἰκαιοσαρείας

Εἰς Κωνσταντινοῦπολιν.

Τὰ χθὲς καὶ προχθὲς ἀρικόμενα φύλλα τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀνήγγειλαν τὴν αἰσίως γενομένην κατὰ τὸ περελθὸν Σάββατον τῆς Τυρινῆς ἐπίσημον ἐγκαθίδρυσιν τοῦ ἐκλεγέντος νέου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἀνθίμου ἐν κοινῇ ἀγαλλιάσει τοῦ ποιμνίου, ἀνκλαβόντος οὕτω τὰς ἡνίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Εὐχαρίστως δὲ παρατηρήθη ἡ κοινῇ ἐπικρατήσασα πεποίθησις ὅτι βασιτάσει αὐτὰς σιθαρῶς, ἐμφορούμενος ἀκραιφνῶν φρονημάτων τῆς εὐσεβείας καὶ μεριμνήσει προσηκόντως τὸ ἐφ' ἑαυτῷ περὶ τῶν ἀληθινῶν συμφερόντων τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ὡς εὐχεται ἐνδομύχως πᾶς ἀληθὴς τῆς εὐσεβείας ζηλωτής.

Ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ εὐτυχῆ πάντως τυγχάνει ἡ ὑμετέρα περισπούδαστος κορυφὴ ἀξιοθελεία κατὰ τὴν ἐπίσημον τελετὴν ἐπιδοῦναι τῇ αὐτοῦ Παναγιότητι τὴν ποιμαντορικὴν ῥάβδον· ἀλλ' ἐξίστω παρατηρήσαι φιλαδέλφως ὅτι παρὰδοξόν πως καὶ πᾶν κνισοπρεπὲς ἐφάνη τὸ ὕψος τῆς γενομένης κατὰ τὴν ἐπίδοσιν τῆς ῥάβδου προσφωνήσεως, ὡς ἥκιστα συναῖδον τῇ κανονικῇ ἀκριβείᾳ τῶν πραγμάτων. Ὡς γνωστόν, ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἔχει κανονικῶς λαβὼν ἀπλῶς τὸ δικαίωμα τῆς χειροτονίας τῶν ἐπισκόπων τῶν κατ' ἐπαρχίας Ἐκκλησιῶν, εἴτ' οὖν μητροπολιτῶν, ἐκλεγόμενων ἐκάστων ὑπὸ τῆς οἰκείας συνόδου. Ἐπειδὴ δὲ ὡς ἐκ τῶν καιρικῶν περιστάσεων ἐξέλιπον αἱ τῶν ἐπαρχιακῶν Ἐκκλησιῶν σὺνδοδοι, ἐκτὸς ὀλίγων τινῶν, καθιερώθη ἐξ ἀνάγκης ἡ περὶ τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως σύνοδος τῶν μητροπολιτῶν, ὑρ' ἧς δὴ καὶ ἐκλεγόμενοι οἱ τῶν κατ' ἐπαρχίας Ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ μητροπολίται ἐπίσκοποι καὶ ποιμένες, χειροτονοῦνται ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου κατὰ τὴν περὶ τούτου κανονικὴν οἰκουμενικῆς συνόδου δικάταξιν (τῆς Δ' Οἰκ. Καν. κη'). Ἀλλὰ τὸ ἄρχον καὶ διοικούν τὰ τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ κανονικὸν σύστημα ὑπάρχει συνοδικὸν ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ὀρθοδόξῃ καθολικῇ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, καὶ τὸ συνοδικὸν τοῦτο σύστημα ἐστὶ τὸ ποιμνικὸν τοῦς ποιμένας καὶ ἐπικνήγον εἰς τὰ καθήκοντα ἐν περιπτώσει παραβάσεως, καὶ ἐπιτιμῶν προσηκόντως. Ὅθεν καὶ ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ποιμὴν ὧν κυρίως τοῦ ποιμνίου τῆς ἰδίας παροικίας, οὐδὲν κέκτηται κανονικὸν δικαίω-

α ποιμαίνειν κυριολεκτικῶς τοὺς ἐπισκόπους καὶ ποιμένας, ὑπαγομένους κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας μόνον εἰς τὴν συνοδικὴν ἐξέλεξιν καὶ ἀπόρριψιν. Τούτων οὕτως ἔχοντων ἀντιρροήτως, ἀγνωσῶ πῶς ἢ ὑμετέρα ἀγάπη προέβη εἰς τὴν γνωστὴν φρασεολογίαν τῆς καὶ διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιευθείσης προσφωνήσεως, καίπερ εἶδεν ὅτι τοικῶτα καὶ παρόμοιαι φρασεολογίαι ἐν τῇ Δύσει προήγαγον τὰ πρᾶγματα τῆς ἄλλοτε περιδύου Ἐκκλησίας τῆς παλαιᾶς Ρώμης εἰς τὸ νῦν σημεῖον τοῦ παπισμοῦ.

Ἐν τούτοις πέποιθα ὅτι ἡ ὑμετέρα περισπούδατος ἀγάπη ἐν τῇ εὐσεβείᾳ καὶ τῇ βλαβῇ αὐτῆς συνείσει δικαιοῦσαι τὰς ἀδελφικὰς ταύτας παρατηρήσεις καὶ δώσει τὰς ἀναγκαζίας ἐξηγήσεις. Ἐφ' ᾧ καὶ διατελῶ ἐξαιτούμενος τὰς θεοπνευστίας αὐτῆς εὐχὰς καὶ κατασπαζόμενος αὐτὴν ἀδελφικῶς ἐν φιλήματι ἀγίῳ.

Ἐν Σμύρνῃ τῇ 18 Φεβρουαρίου 1895.

Ἄντωνίῳ Ἐπιτομῇ,

Εἰς Κωνσταντινοῦπολιν, Θεραπεία,

Ἐγκαίρως ἐκομισάμην τὴν ἀπὸ τῆς κδ' τοῦ ληξάντος μηνὸς Μαρτίου ἐπιστολὴν τῆς ὑμετέρας περισπουδάτου καὶ εὐσεβεστάτης ἐντιμότητος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐγκαίρως ἀπαντῶ, παρὰ τὸν ἐσχάτως τιθέντα ἐν Ἀμερικῇ, εἰ καλῶς μέμνημαι ἐν ἐφημερίδι ἀναγνούς, νόμον περὶ προθεσμίας τῶν ἐπιστολιμαίων ἀποκρίσεων, ἐπειδὴ παρεπεσοῦσα μεταξὺ τῶν διαφορῶν ἰγγράφων ἡ ἐπιστολὴ μόλις κατ' αὐτὰς ἀνευρέθη. Προηγόμενος δ' ἀμείνως εἰς ἀπάντησιν εὐχαριστῶ ἐν πρώτοις πολὺ διὰ τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστίας καὶ συγχαρητήριους προσήσεις ἐπὶ ταῖς ἀγίαις καὶ κοσμοσωτηρίαις ἑορταῖς τοῦ μεγάλου καὶ θεοτάτου Πάσχα τῆς εὐσεβείας ἡμῶν, ἐφ' αἷς καὶ αὐτὸς ἔσπευσα προσαγορεύσαι ἀσπασίως τὴν ὑμετέραν εὐσεβεστάτην φιλότητα ἐπιευχόμενος ἐγκαρδίως τὰ εἰκότα.

Τὸ ἐφ' ἡμῖν ἐνταῦθα ἀγνωσοῦμεν κυρίως τί συνέβη κατὰ τὴν τελευταίαν ἐν Φαναρίῳ ἐκλογὴν. Πλὴν ἀλλὰ πρὸς τοὺς λεγομένους παρὰ Λατίνους, habemus papam¹, λέγεται καὶ τὸ, Vox populi, vox Dei². Τέλος πάντων, ὃ γέγονε γέγονε· καὶ δῶν Κύριος σύνεσιν τοῖς πᾶσιν, ἵνα τοῦ λοιποῦ ὀρθοποδοῖσι τὰ πρᾶγματα πρὸς τὴν ἀκρίβειαν τοῦ εὐαγγελίου, κατὰ τὸ ἀκριφές καὶ ἀληθές συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος, ὃ ἐξέχεεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, εἰς τὸ σώζειν τοὺς λαοὺς διὰ τῆς ἐνότητος τῆς πίστεως.

Ἡ δὲ πρό τινας ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ ἐφημερίδι Κωνσταντινοῦπολιν ἐπιστολὴ ἐκ Σμύρνῃς, καλῶσαι

τὸν μητροπολιτὴν Καισαρείας κύριον Ἰωάννην, ὡς ἀποκαλέσαντα καινοπρεπῶς τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως ποιμένα ποιμένων ἐν τῇ προσφωνήσει κατὰ τὴν ἐπίδοσιν τῆς βιβλίου, κακῶς ἀπεδόθη ὑπὸ τινων εἰς τὴν ὑμετέραν ἐλάχιστότητα. Δὲν ἀνέγνω ἀτυχῶς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, παρόμοια ὅμως ἀνεγνώσθησαν ἐν τῇ ἐνταῦθα ἐκδιδομένη Ἄμαθῆι· ἀλλ' οὐδὲ ταῦτά εἰσιν ὑμέτερα, ἀλλ' ἐκ γειτόνων ἀπεστάλησαν, ὡς ἔχω μαθῶν. Πλὴν ἀλλὰ συμφρονῶ καθόλου τοῖς γράψαι ταῦτα, καθότι ὄντως ὁ ἀποδοθεὶς τίτλος τυγχάνει ὡν προφανῆς καινοτομία καὶ ὅλων ἀπροσδιόστου.

Ἐν γὰρ ἐπίοιον αἱ ἀρχαῖαι φαναριωτικαὶ οἰκογένειαι, ἀπὸ τῶν Βυζαντινῶν παραλαβοῦσαι τὸ εὐσεβὲς ἔθος, ἔχουσαι κατ' οἶκον εἰκονοστάσια καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ βιβλία ὅλην, καὶ ψάλλουσαι τοὺς ἐωθινοὺς καὶ ἑσπερινοὺς ὕμνους καθ' ἑκάστην, τῆς μητρὸς προερχοῦσας, ἀποτελοῦσαι οὕτως ἐκάστη ἰδίαν κατ' οἶκον ἐκκλησίαν, οἶκα καὶ ἐπὶ τῶν ἀποστολικῶν ὑπάρχον χρόνον (Α' Κορ. ιζ'. 17. Κολοσ. δ'. 15). Ἐντεῦθεν ἐτι καὶ νῦν περιηγεῖ τὰς ἀκοὰς τῆς ὑμετέρας εὐσεβοῦς ἐντιμότητος, ὡς ῥητῶς λέγει, τὸ τροπικῶν ἐκεῖνον «Τὸν μέγαν ἀρχιεπίσκοπον καὶ ἐπαρχικὴν ἀπαντες, τὸν πρόεδρον τῶν Μυριῶν, Νικόλαον εὐφημοῦμεν» κτλ. Καὶ ἐπιφέρει τοῖς λέγουσα ὅτι, «Ἰδοὺ λοιπὸν ὁ ἀσήμενος τῇ τάξει καὶ μὴ πρώτος ἐν ἰσοῖς Μυριῶν ἐπίσκοπος ἀρχιεπίσκοπος καὶ μέγας» (πρόσθετε δὲ καὶ πρόεδρος Μυριῶν), δικαιολογοῦσα οὕτω τὴν καινοτόμον προσφώνησιν. Καὶ ὅμως οὐδὲν καινὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον θεοπίπτει ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ ὕμνωδου· διότι πᾶς ἐπίσκοπος ἐντὸς τῆς ἰδίας ἐπισκοπῆς ἐστὶ καὶ λέγεται ἀρχιεπίσκοπος ἢ ποιμενάρχης καὶ ἐπαρχικὸς καὶ ἀρχιεπίσκοπος καὶ πρόεδρος, ὡς ἀρχηγὸς καὶ προϊστάμενος τῆς ἰδίας ποιμνίας καὶ ἀρχὴ ὡν τῶν πρεσβυτέρων, εἴτ' οὖν ἱερέων (διὸ καὶ ἀρχιερεὺς ὀνομάζεται), οἵτινες οὐδὲν ἧττόν εἰσι πρᾶγματι ποιμένες τῆς λογικῆς ποιμνίας τοῦ Χριστοῦ, ὡς δῆλον καὶ ἐξ ὧν ὁ οὐρανοδόκμων ἀπόστολος λέγει πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας Ἐφέσου, «Προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμένῳ ἐν ᾧ ὑμεῖς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος» (Πράξ. κ'. 28). Ὅθεν καὶ ἡγεμόνας τῆς ποιμνίας ἀποκαλεῖ δικαίως τοὺς πρεσβυτέρους Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἐν ποιήματι τινὶ λέγων καὶ παριστῶν τὸ σύνθηρον τοῦ πρεσβυτερίου ὧδε.

Ἐξῆσθαι δοκέεσκον ὑπέβρονος (ὡς ἐπίσκοπος αὐτός) οὐχ ὑπέροφρος

Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ὄναρ τιον ἀγνωροῖν·
Οἱ δὲ μοι ἀμφοτέρωθεν ὑπεδριώνοντο γεραῖοι (=πρεσβύτεροι).

Ποίμνης ἡγεμόνες, ἔκκριτος ἡλικίῃ·
Οἱ δ' ἄρ' ὑποδρηστήρες (=δικάονοι) ἐν εἰμασι παμφανώσων

Ἔστασαν ἀγγελικῆς εἰκόνας ἀγλαίας.

1. Ἦτοι, ἔχουμεν τὸν πάπαν.

2. Ἦτοι, Φωνὴ λαοῦ, φωνὴ Θεοῦ.

Ὁ ἐπίσκοπος ἄρα, ὡς ἀρχιεπίσκοπος ἢ ποιμενάρχης καὶ ἀρχιερεὺς καὶ ἱεράρχης καὶ πρόεδρος (οὐχὶ δηλονότι κατὰ τὴν καινότηρον ἔννοιαν τῶν παραλόγως ἐπινενόημένων προεδρικῶν μεταθέσεων), δικαιοματικῶς ποιμαίνει τοὺς ποιμένας τούτους ἱερεῖς καὶ ἡγεμόνας τῆς ποιμνῆς, ὑπαγομένους ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ποιμαντορικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν, διὰ τὸ ὑπερέχον τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς ἱερωσύνης. Διὸ καὶ ἐν ἐτέρῳ ποιήματι ὁ Θεολόγος Γρηγόριος περὶ τῶν ἰδίων γονέων τὸν λόγον ποιούμενος, λέγει περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Γρηγορίου, τοῦ καὶ ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ γενομένου, ὅτι ὦν ποτε μακρὰν τῆς ἡς ἦρχε ποιμνῆς, ὡς εἰδωλόλατρες, οὐκ ἦν πρόβατον ἀκολουθῶν πιστεύσας εἰς Χριστὸν ἐγένετο τὸ ἐγκριτώτατον τῶν προβάτων διὰ τῶν ἔργων τῆς πίστεως· ἐκ προβάτων δὲ ἐγένετο ποιμὴν προβάτων, ἦτοι πρεσβύτερος· ἔπειτα πατὴρ, προχειρισθεὶς δηλονότι ἐπίσκοπος, ποιμάνων ποιμένας, ἦτοι τοὺς πρεσβυτέρους, εἴτ' οὖν ἱερεῖς, τῆς Ἐκκλησίας. Λέγει δὲ κατὰ λέξιν ὡς ἐξῆς·

Μέτρα παρατροχόντες· ὁ μὲν ποτε (ὁ πατὴρ) τηλόθι μάνδρης·

Ἐστῶς μεγάλης, ἧς μέγχα νῦν κρατεῖ·

Οὐκ ὄτε, εἴτ' ὄταν προφερέστατος· ἐξ ὧν δὲ

Ποιμὴν· νῦν δὲ πατὴρ καὶ νομέων νομέας.

Κατὰ ταῦτα λοιπὸν ὁ ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, πατὴρ ὦν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἰδίας ἐκκλησιαστικῆς ἐπισκοπῆς καὶ παροικίας, ὑπάρχει νομέων νομέων, ἦτοι ποιμὴν ποιμένων, ποιμάνων κανονικῶς τοὺς ἱερεῖς, τοὺς ποιμένας τούτους καὶ ἡγεμόνας τῆς ποιμνῆς, ὡς καὶ πᾶς ἄλλος ἄλλης ἐκκλησιαστικῆς παροικίας ἐπίσκοπος, εἴτε πρῶτος τῆ τάξεως ἐστὶν ἐν ἰσοῖς, εἴτε δεῦτερος καὶ τρίτος, εἴτε καὶ ἔσχατος. Ἄλλ' ὁ σεβασμῖος ἐν Χριστῷ ἀδελφός, λέγων ἐν τῇ προσφωνήσει ὅτι ὁ νεοπροβλητός πατριάρχης Ἀνθίμος τέως μὲν ἐποιμαίνει ἀπλῶς πρόβατα λογικὰ, ἥδη δ' ἔσται ποιμὴν ποιμένων, τοὺς μὲν πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας, καίπερ ὄντας ποιμένας καὶ ἡγεμόνας τῆς λογικῆς ποιμνῆς τοῦ Χριστοῦ, κατατάττει εἰς τὴν τάξιν τῶν προβάτων ὑποβιβάζων, ποιμένας δὲ θεωρεῖ μόνον τοὺς ἐπισκόπους, οὓς δὴ καὶ ποιμαίνει ὁ πατριάρχης, ὡς θεῖον τινὶ τάχα δικαιοματι, καθάπερ ὁ τῆς παλαιᾶς Ρώμης ἀξιοὶ πάπας, ὑπερέραν ἔχων ἐξουσίαν, ὧν ὅμως κατὰ τοὺς ἱεροῦς κανόνας ἀπλῶς πρῶτος ἐν ἰσοῖς τυγχάνει διὰ τὸ πολιτικὸν ἀξίωμα τῆς πόλεως, ἧς ἐπισκοπεῖ· διότι τὰ ἐκκλησιαστικὰ εἴωθε συμμεταβάλλεσθαι τοῖς πολιτικοῖς, κατὰ τὴν κανονικὴν περὶ τούτου ῥήτραν (βλ. Δ'. Οἰκ. Συνόδ. Καν. ιζ' καὶ ς'. Καν. λη').

Ἄλλὰ τούτων οὕτως ἐχόντων, τίς λοιπὸν ποιμαίνει τοὺς ἐπισκόπους, ὅταν τις αὐτῶν παρεκτραπῆ, τυχόν, ἢ ἀμελῆ τοῦ ἰδίου καθήκοντος, καὶ τίς αὐτοὺς ὀδηγήσει εἰς τὸ ποιμαίνειν τὰ ποιμνία ἐν

νομαῖς σωτηρίοις; Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτά εἰσιν ἔργον ἰδίων συνόδου ἐπισκόπων καὶ πατέρων ἐκάστης Ἐκκλησίας, ἧτις καὶ τὸν πρῶτον ἐν ἰσοῖς καὶ τὸν ἔσχατον ποιμαίνει, ὀδηγοῦσα καὶ ἐπανέχουσα εἰς τὰ καθήκοντα, ὡς δεικνύσι τριανῶς ἢ καθόλου ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ καὶ αὐτὰ τὰ ἐν Φαναρίῳ πράγματα, ἐνα μὴ τις εἴπῃ, ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ λεγόμενοι λαοσωτήριοι κανονισμοὶ, ἐπειδὴ ἀνεκάθεν τὸ διοικητικὸν τῆς Ἐκκλησίας σύστημα τυγχάνει ὄν συνοδικόν, καὶ τοιοῦτον ἐθεσπίσθη καὶ ὑπὸ τῶν θεοσυλλέκτων οἰκουμενικῶν τε καὶ τοπικῶν συνόδων, καὶ μόνον ἢ δικτικῆ ἄρρῳ· ποικιλίαις κατὰ καιροὺς καὶ καινοτρόποις κολικευτικαῖς προσφωνήσεσιν ὑπεραρθεῖσά τε καὶ ἐπαρθεῖσα περιεφρόνησεν αὐτό, ἰδίαν ὁδὸν καινοτομήσασα πλήρη δογματικῶν νεωτερισμῶν καὶ καινοτομιῶν.

Ταῦτα ἐν ὀλίγοις ἐκ τῆς δοθείσης ὑπὸ τῆς ἡμετέρας εὐσεβείας ἀφορμῆς πρὸς διασκήρῃσιν τοῦ πράγματος. Ἐρώσθη δ' ἐν Κυρίῳ εὐσεβοῦσα κατὰ πάντα σὺν πᾶσι τοῖς οἰκείοις καὶ φίλοις καὶ κραταιομένῃ εἰς αἶε εἰς πᾶν καλὸν καὶ σωτήριον.

Ἐν Σμύρῃ τῆ 27 Ἀπριλίου 1895.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΤΟΣ

ΥΠΟ

Ι. Δ. ΑΡΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ

Καθηγητοῦ τῆς Ἱστορίας καὶ Φιλοσοφίας

ἐν τῇ Π. Μ. τοῦ Γένουσι Σχολῆ*

Σήμερον σύμπεσα ἡ ὀρθοδοξία τὴν σεπτὴν μνημὴν τῶν τριῶν φωστῆρων τῆς τρισηλίου Θεότητος ἑορτάζει. «Ψυχὴ μία, πόνοι κοινοὶ λόγων, ὁμόστροφος καὶ συνέστιος βίος» ἐν πνεύματι, ἦσαν τὰ γνωρίσματα τῶν ἱεραρχῶν τούτων. Ἡ τριάς αὕτη τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας τὴν καινὴν διαθήκην τῆς παιδείσεως διατυπώσασα καὶ ἐρμηνεύσασα κτήμα εἰς αἶε τὰς ἐπερχομένας γενεὰς κατέλιπεν. Ἐν αὐτῇ προδικυγράται ὁ ἀδιάρρηκτος σύνδεσμος τῆς θύραθεν μετὰ τῆς ἔσω σοφίας. Ἐν αὐτῇ συναρμολογεῖται προσηκόντως ἡ εἰρηνικὴ συμβίωσις τοῦ ἀρχαίου καὶ τοῦ νέου κόσμου. Ἐν αὐτῇ καθορίζονται αἱ σωτηριώδεις ἀρχαὶ τῆς εἰς αἰῶνα τὸν ἀπαντα ἐπικοινωνίας τοῦ ἐθνικοῦ καὶ τοῦ χριστιανικοῦ ἑλληνισμοῦ. Κρηπίς δὲ καὶ ἀρραγὲς θεμέλιον τοῦ παιδευτικοῦ τούτου συνδυασμοῦ τίθεται τὸ ὑπερρυσικόν, ὁ Θεός. «Αὐτός γὰρ ἀνακηρύσσεται ἡ θεμελιώδης βῆσις πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ παγκοσμίου προβλήματος. Αὐτός ἡ πηγὴ τοῦ εἶναι καὶ τοῦ ἐπίστασθαι. Ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, τὸ ἰδεώδες τῆς ἱεραρχίας ταύτης παρκαταθή-

* Ἡ παρῶσα πραγματεία προῦκειτο ν' ἀναγνωσθῇ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Σχολῆς κατὰ τὴν ἐπέτειον ἑορτῆν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ἀλλ' ἔνεκα καιρικῆς τιнос περιπτώσεως ἀνεβλήθη.

κης συνειδήτα, μεγάλους τῆς Οικουμένης διδασκάλους ἀνεκέρυξε τούτους, οἵπερ καὶ ποιοῦντες καὶ διδάσκοντες καθ' ἅπαντα τὸν ἀθλητικὸν αὐτῶν βίον διετέλεσαν. Ἡ δὲ μεγάλωνμος, γεραρὰ, πατριρχική, φιλοσοφική τοῦ Γένους σχολή, πιστὴ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν διατάξεων τῆς διαθήκης ἐκείνων, μεγάλην σήμερον ἐπιτελεῖ πανήγυριν τῶν γραμμάτων, μεθ' ἅπαντων τῶν ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξων ἐκπαιδευτηρίων. Ἐν ταύτῃ δὲ, συνωδᾷ τῇ τεθεσπισμένη τάξει, τῇ ἐπιεικεῖ ψήφῳ τῆς σεβαστῆς σχολαρχίας καὶ τῶν φίλων συνδικόνων, ἐκλήθην ὅπως παῦρα μὲν ἀλλ' ὅση δύναμις πρόσφορα ἀπὸ τοῦ ἱστορικοῦ τούτου ὀκρίσαντος ὁ ἀσθενὴς ἐγὼ φθέγγωμαι. Ὑπεῖκων τῇ ἀνατεθείᾳ μοι ἐντολῇ πρῶτον μὲν ἐξ ἀπόπτου καὶ καθόλου ἀνακρινώσω τῆ σεβασμῆς καὶ φιλομούσῳ ὁμηγύρει τίνες ἐπαγγελίαι ἐν τοῖς ἐσχάτοις τούτοις χρόνοις ὡς ἐκ προσώπου τῆς ἐπιστήμης πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ παγκοσμίου προβλήματος ἀνὰ σύμπασαν τὴν Εὐρώπην πομπῶς διεκρῦχθησαν καὶ τί ἐκ τῶν ἐπαγγελιῶν τούτων ἐξεπληρώθη. Κίτα δὲ τὰς ὑπερβίλους ρήτρας ἐνίων τούτων ἐγγύθεν σκοπῆσαι τὴν τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης παλινφιδίαν ἐπαγγελίσωμαι. Διὸ καὶ ἐξαίτουμα ἐπὶ τούτῳ τὴν εὐμενῆ προσοχὴν τοῦ σεβαστοῦ ἀκρακτηρίου.

Ὁ Ἰαχωδᾷ ἀποθνήσκεις! Δεῦτε ἄγωμεν πρὸς ἐπιτάριον θῆνον.

Ἄνθρωπε, τί διζήμενος πλανᾷς τὸ νοερόν σου ὄμμα ὑπεράνω σαυτοῦ; τὸν Θεόν; Σὺ εἶ ὁ Θεός. Ἡ ἄρνησις τῆς Θεότητός ἐστίν αὐτὸ τὸ θεμελίον τῆς ἀνθρωπίνης ἰσχύος καὶ τῆς ἐλευθερίας. Ἐν τῷ ἀθεῖσμῳ κείται ἡ σωτηρία τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ θρησκεία ἐστὶν ἡ κεκαθαμένη ὑποστλήμη τῶν δεισιδαιμονιῶν. Ὅσῳ πολιτισμὸς τις ἀπληλαγμένος τυγχάνει ζήλου θρησκευτικοῦ, τοσούτῳ μείζονα κείται ἀξίαν. Ἡ ἀληθὴς πνευματικὴ πρόσδος ἐστὶν ἡ ἀειφυγία τοῦ ὑπερρυσικοῦ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. Ἡ πίστις εἰς ἕνα Θεόν ἐστὶν ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ θεμελιώδης αἰτία τῆς οἰκτρᾶς ἡμῶν κοινωνικῆς καταστάσεως.

Ἡ περὶ Θεοῦ ἰδέα ἐστὶν ἡ κλεῖς τοῦ θύλου τοῦ θρηπιδέστου πολιτισμοῦ. Καταστρέφωμεν αὐτήν. Ἡ ἀληθὴς ὁδὸς τῆς ἰσότητος καὶ τῆς εὐδαιμονίας ἐστὶν ὁ ἀθεῖσμός. Οὐδεμία ἐπὶ τῆς γῆς σωτηρία, ἐφ' ὅσον ὁ ἄνθρωπος συνδέεται μετὰ τοῦ οὐρανοῦ διὰ νῆματος τινος. Διδάσκωμεν τὸν ἄνθρωπον ὅτι οὐδεὶς ἕτερος Θεός ὑπάρχει ἢ αὐτός μόνος· αὐτός ἐστι τὸ Α καὶ τὸ Ω πάντων τῶν ὄντων, τὸ ὑπέρτατον ὄν. Ταῦτα καὶ ἕτερα παραπλήθειά εἰσι τὰ ἀπὸ αἰῶνος ἀπανταχοῦ τῆς Εὐρώπης διςαλαπιζόμενα μεγαλορρήμονα ἀπορθέγματα. Πανεπιστήμια, σύλλογοι ἐπιστημονικοὶ, ὁμίλοι σοφῶν, συγγραφαὶ ποικίλαι συναυλιᾶν μίαν ἀποτελοῦσι τὴν δι' ἐξόδιον τῆς θρησκείας ὄδον πανηγυρικῶς καὶ χαριστόνως μουσουργοῦσιν. Τίς δὲ προχειρίζεται νόμιμος κληρονόμος τοῦ οὐρανοῦ θρόνου τοῦ πίπτοντος τούτου Ἐωσφόρου; Ἡ Ἐπιστήμη, ὁμοθυμαδὸν κρυπαζέουσι πάντες, ὅσοι

τῆς κλήσεως τῆς ἐπιστήμης ἐπιλαθόμενοι, χαμαιπετεῖς καὶ χαμαιζήλους θεωρίας ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς γεραρᾶς ταύτης προσωνομίας βιωσίμους ἵνα καταστήσωσιν ἀξιοῦσιν. Ἡ ἐπιστήμη, φρενητιῶδως βῶσιν, ὅσοι τὰ ἐξαμβλώματα διανοίας, τῶς αἰωνίους τοῦ διανοεῖσθαι νόμους ἀνευρησίτως ἀπολακτισάσης, εἰς ἐπιστημονικὰς ἀληθείας ἀναβαπτίζουσιν. Ἡ ὄντως ἐπιστήμη οὐκ ἤλθεν ἵνα καταλύσῃ ὅ, τι πρεσβυγενὲς καὶ παλιάρχον συμφυεῖς τυγχάνει τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ὅ, τι ἐγαλοῦχθεν αὐτὴν καὶ ἐξέθρεψεν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ἀπόγειον ἔγον τὴν ἀρχὴν. Αὕτη χρωμένη τῇ λογικῇ μεθόδῳ βρῖνει μετὰ θεοῦ ἄμα καὶ περιπέψεως διαδρομικῶς, νῦν μὲν ἀπὸ τῶν ἀρηλιῶν εἰς τὰ προσήλια, νῦν δὲ τὰνάπαλιν, ὅπως διασκεδανῶσιν τὸ ὄνειον, συμπληρώσῃ τὸ ἐφ' ἑαυτῇ ἐν τῇ γυνώσει, ἐνίσχυσῃ δὲ καὶ ἐμπειδώσῃ τὴν συνειδήσιν ἐν τῇ πίστει διὰ βεβαιότητος, τὴν γαλήνην καὶ τὴν εἰρήνην παρεχούσης.

Ἐπιστήμη! Δύναμις θεῖα ἄμα καὶ ἀνθρωπίνη. Κατασκευάζωμεν οὐρανοῦ καὶ γῆς. Οἱ τοῖς εἰδώλοις τῆς ὕλης λατρεύοντες βεβηλοῦσιν αὐτὴν ἀκαλλοτριούντες τῆς ὑπερκοσμίου κοινωνίας. Ψιλὸν δ' ἔρμειον ἀνεματίστου διασκεψέως καθιστάτεις περιήγουςιν αὐτὴν εἰς τὰς τριόδους τῆς γνωστικῆς ὀχλοκρατίας καὶ ἀναρχίας δημαγωγικῶν περιβάλλοντες αὐτὴν στέμμα. Ἡ ἐπιστήμη μόνη, ρετίν, οἶαν αὐτοὶ νοοῦσιν, ἀνακρινίσει τὴν ἀνθρωπότητα. Αὕτη μόνη προορίζεται ἵνα φωτίσῃ τὸν πλανώμενον ἄνθρωπον. Ἡ δρᾶσις τοῦ πνεύματος, οἶμοι, πνεύματος ὕλογενοῦς, ὀδηγήσει αὐτὸν εἰς τὴν ὄντως μακαριότητα. Τὸ παρελθόν, τὸ ἐνεστώς καὶ τὸ μέλλον μόνη ἡ Πυθία ἐπιστήμη οἶδε σαφῶς καὶ ἀλαθῆτως. Δι' αὐτῆς ἀνατελεῖ ὁ χρυστοῦς αἰὼν, ἀπολύτου καθηγεμόνος καὶ δεξιοῦ τῆς ἀνθρωπότητος ἀνακηρυττομένης. Ἐπὶ τῇ ἀναρρήσει αὐτῆς ταύτῃ, ἡ ἐπιστήμη ἐντέλλεται ἑαυτῇ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ παγκοσμίου προβλήματος. Αἱ μὲν φυσικαὶ καὶ φυσιολογικαὶ ἐπιστήμαι ὑπισχνούνται ἵνα διὰ μόνης τῆς ὕλης ἐρμηνεύσωσι τὴν ὑπαρξίν τοῦ ἀνοργάνου, τοῦ ὀργανικοῦ, τοῦ πνευματικοῦ καὶ τοῦ ἠθικοῦ κόσμου· ἐν γένει, ἵνα ἄρωσιν ἐκ μέσου τὸ μυστήριον. Ἡ ἀνθρωπολογία, ἡ ἔθνογραφία, ἡ γλωσσολογία, συναντιλαμβανόμεναι ἐκείναις, ἀναδέχονται καὶ αὗται ἵνα ἀποδείξωσιν ἐκ μόνου τοῦ ὀργανισμοῦ προέωσαν τὴν ἀρχὴν τῆς κοινωνίας, τὴν πηγὴν καὶ τὸν νόμον τῆς ἠθικότητος, τὴν γένεσιν τῆς γλώσσης. Αἱ δὲ φιλολογικαὶ εἰς ἕτερον συγγενῆ ἐπαλείφονται ἀγῶνα. Ἐκ τῶν λειτουργιῶν αὐτῶν οἱ μὲν ἐλληνιστὰι ἐπαγγέλλονται ὅπως σύσσωμον καταδείξωσι τὸν χριστιανισμόν κατὰ τε τύπον καὶ οὐσίαν ἐν τῷ ἀρχαίῳ ἑλληνισμῷ ἐγκεκρυμμένον καὶ ἐξ ἐκείνου ἀναθρώσκοντα. Οἱ Ἑβραῖστοι κομπορημονίως διςαλαπίζουσιν ὅτι ὡς ἀχλὴν διςακεδάσωσιν ἐν ἀκαρεῖ ὅ, τι ἀκατέλληπτον ἐνυπάρχει ἐν τῇ ἱστορίῳ τοῦ περιουσιοῦ λαοῦ τοῦ Ὑψίστου, τὴν δὲ ἱερὰν Γραφήν ἄλλην Μαχαβαράταν του Σημιτισμοῦ, Ἰλιάδα καὶ

Ὁδύσειαν τοῦ Ἰσραὴλ ἀναστηλώσουσιν. Οἱ δ' ἄλλοι τῶν ἀσιανολόγων ἀνακαγχάζοντες μάλα σαρδόνιον προήγονται ὡπως τὸν χριστιανισμὸν μετὰ τοῦ Βουδδισμοῦ ταύτισουσιν. Ἄλλὰ μὴ καὶ αἱ ἱστορικαὶ ἐπιστῆμαι ὑπολείπονται τῶν ἄλλων ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ ταύτῃ; Καὶ αὐταὶ ἐναμίλλως ἀναλαμβάνουσιν ὡπως ἀνεξιτήλοις γράμμασιν ἀναγράψωσιν ὅτι ἅπαντα ἡ παγκόσμιος ἱστορία ἐστὶν ὁ χῶρος τοῦ ἀσυναρτήτου καὶ τοῦ συγκεχυμένου καὶ ὅτι οὐδεὶς σκοπὸς τῇ ἀνθρωπότητι δι' αὐτῆς ὑποφάσκει. Οἱ μερικοὶ οὔτοι ἀγῶνες προμνηστεύονται τὴν ἐπίλυσιν τοῦ παγκοσμίου προβλήματος.

Ἐπὶ ταῖς ἐπαγγελίαις ταύταις τῆς μεγαλυχοῦσης καὶ ὑπὲρ τὰ ἔσκαμμένα ἀλλομένης ἐπιστήμης, ἡ μὲν συνείδησις τῆς ἀνθρωπότητος ἐσκανδαλίσθη, ἡ πίστις μικρὸν ἐκλονίσθη, ἡ ὕγιής φιλοσοφία ἐξενίσθη. Προσδοκίαι δὲ εὐέλπιδες ἐγεννήθησάν παρὰ πολλοῖς, ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν ὁ χρόνος τῆς ἀνακηρύξεως τῆς ὕλης, ὡς τῆς μόνης ἀρχῆς τοῦ Παντός. Ὡς αὐτοὶ ἀπὸ πολλοῦ ἐν τοιούτοις χροστοῖς ὄνειροι ἐρρεμβάζοντο. Πάντες δὲ ἐναγωνίως ἀνέμενον τῶν τραυῶν τούτων ἐπαγγελιῶν τὸν τελικὸν λόγον.

[ἔπεται συνέχεια].

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

Χρυσοστόμου ἀρχιερακίου τῆς Α. Σ. τοῦ μητροπολίτου Ἐφέσου ΠΕΡΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ. Μέρους Α', Ὁρθοδοξία, Κατολίκισμός, Προτεσταντισμός, ἧτοι τὶς ἐκ τῶν τριῶν ἡ ἀληθῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, καὶ ποῖον τὸ πρὸς εὐρεσιν αὐτῆς ὕγιές καὶ ἀλλόθητον κριτήριον. Μέρους Β', Ἡ Ὁμολογία Πέτρου τοῦ Μογίλα, ἧτοι ἐκθεσις τῆς ὀρθοδόξου πίστεως τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Τόμος πρῶτος. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκκλησιαστικὸν τυπογραφεῖον, 1896.

Ὁμοίως. Μέρους Γ', Ὁ Προτεσταντισμὸς ἐλεγχόμενος ὑπὸ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἀγίας Γραφῆς. Μέρους Δ', Αἱ πλάναι τοῦ ρωμαϊκοῦ Κατολίκισμοῦ κατὰ τὴν Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν Ἐγκύκλιον. Τόμος δεῦτερος. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκκλησιαστικὸν τυπογραφεῖον, 1896. Σελ. 157, 440. Θ' 576 εἰς 16ον. Οἱ δύο τόμοι ὁμοῦ τιμῶνται ἀντὶ ἐνὸς Μετζιδιέ.

Μετὰ πολλοῦ τοῦ ἐνδιαφέροντος διήλθομεν τὸ πρὸ ὀλίγου ἐκδοθὲν ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἐπιγραφὴν σύγγραμμα τῷ τε ἦθει καὶ τῇ παιδείᾳ ἐκ τῶν πρὸ ἐξαιτίας ἀποφοιτῶν μαθητῶν τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς Χρυσοστόμου Καλαράτη, ἀρχιερακίου τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ μητροπολίτου τῆς τῶν Ἐφείων Ἐκκλησίας Κωνσταντινίου. Εὐλογητὸς ὁ Θεός. Παρήγορον φαινόμενον τῇ τε καθ' ἡμᾶς ἀγίᾳ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ ἡ

ἐμφάνει νεαρῶν λευτῶν, ἐξωπλισμένων ὑπὸ ἐνθεοζήλου τῆς ἀρτίως παιδείσεως καὶ δικτιθέντων τὰς ἐλευθέρως ἀπὸ τῶν ἀμέσων αὐτῶν καθηκόντων ὡρας οὐ μόνον πρὸς αὐτοτελειοποίησιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς φωτισμὸν διὰ τῆς γραφίδος τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν ἡμῶν. Ὁλοψύχως εὐχόμενοι, ὡπως τὸ χρυσὸν παράδειγμα τοῦ ἀρχιερακίου Χρυσοστόμου εὖρη πολλοὺς τοὺς μιμητὰς μεταξὺ τῶν τροφίμων τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, διότι πάντες τὴν αὐτὴν ἐν τῇ Σχολῇ λαμβάνουσι παιδείσιν, ἀρκεῖ μόνον νὰ ὑπάρχῃ θέλησις ἀγαθῆ καὶ ἐπίζηλος φερεπονία, ἐπιστήσωμεν ἐπὶ μικρῶν τὴν ἡμετέραν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ ἐν λόγῳ συγγράμματος.

Τὸ πῶνμα τοῦ ἀρχιερακίου Χρυσοστόμου, ἀποτελούμενον ἐκ δύο τόμων, σχήματος μικροῦ ὄγδου καὶ σελίδων 440 καὶ 576, διακίρεται εἰς τέσσαρα μέρη. Ἐν μὲν τῷ Α' ἐξετάζει τὶς ἐκ τῶν τριῶν μεγάλων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν (τῆς Ὁρθοδόξου, τῆς Παπικῆς καὶ τῆς Προτεσταντικῆς) ἡ ἀληθῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία καὶ ποῖον τὸ πρὸς εὐρεσιν αὐτῆς ὕγιές καὶ ἀλλόθητον κριτήριον, τὸ δὲ Β' περιέχει τὴν ὁμολογίαν Πέτρου τοῦ Μογίλα, ἐν τῷ Γ' ἐλέγχεται ὁ Προτεσταντισμὸς ὑπὸ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἀγίας Γραφῆς, καὶ ἐν τῷ Δ' ἀνασκευάζεται ἡ εἰς τὴν Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν Ἐγκύκλιον ἀπάντησις τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀπίνου ἱερέως Μ. Μ. Καίτοι τὸ ὅλον ἔργον δὲν προήλθεν ἐκ μιᾶς ἐκ τῶν προτέρων ὀρθοδόξου ιδέας, ὡς τοῦτο καὶ αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς ὑποδείκνυσιν, οὐχ ἦτονος ὅμως καὶ ἡ γενικὴ αὐτοῦ ἐπιγραφὴ περὶ Ἐκκλησίας πρόσφορος τυγχάνει, καὶ ἡ ἐν τοῖς μέρειν οικονομία τοῦ λόγου οὐχὶ ἀνεπιτυχῆς κρίνεται. Τὸ πρῶτον μέρος καὶ τὸ τελευταῖον ἔχουσιν ὑπ' ὄψει ἀναγνώστῃς, οὐχὶ δὲ ἀκροατῆς, ὅθεν καὶ ἡ βραχυτέρα καὶ ἡ πολυμελεστερά ἐξέτασις τῶν ἀντικειμένων (ιδίως συνιστώμεν εἰς οὗς ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν τινα ἡ τοῦ Ἀπίνου ἱερέως Μ. Μ. Ἀπάντησις τὸ ἐκ τοῦ τελευταίου μέρους τοῦ ἀναλυομένου συγγράμματος κεφάλαιον περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ ἀγίου Πνεύματος), ἐνῶ τὸ τρίτον μέρος περιλαμβάνει ἐξ μικρᾶς δημοσίας μαθημάτων περὶ πασῶν τῶν προτεσταντικῶν πλανῶν, ἀναγνωσθέντα ἐν Μαγνησίᾳ εἰς ἐπικουρίαν τῶν ἐκεῖ ὑφισταμένων δύο ὀρθοδόξων Ἀδελφοτήτων, ἀόκως ἐργαζομένων πρὸς ἐξέλασιν τῶν ἀκλήτων Καθολικιστῶν, διαστροφῶν τῶν ἀπλοικωτέρων χριστιανῶν ἡμῶν. Ἐν γένει ὅμως τὴν ὅλην συγγραφὴν διακρίνει ὕψος δημοσίων διαλέξεων ἐνώπιον ποικίλου ἀκροατηρίου, ἐνθα ὁ ἀγορητῆς δὲν περιορίζεται εἰς μόνην τὴν ὑπόδειξιν τῶν κυριωτέρων αὐτοῦ ιδεῶν, καὶ τούτων δὲ τῶν ἐξεχόντων σημείων, ἀλλὰ προβάλλει διὰ γλώσσης εὐλήπτου, ἡρτημένης ζήλῳ ἀκακιστοῦ εὐσεβείας καὶ πως νεκρικῆς, πάσας τὰς ἐκφάνσεις τοῦ ζητήματος, καθὼς αὐταὶ παρίστανται μόνον ἐν πνεύματι, ὡς πολλὰκις εἰς αὐτὰς ἐνέκυψεν καὶ ἐνετρώθησεν. Ἐντεῦθεν τὸ πῶνμα τοῦ ἀρχιερακίου Χρυσοστόμου ἀποβαίνει

χρησιμώτατον εἰς τε τοὺς θρησκευτικούς συλλόγους, τοὺς σκοποῦντας τὴν προφύλαξιν τῶν ὀρθοδόξων ἀπὸ τῶν προσηλυτιστικῶν παγίδων τῶν Λατίνων καὶ Διαμαρτυρομένων, καθὼς καὶ εἰς πᾶν εὐσεβὲς τέκνον τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὅπερ, μὴ εὐμοιρῶσαν εἰδικῆς θεολογικῆς μορφώσεως, ἐπιθυμεῖ ὄχι μόνον νὰ μάθῃ τὴν οὐσίαν τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Προτεσταντικῆς, ἀλλὰ καὶ νὰ πεισθῇ περὶ τοῦ πεπλανημένου μὲν τούτων, ἀληθοῦς δὲ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Εἰς τὸν τοιοῦτον ἀναγνώστην αἱ μακρογραφαὶ τοῦ συγγραφέως, αἱ ἐνιαχοῦ ἐπικαλήσεις καὶ αἱ υπερβολικαὶ ἐκφράσεις τέρψιν καὶ θυμηθῆναι μάλλον παράγουσιν ἢ κόπωσιν, ἅτε διαφωτίζουσαι τὸ ἀπλόον αὐτοῦ πνεῦμα, διαθερμαίνουσαι τὴν καρδίαν καὶ ἐκπαίδουσαι τὴν χριστιανικὴν αὐτοῦ συνείδησιν. Συντόμως εἰπεῖν, θεϊστοῦς πνεύματος, εὐχέρεια λόγου μετὰ χάριτος καὶ ζήλος ἀκαρπηνῆς ὑπὲρ τῶν πατρῶων δογματῶν χαρακτηρίζουσι τὸ ἀξιοκίνηστον ἔργον τοῦ φιλοπόνου καὶ εὐελπίδος νεκροῦ κληρικοῦ.

Ἀρχιμανδρίτης ΑΘΩΣΤΟΛΟΣ

Καθηγητὴς τῆς ἐν Κάλκῃ Θεολογ. Σχολῆς

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Συνεδριάζει τῇ 8ῃ Αὐγούστου 1896

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον κατὰ πλειοψηφίαν.

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμὸν Πρωτοκόλλου 3949 καὶ ἡμερομηνίαν 3 Μαΐου 1896 ἀγωγήν τῆς ἐναγούσης Φλώρας Δ. Κ. Γκέλη.

Κηρύττει διαλελυμένον τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων γάμον ἐξ ὑπακιότητος τοῦ ἐναγομένου Δημητρίου Κ. Γκέλη.

Διατάσσει τὴν διὰ τῶν ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας», «Νέας Ἐφημερίδος» καὶ «Moniteur Oriental» δημοσιέειν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως κατὰ τὴν τάξιν τρις κατὰ συνέχειαν.

Παρέχει τῷ ἐναγομένῳ προθεσίμην 31 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς νομίμου διὰ τῶν ἐφημερίδων κοινοποιήσεως τοῦ παρόντος διατακτικοῦ, πρὸς χρῆσιν τοῦ ἐνόμου μέτου τῆς ἀνακοπῆς, καὶ Ἐπιτίθησιν αὐτῷ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη μετὰ τῶν διασκευηθῆναι συμποσούμενα εἰς γρόσια 640 προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 19 Δεκεμβρίου 1896.

Ὁ Πρόεδρος 2

† Ὁ Λιτίτης ΒΑΣΙΛΒΙΟΣ.

Ὁ Γραμματεὺς

Ἱεροδ. ΑΝΘΙΜΟΣ ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ.

*Ὅτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον

Ὁ Γραμματεὺς

Ἱεροδ. ΑΝΘΙΜΟΣ Π. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΡΑΚΕΙΑΣ ΚΑΙ ΡΑΙΔΕΣΤΟΥ

ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Συνεδριάζει τῇ 4 Ἰανουαρίου 1897

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τῆς ἐναγομένης καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί. Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμ. Πρωτοκόλλου καὶ ἡμερομηνίαν 28 Νοεμβρίου ἀγωγήν τοῦ Ἀντωνίου Ἀθανασίου κατὰ Εἰρήνης Ἀντωνίου.

Κηρύττει διαλελυμένον τὸν μεταξὺ αὐτῶν ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπακιότητος τῆς ἐναγομένης.

Παρέχει αὐτῇ προθεσίμην 21 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς νομίμου κοινοποιήσεως τῆς παρούσης ἀποφάσεως πρὸς χρῆσιν τῶν ἐνόμων μέσων τῆς ἀνακοπῆς.

Διατάσσει τὴν διὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» δημοσιέειν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ

Ἐπιτίθησιν τῇ ἐναγομένῃ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τοῦ διαζυγίου. 3

Ἐν Ραϊδεστῷ, τῇ 4 Ἰανουαρίου 1897.

Ὁ Πρόεδρος

Ὁ Γραμματεὺς

Ὁ Εἰρηνοπόλεως Ἱερώνυμος Δημήτριος Ἀναγνώστου

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου Γεωργίου Κουλουμπῆ, πρὴν ἐμπόρου, ἀγνώστου διαμονῆς καὶ κατοικίας.

Κηρύττει διαλελυμένον τὸν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Θεοτίμης Κουλουμπῆ, τὸ γένος Ἀντωνιάδου, κατοικοῦ Πριγκηπού ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπακιότητος τοῦ ἀνδρός.

Ὅριζι προθεσίμην 31 ἡμερῶν πρὸς ἀνακοπὴν, καὶ ταύτης ληξάντης 61 πρὸς ἔρεσιν κατὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως.

Ἐγκρίνει τὴν δημοσιέειν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως διὰ τῶν ἐπιχωρίων ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας», «Νεολόγου» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» τρις κατὰ συνέχειαν.

Καὶ ἐπιτίθησιν τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῷ ἐναγομένῳ ἀνόντα εἰς γρ. τριακόσια ἀριθμ. (300) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐγένετο, ἀπερασίθη καὶ ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει τῇ 22 Ἰανουαρίου 1897.

Ὁ Πρόεδρος

2

Ὁ Εἰδοξιάδος Δωρόθεος

Ὁ Γραμματεὺς

Ἱεροδ. Ἀρσένιος Κ. Ἀφεντούλης

Ἡ Διευθύνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς εὐσεβὲς ὀρθόδοξον πλήρωμα, ὅτι ἀντίτυπα τῆς ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΨΕΩΣ τῆς Β' ἐκδόσεως πωλοῦνται ἐν τε τῷ **Πατριαρχικῷ Τυπογραφείῳ** καὶ τοῖς καταστήμασι τῶν κκ. **Δεσπῶτα—Σφύρα—Γεράρδου.**

Ἡ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΨΙΣ ἐν τῇ β' σελίδι φέρει τὴν μεγάλην Πατριαρχικὴν Σφραγίδα καὶ τὴν τῆς Διευθύνσεως τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου.

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚΤΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ο Άγχιάλου Βασίλειος (πρόεδρος)
Α. Θ. Σανθόπουλος
Ι. Α. Τανταλίδης (γραμματεὺς).
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης (ταμίας)

Ἀρχισυντάκτης
ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΑΔΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ἄλλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου

ΕΤΟΣ ΙΖ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 14 ΜΑΡΤΙΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 3

Παρακαλοῦνται πάντες οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῆς αὐτοκρατορίας συναλλαγὰς μετὰ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου καὶ τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» ἔχοντες ὅπως ἐκκαθαρίσωσιν τοὺς λογαριασμοὺς αὐτῶν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἐκκλησιαστικά χρονικά — Ἐκκλησιαστικά ἔγγραφα — Περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ παντός — Ἡ ἀλήθης καὶ ἡ φαντασιώδης εὐδαιμονία τοῦ ἀνθρώπου — Περιοδικὸς τύπος — Κοινοποιήσεις — Δελτίον κινήσεως ἰθνηκῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων Μηνὸς Φεβρουαρίου 1897.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Συνεδρία Δύο Σωμάτων. — Σήμερον συνελθόντα τὰ Δύο Διοικητικὰ τῆς Ἐκκλησίας Σώματα εἰς κοινὴν συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Τοποτηρητοῦ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Κωνσταντινουπόλεως μητροπολίτη Ἐρέσου Κωνσταντίνου ἐνέκριναν ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ ἐκλογή τοῦ νέου Πατριάρχου πρὸ τῶν ἑορτῶν τοῦ ἁγίου Πάσχα.

— *Ἐπέτειος ὀνόματος.* — Τῆς παρελθούσης Τρίτης, μνήμη τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων Σωφρόνιου, ἦγε τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτὴν ἡ Α. Π. ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Σωφρόνιος. Ἐπὶ τούτῳ ἡ Α. Σ. ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Κωνσταντινουπόλεως μητροπολίτης Ἐρέσου Κωνσταντίνος τηλεγραφικῶς συνεχάρη τῇ Α. Παναγιότητι.

Ἐσαύτως ἦγε τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτὴν καὶ ἡ Α. Σεβασμιότης ὁ ἐκ τῶν συνοδικῶν μητροπολίτης Καρπάθου καὶ Κάσου Σωφρόνιος. Ἡ Α. Σεβασμιότης ἐδέξατο τὰς συγχαρητήριους προσήσεις τοῦ σεβασμιωτάτου Τοποτηρητοῦ, τῶν σεβασμιωτάτων συνοδικῶν ἀρχιερέων, πλείστων ἄλλων ἐγκρίτων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν φίλων αὐτῆς καὶ τῆς πατριαρχικῆς ὑπαλληλίας. Ἐσαύτως καὶ πλείστα συγχαρητήρια τηλεγραφήματα διεβιβάσθησαν τῇ Α. Σεβασμιότητι ἐκ τῆς Θεοσώστου αὐτῆς ἐπαρχίας.

— *Ἀφίξις.* — Τοῦ ἐριτίμου ὁμογενοῦς τραπεζίτου Παύλου Στεφάνου, χθὲς ἐπανακείμενος εἰς βασιλεύουσαν, ἡ Α. Σ. ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Μητροπολίτης Ἐρέσου Κωνσταντίνος διεβίβασεν αὐτῷ τὰς ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ αὐτοῦ ἐπακόσμη εὐχὰς διὰ τοῦ πανοσιολογιωτάτου Μεγάλου ἀρχιεπισκόπου Διοδώρου.

— *Ἐπίσκεψις.* — Ὁ ἄρτι εἰς βασιλεύουσαν ἐκ τῆς Ἑσπερίας ἐπανακείμενος ἀξιότιμος ὁμογενὴς τραπεζίτης κ. Δημοσθένης Εὐγενίδης ἐπισκέψατο προχθὲς μετὰ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ Εὐγενίου Ζαλοκώστα, πρώτου γραμματέως τῆς ἐνταῦθα Βασιλικῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας τὰς ΑΑ. ΣΣ. τὸν Τοποτηρητὴν τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου μητροπολίτην Ἐρέσου Κωνσταντίνον καὶ τὸν μητροπολίτην Ἡρακλείας Γερμανόν.

— *Ἀνακομιδὴ λειψάνων μητροπολίτου Ἐρέσου Ἀγαθαγγέλου.* — Τῆς παρελθούσης Κυριακῆς κατασκευτικῶν ἐτελέσθη μνημόσυνον ἐν Βαλουκλῆ ἐπὶ τῇ ἀνακομιδῇ τῶν λειψάνων τοῦ αἰδιόμου μητροπολίτου Ἐρέσου Ἀγαθαγγέλου, συλλειτουργούντων τοῦ θεοφιλεστάτου ἁγ. Λεύκης Πολυκάρπου καὶ τοῦ πανοσ. Ἀγαθαγγέλου Κωνσταντινίδου, καθηγητοῦ τῶν νομικῶν ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ Χάλκης, ἀμφοτέρων εὐγνωμόνων ἀναστημάτων ὄντων τοῦ φιλομούσου ἐκείνου ἱεράρχου. Γνωστὸν δὲ ἦδη τυγχάνει, ὅτι τῆς ἀξιοζήλου πρωτοβουλίας τοῦ Σεβασμιωτάτου Τοποτηρητοῦ ἁγίου Ἐρέσου Κωνσταντίνου καὶ τῆς πρόφρονι συνδρομῇ τῶν Μαγνήτων καὶ πολλῶν ἄλλων ἐκ τῆς ἐπαρχίας Ἐρέσου καὶ ἀλλαχόθεν, τιμῶντων τὴν μνήμην τοῦ αἰδιόμου ἱεράρχου, ἀνεγείρεται ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ Μαγνησίᾳ μεγαλοπρεπὲς μνημεῖον, ἐνθα προσεχῶς κατατέθησονται καὶ τὰ ὅσα τοῦ πρὸ τετραετίας ἐνταῦθα ἀποβιβάσαντος ἀειμνήστου μητροπολίτου, οὗτινος ἡ ἀγαθὴ μνήμη ἐπὶ ἀρχῆς καλοκαθαρίᾳ καὶ φιλομουσίᾳ παραμένει εἰσέτι ζωηρὰ καὶ ἀνεξάλειπτος ἐν πλείσταις εὐγνωμονούσαις καρδίαις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

*Ἐγκύκλιος συνοδική περὶ κυβερνητικῆς ἀδείας
πρὸς οἰκοδόμησιν ἱερῶν καθυρμάτων.*

Πρωτ. 1236.
Ἀριθ. Διεκπ. 747.

Πανιερώτατε καὶ Θεοπρόβλητε Μητροπολίτα . . . ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὴ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ κύρ . . . τὴν περιπόθητον ἡμεῖς αὐτῆς πανιερότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασταζόμεθα. Καίτοι διὰ προηγουμένων συνοδικῶν ἐγκυκλίων ἐγράφησαν τοῖς ἐν Χριστῷ ἁγίοις ἀδελφοῖς τὰ δεόντα γίνεσθαι ὡςκαὶ ὀρθόδοξος τις Κοινότης χρῆζει τῆς ἀπαιτούμενης κυβερνητικῆς ἀδείας πρὸς οἰκοδόμησιν ἱεροῦ ναοῦ ἢ σχολείου, οὐδὲν ἤτοιο παρετηρήθη ὅτι τινὲς τῶν Κοινοτήτων, ἐνεκαί ἀγνοίας βεβαίως τῆς ἐπικρατούσης τάξεως, διαβιβάζουσι αἰτήσιν ἅπ' εὐθείας πρὸς τὴν Αὐτοκρατορικὴν Κυβερνήσιν διὰ τῆς ἐπιτοπίου Διοικήσεως, ἐνῶ ὀρεῖλουσι κατὰ τὴν κεκακονοσημένην τάξιν, ἀπευθύνεσθαι πρὸς τὸν ἑαυτῶν Μητροπολίτην, οὗτος δὲ πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα, ὅθεν ἐνεργούνται τὰ δεόντα, παρὰ τῷ ἄρμεδίῳ Ὑπουργεῖῳ πρὸς ἕκδοσιν τοῦ ζητουμένου ὑψηλοῦ αὐτοκρατορικοῦ Φιρμανίου. Ἐπειδὴ τοίνυν ἡ τοιαύτη ἅπ' εὐθείας ἐνέργεια τῶν Κοινοτήτων, ἢ καὶ τῶν ἱερῶν Μητροπόλεων, ἀντίκειται εἰς τὰ προδιαταχθέντα, ἐκ τῆς παρελήφθεως δὲ ταύτης τῶν ὀρισμένων διατυπώσεων προκύπτει ὅτι, τῶν Πατριαρχείων ἐν ἀγνοίᾳ διατελούντων τῆς γενομένης αἰτήσεως καὶ τῆς ἐκβάσεως αὐτῆς, ἀναρρύνται δυσχερεῖαι καὶ ἀνωμαλίαι ὡςκαὶ πρόκειται ζητήματι καὶ σχετικῶν πρὸς τὰ ἐν λόγῳ ἱερὰ καθυρμάτα, διὰ ταῦτα ἀπαραίτητον ἐκρίθη συνοδικῶς ἵνα καὶ αὐτοὶ τὰ προηγουμένως ἀνακοινωθέντα ὑπομνησκούτες τοῖς ἐν Χριστῷ ἁγίοις ἀδελφοῖς διὰ τῆς ἡμετέρας τῆσδε συνοδικῆς ἐγκυκλίου, προτρέψομεθα αὐτοὺς ἀδελφικῶς ὅπως, προθυμώμενοι εἰς τὴν τούτου ἀνελλιπῆ καθ' ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν αὐτῶν ἐφαρμογὴν, ἀνακοινώσονται τὰς σχετικὰς ἐκκλησιαστικὰς διατάξεις διὰ ποιμαντορικῆς αὐτῶν ἐγκυκλίου πρὸς ἅπασας τὰς ὑπὸ τὴν ἱερὰν αὐτῶν Μητροπολιν Κοινότητας, ἵνα καλῶς καὶ αὐταὶ γινώσκουσιν ὅτι μόνον διὰ τῶν ἱερῶν Μητροπόλεων καὶ τῶν Πατριαρχείων, καὶ οὐκ ἅπ' εὐθείας, ὀρεῖλουσι ζητεῖν τὴν πρὸς οἰκοδόμησιν ἱερῶν ναῶν ἢ σχολείων κυβερνητικὴν ἀδειαν, καὶ ὅτι πᾶσα τοῦ κανόνος τούτου παράβασις ἀπέχει εἰς τὴν ἀνέκαθεν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν καὶ προκαλεῖ ἀνωμαλίαι. Ἀναγκαῖον συνέμα ἡγοῦμεθα ἀνακοινώσασθαι τῇ αὐτῆς Πανιερότητι ὅτι παρὰ τῆς Σεβ. Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως ἐδηλώθη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὅτι τινὲς τῶν ἁγίων ἀδελφῶν λαμβάνοντες ἐκ τῶν Πατριαρχείων τὰ ἐκδιδόμενα περὶ ἀνεγέρσεως ἱερῶν ναῶν ἢ σχολείων ὑψηλὰ Αὐτοκρατορικὰ Φιρμάνια ἐπιλαμβάνονται ἀμέσως τῶν πρὸς οἰκοδόμησιν ἐργασίῶν πρὶν ἢ ἀνακοινώσασθαι τῇ ἐπιτοπίῳ Διοικήσει τὴν ληφθεῖσαν ἀδειαν, οὗτος δὲ αἱ πολιτικαὶ ἀρχαὶ διατελοῦσι πολλὰκις ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἐκδόσεως ἐπισήμου ἀδείας, τοῦθ' ὕπερ οὐ μόνον οὐ-

δαμῶς προσήκον ἐστί, ἀλλὰ καὶ ἐπιβλαβεῖς ἐπίσπετο γενεῶν δυσχερεῖαι καὶ ἐναβολὰς ἐπὶ ζημίᾳ τῶν κοινοτήτων. Ὅθεν, ἐπιστώτες καὶ ἐπὶ τούτου τὴν προταχὴν τῆς αὐτῆς Πανιερότητος προτρέπομεθα αὐτὴν ἵνα ἐκίστοτε, ἅμα τῇ λήψει Αὐτοκρατορικοῦ Φιρμανίου, σπεύδῃ πρὸ παντὸς ἄλλου πληροφορεῖν περὶ τούτου τὰς ἐπιτοπίους ἀρχὰς καὶ μόνον μετὰ τοῦτο προβαίνειν εἰς τὴν πρὸς οἰκοδόμησιν τῶν ἱδρυμάτων σχετικὴν ἐνέργειαν. Ἐπὶ τούτοις αἰτούμεθα Θεοῦθεν τὰ ἐπὶ αὐτῆς ὅτι πλείστα ὕγεινῶς καὶ σωτηριωδέστατα.

ἰωαζ'. Μαρτίου ε'.

Ο Τοποτηρητῆς τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἐθνοῦ Κων/πόλεως

† Ἐπίσκοπος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός:

- † ὁ Ἡρακλείας Γερμανὸς ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός
- † ὁ Νικαίας Ἰερώνυμος ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός
- † ὁ Τραπεζούντος Κωνσταντῖος ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός
- † ὁ Σμῶνης Βασίλειος ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός
- † ὁ Ἀγγιάλου Βασίλειος ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός
- † ὁ Λήμιου Ἀθανάσιος ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός.
- † ὁ Σισαίνου Ἀθανάσιος ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός
- † ὁ Καρπάθου καὶ Κίσου Σωφρόνιος ἐν Χριστῷ ἀγαπ. ἀδελφός
- † ὁ Ἐλευθερουπόλεως Διονύσιος ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΤΟΣ

ΥΠΟ

Ι. Δ. ΑΡΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ

Καθηγητοῦ τῆς Ἱστορίας καὶ Φιλοσοφίας
ἐν τῇ Π. Μ. τοῦ Γένους Σχολῆ*

Ἀἰεὶ ὁ δέκατος ἑννατος αἰὼν. Γίνεαι ἀλήθειαι πρωτογενεῖς ἤχρσαν ἐν μέσῳ τῇ Εὐρώπῃ πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ εὐρωπαϊκῶν καθεστώτος, τοῦ ἀπὸ καταβολῆς κόσμου βαυκαλιζόντος τὴν ἀνθρωπότητα; Κατεδείχθη ἄρα γε ὅτι τὸ μυστήριον ἐστὶ πλάνη καὶ γοητεία, ἀλήθεια δὲ ἐστὶ μόνον τὸ αἰσθητὸν καὶ ὅτι τοῦτο καὶ μόνον ἐστὶ τὸ ἐξ οὗ καὶ δι' οὗ τὰ πάντα; Τί τέχεται ἡ ἐπιούσα, ἀγνοῶ. Τοῦτο μόνον θετικῶς γινώσκω ὅτι ἀγῶνες, πεισματωδῶς σκοποῦντες, ἰδίᾳ κατὰ τὸν αἰῶνα τούτου, τὴν ἄρσιν τοῦ ὑπερφυσικοῦ ἀπὸ τῆς γῆς, καταλήγουσιν ἤδη εἰς τὸ «ὠδινεν ὄρος καὶ ἔτεκε μῦν». Οὐδὲ βῆμα πρὸς τὰ πρόσω ἐχώρησαν οἱ ἐπιστήμονες ἐκεῖνοι, οἵτινες πρόσθεν πραγματικὴν ἠγοῦνται τὴν ἀπογύμνωσιν τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ πάσης παραδόσεως, πίστεως καὶ ἐλπίδος· καὶ τὴν διάρρηξιν ὡς πομπόλογος παντός ἰδανικοῦ, μεταίροντος εἰς τὰς χώρας τοῦ ἀπολίου καὶ φρετίζοντος αὐτὴν ἐν τῷ αὐχμηρῷ τούτῳ τύτῳ. Ἄλλ' ἀναυδοὶ καὶ ἄλαλοι μετὰ μακρὰς καὶ

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 13—15.

ένδελειχθεί έρέυνας καταφωρώνται. Τούτοις δέ, ακάματοι σκαπανείς τής όντως έπιστήμης, έν συμπαγεία φάλαγγιν έκ του συστάδην άντιμαχόμενοι, τόν ύπερ των όλων άνεδέξαντο Άθλον, όπως τό μέν ψυχοτόνον εκείνων πυρ διά παντός σβέσωσι, τά δέ τώ άείζωφ τής άληθείας φωτι έν τή συνειδήσει έπιπροσθούντα νέφη διασκεδάσωσιν. Αύτη έστίν ή έν τή Έσπερίφ, ή τε έπιθετική και ή άμυντική κατ' άναφοράν πρός τήν άλήθειαν δράσις. Έκει μέν από τής παλαιγενούς σοφίας όρμώμενοι, ότρηροί τής έπιστήμης θεράποντες, άκμήτι τώ ποδι και ιδρωτι περιρρέομενοι, μακράν, έστιν ότε και σκολιάν όδόν πορεύονται άνά μέσον άκανθών και τριβύλων πατούντες περιζήτουσι τό απά στώ. Ένταύθα δέ τί ποιούμεν; Ταις βιωτικαίς μερίμναις Άρά γε προστετηκότες τυγχάνομεν, άναγκηρώμενοι μόνον τό «Άμμες ποκ' ήμες Άλκιμοι νεκνίαι»; Ή άποτίομεν και ήμεις τόν έπιβάλλοντα έρνον μηδόλω; ύστερούντες; Ή πατραγαθία ουκ έστι λόγος άποχρών πρός άπό του σταδίου λιποταξίαν. Ή πατραγαθία έστι διάτορος πρόκλησις πρός άνδραγαθίαν μεζονα. Και τό πρό των όμμάτων ήμών φιλοπόνοω και έναμίλλω; άνεγειρόμενοι έπιστημονικόν τής Δύσεωσ τρόπαιον και ό έπινίκιος αύτής παιάν «Άμμες δέ γ' είμέν» έφ' καθεύδειν τήν Άνατολήν; Ούχι. Άλλ' έν και ήμεις οι παιδες εύθαρσώσ και πεπαρησιασμένωσ τφ χορφ των άνδρών τής σοφής Εύρώπησ άπαντήσωμεν άγαθή τύχη «Άμμες δέ γ' έσόμεθα», μη άρκώμεθα τή μεταδόσει τοίς ήμετέροις μόνον των μερικών και δευτερευουσών έπιστημονικών άληθειών, ώσ τοϋτο άπό πολλού έπιτελείται έπ' άγαθφ του έθνουσ. Ή τοιαύτη όλιγάρκεια Άτροφία τις γνωστική κινδυνεύει ίνα άποβή. Άλλά μεταλαμπαδευόμεθα ό,τι άγαθόν, Άγον εις τήν αίσίαν έπιστημονικόν έπίλυσιν του παγκοσμίου πρόβλήματος. Διαγγελλει; και διερμηνει; των έπιστημονικών Εύαγγελίων τής Έσπερίασ τή Έφφ, όση δύναμις, γινώμεθα: ευ ειδότες ότι αούτος μέν πανάριστος, όσ αύτφ πάντα νοήση: έσθλός δ' αυ κάκεινος, όσ ευ ειπόντι πειθεται: όσ δεκε μητ' αυτός νοή μητ' Άλλου άκούων έν θυμφ βέλληται, ό δ' αυτ' άχρήτιος άνήρ». Τούτο όφείλομεν τό γε νυν ποιειν και ποιούντες ζησόμεθα. Ή έσω σοφία μετά τής θύραθεν προγονικής και τής συγχρόνου άληθοūs έπιστήμης δέον ίνα ή ό θεμέλιος τρίπους, έφ' ου εδραιώθεται ή έθνική ήμών πυρκαμιά.

Και ταύτα μέν συλλήθδην ούτω φαίνεται ήμιν θεωμένοις ώσ άπό σκοπιάζ τούς μαχόμενους έν τφ πνευματικφ πεδίφ: νυν δέ και ήμεις παραταχθώμεν επί του πεδίου τής μάχησ επί μικρόν.

Μετά τόν θάνατον του Έγέλω, τής φιλοσοφικής εκείνης μεγαλοφυίας, συμβάντα τφ 1831, έπλήθεν επί τινα χρόνον έν τή μεγάλη εκείνη τής διανοήσεωσ χώρα φιλοσοφική άργία. Πάντες κατεχόμενοι υπό θάμβους, όπερ ένεποίησεν αυτοίς ή περάδοξις εκείνη και μεγαλειόβολος φιλοσοφική αυθεντία,

έλλιμενίσθησαν έν τή φιλοσοφική πίστει εις τό Έγελικόν σύστημα. Άλλά μετά μικρόν, άπλλαγαίεισι τής δικνείας του γούτρου τής πρώτης έντυπώσεωσ, αίρέσεισ φιλοσοφικαί ανεράνησαν, προελθοῦσαι έκ τής διαφορότητοσ τής έρμηνείασ του προμνημονευθέντοσ συστήματοσ, ήτοι ό θεϊσμός, ό πανθεισμός και ό άθεισμός, ή, ώσ έπωνομάζοντο, τό δεξιόν κέρκ, τό κέντρον και τό άριστερόν. Τό τελευταίον, δηλονότι ό άθεισμός, κατέστη ή ισχυροτέρα αίρεσις. Αύτη ήρέμα και κατ' μικρόν προέβη κηρύττωσα «ό άνθρωπος έστιν ό άληθής σωτήρ». «Ο άνθρωπος μόνος έστιν ό Θεός, ό κριτής και ό λυτρωτής ήμών». Προϊόντοσ δέ του χρόνου ό άθεισμός και τήν ανθρωπολατρείαν άπελάκτισε και μόνον τφ ειδώφ τής αυτολατρείασ, τής λατρείασ τούτέστι του άτόμου, προσεκύνησε. Τρομερά άποπλάνησι. Περί δέ τό 1848 ό άθεισμός, μετά τάσ διαστάσεισ ταύτασ άσ προσελάβετο, έξέτεινε τήν χείρα πρός τόν κοινωισμόν και ζωνωρισ αίρετικών έλυμαίνετον τήν των Τευτόνων χώραν. Πρόσκαίριος τις άντιδρασις έπέβη κατ' τό 1856. Σιγή έφήμεροσ έβασίλευσε περί τά πανεπιστήμια. Άλλ' αίρνησ αί φυσικαί και φυσιολογικαί έπιστήμια διαρρηξασαι τήν σιγήν εκείνην εξεγειροῦσι τό φιλοσοφικόν πνεῦμα έν Γερμανία. Πρώτοσ ό Molechott έν τφ συγγράμματι αυτου περί κυκλοφορίας (Kreislauf des lebens) τίθησι τήν άρχήν του νέου υλισμοῦ. «Άνευ υλης οῦδεμία δύναμις, και άνευ δυνάμειωσ οῦδαμώσ υλη». Έτεροσ, ό Charles Vogt έν δικφροίσ αυτου συγγραφικίσ αναπτύσει και υποστηρίζει τήν άρχήν «ό νοῦσ έστιν εκκρισις—του έγκεφάλου», ώσ ή χολή του ήπατοσ και τά ούρα των νεφρών. Μετά τούτοσ αναφάνεται ό Büchner. Τό σύγγραμμα αυτου έπιγραφόμενον «ή δύναμις και ή υλη» (Kraft und Stoff) έστιν ή περιλήψις πάντων των Άλλων και περιέχει έν όλίγοισ Άπαντα τόν υλισμόν κατ' οῦσίαν. Τούτό έστι τό άληθές έγγεμίδιον του συγχρόνου υλισμοῦ. Έν δέ τή Γαλλία έφάμιλλοσ του Büchner αναφάνεται ό Viardot, ου τό σύγγραμμα έπιγραφόμενον «ή έλευθέρα έρευνα» έστιν ό έπώδωσ των θεωριών του Γερμανου. Του χρόνου μη έπιτρέποντοσ, μικρόν μόνον έν τφ συγχρόνφ υλισμφ και ιδίφ έν τφ συστήματι του Büchner ένδιατρίφομεν, τήν περί αυτου κρίσιν τής υλιουσ έπιστήμης εκπιθένοτεσ.

«Όσ φοιβάζων Άπολλων τάδε έγρησεν ό Büchner. Άρχή πάντων έστιν ή υλη. Ή υλη έστιν αυτοκίνητοσ. Άνευ υλησ οῦδαμώσ δύναμις: άνευ δυνάμειωσ οῦδ' οῦδωσ υλη. Ή δύναμις έστιν ιδιότησ αναπόσπαστοσ τής υλησ. Ή ιδέα τής υλησ αίρεται, κίρομένησ τής ιδέασ τής δυνάμειωσ. Ύπάρχει υλη άνευ δυνάμειωσ έλξεωσ ή όπωσ, άνευ δυνάμειωσ συνοχίσ ή χημικήσ συγγενείασ; Έπι των αυθαιρέτων τούτων και ανεξελέγκτων ρητρον έρειδόμενοσ έξάγει τήνδε τήν συνέπειαν. Άρα ή ιδέα δημιουργού δυνάμειωσ, άπολύτου, διακεκριμένησ τής υλησ, παρχούσεσ ταύτην και κυβερνώσεσ κατ' νόμοσ, έστιν αυτόχρημα

ἀφαιρέσεις. Οὕτως ὁ δαιμόνιος ἐπὶ τοῦ μὴ ὄντος οἰκοδομῶν τὸν ὄντα κατακρῆνιζει. Μετὰ δὲ τὴν ἀσέβειαν ταύτην κινὰ δαιμόνια εἰσφέρει. Ἐν τῇ καὶ δάμαρις, ἀποφαίνεται, ἀπ' αἰῶνων ὑπάρχουσιν· οὐδέποτε ἀπόλλυνται, καίτοι ἀερινῶς μεταβαλλόμεναι. Ἄρα οὐδὲν ἐκ τοῦ μηδενὸς παράγεται καὶ οὐδὲν εἰς τὸ μηδὲν ἐπανέρχεται. Εἶτα νέας ἀφαιρέσεις ἐπάγει. Ἡ ἕλη οὕσα αἰωνία ἐστὶ καὶ ἀπειρος κατὰ τε τὴν σμικρότητα καὶ τὸ μέγεθος. Ἡ ἕλη ἐστὶ ἐπ' ἀπειρον διαιρητή. Ἡ ἕλη ὑπόκειται νόμοις ἀμετακινήτοις καὶ καθολικοῖς ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν αἰώνων ἰδιότητων αὐτῆς προοίσιον. Οὐδέμις ἄρα ὑπερφυσικὴ ἐνέργεια· οὐδέμις ὑπερτάτης τιῆς αἰτίας ἐνδεχομένη δράσις, οὔτε ἐν οὐρανῷ οὔτε ἐπὶ γῆς.

Αὕτη ἡ ἀλλοίωσις τῆς μεγαλονοίας τοῦ Büchner. Οἱ οὐρανοὶ οὐκέτι διηγούνται δόξαν Θεοῦ, οὐδὲ ποίησιν χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ σπέρμα. Οὔτε Θεός, οὔτε ποίησις. Ἡ ἀδρανὴς ὕλη διηγῆσεται τὰ θαυράσια τοῦ γηγενοῦς Büchner. Ὁ μέγας δημιουργός· ἐστὶν ὁ χρόνος. Λατρεύομεν τῷ Κρόνῳ. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως· ἡ δὲ ζωὴ, δι' ἧς χάσμα μέγα ἐστήρικται ἀνὰ μέσον τοῦ ἀνοργάνου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ὀργανικοῦ κόσμου, τίνα γένεσιν ἔσχει; Ἡ ζωὴ, κατὰ Büchner, ἐστὶν ἰδίως τι· συνδυασμός τῶν στοιχείων τῆς ὕλης, συντελεσθεὶς ἅμα τῇ ἐμφανίσει ἐπαγωγῶν περιστάσεων. Οὐδεμίς νέα δύναμις ἐφάνη ποτέ ἐπὶ τῆς γῆς, οἷον ἡ δύναμις τῆς ζωῆς. Ἄπαντα τὰ εἶδη τοῦ ὀργανικοῦ κόσμου εἰσὶν αἱ συνιστάμεναι τοῦ διαμέσου καὶ τῶν συνθηκῶν, ὅρ' ἔ; ταῦτα διετέλεσαν. Ὁ ἀήρ, τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν, τῇ κοινῇ αὐτῶν δράσει, ἀνέπτυσαν τὸν ἄπειρον ἐκείνον τῶν μικροσκοπικῶν ζῶων κόσμον, ὃν ἀποκαλοῦμεν τὰ ἐγγυματικά. Ἄρα γένεσις αὐτόματος. Κατέναντι τῆς ἀρχῆς ταύτης, στρατιᾶν ὄλην ἐγχειρημάτων πανσφύρων καθορῶν παρακτασομένη ἐκλονίσθη πως ἐν τῇ πίστει αὐτοῦ. Καὶ νέαν εἰσάγει ὑπόθεσιν ἀποφαινόμενος ὅτι τὰ σπέρματα πάντων τῶν ὀργανικῶν ἀπ' αἰῶνων ὑπάρχουσιν, ἀναμένοντα πρὸς ἐξέλιξιν καιρὸν. Ὁ εὐθετος χρόνος ἐπῆλθεν, ὅτε τὰ σπέρματα ταῦτα συνέτυχον τοῖς ἀναγκαίαις διαίτησις. Οὐχ ἦπτον, καίτοι φέρων τὸ προσωπεῖον τοῦτο, καταφορᾶται ὀπαθὸς τῆς αὐτομάτου γενέσεως, ὡς καὶ τῆς θεωρίας τῆς μεταμείψεως τῶν εἰδῶν. Τὸ σπέρμα πάντων τῶν εἰδῶν ὅμοιον τυγχάνει. Τὸ ζῶον, καθ' ὅσον ἀναπτύσσεται, διέρχεται δι' ἀπασῶν τῶν κατωτέρων μορφῶν τοῦ ζωικοῦ βασιλείου. Τὰ ὀρυκτὰ ζῶα φαίνονται ὄντα τὰ ἐμβρυα τῶν σήμερον διαιωμένων. Ταῦτα ἔγραψεν ἄγνωστος τὴν περί τῆς μεταμείψεως τῶν εἰδῶν περίπτωτον συγγραφήν τοῦ Δαρβίνου ὡς μεταγενεστέρων. Ἄλλ' ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐκδόσει τῶν ἔργων αὐτοῦ ποιεῖται μείζων ἐκείνης μετὰ θαυμασμοῦ. Τὴν πικρολεβρίαν ταύτην ἦν ἐπήνεγκεν ἐν τῷ ὀργανικῷ κόσμῳ ὁ Büchner συμπληροὶ κατακρυπνωσάσας τὴν καθολικὴν ἀρχὴν τῆς τελευτήτος. Τελικὰ αἰτιατὰ τῶν ὄντων οὐχ ὑπάρχουσιν, εἶπεν.

*Ἄλλως, πῶς ἐρμηνεύεται ἡ ὑπαρξὶς τοσούτων θηρίων, τὸν ὄλεθρον πανταχοῦ φερόντων; Πῶς τὸ ἀπειρήριθμον σμήνος τῶν φυσικῶν κακῶν; Τίνος ἐνεκα πληροῦσι τὸν ὀργανικὸν κόσμον τοσαῦτα φαινόμενα ἄσκοπα ὅλως καὶ ἄχρηστα καταδεικνύμενα; Τὰ ἐν τῇ φύσει ἐκτρώματα οὐκ εἰσὶ τρανὴ διαμαρτυρήσεις κατὰ τῆς ἀρχῆς τῆς τελευτήτος; Αἱ φαινόμενῶδες ἐν αὐτῇ σκόπιμοι ἁρμονίαι εἰσὶν ἀποτελέσματα μόνως τῆς δράσεως τῶν στοιχείων καὶ τῶν δυνάμεων τῆς ὕλης. Αὗται μοιραίως συντυχοῦσαι ἐκείνους ἀπείρους παρήγαγον μορφάς. Τούτων τινὲς ἐξηφανίσθησαν· τινὲς δὲ κατισχύασαι τῶν πολεμίων καὶ μετὰ τῶν διαμέσων συναρμοσθεῖσαι ἐβίωσαν. Ὁ δὲ Δαρβινισμός μετ' αὐτὸν, σαφέστερον περὶ τούτων ἀποφαινόμενος, τὸν ἐξαφανισμὸν εἰδῶν τινῶν καὶ τὴν διακρήσιν ἐτέρων τῇ φυσικῇ διακρογῇ καὶ τῷ ζωικῷ συναγωνισμῷ ἀποδίδωσιν, ὑπερῆριον καὶ οὗτος ἀπὸ τοῦ ὀργανικοῦ κόσμου τὴν ἀρχὴν τῶν τελικῶν αἰτίων κρούσας. Ἄπασαι αἱ ζωτικαὶ φωναὶ μάχονται κατ' ἀλλήλων ἕνα περισώσασαι τὴν ζωὴν αὐτῶν καὶ δεσπόσασαι τῶν ἄλλων. Ὁ διηνεκὴς πόλεμος τῶν ὄντων πρὸς ἄλληλα ἐστὶν ὁ καθολικὸς τοῦ ζωικοῦ βίου νόμος.

Ἐν τῷ ἀγωνί τούτῳ, τὰ κεκτημένα ἐλάσσονα πλεονεκτήματα ὑποχωροῦσι τοῖς μείζουσι· καὶ οὕτως εἶδη τινὰ κατισχύοντα ἐτέρων· ταῦτα δὲ ἀπώλοντο ἥττονος ἀρετῆς εὐμοιροῦντα. Τοιαῦτά τινα καὶ ἕτερα παραπλήσια ὁ σύγχρονος ὕλισμός περὶ τοῦ ὀργανικοῦ κόσμου ἐφθέγγετο. Ἄλλ' ὑπερθεν τούτου, ἡ πρωτογόνος ἀνθρωπίνη συνειδησις βεβαίως τὴν ὑπαρξὶν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς κόσμου πνευματικοῦ καὶ ἠθικοῦ· ὁ σύγχρονος ὕλισμός οὐδ' αὐτοῦ ἐφείσατο. Ὁ μὲν Molechott ἐταχίτε τὸν νοῦν μετὰ τοῦ φωσφόρου. Ὁ Κάβανις εἶπεν ὅτι τὸ πνεῦμα ἐστὶν ἔκκρισις τοῦ ἐγκεφάλου· ὁ Büchner τροποποιῶν μικρὸν τὴν κρίσιν τοῦ προηγουμένου ἐπιφέρει: Τὸ πνεῦμα ἐστὶν ἡ συνισταμένη ἀπασῶν τῶν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ συνηνωμένων δυνάμεων· καὶ τελευταῖον ὁ Molechott συγκεκριαλιῶν τὰ ἀνωτέρω διορίζει τὸ πνεῦμα οὕτως: τὸ πνεῦμα ἐστὶ κίνησις τῆς ὕλης· οὗτος ἐστὶν ὁ τελευταῖος λόγος τοῦ συγχρόνου ὕλισμου. Ἡ θεωρία αὕτη τοῦ ὕλισμου καταφορᾶται εὐθὺς ἐν ἀρχῇ σφαλερά. Αὕτη ἐστὶ κτίσις ἄνευ θεμελιῶν. Ὁ Büchner ἀνακηρύττει ὅτι ἡ ὕλη ἐστὶν ἡ ἀρχὴ τοῦ Παντός· εἶδε πρώτιστα πάντων ἕνα ἐπιστημονικῶς ἐρμηνεύσῃ τὴν οὐσίαν αὐτῆς καὶ οὕτω τὴν ἐνείκην αὐτῆς κοινανίαν ὡς ἀπὸ τρίποδος θεσπιωδῆσῃ. Ὁ ἄγνωστος κατ' οὐσίαν τὴν ὕλην, τὸ σῶμα δ' ἐξ αὐτῆς καὶ δι' αὐτῆς μόνως ἀποπειρώμενος ἕνα συγκροτήσῃ ἀντεπιστημονικὴν πορείαν προεἴλετο καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἀρχῇ προσέκοψεν. Καὶ τί ἐστὶν ὕλη; Αὐτός μὲν σιγὴν ἐτήρησεν, ἀνάξιον πάντως ἠγησάμενος προσοχῆς τὸ θέμα τοῦτο, ὅπερ αἰώνας ὅλους λίαν ἐνδιαφέρον μελέτημα τῆς ἐπιστήμης τυγχάνει· ἀλλ' ἡ σώφρων ἐπιστήμη ἐπιλαβομένη τούτου ὁμολογεῖ ἐν ἐπιγνώσει ὅτι σαφὴ καὶ εὐκρινῆ.

ἔννοιαν τῆς ὕλης οὕτω ἐσηματίσεν. Πᾶν ὅ,τι δὲ περὶ τῆς οὐσίας αὐτῆς προσπορίσατο, ἀποτελεῖ γινώσκιν σκοτεινὴν καὶ ἀτελεῆ. Οἱ μὲν πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων τὴν ὕλην ὡς τὸ ἐν τῷ κόσμῳ πραγματικώτερον ὑπολαμβάνουσιν. Ἀλλὰ τῇ ἐπιστήμῃ οὐκ ἐπιτέτραπται τοιαύτη ἐξ ἐπιπολῆς προκατάληψις. Ἡ ἀστρονομία διακρίνει τὰς πραγματικὰς κινήσεις τῶν ἀστέρων ἀπὸ τῶν φαινομένων. Διακρίνει ὡσαύτως τὸ φαινομενικὸν μέγεθος αὐτῶν ἀπὸ τοῦ πραγματικοῦ.

Ἡ δὲ ὀπτική διδάσκει ἡμᾶς ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν συγγένει τὸ φαινομενικὸν σχῆμα καὶ μέγεθος μετὰ τοῦ πραγματικοῦ, ὡς καὶ τῆν φαινομενώδη θέσιν καὶ κίνησιν τῶν ἀντικειμένων μετὰ τῆς πραγματικῆς. Καὶ ἡ φιλοσοφία τῷ κανόνι τούτῳ στοιχοῦσα ἤρξατο διακρίσιν ποιουμένη τοῦ κατ' ἐπίφρασιν ἐν τῇ ὕλῃ ἀπὸ τοῦ πραγματικοῦ, τοῦ ὑποκειμενικοῦ ἀπὸ τοῦ ἀντικειμενικοῦ. Ἐπειδὴ τῶν σωμάτων διὰ τῶν αἰσθήσεων ἀντιλαμβανόμεθα, ἄρα γε ἐν τῇ ἀντιλήψει τούτων οὐ περιέχονται καὶ τινα στοιχεῖα, μὴ ἀποδοτέα αὐτῇ τῇ φύσει τῶν σωμάτων, ἀλλὰ προερχόμενα ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ τοῦ αἰσθανομένου ὑποκειμένου, ὅπερ διὰ τῶν αἰσθητηρίων ὀργάνων συνεντυγχάνει ἐκείνοις; Ἡ φυσικὴ καταφατικῶς τῷ ἐρωτήματι τούτῳ ἀπαντᾷ λέγουσα ὅτι τὸ ὑποκειμενικὸν αἶσθημα τοῦ ἤχου ἐστὶν ἀποτελεσματικὸν δονήσεως, ἥτοι κινήσεως τῶν σωμάτων.

Αἰτία ἐξωτερικὴ, ἀντικειμενικὴ τοῦ αἰσθήματος τοῦ ἤχου ἐστὶν ἡ κίνησης. Οὐδεμία περὶ τούτου ὑπολείπεται ἀμφιβολία, καθ' ὅσον αἱ τε ἤχητικαὶ δονήσεις ὑποπίπτουσι ταῖς αἰσθήσεσι, καὶ ὁ ἀήρ, τὸ ὄχημα ἐκείνων. Αἱ λεπτομέρειαι τοῦ φαινομένου τούτου σαφῶς ὑπὸ τῆς οικείας ἐπιστήμης ἐκτίθενται. Αἱ δονήσεις διήκουσι διὰ τοῦ ἀέρος μέχρι τοῦ ἀκουστικοῦ νεύρου· ἐκεῖ ἡ κίνησης μετασχηματίζεται εἰς αἶσθημα ἤχου. Πῶς; φαινόμενον, μὴ ἐρμηνευθὲν εἰσέτι καὶ ἴσως διατελέσον ἀνερμηνευτον. Ἄρατε πρὸς στιγμὴν τὸ ζῶον, ἄρατε τὸν ἀνθρώπον, ἄρατε τὸ ἀκουστικὸν νεῦρον. Ἡ κίνησης μὲν ὑπάρχει, ἀλλ' ὅτι ἀποκαλοῦμεν αἶσθημα ἤχου, οὐχί. Ἡ δὲ ἐξωτερικὴ ἀντικειμενικὴ αἰτία τοῦ αἰσθήματος τοῦ φωτός, τίς; Δύο θεωρεῖται ὡς γνωστὸν περὶ τούτου ὑπῆρξαν. Ἡ τῆς ἐκπομπῆς τοῦ φωτός Νευτώνειος θεωρία καὶ ἡ τῆς κυμάνσεως τοῦ φωτός. Μετὰ πολλὰ πειράματα, ἡ πρώτη ὑπεχώρησε τῇ δευτέρᾳ. Κατὰ ταύτην, ἡ τῶν δονήσεων θεωρία ἐφημέροσθη καὶ ἐπὶ τοῦ φωτός. Ὡς αἱ ἤχητικαὶ δονήσεις εἰσὶν ἡ ἐξωτερικὴ τοῦ αἰσθήματος τοῦ ἤχου αἰτία, οὕτως αἱ τοῦ αἰθέρος δονήσεις ἢ κυμάνσεις εἰσὶν ἡ ἀντικειμενικὴ αἰτία τοῦ αἰσθήματος τοῦ φωτός, μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς ὅτι ἡ περὶ τοῦ φωτός αὕτη θεωρία, ἐπὶ ὑποθέσεως ἐρειδομένη, βαθμηδὸν δυνάμει τῶν πειραμάτων παράγει τὴν βεβαιότητά. Ἐνῷ προκειμένου περὶ τοῦ ἤχου, ἡ θεωρία τῶν δονήσεων ὑπ' αὐτῆς τῆς πείρας ἀμέσως παρέχεται. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται ὅτι ἡ νεωτέρη ἐπιστήμη καὶ ὡς ἐξωτερικὴν αἰτίαν τοῦ αἰσθή-

ματος τοῦ φωτός παραδέχεται τὴν κίνησιν. Ἐκτός ἄρα τοῦ αἰσθανομένου ὑποκειμένου, τὸ φῶς ἐστὶν ἀπλῶς κίνησις τοῦ αἰθέρος· τὸ δὲ αἶσθημα τοῦ φωτός ἐστὶ φαινόμενον προσιδιᾶζον μόνῃ τῷ ζῶντι ὀφθαλμῷ, δυνάμενον ἵνα παραχθῇ μόνον ἐν αὐτῷ καὶ δι' αὐτοῦ. Ἀλλ' ὅτι παραδοξότερον ἐστὶν, ὀριστικώτερον καταδεικνύον μέχρι τίνος σημείου αἱ αἰσθητικαὶ ἡμῶν παραστάσεις εἰσὶν ὑποκειμενικαὶ καὶ μέχρι τίνος βαθμοῦ αἱ περὶ τῆς ὕλης γνώσεις ἃς παρέχουσιν ἡμῖν αἱ αἰσθήσεις χρήσουσι τῆς βλασάνου τοῦ πνεύματος ἐστὶν ἡ παρ' ἀπόντων σχεδὸν τῶν φυσικῶν παραδοχῶν ταυτότητος τῆς θερμότητος μετὰ τοῦ φωτός. Τὰ δύο αἰσθήματα φωτός καὶ θερμότητος εἰσὶν ὅλως διάφορα· καὶ ὅμως ἡ νεωτέρη ἐπιστήμη σχεδὸν ἄνευ διασταγμοῦ μετὰ τὰ πειράματα τοῦ Melloni πρεδείξατο τὴν ἀντικειμενικὴν ταυτότητα θερμότητος καὶ φωτός· ὅτι ἡ τε θερμότης καὶ τὸ φῶς εἰσὶν αἱ αὐταὶ δονήσεις τοῦ αἰθέρος, διαφοροποιούμεναι ἐν τοῖς αἰσθητηρίοις. Κινήσις ἄρα τὸ φῶς ἀντικειμενικῶς, κίνησις καὶ ἡ θερμότης. Αἱ ἀκτίνες τῆς θερμότητος, ὡς αἱ τοῦ φωτός, διακίδονται, ἀνακλῶνται καὶ διαθλῶνται κατὰ τοὺς αὐτοὺς νόμους. Συγκεφαλαιούντες τὰ ἀνωτέρω ἐπιλέγομεν: Ἐκτός τοῦ ζῶντος ὑποκειμένου οὐχ ὑπάρχει ἐν τῇ φύσει οὔτε θερμότης, οὔτε ψῦχος, οὔτε φῶς, οὔτε σκότος, οὔτε ἤχος, οὔτε σιγὴ· ἀλλὰ ποικίλαι κινήσεις, ὧν αἱ συνθῆκαι καὶ οἱ νόμοι ὑπὸ τῆς μηχανικῆς διορίζονται.

Καὶ ἡ φυσιολογία ὡσαύτως εἰς τὸ αὐτὸ καταλήγει συμπέρασμα, ἐπιρρωνύουσα τὰ ἐξαγόμενα τῆς φυσικῆς. Ὁ μέγας φυσιολόγος γερμανὸς Müller ὀρίζει τὸν θεμελιώδη νόμον τῶν αἰσθητικῶν ἡμῶν παραστάσεων ᾧ δὲ πως: Ἡ αὐτὴ ἐξωτερικὴ αἰτία δύναται ἵνα παραγάγῃ διάφορα αἰσθήματα ἐπὶ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν νεύρων· καὶ αἰτίαι ἐξωτερικαὶ, ὅλως διάφοροι, τὸ αὐτὸ παράγουσι παραστατικὸν αἶσθημα ἐφ' ἐκάστης τάξεως νεύρων. Οὕτως ὁ ηλεκτρισμὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ παράγει φῶς· ἐν τῷ ὠτί ἤχον· ἐν τῷ στόματι γυμνόν· ἐν δὲ τῇ ἀρῇ κεντήσεις. Καὶ ἀντιστρόφως, τὸ αἶσθημα τοῦ φωτός παράγεται ὑπὸ τῶν δονήσεων τοῦ αἰθέρος, ὑπὸ τῆς δράσεως τῶν νεκρωτικῶν, ὑπὸ συγκρούσεως, ὑπὸ τοῦ ηλεκτρισμοῦ καὶ ὑπὸ χημικῶν ἐπιδράσεων. Τὸ αὐτὸ ρητέον καὶ περὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων. Ἐκ τῶν ρηθέντων δῆλον γίνεταί πρῶτον κατὰ πᾶσαν δυσχερῆς ἐστὶ τὸ ὀρίσασαι ἀκριβῶς τὸ ὑποκειμενικὸν καὶ τὸ ἀντικειμενικὸν ἐν τῇ ἀντιλήψει τῆς ὕλης· καὶ δεύτερον ὅτι, εἰ καὶ αἱ αἰσθητικαὶ παραστάσεις τοῦ ἤχου, τοῦ φωτός καὶ τῆς θερμότητος ὑποκειμενικὸν ἔχουσι χαρακτήρα, ἡ κίνησις ὅμως ἐστὶν ἰδιότης ἐξωτερικὴ, ἀντικειμενικὴ· ἄνευ γὰρ ταύτης οὔτε αἶσθημα ἤχου, οὔτε φῶς, οὔτε θερμότητος ἔθελον ἐν ἡμῖν παραχθῆ. Πλὴν τῆς κινήσεως, ἡ φυσικὴ ἐπιστήμη ὡσαύτως παρεδείξατο καὶ ἑτέρας ἰδιότητας, ἃς ἀποκαλεῖ γενικὰς, καθ' ὅσον αὐταὶ προσιδιᾶζουσιν ἅπασιν τοῖς σώμασιν, ἐν αἰσθητοῖς καὶ ἐν ὧσι καταστάσει, ὡς καὶ ἑτέρας

ειδικός. Ἄλλ' ἐν ἀπάσις ταύταις διακρίνει τὴν ἔκτασιν καὶ τὸ ἀδιαχώρητον, ἃ ἀποκαλεῖ οὐσιώδη κατηγορήματα τῆς ὕλης. Διὰ τούτων γὰρ μόνων τῶν δύο ἰδιότητων δύναται ἓνα ὄρισθῆ ἑπιστημονικῶς τὸ βάθος τῆς ἐνοίας τῆς ὕλης. Οὐδεὶς ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται ἓνα προβᾶληται τὴν ἐλαχίστην ἔνστασιν ἐπὶ τῶν δύο τούτων οὐσιωδῶν κατηγορημάτων ὡς καὶ ἐπὶ τῆς κινήσεως τῆς ὕλης. Ἡ ἔκτασις, τὸ ἀδιαχώρητον καὶ ἡ κίνησις εἰσὶν αἱ ἀναντίρρητοι καὶ τρανὰ ἀποδείξεις τῆς ἀντικειμενικότητος τῆς ὕλης καὶ τῆς πραγματικῆς ὑπάρξεως τοῦ ἑξωτερικοῦ κόσμου.

(ἀκολουθεῖ)

Ἡ ΑΛΗΘΗΣ ΚΑΙ Ἡ ΦΑΝΤΑΣΙΩΔΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑ*

Ἐάν ὁ ἄνθρωπος ἐκείνητον μόνον παροδικὴν ζωὴν, αὐτὴ θὰ ἦτο βίαστος, διότι, ὡς δικαίως παρατηρεῖ ὁ ἐκ τῶν ἀρχαίων ἔθνικῶν φιλόσοφος Κικέρων οὐδαμῶς εὐδαίμων ἐπονομαστέα ἡ ζωὴ, εἴ ἢς θανάτῃ ἢ ἀρκίσεισι τῆς εὐδαιμονίας· διότι ὁ διηνεκὴς φόβος περὶ ἀπώλειαν τῆς εὐδαιμονίας δεικνύσει ταύτην πύρρον τῆς εὐδαιμονίας ἀπέχουσιν». Ἄλλ' ἡ ἡμετέρα ἐπίγαιος ζωὴ εἶναι μόνον βραχεὶα καὶ παροδική. Κατὰ τοὺς θεοὺς λόγους τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ἔξοι καὶ πάροικοι ἐπὶ τῆς γῆς ὄντες, οὐδεμίαν ἀμοιβὴν ἐντεύθεν ἐλπίζομεν· ἀμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν τοῖς οὐρανοῖς, εἴ οὐ καὶ σωτήρα ἀπεκδεχόμεθα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν» (Φιλ. 3, 20). Ἡ ἐμπάνσις ὅμως εἰς τὸν κόσμον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ θάνατος αὐτοῦ καὶ ἡ ἀνάστασις, ἀποτελοῦσι τὴν ἀθάνατον ἐλπίδα καὶ πηγὴν τῆς μελλούσης ἡμῶν εὐδαιμονίας. Μὴ θεωρηθῶμεν ἐκ τῆς μελαγχολικῆς χαρᾶς τῶν ἀτυχῶν μωρῶν, οἵτινες τὸν τάφον ἡσυχίαν αὐτῶν θεωροῦσι, καὶ ἐν αὐτῷ τὴν παρκαμυθίαν εὐρίσκουσιν οὐδὲν πέραν τούτου παραδεχόμενοι, οἵτινες ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ θεωροῦσι τὸν Ἥλιον ἐκλιπόντα. ...

Ἄνεστη ὁ Χριστὸς ἀνάστη, ἔζησε καὶ ζήσεται αἰωνίως.

Ἄνεστη ὁ Χριστὸς—ἰδοὺ ἡ βέσις τῆς ἀληθοῦς ἀναπαύσεως καὶ εὐδαιμονίας, τὸ θεμέλιον τῆς πίστεως, ἣτις ἐλπίζει ἄνευ ἀλαζονείας καὶ ταπεινοῦται ἄνευ ἀθυμίας, διότι ἡ ἐλπίς ἐρεῖδεται ἐπὶ τῆς θείας ἀγάπης καὶ τοῦ ἐκ τοῦ Θεοῦ οἴκτου. Οὕτω δὴλον, ὅτι ἡμεῖς ἔξοι καὶ πάροικοι ἐπὶ τῆς γῆς, ἡ δὲ ἀληθὴς ἡμῶν πατρίς ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅτι ἐν τῇ διαρκείᾳ τῆς παροδικῆς ἡμῶν ζωῆς ὀφείλομεν νὰ προετοιμαζώμεθα διὰ τὴν αἰωνίαν εὐδαιμονίαν, διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Ἰδοὺ ἡ λύσις τῆς φανταστῆς ἀντιθέσεως, ἣτις

κατὰ τὸν ἄνθρωπον, μετὰ τῆς γῆς συνδεδεμένος, εὐρίσκαται μετὰ τῆς ἐπιθυμίας πρὸς ἀπόκτησιν τῆς εὐδαιμονίας καὶ τῆς πραγματικότητος, οὐδαμῶς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ἐκτελοῦσης. Ζητοῦμεν τὴν εὐδαιμονίαν οὐχὶ ἐκεῖ, ἐνθα δεῖον αὐτὴν νὰ ζητῶμεν· ζητοῦμεν αὐτὴν ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλ' αὐτὴ ἐν τῷ οὐρανῷ· ζητοῦμεν αὐτὴν εἰς τὸν κόσμον, ἀλλ' αὐτὴ εὐρίσκαται ἐν τῷ Θεῷ· ζητοῦμεν αὐτὴν ἐν τῷ παροδικῷ, ἀλλ' αὐτὴ εὐρίσκαται ἐν τῷ σταθερῷ καὶ ἀμετακτρέπτῳ. Ἐκ τίνος θὰ σύγκηται ἡ αἰωνία αὐτὴ εὐτυχία, ὅποια δ' ἔσται ἡ ἀληθὴς καὶ ἡ ἄνευ τέλους εὐδαιμονία; Ἄγνωστον ἦναι, καὶ διατελεῖται τοιοῦτον, ἕως ἡμεῖς προσηλωμένοι ἐπὶ τῆς γῆς, συμπιεζόμεθα καὶ στενοχωρούμεθα ὑπὸ τοῦ γηίνου τούτου περικαλύμματος, καὶ τῶν ἐπιγείων ἀναγκῶν· ἀλλ' ἡμῖν γνωστὸν, ὅτι ἐδημιουργήθημεν, ἓνα εὐδαιμονήσωμεν, ὅτι ἡ ἡμετέρα ἀληθὴς κατοικία ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου καὶ ἡ εὐδαιμονία ἡμῶν. Ἐνεκα τούτων οὐκ ὀφείλομεν νὰ ἀναζητήσωμεν τὴν εὐτυχίαν ἡμῶν ἐν τῇ γῇ, ἀλλ' ὀφείλομεν νὰ ἀποδιώξωμεν πρὸς τὴν γῆν, μεθ' ὅλων αὐτῆς τῶν ἀσταθῶν καὶ παροδικῶν θλίψεων καὶ εὐτυχιῶν, ὡς μέσον προετοιμασίας διὰ τὴν μελλούσαν εὐδαίμονα ζωὴν. Ὁ δὲ τοῦ νοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν τῶν οὐρανῶν βασιλείαν εἰσερχόμενος καὶ ταύτης τὸ μεγαλεῖον κατανοῶν, καὶ ἐπὶ τοῦ σταθεροῦ καὶ ἀκλονήτου τούτου θεμελίου τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν ὑποστηρίζων, ζήσεται καὶ εὐκολώτερον τῶν ἄλλων, καὶ τρόπῳ τινὶ θὰ προγεύηται καὶ προαισθάνηται τὴν οὐράνιον εὐδαιμονίαν. Οὐδεμίαν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἀναμείνων, λίαν ὑπομονητικῶς θὰ εὐρίσκαται τὰς βιωτικὰς ἀθλιότητας καὶ δυστυχίας. Οὐδὲλὸς ἐνοχλοῦσιν αὐτὸν ἐπίγειοι κίνδυνοι, οὐ συγκινούσιν αὐτὸν ἀπώλειαι, εἴ ἄλλου δὲ οὐ προτελικύουσιν αὐτὸν ἐπίγειοι ἀπολαύσεις, καὶ τοιοῦτοτρόπως λυτροῦται καὶ τῶν πικρῶν ἀπογοητεύσεων. Ἡ ψυχὴ ἡ ἀπευθυνομένη εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐν αὐτῷ ζητοῦσα τὴν ἀνάπαυσιν αὐτῆς, καὶ ἐνταῦθα εἰσέτι, ἐπὶ τῆς γῆς, λυτροῦται ἐν μέρει τῆς ταχείας τῶν ἐπιγείων ροῆς.

Ἡ οὐράνιος βασιλεία εὐρίσκαται καὶ ἐν τῇ γῇ, ἀλλ' ὑπὸ σπέπην, ὡς τὸ φῶς τοῦ οὐρανοῦ ἐν νεφελῶδει ἡμέρᾳ. Ἡ αἰωνία ζωὴ ἔσται μόνον ἀνακαλύψις καὶ ἀνέλιξις τοῦ σπέρματος ἐκεῖνου, τὸ ὅποτον μετὰ τὴν ἐμπάνσιν τοῦ Σωτήρος κέκτηνται μόνον οἱ ἑαυτοῦς τῷ Θεῷ ἀφιερῶσαντες. Ὁ σπόρος, ὃν εἰς τὴν γῆν ρίπτουσι ἐμπεριέχει ἐν ἑαυτῷ ἄνθη καὶ καρπούς, οὓς θὰ φέρῃ ὑπὸ τὴν ἐπίρροισιν τῆς γονίμου βροχῆς καὶ τῶν τοῦ Ἥλιου ζωογόνων ἀκτίνων. Ὅντως ὁ Θεὸς ἐνέβηκεν ἐν ἡμῖν γόνιμον σπῆρον, πρὸς τελείαν τοῦ ὁποίου γονιμοποίησιν ἐλλείπει μόνον ἡ οὐράνιος αὐρα, καὶ τὸ διηνεκὴς φῶς. Πλὴν καὶ ἐνταῦθα ὑπάρχει αἰωνία ζωὴ, ἀλλ' ὑπὸ ποίους ἔρους;... Ἐνταῦθα ἡ ἀγιότης αἰεὶ πλησίον τῆς βδελυρότητος, ἐνταῦθα στιγματίζεται μόνον διακλῆψις τοῦ φωτός ἐν τῷ σκότει ἀφανιζόμεναι ὑπὸ τῆς τοῦ ἀνέμου εὐστροφίας.

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 4 - 5.

Ἄλλ' ἐν ἡμῖν ὑπάρχει ζωσα, διηνεκῆς ἐλπίς καλλιτέρας, ἐνδοξότερας ἐξακολουθήσεως τῆς παρούσης ζωῆς· ἀναμένοντες νέον οὐρανόν καὶ νέαν γῆν, ὅπου κρατεῖ τὸ Θεῖον Δίκαιον οὐδαμῶς ἐκ τῶν προσβολῶν τῆς ἀσεβείας καὶ ἀμαρτίας παραβιαζόμενοι. Τοιαύτη λοιπὸν παμφανῆς ἐλπίς δὲν παρέχει τῷ χριστιανῷ ἀληθῆ εὐδαιμονίαν ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς γῆς;...

Οὕτως τῆς εὐδαιμονίας οὐ μακρὰν ἐκάστου εὐρισκομένης, αἴτιοι ἡμεῖς οἱ μὴ εὐρίσκοντες αὐτήν. Ἡ «βασίλειά τοῦ Θεοῦ» λέγει ὁ θεάνθρωπος, ἐντός ὡμῶν ἐστὶν» (Λουκ. 17, 21). Ἡ εὐδαιμονία ἄρα ἡμῶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας διοργανώσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ ἡμῶν κόσμου, ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων ψυχικῶν αἰσθημάτων, καὶ ἐκ τῆς διαφόρου ψυχικῆς ἐνεργείας. Ἡ «βασίλειά τοῦ Θεοῦ, διδάσκει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, οὐκ ἐστὶ βρώσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν πνεύματι ἁγίῳ». (Ρωμ. 14, 17) Ὁφείλομεν νὰ ἐνθυμώμεθα, ὅτι ἡ ἐπίγειος ζωὴ ὀφείλει νὰ ᾖ προετοιμασία διὰ τὴν οὐράνιον, καὶ ὅτι πρέπει συμφθὰ τούτου νὰ εὐθύνῃ τὰς ὁρμάς, τὰς σκέψεις, τὰ αἰσθήματα, τὰς ἐπιθυμίας καὶ τοὺς τρόπους κατὰ τὴν ἀνωτάτην θέλησιν κατὰ τὴν ἀξίαν τῆς ἡμετέρας φύσεως κατὰ τὸν νόμον τῆς αἰωνίου ἀληθείας καὶ τοῦς θείου Δικαίου. Ἐπακολούθημα τῆς τοιαύτης ὄλως χριστιανικῆς διαγωγῆς εἶναι, καὶ ἐνταῦθα εἰσέτι ἐν τῇ γῆ ἡ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, ἧτις παρέχει πρόγευσίν τινα, οὕτως εἰπεῖν, τῆς πνευματικῆς εὐδαιμονίας ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ, καὶ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς αἰσθήσεως τῆς κανονικῆς καὶ ἁρμονικῆς ροῆς τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς, καὶ τῆς ἰκανοποιήσεως τῶν ἀληθῶν ἀναγκῶν τῆς ἡμετέρας ψυχῆς. Ἰδοῦ ποῦ ἐγκεῖται ἡ λύσις τῆς ἀπασχολήσεως ἐρωτήσεως περὶ τῆς εὐδαιμονίας, ἐν τῇ ὑπερτάτῃ ἠθικῇ, ἐν τῇ πίστει, ἐλπίδι καὶ ἀγάπῃ πρὸς τὸν Θεὸν ἐν γένει ἐν τῷ θεαρέστῳ βίῳ, οὕτως ἐπακολουθηματὰ εἰσι ἡ ψυχικὴ εἰρήνη καὶ χαρὰ. Ἡ εὐδαιμονία αὕτη ὑπάρχει ἐν ἡμῖν, αἱ ἀρχαὶ αὐτῆς εἰσι κεκρυμμένα ἐν τῷ βῆθει τῆς ἡμετέρας ψυχῆς, τὸ δὲ σπέρμα αὐτῆς ἐνεσπαρμένον ἐν τῇ ἡμετέρῃ καρδίᾳ. Τὴν εὐδαιμονίαν ταύτην ἠδυνήθησαν οἱ τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτοὶ νὰ ἀνεύρωσι καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιγείου ζωῆς, ἀνυψούμενοι ὑπὲρ τὸν μέγιστον κόσμον, μὴ παραττόμενοι ὑπὸ τῶν δυστυχιῶν καὶ ἐλλεινοτήτων τῆς ἐπιγείου ζωῆς, ἀνάλλιώτως διατηροῦντες λαμπρὰν καὶ φαιδρὰν τὴν πνευματικὴν κατάστασιν καὶ τὴν ἐσωτερικὴν ψυχικὴν αὐτῶν γαλήνην. Ἡ ἱστορία παρέχει τούτῳ πολλὰ παραδείγματα καὶ τεκμήρια. Οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ ἐν μέσῳ ὄλων τῶν θλίψεων, τῶν στερήσεων, καταδιώξεων καὶ ἄλλων δυστυχιῶν τῆς ζωῆς ἀκαταπύστως καὶ ἀμεταβλήτως ἦσαν εὐθυμοὶ, οὐδεμιᾶς γῆνης θλίψεως δυνηθείσης νὰ διαλύσῃ καὶ ἀμαυρώσῃ τὴν χαρὰν αὐτῶν. Πόθεν δὲ τοῦτο; Διότι οἱ ἅγιοι ἐν τῷ Θεῷ ὑπέθεσαν καὶ ἐζήτησαν τὴν εὐτυχίαν αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦ θεαρέστου αὐτῶν βίου πρὸς αὐτὸν πλησιάζαντες εὖρον ἐκεῖνο

ὄπερ ἐζήτησαν. «Λυποῦσιν ἡμᾶς, ἔγραψεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ἀλλ' ἡμεῖς χαίρομεν» (2 Κορ. 6, 10) τὴν χαρὰν δὲ ταύτην καὶ τοῖς λοιποῖς χριστιανοῖς ἐπέταξε «χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε» (Φιλιπ. 4, 4).

Οὕτω ἡ ἐν τῷ Θεῷ καὶ διὰ τὸν Θεὸν ζωὴ καὶ ἡ ἐν Κυρίῳ χαρὰ ἀποτελοῦσι τὴν ἡμετέραν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν, εἰς ἣν δέον νὰ ἀπευθυνώμεθα, οὐδαμῶς τῇ γῆ, μετὰ τῶν ψευδῶν αὐτῆς ὡς φάντασμα καὶ κενὸν ὡς ὁ γέλωθ εὐτυχιῶν, συναπτόμενοι. Δυνάμεθα ἀδεῶς νὰ ἐπωρεληθῶμεν καὶ ἐκ τῶν ἀγαθῶν τοῦ κόσμου τούτου, οὐδαμῶς ὅμως αὐτοῖς σπουδαίαν δίδοντες σημασίαν. «Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν», ἐκέλευεν ὁ Σωτῆρ. Οὕτως ἡ ζήτησις τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὀφείλει νὰ ᾖ ὁ σκοπὸς τῶν ἡμετέρων ἐπιθυμιῶν, ὅσον δ' ἀπὸρρᾷ τὰ ἐπίγεια ἀγαθὰ, ταῦτα ὀφείλομεν νὰ ζητῶμεν μόνον ὡς μέσα ἐξασφαλίζοντα, οὕτως εἰπεῖν, τὴν ἐπίγειον, ἀσταθῆ, ἀβέβαιον καὶ ἐφήμερον εὐτυχίαν. Ἐνεκα τούτου, οὔτε νὰ ἐπιθυμώμεν αὐτὰ ὀφείλομεν, οὔτε νὰ λυπώμεθα ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ αὐτῶν, οὔτε ἐν αὐτοῖς νὰ θεωρῶμεν τὴν ἡμετέραν εὐδαιμονίαν. Ἐὰν ἡμεῖς οὕτως ἀναπερῶμεθα εἰς τὴν ἐπίγειον ζωὴν καὶ εἰς τὰ ἀγαθὰ αὐτῆς, ἐν δὲ τῷ ὄλως εὐσεβῆ βίῳ καὶ τῇ ὄλως χριστιανικῇ ζωῇ ἀναζητῶμεν τὴν ἡμετέραν εὐδαιμονίαν, τότε τὰ θεολερὰ κῶματα τῆς ἐπιγείου θαλάσσης οὐδαμῶς τὴν ψυχικὴν ἡμῶν γαλήνην ταράττουσι, οὐδ' εἰς ἀπελπισίαν ἐμβάλλουσιν. Ὑπὸ τῆς ἐσωτερικῆς γαλήνης καὶ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν πίστεως ἀναπαύομενοι, ὅα διορῶμεν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς πίστεως τὰ τελικὰ τῆς ὑπάρξεως ἡμῶν αἴτια, καὶ ἐν τῇ προκισθῆσει τῆς αἰωνίου εὐδαιμονίας ὅα αἰσθανώμεθα ἑαυτοὺς ἦδη εὐτυχεῖς.

Ἀλλὰ τοῦτο δὲν συμβαίνει ἐν τῇ σημερινῇ κοινωνίᾳ. Ἐνίοτε δὲ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν παρατηροῦντες, καὶ πρὸ πάντων τὴν σύγχρονον, διορῶμεν ἐν αὐτῇ σφοδρὰν ἐπιθυμίαν πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἐπιγείου εὐτυχίας. Ἀπαντες ἀνυπακούομενοι πρὸς κατὰκτησιν τῆς εὐτυχίας εἶναι ἔτοιμοι τὸ πᾶν χάριν αὐτῆς νὰ θυσιάσωσιν· ἀπαντες αὐθαδῶς αὐτὴν ζητοῦσιν, ἀλλ' οὐχ εὐρίσκουσιν· εὐρίσκουσιν ἐπὶ τέλους, ἀλλ' ἀποβάλλουσιν αὐτήν, καὶ καταλήγουσι πολλάκις εἰς σκυθρωπὴν ἀπογοήτευσιν καὶ ἐνίοτε εἰς ἀπαραμύθητον ἀπελπισίαν. Δὲν προέρχονται λοιπὸν αἱ αἰτίαι τῆς τρομερᾶς ταύτης καταστάσεως ἐκ τῆς σημερινῆς ἀπιστίας; Κατὰ τὴν τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπου θρησκείαν ἡ ζωὴ διὰ τὸν ἄνθρωπον εἶναι ἀγαθόν, εὐτυχία, φέρονσα αὐτῷ διηνεκὴ πνευματικὴν χαρὰν. Δὲν προέρχονται ἔτι αἱ αἰτίαι τοῦ σημερινοῦ πεισσιμισμού ἐκ τοῦ συγχρόνου ὕλισμου, ἐκ τῆς ἡμετέρας ψυχικῆς ἀδυναμίας, ἐκ τῆς θεραπείας αὐτῶν καὶ τῆς σαρκὸς ἡμῶν καὶ ἐκ τῆς μὴ γνώσεως τῶν ὑψίστων συμφερόντων καὶ σκοπῶν, ἄτινα ὄφειλον νὰ ἀποτελῶσι τὴν μόνην ἡμῶν ἐνασχόλησιν; Δὲν τρέφεται ἡ ρίζα τῆς

μακρᾶς ταύτης ἀσθενείας ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἐγωϊσμῷ, τῇ ὑπερηφανίᾳ, τῇ περισσῇ αὐθαδεΐᾳ καὶ φιλαυτίᾳ, ἐν τῇ λήθῃ, τέλος, τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ πλησίον; Δέον ὅπως παντὶ σθένει ἀπαλλαγῶμεν τοῦ ἐγωϊσμοῦ τούτου, ἵνα μὴ οὗτος καταστῇ κέντρον καὶ ἀρετηρία τοῦ ἡμετέρου βίου· δέον ὅπως ἡμεῖθα ταπεινόφρονες, πειθίμιοι, ἀδελφικοί πρὸς ἀλλήλους, τέκνα τὸν οὐράνιον πατέρα καὶ σύμπασαν τὴν ἀνθρωπότητα ἀγαπῶντα, καὶ ἑαυτοὺς ἀπλῶς ὡς μέλη τῆς μεγάλης οἰκογενείας. Δέον νὰ αἰσθανώμεθα, ὅτι ἐκάστη ἐγωϊστικὴ χάρᾳ ἐστὶ κακία, ὅτι ἡ εὐτυχία ἡμῶν ὀφείλει νὰ συντελεῖται καὶ εἰς τὴν τῶν ἄλλων.

Ὅθεν εὐδαιμονία ἐστὶν ἡ ἀγάπη καὶ ταπεινόφροσύνη! Εὐδαιμονία ἐστὶν ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ πλησίον! Εὐδαιμονία ἐστὶν ἡ θεαρέστος ζωὴ, καὶ ἡ παντὶ σθένει τέλεισι τοῦ θεοῦ θελήματος!

Ἰδοὺ τί ὀφείλομεν νὰ ζητῶμεν, ἰδοὺ πρὸς τί δέον νὰ ἀπευθυνώμεθα.

Ἐν Πετρούπολει τῇ 10 Φεβρουαρίου 1897.
(κατὰ μετάρρσιν)

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΜΕΝΔΡΙΝΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

ΠΑΝΔΑΪΣΙΑ. Ὑπὸ τὸν τίτλον τούτον ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1ης προσελθούσης Ἀπριλίου ἐκδιδόμενον ἐν Βάρνῃ ἐν γλώσσῃ ἀπλῇ καὶ καταληπτῇ εἰς πάντας τρίς τοῦ μηνὸς περιοδικὸν μέλλον νὰ περιέχῃ «προφῆν πνευματικῆν ποικίλην καὶ ἐκλεκτὴν δι' ἐκάστην τῶν καὶ ἡλικίαν, ἧτοι ἄρθρα ἠθικοκοινωνικά, φιλοσοφικά, φιλολογικά, παιδαγωγικά καὶ οἰκογενειακά». Συντάκτης τοῦ ἀγγελλομένου περιοδικοῦ συγγραμμάτος, ἀπαρτηρήσθησιν ἐξ ὁκτώ σελίδων εἰς τέταρτον τρίστηλον ἔσται ὁ πρό-

της τῆς θεολογίας καὶ διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας ἐλλόγιμος κ. Δημήτριος Χ. Δανιήλ.

Τῇ συναδέλφῳ «Πανδαΐσῃ» εὐχόμεθα ἀπόσκοπον τὴν λειτουργίαν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς καθ' ἡμᾶς κοινωνίας.

Ἐτησίᾳ συνδρομῇ ἐν Βουλγαρίᾳ λιβ. 6
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ » 7

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Συνεδρίασιν τῇ 8ῃ Αὐγούστου 1896

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐνζομομένου καὶ ἀποφασίζον κατὰ πλειοψηφίαν.

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμὸν Πρωτοκόλλου 3949 καὶ ἡμερομηνίαν 3 Μαΐου 1896 ἀγωγὴν τῆς ἐναγωγούσης Φλώρας Δ. Κ. Γκέλη.

Κηρύττει διακελευμένον τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Δημητρίου Κ. Γκέλη.

Διατάσσει τὴν διὰ τῶν ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας», «Νέας Ἐφημερίδος» καὶ «Moniteur Oriental» δημοσιέυσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρουσίας ἀποφάσεως κατὰ τὴν τάξιν τρίς κατὰ συνέχειαν.

Παρέχει τῷ ἐναγομένῳ προθεσίαν 31 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς νομίμου διὰ τῶν ἐφημερίδων κοινοποιήσεως τοῦ παρόντος διατακτικοῦ, πρὸς χρῆσιν τοῦ ἐνόμιμου μέσου τῆς ἀνταποκρίσεως, καὶ

Ἐπιτίθησιν αὐτῷ τὰ δικαστικὰ ἐξόδα καὶ τέλη μετὰ τῶν διαζευκτηρίων συμποσούμενα εἰς γρόσια 640 προκαταβαλλόμενα πρὸ τοῦ ἐπιστεψέντος.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 19 Δεκεμβρίου 1896.

Ὁ Πρόεδρος 3

† Ὁ Λειτουργὸς ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Ὁ Γραμματεὺς

Ἱεροδ. ΑΝΘΙΜΟΣ ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΚΙΝΗΣΕΩΣ

ΤῶΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΕΘΝ. ΦΙΛΑΝΘΡ. ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΣΙ ΠΕΡΙΘΑΛΠΟΜΕΝΩΝ
τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου 1897.

Ἀριθμ. πρωτοκ. 382.	Οἱ κατὰ τὴν 1 Φεβρουαρίου εἰσβάντες		Οἱ καθ' ἕνα τὸν μῆνα								Οἱ κατὰ τὴν 28 Φεβρουαρίου μείναντες		τὸ ἅλμα
	ἄνδρες	γυναίκα.	Εἰσβάντες		τὸ ἅλμα	Ἐξεβάντες		Ἀποθάνοντες		ἄνδρες	γυναίκα.		
			ἄνδρες	γυναίκα.		ἄνδρες	γυναίκα.	ἄνδρες	γυναίκα.				
Ἀσθενεῖς	271	52	296	38	657	253	31	48	9	266	52	657	
Γηροκομούμενοι	81	28	2		111			2		81	28	111	
Φρενοβλαβεῖς	235	130	3	3	371	3	1	4	2	231	130	371	
Ὀρφανοὶ	129				129					129		126	
Περιωρισμένοι													
Πρωτοπικόν	132	08	2		162	3				131	28	162	
	848	238	303	41	1430	259	32	54	11	838	236	1430	

Ἐν Γαλατῇ, τῇ 7 Μαρτίου 1897.

Ἐκ τοῦ Γενικοῦ Γραφείου τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων
ὁ Διευθυντὴς Ε. ΚΑΒΑΛΑΣ.

ΕΚΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ο Ἀρχιεπίσκοπος Βασιλείος (πρόεδρος)
Δ. Θ. Ξανθόπουλος
Γ. Δ. Τανταλίδης (γραμματέας).
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης (ταμίας)

Ἀρχειοφυλάκτου
ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΑΔΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ἄλλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετρίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου

ΕΤΟΣ ΙΖ΄.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 21 ΜΑΡΤΙΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 4

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἐκκλησιαστικά χρονικά — Τὸ μίγα φῶς — Περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ παντός — Κοινοποιήσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐργασίαι Δύο Σωμάτων πρὸς ἐκλογὴν Πατριάρχου. Τὰ Δύο ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Σώματα, ἡ μία καὶ ἑτέρα Σύνοδος καὶ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον, συνελθόντα χθὲς ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν Πατριαρχείων εἰς κοινὴν συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Σ. τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου μητροπολίτου Ἐφέσου Κωνσταντίνου προέβησαν εἰς τὴν κατὰ τοὺς ἐν ἰσχύϊ Γενικοῦ Κανονισμοῦ ἐκλογὴν τῶν κατὰ τὸ Γ' ἄρθρον τοῦ περὶ προσωπικοῦ σχηματισμοῦ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Συνελεύσεως κεφαλαίου τῶν εἰρημένων Κανονισμῶν ὀριζομένων λαϊκῶν προσώπων. Τῆς κοινῆς συνεδρίας ἀπὴν ἕνεκα ἀσθενείας ὁ ἐκ τῶν συνοδικῶν σεβ. Μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας Διονύσιος.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν ψηφοφορούντων δεκαοκτώ μελῶν, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἐξελέγησαν:

Ἐκ τῆς τάξεως τῶν ὀπαλλήλων τοῦ Πατριαρχείου πλὴν τοῦ Μ. Λογοθέτου, ὄντος αὐτοδικαίως μέλους τῆς ἐκλογικῆς τοῦ Πατριάρχου Συνελεύσεως, ὁ ἄρχων Καπουκεχαγιάς παμψηφεί καὶ ὁ Συμεὼν Παπαδάκης διὰ ψήρων 16.

Ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἀρχαιοτέρων πολιτικῶν βαθμῶν γερόντων ἐξελέγησαν παμψηφεί μὲν οἱ ἐξοχώτατοι Σ. Μαυρογένης πασᾶς καὶ Ἀλέξανδρος Κερκαραθεωδωρῆ πασᾶς, διὰ ψήρων δὲ 11 ὁ Γ. Φ. Γεωργιάδης ἐφέντης.

Ἐκ τῆς τάξεως τῶν γερόντων στρατιωτικῶν βαθμῶν ἐξελέγησαν ὁ Στρατάρχης Φωτιάδης βέης διὰ ψήρων 11 καὶ ὁ Γ. Πάλλος βέης διὰ ψήρων 10.

Ἐκ τῆς τάξεως τῶν πολιτικῶν ὀπαλλήλων ἐξελέγησαν ὁ Ἀνδρέας Κοπάκης ἐφέντης παμψηφεί, ὁ Ἀβραάμ Βαπορίδης ἐφέντης διὰ ψήρων 12 καὶ ὁ Γ. Φραγκιάς ἐφέντης διὰ ψήρων 11.

Ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐπιστημόνων ἐξελέγησαν ὁ Ν. Φ. Γεωργιάδης διὰ ψήρων 16, οἱ δὲ Μ. Κεφάλης καὶ Βύζγγελος Ἀμαξόπουλος ἐκάτερος διὰ ψήρων 12 καὶ ὁ Γαβρόφ. Κωνσταντινίδης διὰ ψήρων 11.

Πρὸς τοὺτοις ὀρίσθησαν αἱ δέκα συντεχνίαι αἱ ἐκλέγουσαι ἀντιπροσώπους αὐτῶν μετέχοντας τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Συνελεύσεως μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν δύο αἰτήσεων, τῆς μὲν τῶν Χαβιαρῶδων ἐξαιτουμένην ὅπως ἡ συντεχνία αὐτῶν ἀποχωρισθῆ τῆς τῶν Παντοπωλῶν καὶ ἀναδείξῃ ἴδιον ἀντιπρόσωπον ἐγκριθείσης παμψηφεί, τῆς δὲ τῶν Γουναρῶδων ὅπως δοθῆ καὶ τοῦτοις τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς ἀντιπροσώπου αὐτῶν, ἐγκριθείσης καὶ ταύτης διὰ ψήρων 10 κατὰ 8.

Αἱ συντεχνίαι αὗται εἰσὶν αἱ ἐξῆς: 1) ἡ τῶν Κερασετεζίδων, 2) Χαβιαρῶδων, 3) Γουναρῶδων, 4) Παντοπωλῶν, 5) Κρεαπωλῶν, 6) Ἀρτοποιῶν, 7) Γεθλιακῶν Καπλῶν, 8) Τσαμπεσιδῶν, Γοκρσιδῶν καὶ Τσοχατζιδῶν, 9) Κουγιουμτζιδῶν καὶ Δζεβαερτζιδῶν καὶ 10) Λεμοντζιδῶν.

Ἐἶτα ἀναγνωσθείσης ἀκροατῆς τῶν ἐνταῦθα ἐμπόρων ἐξαιτουμένων, ὅπως ἡ ἐκλογὴ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν γένηται ἀπ' εὐθείας ὑπ' αὐτῶν καὶ οὐχὶ ὑπὸ τῶν Δύο Σωμάτων, μετὰ μακρὰν συζήτησιν ἐνεκρίθη κατὰ πλειοψηρίαν ὅπως καὶ ταύτη μὲν τῇ φορῇ ἡ ἐκλογὴ γένηται κατὰ τὰ μέγιστα τοῦδε ἐπικρατήσαντα, ἀμα δὲ τῇ ἐκλογῇ τοῦ νέου Πατριάρχου κανονισθῆ ὁ τρόπος καὶ τῆς ἐκλογῆς ταύτης.

Οὕτως ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐμπόρων ἐξελέγησαν Ἰ. Ἀναστασιάδης, Στ. Χαλιορῆς, Βασιλεῖος Ἐλευθεριάδης, Χρήστος Κωνσταντάρης καὶ Βασιλεῖος Κανάκης διὰ ψήρων 12 καὶ

ἐκ τῆς τάξεως τῶν τραπεζιτῶν ὁ Ἰωακείμ Διαμάντογλου διὰ ψήρων 10.

— Ἀναδιορισμὸς διαγγελῆως. — Ἀληθείσης ὑπ' ὄψει τῆς ἀνάγκης διορισμοῦ εἰδικοῦ διαγγελῆως, ὡς πρότερον, πρὸς διακανόνισιν τῶν μεταξὺ τῶν Πατριαρχείων καὶ τοῦ Ἰπουργεῖου τῆς Ἀστυνομίας ἐκάστοτε ἀναφορῶν ὑποθέσεων, ἀποφάσει τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, ληφθεῖσα ἐν τῇ τακτικῇ αὐτοῦ συνεδρίᾳ

τῆς παρελθούσης Παρασκευῆς διωρίσθη ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ὁ καὶ ἄλλοτε ἐπὶ πολλὰ ἔτη τοιοῦτος διατελέσας καὶ πειραν κατ' ἀκολουθίαν κεκτημένος, γνωστός ἀρμενομαθῆς ὁμογενῆς Δημήτριος Χ. Τσολακίδης.

Ἐκτύτως ἀποφάσει τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου προσελήρθη βοηθὸς τοῦ Γραφείου τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων ὁ κ. Μιχαὴλ Μιχαηλίδης.

ΤΟ ΜΕΓΑ ΦΩΣ

Οἱ ἱεροὶ δὲ Πατέρες τὴν μεταφορικὴν ταύτην ἔκφρασιν τοῦ Κυρίου ἀνέπτυξαν ὡς ἐξῆς: Ἰχθύες, λέγουσιν, εἶναι οἱ ἄνθρωποι, ἡ ἄλμυρά θάλασσα εἶναι ἡ ἁμαρτία, τὸ βῆπτισμα ἡ γλυκεία πηγὴ, εἰς τὴν μετατίθενται, ὅπως ζῶσι τὴν νέαν ζωὴν. Ἡ μεταφορὰ αὕτη κάλλιστα καὶ κατασκευαστικὰ ἐξεφράσθη ἐν τινι ἀρχαιοτάτῳ ὕμνῳ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως, ὡς ἐξῆς:

«Σῶτερ Ἰησοῦ τῶν σωζομένων, κύματος ἰχθυῶν,
« πελάγους κακίας γλυκερῆ ζωῇ δελεάζει,
« ἄλιε μέρσιμων, ἰχθύς ἀγνός

Τούτου ἕνεκα ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτάτων μνημείων τῶν Χριστιανῶν εὐρηται ὁ ἰχθύς ὡς σύμβολον τῶν βεβαπτισμένων, οὗς ὁ Τερτυλιανὸς ὀνομάζει καὶ αὐτῷ τῷ ὀνόματι ἰχθύδια (pisciculi). Ἡ δὲ χρῆσις τοῦ ὀνόματος ἰχθύς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Χριστιανοῖς ὡς σύμβολον τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ἔχει, ὡς γνωστόν, ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ ἄλλην ἀρχὴν καὶ αἰτίαν¹.

Ἡ ἔκφρασις τοῦ Κυρίου ἀποίησά ὑμᾶς ἄλιε ἀνθρώπων εἶναι τόσον ζωηρὰ καὶ χαρακτηριστικὴ ὅσον καὶ εὐληπτος. Ἀληθῶς ἕκαστος διδάσκαλος κατ' ἀρχάς μὲν εἶναι ἄλιεὺς, ἡ κατὰ τὴν ἄλλην μεταφορὰν θηρευτὴς καὶ κυνηγός. Ἐπειτα δὲ γίνεται ποιμὴν καὶ ποιμαίνει τὰ ἐκτουτοῦ πρόβατα ἐπὶ τῆς αἰωνίας γλοαζούσης κοιλίδος τῆς σωτηρίου νομῆς καὶ ὀδηγεῖ αὐτὰ εἰς τὰς πηγὰς τῆς αἰωνίου ἀναπάσεως. Οὕτω γὰρ λέγει ὁ Προφήτης Δαυὶδ «Κύριος ποιμαίνει με καὶ οὐδὲν με ὑπερῆσει, εἰς τόπον γλῶσς ἐνεὶ με κατεσκάνωσεν, ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσας ἐξέβριπέ με»².

Ἄλλὰ ποῦ συνέβη ἡ κλήσις αὕτη τῶν τεσσάρων τοῦ Κυρίου Ἀποστόλων; Ἐπαρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας³, ἥτις ὀνομάζεται, ὡς ὁ Εὐαγγελιστὴς

Λουκᾶς λέγει¹, καὶ λίμνη Γεννησαρέτ καὶ θάλασσα τῆς Τιβεριάδος. Ἐπὶ ταύτης τῆς θαλάσσης τὸν αἰγιαλὸν περιπατῶν ὁ Κύριος ἡμῶν εἶδε τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἀνδρέαν, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην. Ἄλλὰ ποῦ; ἐν Βηθθαϊδᾶ, ἥτις ἦν πατρὶς τοῦ Πέτρου καὶ τοῦ Ἀνδρέου², ἢ ἐν Καπερναούμ, ἔνθα ἦν ἡ οἰκία τῆς πενθερᾶς τοῦ Πέτρου καὶ ἡ τοῦ Ἀνδρέου³, ἥτις ἦν καὶ οἰκία τοῦ Πέτρου⁴; Ἡ δευτέρα γνώμη ἔχει ὑπὲρ αὐτῆς τοὺς πλείστους τῶν ἐρμηνευτῶν καὶ φαίνεται ἡ πιθανωτέρα, ὡς συμφωνοῦσα πρὸς τὴν διήγησιν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου⁵, ὡς ἐπιφέρονται εὐθὺς μετὰ ταῦτα καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καπερναοῦμ. Ὁ Πέτρος ἦν μὲν ἐκ τῆς πόλεως Βηθθαϊδᾶ, κατῴκει ὅμως ἐν Καπερναοῦμ, ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς πενθερᾶς αὐτοῦ καὶ ἐκεῖ ἐπηγγέλλετο τὴν ἀλιευτικὴν τέχνην, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἀνδρέαν. Τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος ἔπεται, ὅτι ἐνταῦθα κατῴκει μετὰ τῶν δύο αὐτοῦ υἱῶν καὶ ὁ γέρον Ζεβεδάιος, οὐχὶ δὲ, ὡς ἄλλοι γνωματεύουσιν, ἐν Βηθθαϊδᾶ, διότι οὐ μόνον μετὰ τοῦ Πέτρου ἀλιεύοντες φαίνονται, ἀλλὰ καὶ *καίτοι* αὐτοῦ λέγονται⁶. Ἡ γνώμη αὕτη συμφωνεῖ καὶ πρὸς τὴν παρούσαν διήγησιν τοῦ Ματθαίου, διότι ὁ Εὐαγγελιστὴς φαίνεται συνάπτων τὰ ἠγούμενα μετὰ τῶν ἐπομένων διὰ τοῦ δε, ἔνα ἐξάρχη καὶ δηλώσῃ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν τῇ Καπερναοῦμ, οὐ μόνον ἐκήρυξεν ἐν πρώτοις τὸ Εὐαγγελικὸν κήρυγμα, ἀλλὰ καὶ τοὺς πρώτους αὐτοῦ Ἀποστόλους ἐκεῖ ἐξελέξατο, οὔτινες ἔμελλον, ἔνα γίνωσι τὸ φῶς τοῦ κόσμου.

Τοιοιούτῳ ἔπελαμψε τὸ πρῶτον ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ τῶν ἔθνων ἐν τῇ πόλει Καπερναοῦμ τὸ μέγα φῶς τῆς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπολυτρώσεως καὶ σωτηρίας καὶ ἐφώτισε πάντας ὅσοι ἄχρι τῆς ὥρας ἐκείνης εὐρίσκοντο εἰς τὸ βαθὺ καὶ ζοφερόν καὶ ψηλαφητὸν σκότος τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. Καὶ ὅπως ἄλλοτε ἐν τῇ δημιουργίᾳ τοῦ παντός ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ εἶπε «γενήθη τὸ φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς», οὕτω καὶ νῦν αὐτὸς οὕτως ἐπείρανεῖς πρὸς ἀναδημιουργίαν καὶ ἀνάπλασιν τῆς πεσοῦσης ἀνθρωπότητος ἔλαμψε πανταχοῦ καὶ διεσκόρπισεν ἀκτίνας ἀδύτου φωτός ὡς μέγας ἥλιος νοητὸς τῆς δικαιοσύνης, ὡς ἥλιος φωτίζων, θερμαίνων καὶ ζωογονῶν τὰ τοῦ φωτός καὶ τοῦ θάλπου αὐτοῦ ἀξιόμμενα πλάσματα. Ἡ ἄμορφος καὶ νεκρὰ ὕλη τὸ πάλαι διὰ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τοῦ δι' αὐτοῦ δημιουργηθέντος αἰσθητοῦ φωτός ἐζωογονήθη καὶ κατέστη ἰκανὴ πρὸς δημιουργίαν τοσοῦτων μυριάδων μυριάδων ὄντων, καὶ νῦν ἡ

1. 5, 1.

2. Ἰωάν. 1, 45.

3. Ματθ. 8, 14, 15.

4. Λουκ. 4, 38.

5. 1, 21.

6. Λουκ. 5, 10.

¹ Συνίημα ἀπὸ σελ. 5—7.

1. Βλ. καὶ Βερεβίου Ἐκκλ. ἱστορ.

2. Ψαλμ. 22, 1—3.

3. Βλ. καὶ κατωτέρω 15, 24 καὶ Μάρκ. 7, 30 καὶ Ἰωαν. 6, 1.

νεκρά ήθικῶς ἀνθρωπίνῃ φύσει θαλαπομένη διὰ τοῦ μεγάλου φωτός καὶ φωτιζομένη προάγεται ἐκ δυνάμει εἰς δύναμιν καὶ ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν. Καὶ ὅπως, ὁ αἰσθητὸς ἥλιος ἔχει περὶ αὐτὸν δορυφόρους καὶ οὕτω δι' αὐτῶν καὶ μετ' αὐτῶν συντελεῖ εἰς ζωὴν καὶ πρόοδον, οὕτω καὶ ὁ νοητὸς ἥλιος τῆς δικαιοσύνης περιεστοιχῆθη διὰ δορυφόρων καὶ ἄλλων σωμάτων, ἅτινα ἐχρησίμευσαν εἰς περικτιώτερον φωτισμὸν καὶ ζωογόνησιν τοῦ σύμπαντος ἀνθρωπίνου κόσμου. Μεταξὺ τούτων συγκαταλέγεται πρὸ πάντων ὁ δωδεκάριθμος τῶν ἀποστόλων χορὸς, ὅστις καὶ αὐτὸς κατηρτίσθη ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ τῶν ἐθνῶν καὶ ἐν τῇ πόλει Καπερναοῦμ. Ἄς εἶναι αἰνετὸν τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, ὅστις ἐπιφανεῖς καὶ φωτίσας τὸν κόσμον ἠξίωσε καὶ ἡμᾶς τοῦ ἀδύτου καὶ μεγάλου φωτός, ὅπερ οὐδέποτε θὰ σβεσθῇ ἐφ' ὅσον ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ αἱ ἄλλαι ἀρεταὶ κρατοῦσι καὶ δεσπόζουσι τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας καὶ τῶν ἀνθρωπίνων διανοημάτων. Ἐκτοτε δὲ ἀπὸ τῆς πρώτης λάμπειως τοῦ μεγάλου φωτός ἐν Καπερναοῦμ μέτρον τῆς ἀξίας καὶ προκοπῆς καὶ τῶν ἐπὶ μέρους ἀνθρώπων καὶ τῶν κοινωσιῶν εἶναι ἡ μείζων ἢ ἐλάσσων λάμψις τοῦ μεγάλου τούτου φωτός ἐν τῇ ζωῇ καὶ τοῖς ἔργοις τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ Καρπάθου καὶ Κάσου ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΤΟΣ

ΥΠΟ

I. Δ. ΑΡΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ

Καθηγητοῦ τῆς Ἱστορίας καὶ Φιλοσοφίας

ἐν τῇ Π. Μ. τοῦ Γένους Σχολῆ*

Ἴνα δὲ μὴ μακρογοῶ, στηρίζομαι ἐπὶ τοῦ σχετικῶς στερεοῦ τούτου ἐδάφους, ὅπερ μοι παρέχει ἡ φυσικὴ ἐπιστήμη, διορίζουσα τὴν ὕλην οὐσίαν ἐκτατήν, ἀδιαχώρητον καὶ ἐπιδεικτικὴν κινήσεως, ἀντικειμενικῶς καὶ ἀσχέτως τῶν αἰσθανομένων ὑποκειμένων καὶ προάγομαι ἵνα ἐξελέγξω τὸ κύριον τῶν περὶ τῆς ὕλης θεμελιωδῶν ἀρχῶν τοῦ συγχρόνου ὕλισμου. Ὁ Büchner κηρύττει τὴν ὕλην ἐπ' ἀπειρον διαιρετὴν. Ἡ ἀρχὴ αὕτη ἀρδῆν ἐξαφανίζει τὸ ἐν τῶν οὐσιωδῶν κατηγορημάτων τῆς ὕλης, τὸ ἀδιαχώρητον καὶ μεθίστησι ταύτην εἰς τὴν ἀνυπαρξίαν. Πᾶν σῶμα σύνθετον κέκτηται πραγματικότητα ἄλλοτριαν, παρεχομένην αὐτῷ ὑπὸ τῶν μερῶν, ἐξ ὧν σύγκειται. Εἰ δὲ καὶ ταῦτα ἐπ' ἀπειρον διαιροῦνται, αἴρεται καὶ ἀπ' αὐτῶν ἡ πραγματικότης ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει, οὐδαμοῦ τῆς ὕλης, οὔτε ἐν τῷ συνθέτῳ σώματι, οὔτε ἐν τοῖς ἐλαχίστοις αὐτῆς μέρεσιν ἢ πραγ-

ματικότης ὑφίσταται. Πού ἄρα γε εὐρήσετε τὴν πραγματικότητα ἐν τῷ κόκκῳ τῆς ἀμμου ἐπ' ἀπειρον διαιρουμένῳ; Οὐδαμοῦ. Διὸ καὶ ἡ φυσικὴ ἐπιστήμη ὄριον ἔθετο τῇ διαιρετότητι τῆς ὕλης, περὶδεξαμένη στοιχεῖα αὐτῆς ἀνεπίδεκτα διαιρέσεως, τὰ καλούμενα ἄτομα. Εἴπερ ἡ ὕλη ἐστὶν ἐπ' ἀπειρον διαιρετὴ, ἄρα καὶ ἡ δύναμις. Ἄνευ ὕλης οὐδαμῶς δύναιμι· καὶ ἄνευ δυνάμειως οὐδύλας ὕλη. Ἡ δύναμις ἐστὶν ἰδιότης ἀναπόσπαστος τῆς ὕλης. Ταῦτα ἀπερῆνατο ὁ Büchner. Εἰ καὶ ἡ δύναμις ἐπ' ἀπειρον διαιρετὴ, ἄρα ἄτομον δυνάμειως, κεκτημένον ἐν ἑαυτῷ πραγματικότητα οὐχ ὑπάρχει. Ἄρα ὕλη καὶ δύναμις, νοούμεναι ἐπ' ἀπειρον διαιρεταί, ἀπόλλυνται. Καὶ ὅμως ὁ σύγχρονος ὕλισμὸς εἰς τοσοῦτον περὶλογισμοῦ ἐξωλίθησεν, ὥστε τὸ ἐπ' ἀπειρον τοῦτο διαιρετόν, δηλονότι ὕλην καὶ δύναμιν, ἀπόλυτον ἐκέρυεν. Ἀπόλυτόν ἐστιν ὅ,τι τὸν ἀποχωρῶντα λόγον τῆς ἑαυτοῦ ὑπάρξεως ἐν ἑαυτῷ ἔχει. Εἴπερ τὸ ἀπόλυτον τῆς ὑπάρξεως τῆς ὕλης ἐστὶ πραγματικόν, πού ἄρα γε ζητητέον τοῦτο ἢ ἐν τοῖς στοιχείοις, ἐξ ὧν αὕτη συνίσταται; Ἀλλὰ τῆς ὕλης ἐπ' ἀπειρον διαιρουμένης, στοιχεῖα αὐτῆς οὐχ ὑπάρχουσιν, ὡς καὶ ταῦτα ἐπ' ἀπειρον διαιρούμενα. Ὑποθεθέντος ὅτι ἡ ὕλη ἐστὶν ἐπ' ἀπειρον διαιρετὴ, ἀνάγκη ἀναπόδραστος ὅπως ὑπάρχη ἀρχὴ τις διάφορος τῆς ὕλης, μὴ ὑποκειμένη τῷ ἀδρήτῳ σθένει τῆς κατ' ἀνάγκην ἐπ' ἀπειρον διαιρέσεως, ὅπως αὕτη συγκατῆστη πως τὰ μόρια τῆς ὕλης. Ἡ ἀρχὴ αὕτη δεῖν ἵνα ἢ πάντως μὴ ὕλική. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω κατὰ δὴλον γίνεταί, ὅτι ἡ ὕλη, ἐπ' ἀπειρον διαιρουμένη, οὐ δύναται εἶναι ἡ ἀρχὴ πάντων, ὡς ἠξίωσεν ὁ σύγχρονος ὕλισμὸς. Οὕτω προέρχεται εἰς μέσον τὸ πνεῦμα, ἡ ἰδέα προηγουμένη τῆς ὕλης, καὶ ἡ ἰδεολογία ὑποσεκλιζουσα τὸν ὕλισμόν. Ὁ Molechott καὶ ὁ Büchner προεβάλλοντο ὡς ἀρχὴν ἀφ' ἑαυτῆς ἐναργῆ τὴν ἀναγκαίαν συνύπαρξιν τῆς δυνάμειως μετὰ τῆς ὕλης. Ἀλλὰ τῆς δυνάμειως ἐπ' ἀπειρον διαιρουμένης καὶ συνεπιεξ τούτου ἀφανιζομένης καὶ ἀπολλυμένης, ὡς ἀνωτέρω ἔρρηθη, σὺν αὐτῇ ἀφρονταί ἢ τε κινήσις καὶ τὸ ἀδιαχώρητον, ἰδιότητες ἀπ' αὐτῆς παρεχόμεναι. Τούτων αἰρουμένων, τί ὑπολείπεται πρὸς σύστασιν τῆς ὕλης; Οὐδὲν ἕτερον πλὴν τῆς ἐκτάσεως. Ἀλλ' ἡ ὕλη οὐκ ἐστὶν ἐκτασις ψιλὴ, ἀλλ' ἐκτασις κινουμένη ἐν τῷ διαστήματι ἄρα εὐμοιρῶσα δυνάμειως. Ὁ σύγχρονος ὕλισμὸς θέμενος ὡς ἀρχὴν τὴν συνύπαρξιν τῆς δυνάμειως καὶ τῆς ὕλης, μηδετέρων δὲ τούτων προηγουμένης ὀρίσας, μηδὲ τὸν τρόπον τῆς πρὸς ἀλλήλους σχέσεως αὐτῶν ἐρμηνεύσας, ἐπωρῆθη ἀψήχμενος τοιούτων σπουδαιοτάτων ζητημάτων ὅλων ἐν χροῖ, καὶ ἐσχάτην ἀμύθησαν ἐπιστημονικὴν ὀφλισκάνω, ὡς ἐκ τῶν ἐπομένων σαφέστερον καταδειχθήσεται. Εἴπερ ἡ ὕλη ἀθυπόστατος τυγχάνει, ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτῆς κεκτημένη τὸν ἀποχωρῶντα λόγον ἀπάντων τῶν διορισμῶν αὐτῆς, ἐπομένως καὶ αὐτοκίνητος, ὡς διατείνεται ὁ νεώτερος ὕλισμὸς, πῶς ἡ ἰδιότης τῆς κινήσεως περὶ ἧς ἡ

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 18 — 22.

ἐλαχίστη ἀριθροβία οὐκ ἐξέστιν ἵνα προβληθῆ, πῶς αὕτη, ῥημί, δύναται ἵνα συνυπάρξῃ ἐν τῇ ὕλῃ μεθ' ἑτέρας τινὸς ιδιότητος τῆς ὕλης, ἢ ἡ φυσικὴ ἐπιστήμη κατατάσσει ἐν ταῖς γενικαῖς τῆς ὕλης ιδιότησι, δηλονότι μετὰ τῆς ἀδρανείας; Ἡ ἀδράνεια, ὡς γνωστὸν, ἐστὶν ιδιότης, ἀνητηκὸν ὅλως φέρουσα χαρακτηῖρα. Ἡ ὕλη διατελοῦσα, ὑποθεθῆσθω, ἐν ἡρεμίᾳ, οὐ δύναται ἵνα ἀρ' ἐκυτῆς μεταστῆ εἰς κατὰστατον κινήσεως, ἢ καὶ τούναντιον, διατελοῦσα ἐν κινήσει, οὐ δύναται ἵνα ἀρ' ἐκυτῆς ἐπενέγκῃ τὴν ἐλαχίστην τροποποίησιν ἐρ' ἐκυτῆς. Ἐν τῇ χορείᾳ τῶν φυσικῶν πρὸς τοῖς ἄλλοις ὁ Laplace ἰδίᾳ λίαν σαφῶς περὶ τῆς ιδιότητος ταύτης τῆς ὕλης ἀποφάνεται ὡδὲ πως: «Σημεῖόν τι ἡμεῖοι οὐ δύναται ἵνα παράσῃ αὐτὸ ἐκυτῶ τὴν κίνησιν· οὐ φέρει γὰρ ἐν ἐκυτῶ λόγον οὐδένα πρὸς κίνησιν κατὰ τοιαύτην μᾶλλον ἢ καθ' ἑτέραν διεύθυνσιν. Ὁρθούμενον ὑπόθεσις δὴποτε δυνάμειος, εἴτα δὲ ἐγκαταλιμπανόμενον εἰς ἐκυτὸ, διαρκῶς κινεῖται καὶ ὁμοιομόρως, καθ' ἣν ἡ ὠθήσασα αὐτὸ δύναμιν ἔσχε διεύθυνσιν. Ἐν πάσῃ στιγμή ἢ τε κινουσα δύναμις καὶ ἡ διεύθυνσις αὐτῆς εἰσὶν αἱ αὐταί. Ἡ τάξις αὕτη τῆς ὕλης εἰς τὸ ἐμμένειν ἐν ἡ διατελεῖ καταστάσει εἴτε ἡρεμίας εἴτε κινήσεως καλεῖται ἀδράνεια». Ἡ τῆς ὕλης ἀδράνεια οὕτω νοουμένη ἐστὶν ἀλήθεια ἐπιστημονικῆ, περὶ ἧς γίνεται λόγος ἐν πάσῃ πραγματείᾳ, ἀναγομένη τῇ μηχανικῇ. Ὁ Γαλιλαῖος, ὁ Laplace καὶ ὁ Εὐлерος ἀκαταμάχτην κατέστησαν τὴν ἀλήθειαν ταύτην διὰ τῶν ἐπιχειρημάτων αὐτῶν. Τοῦτου τεθέντος κατ' ἀρχὴν, ὅτι σώμα τι οὐ κέκτηται τὴν δύναμιν τοῦ κινεῖν αὐτὸ ἐκυτὸ, ἄμεσος συνέπεια ἐπέρχεται, ὅτι ἡ κίνησις μετεδόθη αὐτῶ παρὰ τινος αἰτίας διακεκριμένης ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ τοῦτο δὲ τὸ μεταδόν τὴν κίνησιν παρ' ἑτέρου πάντως ἔλαβε ταύτην, ὡς καὶ πάντα τὰ ἄλλα. Ἀλλὰ τὸ πρῶτον πόθεν; Ἐνταῦθα πρόκειται τὸ δίλημμα: ἀνάγκη τοῦ πρώτου κινουμένου; Ἡ ἔρρησις τοῦτου ἀπάγει ἡμᾶς εἰς τὸ ἀδύνατον, τούτῃστιν ἵνα παραδειξώμεθα φαινόμενον ἄνευ αἰτίας. Ὁ Σταγειρίτης φιλόσοφος, ἐμμένειν εἰς τὸ ἀδύνατον τῆς ἐπ' ἄπειρον ἐξελίξεως τῆς κινήσεως ἀλώσεως κατέληξεν ἀπορρινόμενος, ὅτι ἀνάγκη ἀναπόδρατος ὑπάρχει πρὸς παρεχούνην τοῦ πρώτου κινουμένου.

Ὁρωόμενοι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἀδρανείας τῆς ὕλης δυνάμεθα ἵνα ἐξηγάγωμεν ὡσαύτως, ὅτι ἡ ὕλη ἐστὶν οὐσία, λαβούσα τὴν ἀρχὴν παρ' ἄλλου, ἴαν συλλογισθῶμεν ὡδὲ πως. Ἡ ὕλη βεβαιοῦν ἐστίν, ὅτι οὐ δύναται ἄλλως ἵνα υπάρξῃ ἢ ἐν καταστάσει ἡρεμίας, ἢ ἐν κινήσει· ἀλλ' οὔτε ἡ ἡρεμία, ἀλλ' οὔτε καὶ ἡ κίνησις συμπηγάζουσι ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς· ἀδρανῆς γὰρ οὕτω ἀδιεφόρος ἐστὶ πρὸς τε τὴν ἡρεμίαν καὶ τὴν κίνησιν, ὡς ἐκ τῶν φαινομένων κατὰδῆλον γίνεταί. Μᾶτε πρὸς τὴν ἡρεμίαν μᾶτε πρὸς τὴν κίνησιν φύσει ταινοῦσα, ἐν τίνι καταστάσει διετέλει τὴν ἀρχήν; Ἐν ἀδιορίστῳ πάντως καταστάσει. Ἀλ-

λ' οὐσία τις ἐν ἀδιορίστῳ καταστάσει οὐ δύναται υπάρξαι. Ἄρα ἡ ὕλη ὑπάρχει διὰ δυνάμειος διακεκριμένης ἀπ' αὐτῆς καὶ δούσης αὐτῇ τὴν τε ἀρχικὴν κίνησιν καὶ τὴν ἔπαρξιν. Ἐκ πάντων τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται, ὅτι οὐ μόνον ἀνάγκη τοῦ πρώτου κινουμένου πρὸς κίνησιν τῆς ὕλης, ἀλλ' ἀνάγκη τοῦτου καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν ὑπαρξίν τῆς ὕλης. Ἡ τε κίνησις τῆς ὕλης καὶ αὐτὴ καθ' ἐκυτὴν ἡ ὕλη εἰσὶν ἐνδεχόμενα. Ἄρα ἡ ὕλη οὔτε ἀυθιπόστατος, οὔτε τοκίνητος ἐστίν, ὡς διατείνεται ὁ σύγχρονος ὕλισμός. Αὕτη ἐστὶν ἡ λογικὴ συνέπεια κατ' ἀνάγκην πηγάζουσα ἐκ τῆς ιδιότητος τῆς ἀδρανείας τῆς ὕλης. Ἀλλὰ τῇ ἀδρανείᾳ τῆς ὕλης ἀντιπροβάλλεται ἰσχυρὰ ἔνστασις πρὸς παντελῆ ἐξαρκνισμόν τῆς ἀρχῆς τοῦ πρώτου κινουμένου. Ἡ ἔνστασις αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπομένη: Ἡ ἀδράνεια οὐκ ἐστὶν ιδιότης θετικῆ τῆς ὕλης· αὕτη οὐδὲν ἐστὶν ἢ ἡ κατὰ δυνάμειον γινόμενῃ ἀρκίσει τῶν δυνάμειων, αἰπερ δρωσιν ἐν τῇ φύσει. Ἡ πραγματικὴ ὕλη οὐκ ἐστὶ μὲν τις γρηῃτοῦσα ἐξωτερικῆς δυνάμειος πρὸς κίνησιν. Ἐν αὐτῇ, ὡς διὰ τῆς ἀναλύσεως τῶν φαινομένων διακρινώσκαται, ὑπάρχει ἐνεργητικότης, ζωτικότης τις, δι' ἧς αὕτη ἐν διπνεκεί δράσει διατελεῖ. Καὶ πῶς δυνάμεθα ἵνα ἀποκαλέσωμεν ἀδρανείαν τὴν δύναμιν ἐκείνην, ἢν ὁ Νεῦτων ἀνεκάλυπεν ἐν τῷ πλανητικῷ συστήματι καὶ ἦτις ἐν αὐτῷ τῷ σύμπαντι δρᾷ, ὡς κατέδειξεν ἡ νεωτέρη ἐπιστήμη; Αὕτη ἐστὶν ἡ ἔλξις, ἡ σύμπαντα τὸν κόσμον κινουσα. Αὕτη ἐστὶ τὸ πρῶτον κινουόν, αὕτη ἐστὶν ὁ Θεός. Πρὸς ἀνασκουήν τῆς ἰσχυροῦς ταύτης ἐνστάσεως θεῶν ἵνα ἀποδειχθῶσιν αἱ τρεῖς ἐπόμενοι προτάσεις: πρῶτον ὅτι ἡ ἀδράνεια οὐκ ἐστὶν ἀρκίσεισι, ἀλλὰ πραγματικὸν καὶ καθολικὸν γινόμενον, ὡπερ οὐδῶλως ἀναίρειται ὑπὸ τῆς ἔλξεως· δεύτερον, ὅτι ἡ ἔλξις, νοουμένη ὡς δύναμις οὐσιώδης τῆς ὕλης καὶ συμφορῆς αὐτῆς, ἐστὶν ἀπλῆ ὑπόθεσις· καὶ τρίτον, ὅτι ἡ παραδοχὴ τῆς ἔλξεως ὡς πραγματικῆς ιδιότητος τῆς ὕλης οὐδῶλως ἐξαρκνίζει τὸν χαρακτηῖρα τοῦ ἐνδεχομένου, ὃν ἀπεδώκαμεν τῇ ὕλῃ.

Λέγεται ὅτι ἡ ἀδράνεια ἐστὶν ἀρκίσεισι. Εἰ μὲν διὰ τῆς φράσεως ταύτης ἐννοεῖται, ὅτι πλὴν τῆς ἀδρανείας ὑπάρχουσι καὶ ἑτεραὶ ιδιότητες τῆς ὕλης, οἷον ἡ ἔλξις, ἡ ζωτικὴ δύναμις καὶ ἑτεραὶ καὶ ὅτι τὸ λαμβάνειν ὑπ' ὄψει ταύτην διακεκριμένως ἀπὸ τῶν ἄλλων, τοῦτο ἐστὶν ἀφαίρεισις, οὐδὲν ἔχω ἀντειπεῖν. Ἄλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, δυνάμεθα εἰπεῖν, ὅτι καὶ τὸ φῶς, καὶ ὁ ἦχος, καὶ ὁ ἠλεκτρισμὸς εἰσὶν ἀφαίρεισις· ἅπαντα γὰρ αὐταὶ αἱ ιδιότητες συναρμῆται μὲν τυγχάνουσι ἐν τῇ ὕλῃ, ἢ ἐπιστήμη ὁμως ἐξετάζει ἐκάστην τούτων κατ' ἀνάγκην χωρὶς τῆς ἑτέρας. Ὡς ἐκ τούτου ἐξέστιν ἡμῖν, ἵνα τὸ φῶς, τὸν ἦχον, τὸν ἠλεκτρισμὸν ἀποκηροῦμεν ὡς μὴ φαινόμενα πραγματικὰ, ἀλλ' ὡς ἀπλᾶς συλλήψεις τῆς διανοίας, οὐδεμίαν ἐκτὸς αὐτῆς πραγματικότητα κεκτῆμενας; Εἰ τοῦτο οὐκ ἐξέστι, προκειμένου περὶ

τοῦ φωτός, τοῦ ἤχου καὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, πῶς ἐπιτρέπεται περὶ τῆς ἀδράνειας; Τὰ σώματά εἰσιν ἀδρανῆ οὐ μόνον ἐν τῇ διανοίᾳ μου, ἀλλὰ πρᾶγματι εἰσι τοιαῦτα. Πᾶσα κίνησις ἐν τῇ φύσει ὑπόκειται τῷ νόμῳ τῆς ἀδράνειας. Ἡ ἀδράνεια τῆς ὕλης ἐστὶν ἀδιαφιλονέκτητος· ἴδωμεν νῦν εἴπερ ἀναιρεῖται ὑπὸ τῆς ἔλξεως, ἥπερ καὶ αὕτη ἀδιαφιλονέκτητος τυγχάνει οὕσα.

Ἐν πρώτοις διακρίνωμεν ἀπ' ἀλλήλων τὰς δύο σημασίας, καθ' ἃς νοοῦμεν τὴν ἔλξιν. Ἡ λέξις ἔλξις διττὴν ἔχει τὴν σημασίαν, ὡς ἀποτέλεσμα καὶ ὡς αἰτία νοουμένη· καὶ ὡς ἀποτέλεσμα μὲν σημαίνει πειραματικὸν τι φαινόμενον, ἀδιαφιλονέκτον, οὐπερ ὁ νόμος ὑπὸ τοῦ Νεύτωνος ἀνεκαλύφθη.

Ἄπαντα τὰ ὑλικά μέρη τῶν σωμάτων τείνουσι διηλεκτικῶς πρὸς ἄλληλα. Πάντα τὰ σώματα ἔλκονται. Ἡ ἔλξις ἐστὶ καθολικὸς τῆς φύσεως νόμος. Ἄπαντα δὲ τὰ σώματα ἔλκονται κατ' εὐθὺν λόγον τῆς μάζης αὐτῶν καὶ κατ' ἀντιπεπονητότα λόγον τοῦ τετραγώνου τῶν ἀποστάσεων αὐτῶν. Τὰ φαινόμενα ταῦτα κατέστησαν ἀδιαφιλονέκτα· ἡ δὲ ἀπόδειξις τῶν Θαυμασίων τούτων νόμων ἀποτελεῖ τὴν μείριστην ἀνακάλυψιν ἣν τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἐποίησατο, ἀναγομένην τῇ ἐρμηνείᾳ τῆς φύσεως. Ἄλλ' ἐν τούτοις πᾶσι τί τὸ ὄντως πραγματικόν, ὅπερ ἡ πείρα δείκνυσιν ἡμῖν; Ἐν καὶ μόνον. Ἀμοιβαίαι κινήσεις ἐν τῇ φύσει ὑπάρχουσι. Τοῦτο μόνον ἐστὶ τὸ ἀπολύτως βέβαιον. Ἡ ἔλξις ἀρξεταιζομένη ὡς φαινόμενον ἐν τούτῳ καὶ μόνῳ συνίσταται, περὶ οὗ ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία οὐ δύναται ὑπάρχει. Ἄλλ' οὐχ οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα, τῆς ἔλξεως ἐξεταιζομένης ὡς αἰτίας. Ἡ λέξις ἔλξις, ὡς ἔφθην εἰπών, διττῶς ἐκλαμβάνεται, ὑπὸ τε τὴν ἔννοιαν τοῦ φαινομένου, ἥτοι τοῦ ἀποτελέσματος καὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς παραγωγῶς αἰτίας· οὐδὲν γὰρ ἀποτέλεσμα ἄνευ αἰτίας.

Ἡ ἔλξις ὡς αἰτία ἐξεταιζομένη οὐκ ἐστὶν ἀλήθεια, καταδεικνυμένη ὑπ' αὐτῆς τῆς πείρας κίσεως ὡς τὸ φαινόμενον αὐτὸ τῆς ἔλξεως, ἀλλ' ἐστὶν ὑπόθεσις, ἥτοι ἡ ὑποθετικὴ αἰτία τῆς κινήσεως. Ζητητέον ἤδη: Ἡ ἔλξις ὡς αἰτία νοουμένη, ἐν τοῖς σώμασιν αὐτοῖς ἐνυπάρχει, ἢ ἐκτός τῶν σωμάτων; Ἡλική ἐστὶν ἢ πνευματικὴ; Οὐσιώδης τῆς ὕλης ἐστὶν ἰδιότης ἢ ἐξώθεν μεταδίδοται ταύτῃ; Ἰδοὺ σπουδαιότατα ζητήματα τῆς φιλοσοφίας τῆς φύσεως, διακεκριμένα τῶν πειραματικῶν ζητημάτων, ἅτινα ἡ πείρα καὶ ἡ παρατήρησις συναργῶν ἔχουσα τὸν μαθηματικὸν ὑπολογισμὸν ὀριστικῶς ἔλυσε.

Ἡ ἔλξις, ὡς φαινόμενον νοουμένη, ἥτοι ὡς ἡ ἀμοιβαία τάσις τῶν μορίων τῆς ὕλης τῶν μὲν πρὸς τὰ δέ, οὐ μόνον οὐδῶως ἀναιρεῖ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀδράνειας, ἀλλὰ καὶ στενῶς συνδέονται αἱ δύο αὗται ιδιότητες ἢ μία μετὰ τῆς ἄλλης. Ἄλλως, μὴ ὑποτιθέμενον ὅτι σῶμά τι ἐστὶν ἀνίκανον πρὸς αὐθόρμητον κίνησιν, ἢ ἐπιστήμη ἠδύνατο ἵνα ὀρίξη μετὰ Θαυμασίας ὄντως ἀκριβείας τὰς πλανητικὰς ἀνωμα-

λίαι; Οὐδῶως. Πᾶσα ἀλλοίωσις κινήσεως ὑποτιθήσιν ἐξωτερικὴν αἰτίαν· οὕτω κατέστη δυνατόν ἵνα ἐκ προτέρων ὀρισθῇ ἢ ὑπάρξῃ καὶ ἡ θέσις πλανήτου ἐπ' ἀχόντος ἀνωμαλίαν, λαμβανόμενων ὑπ' ὕψι ἀπασῶν τῶν περὶ τὴν κίνησιν μεταβολῶν, τῶν παρατηρουμένων ἐν τῇ τροχιᾷ τοῦ Οὐρανοῦ. Ὁ τοιοῦτος ἀκριβῆς προσδιορισμὸς οὐκ ἦν δυνατός, εἴπερ ὁ Οὐρανὸς ἐκέκτητο τὴν δύναμιν τῆς αὐθόρμητου κινήσεως, καὶ τοῦ μεταβάλλειν τὴν τε διεύθυνσιν καὶ τὴν ταχύτητα τῆς κινήσεως αὐτοῦ. Ἐν γένει ἀπασαι αἱ ἀστρονομικαὶ ἀνακαλύψεις ὑποτιθεῖται τὴν ἀδράνεια. Οὐδῶως δὲ ἀντιφάσκει ὁ παραδεχόμενος ὅτι σῶμά τι κινεῖ μὲν ἕτερον ἀλλ' αὐτοκίνητον οὐκ ἐστὶν. Οὕτως ἀδράνεια καὶ ἔλξις οὐ μόνον οὐκ ἀνταναιρουῦνται ἀμοιβαίως ἀλλὰ καὶ ἀμοιβαίως συνυποτίθενται. Ὁ Laplace λέγει ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου τὰ ἐπόμενα: «Ἡ τῆς ὕλης ἀδράνεια ἰδίως διακρίνεται ἐν ταῖς οὐρανίαις κινήσεσιν, αἵπερ ἀπὸ πολλῶν ἡδὴ αἰώνων, σπουδαίως ἀλλοιώσεις οὐχ ὑπέστησαν».

ἴδωμεν ἤδη ἓν ἢ ἔλξις θεωρουμένη ὡς κινήτικὴ αἰτία δύναται ἵνα ἐκποδῶν ποιήσῃται τὰς συνεπείας, ἃς ἐξηγώμεθα ἐκ τοῦ νόμου τῆς ἀδράνειας. Ὁ Νεύτων τὸ θέμα τοῦτο πραγματεύεται μετὰ πολλῆς τῆς περισκέψεως καὶ διὰ μακρῶν ἀκαλλήγει δὲ παραδεχόμενος ὅτι γελοῖόν ἐστι τὸ παραδέξασθαι ὅτι ἡ ἔλξις ἐστὶ συμφορῆς τῇ ὕλῃ καὶ οὐσιώδης αὐτῆς κατηγορήμα, καὶ ὅτι σῶμά τι δύναται ἐξ ἀποστάσεως ἵνα δρᾷ ἐφ' ἑτέρου καὶ διὰ τοῦ κενοῦ, ἄνευ τινὸς διαμέσου διακλιβάζοντος ἀπὸ τοῦ ἐνὸς σώματος εἰς τὸ ἕτερον τὴν δύναμιν αὐτῶν καὶ τὴν ἀμοιβαίαν αὐτῶν δράσιν· ἐπομένως συμπέραναι ὅτι ἡ τάσις αὕτη πρὸς ἄλληλα τῶν σωμάτων δέον ἵνα προέρχεται ἐκ τῆς δράσεως ἀγωγῆς τινος ἐνεργοῦντος σταθερῶς καὶ καθ' ὀρισμένους νόμους· καὶ ὅτι οἱ ἀναγνώσται αὐτοῦ δύναται ἵνα ἀπορήνωται, εἰ ὁ ἀγωγὸς ἐστὶν ὑλικὸς ἢ ὕλος. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται ὅτι ὁ Νεύτων τοῦ φαινομένου τῆς ἔλξεως παρεδέχετο μηχανικὴν τινὰ αἰτίαν, δρῶσαν κατὰ τοὺς γενικοὺς τῆς κινήσεως νόμους. Καὶ τινες σοφοὶ τοῦ III' αἰῶνος, ἐν οἷς διακρίνεται ὁ Εὐλέρως, τὴν αὐτὴν παρεδέξαντο γνώμην, μηχανικὴν ὅπως θεωροῦντες τὴν κινήτικὴν τῶν σωμάτων αἰτίαν, καὶ ἀπορρίπτοντες τὴν ἐξ ἀποστάσεως διὰ τοῦ κενοῦ ἔλξιν τῶν σωμάτων. Γινώσκοντες, φησὶν ὁ Εὐλέρως, ὅτι τὸ μεταξὺ τῶν οὐρανίων σωμάτων διάστημα πληροῦται λεπτῆς τινος ὕλης, αἰθέρος ἀποκαλουμένης, λογικώτερον θεωροῦμεν ἵνα τὴν ἀμοιβαίαν δράσιν τῶν σωμάτων ἀποδώμεν μᾶλλον τῷ πληροῦντι τὸ διάστημα αἰθέρι, ἢ ἀγνώστῳ τινὶ καὶ ἀποκρύφῳ ἐν τοῖς σώμασιν ἐνοικούσῃ δυνάμει. Καὶ πολλοὶ διακεκριμένοι φυσικοὶ, ὡς ὁ Arago, ἀπειρήθησαν ὅπως ἐπιστημονικῶς ἐπιλύσωσι τὸ ὑπὸ τοῦ Εὐλέρου τεθὲν πρόβλημα διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς ἔλξεως διὰ τῆς ὤσεως. Ἐν γένει δὲ οἱ προμνημονευθέντες σοφοὶ καὶ πρὸς τούτοις ὁ Maupertuis, ὁ Lesage καὶ ὁ Biot ἀ-

ποραίνονται ότι η μηχανική έρμηνεία της έλξεως ούτε έθεωρήθη ποτέ, ούτε σήμερα θεωρείται άπύγουσα εἰς τὸ ἀδύνατον. Ἐρ' ὅσον τις λαμβάνει ὑπ' ὄψει ὅτι ἐν τῇ νεωτέρῃ φυσικῇ ἢ τοῦ κινήσεως ὑπόθεσις λαμβάνει ὁσημέραι μείζονα σπουδαιότητα, δύναται λογικῶς διανοούμενος ἵνα παραδέξηται ὅτι ὡς αἰτία τοῦ φωτός, τῆς θερμότητος καὶ τοῦ ηλεκτρισμοῦ ἐστὶν ἢ τοῦ κινήσεως κινήσεις, οὕτως ὁ αὐτὸς αἰθὴρ κινούμενος· δύναται ἵνα ἢ ἡ κίττα τῆς έλξεως τῶν σωμάτων, ὡθῶν τὸ ἐν πρὸς τὸ ἕτερον. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἅπαντα αἱ τῇ έλξει ἀποδιδόμεναι κινήσεις ἐρμηνεύονται διὰ τῶν γενικῶν τῆς κινήσεως νόμων. Ἄνωτέρω δὲ καταδείχθη ὅτι ἡ περὶ κινήσεως τῆς ὕλης θεωρία οὐδὲν ἀναρεῖ τὴν τῆς ἀθρανεῖας αὐτῆς ιδιότητα· ἐπομένως οὐδεμίαν ἀντίρρηση μεταξὺ τῆς ἐνοίας τῆς μηχανικῆς έλξεως τῶν σωμάτων καὶ τῆς ἐνοίας τῆς ἀθρανεῖας τῆς ὕλης. Λέγοντες δὲ ἀθρανεῖαν οὐδὲν ἐννοοῦμεν τὴν ὕλην ὅπως ἐν παθητικῇ καταστάσει, ἀλλ' ἐννοοῦμεν αὐτὴν ἀπλῶς ἄμοιρον αὐθαρμήτου κινήσεως.

Ἐρρέθη ἄνωτέρω ὅτι πρὸς ἀνασκευὴν τῆς κατὰ τῆς ἀθρανεῖας τῆς ὕλης ἰσχυρᾶ ἐστάσεως δέον ἵνα ἀποδειχθῇ πρῶτον ὅτι ἡ ἀθρανεῖα οὐκ ἐστὶν ἀρχή· δευτέρον ὅτι ἡ έλξις νοουμένη ὡς δύναμις οὐσιώδης τῆς ὕλης καὶ συμφυῆς τῇ ὕλῃ ἐστὶν ἀπλή ὑπόθεσις. Ἐρρέθησαν τὰ δέοντα, ὅση δύναμις, πρὸς ἀπόδειξιν τῶν δύο τούτων προτάσεων· ὑπολείπεται ἤδη ἢ ἀπόδειξις τῆς τρίτης ἐχούσης ὡδὲ πως: Καὶ ὑποθεθέντος ὅτι ἡ έλξις ἐστὶν οὐσιώδης τῆς ὕλης καὶ συμφυῆς ταύτῃ ιδιότητι, καὶ οὕτως ἡ ὕλη διατελεῖ οὐσα φύσει ἐνδύχομένη, καὶ οὕτε αὐθαρμῶς οὕτε αὐτοκίνητος ἐστὶν. Δύο μέρη τῆς ὕλης, ἅτινα παρατηρούμενα διακεκριμένως ἀπ' ἀλλήλων εἰσὶν ἀδιάφορα τῇ τε κινήσει καὶ τῇ ἡμεῖς, καθίστανται, ἄμα συμπαρῶντων, ἄμοιβαίαι τῆς κινήσεως αὐτῶν κίττα, δηλονότι, σῶμά τι, ὅπερ ἐαυτὸ οὐ δύναται κινήσει, δύναται ἵνα κινήσῃ ἕτερον, καὶ ὑπ' ἐκείνου κινήσῃ. Τοῦτο καταδεικνύεται ἀληθέστατον κατ' ἄμοιρότερας τὰς ὑποθέσεις, κατὰ τε τὴν τῆς έλξεως καὶ κατ' αὐτὴν τῆς ὤσεως. Οὐχ ἦντων ὑπάρχει ἢ ἐπομένῃ διαφορά: Κατὰ μὲν τὴν ὑπόθεσιν τῆς ὤσεως, ἕκαστον σῶμα ὅπερ κινεῖ ἕτερον, κινεῖται καὶ τοῦτο ὑπ' ἐτέρου, καὶ τὸ ἕτερον ὑπ' ἐτέρου· καὶ τὸ τοιοῦτον βεβαίως ἐπ' ἄπειρον, ὅπερ ἀναγκάζει ἡμᾶς ἵνα ἐξέλθωμεν τῆς ἀλύσεως ταύτης πρὸς εὐρεσιν τῆς ἀληθοῦς τῆς κινήσεως αἰτίας. Κατὰ δὲ τὴν ὑπόθεσιν τῆς έλξεως, τοιαύτης ἐπ' ἄπειρον ἐξελισσομένης ἀλύσεως ἀνάγκη οὐχ ὑπάρχει. Δύο μέρη τῆς ὕλης ἀρκούσιν ὅπως τὸ ἐν καταστῆ ἢ κινήσει αἰτία τοῦ ἑτέρου. Οὕτως ἢ κινήσει κινδυνεύει καταλαβεῖν ἐν τῇ ὕλῃ τὴν θέσιν οὐσιώδους αὐτῆς ιδιότητος. Ἐν δὲ καὶ μόνον τὸ κώλυμα. Ἐν μέρει τῆς ὕλης πρὸς κίνησιν δεῖται ἀναποδράσεως τῆς παρουσίας καὶ ἐνὸς ἐτέρου τρίτου ἀνάγκη οὐχ ὑπάρχει. Καὶ ἐὰν τὸ σῶμα θεωρηθῇ ὡς σύνολον μορίων δι' έλξεως κινουμένων,

αἱ ἄμοιβαίαι αὐταί έλξεις φαίνονται συγκεντροῦσαι ἐν αὐτῷ τῷ σῶματι τὴν κινήσει αὐτοῦ αἰτίαν.

Ἄλλὰ καὶ οὕτως, ἢ ὕλη καταδεικνύεται μὴ οὐσα οὐσία ἀπόλυτος ἀλλὰ σχετικὸν τι, μὴ φέρουσα ἐν ἐαυτῇ τὸν ἀποχωρῶντα λόγον τῆς ἐαυτῆς ὑπάρξεως. Ἐκαστον γὰρ μέρος, διακεκριμένον τῶν ἄλλων, οὐ κέκτηται ἐν ἐαυτῷ τὸν λόγον τῶν διορισμῶν αὐτοῦ, δηλονότι τῶν κινήσεων αὐτοῦ· ἕκαστον μέρος χρήζει καὶ ἐτέρου πρὸς κίνησιν. Πάντων δὲ ὄντων ἀλληλεγγύων, οὐδὲν τούτων αὐθαρμῶν ἐστὶν. Οὐδὲ τὰ πάντα ὁμοῦ ἀποτελοῦσι τὸ ἀπόλυτον· τὸ γὰρ σύνολον αὐτῶν συνιστάμενον ἐκ τῶν μερῶν, ἀναποδράτως μετέχει τῆς φύσεως ἐκείνων, ὄντων σχετικῶν. Ἄρα τὸ ἄτομον ἐστὶ μὲν τὸ τελευταῖον τῆς ὕλης στοιχεῖον, οὐκ ἐστὶ δὲ καὶ τὸ ἀπολύτως τελευταῖον. Τὸ ἄτομον ἐστὶν ἢ ἐσχάτη παράστασις τῆς ὕλης, ἢν δύναται ἵνα φαντασθῇ ὁ ἄνθρωπος. Πέραν τούτου, ὑπάρχει πάντως τι, ἀλλὰ τοῦτο οὐκ ἐστὶν ἢ ὕλη, ἀλλ' ἐτέρα ἀρχή, ὑπὸ μόνου τοῦ πνεύματος νοουμένη. Ὅ, τι μοὶ παρέχεται ὑπὸ τῶν αἰσθησεων, τοῦτό ἐστιν ὕλη· πέραν δὲ τούτου καὶ ἐκτός τῆς ἀμέσου αἰσθητικῆς πείρας μου, οὐκ ἐστὶν ὕλη. Ἡ ὕλη ἄρα ἀφανής καθίσταται ἐν ἐτέρῃ ἀρχῇ ὑπερέχῃ αὐτῆς. Ὁ Büchner κηρύττων ὅτι ἡ ὕλη ἐστὶν ἢ ἀρχὴ τῶν ὄντων ὁμολογεῖ λεληθῶς τὰ ἐκτεθέντα, ὅτι τὸ X, ἦτοι τὸ ἄγνωστον, ἐστὶν ἢ ἀρχὴ τῶν ὄντων, ὅπερ ἰσθδυναίει τῷ: Ἄγνω τίς ἐστὶν ἢ ἀρχὴ τῶν ὄντων.

Ἰδοῦ οἷος ἐξελέγχεται ὁ ὕλισμός. Οὐδαμῶς ἠδυνήθη, ἵνα ἄρῃ τὸ μυστήριον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν ὄντων, ὡς ἐπηγγεῖλατο βρενθουόμενος. Ἄλλ' ἢ ἀλφάβητος τοῦ παγκοσμίου προβλήματος καὶ ἕτερα περιέχει στοιχεῖα, ἅπερ ἐν ἀρχῇ ὑπετυπώθησαν. Οὐδ' ἀπὸ τούτων ἠδυνήθη ἵνα ἄρῃ τὸ μυστήριον. Ἡ θεωρία τοῦ ὕλισμου ἀποκηρύσσεται ὡς τὸ παράπαν ἀντεπιστημονική. Ὅτι δὲ ταύτης δημιουργοὶ ἄμοιροι καταφωρῶνται τῶν προσόντων τοῦ ἐπιστήμονος. Ὁ πνευμάτιος πλεῖν ἐς Κόρινθον· ἔφασκον οἱ πατέρες ἡμῶν: οὐ παντός γενέσθαι ἐπιστήμονα, φαιμέν οἱ παῖδες ἐκείνων, ἐκ τοῦ γράμματος τὸ πνεῦμα αὐτοῦ πορίζομενοι. Ἐπιστήμων οὐκ ἐστὶν ἐκεῖνος, ὃς τὸ ἐπιστημονικὸν αὐτοῦ οἰκοδόμημα ἐκ μόνων τῶν αἰσθητῶν φαινομένων ἀποτελεῖ. Πλάκην πλανᾶται ἐσχάτην ὁ ἀξίων ὅτι τὸ αἰσθητὸν φαινόμενον ἐστὶν ἢ μόνη πραγματικότης.

Ἡ ἐπιστήμη οὐκ ἐστὶν ἢ ἀποκλειστικὴ καὶ μονομερῆς τῶν ἐν τῇ φύσει γινομένων παρατηρήσει. Πρὸ τριάκοντα ὡς ἑγγίστα ἐτῶν, φιλοσοφικὸν τι σύστημα ἐδίδασκε, καλούμενον θετικὴ φιλοσοφία, ὅπερ ἐν τῇ τέχνῃ καὶ τῇ φιλολογίᾳ γνωστὸν ἦν, φέρον τὴν προσωνομίαν «ρεαλισμός», ἦτοι πραγματισμός ἢ αἰσθητολογία. Τὸ σύστημα τοῦτο κληροδότημα ἐτύγγανε τὸν παρελθόντος αἰῶνος. Οἱ Diderot, οἱ D'Alembert, οἱ Lavoisier, οἱ Volney, οἱ Cabanis ἐγένοντο οἱ προφῆται τούτου· τὸ δὲ Εὐαγγέλιον ἦν

ἡ τοῦ Auguste Comte περὶ θετικῆς φιλοσοφίας πραγματεία. Τὸ σύστημα τοῦτο ἤξιον, ὅπως ἐκποδῶν ποιησάμενον τὴν θρησκείαν τοῦ πνεύματος ἀναγορεύσῃ ὡς μόνην ἀληθῆ τὴν θρησκείαν τῆς ὕλης. Κατ' οὐσίαν ἐπέσβευσεν, ὅτι πλὴν παντός ὁ, τι ἀριθμεῖται, ζυγίζεται, μετρεῖται, ὑποπίπτει ταῖς αἰσθήσεσι, γίνεταί ἀντικείμενον τῆς πείρας· πλὴν παντός ὁ, τι ἐν γένει ὑπάγεται τῇ κατηγορίᾳ τῶν φαινομένων, καὶ ὁ, τι ἀποτελεῖ σύστημα τῶν φαινομένων, οὐδὲν ἕτερον βέβαιον καὶ θετικὸν ὑπάρχει. Οὕτως ἠρμήνευσαν τὸ σύστημα τοῦτο οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ, ἀλλοιώσαντες καὶ διαστρέψαντες τὸ ἀληθές πνεῦμα τοῦ ἰδρυτοῦ. Ὁ μὲν γαλῆτης φιλόσοφος Royer-Collard ἀπεφαίνετο οὐδὲν ἄξιον ἐξουθενήσεως, ὡς φαινομένον τι μεμονωμένον», ἡ δὲ θετικὴ φιλοσοφία ἀπεκρίνετο αὐτῷ· «Τὸ πᾶν ἐστὶ τὸ φαινόμενον· τούτῳ ἐστὶν ἡ μόνη πραγματικότης, ἧς δρᾶσθαι δυνάμεθα. Ἡμεῖς διαβιοῦμεν κεκυρότες· φέροντες τὸν βρῦν μὲν ἀλλὰ σωτήριον κλοιὸν τῶν φαινομένων» Ἡ ψιλὴ αὕτη καὶ παντός ἑτέρου στοιχείου ἔρημος παρατήρησις ἐστὶν ἄγονος. Τὸ πνεῦμα δι' αὐτῆς καὶ μόνος οὐδὲν παράγει, ἀπλῶς δὲ μόνον βεβαιοῖ. Πλὴν τῆς ἐξωτερικῆς παρατήρησεως ὑπάρχει καὶ ἡ διὰ τῆς συνειδήσεως παρατήρησις τῶν ψυχολογικῶν φαινομένων, τῶν προϊόντων ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τοῦ ἐγῶ. Καὶ αὕτη οὐσα ἀπλὴ παρατήρησις τῇ αὐτῇ ὑπάγεται κατηγορίᾳ. Ἡ πείρα καὶ ἡ παρατήρησις προπαρασκευάζει τὴν ἐπιστήμην, ἀλλ' οὐ παράγει ταύτην. Τὸ πνεῦμα περιωρισμένον μόνῃ τῇ παρατήρησει ἐν παθητικῇ διατελεῖ καταστάσει.

Ἀναπτύσσει δὲ τὴν ἐνεργητικότητά αὐτοῦ μόνον ὅπως ἀντιλαμβάνεται τοῦ φαινομένου. Ἡ ἐνεργητικότης αὕτη λίαν μὲν ἀναγκαία ἐστὶν ὅπως αἱ παραστάσεις καταστῶσι στοιχεῖα ἐπιστημονικὰ· τὸ ὄρξην, ἐν παραδείγματι, αὐταρκες οὐκ ἐστὶ, προσπακτεῖται τὸ παρατηρεῖν· τὸ δὲ ἀκούειν δεῖται τοῦ ἀκροᾶσθαι. Ἀλλὰ καὶ οὕτω τὸ προϊόν τῆς παρατήρησεως οὐκ ἀποτελεῖ τὴν ἐπιστήμην. Οὐδὲν ἀνακαλύπτεται διὰ τῆς πείρας μόνως. Πρὸς λύσιν ἐπιστημονικοῦ προβλήματος, οὔτε ἡ γυμνὴ παρατήρησις, οὔτε καὶ ἡ διὰ πειραμάτων ἐξακριβώσις τῶν φαινομένων παρέχει ἅπαντα τὴν ἀναγκαίαν ὕλην καὶ ἅπαντα τὰ ἐπιτήδεια μέσα. Ὑπερῶν τῆς διττῆς ταύτης παρατήρησεως ὑπάρχει καὶ ἡ λογικὴ λεγομένη παρατήρησις, βεβαιούσα καὶ αὕτη ἀπλῶς τὸ περιεχόμενον τοῦ λόγου. Τοῦτο δὲ περιλαμβάνει α] τὰς λογικὰς ιδέας καὶ ἀρχάς, ἀπερ' ἀφ' ἐνός μὲν ἀποκαλύπτουσιν ἡμῖν τὴν ἀπολύτου ἀληθείαν, ὡς ἀνώτεροι ἰσποτεῖται, ἀφ' ἑτέρου δὲ ποδηγετοῦσι τὸ πνεῦμα ἐν τῇ λειτουργίᾳ αὐτοῦ ὡς νόμοι, καθ' ἅπαντα τὰ διαθήματα αὐτοῦ, καὶ οὕτω καθιστῶσιν αὐτῷ ἐφικτὴν τὴν συνθετικὴν τοῦ Σύμπαντος γνῶσιν. Δι' αὐτῶν συλλαμβάνει τὸ πνεῦμα τὴν ιδέαν τοῦ ὑπερτάτου ὄντος. Δι' αὐτῶν στριψίζει πάντα τὰ δικειώματα αὐτοῦ ἐπὶ δύο μεγάλων ἀρχῶν, τῆς ἀντιφάσεως καὶ τοῦ ἀπο-

χρώντος λόγου· διὰ τῆς πρώτης ὑποδιακριομένης ἀπορρίπτεται πᾶν ὁ, τι περιέχει ἀντίφασιν· ὑπ' αὐτῆς τὸ πνεῦμα καθοδηγεῖται ἐν ταῖς μαθηματικαῖς ἐπιστήμαι· διὰ δὲ τῆς δευτέρας συλλαμβάνονται αἱ ποικίλαι μορφαὶ τῆς παγκοσμίου νοσητικότητος. Οὕτω γεννᾶται ἐν ἡμῖν ἡ ἀρχὴ τῆς αἰτιότητος: «Πᾶν ὁ, τι λαμβάνει ἀρχὴν ἔχει αἷταν». Ἡ ἀρχὴ τῆς τελειότητος. «Τὸ πᾶν ἐν τῇ φύσει τείνει πρὸς τι τέλος». Ἡ ἀρχὴ τῆς τάξεως ἢ ἐπαγωγικῆ λεγομένη: «Τὸ πᾶν ἐν τῇ φύσει νόμοις ὑπόκειται» καὶ ἕτεραί, ἐφ' ὧν αἱ πραγματικαὶ ἐρεῖδονται ἐπιστήμαι. Αἱ λογικαὶ αὗται ἀρχαὶ διακρίνονται τῶν ἄλλων φαινομένων διὰ τριῶν χαρακτήρων, τοῦ καθολικοῦ, τοῦ ἀμετακινήτου καὶ τοῦ ἀπροσώπου, ἧτοι καταδεικνύονται ἀναγκαῖαι κατὰ τὴν φιλοσοφικὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως. Ὑπὸ τῶν ιδεῶν καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ λόγου ὀδηγούμενον τὸ πνεῦμα γενικεύει τὸ φαινόμενον ὅπερ παρέχει ἡ πείρα ἐν μερικῇ μορφῇ. Ἡ λειτουργία αὕτη τῆς ἐπαγωγῆς, ἡ ἀπαρκαίτητος ἐστὶ βῆσις τῆς ἐπιστήμης. Ἄνευ ταύτης οὐκ ἂν ὑπῆρξαν φυσικὴ, χημεία, φυσικὴ ἱστορία καὶ λοιπαὶ ἐπιστήμη γὰρ τοῦ μερικοῦ οὐχ ὑπάρχει. Τὸ πνεῦμα δι' αὐτῆς γενικεύει μὲν τὸ φαινόμενον ἀλλ' οὐδὲν ἀνακαλύπτει. Ὁ Βῆκων ἤξιον ὅτι ἀκριβῆς παρατήρησις τῶν φαινομένων καὶ ἐπαγωγή γενικεύουσα ταῦτα συνίστησι τὰς ἐπιστημονικὰς ἀνακαλύψεις. Ἡ θεωρία αὕτη φρίνεται ἡμαρτημένη. Πόσοι τῶν ἀνθρώπων καθ' ἅπαντα αὐτῶν τὸν βίον πολλὰ παρατήρησαν· ἀλλ' οὐδὲν ἀνεκάλυψαν, καὶ μετὰ τὴν γενίκευσιν τῶν μερικῶν φαινομένων. Οὔτε τίνα τὰ ἐν τῇ φύσει δρῶντα αἷτια ἀνεκάλυψαν ποιητικὰ τε καὶ τελικὰ· οὔτε τοὺς νόμους αὐτῶν, οὔτε κἂν κατὰ μικρὸν εἰσέδυσαν εἰς τὸ βῆθος τοῦ ἐν αὐτοῖς κεκρυμμένου πνεύματος. Ὑπὸ τῶν προμνημονευθειῶν ιδεῶν καὶ ἀρχῶν τοῦ λόγου ὁμοίως ἐμπνεόμενον τὸ πνεῦμα ἐξαγωγικῶς καὶ συλλογιστικῶς ἐξελέγχει τὸ κύρος καὶ τὴν νομιμότητα τῶν γνώσεων αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ διανοήματος καὶ τοῦ συλλογισμοῦ οὐδὲν ἀνακαλύπτει. Διὰ ποικίλων συλλογισμῶν βεβαιώσατε τὸν νοῦν καὶ ἐρωτήσατε αὐτὸν τίνα τὰ ἔξω τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν ἐσχάτων ἔργα τῆς ἀνθρωπότητος, τίνας αἱ δρῶσαι ἐν αὐτῇ δυνάμεις καὶ οἱ νόμοι αὐτῶν, οὐδεμίαν λήψεσθε ἀπάντησιν· ἐρωτήσατε αὐτὸν διανοούμενοι τίνα τὰ πληροῦντα τὸ Σύμπαν ὄντα; Σιγήσει οὗτος, μὴ προσηγηθείς τῆς παρατήρησεως τῶν οὐρανίων φαινομένων καὶ τῆς ἐρέουσας τῶν ἱστορικῶν γεγονότων. Ἡ ἐπιστήμη οὔτε ἐκ μόνως τῆς πείρας πηγάζει οὔτε ἐκ μόνως τῆς διασκέψεως. Ἐπλανήθη ὁ Καρτέσιος ὑπολαβὼν ὅτι τρῶποι τινὲς τοῦ διανοεῖσθαι ἀκροῦσι πρὸς προκοπὴν τοῦ πνεύματος ἐν τῇ ἐκζητήσει τῆς ἀληθείας.

Οὔτε ἡ παρατήρησις, ἐξωτερικὴ τε καὶ ἐσωτερικὴ, οὔτε αἱ λογικαὶ ἀρχαί, οὔτε τὸ διανόημα, ἧτοι οὔτε ὁ ἐπαγωγικὸς, οὔτε ὁ ἐξαγωγικὸς συλλογισμὸς, παράγουσι μενομερῶς τὴν ἐπιστήμην. Πόθεν ἄρα γε

πράξει ἡ ἐπιστήμη; Αὐτὴ πηγάζει ἐκ τῆς συντυχίας πείρας καὶ νοῦ. Ὁ ἄνθρωπος παρατηρεῖ τὰ γεγονότα καὶ βεβαιῶν ὅτι ταῦτα διεκκονίσθησαν ὑπὸ νοῦ. Ὁ νοῦς αὐτοῦ ἀνευρίσκει ἐν τοῖς γεγονόσι τὰ ἀνεξίτηλα σημεῖα νοῦ ὁμοίου τῷ ἑαυτοῦ. Ἄλλ' ἡ συντυχία αὐτὴ πείρας καὶ νοῦ τίνι τρόπῳ τελεσιουργεῖται; Ἐν τούτῳ κείται ἅπαν τὸ περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐπιστήμης ζήτημα. Ἡ συντυχία αὐτὴ πραγματοῦται διὰ τῆς μεγαλοφυίας, ἥτοι τῆς δυνάμεως τοῦ ἀνκαλύπτειν. Ἡ μεγαλοφυία ἐστὶν ἡ γενέτειρα τῆς ἐπιστήμης ἀρχῆς. Ἡ συντυχία ἄρα πείρας καὶ νοῦ συνίστησι τὴν ἀνκάλυψιν. Ἰδοὺ τίνι τρόπῳ αἰρεται ὁ πέπλος ὁ καλύπτων τὸ μυστήριον τῆς φύσεως καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐνορᾷ ὅ, τι ἀόρατον ἐγκέκρυπται ἐν αὐτῇ.

[ἐκκολουθεῖ τὸ τέλος]

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΤΩΝ ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Συνεδρίασεν τῇ 19 Δεκεμβρίου 1896

Διὰ ταῦτα

Διόκτων κατ' ἀντιμωλίαν καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί.

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμὸν Πρωτοκόλλου 142 καὶ ἡμερομηνίας 28 Αὐγούστου 1896 ἀγωγὴν τῆς ἐναγοῦσης Φωτεινῆς Ἰωάννου Βήτου, τὸ γένος Σπύρου Τσοῦβαλου.

Κηρύττει διαλελυμένον τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Ἰωάννου Βήτου.

Διοτάσσει τὴν διὰ τῶν ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως τρίς συνεχῶς.

Παρέχει τῷ ἐναγομένῳ προθεσμίαν 61 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς διὰ τῶν ἐφημερίδων κοινοποιήσεως πρὸς χρῆσιν τοῦ ἐνδίκου μισοῦ τῆς ἐφέσεως, καὶ

Ἐπιτίθεισιν αὐτῷ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη μετὰ τῶν διαζευκτικῶν μετριαζόμενα εἰς γρόσια 564 καὶ προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐν Φιλιάταις, τῇ 16 Ἰανουαρίου 1897.

Ὁ Προεδρεύων Ἀρχιερατικῆς Ἐπίτροπος
(ὑπ.) Οἰκονόμος ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς
(ὑπ.) Π. Ι. ΓΩΓΟΣ

Ὅτι ἀκριβῆς ἀντίγραφον αὐθήμερον.

Ὁ Γραμματεὺς
Π. Ι. ΓΩΓΟΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Διὰ ταῦτα

Διόκτων ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου Γεωργίου Κουλουμπῆ πρῶην ἐμπόρου, ἀγνώστου διαμονῆς καὶ κατοικίας.

Κηρύσσει διαλελυμένον τὸν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Θεοτίμης Κουλουμπῆ, τὸ γένος Ἀντωνιάδου, κατοικοῦ Πριγκήπου ὀφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἀνδρός.

Ὅριζει προθεσμίαν 31 ἡμερῶν πρὸς ἀνακοπὴν, καὶ ταύτης ληξάνσης 61 πρὸς ἔφεσιν κατὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως.

Ἐγκρίνει τὴν δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως διὰ τῶν ἐπιχωρίων ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας», «Νεολόγου» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» τρίς κατὰ συνέχειαν.

Καὶ ἐπιτίθεισι τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῷ ἐναγομένῳ ἀνάστα εἰς γρ. τριακῶσια ἀριθμ. (300) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐγένετο, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει τῇ 22 Ἰανουαρίου 1897.

Ὁ Προεδρεύων 3
ὁ Ἐυδόκιμος Δωροθέος

Ὁ Γραμματεὺς
Ἱεροδ. Ἀρσένιος Κ. Ἀφεντούλης

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΙΕΡΩΝ ΑΜΦΙΩΝ

Ὁ κ. Ἐμμ. Σφήκας ἀγγέλλει τῷ καθ' ἡμῶς ἱερῷ κλήρῳ ὅτι προσλαβὼν τὸν ἱκανώτατον καὶ εἰδικώτατον περὶ τὴν χρυσοκενητικὴν κ. **Λεωνίδα Καραχαιάννη** ἱδρυσεν ἐσχάτως ἐν τῷ ἐν Πέραν (Διόδῳ Χατζοπούλῳ ἀριθμ. 36 καὶ 37) Καταστήματι αὐτοῦ ἰδιαιτέρον τμήμα πρὸς κατασκευὴν ἱερῶν ἀμφίων ἥτοι *μυρῶν, φελωνίων, ὠμοφορίων, ἐπιμαντικῶν, ἐπιγονατίων*, κτλ. κτλ. Κατὰ συνέπειαν παρακαλεῖ πάντα ἐκ τῶν τοῦ ἱεροῦ κλήρου θέλοντα νὰ προμηθευθῇ ἐν τῶν ἀνωτέρω εἰδῶν ὅπως ἀποσταθῇ πρὸς αὐτὸν βέβαιος ὢν ὅτι θέλει εὐρεῖ ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ καὶ τὰς τιμὰς λίαν συγκαταβατικὰς καὶ τὴν ἐργασίαν ἀνεπίδεκτον συναγωνισμού.

Παραγγελλίαι γίνονται ὁμοίως δεκταὶ καὶ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἐπὶ τῇ βάσει σχεδίων στελλομένων ὑπ' αὐτοῦ δωρεάν.

Πᾶσαι αἱ παραγγελίαι ἐκτελοῦνται ἐντὸς βραχυτάτου χρονικοῦ διαστήματος. 1

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει εἰς τὸ καθ' ἡμῶς εὐσεβὲς ὀρθόδοξον πλήρωμα, ὅτι ἀντίτυπα τῆς **ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΨΕΩΣ** τῆς Β' ἐκδόσεως πωλοῦνται ἐν τε τῷ **Πατριαρχικῷ Τυπογραφείῳ** καὶ τοῖς καταστήμασι τῶν κκ. **Δεσπῶνα—Σφόρα—Γεράρδου**.

Ἡ **ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΨΙΣ** ἐν τῇ β' σελίδι φέρει τὴν μεγάλην Πατριαρχικὴν Σφραγίδα καὶ τὴν τῆς Διευθύνσεως τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου.

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ο 'Αρχιέπαισι Βασίλειος (πρόεδρος)
 Δ. Θ. Σανθούπουλος
 Γ. Α. Τανταλίδης (γραμματέας).
 'Αλκιβιάδης Μαυράκης (ταμίας)

Αρχισυντάκτης
ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὄλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἄργυρᾶ 5
 διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
 ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
 ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου

ΕΤΟΣ ΙΖ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 28 ΜΑΡΤΙΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 5

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

'Εκκλησιαστικά χρονικά -- Συμβολαὶ πρὸς ἔνωσιν τῶν Παλαιοκαθολικῶν α' περὶ ἔκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος. — Οἱ τίτλοι Κιλίκιας, Μελιτουπόλεως καὶ Ροδοστόλου — Περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ παντός — Κοινοποιήσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι πρὸς ἐκλογὴν Πατριάρχου.

Τῇ παρελθούτῃ τετάρτῃ συγκληθέντα τὰ δύο ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Σώματα, ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος καὶ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον, εἰς κοινὴν συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ σεβασμιωτάτου Τοποτηρητοῦ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου μητροπολίτου Ἐφέσου Κωνσταντίνου ἐξήλεγξαν τὰς ἐκλογὰς τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐπαρχιῶν τῶν συνωδᾶ τοῖς Γενικοῖς Κανονισμοῖς ἴδιον ἀντιπρόσωπον ἐν τῇ πρὸς ἐκλογὴν Πατριάρχου Γενικῇ Συνελεύσει ἀνδεικνυουσῶν.

Τῆς κοινῆς συνεδρίας ἀπὴν ἕνεκα ἀσθενείας ὁ ἐκ τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων σεβασμιωτάτος Μητροπολίτης Γένου καὶ Χώρας Διονύσιος καὶ οἱ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἀξιότιμοι κύριοι Κ. Πετρίδης καὶ Ἰωάννης Χωτζῆς ἐφέντης.

Ληφθεῖσαι δ' ὑπ' ὄψει τῶν Δύο Σωμάτων αἱ κατὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐπαρχιακῶν ἀντιπροσώπων Κυζίκου, Θεσσαλονίκης, Ἀμασειᾶς καὶ Σκοπεῖων ὑποβληθεῖσαι ἐστάσεις, αἱ μὲν τρεῖς ἦτοί, Κυζίκου, Θεσσαλονίκης καὶ Σκοπεῖων ἀπερριφθήσαν, ἐπικυρωθεῖσης τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν, ἡ δὲ τῆς Ἀμασειᾶς ἠκυρώθη, θεωρηθεῖσα ὡς μὴ γενομένη.

Σήμερον δὲ συμφώνως πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας γενομένην πρόσκλησιν συνελθόντες ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου μητροπολίτου Ἐφέσου Κωνσταντίνου οἱ διὰ δευτεροβαθμίαν καὶ πρωτοβαθμίαν ἐκλογῶν ἐκλεγέντες

εἰκοσιν ὀκτώ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐνοριῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως πρὸς ἀνάδειξιν τῶν ἀντιπροσώπων τῆς βασιλευσσης, οἵτινες μεθέξουσι τῆς τῇ μεθαύριον Κυριακῇ 4ῃ ὥρᾳ τουρκιστὶ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις συγκροτουμένης Ἐκλογικῆς Συνελεύσεως πρὸς ἐκλογὴν Πατριάρχου ἐξελέγησαν παμψηφεί ἡ Α. Ε. ὁ Κωστάκης Καραθεοδωρῆς ἐφέντης καὶ ὁ κ. Ἰωάννης Χατζόπουλος.

Ἡ τῇ μεθαύριον Κυριακῇ, 30 φθίνοντος, συγκληθησομένη ἐκλογικὴ Συνέλευσις ἀπαρτισθήσεται ὡς ἀκολουθῶς:

Μέλη κληρικά.

α' Ἐπὶ τὰ Σύνδοκος.

- Ὁ Τοποτηρητῆς τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Κωνσταντινουπόλεως Ἐπίσκοπος Κωνσταντίνος.
- Ἡρακλεῖας Γερμανός.
- Νικαίας Ἰερώνυμος.
- Τραπεζοῦντος Κωνσταντίνος.
- Σμύρνης Βασίλειος.
- Ἀρχιεπίσκοπος Βασίλειος.
- Γένου καὶ Χώρας Διονύσιος.
- Λήμνου Ἀθανάσιος.
- Σισανίου Ἀθανάσιος.
- Καρπάθου καὶ Κήσσου Σωφρόνιος.
- Ἐλευθερουπόλεως Διονύσιος.

β' Ἐρδημοῦντες Ἀρχιερεῖς.

- Γρεβενῶν Δωρόθεος.
- Πρεσπῶν καὶ Ἀχριδῶν Πανάρετος.
- Λιτίσης Βασίλειος.

Τὰ μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου.

- Κωστάκης Φωτιάδης βέης.
- Παυλάκης πασᾶς Φενερλή.
- Ἰωάννης Χωτζῆς ἐφέντης.
- Κωνσταντίνος Πετρίδης.
- Μιλτιάδης ἐφέντης Ἰακώβου.

'Αλέξανδρος Γάγκος
'Αντώνιος ἐφέντης Σούβλας
Χαρλάμπος ἐφέντης Κιοσειόλους.

Πατριαρχικοί ὑπάλληλοι.

'Ο 'Αρχων Μέγας Λογοθέτης Σταυράκης βέης 'Αριστάρχης.
'Ο 'Αρχων Καπουκεχαγιάς 'Αντώνιος Οικιάδης.
Συμεών Παπαδάκης τριμίας.

Οἱ πολιτικὸν βαθμὸν φέροντες.

Σπυρίδων Μαυρογένης πασάς.
'Αλέξανδρος Καραθεοδωρῆ πασάς.
Γ. Φ. Γεωργιάδης ἐφέντης.

Οἱ στρατιωτικὸν βαθμὸν φέροντες.

Στρατάρχης Φωτιάδης βέης.
Γ. Πάρλος βέης.

Πολιτικοὶ ὑπάλληλοι.

'Ανδρέας Κοπάσης ἐφέντης.
'Αβραάμ Βαπορίδης ἐφέντης.
Γ. Φραγκιάς ἐφέντης.

'Αντιπρόσωπος τοῦ ἡγεμόνος τῆς Σάμου.

'Ιωάννης Μουσοῦρος.

'Επιστήμονες.

Ν. Φ. Γεωργιάδης ἐφέντης.
Εὐάγγελος 'Αμαζόπουλος.
Μ. Κεφάλας.
Γαρόφαλος Κωνσταντινίδης.

'Εκ τοῦ ἐμπορικοῦ συστήματος.

'Ιωάννης 'Αναστασιάδης.
Στέφ. Χαλιωρῆς.
Βασίλειος 'Ελευθεριάδης.
Χρῆστος Κωνσταντάρης.
Βασίλειος Κανάκης.

'Εκ τῶν τραπεζιτῶν.

'Ιωακίμ Διμιτρίου.

'Αντιπρόσωποι τῶν συντεχνιῶν.

Χ' Γεώργιος Καραπέτογλους Κερεσετζιδων.
Δημήτριος Α. Κανάκης Χαβιαράδων.
Βασίλειος Κωνσταντινίδης Γουναράδων.
'Ιορδάνης Χαραλαμπίδης Πανοπωλῶν.
'Αντώνιος Νέτης Κρεσπολῶν.
'Αρτοποιῶν.
Σταῦρος Δερβίσογλους Γεθκλή Καπλήων.
Κωνστ. 'Ανακιάδης Τσαμπεταϊδων, Τσαρταϊδων
καὶ Τσοχατζιδων.
Δημ. Κωνσταντινίδης Κουγιουμτζιδων καὶ Δζε-
βαρετζιδων.
Κωνστ. Κ. Βούτας Λεμοντζιδων.

'Αντιπρόσωποι τῶν ἐνοριῶν τῆς 'Αρχιεπι- σκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Κωστάκης ἐφέντης Καραθεοδωρῆς.
'Ιωάννης Χατζόπουλος.

'Αντιπρόσωποι ἐπαρχιῶν.

Καίσαρεια	Σ. Σινιόσογλους ἐφέντης.
'Εφέσου	Δημ. Ξανθόπουλος.
'Ηρακλείας	Π. Μανρόπουλος.
Κυζίκου	'Ι. Πολυζέτης.
Νικομηδείας	'Αθανάσιος Κωνσταντινίδης.
Νικαίας	Γ. Γιαβάζογλους.
Χαλκηδόνος	Λεωνίδας Αιμαράκης.
Δέρκων	'Αχ. Ραζής.
Θεσσαλονίκης	Π. Χρυσός.
'Αδριανουπόλεως	Γεώργιος Πολιτάκης.
'Ιωαννίνων	Ζήσης Θ. Ζήση.
Προύσης	Π. Παυλίδης.
Πελαγονείας	Δ. Γρηγοράς.
'Ικονίου	'Αβραάμ Χουδαθερόγλους.
Βόσνης	Β. Σκρακιώτης.
Κρήτης	
Τραπεζούντος	Κ. Πουλουλίδης.
Φιλιππουπόλεως	Σωτήριος 'Αντωνιάδης.
Ρόδου	Ι. Καμπλοῦρης.
Σερρών	Δημ. Εὐθυβούλης.
Σμύρνης	Δημ. Κωνσταντινίδης.
Μιτυλήνης	'Αβραάμ Μυλιάκας.
Βάρνης	'Ανδρέας Σπαθάρης.
Χίου	Σάλων Καζανόβας.
Σκοπείων	Κωνστ. Κωνσταντινίδης.
Πισιδίας	Λουίζος 'Ηλιού.
Νεοκαισαρείας	Χ' 'Ιω. Παπάζογλους.

'Ὡς γνωστόν, ἔργον τῆς παρουσίας πρώτης συνε-
δρίας τῆς ἐκλογικῆς Συνελεύσεώς ἐστίν ἡ ἀποσφρά-
γισις καὶ ἀρίθμησις τῶν ὑπὸ τῶν σεβασμιωτάτων
μητροπολιτῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἀποσταλέν-
των δελτίων, γινομένη συνήθως διὰ τοῦ πνευστολο-
γιωτάτου ἀρχιεραρχματώως τῆς 'Ι. Συνόδου καὶ δύο
ἄλλων μελῶν, ὀριζομένων ὑπὸ τῆς ἐκλογικῆς Συνε-
λεύσεως. 'Εκ τῶν ἐν τοῖς δελτίοις τούτοις ὑποδει-
κνυομένων ὑποψηφίων καὶ ἐκ τῶν ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς
ἐκλογικῆς μὲν Συνελεύσεως τυχόν προταθησομένων,
τῆς ἐγκρίσεως δὲ τοῦ ἐνὸς τρίτου τῶν ἐν τῇ ἐκλογι-
κῇ Συνελεύσει παρόντων κληρικῶν μελῶν τευξομένων
καταρτισθῆσεται ὁ κατάλογος τῶν διὰ τὸν Οἰκουμε-
νικὸν Θρόνον ὑποψηφίων, ὅστις ὑπογραφείσῃ καὶ σφρα-
γισθῆις ὑπὸ τοῦ σεβασμιωτάτου Τοποτηρητοῦ, τῶν
μελῶν τῆς 'Ι. Συνόδου καὶ τῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβου-
λίου διαβιβασθῆσεται τῇ Σ. Αὐτοκρατορικῇ Κυβερ-
νήσει διὰ τὰ περαιτέρω.

ΣΥΜΒΟΛΑΙ
ΠΡΟΣ ΕΝΩΣΙΝ
ΤΩΝ
ΠΑΔΔΙΟΚΑΘΟΔΙΚΩΝ

Α'.

ΠΕΡΙ ΕΚΠΟΡΕΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ*

Καί ἐν ἄλλοις δὲ χωρίοις, εἴτε τὰ αὐτὰ μεταχειριζόμενος ῥήματα **χεῖσθαι, προχεῖσθαι** καὶ **προῖέναι** μετὰ τοῦ ἐμπροθέτου **δε' ῤ'ιοῦ**, εἴτε ἄλλας παραλλήλους ἐκφράσεις, σαφῶς δηλοῖ ὁ Ἀλεξανδρείας Κύριλλος ὅτι ὅπου μὲν πρόκειται καθαρῶς καὶ ἑλως ἀσχέτως πρὸς τὰ ἐγκόσμια πράγματα περὶ τῆς αἰδίου προόδου καὶ ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἐκεῖ τὸ πᾶν σαφῶς ἀποδίδωσι τῷ Θεῷ Πατρί, τῇ πηγαίᾳ καὶ ἀρχικῇ, ὡς προερρέθη, Θεότητι, ὅπου δὲ πρόκειται περὶ τῆς ἐν χρόνῳ χορηγίας καὶ ἀποστολῆς, ἐκεῖ κατὰ τὴν ἐν ἅπαντι τῷ ἔργῳ τῆς Θεότητος τάξιν καὶ ἐν τῇ πρώτῃ δημιουργίᾳ, καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ τῆς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπολυτρώσεως, ὁ Υἱὸς εἶναι ὁ ἅμεσος τοῦ ἁγίου Πνεύματος χορηγός, συμπράττωντος φυσικῶς καὶ συνευδοκούντος καὶ τοῦ ὁμοουσίου Πατρὸς, ὅθεν καὶ αἱ διάφοροι ἐκφράσεις αἱ ὑποσημαίνουσαι τὴν σύμπραξιν ἅμα καὶ ὁμοουσιότητα τῶν θείων προσώπων. Εἶναι δὲ προσοχῆς ἄξιον ὅτι ὁ ἱερός Κύριλλος καὶ οἱ λοιποὶ Πατέρες καὶ ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἐν ταῖς ἐκφράσεσι ταύταις βᾶσιν εἶχον τὰς ῥήσεις αὐτοῦ τοῦ Κυρίου περὶ τῆς ἐν χρόνῳ ἀποστολῆς τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἐν αἷς προδήλως καταφαίνεται ἡ συμφωνία καὶ σύμπραξις καὶ ἐν τούτῳ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ ἡ ὁμοουσιότης συγχρόνως τῶν θείων προσώπων¹. Οὕτως ὁ Κύριλλος ἐρμηνεύων τὸ «Πάντα ὅσα ἔχει ὁ Πατὴρ ἐμὰ ἐστὶ, διὰ τοῦτο εἶπον, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν»² παρατηρεῖ πρὸς ἄλλοις καὶ τάδε·

16. «Ὡςπερ γὰρ **πρῶτα** (ἐν χρόνῳ) **ἐκ τοῦ Πατρὸς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον**, αὐ-

τοῦ κατὰ φύσιν ὑπάρχον, καὶ κατὰ τὸν ἴσον **τούτῳ τρόπον καὶ δε' αὐτοῦ τοῦ ῤ'ιοῦ**, φυσικῶς ἐν αὐτοῦ καὶ ὁμοούσιον αὐτῷ¹. Τοῦτο δὲ σημαίνει καὶ τὸ τοῦ Ἀμμωνίου πρεσβυτέρου Ἀλεξανδρείας ἐν τῇ σειρᾷ εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τοῦ ρητοῦ· «Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησε καὶ λέγει αὐτοῖς, λάβετε Πνεῦμα ἅγιον»².

17. «Δι' ὧν ἐμφυσήσας ἔδωκε τὸ Πνεῦμα, ἔδειξεν ὅτι ὁμοούσιον αὐτοῦ ἐστὶ καὶ οὐκ ἀλλότριον, **καὶ δε' αὐτοῦ προῖόν** (ἐν χρόνῳ) **ἐκ Πατρὸς** (=ἐν ἐγῶ πέμφω ὑμῖν παρὰ τοῦ Πατρὸς), ὅπερ αὐτοῦς ἐνεύρωσεν εἰς τὸ ποιῆσαι τὰ Θεῷ ἀρεστά»³.

Καὶ ὁ ἱερός δὲ Μάξιμος ὁ ὁμολογητὴς τοιαύτην χρῆσιν ποιεῖται τοῦ **δε' ῤ'ιοῦ** μετὰ τοῦ **προῖέναι** ἐν τῷ ἐπομένῳ χωρίῳ.

18. «Ἀμείλει τοι γούν τῶν τοῦ νῦν ἀγιωτάτου πάπα (Μαρτίνου τοῦ α') συνοδικῶν οὐκ ἐν τοσοῦτοις ἔσοις γεγράφαι κεφαλαίως οἱ τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων ἐπελάβοντο, ὅσοι δὲ μένοισι, ὧν τὸ μὲν ὑπάρχει περὶ Θεολογίας, ὅτι τε φασὶν εἶπεν **ἐκπορευέσθαι καὶ τοῦ ῤ'ιοῦ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον**, τὸ δὲ ἄλλο περὶ τῆς θείας σαρκώσεως. Καὶ τὸ μὲν πρώτων συμφώνως παρήγαγον χρήσεις τῶν Ῥωμαίων πατέρων, ἔτι γε μὴν καὶ Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας ἐκ τῆς ποιηθείσης αὐτῷ εἰς τὸν Εὐαγγελιστὴν ἅγιον Ἰωάννην ἱερᾶς πραγματείας, **ἐξ ὧν οὐκ αἰτέων τὸν ῤ'ιον ποιοῦντας τοῦ Πνεύματος σφᾶς αὐτοῦς ἀπέδειξαν· μίαν γὰρ ἔσασιν ῤ'ιοῦ καὶ Πνεύματος τὸν Πατέρα αἰτέων, τοῦ μὲν κατὰ γέννησιν, τοῦ δὲ κατὰ ἐκπόρευσιν**, ἀλλ' ἵνα τὸ **δε' αὐτοῦ** (τοῦ Υἱοῦ) **προῖέναι** (=ἐν χρόνῳ ἀποστέλλεσθαι) δηλώσωσι, καὶ ταύτη τὸ συναφές τῆς οὐσίας καὶ ἀπαράλλακτον παραστήσωσιν»⁴. Ὅτι δ' ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ ἡ ἐκφρασις **δε' ῤ'ιοῦ προῖέναι τὸ Πνεῦμα** σημαίνει τὴν ἐν χρόνῳ ἀποστολὴν αὐτοῦ, κατάδηλον γίνεταί ἐκ τῆς ἐπεξηγήσεως αὐτοῦ διὰ τοῦ ἐπομένου χωρίου Ἀναστασίου τοῦ Βιβλιοθηκαρίου ἐκ τῆς πρὸς Ἰωάννην τὸν διάκονον ἐπιστολῆς αὐτοῦ, ἔχοντος οὕτω·

* Συνέχεια ἐκ τοῦ 51 ἀριθ. τοῦ προηγ. ἔτους σ. 410—411.

1. Ἰωάνν. 14, 16. «Καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν Πατέρα καὶ ἄλλον Παράκλητον ὄψει ὑμῖν. 14, 26. «Ὁ δὲ Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὃ πέμφει ὁ Πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματι μου». 15, 26. «Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ Παράκλητος, ὃν ἐγὼ πέμφω ὑμῖν παρὰ τοῦ Πατρὸς». 16, 7. «Πέμφω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς».

2. Ἰωάνν. 16, 15.

1. Κυρίλλ. Ἀλεξάνδρ. κατὰ Νεστορ. διωρημίων λόγ. 4, Migne τόμ. Κυρίλλ. Ἀλεξ. 9 σελ. 184d.

2. Ἰωάνν. 20, 22.

3. Ἀμμων. πρεσβυτ. Ἀλεξάνδρ. ἐν Σειρᾷ εἰς Ἰωάνν. σελ. 459 καὶ παρὰ Migne τόμ. 85 σελ. 1517d.

4. Μάξιμ. Ὁμολογ. ἐπιστολὴ πρὸς Μαρτίνον πρεσβυτέρου Κύπρου, Migne τόμ. 2 Μάξιμ. σελ. 133d.

19. «Παρά ταῦτα διερμηνευκότες ἐσμὲν ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ αὐτοῦ θείου Μαξίμου τῆς πρὸς Μαρίνου πρεσβύτερου τὰ περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἔνθα μάτην ἡμῶν τοὺς Γραικοὺς κατατιτῆσθαι ὑποσημαίνει. Ἐπει οὐδὲ αἰτίαν ἡμεῖς ἢ ἀρχὴν τοῦ ἁγίου Πνεύματος φαρμέν τὸν Υἱόν, ὡς αὐτοὶ οἴονται. Ἀλλὰ τὸ ἐνιαζόν τῆς οὐσίας τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ οὐκ ἀγνωσούντες, ὡσπερ προείπαι ἐκ τοῦ Πατρὸς, οὕτως αὐτὸ προείπαι ὁμολογοῦμεν ἐκ τοῦ Υἱοῦ, τὴν ἀποστολὴν δηλονότι ἀντὶ τῆς προοδου νοοῦντες. Εὐσεβῶς οὖν ἐρμηνεύων καὶ τοὺς ἐκατέρην τὴν διὰλεκτον εἰδόντας τὰ πρὸς εἰρήνην ἐκδιδάσκων, ἐν οἷς ἡμᾶς τε δηλαδὴ καὶ τοὺς Γραικοὺς ἐκπαιδεύει κατὰ τι μὲν προείπαι (δηλαδὴ ἐν χρόνῳ), κατὰ τι δὲ μὴ προείπαι (δηλαδὴ ἀιδίως), τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ τοῦ Υἱοῦ»¹.

Τὴν ἐν τῇ καθ' ὑπόστασιν ἢ προσωπικῇ τῶν θείων τῆς ἁγίας Τριάδος προσωπῶν ὑπάρξει τάξιν καὶ διακρίσιν, ἀνεπίτυξαν, ὡς προερέθη, κυρίως οἱ Πατέρες καὶ οἱ ἄλλοι ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας κατὰ τῆς Σαβελλιανῆς τῶν προσώπων συγγύσεως, ἐξ ἧς μέγιστα ζημία ἠδύναντο νὰ προκύψωσιν ἐν εἰσὶ τῇ χριστιανικῇ Θεολογίᾳ καὶ ἠρησκείᾳ. Οὕτω δὲ ἔχοντες καὶ ἐν τούτῳ βάζει τὴν περὶ τοῦ βαπτίσματος ἐντολὴν τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς ἀποστόλους, ἐν ᾗ σοφῶς ἢ τε ἐνόητος καὶ ἡ διακρίσις τῶν θείων προσώπων καὶ ἡ τάξις ἐρμηνεύεται², εἰδίδαξαν ὅτι ἦτο δυνατόν σαφέστερον καὶ ἀκριβέστερον περὶ τούτου, χρησάμενοι καὶ τῷ ἐμπροθέτῳ δι' Υἱοῦ καὶ ἀλλαγῆ μὲν, ἰδίᾳ δὲ ἐν τῇ συνήθει ἐκφράσει «δι' Υἱοῦ τὸ Πνεῦμα τῷ Πατρὶ συνάπτεται». Πρὸς βεβαίωσιν δὲ ὅτι καὶ ἐν τοιαύταις τῶν Πατέρων καὶ τῶν ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν συγγραφεῶν τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου

Ἐκκλησίας ἐκφράσσειν οὐδὲν ὑπάρχει τὸ δυνατόν νὰ παρεξηγηθῆ καὶ ἀφορμὴν παράσχη εἰς συνάφειαν τῶν προσώπων καὶ ἐν τοῖς προσωπικοῖς αὐτῶν καὶ διακριτικοῖς γνωρίσμασι, παρὰ τῆμεν ὀλίγα ἐκ πολλῶν χωρία, τὰ ἐπόμενα.

20. «Θεὸν ἐκ Θεοῦ προσκυνούντες καὶ τὸ ἰδιάζον τῶν ὑποστάσεων ὁμολογοῦμεν καὶ μένομεν ἐπὶ τῆς μοναρχίας, εἰς πλῆθος ἀπεσχισμένων τὴν Θεολογίαν μὴ σκεδανύντες, διὰ τὸ μίαν ἐν Θεῷ Πατρὶ καὶ Θεῷ Μονογενεῖ τὴν εἶσιν μορφήν θεωρεῖσθαι τῷ ἀπαρραλλάκτῳ τῆς Θεότητος ἐνοικιζομένῃ. Υἱὸς γὰρ ἐν τῷ Πατρὶ καὶ Πατὴρ ἐν τῷ Υἱῷ· ἐπειδὴ καὶ οὕτως τοιοῦτος, ὅσος ἐκεῖνος, κάκεινος ὁσπερ οὗτος, καὶ ἐν τούτῳ τὸ ἐν Καὶ ὡσπερ ἐπὶ τῶν τεχνικῶν κατὰ τὴν μορφήν ἢ ὁμοίωσιν, οὕτως ἐπὶ τῆς θείας καὶ ἀσυνθέτου φύσεως ἐν τῇ κοινῇ τῆς Θεότητος ἐστὶν ἡ ἔνωσις. Ἐν δὲ καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα καὶ αὐτὸ μοναδικῶς (=ἐν διακρίσει, κεχωρισμένως) ἐξαγγελούμενον δι' ἐνὸς Υἱοῦ τῷ ἐνὶ Πατρὶ συναπτόμενον καὶ δι' ἐαυτοῦ συμπληροῦν τὴν πολυῤῆμνητον καὶ μακαρίαν Τριάδα, οὐ τὴν πρὸς Πατέρα καὶ Υἱὸν οἰκείωσιν ἰκανῶς ἐμφαίνει τὸ μὴ ἐν τῷ πλῆθει τῆς κτίσεως τετάχθαι, ἀλλὰ μοναχῶς ἐκφρανεῖσθαι. Οὐ γὰρ ἐν τῶν πολλῶν ἐστὶν, ἀλλ' ἐν ἐστὶν. Ὡς γὰρ εἰς Πατῆρ, καὶ εἰς Υἱόν, οὕτω καὶ ἐν Πνεύμα ἁγίον Πατρὶ δὲ καὶ Υἱῷ κατὰ τοσοῦτον ἡνωται, καθ' ὅσον ἔχει μονὰς πρὸς μονὰς τὴν οἰκειότητα»³.

21. «Ἡ τοίνυν ὁδὸς τῆς Θεογνωσίας ἐστὶν ἀπὸ ἐνὸς Πνεύματος διὰ τοῦ ἐνὸς Υἱοῦ ἐπὶ τὸν ἕνα Πατέρα· καὶ τὰνάπαλιν ἡ φυσικὴ ἀγαθότης καὶ ὁ κατὰ φύσιν ἁγιασμὸς καὶ τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα ἐκ Πατρὸς διὰ τοῦ Μονογενοῦς ἐπὶ τὸ Πνεῦμα διήκει. Οὕτω καὶ αἱ ὑποστάσεις ὁμολογοῦνται καὶ τὸ εὐσεβὲς δόγμα τῆς μοναρχίας οὐ διαπίπτει»⁴.

22. «Τὸ δὲ Πνεῦμα τὸ ἅγιον Πατρὶ μὲν καὶ Υἱῷ συναριθμεῖται, διότι καὶ ὑπὲρ τὴν κτίσιν ἐστὶ τέτακται (=ἔχει τάξιν) δὲ ὡς ἐν Εὐαγγελίῳ δεδιδάγμεθα παρὰ τοῦ Κυρίου εἰπόντος· Πορευθέντες βαπτίζετε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύμα-

1. Ἀναστ. Βιβλιοθηκ. (ἔκμ. 860) ἐπιστολ. πρὸς Ἰωάν. διὰκ. παρὶ Ζοφικαθίου ἐν τῷ περιήμῳ περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος συγγράμματος αὐτοῦ ἐν τόμ. 1 σελ. 175 τῆς παρὰ Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρου μεταφράσεως αὐτοῦ, ἐν Πατρῶν-πόλει 1797.

2. Ματθ. 28, 19. «Ἐδύθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐπιτελάμεθα ὑμῖν». Πρὸβλ. καὶ 1 Ἰωάν. 5, 7. «Ὅτι τρεῖς εἰσὶν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ Πατὴρ, ὁ Λόγος καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἐν εἰσίῳ».

1. Μ. Βασιλ. π. τοῦ ἁγ. Πνεύμ. πρὸς Ἀμ φιλόχ. κεφ. 18, § 45. Migne τόμ. μεγ. Βασιλείου 4, σελ. 151, 152, ἐκδ. Gaume τόμ. 3, σελ. 52a καὶ εἰ.

2. Μ. Βασιλ. αὐτόθι κεφ. 18, § 47. Migne αὐτόθι σελ. 153b Gaume αὐτόθι σελ. 54e.

τος. Ὁ δὲ προτιθεὶς Υἱοῦ ἢ πρεσβύτερον λέγων Πατρός, οὗτος ἀνθίσταται μὲν τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ, ἀλλότριος δὲ τῆς υἱαιουσύνης πίστεως μὴ ἂν παρέλαβε τρόπον δοξολογίας φυλάττων, ἀλλ' ἐαυτῷ καινοφωνίαν εἰς ἀρέσκειαν ἀνθρώπων ἐπινοῶν. . . . Ἀλλ' οὐδὲ τοῦ Μονογενοῦς πρότερον (τὸ Πνεῦμα) οὐδὲν γὰρ μέσον Υἱοῦ καὶ Πατρὸς. Εἰ δὲ μὴ ἔστιν ἐκ Θεοῦ (δῆλα δὴ Πατρός), διὰ Χριστοῦ δὲ ἔστιν (αἰδιώς), οὐδὲ ἔστι τὸ παράπαν. Ὡστε ἡ περὶ τὴν τάξιν καινοτομία αὐτῆς τῆς ὑπάρξεως ἀθέτησιν ἔχει, καὶ ὅλης τῆς πίστεως ἔστιν ἄρησις. Ὁμοίως οὖν ἔστιν ἀσεβὴς καὶ ἐπὶ τῆν κρίσιν καταγαγεῖν (τὸ Πνεῦμα) καὶ ὑπεριθένας αὐτὸ ἢ Υἱοῦ ἢ Πατρὸς ἢ κατὰ χρόνον ἢ κατὰ τάξιν»¹.

[ἔπεται συνέχεια]

† Ο ΑΓΧΙΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΟΙ ΤΙΤΛΟΙ

ΚΙΛΙΚΙΑΣ ΜΕΛΙΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΡΟΔΟΣΤΟΛΟΥ

Ἀφορμὴν λαμβάνων ἐκ τῶν ἐν τῷ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17 Μαρτίου 1897 καὶ ἀριθμ. 61 φύλλῳ τῆς «Κωνσταντινουπόλεως» καὶ ἀλλαχού δημοσιευθέντων περὶ τοῦ Μητροπολίτου Κιλικίας καὶ τοῦ χωρεπισκόπου Μελιτουπόλεως προτάγματι εἰς τὴν ἐξῆς σημείωσιν.

α') Περὶ τοῦ Κιλικίας.

Ὡς ἐκ τῶν Συνταγματικῶν τῶν θρόνων τῶν ἐκκλησιῶν δῆλον γίνεται, οἱ τίτλοι τῶν Μητροπολιτῶν καὶ τῶν Ἐπισκόπων ἀνέκαθεν ὠρίσθησαν ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν πόλεων, αἵτινες ἐχρησίμευον ἔδρα τῶν Μητροπολιτῶν καὶ Ἐπισκόπων. Ἐν δὲ ταῖς φήμαις τῶν Μητροπολιτῶν προσετέθησαν καὶ τὰ ὀνόματα τῶν χωρῶν ἢ ἐπαρχιῶν, ἐν αἷς αἱ Μητροπόλεις. Οὕτως ἀναγινώσκωμεν.

Ἐπαρχίας	Καππαδοκίας	Ὁ Κιαισαρείας
»	Ἀσίας	Ὁ Ἐφέσου
»	Ἑλλησπόντου	Ὁ Κυζίκου
»	Ροδόπης	Ὁ Μαρωνείας
»	Νήσου Λέσβου	Ὁ Μιτυλήνης

πάσης Λέσβου κτλ.¹

Τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος, πρόδηλον ὅτι ἐσφαλμένως γράφεται Μητροπολίτης Κιλικίας· διότι ἡ Κιλικία ἐστὶν ἐπαρχία ἢ χώρα, Μητρόπολις δὲ αὐ-

τῆς ἢ Ταρσόσ· διὸ καὶ ἐν τοῖς Συνταγματικῶν ἀναφέρεται Ταρσοῦ ἢ Ταρσοῦ καὶ Ἀδάων ὑπερίτερος καὶ ἔξαρχος πρώτης καὶ δευτέρας Ἐκκλησίας¹.

β') Περὶ τοῦ Μελιτουπόλεως.

Ἐν τοῖς Γεωγραφικῶν χάρταις οὐδεμίαν πόλιν ἀναφέρεται ὑπὸ τὸ ὄνομα Μελιτουπόλεως ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἑλλησπόντου· μνημονεῖται δὲ ἐν ἀρχαίοις μὲν γεωγραφικῶν χάρταις πόλις Μιλητόπολις, ἐν Συνταγματικῶν δὲ ὑπὸ τὸ ὄνομα Μιλητοῦπολις Ἐπισκοπὴ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἑλλησπόντου, ὑπὸ τὴν Μητρόπολιν Κυζίκου². Ἐντεῦθεν προφανές, ὅτι πρόκειται περὶ τῆς Ἐπισκοπῆς ταύτης. Ὅθεν γραπτέον Μιλητουπόλεως καὶ οὐχὶ Μελιτουπόλεως.

γ') Περὶ τοῦ Ροδοστόλου.

Ἡ Ροδόστολος ἢ Δοροστόλος ἢ Δορρόστολος, καὶ Δρόστρα μετὰ ταῦτα³ ἐστὶν ἡ σημερινὴ παραδουναβίος πόλις Σιλιστρία. Ἦν δὲ ἡ Ροδόστολος πάλαι μὲν Ἐπισκοπὴ ὑπὸ τὴν Μητρόπολιν Μαρκιανουπόλεως⁴, ἣτις ἐστὶν ἡ πάλαι πρωτεύουσα τῆς Βουλγαρίας Πρεσλάβα, μετὰ δὲ ταῦτα Μητρόπολις ὑπὸ τὸν τίτλον Δρόστρας καὶ Προϊλάβου⁵. Κατὰ δὲ τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλγαρικῆς Ἐξάρχιας, καθ' ὃν αἱ ἐν τῇ Βουλγαρικῇ Ἠγεμονίᾳ Μητροπόλεις ὀρίζονται εἰς 6, ἡ Μητρόπολις, ἣς ἔδρα τὸ Ρουσσούκιον, ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς ὁποίας ὑπάγεται καὶ ἡ Σιλιστρία φέρει τὸ ὄνομα Δοροστόλ Τσερβένοσι. Ἐπομένως ἡ Ἐπισκοπὴ Ροδοστόλου, οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει πρὸς τὰς ὑπὸ τὴν Μητρόπολιν Ἀδριανουπόλεως πάλαι διακλαμψάτας ἐπισκοπάς· ὅπως δὲ ἐσφαλμένον ἐστὶ τὸ ἐκ τῆς ἀπλῆς ἀναγνώσεως ἐν τῷ Συνταγματικῷ «Ἐπαρχίας Αἰμιμόντου» καὶ «Ἐπαρχίας τῆς αὐτῆς» συμπέρασμα. Ἐκ τούτων δῆλον καθίσταται, ὅτι, ἐὰν οὐχὶ ἀντικανονικὸς, ἀνέμρστος ὅμως ἐστὶν ὁ τίτλος Ροδοστόλου, διὰ τὸν ἐν Σαράντα Ἐκκλησίας χωρεπίσκοπον τοῦ Μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως· καθόσον μέγιστα ὁ ἀριθμὸς τῶν πάλαι διακλαμψαῶν ὑπὸ τὴν Μητρόπολιν Ἀδριανουπόλεως Ἐπισκοπῶν ἀνέρχεται εἰς 11, ἐξ ὧν γνωστόταται εἶσι περὶ τὰς Σαράντα Ἐκκλησίας αἱ ἐξῆς.

Ὁ Σκοπέλου. ΒΔ. 3 ὄρες. Ἡ κόμη αὕτη ἄχρι σήμερον δικισώζει τὸ ὄνομα τῆς.

Ὁ Βρόσεως. ΝΑ. 5 ὄρες, νῦν Βουναρ-Χισάρ.

Ὁ Ἀραδιουπόλεως. Ν. 7 ὄρες, νῦν Λουλι Βουργάζ, καὶ

Ὁ Τζωίδων. Πιθανῶς ἡ πόλις Σαράντα Ἐκκλησίας, ἡ ἀρχαία πόλις ἐν τοῖς πέριξ ταύτης.

1. Αὐτῆσι σελ. 468. — Συνταγματικῶν τῶν ὑπὸ τὸν Οἰκουμηνικὸν Θρόνον ἐπαρχιῶν τοῦ 1896 σελ. 10.

2. Αὐτῆσι σελ. 458.

3. Αὐτῆσι σελ. 496, 518.

4. Αὐτῆσι σελ. 463.

5. Αὐτῆσι σελ. 518.

1. Μ. Βασιλ. ἐπιστ. 52 § 4 Γαῦμο τόμ. 3, σελ. 208c.

4. Ἴδε Ρ. καὶ Π. Συν. Θ. καὶ Ι. Καν. Τόμ. Ε'. σελ. 455.

Ὅθεν κάλλιστα, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἡδύνατο νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς ἕκ τῶν τίτλων τούτων, ὡς μᾶλλον προσήκων καὶ συνῶδον πρὸς τὸ εὐπρεπές.

Ταῦτα ἐν συντομίᾳ καὶ προχείρως, ἀπορρανεύθησαν δὲ οἱ μᾶλλον ἀρμόδιοι πρὸς κρείσσονα δικαστήριον καὶ διακρίτως.

Φανάριον 28 Μαρτίου 1897.

Ἄρχ. ΜΕΛΙΣΣΗΝΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΤΟΣ

ΥΠΟ

I. Δ. ΑΡΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ

Καθηγητοῦ τῆς Ἱστορίας καὶ Φιλοσοφίας

ἐν τῇ Π. Μ. τοῦ Γένους Σχολῆ*

Ἡ μεγαλοφυΐα ἐστὶ δῶρον οὐράνιον, φωτισμός τις ἀπρόοπτος τοῦ νοῦ. Ὁ μεγαλοφυὴς ὄρα καθαρώτερον τῶν ἄλλων. Ὁ μεγαλοφυὴς τηλεσκοπεῖ μείζονα μίσην τῆς ἀληθείας ἢ οἱ πολλοὶ τῶν βροτῶν. Ἡ δύναμις αὐτῆ τοῦ ἀνακαλύπτειν ἀπαιεὶ δέδοται, ἀλλὰ κατὰ κλήρους ἀνίστους. Ἄλλ' ὑπὸ τίνα μορφήν ἐμφανίζεται τὸ πρῶτον ἢ ἀνακλύψις; Ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς ὑποθέσεως. Ἡ ὑπόθεσις ἐστὶν ἡ πρώτη λάμψις τῆς ἀνακλύψεως. Ὁ Rabier ἐν τῇ λογικῇ αὐτοῦ πεπραγμένης ὑποστηρίζει ὅτι «ἡ ὑπόθεσις ἐστὶν ὁ πρῶτος καὶ ὁ οὐσιωδέστερος τῆς ἐπιστήμης παράγων». Ἀναντίρρητόν ἐστιν ὅτι ἡ γνῶσις νόμου τινός, φυσικοῦ, φυσιολογικοῦ ἢ ἱστορικοῦ οὐδῶλος ἐστὶ τὸ ἐξαγόμενον οὔτε τῆς ἀπλῆς παρατηρήσεως οὔτε διδόμενον τι ἐκ προτέρων. Δίαν εὐχερῶς ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ ὑπόθεσις ἐν ταῖς πειραματικαῖς ἐπιστήμασι ἐστὶν ἀναγκαία. Βαθύτερον ἱερυνῶντες διαθεσάζομεν ὅτι τῆς ὑποθέσεως χρῆσις γίνεται ὡσαύτως καὶ ἐν ταῖς θεωρητικαῖς ἐπιστήμασι. Καὶ αὐταὶ αἱ μαθηματικαὶ ἀλήθειαι ἐν ἀρχῇ φέρουσι τὸν χαρακτῆρα ἀπλῆς ὑποθέσεως, ὡς διὰ μακρῶν περὶ τούτου ἐπραγματεύσατο ὁ Γεώργιος Lechalas ἐν τῇ φιλοσοφικῇ αὐτοῦ Κριτικῇ· ὁ δὲ δόξατος ἀστρονόμος (Gauss ὁμολογῶν τὴν θέσιν ἐν ἣ εὐρήθη ποτὲ μὴ δύναμιος ἵνα ἀποδείξῃ σπουδαῖόν τι θεώρημα τῆς ὑπερβατικῆς ἀριθμητικῆς, προστίθεισιν α' Ἀπὸ τεσσάρων ἤδη ἐτῶν οὔτε μία ἐδομάς περῆλθεν ἄνευ ἐπιμόνου διασκέψεως πρὸς ἄσιν τῆς δυσχερεῖας ταύτης. Ἐν τούτοις ἀπασαι αἱ μελέται μου ἀπέβησαν ἔργοι καὶ ἠναγκαζόμενον τεθλιμμένος ἵνα ρίπτω τὸν κλάμον. Τέλος πάντων ἐπέτυχον τοῦ ποθομένου πρὸ δύο ἡμερῶν, οὐχὶ συνειπῆξ τῶν ἐπιμόχθων καμάτων μου, ἀλλὰ μόνον τῇ θεῷ χάριτι. Ὡς ἡ ἀστραπὴ αἰφνιδίως φαίνεται, οὕτω τὸ αἰνίγμα μου εὐρήθη λελημένον. Παράδοξον

ἀληθῶς πῶς ἡ λύσις τοῦ αἰνίγματος ἤδη μοὶ φαίνεται εὐχερεστέρη τῆς λύσεως πολλῶν ἐτέρων ζητημάτων πρὸς ἃ οὐτ' ἐσχόλασα τοσούτον χρόνον, ὅσον πρὸς τούτου. Ἡ ὁμολογία τοῦ διακτήμου τούτου ἀνδρὸς αἶρει πᾶσαν ἀμφιβολίαν, προκειμένου περὶ τῆς μεγάλης χρησιμότητος τῆς ὑποθέσεως ἐν τοῖς μαθηματικοῖς. Ὁ Θωμάς Buckle ἐν τῇ περὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ ἱστορίᾳ αὐτοῦ λέγει ὅτι μόνη ἡ παρατήρησις ἀνακαλύψει οὐκ παράγει καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν λόγων αὐτοῦ σπουδαίων μνημονεύει γεγονότων. Ὁ Bordas Desmoulin ἐν τῇ περὶ τῆς Καρτεσιανῆς φιλοσοφίας πραγματείᾳ αὐτοῦ ἔγραφε: «Τὰ ὑπέροχα πνεύματα ἤστραψαν διὰ τῆς γονίμου τολμῆς τῶν ὑποθέσεων. Ἡ ἄρετὴ τῆς μεγαλοφυΐας ἐστὶ τὸ ἀνακαλύπτειν οὐδὲν δι' οὐσιώδεις ἐν τῇ φύσει ἀνακαλύπτεται μὴ ὄν καρπὸς τῆς ὑποθέσεως. Ἡ ὑπόθεσις, ἡ ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς σθενεῖς ἀληθείας φέρουσα, οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν ἢ ἡ πτῆσις τῆς μεγαλοφυΐας πρὸς τὰς ἀρχάς. Παρκαλείποντες πλείους ὁμολογίας ἐπιλέγομεν. Ἡ ἐπιστημονικὴ μέθοδος συνίσταται ἐκ τριῶν λειτουργιῶν τοῦ πνεύματος: ἐκ τῆς παρατηρήσεως, τῆς ὑποθέσεως καὶ τῆς ἀποδείξεως.

Ἄλλὰ μὴ ὑποληθῆ ὅτι πάντες οἱ μεγαλοφυεῖς ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς ὑποθέσεως ὁρῶσι κατὰ πρῶτον τὴν ἐπιστημονικὴν ἀλήθειαν ὑπάρχουσι τινες οἵτινες συναισθάνονται, οὕτως εἰπεῖν, ἐνστάτως τὴν ἀλήθειαν, πρὶν ἢ αὐτὴ ἀποδειχθῇ. Λέγεται ὅτι ὁ Κοπέρνικος, βεβαίως περὶ τῆς θεωρίας αὐτοῦ τῆς ἀναγομένης τῇ κινήσει τῆς γῆς, ἤκουσε τινος ἀντιλέγοντος αὐτῷ οὕτως ἐπεί: Εἰ τὸ σὸν σύστημα, Κοπέρνικε, ἀληθές ἐστιν, δέον ὅπως ἡ Ἀρροδίτη ἔχη φάσεις ὡς ἡ σελήνη· ἐπειδὴ δὲ αὐτὴ οὐκ ἔχει, ἄρα τὸ σὸν σύστημα ἐστὶ πλημμελές. Τί ἀπαντᾷς τῇ ἐνστάσει μου ταύτη; «Οὐδὲν δύναμαι ἵνα ἀπαντήσω», ἔφη αὐτῷ ὁ Κοπέρνικος· ἀπέπειθα ὅμως ὅτι ὁ Θεὸς εὐδοκῆσει ὡς εὐρήθῃ ἡ ἀπάντησις τῇ ἐνστάσει σου ταύτη»· ὁ Γαλιλαῖος ἀπήντησεν ἀνακαλύψας διὰ τοῦ τηλεσκοπίου ὅτι καὶ ἡ Ἀρροδίτη ἔχει φάσεις ὡς ἡ Σελήνη. Τὴν πεποιθήσιν τοῦ Κοπέρνικου ἐδικαίωσεν ἡ ἀνακλύψις αὐτῆ. Εἰ καὶ ἡ μεγαλοφυΐα ἐστὶν ἐποπτικὴ, ἀμεσος, γεγονός τι ἀρχικόν, οὐχ ἦττον ὑπόκειται συνθήκαις τισίν. Ἡ κυρία πρὸς δρᾶσιν αὐτῆς συνθήκη ἐστὶν ἡ ἀνένδοτος ἐργασία, ἥτοι ἡ σύντομος παρατήρησις καὶ ἡ βαθεῖα σκέψις. Τούτῳ μόνῳ τῷ ὄρω καθίσταται ὁ ἄνθρωπος ἄξιος τῆς ἀνεκτιμῆτου ταύτης δωρεᾶς. Τούτο ἐνοεῶν καὶ ὁ ἀνακαλύψας τὸν θεμελιώδη νόμον τῆς οὐράνης μηχανικῆς Νεύτων τῷ ἐρωτῶντι αὐτὸν τίνα τρόπον ἐφίκετο τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης ἀπεκρίνατο. «Διηνεκῶς περὶ τούτου διανοοῦμενος». Διὰ τῆς τοιαύτης διανοητικῆς ἐνεργείας ὁ ἐπιστήμων οὐκ ἀνακαλύπτει, ἀλλ' ἀπλῶς δρᾷται τῆς οἰκείας μεθόδου πρὸς μελέτην τῆς φύσεως καὶ ἀνυφύεται μέχρι τοῦ σημείου, ἐν ᾧ κείνται ἡ ἐπιστήμη, δηλονότι ἀκριβῆ προσκτάται γνῶσιν ἀπατῶν τῶν προγενεστέρων ἀνακαλύψεων, δι' ὧν

* Συνίχεαι ἀπὸ πελ. 27 - 32.

δυνατόν καθίσταται αὐτῷ ἡ ἐξακολούθησις τῆς περικριτέρας σταδιοδρομίας αὐτοῦ. Ἴδου ἐν τίνι συνίσταται ἡ ἀπραϊότητις πρὸς ἐπιστημονικὴν ἀνακάλυψιν συνθήκη. Ἄλλ' αὕτη οὐκ ἐστὶν ἡ αἰτία τῆς ἀνακαλύψεως. Μέθοδος ἀγούσα τὸ πνεῦμα εἰς τὴν ὁδὸν τῶν ἀνακαλύψεων ὑπάρχει. Ἀλλὰ μέθοδος πρὸς ἀνακάλυψιν οὐχί. Μόνη ἡ μεγαλοφυΐα ἀνακαλύπτει. Ἡ ὑπόθεσις ἐστὶν ἡ πρώτη λάμψις τῆς ἀνακαλύψεως· ἀπαιτεῖται ὅμως σπουδὴ βραβεῖα ὅπως ὁ σφόδρ πεισθῆ ἢ αὕτη ἐστὶ φῶς ἀληθινόν καὶ οὐχὶ ὀπτική τοῦ πνεύματος ἀπάτη. Πᾶσα ὑπόθεσις δέον ὅπως κυρωθῆ ὑπὸ τῆς πείρας. Ἀκούσωμεν τοῦ Κεπλέρου ἐξομολογημένου πῶς ἐποίησατο τὴν ἀνακάλυψιν ἐνός τῶν νόμων, οὔτινες ἀέδιον κατέστησαν τὴν μνήμην αὐτοῦ. «Εὐρῶν ἀπαξ, φασὶν οὗτος, τὰς πραγματικὰς διαστάσεις τῶν τροχιῶν, διὰ τῶν παρατηρήσεων τοῦ Βραχίου (ἀστρονόμου) καὶ δι' ἀνευδύτου μακρᾶς ἐργασίας μου, ἀνεκάλυψα τελευταίαν τὴν ἀναλογίαν τὴν ὑφισταμένην μεταξύ τῶν περιοδικῶν χρόνων καὶ τῆς ἐστάσεως τῶν τροχιῶν τούτων. Ἦν ἡ 8 μαρτίου 1618, ὅτε ἡ ἀνακάλυψις αὕτη συλληφθεῖσα κατ' ἀρχὰς ἐν τῷ νῷ, ἀδεξίως δὲ δοκιμασθεῖσα δι' ὑπολογισμῶν, ἀπεριφρόνη ὑπ' ἐμοῦ ὡς ἡμαρτημένη· εἶτα δὲ ἀναπαρχειθεῖσα ὑπ' ἐμοῦ τῇ 15 μαΐου μετὰ νέας ἐντάσεως διεσκέδασε τὰ σκότη τῆς διανοίας μου, παραγαγούσα ἐν ἐμοὶ τὴν βεβαιότητα μετὰ δεκαπενταετῆ ἐργασίαν μου ἐπὶ τῶν παρατηρήσεων τοῦ Βραχίου καὶ ταῖς ἰδίαις μου μελέταις, συναρπάζουσαις ὀλοσχερῶς ἐκείναις. Ἦδη βεβαίως εἶμι ὅτι εὐρίσκομαι ἀπέναντι ἀληθείας ἀναμφισβητήτου». Ἴδου μαρτυρία αὐθεντικὴ τῶν λεγομένων μου.

Ὁ ὕλισμός ὀριστικῶς ἀπορρίπτεται καὶ ἀποτροπιᾶζεται πᾶν ὃ τι ὑπέρχεται τῆς πείρας. Ἡ θετικὴ δὲ φιλοσοφία παραδέχεται ὡς νόμους, ὅτι μόνον τὴν πείραν ἡμῶν εἰσπείρειται ἀποστρέφει δὲ τὴν προσοχὴν αὐτῆς ἀπὸ πάσης θεωρίας ὑπερδυναούσης τὴν ἀπλὴν τῶν γεγονότων διάταξιν. Τούτου ἕνεκα αἱ θεωρίαι αὐταὶ ὡς ἀντεπιστημονικαὶ ἀποκηρύσσονται.

Ἄλλὰ θρῆσκετε. Ὁ ὕλισμός ἀποτίθεται τὴν ἀρχὴν· ἡ δὲ ἰδεολογία στεφάνοις ἀναδομένη τὴν κεφαλὴν ἐν χαρᾷ προσαγορεύεται. Ἠρξάτο ἡ ἀντίδρασις· ὁ μὲν ἀστὴρ τοῦ ὕλισμου πρὸς ἐσπέραν ἀποκλίνει· ἡ δὲ ἠριγένεια τῆς ἰδεολογίας· Ἦὼς ἐφάνη ἦδη ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ ὀρίζοντι. Ἡ λέξις ἰδεολογία ἐνταῦθα περιλαμβάνει τὰ συστήματα ἐκείνα, ἅπερ, μηδαμῶς παρενοούντα τὸ ἀκαταμάχητον κύρος τῶν γεγονότων, εἴτε φυσικῶν εἴτε ἱστορικῶν, βεβαιοῦσιν ὅτι ταῦτα στεροῦνται ἰδίου φωτός· καὶ οὕτε φέρουσιν ἐν ἑαυτοῖς ἀπασαν τὴν ἐρμηνείαν αὐτῶν, ἀλλ' ὅτι ἀδιασπᾶτως συνδέονται μετὰ τινος, ὅπερ ἐμπροσθεν αὐτῶν γέγονεν. Ἡ ἰδεολογία περιλαμβάνει ὡσαύτως καὶ τὴν πεποιθήσιν ὅτι, εἰ καὶ ἡ πείρα καὶ ἡ παρατήρησις ἐστὶ λειτουργία τοῦ πνεύματος, ἀλλ' οὐκ ἐστὶν οὕτε ἡ μόνη οὕτε ἡ σπουδαιότερα.

Ἡ ἰδεολογία τελευταίον διαπρυτῶς κηρύττει

ὅτι ὀπισθεν τῆς σκηνῆς, ἐν ᾗ ἀνελλίσσεται τὸ ἄραγμα τῆς ἱστορίας καὶ τὸ θέαμα τῆς φύσεως, κρύπτεται ἀόρατός τις αἰτία, μυστηριώδης τις δημιουργὸς προτάξας τὰ πάντα κατὰ νόμους. Ἐν τοιαύτῃ εὐρυτάτῃ ἐννοίᾳ ἐκλαμβάνω ἐνταῦθα τὴν λέξιν ἰδεολογία, καὶ οὐχὶ ἐν τῇ περιωρισμένῃ φιλοσοφικῇ αὐτῆς σημασίᾳ.

Παρακμὴ τοῦ ὕλισμου καὶ ἀναγέννησις τῆς ἰδεολογίας. Ἐκ τῶν κόλπων αὐτῶν τούτων τῶν φυσικῶν καὶ φυσιολογικῶν ἐπιστημῶν ἀκούεται φωνὴ διαμαρτυρήσεως ἡ ἐπομένη. Ἐκ μόνης τῆς ἰδέας καὶ μόνον ἐξ ἐκείνης ἐκπορεύεται πᾶσα πρωτοβουλία. Οἱ ταῦτα κηρύττοντες οὐκ εἰσι φιλόσοφοι ἀλλὰ διακεκριμένοι φυσιολόγοι. Ἐν τῷ χορῷ τούτων πρωταγωνιστοῦσιν ὁ Κλαύδιος Βερνάρδος καὶ ὁ Pasteur, οἱ τὰς βιολογικὰς ἐπιστῆμας ἀνακαινίσαντες. Ἡ δὲ ἀνακαινίσις αὕτη ὀφείλεται τῷ μεγαλεῖῳ τῶν ὑποθέσεων αὐτῶν. Οἱ ἀπροσωπώληπτοι οὗτοι τῆς ἐπιστήμης σκαπανεῖς πολῦτιμοι τῇ ἀνθρωπότητι εὐεργεσίαν προσήνεγκαν. Οὗτοι διετρέψαν τὴν κυριαρχίαν τῆς ἰδέας ἐπὶ τῶν φαινομένων. «Ὅρατε μὴ ἐκλίπη ἡ χρῆσις τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν ὑποθέσεων» βοᾷ ὁ Κλαύδιος Βερνάρδος. «Ἡ ἰδέα, ἐξακολουθεῖ ὁ αὐτός, ἐστὶν ἡ ἀρχὴ παντός διανοήματος καὶ πάσης ἀνακαλύψεως. Ταύτη μόνη ἀπόκειται πᾶν εἶδος πρωτοβουλίας». Καὶ οὗτοι μὲν τὴν ἡγεμονίαν τῶν ἰδεῶν ἐπὶ τῆς ὕλης ἀνακηρύσσουσιν· ἕτεροι δὲ τὸ κράτος τῆς ἐπιστήμης συστέλλουσι καὶ αἰρουσιν ἀπ' αὐτῆς ὅν ἐκ συναρπηγῆς περιεβέβλητο ἱερὸν μανθῶν, ὃν ὀλοκλήρον γενεὰ ἱεροσύνω ἀπὸ τῆς θρησκείας ἀρπάσασα ἱεροφάντην ἐκείνην προχειρίσατο.

Μάρτυς ἀψευδῆς τῶν λεγομένων μου ἐστὶ, πρῶτον, πραγματεῖα τις, προελθούσα ἐκ τῆς θετικῆς φιλοσοφίας, μετ' ἐπιγραφῆς «ἡ λατρεία τῆς ἐπιστήμης»· τοῦτέστιν ἡ θρησκεία τῶν γεγονότων. Δεύτερον, συγγραφὴ τις τοῦ Ernest Renan μετ' ἐπιγραφῆς «τὸ μέλλον τῆς ἐπιστήμης», καὶ ἕτεροι πλείοται. Ἀληθέστατον τυγχάνει καὶ ἀναντίρρητον ὅτι ἡ ἐπιστήμη συνέλαβεν ἐπὶ τεσσάρων κειμένων ὅλην τὴν ἀπονενομημένην ἀξίωσιν ὅπως ἀντικαταστήσῃ ἑαυτὴν τῆς θρησκείας καὶ ἐπομένως ἀπολαύῃ τῶν προνομίων ἐκείνης. Ἦδη ἡ ἐπιστήμη συνειδυῖα ἑαυτὴν διαμαρτύρεται ἐντόνω, ἀποκηρύττει ὡς νόθους υἱούς αὐτῆς τοὺς ἀπελάσοντας ἀπὸ τοῦ περιόλου αὐτῆς τὴν ἰδέαν· τὰς δὲ ἐν ὀνόματι ἐκείνης γενομένας ὑπ' αὐτῶν τρανὰς ἐπαγγελίας μὴδὲ τὸ παράπαν ἐκπληρωθεῖσας, ὀθνεῖα ὅλως καὶ ἀλλοτρίαι αὕτη ἀποκηρύττει· ἐκείνοι μὲν κομπορρημόνως καὶ μεγαλαυχῶντες μελφοδικῶς ἐτόνιζον ὅτι μόναι αἱ μαθηματικαὶ, αἱ φυσικοχημικαὶ, μόναι αἱ φυσιολογικαὶ καὶ αἱ φιλολογικαὶ ἐπιστῆμαι, ὡς ἡννόουν αὐτάς, ἀποτελοῦσι τὸ σύνολον τῶν ὄντως ἐπιστημῶν. Σήμερον δὲ αὐταὶ ἐκείναι, αἱ μόναι ὑπ' αὐτῶν ἐπιστῆμαι κληθεῖσαι, ὁμολογοῦσι πανδημῶς ὅτι παρὰ ταύταις καὶ ὑπερῶν τούτων ὑπάρχουσιν αἱ φιλοσοφικαὶ ἐπιστῆμαι, αἱ τὴν

Δέσποιναν τῶν ἐπιστημῶν ἐν τῇ ἀδιάρρηκτῃ αὐτῶν ἐνότητι ἀποτελοῦσαι. Ταύτης ἀντικείμενόν ἐστί, τὸ παγκόσμιον πρόβλημα· τῶν δ' ἄλλων ἐκάστη ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἐκεῖ καὶ μενέτω. Ἡ αὐτὴ ἀναγεννησις διορθᾶται ἐν τε τοῖς γράμμασι καὶ τῇ τέχνῃ. Ἡ ἰδέα, τὸ πνεῦμα, ὁ Θεὸς ἀρχὴ πάντων αὐτὴ ἐστὶν ἡ τῆς ἀναγεννωμένης ιδεολογίας οὐσιώδης ὁμολογία. Ἡ ἰδέα αὕτη ἐστὶ τὸ πλήρωμα ἀπασῶν τῶν ιδεῶν ἢ κρηπίς τοῦ λόγου· τὸ πῦρ τῆς καρδίας· τὸ ὄπλον τῆς δράσεως· αὕτη ἐστὶν ἡ ἀρχαῖς τοῦ μονοθεϊσμοῦ κρηπίς· τὸ Αὐτὸ Χριστιανισμοῦ. Αὕτη διήκει διὰ κρήτων τῶν αἰῶνων, ποικίλας περιβληθεμένη μορφάς· αὕτη ἐστὶν ἡ κορυφαία τῶν ἐπιστημονικῶν παρὰδόσεων.

Ἐθνικαὶ τε καὶ χριστιανικαὶ παραδόσεις, αἱ τε συνεισκιμασμέναι ὑπὸ τῆς εἰδωλολατρείας καὶ αἱ ἀμιγεῖς καὶ φωτειναί, τὸ ἀπαύγαμα τῆς τῶν προγόνων ἡμῶν ἐποπτικῆς σοφίας καὶ ὁ τελικὸς λόγος τῆς φιλοσοφικῆς αὐτῶν διανοήσεως, τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἐγκρύπτουσιν.

Οἱ ἐξοχώτεροι τῶν μυθολόγων κηρύττουσιν ὅτι ὁ μονοθεϊσμός ἐνυπάρχει ἐν τῷ βῆθει πάσης ἐθνικῆς μυθολογίας, εἰ καὶ νεκρωμένους ὑπὸ τῆς εἰδωλολατρείας καὶ ὅτι οὗτος ἱστορικῶς προηγείται τοῦ πολυθεϊσμοῦ.

Ἡμεῖς ἐνθερακμένοι ἐν ταῖς χριστιανικαῖς παραδόσεσιν ἀνοιξόμεν καὶ τοὺς θεσχυροὺς τῆς ἐθνικῆς ἀρχαιότητος. Ἀναγνώμεν τὸ περιεχόμενον τῆς βίβλου τῶν νεκρῶν, τῆς ἀνευρεθείσης ἐν ταῖς αἰγυπτιακαῖς μωμίαις. «Ἐγὼ εἰμι, λέγει ὁ Θεὸς ἐν αὐτῇ, ἐγὼ εἰμι ὁ ἀγιώτατος, ὁ δημιουργὸς παντός ὅ,τι πληροὶ τὴν γῆν καὶ αὐτῆς τῆς γῆς, τῆς κατοικίας τῶν θνητῶν. Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρχων τῶν αἰῶνων. Ἐγὼ εἰμι ὁ μέγας Θεός, ὁ ἰσχυρὸς, ὁ ὕψιστος, ὁ λῆμπων ἐν μέσῳ τῶν πλανωμένων ἀστέρων καὶ τῶν στρατιῶν, ἀίπερ με̅ δοξολογοῦσιν ὑπερῶν τῆς κεφαλῆς σου. Ἐγὼ εἰμι ὁ κολάζων καὶ κρίνων τοὺς πονηροὺς». Αὕτη ἐστὶν ἡ ὁμολογία τοῦ ἐθνικοῦ Σημιτισμοῦ, συνεισκιμασμένη ἐν τῇ βίβλῳ τῶν νεκρῶν καὶ ὑπὸ ιδεῶν τῆς εἰδωλολατρείας. Ἀνοιξόμεν ἤδη καὶ τοὺς θεσχυροὺς τῆς προγονικῆς ἡμῶν σοφίας. Πάντες οἱ ποιηταὶ ἀπὸ Ὁμήρου μέχρις Αἰσχύλου βρῖθουσι θρησκευτικῶν παραδόσεων. Οἱ ἔλεγειακοὶ κατ' ἐξοχὴν εἰσὶν οἱ διαπρῆστοι κήρυκες τούτων. Ὁ Κλεάνθης ὁ ὁμοῖο τὸν Θεὸν λέγων: «Οὐδὲ τι γίγνεται ἔργον ἐπὶ χθονὶ σοῦ δίχα δαίμων, οὔτε κατ' αἰθέριον πόνον, οὐθ' ἐνὶ πόντῳ, πλὴν ὅποσα βρῖθουσι κακοὶ σφετέρησιν ἀνοίαις.» (Κλεάνθ. ὕμνος πρὸς Δία).

[ἀκολουθεῖ τὸ τέλος]

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΓΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΤΩΝ ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Συνεδρῖσταν τῇ 19 Δεκεμβρίου 1896

Διὰ ταῦτα

Διᾶξον κατ' ἀντιμωλίαν καὶ ἀποφασίζον παμψηφεῖ.

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμὸν Πρωτοκόλλου 142 καὶ ἡμερομηνίας 28 Αὐγούστου 1896 ἀγωγήν τῆς ἐναγωγῆς Φωτεινῆς Ἰωάννου Βήτου, τὸ γένος Σπύρου Τσουβάλου.

Κηρύττει διαλελυμένον τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων γάμον ἐξ ὑπαίτιότητος τοῦ ἐναγομένου Ἰωάννου Βήτου.

Διατάσσει τὴν διὰ τῶν ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσιεῖσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως τρίς συνεχῶς.

Παρέχει τῷ ἐναγομένῳ προθεσίαν 61 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς διὰ τῶν ἐφημερίδων κοινοποιήσεως πρὸς χρῆσιν τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἐφέσεως, καὶ

Ἐπιτίθειν αὐτῷ τὰ δικαστικὰ ἐξόδα καὶ τέλη μετὰ τῶν διαζευκτηρίων μετριαζόμενα εἰς γρόσια 564 καὶ προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπευδόντος.

Ἐν Φιλιππιάτι, τῇ 16 Ἰανουαρίου 1897.

Ὁ Προεδρεύων Ἀρχιερατικῆς Ἐπίτροπος
(ὑ.π.) Οἰκονόμος ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς
(ὑ.π.) Π. Ι. ΓΩΓΟΣ

Ἐπιτίθειν αὐτῷ τὰ δικαστικὰ ἐξόδα καὶ τέλη μετὰ τῶν διαζευκτηρίων μετριαζόμενα εἰς γρόσια 564 καὶ προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπευδόντος.

Ἐν Φιλιππιάτι, τῇ 16 Ἰανουαρίου 1897.

Ὁ Προεδρεύων Ἀρχιερατικῆς Ἐπίτροπος
(ὑ.π.) Οἰκονόμος ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς
(ὑ.π.) Π. Ι. ΓΩΓΟΣ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς εὐσεβὲς ὀρθόδοξον πλήρωμα, ὅτι ἀντίτυπα τῆς ΓΕΡΑΣ ΣΥΝΟΨΕΩΣ τῆς Β' ἐκδόσεως πωλοῦνται ἐν τε τῷ **Πατριαρχικῷ Τυπογραφείῳ** καὶ τοῖς καταστήμασι τῶν κκ. **Δεπάστα—Σφύρα—Γεράρδου.**

Ἡ ΓΕΡΑ ΣΥΝΟΨΙΣ ἐν τῇ β' σελίδι φέρει τὴν μεγάλην Πατριαρχικὴν Σφραγίδα καὶ τὴν τῆς Διευθύνσεως τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἰς τε τὴν ἑλληνικὴν, τὴν τουρκικὴν καὶ τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας, πάσης ἐργασίας ἐκτελουμένης μετὰ ταχύτητος, φιλοκαλίας, καὶ εἰς τιμὰς λίαν συγκαταβατικὰς. Παραγγελίαι τυπογραφικῶν ἐργασίων γίνονται ὁμοίως δεκταὶ καὶ ἐκ τῶν ἐπαρχικῶν.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Βασιλείος (πρόεδρος)
 Δ. Θ. Σανθόπουλος
 Ἰ. Δ. Τανταλίδης (γραμματεὺς).
 Ἀλκιβιάδης Μαυράκης (ταμίας)
 Ἀρχισυντάκτης
ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὄλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετ' ἕντι ἀργυρᾷ 5
 διὰ τὸν κατώτερον κληρὸν καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
 ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγμα χρυσᾷ 25
 ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἄρρονται τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου

ΕΤΟΣ ΙΖ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 4 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 6

Ἡ Ἐκλογή τοῦ Νέου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινοῦ Ε'. τοῦ ἀπο ἐφ' ἑσού

Α'. Συνεδρία Ἐκλογικῆς Συνελεύσεως

Συμφώνως πρὸς τὴν γενομένην πρόσκλησιν τῆ παρελθούσης Κυριακῆς, 30 λήξαντος, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Τοποτηρητοῦ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Κωνσταντινουπόλεως μητροπολίτου Ἐφέσου Κωνσταντίνου συνήλθον ἐν τῷ Μεγάλῳ Συνδικῷ εἰς Α'. Συνεδρίαν τὰ μέλη τῆς Ἐκλογικῆς Συνελεύσεως ἀνεληθόντα εἰς 79, ἀπόντων τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Γένου καὶ Χώρης Διονυσίου ἕνεκα ἀσθενείας, τοῦ ἐκ τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων Γ. Φραγκιᾶ ἐφέντη καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς ἐπαρχίας Προύσης, καὶ συμφώνως τῷ Κανονισμῷ προέβησαν εἰς ἀποσφράγισιν τῶν ὑπὸ τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἀποσταλέντων ψηφοδελτίων καὶ καταρτισμὸν τοῦ καταλόγου τῶν ὑποψηφίων τοῦ χρεούτου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Ὁ Σεβασμιωτάτος Τοποτηρητὴς προκατήρξατο τῆς συνεδρίας διὰ τῆς ἐπομένης προσβλήσεως:

Σεβασμιωτάτοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ καὶ φιλογενέστατοι κύριοι Σύμβουλοι καὶ Ἀντιπρόσωποι.

Ἐν τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ συνεληθόντες ἀπὸ τῆς σήμερον ἐνταῦθα ἀποτελοῦμεν τὴν πρώτην γενικὴν ἐκλογικὴν Συνέλευσιν πάντες ἡμεῖς, ὅσοι ἐσθε

μὲν ἢ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ Γένει θεοῦ ἡμῶν, ἔσθε δὲ ἢ ψῆφος τοῦ ὀρθοδόξου π.ληρώματος συνεκάλουσαν καὶ ὠδήγησαν ὑπὸ τὴν στέγην ταύτην, γέροντες ἐντολῆν καὶ ἀποστολῆν τόσορ ἐψηλῆν καὶ σπουδαίαν, ὅποια ἡ ἐκλογή Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, διαδεχομένου τὸν παραιτηθέντα τοιοῦτον Πατριάρχου κύριον Ἀρθιμον.

Τὸ σήμερον ἐπιβαλλόμενον ἡμῖν καθήκον καὶ δικαίωμα ἐστίν, ὡς γνωστὸν πᾶσιν, ἵνα προβῶμεν συνωθᾶ τοῖς σχετικαῖς ἀρθοῖς τῶν Καρῶν εἰς τὴν ἐν Πνεύματι εἰρήνης καὶ ἀγάπης ἀποσφράγισιν τῶν ἀρχιερατικῶν ψηφοδελτίων καὶ τὸν καταρτισμὸν τοῦ ἀποβ.ληθσομένου εἰς τὴν Σεβαστὴν Αυτοκρατορικὴν Κυβέρνησιν καταλόγου τῶν διὰ τὴν Πατριαρχίαν ἐποψηφίων.

Τὸ ἔργον ἡμῶν τοῦτο ὅσον ἀφ' ἑνὸς φαίνεται ἀπ.λοτρ, ἄλλο τόσορ ἀπατεῖ ἀφ' ἑτέρου ἀγνότητα καρδίας καὶ ἀταραξίαν ψυχῆς. Καὶ ἐνχόμεθα μὲν καὶ παρακαλοῦμεν ἡμᾶς διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶνα τὸ αὐτὸ λέγωμεν πάντοτε, καὶ πάντες ὡμεν καταρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῖ καὶ τῇ αὐτῇ γνώμῃ (Α'. Κορινθ. 1, 10) ἄλλᾶ, καὶ ἂν τοῦτο παρὰ πᾶσι καὶ πάντοτε μὴ ἢ δυνατόν, ἐν τοιαύταις ὁμοσ περιστάσεσιν, ὅποια καὶ ἡ παροῦσα, πρέπει ἢ περικοσμοῦσα ἡμᾶς ἐγνωσμένη

φιλογένεια καὶ σύνεσις τὰ κατισχῆ, πόρρω βάλ-
λουσα πᾶσαν περιττολογίαν, οὐδὲν ἄλλο προκαλοῦ-
σα ἢ ἀκαίρως ζητήσεις, λογομαχίας καὶ ἔριδας,
ἐπιδιώκουσα δὲ μόνον τὸ νομοταγῆς καὶ τῆρ ἐξ αὐ-
τοῦ ἀπορρέουσα πιστῆρ τοῦ καθήκοιτος ἐκπλήρωσιν.

Καὶ ἡμεῖς γὰρ ἐπὶ τὸ κράτος τῶν αἰσθημάτων
τούτων καὶ τῆς γλυκειᾶς ταύτης πεποθήσεως κηρύτ-
τομεν τὴν ἔσφαρξιν τῆς πρώτης ταύτης ἐκλογικῆς
συνελεύσεως. «Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξει ἡμᾶς ἀπει-
στους μόνῳ σερῷ Θεῷ δόξῃ καὶ μεγαλωσύνῃ νῦν καὶ
εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν».

Μετὰ τὴν προσκληθῆν ἀνεκοινώσατο τῇ Συνε-
λεύσει ὅτι τὰ ἀποσταλέντα ψηφοδέλτια ἀνήλθον εἰς
72, τὸ μὲν διῶτι ὑφ' ἐνὸς μητροπολίτου δὲν ἀπε-
στάλη τοιοῦτο, τὸ δὲ, διῶτι τέσσαρες τῶν ἐπαρχιῶν
ἦτοι Κρήτης, Μιτυλήνης, Ἐλασσῶνος καὶ Σβορνικίου
διατελοῦσιν ἐν χρεῖξ. Εἶτα ὀνομασθέντων ὑπὸ τῆς
Α. Σ. τοῦ Τοποτηρητοῦ ψηφολεκτῶν τοῦ ἐκ τῶν
συνδικῶν ἀρχιερέων σεβασμιωτάτου μητροπολίτου
Ἀγγιᾶλου Βασιλείου καὶ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ.
Ε. Μ. Συμβουλίου Ἀντωνίου Σούρλα, ἤρξατο ἡ ἀπο-
σφράγις γενομένη ὑπὸ τοῦ ἀρχιεραγματέως τῆς
Ἐρᾶς Συνόδου πανοσιᾶ. ἀρχιμανδρίτου Κυρίλλου,
χρήρ γραμματέως ἐκπληρῶντος τοῦ Β'. γραμματέως
τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου Ἀλκιβιάδου Μαυράκη, βοη-
θουμένου καὶ ὑπὸ τοῦ ὑπογραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου
Φωτίου. Τῆς ἀποσφραγίσεως περατωθείσης ὑπεδεί-
χθησαν ὑπὸ τῆς ἐπαρχίας ὑποψήφιοι διὰ τὸν Πα-
τριαρχικὸν Θρόνον οἱ ἐπόμενοι:

Ὁ Τοποτηρητῆς τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Μη-
τροπολίτης Ἐρείου Κωνσταντίνος διὰ ψήφων 16.

Ὁ Πατριάρχης πρώην Κωνσταντινουπόλεως
Ἰωακείμ ὁ Γ'. διὰ ψήφων 13.

Ὁ Ἡρακλείας Γερμανὸς διὰ ψήφων 12.

Ὁ Πατριάρχης πρώην Κωνσταντινουπόλεως Νεό-
φυτος Η'. διὰ ψήφων 5.

Ὁ Δέριων Καλλίνικος διὰ ψήφων 5.

Ὁ Νικομηθεῖας Φιλότητος διὰ ψήφων 5.

Ὁ Κυζίκου Νικόδημος διὰ ψήφων 2.

Ὁ Νικαίας Ἰερώνυμος διὰ ψήφων 2.

Ὁ Ἀδριανουπόλεως Κύριλλος διὰ ψήφων 2.

Οἱ ἐφεθῆς δὲ διὰ μιᾶς μόνης ψήφου.

Ὁ Χαλκηδόνος Ἰωακείμ.

Ὁ Ἀμασειᾶς Ἀνθιμος.

Ὁ Προύσης Ναθαναήλ.

Ὁ Διδυμοτείχου Κωνσταντίνος.

Ὁ Βερροίας Κωνσταντίνος.

Ὁ Σμόρνης Βασίλειος.

Ὁ Βάρνης Πολύκαρπος.

Ὁ Δρυνουπόλεως Γρηγόριος.

Ὁ Καρπείου Σωφρόνιος.

ἦτοι ἐν συνόλῳ 71, μιᾶς ἐπιβεβηθείσης λευκῆς.

Μετῆπειτα συνῶδῃ τῷ ζ' ἄρθρῳ τοῦ περὶ ἐκλο-
γῆς Πατριαρχικοῦ Κερκαλίου τῶν Γενικῶν Κανονισμῶν,

χορηγοῦντι τῷ συλλόγῳ τῶν λαϊκῶν μελῶν τῆς συνε-
λεύσεως τὸ δικαίωμα ὅπως προτείνωσι μὲν καὶ ἄλλα
τινὰ ἄτομα τῶν ὁμοίων τὰ ὀνόματα δὲν φαίνονται
εἰς τὰ δελτία, ἤθελον ὅμως τύχῃ ταῦτα τῆς ἐγκρίσεως
τοῦ ἐνὸς τρίτου τῶν ἐν τῇ Συνελεύσει κληρικῶν με-
λῶν ἵνα οὕτω συγκταριθμηθῶσι μετὰ τῶν ὑποψη-
φίων, προτάθησαν ὑπὸ μὲν τοῦ Ἰωακείμ Δικαμάντο-
γλου ὁ σεβασμιωτάτος μητροπολίτης Καισαρείας
Ἰωάννης, ὑπὸ δὲ τοῦ κ. Ζήση Θ. Ζήση ὁ σεβασμιω-
τάτος μητροπολίτης Ἀγγιᾶλου Βασιλείου καὶ ὡς τυ-
χόντες τῆς ἐγκρίσεως συγκταριθμηθήσαν καὶ οὗτοι
τοῖς ὑποψήφιοις. Ὡσαύτως ὑπὸ διαφόρων μελῶν
προτάθησαν οἱ σεβασμιωτάτοι μητροπολίται Θεσ-
σαλονίκης, Ἰωαννίνων, Φιλιππουπόλεως καὶ Μηθύ-
μνης, ἀλλὰ δὲν ἔτυχον τῆς ἀπαιτουμένης ἐγκρίσεως.

Καταριθθέντος οὕτω καταλόγου τῶν ὑποψηφίων
διὰ τὸν χρεῖοντα Οἰκουμηνικὸν Θρόνον ἐκ τῶν εἰρη-
μένων 20 ἱεραρχῶν, πᾶρατα συνετάχθη, ὑπεγράφη καὶ
ἐσφραγίσθη ὑπὸ τε τοῦ σεβασμιωτάτου Τοποτηρητοῦ,
τῶν μελῶν τῆς Ἐρᾶς Συνόδου καὶ τῶν τοῦ Δ. Ε.
Μ. Συμβουλίου ὁ προσήκων μασχάτης καὶ ἐνεχειρί-
σθη τῇ Α. Ε. τῷ ἀρχοντὶ Μεγάλῳ Λογοθέτῳ Σταυ-
ράκῃ βῆ Ἀριστάρχῃ, ὅς καὶ ἐκόμισεν αὐτὸν αὐθη-
μερὸν εἰς τὸν πρὸς ὄν ὅρον.

Καθ' ὃν χρόνον δὲ περσευεζέτο ἡ σφράγις
τοῦ μασχάτη, ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς ἐπαρχίας Βάρνης
ἐλλόγιμος Ἀνδρέας Σπαθάρης ζητήσας τὸ λόγον
ὤμιλησε περὶ τοῦ ἀπὸ ἱκανῶν ἐτῶν ἐπικρατήσαντος
καὶ ὑπὸ τῶν κατὰ καιροῦς Πατριαρχῶν ἐφρυσθέν-
τος συστήματος τῆς ἀριστίνδην προσκλήσεως ἐνίων
μελῶν τῆς Ἐρᾶς Συνόδου. Τὸ δικαίωμα τοῦτο, εἶ-
πεν ὁ Σπαθάρης, καίπερ ὑπὸ Ἐκλογικῆς ὡσαύτως
Συνελεύσεως ἐδόθη προσωπικῶς μόνον τῷ ἀοιδίμῳ
Πατριάρχῃ Γρηγορίῳ τῷ ζ', οὐχ ἦτον χρῆσιν τοῦτοῦ
ἐπισησάντο καὶ οἱ διάδοχοι Πατριαρχαί. Καὶ πιθανόν
μὲν ἡ Ἐκκλησία νὰ εὔρην ἐν τῇ χρήσει τοῦ συστή-
ματος τοῦτου, καίπερ ἐκτός τῶν ἐν ἰσχύϊ κανονισμῶν
κειμένων, ποιᾶν τινὰ ὠφέλειαν ἐν τῇ λειτουργίᾳ αὐ-
τῆς, ἐπειδὴ ὅμως ἡ μὴ κεκανονισμένη καὶ ὠρισμένη
χρῆσις αὐτοῦ ἤγαγεν εἰς κατάχρησιν καὶ ἐπειδὴ ἡ
κατάχρησις αὐτῆ ἀπῆδει εἰς τὰ τιμαλφῆ συμφέροντα
τῆς Ἐκκλησίας, καθ' ἃ τὰ τε τελευταία καὶ προη-
γούμενα ἄλλα γεγονότα κατέδειξαν, διὰ ταῦτα προ-
τείνει ὅπως ἡ Συνέλευσις διορίσῃ διμελῆ ἐπιτροπὴν,
ἣτις νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ὑποβάλῃ νο-
μοσχέδιον κανονίζον καὶ διαρρυθμίζον τὴν χρῆσιν τοῦ
ἀριστίνδην εἰς τὴν προσεχῆ β'. συνεδρίῳ τῆς Ἐκ-
λογικῆς Συνελεύσεως. Τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ
Σπαθάρῃ ὑπεστήριξαν σὺν πολλοῖς ἄλλοις καὶ οἱ σε-
βασμιωτάτοι μητροπολίται Ἡρακλείας Γερμανὸς καὶ
Ἀγγιᾶλου Βασιλείος ἀφ' ἐνὸς μὲν καταδείξαντες τὴν
ἐκ τοῦ μέτρου τοῦτου λυσιτέλειαν καὶ κατ' ἀκολου-
θίαν τὴν ἀπαραίτητον διατήρησιν τοῦ καθεστῶτος
τοῦτου, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ὑπὸ τῶν κατὰ καιροῦς
πατριαρχῶν γενομένην πλημμελῆ χρῆσιν αὐτοῦ καὶ

τάς ἐκ ταύτης προκυψάσας αὐθαιρεσίας. Ἄλλοι τῶν ἀπαλιν ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τῆς ὀλοσχεροῦς καταργήσεως τοῦ τῷ ζοιδίῳ πατριάρχει Γρηγορίῳ τῷ 5' χορηγηθέντος δικαιώματος τούτου, οὐ μόνον ὡς ἐκτὸς τῶν Γενικῶν Κανονισμῶν κειμένου, ἀλλὰ καὶ ὡς χορηγηθέντος ὑπὸ Συνελεύσεως μὴ ἐχούσης τοιαύτην πρὸς τοῦτο ἀρμοδιότητα, ἤτοι συνελεύσεως ἐκλογικῆς, ὡς ἡ παρούσα, ἣτις οὐδὲν ἔχει νομοθετικὴν τινα ἰξουσίαν, συτήσαντες τὴν αὐστηρὰν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ σχηματισμοῦ τῆς ἱεράς Συνόδου διατάξεων τῶν Γενικῶν Κανονισμῶν. Τῆς γνώμης ταύτης ἦσαν ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Σμύρνης Βασίλειος, ἡ Α. Ε. ὁ Ἄρχων Μέγας Λογοθέτης, ἡ Α. Ε. ὁ Κωνσταντῆς Καραθεοδωρῆς ἐφέντης καὶ ἄλλοι. Μηδεμίαν δὲ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ληρθείσης ὀριστικῆς ἀποφάσεως ὁ Σεβασμιώτατος ἅγιος Τοποτηρητὴς ἐκήρυξε τὴν λῆξιν τῆς συνεδρίας.

Τῇ ἐπικύριον Δευτέρῃ ὁ εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πύλνιν ἀποσταλεῖς κατάλογος τῶν διὰ τὸν χρεῖοντα Πατριαρχικὸν Θρόνον ὑποψηφίων ἐπιστρέφει εἰς τὰ Πατριαρχεῖα διαγραφέντων ἐξ αὐτοῦ, ἀσπαρτεῖ κυβερνητικῆ, τῶν ὀνομαζῶν τῶν πέντε μητροπολιτῶν Καισαρείας Ἰωάννου, Πρακλείας Γερμανοῦ, Δέρκων Καλλινίκου, Ἀδριανουπόλεως Κυρίλλου καὶ Σμύρνης Βασίλειου. Αὐθημερόν δὲ ἡ Α. Σ. ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου μητροπολίτης Ἰρέσου Κωνσταντῖνος ἀπέλυσε πρὸς πάντα τὰ μέλη τῆς Ἐκλογικῆς Συνελεύσεως τὰ εἰθισμένα προσκλητήρια πιττάκια κελῶν αὐτὰ εἰς β'. συνεδρίαν διὰ τὴν ἐπομένην Τετάρτην.

Β'. Συνεδρία Ἐκλογικῆς Συνελεύσεως

Προκληθέντα, καθ' ἡ ἀνωτέρω εἰπομένη, δι' ἰδιαιτέρων πιττάκιων τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου, πάντα τὰ μέλη τῆς Γενικῆς Ἐκλογικῆς Συνελεύσεως εἰς δευτέραν συνεδρίαν συνῆλθον καὶ καθὶς ἐν τῷ Μεγάλῳ Συνοδικῷ τῶν Πατριαρχείων τῇ ὀρισμένῃ ὡρᾷ προχθὲς τετάρτη. Τοῦ σεβασμιωτάτου Τοποτηρητοῦ κηρύξαντος τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδρίας, ὁ χρέη γραμματέως ἐκπληρῶν Ἀλκιβιάδης Μαυράκης, β' γραμματεὺς τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἀνέγνω κατὰ πρῶτον τὸν κατάλογον τῆς παρουσίας, ἐξ οὗ ἐδηλώθη ὅτι ἄπην, ἔνεκα ἀσθενείας, μόνος ὁ σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας Διονύσιος. Τὰ παρόντα ἄρα μέλη ἀνήρχοντο εἰς 81. Κατόπιν ἀναγινωσθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνεδρίας καὶ μετὰ τινὰς μικρὰς παρατηρήσεις ἐπικυρωθέντων, ἡ Α. Σ. ὁ Τοποτηρητὴς ἀπήγγειλε τὴν ἐπομένην προσφώνησιν.

Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,
καὶ μεγάλιοι Κύριοι Ἀντιπρόσωποι,

Περατωθέντος τοῦ ἔργου τῆς συνελευθόσης τῆς Κυριακῆς πρώτης Γενικῆς Ἐκλογικῆς Συνελεύσεως διὰ τῆς μετὰ εικοσιτετράωρον, κατὰ τὰ νεομισμένα, ἐπιστροφῆς τοῦ Καταλόγου τῶν υποψηφίων ἐκ μέρους τῆς σεβαστῆς Αἰτοκρ. Κυβερνήσεως, συνεκαλέσαμεν καὶ πάλιν ἡμᾶς σήμερον εἰς τὴν δευτέραν ταύτην Γενικὴν Ἐκλογικὴν Συνέλευσιν, ἧς ἡμερησία διάταξις καὶ σκοπὸς τυγχάνει ἡ ἐκ τῶν ἐν τῷ Καταλόγῳ ὑπολειφθέντων Ἀρχιερέων διὰ μυστικῆς ψήφοφορίας ὄνταξις καὶ ὁ καταρτισμὸς τοῦ ψήφοδελτίου τριῶν ἐξ αὐτῶν, ἐξ ὧν ἡ σεπτὴ τῶν Ἀρχιερέων χορεία θέλει ἀναδειχθῆ, κατὰ τὰ θεσπισμένα, τὸν μέλλοντα τὰ πηδαλιουχίῃ τὸ σκάφος τοῦ πατριαρχικοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Θρόνου Οἰκουμενικὸν Πατριάρχη.

Οὐδένα ἡμῶν βεβαίως λανθάνει ἡ ἐρώτης τῆς στιγμῆς ταύτης. Πρόκειται ἡ ψήφος ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν ἢ ἀναδείξῃ τὸν ἀνώτατον ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς Πατριαρχικῷ κλίματι Ἐκκλησιαστικὸν Ἀρχιερέα, καὶ θὰ ἀπέχωμεν οἱ πάντες εὐθόρην καὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἁγίας αὐτοῦ Ἐκκλησίας, καὶ ἐνώπιον τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος, τὸ ὅποιον ἡμῖν ἐρεπιστεῖθη τὴν δόξαν καὶ τιμητικὴν ταύτην ἀποστολήν, καὶ ἐνώπιον τῆς φωτῆς τῆς συνευθόσης ἡμῶν αὐτῶν.

Ἡμεῖς λαλοῦντες πρὸς τοιαύτην πεφωτισμένην καὶ φιλογετῆ ὁμῆγεον, ἥιστα αἰσθανόμεθα τὴν ἀνάγκην τοῦ ἢ ἀποδείξωμεν τὴν σπουδαιότητα καὶ ἱερότητα τοῦ καθήκοντος τούτου, ὅπερ ἡ ψήφος ἡμῶν ἐκκλίνεται τὴν στιγμήν ταύτην τὰ ἐπιτελέσῃ. Ἀρκούν ἔστι δι' ἡμᾶς ἢ τοῦτο μόνον ἐπιτρέψωμεν τὰ ἐξέλεθ τὸ στόματός ἡμῶν: δεῖ ἡ γράψουσα τὰ τρία ὀνόματα χεῖρ ἐκάστου ἐξ ἡμῶν ὀφείλει τὰ ἐπακοῦσα μόνον εἰς τὴν ἐπιβλητικὴν φωτῆν τῆς ἱεράς συνευθόσης.

Ἀνεχόμενοι δὲ ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ καὶ ἐν τῷ συμφέροντι τῆς Ἐκκλησίας, δεηθῶμεν τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ, ὅπως ἡμᾶς μὲν φωτίσῃ καὶ ἀναδείξῃ ἀεμπαισχύντους ἐν τοῖς περὶ τῆς ἁγίας αὐτοῦ Ἐκκλησίας βουλευμασι, τὸν δὲ φιλόλαον ἡμῶν Ἄνακτα Σουλτὰν Ἀβδὸν Χαμίτ Χὰν ἀσθέντην ἡμῶν, τὸν μεριμνῶντα ἀγρόπτως περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων, κρατῆρῃ ἐπὶ τοῦ ἐνδόξου αὐτοῦ Θρόνου ἐπ' ἀγαθῷ τῶν πιστῶν αὐτοῦ δηλωθῶν. Γένοιτο!

Μετὰ τὴν προσφώνησιν ἡ Α. Σεβασμιότης ὁ Τοποτηρητὴς ἀνεκοινώσατο τῇ Συνελεύσει ὅτι λίαν βραδέως ἐλήρησε τὸ ψηφοδέλιον τοῦ πνευρωτάτου μητροπολίτου Αἰνῶ Λουκά, καὶ προτείνει ὅπως, ὡς ἀποβάνον ἤδη περιττόν, ἐξουδετερωθῇ χωρὶς ἢ ἀποσπραγισθῇ, καθόσον διὰ τῆς ἀποσπραγίσεως θὰ κησίστατο ἄλλον τὸ ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου προτεινόμενον ὄνομα. Τὴν ἐπὶ τούτου γνώμην τοῦ σεβασ-

σμιωτάτου Τοποτηρητοῦ ἀπεδέξατο ἡ Συνέλευσις καὶ τὸ ψηφοδέλτιον ἐξουδετερώθη.

Εἶτα ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ τοῦ μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας ἀγγέλλουσα τῷ Σεβασμιωτάτῳ Τοποτηρητῇ ὅτι τὴν ψῆρον αὐτοῦ ἀνετίθει τῷ ἐκ τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων σεβασμιωτάτῳ ἀγίῳ Σμύρνης Βασιλείῳ. Ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης τοῦ ἀγίου Γάνου καὶ Χώρας ἐγένετο ἰκανὴ συζήτησις, τοῦ ἐκ τῶν μελῶν Ν. Φ. Γεωργιάδου ὑποστηριζομένου καὶ ὑπὸ τοῦ ἀντιπροσώπου Φιλίππουπόλεως Σωτηρίου Ἀντωνιάδου διατεινόμενου ὅτι οἱ Κανονισμοὶ δὲν χορηγοῦσι τὸ δικαίωμα τοῦτο τῷ ἀπόντι ἀγίῳ Γάνου καὶ Χώρας. Τῶν σεβασμιωτάτων ὅμως μητροπολιτῶν Ἐρέσου, Τοποτηρητοῦ, Ἡρακλείας Γερμανοῦ καὶ Ἀγγιᾶλου Βασιλείου προσκυζόντων ἔθεν μὲν τὸ ἔκπαλαι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπικρατήσαν, ἔθεν δὲ τὴν σχετικὴν διάταξιν ἱερῶν κανόνων, καθ' ἣν λέγεται τὸ ἀσμφήρων γενομένων . . . », ἔληξεν ἡ συζήτησις ἀνευ τῆς ὑπὸ τινος προταθείσης ψηφοφορίας, καθόσον κατενόηθη ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο ἐξήρτατο ἐκ μόνης τῆς ἱεραρχίας, ἅτε ὄν ἀποκλειστικῶς κανονικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς φύσεως· ἀνεγνωρίσθη ἄρα ὅτι ὁ σεβασμιωτάτος μητροπολίτης Σμύρνης κατὰ τὴν ἐν τῷ πανσέπτῳ νεῶν ψηφοφορίᾳ ἐμελλε νὰ ἔχη καὶ τὴν ψῆρον τοῦ ἀγίου Γάνου καὶ Χώρας.

Μετέπειτα ἀνεγνώσθη ὁ ὑπουργικὸς τεσεκέρς τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Θρησκευμάτων, ὁ ἀφορῶν τὸν κατάλογον τῶν διὰ τὸν χρεῦντα Πατριαρχειῶν Ὄρον ὑποψηρίων, ὧν, κυβερνητικῇ ἀποφάσει, ὡς εἶπομεν, ἐξήρουντο οἱ σεβασμιωτάτοι μητροπολιταὶ Καισαρείας Ἰωάννης, Ἡρακλείας Γερμανός, Δέρκων Καλλίνικος, Ἀδριανουπόλεως Κύριλλος καὶ Σμύρνης Βασιλείος.

Ἦδη ἐπικειμένης τῆς ψηφοφορίας, διηγέρθη ζήτημα περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῆς ἀπολύτου πλειοψηφίας, καθόσον τῶν παρόντων μελῶν τῆς Γενικῆς Ἐκλογικῆς Συνελεύσεως ἀνελθόντων εἰς 81, ἄλλοι μὲν δις σχυρίσαντο ὅτι ὁ ἀριθμὸς 41 ἴδρι ν' ἀποτελέσῃ τὴν ἀπύλουτον πλειοψηφίαν, ἄλλοι δὲ ὁ 42. Μακρῶς δ' ἐπὶ τούτου γενομένης συζήτησεως, τὸ ζήτημα ἐλύθη διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας, καθ' ἣν διὰ ψήφων 43 κατὰ 38 ἐνεκρίθη ὡς ὁ ἀριθμὸς 42 ἀποτελέσῃ τὴν ἀπύλουτον πλειοψηφίαν.

Ἀμέσως εἶτα ὀρισθέντων διαλογέων τῶν ψήφων τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν Ἀγγιᾶλου Βασιλείου καὶ Ἀθήνου Ἀθανασίου καὶ τῶν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἀξιολύμων Μιλτιάδου Ἰακώβου ἐφέντη καὶ Ἀντωνίου Σούρλα ἐφέντη, ἤρξατο ἡ ψηφοφορία ἐπὶ τῶν 15 ὑπολειφθέντων ὑποψηρίων πρὸς ἀνάδειξιν τῶν τριῶν. Τῆς ψηφοφορίας ληξάσης εὐρέθησαν τυχόντες ψήφων.

ὁ Σεβασμιωτάτος Τοποτηρητῆς ἅγιος Ἐρέσου Κωνσταντίνος. 47

ὁ Σεβασμιωτάτος μητροπολίτης Νικομηδείας Φιλότηος 44
ἡ Α. Θ. Παναγιώτης ὁ πρῶν Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ ὁ Γ' 41
ὁ Σεβασμιωτάτος μητροπολίτης Χαλκηδόνος Ἰωακείμ 39
ὁ Σεβασμιωτάτος μητροπολίτης Ἀμασειᾶς Ἀνθίμος 39
ὁ Σεβασμιωτάτος μητροπολίτης Προύσης Ναθαναὴλ 35

Ἐτυχον ἄρα τῆς ἀπολύτου πλειοψηφίας δύο μόνον, ἦτοι ὁ σεβασμιωτάτος Τοποτηρητῆς τοῦ Πατριαρχικοῦ Ὄρον Κωνσταντίνος καὶ ὁ σεβασμιωτάτος μητροπολίτης Νικομηδείας Φιλότηος ὅθεν πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ τρίτου ὑποψηρίου ἐγένετο νέα ψηφοφορία. Ταύτης δὲ περιτωθείσης ἔτυχον·

ἡ Α. Θ. Π. ὁ πρῶν Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ ψήρων 36
ὁ Σεβασμιωτάτος μητροπολίτης Ἀμασειᾶς Ἀνθίμος 32
ὁ Σεβασμιωτάτος μητροπολίτης Χαλκηδόνος Ἰωακείμ ψήρων 12
ὁ Σεβασμιωτάτος μητροπολίτης Προύσης Ναθαναὴλ ψήρου 1

Καὶ τῆς νέας ταύτης ψηφοφορίας μὴ ἀποδοῦσης τὸ ἐπιδικώμενον ἀποτέλεσμα τῆς ἀπολύτου πλειοψηφίας, ἐγένετο τρίτη ψηφοφορία ἐπὶ τῶν δύο πλειοψηφισάντων, ἦτοι τοῦ πρῶν Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ τοῦ Γ' καὶ τοῦ Ἀμασειᾶς. Κατὰ ταύτην δὲ ἡ Α. Θ. Παναγιώτης ὁ πρῶν Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ ὁ Γ', τυχὼν τῆς ἀπολύτου πλειοψηφίας, συγκατέλεξε μεταξὺ τῶν τριῶν ὑποψηρίων

Καταρτισθέντων οὕτω τοῦ ψηφοδελτίου ἐκ τῶν σεβασμιωτάτων·

ἀγίου Ἐρέσου Κωνσταντίνου . . . διὰ ψήφων 47
ἀγίου Νικομηδείας Φιλότηος . . . » » 44
πρῶν Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ » » 42
πάντες οἱ σεβασμιωτάτοι ἅγιοι ἀρχιερεῖς ὡς καὶ πάντα τὰ μέλη τῆς Γενικῆς Ἐκλογικῆς Συνελεύσεως κατέλθον εἰς τὸν πάνσεπτον πατριαρχικὸν ναὸν τοῦ ἀγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, κατὰ μεστον ἦδη λαοῦ. Γενομένης δὲ τῆς εἰθισμένης ἱερᾶς τῶν ψήφων τελετῆς τῇ ἐπικλήσει τοῦ παναγίου καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος, ὁ διευθυντῆς τοῦ Α' Πατριαρχικοῦ Γραφείου Ἰωάννης Δ. Τανταλίδης ἀνέγνω τὸ εἰθισμένον ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς, πρὸ τοῦ τέλους τοῦ ὁποῦ, τῆς διαλογῆς τῶν ψήφων γενομένης ὑπὸ τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἦτοι, τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Ἀγγιᾶλου Βασιλείου καὶ Ἀθήνου Ἀθανασίου καὶ τῶν ἀξιολύμων Μιλτιάδου Ἰακώβου καὶ Ἀντωνίου Σούρλα ἔλαχον

ὁ μὲν Σεβασμιωτάτος Τοποτηρητῆς ἅγιος Ἐρέσου Κωνσταντίνος ψήρων 10
ὁ δὲ πρῶν Κ]πόλεως Ἰωακείμ ὁ Γ' 3

μιᾶς ψήφου παρτύπος, ἄτε μὴ συμπεριειλημμένου τοῦ ὀνόματος ἐν τῷ ψηφοδέλιτῳ, δοθείσης ὑπὲρ τοῦ Ἀμασειᾶς, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀκύρου γενομένης.

Οὕτως ἐν μέσῳ παγκοίνων καὶ ζωηρῶν ἐπευφημιῶν καὶ ἀγαλλιᾶσεως ἀνεκηρύχθη ἐν ὧραις αἰσίαις καὶ ἐπ' ἐλπίσι χρησταῖς **Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης τέως Ἐφέσου καὶ Τοποτηρητὴς τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Κωνσταντινουπόλεως Κωνσταντῖνος ὁ Β'.**

Πάραυτα τότε τὸ ἐκκλησίασμα ἔσπευσε νὰ ἀσπασθῇ τὴν δεξιὰν τοῦ νέου αὐτοῦ ἐθνάρχου ἀνακραυγάζον ἐπανειλημμένως **ἄξιος ἄξιος**, ζητωκραυγῶν ζωηρῶς, καὶ ἐν γένει ποικιλοτρόπως ἐκδηλοῦν τὴν καταλαβοῦσαν αὐτὸ χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν εὐχὰς δ' ἀναπέμπον τῷ Ὑψίστῳ ὅτι τοιοῦτον ἔταξε τῇ ἀγίᾳ αὐτοῦ Ἐκκλησίᾳ ἔμφρονα πηδαλιούχον, πεπειραμένον οἰκονομῶν, πεπνυμένον ποιμενάρχην, προσδοκῶσα παρ' αὐτοῦ τὴν εἰς εὐθύναν λιμένα καθοδηγήσῃν τοῦ θεοπαχοῦς σκάφους αὐτῆς, ὅπερ τοσοῦτοι καὶ τηλικιῶται σκόπελοι καὶ ὕψηλοι ἀπειλοῦσιν αὐτὸ καὶ τὴν εἰς ὄριον γαλήνης καὶ εὐημερίας αἰσίαν αὐτοῦ καταγωγὴν. Ἡ Α. Θ. Παναγιώτης ἐν προφανεί συγκινήσει εὐλογήσασα τότε πάντας τοὺς ὑποβαλόντας αὐτῇ τὰ σέβη αὐτῶν ὠδηγήθη εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Μ. Συνοδικοῦ, ἐνθα ἀνελθόντα καὶ αὐθις πάντα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Συνελεύσεως ὑπέγραψαν τὸν ἀγγέλλοντα τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ τὴν ἐκλογὴν νέου Πατριάρχου μασβατῶν, ὄν λαβῶν ἡ Α. Ἐξοχ. ὁ Ἀρχὸν Μέγας Λογοθέτης Σταυράκης βένης Ἀριστάρχης ἐκόμισεν εἰς τὸν πρὸς ὄν ὄρον.

**Ἀναγνώρισις τῆς ἐκλογῆς
τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἴκουμ. Πατριάρχου.**

Σήμερον δὲ ἡ Α. Ε. ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Θρησκευμάτων Ἀβδουρραχμὰν πασᾶς διὰ τεσεκερὲ αὐτοῦ ἠγγείλει τῇ Α. Θ. Παναγιώτητι τῷ Οἰκουμηνικῷ Πατριάρχῃ Κωνσταντίνῳ ὅτι ἐξεδόθη αὐτοκρατορικὸν διάταγμα ἐπικυροῦν τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ ὡς Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

ΣΥΜΒΟΛΑΙ

ΠΡΟΣ ΕΝΩΣΙΝ

ΤΩΝ

ΠΑΛΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΩΝ

Α'.

ΠΕΡΙ ΕΚΠΟΡΕΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ἉΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ*

Τὴν τοιαύτην δὲ ἐν τοῖς προσώποις τῆς ἁγίας Τριάδος τάξιν καὶ διάκρισιν ἐποιοῦντο οἱ Πατέρες καὶ οἱ ἄλλοι συγγραφεῖς καὶ θεολόγοι τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας οὐ μόνον ἐν τῇ αἰδίῳ αὐτῶν ὑπάρξει, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἐν χρόνῳ αὐτῶν ἐνεργείᾳ, μηδαμῶς μηδαμοῦ ἀνεχόμενοι σύγχυσιν καὶ συμφυρμόν, ἀλλὰ τούναντιον πανταχοῦ ἐπιζητοῦντες τὸν κατὰ τὸ ἐνὸν σαφῆ καθορισμὸν τῆς τε ἐνότητος καὶ συμφωνίας ἐν τῇ ἐνεργείᾳ καὶ τῆς συναφείας καὶ ὁμοουσιότητος ἐν τῇ οὐσίᾳ καὶ ὑπάρξει καὶ τῆς διακρίσεως καὶ τάξεως ἐν τε τῇ ὑπάρξει καὶ τῇ ἐνεργείᾳ. Μετὰ προσοχῆς δὲ τις μελετῶν αὐτοὺς καὶ μάλιστα τοὺς ἐξοχωτέρους ἐξ αὐτῶν, διακρίνει σαφῶς πῶς ἐν τῇ ἐνθέῳ καὶ διαυγεῖ αὐτῶν διανοίᾳ τὸ μυστηριωδέστατον τῶν μυστηρίων διηκρινίζετο καθ' ἑσὸν ἢ δυνατόν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἀπεσοδεῖτο πᾶς ὁ ἀπὸ τῆς ἐν τούτῳ παραδιδασκαλίας μέγας κίνδυνος. Οὐδαμῶς δ' ἀμυβιβάλλομεν ὅτι ἐὰν σύντομος ἐδίδото προσοχὴ ἐν συνεχείᾳ καὶ συναφείᾳ καὶ διὰ βασίμου μελέτης εἰς τὰ παρ' αὐτῶν περὶ τούτου διδασκόμενα, οὐδεὶς ποτε ἴθ' ἀμφέβαλλεν ὅτι πάντες πόρρω ἀπέχουσι πάσης ἀναμιξεως τῶν θείων τῆς ἁγίας Τριάδος προσώπων ἐν τοῖς προσωπικοῖς αὐτῶν ἰδιώμασι καὶ γνωρίσμασι, καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν ἢ ὁμοουσιότητος μόνον καὶ ἢ συμφωνία τῆς ἐνεργείας παρέχουσιν ἀφορμὰς ἐνίοτε εἰς παρενοήσεις, μηδὲν κοινὸν ἐχούσας πρὸς τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν.

Τὴν τάξιν καὶ διάκρισιν τῶν προσώπων τῆς Θεότητος ἐν τῇ ἐν χρόνῳ ἐνεργείᾳ, ἢ ἐπίσης ἢ ἀγία, ὡς προερεθῆθ, Γραφῇ διδάσκει, ἀναπτύσσουσιν οἱ Πατέρες καὶ οἱ ἄλλοι συγγραφεῖς τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἄλλοτε μὲν κατ' ἴδιαν, καὶ μάλιστα διὰ διαφορῶν ἐκ τῆς ἑωμένης φύσεως λαμβανομένων παραδειγμάτων, ἄλλοτε δὲ ἐν συναφείᾳ μετὰ τῆς ἐν τῇ αἰδίῳ αὐτῶν ὑπάρξει τάξεως καὶ διακρίσεως. Ἐκ τῶν πολλῶν δὲ περὶ τούτου χωρίων αὐτῶν καὶ ἐκφράσεων, ἐν

* Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγ. ἀριθ. σ. 35—37.

αίς επικρατεστάτη, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐσημειώθη, εἶναι ἢ ἔκφρασις «**Ἐκ Πατρὸς δι' Υἱοῦ ἐν Πνεύματι ἀγίῳ τὰ πάντα γίνεσθαι, χορηγεῖσθαι, διδοῦσθαι**», παρατίθεμεν ἐνταῦθα τὰ ἐκλεκτότερα πρὸς ἀσφαλεστέραν κατανόησιν τοῦ πράγματος.

23. «Πᾶν ὅπερ ἂν εἰς ἡμᾶς ἐκ θείας δυνάμεως ἀγαθὸν φθάσῃ, τῆς πάντα ἐν πᾶσιν ἐνεργούσης χάριτος ἐνεργεῖαν εἶναι φαμεν. . . Ζητούντες δὲ εἰ ἐκ μόνου τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἢ τῶν ἀγαθῶν χορηγία τὴν ἀρχὴν λαβούσα οὕτω παραγίνεται τοῖς ἀξίοις, πάλιν ὑπὸ τῆς Γραφῆς ὀδηγοῦμεθα εἰς τὸ τῆς χορηγίας τῶν ἀγαθῶν τῶν διὰ τοῦ Πνεύματος ἡμῖν ἐνεργουμένων ἀρχηγὸν καὶ αἰτίον τὸν μονογενῆ Θεὸν εἶναι πιστεύειν. Πάντα γὰρ δι' αὐτοῦ γεγενῆσθαι καὶ ἐν αὐτῷ συνεστάναι παρὰ τῆς ἁγίας Γραφῆς ἐδιδάχθημεν. Ὅταν τοίνυν καὶ πρὸς ἐκείνην ὑψωθῶμεν τὴν ἔννοιαν, πάλιν ὑπὸ τῆς θεοπνεύστου χειραγωγίας (=τῆς ἁγίας Γραφῆς) ἀναγόμενοι διδασκόμεθα, ὅτι δι' ἐκείνης μὲν πάντα τῆς δυνάμεως ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παράγεται, οὐ μὴν οὐδὲ ἐξ ἐκείνης ἀνάγκως, ἀλλὰ τίς ἐστὶ δυνάμις ἀγεννητῆς καὶ ἀνάγκως ὑφ' ἑστώσα, ἣτις ἐστὶν αἰτία τῆς ἀπάντων τῶν ὄντων αἰτίας. **Ἐκ γὰρ τοῦ Πατρὸς ὁ Υἱός, δι' οὗ τὰ πάντα, ᾧ πάντοτε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἀχωρίστως συνεπινοεῖται.** Οὐ γὰρ ἐστὶν ἐν περινοίᾳ τοῦ Υἱοῦ γενέσθαι μὴ προκαταγωγασθέντα τῷ Πνεύματι. Ἐπειδὴ τοίνυν τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ἀπ' οὗ πᾶσα ἐπὶ τὴν κτίσιν ἢ τῶν ἀγαθῶν χορηγία πηγάζει, τοῦ Υἱοῦ μὲν ἤρτηται, ᾧ ἀδικαστάτως συγκαταλαμβάνεται, τῆς δὲ τοῦ Πατρὸς αἰτίας ἐξηγούμενον ἔχει τὸ εἶναι, ὅθεν καὶ ἐκπορεύεται, τοῦτο γνωριστικὸν τῆς κατὰ τὴν ὑπόστασιν ἰδιότητος σημεῖον ἔχει, τὸ μετὰ τὸν Υἱὸν καὶ σὺν αὐτῷ γνωρίζεσθαι, καὶ τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ὑφ' ἑστάναι. Ὁ δὲ Υἱὸς ὁ τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον Πνεῦμα δι' ἑαυτοῦ καὶ μεθ' ἑαυτοῦ γνωρίζων, μόνος μονογενῶς ἐκ τοῦ ἀγεννητοῦ φωτὸς ἐκλάμψας, οὐδεμίαν κατὰ τὸ ἰδιάζον τῶν γνωρισμάτων τὴν κοινωνίαν ἔχει πρὸς τὸν Πατέρα ἢ πρὸς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἀλλὰ τοῖς εἰρημένοις σημείοις μόνος γνωρίζεται. Ὁ δὲ ἐπὶ πάντων Θεὸς ἐξαιρετὸν τι γνώρισμα τῆς ἑαυτοῦ ὑποστάσεως τὸ Πατὴρ εἶναι καὶ ἐκ μηδεμιᾶς αἰτίας ὑποστῆναι μόνος ἔχει, καὶ διὰ τοῦτου πάλιν τοῦ σημείου καὶ αὐτὸς ἰδιαζόντως ἐπιγινώσκειται. Τοῦτου ἕνεκεν ἐν τῇ τῆς οὐσίας κοινώ-

τητι ἀσύμβατά φαμεν εἶναι καὶ ἀκοινωνήτα τὰ ἐπιθεωρούμενα τῇ Τριάδι γνωρίσματα, δι' ὧν ἢ ἰδιότης παρίσταται τῶν ἐν τῇ πίστει παραδομένων προσώπων, ἐκάστου τοῖς ἰδίοις γνωρίσμασι διακεκριμένως καταλαμβάνομένου, ὥστε διὰ τῶν εἰρημένων σημείων τὸ κεχωρισμένον τῶν ὑποστάσεων ἐξευρεθῆναι κατὰ δὲ τὸ ἄπειρον καὶ ἀκατάληπτον καὶ τὸ ἀκτίστως εἶναι καὶ μηδενὶ τύπῳ περιειληθῆναι, καὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις, μηδεμίαν εἶναι παραλλαγὴν ἐν τῇ ζωοποιῷ φύσει, ἐπὶ Πατρὸς λέγω καὶ Υἱοῦ καὶ Πνεύματος ἁγίου, ἀλλὰ τινα συνεχῆ καὶ ἀδιάσπαστον κοινωνίαν ἐν αὐτοῖς θεωρεῖσθαι καὶ δι' ὧν ἂν τις νοημάτων τὸ μεγαλεῖον ἐνός τινος τῶν ἐν τῇ ἁγίᾳ Τριάδι πιστευομένων κατανοήσῃ, διὰ τῶν αὐτῶν προσελεύσεται ἀπαρραλλάκτως ἐπὶ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ καὶ Πνεύματος ἁγίου τὴν δόξαν βλέπων, ἐν οὐδενὶ διαλείμματι μεταξὺ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος τῆς διανοίας κενεμβατούσης. Διότι οὐδὲν ἐστὶ τὸ διὰ μέσου τούτων παρενιρόμενον, οὔτε πρᾶγμα ὑφ' ἑστώς ἄλλο τι παρὰ τὴν θεῖαν φύσιν, ὡς καταμερίζειν αὐτὴν πρὸς ἑαυτὴν διὰ τῆς τοῦ ἀλλοτρίου παρεμπιπτώσεως δύνασθαι, οὔτε διαστήματος τινος ἀνυποστάτου κενότης, ἣτις κεχρημένα ποιεῖ τῆς θείας οὐσίας τὴν πρὸς ἑαυτὴν ἁρμονίαν, τῇ παρενλήχῃ τοῦ κενοῦ τὸ συνεχὲς διαστέλλουσα. Ἄλλ' ὁ τὸν Πατέρα νοήσας αὐτὸν τε ἀφ' ἑαυτοῦ ἐνόησε, καὶ τὸν Υἱὸν τῇ δικνοίᾳ συμπαρεδέξατο. Ὁ δὲ τοῦτον λαθῶν, τοῦ Υἱοῦ τὸ Πνεῦμα οὐκ ἀπεμέρισεν, ἀλλ' ἀκολούθως μὲν κατὰ τὴν τάξιν, συνημμένως δὲ κατὰ τὴν φύσιν, τῶν τριῶν κατὰ ταῦτο συγκεκραμένην ἐν ἑαυτῷ τὴν πίστιν ἀνετυπώσατο. Καὶ ὁ τὸ Πνεῦμα μόνον εἰπὼν συμπεριέλαβε τῇ ὁμολογίᾳ ταύτῃ καὶ τὸν οὐ ἐστὶ τὸ Πνεῦμα. Καὶ ἐπειδὴ τοῦ Χριστοῦ ἐστὶ τὸ Πνεῦμα καὶ ἐκ τοῦ Θεοῦ (δηλαδὴ Πατρὸς), καλῶς φησὶν ὁ Παῦλος, ὡσπερ ἐξ ἀλύσεως ὁ τοῦ ἐνός ἄκρου ἀψάμενος καὶ τὸ ἕτερον ἄκρον συνεπεσπίσατο, οὕτως ὁ τὸ Πνεῦμα ἐκλύσας, καθὼς φησὶν ὁ προφήτης, δι' αὐτοῦ καὶ τὸν Υἱὸν καὶ τὸν Πατέρα συνεφελευσάτο. Καὶ εἰ τὸν Υἱὸν ἀληθινῶς τις λάθῃ, ἔξει αὐτὸν ἐκατέρωθεν, πῆ μὲν τὸν ἑαυτοῦ Πατέρα, πῆ δὲ τὸ ἕτερον Πνεῦμα συνεπυγόμενον. Οὕτε γὰρ τοῦ Πατρὸς ὁ ἀεὶ ἐν τῷ Πατρὶ ὧν ἀποτριμθῆναι δυνήσεται, οὔτε τοῦ Πνεύματος ποτε διαχωρήσεται τοῦ ἰδίου ὁ πάντα ἐν αὐτῷ ἐνεργῶν. Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ τὸν Πατέρα δεξάμε-

νος καὶ τὸν Υἱὸν καὶ τὸ Πνεῦμα συμπαρεδέξατο τῇ δυνάμει. Οὐ γὰρ ἐστὶν ἐπινοῆσαι τομὴν, ἢ διαίρεσιν κατ' οὐδένα τρόπον, ὡς ἡ Υἱὸν χωρὶς Πατρὸς νοηθῆναι, ἢ τὸ Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ διαζευχθῆναι, ἀλλὰ τις ἄρρητος καὶ ἀκατανόητος ἐν τούτοις καταλαμβάνεται καὶ ἡ κοινωνία καὶ ἡ διάκρισις, οὔτε τῆς τῶν ὑποστάσεων διαφορᾶς τὸ τῆς φύσεως συνεχῆς διασπώσης, οὔτε τῆς κατὰ τὴν οὐσίαν κοινότητος τὸ ἰδιάζον τῶν γνωρισμάτων ἀναχούσης. Μὴ θαυμάσης δὲ εἰ τὸ αὐτὸ καὶ συνημμένον καὶ διακεκριμένον εἶναι φαμεν, καὶ τινα ἐπινοοῦμεν ὡς περ ἐν αἰνίγματι καινὴν καὶ παράδοξον διάκρισιν τε συνημμένην καὶ διακεκριμένην συνάφειαν. Εἰ γὰρ μὴ τις ἐριστικῶς καὶ πρὸς ἐπήρειαν ἀκούσι τοῦ λόγου, καὶ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς δυνατὸν ἐστὶ τὸ τοιοῦτον εὑρεῖν»¹.

Μετὰ τὴν λαμπρὰν ταύτην καὶ θεολογικωτάτην ἀνάπτυξιν τοῦ ζητήματος περὶ τῆς καθ' ὑπόστασιν, οὐσίαν καὶ ἐνέργειαν τάξεως καὶ διακρίσεως τῶν προσώπων τῆς Θεότητος, πρὸς μείζονα αὐτῆς διασάφισιν ἐπάγεται ὁ μέγας Βασίλειος τὸ παράδειγμα τῆς ἱριδος καὶ τῶν ἐν αὐτῇ συνεχόμενων καὶ διακριομένων χρωμάτων καὶ συμπεραίνει. «Ὡσπερ τοίνυν ἐν τῷ ὑποδείγματι καὶ τὰς τῶν χρωμάτων διαφορὰς φανερώς διαγινώσκωμεν καὶ διάστασιν ἑτέρου πρὸς τὸ ἕτερον οὐκ ἐστὶ τῇ αἰσθήσει καταλαβεῖν, οὕτω μοι λόγισαι δυνατὸν εἶναι καὶ περὶ τῶν θείων δογμάτων ἀναλογίσασθαι, τὰς μὲν τῶν ὑποστάσεων ιδιότητος ὡσπερ τι ἄνθος τῶν κατὰ τὴν ἱρίν φαινομένων ἐπαστρέπτειν ἐκάστω τῶν ἐν τῇ ἀγίᾳ Τριάδι πιστευομένων, τῆς δὲ κατὰ τὴν φύσιν ιδιότητος μηδεμίαν ἑτέρου πρὸς τὸ ἕτερον ἐπινοεῖσθαι διαφορὰν, ἀλλ' ἐν τῇ κοινότητι τῆς οὐσίας τὰς γνωριστικὰς ιδιότητάς ἐπιλάμπειν ἐκάστω. Καὶ γὰρ κἀκεῖ ἐν τῷ ὑποδείγματι ἡ ἀπαυγάζουσα τὴν πολυχρῶρον ἐκείνην αὐγὴν μία οὐσία ἦν ἢ διὰ τῆς ἡλιακῆς ἀκτίνος ἀνακλωμένη, τὸ δὲ ἄνθος τοῦ φαινομένου πολυειδές, παιδεύοντος ἡμᾶς τοῦ λόγου καὶ διὰ τῆς κτίσεως μὴ ξενοπαθεῖν τοῖς περὶ τοῦ δογματος λόγοις, ὅταν εἰς τὸ δυσθεώρητον ἐμπεσόντες πρὸς τὴν τῶν λεγομένων συγκατάθεσιν ἰλιγγιάσωμεν. Ὡσπερ γὰρ ἐπὶ τῶν τοῖς ὀφθαλμοῖς φαινομένων κρείττων ἐφάνη τοῦ λόγου τῆς αἰτίας ἢ πείρα, οὕτω καὶ τῶν ὑπερανὰθερηκό-

των δογμάτων κρείττων ἐστὶ τῆς διὰ λογισμῶν καταλήψεως ἢ πίστεως, καὶ τὸ κεχωρισμένον ἐν ὑποστάσει καὶ τὸ συνημμένον ἐν τῇ οὐσίᾳ διδάσκουσα»².

[Ἔπεται συνέχεια]

† Ο ΑΓΓΛΙΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΤΟΣ

ΥΠΟ

Ι. Δ. ΑΡΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ

Καθηγητοῦ τῆς Ἱστορίας καὶ Φιλοσοφίας
ἐν τῇ Π. Μ. τοῦ Γενοῦς Σχολῆ*

Ὁ χαραὸς τῶν ἐθνικῶν Ἑλλήνων, ἐν τῷ Οἰδίποδι τυράνῳ τοῦ Σοφοκλέους δοξολογεῖ τὸν Θεὸν ἀπὸ τῆς σκηνῆς πρὸ δύο χιλιῶν ἐτῶν οὕτως:

Εἴ μοι ζυνοῖα φέρωνται μοῖρα
τῶν εὐστακτῶν ἀγνεῖαν λόγων
ἔργων τε πάντων, ὧν νόμοι πρόκεινται
ὕψιπετεῖς, οὐρανίαν
δι' αἰθέρα, τεκνωθέντες
ὧν Ὀλυμπος πατήρ μόνος
οὐδέ νιν θνατὰ

1. Λύθη, ἐκδ. Gaume σελ. 170. 171. Παρὰ τοῦ μεγάλου δὲ Βασιλείου προφανῶς ἀντλεῖ τὴν περὶ τούτου διδασκαλίαν καὶ τὸ παράδειγμα τῆς ἱριδος· καὶ ὁ ἴερὸς Μάξιμος ἐν τοῖς ἐπομείνοις.

«Τὸ γὰρ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ὡσπερ φύσει κατ' οὐσίαν ἐστὶ τοῦ Θεοῦ Πατρὸς, οὕτω καὶ τοῦ Υἱοῦ φύσει κατ' οὐσίαν ὑπάρχει, ὡς ἐκ τοῦ Πατρὸς οὐσιωδῶς, ἢ Υἱοῦ τοῦ γεννηθέντος, ἀφράστως ἐκπορευόμενον. Οὐκ ἐστὶν οὖν ἐπινοῆσαι τομὴν ἢ διαίρεσιν κατ' οὐδένα τρόπον, ὡς ἡ τὸν Πατέρα χωρὶς τοῦ Υἱοῦ ἐπινοῆθῆναι, ἢ τὸν Υἱὸν χωρὶς τοῦ Πνεύματος, ἀλλ' ἐστὶ τις ἄρρητος καὶ ἀκατανόητος ἐν τούτοις καὶ ἔνωσις καὶ διάκρισις, οὔτε τῆς τῶν ὑποστάσεων διαφορᾶς, τὸ συνεχῆς τῆς φύσεως διασπώσης, οὔτε τῆς κατὰ τὴν οὐσίαν συσχεῖας τὸ ἕξιον τῶν γνωρισμάτων ἀναχούσης· καὶ ἐστὶν ἐπὶ τούτων... (οὕτω κείναι ἀποσιωπητικὰ ἐν τῇ ἐκδόσει) καὶ διακριτικὴ συνημμένη καὶ διακεκριμένη συνάφεια. Προκρίσεται δὲ καὶ τι πρὸς ἐπίγνωσιν ἀμυδρὰν ὑπόδειγμα, μᾶλλον δὲ σαεὶ τῆς ἀληθείας, ἢ πολυχρῶρον ἱρίδι. Πάντων γὰρ τῶν ἐν ταύτῃ χρωμάτων αἱ αὐγαὶ καὶ διακεκριμέναι φάνονται τῷ τηλαυγείᾳ εἶναι, καὶ συνηθῆσθαι δοκοῦσι, τῷ λανθάνειν τὰς ἕψεις ἡμῶν τοὺς ὄρους τῶν μίξεων, τοὺς διακρίνοντας τὰς τῶν χρῶρων ἐτερότητας, ὡς ἀμείχτων ἐξυερεῖν μέγιστος ἐστὶκε τὸ πυρραυγῆς ἢ σμαραγδίζον τὰς αἰγλαίς, ἢ γλαῶζον τὰς λαμπρόσας καὶ ἐπὶ τίνος ἄρχεται, παιδεύοντος, οἶμαι, τοῦ λόγου καὶ διὰ τῆς κτίσεως ἡμᾶς, μὴ κεινοπαθεῖν τοῖς περὶ τῶν δογμάτων λόγοις, ὅταν εἰς τὸ δυσθεώρητον ἐμπεσόντες πρὸς τὴν συγκατάθεσιν τῶν λεγομένων κρείττων λόγου ἢ πείρα, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ὑπερανὰθερηκότων δογμάτων κρείττων ἢ πίστις ἔστω τῆς διὰ τῶν λογισμῶν καταλήψεως. Μαξίμ. δμολογ. Ἐκ τῶν ἔγ' ἀπόρων π. τ. Θεόστ. Βασιλείου τὸν Ἀρχιδ. Migne τόμ. Μαξίμ, 1, σελ. 1461c.

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 38 - 40.

1. Μ. Βασιλ. ἐπιστ. 38 Ἐρηγορίῳ ἀδελφῷ περὶ διαφορᾶς οὐσίας καὶ ὑποστάσεως, Ἐκδ. Gaume τόμ. 3, σελ. 167b κ. ε. Ὁμοιωτὰ ἐν πᾶσιν ἢ ἐπιστολῇ αὐτῇ.

Φύσις ἀνέρων ἔτικτον
οὐδὲ μὲν ποτε λάθρα κατακοιμάσει.

Μέγας ἐν τούτοις Θεός,
οὐδὲ γηράσκει. (Σοφοκλ. Οιδίππου τύραννος).

Ὁ ὑψηλῆς ἀετὸς Πίνδαρος ψάλλει: «Θεὸς ἅπαν
ἐπὶ ἐλπίδουσι τέκμαρ ἄνυται

Θεός, ὃ καὶ πτερόεντ'»

αἰετὸν κίε, καὶ θαλασσιῶν παραμειβεται
δελφίνα, καὶ ὑπερῶν τιν—ἐκαμψε βροτῶν,
ἐτέρουσι δὲ κύδος ἀγέρον παρέδωκ'.

Ἡ δ' ἑλληνικὴ ἐπιστήμη διὰ τοῦ δειμονίου
Πλάτωνος μεταρσίωσιν τὴν ἀνθρωπότητα μέχρι τῶν φω-
τεινῶν ὑψωμάτων, ἐρ' ὧν κατοπεύεται τὸ ἀπόλυ-
τον ἀγαθόν. «Τὰ δ' εὖν ἐμοὶ φαινόμενα, φησὶν, οὕτω
φαίνεται, ἐν τῷ γνωστῷ τελευτήσια ἢ τοῦ ἀγαθοῦ
ἰδέα καὶ μόνος ὀρθοῦσι, ὀρθοῦσα δὲ συλλογιστέα εἶ-
ναι ὡς ἄρα πᾶσι πάντων αὕτη ὀρθὸν τε καὶ καλῶν
αἰτία, ἐν τῷ ὀρατῷ φῶς καὶ τὸν τούτου κύριον τε-
κοῦσα, ἐν τῷ νοητῷ αὕτη κύριζα κληθείη καὶ νόον
πρακτομένη, καὶ οὕτω καὶ τούτων ἰδεῖν τὸν μέλλοντα
ἐμπρόσως πράξειν ἰδίῃ ἢ δημοσίῳ».

Αἱ τοιαῦτα μεγάλαι καὶ θεμελιώδεις ἐπιστη-
μονικαὶ ἀλήθειαι πληροῦσαι τοὺς ἀνεύτους θεσαυ-
ροὺς τῆς τῶν προγόνων ἡμῶν σοφίας τὰς μὲν ἐπερ-
χομένης γενεάς τῆς ἀνθρωπότητος ἐπαίδευσαν, τὴν δὲ
μνήμη αὐτῶν ἀγῶρα κατέστησαν. Ἐπὶ τούτων
ἐρειδόμενος καὶ ὁ πρὸ μικροῦ καταδύς τὸν τάφον
ἐν πῶν γῆραι, σοφὸς τοῦ Ἀριστοτέλους σχολιαστῆς
μοὶ ἐπέστελλε τὰ ῥήματα ταῦτα: «C'est la Grèce la
première qui a commencé la science six ou sept siècles
avant l'ère chrétienne et qui a rendu possible tout ce qui
a suivi jusqu'à nos jours. L'Hellade n'a presque rien reçu
de l'Orient qui est fort loin d'elle de toutes façons. La Grèce
est la vraie mère du monde occidental depuis trois mille ans».
Ὁ αὐτὸς γράφων μοὶ περὶ τῆς ἐπιστημονικῆς καταστάσεως τῆς
συγχρόνου ἐποχῆς ἐπινοεῖ οὕτως τὸν κατὰ τοῦ ὕλι-
σμοῦ ἡμέτερον ἀγῶνα ἐν τῇ πρεσβυγενεῖ ταύτῃ σχολῇ:
«C'est un grand service aujourd'hui de combattre le matérialisme
qui a fait de si fâcheux progrès à l'abri des sciences et qui
peut être nuisible à la civilisation sous toutes ses formes. Je
ne doute pas qu'il n'échoe définitivement dans ses vains efforts:
il est très bon de lui opposer des doctrines qui sont les vraies
et qui doivent finir par l'emporter». Ἐτέρω δὲ γαλατικῇ
μεγαλόνοισι, ὁ Charles Lénôque πρὸς τοὺς ἄλλοις καὶ
οὕτως τὴν αὐτὴν ὁμιολογίαν ποιεῖται παρακίρων τοῦ
νεωτέρου Ἑλλήνων εἰς τὰς πηγὰς τῆς προγονικῆς
σοφίας: «Il vous suffit, moi grèce, de suivre la direction
naturelle de votre juste esprit et l'inspiration de nos maîtres
communs. J'ai été heureux de retrouver en vous beaucoup de
doctrines qui me sont chères dans cette langue grecque que
j'aime tant et que je relis toujours avec une nouvelle
satisfaction». Ὁ δὲ τῆς ἱστοριογραφίας τῆς φιλοσοφίας
ἔξοχος συγγραφεὺς καὶ καθηγητὴς ἐν Βερολίῳ Edouard
Zeller, ἀπιδὼν τῇ ἐν τῇ γαργᾷ ταύτῃ M. τοῦ Γ. Σχολῆ
περιχομένη πνευματικῇ τροφῇ συγχά-

ρει καὶ σημεῖοι ἑλληνιστὶ τάδε: Πλειστὴν σοὶ χάριν
ἔγω τῆς εἰς ἐμὲ χρηστότητος καὶ ἐχάρην τοιαῦτα
ἰδὼν τῆς παρ' Ἑλλήσι φιλοσοφίας τεκμήρια ἐκ τῆς
Κωνσταντινίου πόλεως προελθόντα, σημεῖον αὐτὰ
ἠγασάμενος εἶναι τῆς τοῦ λογικοῦ βίου κοινωνίας, ἣ
πάντα τὰ τοῦ ἔθνους μέλη συνέχει.

Φίλοι ὁμιληταί, ἐτι μικρόν καὶ πορεύεσθε ἑκα-
στος εἰς τὰ ἴδια. Ἐνωτίστητε πάντως τῶν εἰρημέ-
νων μοι ταῦτα οὐκ ἔστιν ἐμὰ· ἀλλὰ καθολικὴ ὁμο-
λογία τῆς Ἀνθρωπότητος ἀπάσης καὶ πεποιθήσεις
τῶν προβούλων τῆς Ἐπιστήμης. Αὐτὰ ταῦτα ἐμύη-
σατο ὑμᾶς ἡ ἴσα τῇ φυσικῇ ὑμᾶς φιλοῦσα σεμνὴ αὕτη
τῆς Μνημοσύνης ἱέρεια. Τούτοις τοῖς διδάγμασιν
ἐπερειδόμενος πρὸς ὑμᾶς ἤδη ἐπιλέγω τὸ πύματον
καὶ ὑστατον τοῦτ' ἔπος: ὑμᾶς γὰρ νῦν θεωρῶ ἐκ-
προσωποῦντας ἐνταῦθα τὴν νέαν γενεάν τοῦ ἡμετέ-
ρου ἔθνους. Ἐμπροσθέντων ὧν ἐδιδάχθητε ὑγιῶν ἀρ-
χῶν ὑμεῖς παρασκευάσετε ἐν ἡμῖν τὸ ὑγιές τοῦ μέλ-
λοντος πνεύμα· ὑμῖν γὰρ ἀπόκειται τοῦτο. Ὡς πρὸς
πολικὸν ἀστέρα, ἀτεινίζοντες διηνεκῶς πρὸς τὴν πα-
λαίφατον σοφίαν, βιβλαπισμένοι ἐ. τοῖς νόμοις τοῦ
ὀρθοῦς Χριστιανισμοῦ, ἐνστερνιζόμενοι δὲ καὶ τὰ
ὑψηλὰ διανοήματα τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης «κρατεῖ-
τε ὃ ἔχετε, ἵνα μηδεὶς λάθῃ τὸν στέφανον ὑμῶν». Τούτο
ποιεῖτε ἕως οὗ φασφόρος ἀνατείλῃ καὶ ἡμέρα
δικαγῆσῃ ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ συνειδήσει τοῦ ἔθνους.
Καὶ τότε ἡ νέα γενεὰ ἐφικόμενη τῆς νομίμου ἡλικίας
ἐν τῷ βίῳ τῆς ἐλευθέρας διανοήσεως παρασκευάζεται
τῇ Ἐφῆκ αὐτοβούλων ἐπιστημονικῆν προκοπὴν καὶ
ἐπίδοσιν ἐν τῇ ἐπιλύσει τοῦ παγκοσμίου προβλήμα-
τος. «Αἰσχρὸν γὰρ τοι δρῶν τε μένειν κενεὸν τε
νέεσθαι». Ὁρᾶτε δὲ μήποτε διαφύγῃ τὰς χεῖρας ἡ-
μῶν ὁ ἀριζάνειος μίτος ὁ ὀδηγῆτων ὑμᾶς ἀσινεὶς
ἐν τῷ λαβυρινθῷ τῆς πολυπλόκου διασκέψεως. Κατὰ
πάσης ἐπιδρομῆς τῶν ὀλοκατρῶν, ἀλλοφύλων τὴν
ἐπιστήμην καὶ ἀλλοφύλων τὴν κοινωνικὴν ἀναστρο-
φὴν, προβάλλεσθε ἀείποτε πρὸς τὴν ἄμυναν καὶ ἐπί-
θεσιν τὸ ἀπροσμάχητον ἐκείνο παγκόσμιον ὄπλον,
ὅπερ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἀναστροφῆται ἐν
τοῖς χεῖροτεύτοις τοῦ Χριστιανισμοῦ ἡραστεῖος
στρατιᾶς ὄλας, ἐν ἄρμασι καὶ ἐν ἵπποις μεγαλυνομέ-
νας, εἰς φυγὴν τρέπει. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀνεξίτηλοις
γράμμασι γέγραπται ἐν κεφαλίδι τοῦ βιβλίου σαφῶς
καὶ εὐκρινῶς διατετυπωμένον: «Πιστεύω εἰς ἕνα
Θεόν, Πατέρα παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς,
ὀρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων».

ΠΑΡΟΡΑΜΑ.—Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμ. 3 τεύχει,
σελ. 20, στήλη α' καὶ στίχ. 25 τῆς «περὶ ἀρχῆς
τοῦ παντός» πραγματείας, ἀντὶ ἐπαγωγῶν περιστά-
σεων γράφε ἑπαγωγῶν περιστάσεων καὶ τεύχει 5,
σελ. 49, στήλη α' καὶ στίχ. 20, ἀντὶ ἐντάσεως τῶν
τροχιῶν γράφε ἐκτάσεως τῶν τροχιῶν.

Ὁ ὑπεύθυνος I. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Βασίλειος (πρόεδρος)
Δ. Θ. Σανθόπουλος
Ἰ. Δ. Τανταλιδης (γραμματεὺς).
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης (ταμίας)
Ἀρχισυντάκτης
ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ἄλλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετρίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκῳ χρυσᾷ 25
ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου

ΕΤΟΣ ΙΖ΄.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 11 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 7

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ

ΕΝΩΠΙΟΝ

ΤΗΣ Α. Α. ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ

ΚΑΙ

ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΟΥ Ε΄.

Τῇ πρώτῃ τῆς παρελθούσης Δευτέρας διεβιβάσθη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὁ ἐπόμενος ὑπουργικὸς τεσκερὲς.

Πρὸς τὴν Α. Παναγιώτητα τὸν Πατριάρχην τῶν Ρωμηαίων.

Ἡ Α. Υ. ὁ πρωθυπουργός, συνεστία τεσκερὲς μου, ἐδήλωσε ταύτῃ τῇ νυκτὶ δι' ἡγήλου Αὐτῆς τεσκερὲς, ὅτι ἐξεδόθη Ἀυτοκρατορικὸν διάταγμα, ἵνα ἡ Ὑμετέρα Παραγωγή μεταβῇ, κατὰ τὰ εἰθισμένα, αἴθριον περὶ ὦραν πέμπτην καὶ ἡμίσημα: τουρκιστὶ εἰς τὰ ἀνάκτορα, συνοδουμένη διπλὸ ὄδο ἀρχιερέων καὶ τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχότητος τοῦ Μεγάλου Λογοθέτου βέη, καὶ διποθάλῃ τὴν πίστιν καὶ ἀγοσίωσιν Αὐτῆς πρὸς τὸν Ἀνακτα. Ἐφ' ᾧ ἐγγράφη ὁ παρῶν φιλικὸς τεσκερὲς.

Τῇ 6 Ἀπριλίου 1313

1897

Ὁ Ὑπουργός

τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Ἐρησκειμάτων

ΑΒΔΟΥΡ-ΡΑΧΜΑΝ

Ἄμα τῇ εὐαρίστῳ ταύτῃ ἀγγελίᾳ, ἐνηργήθησαν τὰ δέοντα ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, συνταχθέντος τοῦ

κατωτέρω προγράμματος διὰ τὴν ἐπίσημον, κατὰ τὸ εἰωθὸς, ἐγκαθίδρυσιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Τμήμα Α΄.

Οἱ ἐκ Φαναρίου μέχρι τῶν Ἀνακτόρων συνοδεύσαντες τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ ἐκείθεν μετὰ τῆς ἐν Σιρκετζῇ ἑτέρας συνοδίας ἐνωθησόμενοι.

Α΄.

Χωροφύλακες ἑπιποιο

Β΄.

Τέσσαρες κλητήρες ἑπιποιο ἀνά δύο.

Γ΄.

Ἱερεῖς ἑπιποιο

(Μέγας Ἀρχιμανδρίτης, Σύγκαιλος Γερμανός, Γρηγόριος καὶ Σωφρόνιος)

Δ΄.

Τελετάρχη

Ν. Α. Νικολαΐδης

Ε΄.

Ὁ Ἀρχων Πριμακήριος καὶ δύο Εὐταξίτι.

ΣΤ΄.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης

Ὁ Τεσπερτζῆς καὶ ὁ Ἀρχων Μέγας Λογοθέτης

Ζ'.

Οί περί τήν ἄμαξαν ἱεροδίακονοι ἔριπποι
Δευτερευόν, Νικηφόρος ἱεροδίακονος, Τριθάλιος ἱεροδίακονος,
Σωφρόνιος καί ὁ ἱεροδίακονος Κωνσταντίνος.

Η'.

Μητροπολίται
Νικαίας Ἱερώνυμος καί Σισανίου Ἀθανάσιος

Θ'.

Χωροφύλακες ἔριπποι

Τράμα Β'.

Οί ἐκ Φαναρίου εἰς Σιρκετζή μεταθεσόμενοι καί
ἐκεῖθεν εἰς τήν Τύνην Πύλιν συνοδεύοντες τήν
Α. Θ. Παναγιότητα.

Α'.

Τέσσαρες Κλητήρες ἔριπποι.

Β'.

Ἱερεῖς ἔριπποι.

Ἰωακείμ Μ Ρεθύματος, Τίμοθος Μουζίου, Ζήτης Βλατά
καί Θεόκλητος Φερίκοι.

Γ'.

Τελετάρχαι

Ν. Α. Νικολαΐδης, Γ. Γεροντίδης, Θ. Φαρμακόπουλος.

Δ'.

Ἀρχιερεῖς, Σύμβουλοι καί Πατριαρχικοί ὑπάλληλοι.

Ἡρακλείας Γερμανός Κ. βέης Φωτιαδῆς

Χαλκηδόνος Ἰωακείμ Π. πασσῆ, Φενερλή.

Δέκιων Καλλίνικος Μιλτιάδης Ἰακώβου

Τραπεζούντος Κωνσταντίνος Ἰ. Χώτζη ἐρέτης

Σμύρνης Βασίλειος Κ. Πετριδῆ

Ἀγγέλου Βασίλειος Α. Σούβλας

Λήμνου Ἀθανάσιος Χ Κισσόγιου

Γρεβενῶν Δωρόθεος Α. Γάγκος

Πρεσπῶν Πανάρετος Καπουκαγαυῆς

Λιτίτης Βασίλειος Δ. Ἐκνθόπουλος

Καρπίου Σωφρόνιος Σ. Παπαδέκης

Ἐλευθερουπόλεως Διονύσιος Ἰ. Τυκαλιδῆς

Ἀρχιμ. Γερμανός Ἀποστολάτος καί Μ. Κλεόβουλος

Ἰ. Χλωρός καί Ἀλε. Μαυράκης.

Ἀρχιμ. Εὐστράτιος Φιλοθέτης καί Γ. Μαλαφούρης

Μ. Δανέζης καί Ι. Βαρούτης.

Ἀρχιμ. Ἰωακείμ Φορόπουλος καί Κ. Βοντζαλιδῆς

Ι. Σταυρίδης καί Κ. Θωμάδης.

Ἰγρογραμμάτις Φώτιος, Ἐκκλησιάρχης, Τριτεύων,

Χρήστος Παπαϊωάννου.

Ε'.

Χωροφύλακες ἔριπποι.

Συμφώνως πρὸς τὸ ἀνωτέρω πρόγραμμα, πάντων τῶν σεβασμιωτάτων ἁγίων συνοδικῶν ἀρχιερέων καί τῶν ἐνδηλούντων μητροπολιτῶν ἐγκρίτως προσελθόντων εἰς τὴν Πατριαρχεῖαν, ὡς καί τινῶν τῶν ἀξιωματικῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Κωνσταντίνος ὁ Ε', τῆς ὥρας ἐπιστάσης, ἀνεχώρησεν ἐκ τῶν Πατριαρχείων ἐν συνοδικῇ τῆς Α. Β. τοῦ ἄρχοντος Μ. Λογοθέτου καί τῶν σεβασμιωτάτων συνοδικῶν ἀρχιερέων Νικαίας Ἱερωνύμου καί Σισανίου Ἀθανασίου.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης φθῆσεν εἰς τὰ ἀνάκτορα, μετὰ βραχείαν ἀνάπαυαν παρὰ τῷ ἐξοχωτάτῳ ἀρχιεπισκοπῶν Χατζῆ Ἀλῆ βέη, ὠθηγῆθη, μετὰ τῆς

Α. Β. τοῦ ἄρχοντος Μ. Λογοθέτου καί τῶν σεβασμιωτάτων ἁγίων ἀρχιερέων Νικαίας Ἱερωνύμου καί Σισανίου Ἀθανασίου, ὑπὸ τοῦ Μεγάλου τελετάρχου τῶν ἀνακτόρων ἐξοχ. Μουνίρ πασσῆ ἐνώπιον τῆς Αὐτοῦ Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος τοῦ τρισεβέστου ἡμῶν Ἀνακτοῦ καί προσεφώνησε διὰ τῶν ἐπομένων:

Μεγαλειότατε καὶ εὐεργετικώτατε Ἀναξ.

Ἀξιούμενος τῆς μεγάλης τιμῆς τοῦ νὰ ἐμρανισθῶ ἐνώπιον τῆς Ἱμετέρας Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος, καθυποβάλλω Αὐτῇ εὐσεβῶς τὸ μὲν τὴν εὐγνωμοσύνην μου ἐπὶ τῇ, κατ' ἐπίνευσιν καί εὐδοκίαν Αὐτῆς, ἀναγνωρίσει μου ὡς Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως καί Πατριάρχου τῶν Ρωμαίων, τὸ δὲ τὴν πλήρη πίστιν καί ἀφοσιώσιν μου εἰς τὸ σεβαστὸν Αὐτῆς πρόσωπον.

Ἐρεῖδομαι δὲ μετὰ Θεὸν ἐπὶ τὴν ὑψηλὴν Αὐτῆς εὐμένειαν καί κραταιὰν προστασίαν, ὅπως δυναθῶ νὰ διεξαγάγω καλῶς, συνὸν τῇ βασιλικῇ Αὐτῆς ἐπιθυμίᾳ, τὰς θρησκευτικὰς καί λοιπὰς ὑποθέσεις τῶν πιστῶν Αὐτῆς ὑπηκόων Ρωμαίων, ὧν ἡ ἀνωτάτη πνευματικὴ διοίκησις ἐνεπιστεύθη εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ταπεινοῦ Αὐτῆς εὐχέτου.

Δέομαι δὲ τοῦ Παναγίου Θεοῦ, ἵνα διατηρῇ ἀσινῇ τὴν Ἱμετέραν Γαληνοτάτην Μεγαλειότητα, τὸν Τρισεβέστον ἡμῶν Ἀνακτοῦ, ἐπὶ τοῦ ἐνδοξοῦ Ὀθωμανικοῦ Θρόνου, ἐπιστέφων δι' ἐπιτυχίας τὰ φιλόλακα Αὐτοῦ βουλευμάτα.

Εἰς τὴν προσφώνησιν ταύτην τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, μεθερμηνεύθησαν τουριστὶ ὑπὸ τῆς Α. Ἐξοχότητος τοῦ ἄρχοντος Μεγάλου Λογοθέτου, ἀπαντῶσα ἡ Α. Α. Μεγαλειότης ἠθρόκησεν ἐν ἐκφράσει τὴν ὑψηλὴν Αὐτῆς εὐφρέσειαν ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὡς Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καί ἐπὶ ταῖς δικθεσιώσεσι τῆς πίστεως καί ἀφοσιώσεως τῆς τε Α. Θ. Παναγιότητος καί τῶν πιστῶν Αὐτοῦ ρωμαίων ὑπηκόων, προσβίβασεν εὐμένως, ὅτι ἡ μέχρι τοῦδε τῆς αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσει ἐγνωστὴ νομοσχῆς πολιτεία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐστὶν ἐγγύς τῆς προσδοκωμένης εὐδοκίμησης Αὐτῆς ἐν τῷ ἐμπιστευθέντι Αὐτῇ πατριαρχικῷ ἀξιώματι, καί ὅτι ἡ χορηγομένη τῷ Πατριαρχεῖῳ καί ταῖς ρωμαϊκῶν ὑπηκόων εὐνοια καί προστασία τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος θέλει ὀσημεραὶ ἐπαυξάνη, ἀναλόγως τῶν ἐνδείξεων τῆς πίστεως καί ἀφοσιώσεως αὐτῶν. Ἐν τέλει ἡ Α. Α. Μεγαλειότης δηλώσασα τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ὅτι πρόσεχως θέλει δεγθῆ Αὐτῇ εἰς ἰδιαιτέρην ἀκρόασιν, ἀπέτεινεν εὐμένως τὸν λόγον πρὸς τοὺς δύο σεβασμιωτάτους ἀρχιερεῖς Νικαίας Ἱερωνύμον καί Σισανίου Ἀθανάσιον, συγχρηθὶς αὐτοῖς ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καί ἐντελιχόμενος ὅπως δι' εὐλικρινοῦς συμπρά-

ξως και συναγωγῆς περιβάλλωσι τὸν Πατριάρχην αὐτῶν. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπαναλαβούσα τότε και αὐθις τὴν διαθεβείωσιν τῆς πρὸς τὸν ἐνδοξον θρόνον τῆς Α. Α. Μ. πίστεως και ἀποσιώσεως Αὐτῆς τε και τοῦ ρωμαϊκοῦ γένους, και τὴν εὐγνωμοσύνην ἐπὶ τοῖς ἐκδηλωθεῖσιν ὑψηλοῖς αὐτοκρατορικοῖς τεκμηρίοις εὐνοίας και προστασίας ἀπεχώρησε τῆς αἰθούσης, και ὠδηγήθη εἰς τὰ δώματα τῆς Α. Β. τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ Χατζῆ Ἀλῆ βέη. Μετὰ μικρὸν λίαν φιλοφρόνως προπεπομένη ἐξῆλθε τῶν ἀνακτόρων, και ἐπιβῆσα ἀνακτορικῆς ἀμάξης και ἔχουσα ἔναντι τὴν Α. Α. τὸν ἄρχοντα Μέγαν Λογοθέτην και τὴν Α. Β. τὸν τελετάρχην τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, ἐπιβάντων δὲ ὡπαιτω; ἀνακτορικῆς ἀμάξης και τῶν συνοδῶν ἀρχιερέων Νικαίας Ἱερωνύμου και Σισανίου Ἀθανασίου, διὰ Διπλοκονίου και Γοπχανέ κληθῆναι εἰς Γαλατῶν. Πανταχοῦ τὸ ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ συνωτιζόμενον πλῆθος λαοῦ ἐξερηγήματο εἰς ζωηροτάτας ζητωκραυγῆσεις ὑπὲρ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἧτις ἐν συγκινήσει κλύογει αὐτὸ ἀνευρημοῦν. Τὴν μεγάλην ὁδὸν τοῦ Γαλατῆ διελθούσα ἡ πατριαρχικὴ πομπή, διὰ τῆς γερφύρας τοῦ Καρχαίου ἔφραθεν εἰς Σιρκετζῆ, και ἐνταῦθα ἐνωθεῖσα μετὰ τῆς λοιπῆς ἐπιβαλλούσης συνοδίας, ἧτις, συμφώνως τῷ προγράμματι, ἐκινήθησα ἐκ τῶν Πατριαρχείων μετὰ ὦραν ἀπὸ τῆς εἰς τὰ ἀνάκτορα μεταβίσεως τῆς Α. Θ. Π., ἀνέμενον Αὐτὴν αὐτόθι, διηυθύνθη πρὸς τὴν Ὑψηλὴν Πύλην. Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὑπέδεξάτο αὐτόθι ἡ Α. Β. ὁ μέγας τελετάρχης τῆς Ὑψηλῆς Πύλης Φερύχ ἐφέντης μετὰ τῶν βοηθῶν αὐτοῦ, και ὠδήγησεν εἰς τὴν αἰθούσαν τῆς Μ. Βεζυρίας. Γόττε ἡ Ὑψηλότης ὁ πρωθυπουργὸς συγχάριον τῆ Α. Θ. Παναγιότητι και τοῖς περὶ αὐτὴν ἀγίοις ἀρχιερεῦσιν ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ ταύτῃ ὑπέσχετο ὅτι λίαν προφρόνως θέλει ἀποδέχεσθαι και ἐκπληροῦν τὰ νόμιμα αἰτήματα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου· ἐκείθεν ὠδηγήθη ἡ Α. Θ. Παναγιότης παρὰ τῆ Α. Ἐξοχότητι τῷ ὑπουργῷ τῶν Ἑσωτερικῶν, ἐπαγγελιαμένῳ, ὅτι και τούντεῦθεν θέλει προστατεύῃ τὰ συμφέροντα τῶν πιστῶν ρωμαίων ὑπηκόων τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος και διευκολύνῃ διὰ τῶν νομαρχῶν τὰς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὑποθέσεις τῶν ἀρχιερέων. Ἀκολουθῶς ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπισκεφθεῖσα τὴν Α. Ἐξοχότητα τὸν πρόεδρον τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους ἔλαθε τὴν διαθεβείωσιν, ὅτι και ἐνταῦθα τὰ τοῦ Πατριαρχείου ἔγγραφα θέλουσι διεκπεραιούσθαι ὡς οἶόν τε ταχέως και αἰσίως. Ἐντεῦθεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὠδηγήθη παρὰ τῆ Α. Β. τῷ ὑπουργῷ τῶν Ἑσωτερικῶν, ὃς ὡπαιτω; ἐπηγγείλατο τὴν συναντίληψιν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν ζητημάτων τῶν ἀφορώντων τὸ Πατριαρχεῖον και τὸ ρωμαϊκὸν Γένος και συζητουμένων ἐνώπιον τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἐπιβῆσα δὲ πάλιν ἀνακτορικῆς ἀμάξης, και περιστοιχομένη ὑπὸ δύο ὑπασπιστῶν και δύο σωματοφυλάκων τῆς Μ. Βεζυρίας, μετέβη μετὰ τῆς αὐτῆς πομπῆς εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης·

ἐκεῖ δὲ ἡ Α. Υ. ὁ Ἀπουρρχμαῖν παρὰς ἀνέπτυξε τοὺς λόγους, δι' οὗς ἡ Σ. Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις περιβάλλει δι' ἰδιουτέρας μερίμνης τὸ ρωμαϊκὸν Γένος, και προστατεύει τὰ εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐπιθεβευθέντα ἔκπαλαι προνόμια και ἀσυδοσία, ὑπέσχετο δὲ, ὅτι θέλει χορηγῆ και εἰς τὸ μέλλον πᾶσαν δυνατὴν ἀρωγὴν πρὸς ταχεῖν και αἰσίαν διεκπεραιώσιν τῶν παρὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀνταφερωμένων αὐτῷ ὑποθέσεων, συστήσας θερμῶς τοῖς ἀρχιερεῦσι τὴν ἐν εὐκρινείῃ και προθυμῇ συνεργασίαν μετὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Πατῶν τῶν ἐπιστήμων τούτων ἐπιτεκίψων συντελεσθεισῶν, ἡ πατριαρχικὴ πομπὴ ἤρξατο ἐκ τοῦ Ὑπουργεῖου τῆς Δικαιοσύνης κατ' ἀντίστροπον τάξιν χωροῦσα, συμφώνως τῷ προγράμματι, ἦτοι ἐνῶ, κατὰ πρῶτον προσηγίτο ἡ πατριαρχικὴ ἀμαξία, ἡδὴ εἶπετο αὐτὴ τελευταία. Οὕτω; ἐν εὐκοσμῇ και εὐταξίῃ διελθούσα ἡ πομπὴ τὴν μεγάλην ὁδὸν βρῖθουσαν πλῆθους λαοῦ, ἀποκαλυπτομένου εὐτεβέβωτος; πρὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἐπευλογοῦσης αὐτὸ, ἔστη ἐπὶ μικρὸν πρὸ τῆς πύλης τοῦ ἐν Δ' Ἰβελίῳ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἀγίου Νικολάου, ἐνθα ὑπῆρχεν ἐστημένη ἀψις, ἀνέμενε δὲ τὴν πατριαρχικὴν πομπὴν ὁ ἱερός κληρὸς τοῦ ναοῦ, οἱ ἐπίτροποι και οἱ ἔραροι και οἱ διδάσκαλοι τῶν αὐτόθι Ζαφειροπουλείων παιδευτηρίων μετὰ τῶν μαθητῶν και κλητρητῶν παρτεταγμένων. Τότε ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ναοῦ, ἐλλόγιμος Κωνσταντῖνος Ζαχαριαδῆς προσεφώνησε καταλλήλως τὴν Α. Θ. Π., ζητωκραυγῆσαντος τοῦ περισταμένου πλῆθους. Κατόπιν ἡ συνοδία ἔστη μικρὸν ὡπαιτω; πρὸ τῆς Λέσχης Μνημοσύνης, ἐνθα ἦν ἐστημένη ὁμοίως ἀψις προσεφώνησε δὲ τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ πρόεδρος τοῦ Σωματείου Γρηγόριος Βασιέρης, και εἶτα ἀρίκετο ἠχούντων τῶν κωθῶνων εἰς τὰ Πατριαρχεῖα. Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀποβῆκαν τῆς ἀμάξης ὑπέδεξάτο πρὸ τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ ἄπαν τὸ πρεσβυτέριον μετὰ τοῦ Μ. Ἀρχιεπισκοπικοῦ και ἄλλων δικακῶνων περιθεβλημένων τὰς οικείας στολάς, ἐκατέρωθεν δὲ στίχοι στρατιωτῶν παρουσίαζον τὰ ὄπλα. Πάντων τέλος τὰς οικείας καταλαβόντων θέσεις ἐν τῷ ναῷ, ἤρξατο ἡ εἰθισμένη τελετὴ.

Μεθ' ὃ ἐν τῷ μεταξὺ τὴν μεγάλην στολὴν και τὰ παρόσημα αὐτοῦ περιβλήθεις και ἐν τῷ παραθρονίῳ ἰστάμενος ἄρχων Μέγας Λογοθέτης, χωρησας πρὸ τοῦ ἱεροῦ Βήματος και στὰς ἐνώπιον τῆς Α. Θ. Π. ἀπήγγειλε, κρατῶν ἀνημμένην λαμπάδα, τὸ ἐξῆς Μέγαν Μῆνυμα:

Ἡ γερὰ τῶν ἀγίων ἀρχιερέων χορεία, ὃ εὐαγγῆς τῆς μεγάλης ἐκκλησίας κληρὸς, οἱ προῦχορτες και οἱ λογάδες τοῦ γένους και ἄπαν τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα τῶν τε θεοσώστων ἐπαρχιῶν και τῆς βασιλίδος ταβτης τῶν πόλεων, κοινῇ γνώμη και ὁμοφῶνῃ βουλή, ἐκλεξάμενοι τὴν Ὑμετέραν Θεοειάτην Παγαγιότητα, ἐπιστρέφει θεῖα και αὐτοκρατορικὴ εὐμερεῖα, ἀρχιεπισκοπικὸν Κωνσταντινουπόλεως, Νέας

Ρώμης και οικογενειακὸν πατριάρχη, προσκαλοῦσιν αὐτήν, διὰ τοῦ ταπεινοῦ αὐτῆς οἴκετου, ἐπὶ τὸν ἀγώγατον ἀποστολικὸν καὶ οικογενειακὸν τοῦτον θρόνον.

Ἀνάθῃ τοῖς, Παραγώγατε Ἀέσποτα, τὰς βαθμίδας αὐτοῦ, καὶ κόσμηση αὐτὸν ἰσοβίως, καθάπερ ἐκλείσας αὐτὸν οἱ προκάτοχοί Σου Ἄνδρας ὁ πρωτόκλητος, Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, Φώτιος ὁ σοφώτατος, Γερνάδιος ὁ Σχολάριος, Κωνσταντῖνος ὁ ἐν ἁγίοις, Ἰωακείμ ὁ Χίος, Νικηφόρος ὁ ἀπὸ Ἐφέσου ὁ ἀμειψής, καὶ ὁ Λοῦκός τῶν ἐν μακαρίῃ τῇ Λήξει θεομιλῶς πατριαρχεῦσάντων θίσιος, καὶ ὁδηγησοῦ τὸν ἄνωθεν ἐμπειστευμένον Σοι κληρον καὶ λαὸν εἰς τὰς τρίβους τῆς κατ' ἄμφω σωτηρίας καὶ εἰς τὰς τομὰς τῆς ἐναγγελικῆς χάριτος.

Εἰς τοῦτο τὸ Μέγα Μήνυμα ἡ Α. Θ. Παναγιώτης Κωνσταντῖνος ὁ Ε' ἀπήντησε διὰ τῆς κατὰ τὸ τυπικὸν νενομισμένης εὐχριστίας ἀποδεχόμενος τὴν ὑψηλὴν διακονίαν.

Εἶτα ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἡρακλείας Γερμανός, συνὸν τῇ τάξει, προτερῶνῃτε διὰ βραχέων τῇ Α. Θ. Παναγιώτη καὶ ἐνεχείρισεν Αὐτῇ τὴν πατριαρχικὴν ρῆθον. Κατὰ τὴν ἐπίδοσιν δ' αὐτῆς συμφώνως πρὸς τὴν τάξιν, ὁ μὲν μητροπολίτης Ἡρακλείας ἠπάσθη τὴν δεξιάν τοῦ Πατριάρχου, ὁ δὲ Πατριάρχης τὴν τοῦ κυριάρχου τῆς μητροπόλεως, ἧς ἐπισκοπῇ ἦν ἄλλοτε τὸ Βυζάντιον. Μεθ' ὃ ὁ Πατριάρχης ἀπαντήσας προσηκόντως, ἀνῆλθε τὰς βαθμίδας τοῦ πατριαρχικοῦ τῶν Χρυσοστόμων καὶ Φωτίων θρόνου· ἀφοῦ δὲ διὰ τοῦ σταυροῦ ἠύλογησε τὸ ἐκκλησιασμ, ἀνέγνω τὸν ἐπόμενον ἐνθρονιστικὸν λόγον.

Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Φιλόθεοι καὶ εὐσεβεῖς ἐκκλησιασμο,

Ἡ φωνὴ τῶν προβούλων τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος καὶ αἱ κανονικαὶ ψῆφοι τῶν ἐνδημούντων ἁγίων ἀρχιερέων, σὺν τῇ ἐπινεύσει τοῦ Μεγαλειοτάτου ἡμῶν Ἀνακτος, ἀναδιβάσασαι με ἐπὶ τὸν πρῶτον τῇ τάξει Πατριαρχικὸν τοῦτον θρόνον, ἀπεινιμάν μοι τιμὴν, ἧς τὴν ἀξίαν οὐχ ἀπλῶς συναίσθανομαι, ἀλλ' ὅσα μᾶλλον ἀναλογίζομαι καὶ ἀναμετρῶ τοσοῦτ' μᾶλλον καὶ πτοῦμαι. Ἐποθήθησαν τὸ ὕψος τοῦ θρόνου τούτου ἄνδρες ἀγιώτατοι καὶ ἐπὶ σοφίᾳ ἐκκλησιαστικῇ καὶ ποιμαντορικῇ συνέσει περικληεῖς· καὶ κατέβησαν ἀπ' αὐτοῦ ἕτεροι μετ' οὐ πολὺν ἀπὸ τῆς ἀναβάσεως χρόνον, καταλιπόντες ἄλλοις καὶ τὸν θρόνον καὶ τὰ βάρη αὐτοῦ καὶ τὴν εὐθύνην, ἄλλοις, λέγω, αὐτῶν φροντίζων τὸ πλῆθος καὶ δέξασθαι καὶ εὖ διαθεῖναι δυναμένους, ὡς διεκήρυσεν ἀποχωρῶν τοῦ θρόνου ὁ ἐν ἁγίοις θεολόγος ἐκεῖνος Γρηγόριος· καὶ εὖρον

ἄλλοι, ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς ταύτης ἰστάμενοι σκοπιᾶς, τὸ τέμα τοῦ ἐπιγείου βίου, θύματα γενόμενοι τῶν χαλεπῶν τῆς πληρώσεως τοῦ ἱεροῦ καθήκοντος δυσχερειῶν. Πάντες δὲ οἱ ὄντως μακάριοι ἐκεῖνοι ἄνδρες, ἀνεγνώρισαν καὶ διεκήρυσαν ὡς ἀλήθειαν ἀνατίρητον, ὅτι οἱ τὰ ὕψιστα τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀξιομάτων περιβαλλόμενοι καὶ τὴν τοῦ Χριστοῦ ποιμνὴν μέλλοντες ποιμάναι ὀφείλουσιν ἔχειν τὴν κλησιν «ἐκ θείας πάντως ροπῆς», συμπάρεδρον δὲ φέρειν «τὴν Θεῖαν καὶ ἀνθρωπίνην σοφίαν, ἀκρεβεῖά βίου καὶ τρόπων χρηστότητι διαπρέπειν, ὀξυδερκεῖας καὶ ποικίλης ἐμπειρίας εὐμοιρεῖν, καὶ ἐν μετριοφροσύνῃ εὐαγγελικῇ κεκτηθῆαι ζῆλον ἀκατάβλητον, σθένος ἤθους τε καὶ λόγου πᾶσιν ἐπιβάλλον, καὶ εὐρωστίαν πνευματικὴν εἰς περιορισμὸν τῶν ἐδῶν ἀδυναμιῶν καὶ εἰς ἱκανοποίησιν εὐσχημῶν καὶ νομοταγῆ τῶν ἀλλοτρίων φιλοτιμιῶν καὶ ἀξιώσεων».

Ἐγὼ δὲ μὴδὲν ἴσως τῶν ἀπαιτουμένων τῶ ἀξιώματι τούτῳ κεκτημένος, πολλὰ δὲ ἐξ ἐναντίας φέρων μειονεκτήματα, καὶ ἐν ἐποχῇ πατριαρχύων, καθ' ἣν αἱ προσδοκίαι πολλαί, αἱ ἀπαιτήσεις μεγάλαι, καὶ τὰ ἐκ τῶν καιρικῶν περιστάσεων βάρη δυσβάστακτα, ὅποια, ἵνα ἐν συντόμῳ εἶπω, τὰ πρὸς αἰσίαν καὶ ἐξ οὐρίας γαληνιαίαν ποταπορίαν τῆς χειμαζομένης καὶ θυελλομαχούσης ἱερᾶς ταύτης νηός, τὰ πρὸς κραταίωσιν τῶν πατρῶων ἱερῶν θεσμίων, τὰ πρὸς οἰκονομίαν τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων ταῖς πολλαπλαῖς τοῦ Πατριαρχείου ἀνάγκαις, τὰ πρὸ ἀπαλλαγῆν ἀπὸ τῶν δεινῶν, ὅσα περιστοιχοῦσιν ἡμᾶς· ἐπαπειλοῦντα μείζονα τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν ἔκκλισιν, πῶς μὴ πτοηθῶ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὸ προσεγεθὲν μοι βαρὺ καὶ μέγα πατριαρχικὸν τοῦτο ἀξίωμα; οὔτε ἐκ τῆς αἰγλῆς τῶν πρώτων ἡμερῶν θαμβοῦμαι, οὔτε ὑπὸ τῶν προσφερόμενων μοι μεγάλων τιμῶν φρεναπατῶμαι, οὔτε ἐκ τῶν νῦν διαδηλούμενων πανηγυρικῶν ἐπυφμηῶν σκοτιζόμενος ἀμβλυωπῶ πρὸς τὰς μεθεπομένας καὶ ἀχρυσίστως πάντοτε συμπαρκαλοουθούσας δυσχερείας καὶ μεμψιμοιρίας· ἀπὸ τοῦδε διακρίνω τὰ ἀναμενοντά με ἀντίθετα καὶ ἀντίετα, καὶ τὰ ἔσωθέν τε καὶ ἔξωθεν ἐξεγερθησόμενα κωλύματα κατὰ τὴν πιστὴν τῶν ἐπιβεβλημένων μοι πολλαπλῶν καθήκοντων ἐκπλήρωσιν· διορῶ ἐν ἐνὶ λόγῳ τὴν παρεμπερῆ πρὸς τὴν τοῦ ἁγίου Γολγοθᾶ ὁδὸν διανοιγομένην μοι ἀπὸ τῆς σήμερον!

Ἄλλὰ, ἀδελφοί σεβασμιώτατοι καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ ἠύλογημένα, τοῖς λειτουργοῖς τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας· ἐπιβάλλεται καθήκον ἱερὸν

καί ἀπαράβατον ἐπὶ ποινῇ βαρεῖα ἢ εἰς τὰ κανονικά βουλευματα εὐπειθεία καὶ ἢ εἰς τὴν φωνὴν τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῆς ἀρμοδίως ἐκδηλουμένην φέρελπις ὑποταγή. Οὐδαμῶς ἐπιτρέπει ὁ ἐκλεξάμενος τὰ μωρά, τὰ ἀσθενῆ καὶ τὰ ἐξουθενημένα πρὸς σύστασιν τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ καὶ δι' αὐτῶν ἀποδείξας ὅτι ἡ δύναμις αὐτοῦ τελειοῦται ἐν ἀσθενείᾳ, οὐδαμῶς, λέγω, ἐπιτρέπει δισταγμὸν ἀνθρώπινον, κλονίζοντα θρησκευτικὴν πεποίθησιν ἢ εἰς τὴν αὐραν ἀποκλίνοντα τῆς φυγοπονίας· προβάλλει τὰ παραδείγματα τῶν Ἀποστόλων, τῶν Προφητῶν, τῶν Ἱεραρχῶν καὶ τῶν ἄλλων ἁγίων ἀνδρῶν, ὧντινες καὶ ἐτιμωρήθησαν ὡς ἀποβλέφαντες εἰς τὴν ἐκυτῶν ἀνικανότητα καὶ δείξαντες ἀσύγνωστον εἰς τὴν πανσθενῆ αὐτοῦ ἀρωγὴν ἐνδοιασμόν. Ὅθεν εἰς ἐκείνου τὴν χάριν καὶ ἐνίσχυσιν πεποιθὼς, τὸν θεραπεύοντος τὰ ἀσθενῆ καὶ ἀγαθύνοντος καὶ αὐτὰ τὰ κακὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐπ' ἐκείνου «ἐπιρρίπτων τὴν μέριμνάν μου», ἵνα Δαβιτικῶς εἴπω, εὐελπιστῶ ὅτι διδάξει καὶ μετὰ τοὺς συνεργάτας μου σύνεσιν καὶ γνῶσιν, καὶ ὑποδείξει ὁδὸν ἐπιστήμης ἄγουσιν εἰς τὰ πρὸς θεραπείαν τῆς καχεκτικῆς ἡμῶν καταστάσεως δραστικά μέσα, καὶ εἰς τὰ πρὸς ὁμοφροσύνην καὶ συμπαγῆν σύσφιγξιν ἡμῶν ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἐκκλησίας περιβάλλω, πρὸς τὸ συμφέρον καὶ ἀγαθὸν Ἐκκλησίας καὶ Γένους. Τότε δέ, ἀλλὰ τότε μόνον, ἔσται ὁ Θεὸς μετ' ἡμῶν καὶ «ἐάν ὁ Θεὸς μετ' ἡμῶν, οὐδεὶς καθ' ἡμῶν», κατὰ τὸ Γραφικόν.

Μετὰ Θεὸν ἀνατίθῃμι τὰς ἐλπίδας εἰς τὴν πασίγνωστον πρὸς τὸν ἐκκλησιαστικὸν ἡμῶν βίον καὶ τὰς τοῦ ὀρθοδόξου Γένους ἡμῶν τύχας εὐμένειαν τῆς Α. Α. Μ. τοῦ φιλολάου ἡμῶν Ἀνακτος, τοῦ συμπαθῶς τὰς αἰτήσεις ἡμῶν, πιστῶν τῆς κραταιᾶς Βασιλείας ὑπηκόων, δεχομένου, καθ' ἃς καὶ σήμερον ἐλάβομεν αὐτοκρατορικὰς ἐπισήμους ἐπαγγελίας.

Τοιαύτας ἐνθαρρυντικὰς διαβεβαιώσεις ἔχων ἔκ τε τῆς θρησκείας καὶ ἐκ τῆς Αὐτοῦ Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος ἀνήλθον, («παρὰ σοῦ ὁ ἐπαινός μου οὗτος, Κύριε, ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ ἐξομολογήσομαί σοι») ἀνήλθον, λέγω, τὸν θρόνον τῶν Γρηγορίων καὶ Χρυσοστόμων, τῶν Φωτίων καὶ Γενναδίων καὶ ἀπὸ τοῦ ἐνδόξου τούτου θρόνου ὑψῶν νῦν τὴν φωνὴν πρὸς ὑμᾶς τοὺς ἁγίους ἱεράρχας καὶ συμποίμενας, καὶ ὑμᾶς τοὺς ὑπὸ Κυρίου εἰς λαὸν περιούσιον ἠύλογημένους, τῶν μὲν ὡς ἀδελφὸς πρῶτος τῇ τάξει ἤδη τιμηθεὶς, τῶν δέ, ὡς πνευματικὸς πατήρ, προσφωνῶ: εἰρήνην πᾶσιν ὑμῖν τοῖς τε ἐγγύς καὶ τοῖς μακρὰν, εἰρήνην ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Σωτηρῇ ἡμῶν! ὅτι ἐν τῇ εἰρήνῃ τοῦ Θεοῦ ἐκπληροῦνται

μετ' ἀφοσιώσεως τὰ πρὸς τὴν ἁγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν καθήκοντα, ἀτινά εἰσι καὶ τὰ ἱερώτατα ἡμῶν καὶ τὰ πάντων ὑπέρτατα· διότι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀέναντος πηγὴ τῆς σωτηριώδους διδασκαλίας τῶν ἐν τῷ παρόντι βίῳ καὶ τῷ μέλλοντι ἀγαθῶν, σῦλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας, ἐστία διαθερμαίνουσα τῇ χάριτι τοῦ Εὐαγγελίου τὰ ἐκ τῆς κοσμικῆς πλάνης καὶ τύρβης ψυχρανθέντα πνεύματα, κλιμάξ τῆς πρὸς Θεὸν ἀνυψώσεως ἡμῶν καὶ οἰκειώσεως, ἄγκυρα τῆς κοινῆς καὶ ἀτομικῆς ἡμῶν σωτηρίας, σύνδεσμος πάντων τῶν οἰκείων τῆς πίστεως ἐν τῷ αὐτῆς σώματι ὡς μελῶν πρὸς ζωὴν αἰώνιον ζωοποιουμένων καὶ ὡς τοιαύτη λοιπὸν ἀπονέμοιμεν οἱ πάντες ἀδιαλείπτως, ὅσοι τε τοῦ κλήρου καὶ ὅσοι τοῦ λαοῦ, τὸν ὀφειλόμενον φόρον τοῦ σεβασμοῦ, τὴν ἀνυπόκριτον ἀφοσίωσιν καὶ τὰς ἐθελουσίας, ὅσαι ἐκάστοτε ὑπαγορεύονται πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος καθ' ἕκαστος ἔλαβε χάρισμα παρὰ Θεοῦ, «μηθεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προκοπὴν, ἵνα μὴ μωμηθῆ ἢ ἐπὶ γῆς δικαιοκνία τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ δοξασθῆ μάλιστα ἔμπροσθεν καὶ οἰκείων καὶ ξένων. Μηδεὶς τὸ ἐκυτοῦ ζητεῖτω, ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ ἐτέρου ἕκαστος· ἀνεχώμεθα ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, βλαστίζοντες οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων, τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντες ἑαυτῶν, μὴ φυσούμενοι, μηδὲ κατκυριεύοντες τῶν ὑποδεεστέρων, ἀλλὰ τύπος εὐσεθείας καὶ ἀγαθοποιίας γινόμενοι ἀλλήλοις, πάντες σύμφυχοι, ἀποστεγοῦντες τὸ πονηρὸν καὶ κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ». Ἐν δὲ τῇ ἀμοιβαίᾳ ταύτῃ φιλοτιμίᾳ καὶ ἀγαθοποιίᾳ κοινὸν ἀποτελοῦντες ἔρεσμα καὶ σύμπλεγμα, δυνατόμεθα χάριτι Θεοῦ ἀνυψῶται τὸ ἐξασθενήσαν γόητρον τοῦ ἀγιωτάτου τούτου θρόνου τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, καὶ ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει ἀποβλέψαι εἰς αἰσιώτερον αὐτῆς μέλλον.

Οὕτως ἐπὶ ταῖς χρηστὰς ταύταις ἐλπίσι τῆς τῶν ἱερωτάτων συμποιμένων εὐλιχρινῶς ἀρωγῆς, τῆς τῶν ἀξιότιμων συμβούλων συμπράξεως καὶ τῆς τῶν πάντων ἐπ' ἀγαθῷ κοινῷ συνεργείας, φέρων παρατίδωμι ἐκμαυτὸν ἀπὸ τῆς τῶν Ἐφρεσιῶν ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῇ ἀγιωτάτῃ ταύτῃ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ ἐν πλήρει ἀφοσιώσει καὶ αὐταπαρνήσει.

Ἐπειδὴ ὁμῶς πρὸς πάντα ταῦτα καὶ πρὸς τὰς ἄλλας ἡμῶν χρειὰς ἀνάγκην ἔχομεν ἀπόλυτον τῆς ἀντιλήψεως τοῦ ἐφ' ἡμᾶς βασιλείου Κράτους, ὀφείλομεν ἔνθεν μὲν εὐχεσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ, «ἵνα ἐν τῇ εὐμακρείᾳ τούτου διάγωμεν καὶ ἡμεῖς ἡμερον καὶ

ήσύχιον βίον ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι», ἐν-
θεν δὲ εὐλαβεῖσθαι αὐτὸ ἐν ἀγαπητικῇ καὶ εὐέλπιδι
τῇ διαθέσει· διότι, «θέλεις μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξου-
σίαν; (βοᾷ διδάσκων ἡμᾶς ὁ ἀπόστολος Παῦλος), τὸ
ἀγαθὸν ποιεῖ, καὶ ἐξείς ἔπεινον ἐξ αὐτῆς· οἱ γὰρ
ἄρχοντες οὐκ εἰσι φόβος τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ
τῶν κακῶν» (Ρωμ. ΙΓ'). Διὸ καὶ τελευτῶν προτρέ-
πομαι πάντας συνενῶσαι διακαῶς τὴν φωνὴν τῆς
καρδίας μετὰ τῆς ἐμῆς ὑπὲρ τοῦ Μεγαλειοτάτου
ἡμῶν Ἀνακτος.

Ἦψιστε Θεεῖ, φύλαττε ὑπὸ τὴν πανσθενῆ
σκέπην Σου τὸν φιλόλαον ἡμῶν Ἀνακτα Σουλ-
τὰν Ἀδδούλ Χαμίτ Χάν αὐθέντην ἡμῶν, καὶ ἔμ-
πνεε αὐτῷ ἀγαθὰ βουλευμάτα ὑπὲρ τῆς ἁγίας
ἡμῶν Ἐκκλησίας· ἡμᾶς δὲ πάντας, ποιμένας τε καὶ
ποιμαινομένους, τὸν εὐαγγῆ κληρὸν καὶ τὸν εὐσεβῆ
λαὸν Σου, συνέτιζε, καί, ἐκρείνας ἐξ ὕψους τὴν ἀσ-
ρατόν Σου χεῖρα, εὐλόγησον, καὶ ἀξίωσον γενέ-
σθαι ζηλωτὰς καλῶν ἔργων καὶ λαὸν ἀληθῶς
περιούσιον εἰς δόξαν τοῦ προσκνητοῦ Σου ὀνόματος.

Ἀμήν.

Μετὰ ταῦτα οἱ χοροὶ τῶν ἱεροψαλτῶν ἐψάλλον
τὸν Πολυχρονισμόν τοῦ Πατριάρχου, μεθ' ὃν ὁ τακτι-
κὸς ἱεροκέρυξ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας πανοσιολο-
γώτατος ἀρχιεπίσκοπος Γρηγόριος Κωνσταντινίδης
ἀπήγγειλεν ἀπ' ἁμβωνος προσλαλιῶν, ἦν ἐν τῷ
προσεχεῖ φῶλλον καταχωρίσμεν.

Ἐἶτα τῶν χορῶν ψαλλόντων τὸ «Εἰς πολλὰ ἔτη
Δέσποτα» ἡ Α. Θ. Παναγιότης, νύλογησεν αὐθις διὰ
τοῦ σταυροῦ τὸ ἐκκλησίασμα, ὅπερ ἐπανειλημμένως
ἐζητωκράυγει ὑπὲρ τε τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος
καὶ ὑπὲρ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Ἀρχίστης τῆς ἐν τῷ ναῷ τελετῆς, ἡ Α. Θ. Πα-
ναγιότης ἐν μέσῳ ζωηρωτάτων ζωοκραυγῶν τοῦ
τόν νεῶν καὶ τὸν περίβολον κατακλύσαντος πλήθους
ἀνῆλθεν εἰς τὸ Μέγα Συναδικόν, ἐνθα προσελθόν-
τες ἠσπάζαντο τὴν δεξιὰν Αὐτῆς πάντες οἱ σε-
βασμιώτατοι ἅγιοι ἀρχιερεῖς ὡς καὶ πάντες οἱ παρε-
στῶτες. Τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀν-αλλάξίσης ἐν
τέλει φιλόφρονος λόγου, πρὸς πολλοὺς τῶν παρεστῶ-
των ἰδιῶ δὲ πρὸς τὸν τελετάρχην τῆς ὑψηλῆς Πύ-
λης καὶ τοὺς ὑπακιστάς τῆς Μεγάλης Βεζυρείας,
ἔληξεν ἡ τελετὴ.

Τῇ ἐπιούσῃ Τρίτῃ, ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ
τῆς Α. Ἐξουχότητος τοῦ ἄρχοντος Μεγάλου Λογο-
θέτου μεταβάς εἰς Γιλδίζιον ὑπέβαλε τῇ Α. Αὐτο-
κρατορικῇ Μεγαλειότητι διὰ τοῦ αὐλάρχου, τοῦ ἀρχι-
θαλαμηπόλου καὶ τοῦ ἀρχιγραμματέως τὴν βαθεῖαν
αὐτοῦ εὐγνωμοσύνην ἐπὶ τοῖς χθῆς ἐπιθαψιλευθείσιν
αὐτῷ τρανοῖς δέγμασι τῆς βασιλικῆς εὐνοίας καὶ

χάριτος ἀξιώθει; καὶ αὐθις νέων τεκμηρίων αὐτοκρα-
τορικῆς ἐμπιστοσύνης καὶ ὑψηλῆς ἐκτιμήσεως.

Αὐθημερόν δὲ ὡς καὶ τῇ ἐπιούσῃ Τετάρτῃ ἐπε-
σκέφατο μετὰ τοῦ αὐτοῦ συνοδοῦ τὴν τε Α. Υ. τὸν
Σεῖχουλιτλάμην, ὑποδεχόμενον τὴν Α. Θ. Παναγιό-
τητα λίαν φιλοφρόνως καὶ ἐπαγγειλόμενον πᾶσαν
δυνατὴν ἀρωγὴν καὶ υπερέσπισιν τῶν ὑποθέσεων τοῦ
Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς Γέ-
νου; ἀφρωσῶν σὺν ἄλλοις καὶ τὰς διαθήκας, καὶ τὰς
Α. Α. ΒΕ. τοὺς ὑπουργοὺς τῶν Στρατιωτικῶν, τῶν
Ναυτικῶν, τοῦ Πυροβολικοῦ καὶ τῶν Δημοσίων ἔργων
ὑποσχεθέντας τὴν προστασίαν τῶν ἐν τῷ ὑπουργι-
κῷ Συμβουλίῳ ἐνδιαφερόντων τῶν Οἰκουμενικῶν Πα-
τριαρχείων ζητημάτων, τὸν ὑπουργὸν τῆς Παιδείας
ἐπαγγειλόμενον συναντίληψιν ἐν τοῖς σχολικοῖς ἡ-
μῶν πράγμασι, τὸν ὑπουργὸν τοῦ Ἐργασίου διαβε-
βαιώσαντα τὴν ἐπισταμένην αὐτοῦ προσοχὴν εἰς τὰ
τῶν μοναστηριακῶν καὶ λοιπῶν ἐθνικῶν γαιῶν πα-
τριαρχικῶν ἔγγραφα, τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν
ὑποσχόμενον τὴν ταχυτέραν ἐκπλήρωσιν τῶν αὐτο-
κρατορικῶν διαταγῶν πρὸς ἀνακούρισιν τῶν χρημα-
τικῶν ἡμῶν ἀναγκῶν. Τοιοῦτα εὐχρέστα ἀποτελέ-
σματα ἀποκομισάμενος ἐκ τῶν ὑπουργικῶν τούτων
ἐπισκέψων ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπανεκκέρψεν εἰς τὰ
Πατριαρχεῖα.

ΤΟ ΙΔΙΟΜΕΛΟΝ

ΔΟΞΑΣΤΙΚΟΝ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΙΧΩΝ

ΤΗΣ

ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ

«Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς ἀμαρτίαις περι-
πεσοῦσα γυνή, τὴν σὴν αἰσθημένη Θεότη-
τα, μυροφόρου ἀναλαβοῦσα τάξιν, ὄδυρο-
μένη μύρα σοι πρὸ τοῦ ἐνταφιασμοῦ κο-
μίζεις, Οἴμοι! λέγουσα, ὅτι νῦν μοι ὑπάρ-
χει οἶστρος ἀκολασίας, ζοφώδης τε καὶ
ἀσέληνος ἔρωσ τῆς ἀμαρτίας. Δέξαι μου
τὰς πηγὰς τῶν δακρῶν ὃ νεφέλαις διε-
ξάγων τῆς θαλάσσης τὸ ὕδωρ· κάμφθητί
μοι πρὸς τοὺς στεναγμοὺς τῆς καρδίας ὃ
κλίνας τοὺς οὐρανοὺς τῇ ἀπάτῃ σου κενώ-
σει· καταφελήσω τοὺς ἀχράντους σου πό-
δας, ἀποσμήξω τοὺς πόδας σου πάλιν τοῖς τῆς
κεφαλῆς μου βοστρύχοις, ὧν ἐν τῷ Παρα-

Θείσῳ Εὐᾶ τὸ θειλινὸν κρότον τοῖς ὡσὶν ἤχηθεῖσα τῷ φόβῳ ἐκρύβη. Ἄμαρτιῶν μου τὰ πλήθη καὶ κριμάτων σου ἀθύσσους εἰς ἐξιχνιάσει ψυχροσῶσα Σωτήρ μου· Μὴ με τὴν σὴν δούλῃν παρίδῃς ὁ ἄμετρον ἔχων τὸ ἔλεος».

Διερχόμεθα τὴν ἀγίαν καὶ μεγάλην Ἑβδομάδα τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου, καὶ ἤδη σκόμεθα παρὰ τὸ τέρμα αὐτῆς· ἡ δὲ ἱερὰ καὶ ἔνθεος ὑμνωδία τῶν σοβαρῶν αὐτῆς ἀκολουθιῶν, ἐν αἷς ἀπ' ἄκρου ἕως ἄκρου διαπνέει φρόνημα εὐσεβείας ἀκμαῖον καὶ ὑγιές, καὶ ἰδίᾳ ἡ τῶν Ὁρθρῶν φθάνει εἰς τὸ ἔπακρον τῆς τελειότητος καὶ εἶναι τὸ ἄκρον ἅκρον συμπάσης τῆς ἀπ' αἰῶνων χριστιανικῆς ὑμνωδίας. Ἀναμφιβόλως ἐν τῇ χριστιανικῇ ὑμνωδίᾳ τῆς Ἀνατολικῆς μάλιστα Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ὑπάρχουσι πολλὰ τὰ ἀμιμήτου τέχνης ἀριστουργήματα, μαρτυροῦντα καὶ πνεύματος εὐρωστίαν καὶ διαύγειαν καὶ φαντασίας ὕψος καὶ λεπτότητα ἔκτακτον, ἀλλ' ἡ ἀγία καὶ μεγάλη Ἑβδομάς ἐν ἑαυτῇ κατ' ἐξοχὴν περιέλαβεν ὅ τι λαμπρὸν καὶ ἀκμαῖον ὑπάρχει. Διότι τὸ ἔκτακτον καὶ μοναδικὸν τῆς υποθέσεως, τοῦ πάθους τοῦ Θεανθρώπου Λυτρωτοῦ, θερμαίνον διὰ βαθείας εὐγνωμοσύνης τοὺς ἱεροὺς ὑμνωδοὺς, ἀνεβίβαζεν αὐτοὺς εἰς λεπτότατα καὶ εὐγενέστατα συναισθήματα καὶ εἰς βαθυτάτας καὶ αἰθερίου σκέψεις, ἐξ ὧν ἀπαρρέει ἀντίληψις τοῦ πράγματος ὅπως ζῶσα καὶ ἀκμαία καὶ ἐν τοῖς πλείστοις πρωτότυπος καὶ γονιμωτάτη. Ἐνώπιον τῆς ἐνθέου αὐτῶν διανοίας καὶ καρδίας ἐκτυλίσσειται δράμα, οὕτινος ὅμοιον οὔτε ὑπῆρξεν οὔτε θὰ ὑπάρξῃ ποτέ, καὶ τὸ δράμα τοῦτο ἀναποσπάτως συνέχεται μετὰ τῆς ἑαυτῶν ζωῆς, μετὰ τῆς ἀληθοῦς αὐτῶν εὐτυχίας καὶ μακαριότητος καὶ ἐν τῇ παρουσίᾳ καὶ ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ. Συγκρίνουσι τὴν ἑαυτῶν ταπεινότητα πρὸς τὸ ὕψος τοῦ ὑπὲρ αὐτῶν τὰ πάντα ὑψισταμένου καὶ ὑπερεκχειλίζει ἡ καρδία αὐτῶν ἀνεκκλήτου συγκινήσεως εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν μέγαν Λυτρωτὴν. Τότε δὲ καὶ ἡ διάνοια καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν κινεῖται εἰς ὕμνον Ἐκείνου καὶ ἀτελεύτητος καὶ πλουσία ρέει ἀπὸ τῶν χειλέων αὐτῶν ἡ εἰς ἡμᾶς τοὺς ταπεινὰ νεμομένους συνήθως ἀπροσπέλατος καὶ διὰ τοῦτο ἐν πολλοῖς ἀκατάληπτος ὑμνωδία αὐτῶν. Μακάριοι ὄντως οἱ δυνάμενοι νὰ συναρμώζωσι τὴν διάνοιαν καὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν πρὸς τὴν διάνοιαν

καὶ τὴν καρδίαν τῶν ἱερῶν ὑμνωδῶν τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης Ἑβδομάδος, μακαριστότεροι δὲ οἱ ὑπὸ ὁμοίῳ κατεχόμενοι σκέψεων καὶ συναισθημάτων τοῦλάχιστον κατὰ τὰς ἀγίας ταύτας καὶ σεπτὰς ἡμέρας, καὶ οὕτω δυνάμενοι γησιῶσι νὰ συμμετέχωσι τῶν μεγάλων ἀναμνήσεων, αἵτινες πανταχοῦ γῆς χριστιανικῆς εἶναι καὶ μένουσιν ἱερώταται.

Μεταξὺ τῶν ἀμιμήτων ἀριστουργημάτων τῆς ἱερᾶς ὑμνωδίας τῶν ἀγίων τούτων ἡμερῶν ἐξαίρετον κατέχει θέσιν τὸ παρὰ πᾶσι τοῖς εὐσεβεῖσι γνωστὸν καὶ διὰ τὴν λαμπρὰν αὐτοῦ μελωδίαν ἰδιόμελον δοξαστικὸν τῶν ἀποστίχων τοῦ ὄρθρου τῆς μεγάλης Τετάρτης τὸ ἀνωτέρω προτασσόμενον, ἔργον περιφήμου καὶ σοφῆς ὑμνωδοῦ, τῆς μοναχῆς Κασσιανῆς ἢ Κασσίας, ἣτις πρὸς στιγμὴν καταθέλξασα διὰ τῆς θέας τοῦ φαρτοῦ αὐτῆς κάλλους τὸν ἐν πολλοῖς ἰδιόρρυθμον ἐκείνον αὐτοκράτορα Θεόφιλον τὸν ἔσχατον τῶν Εἰκονομάχων, κατέστησεν αὐτὸν ἄνακτον πρὸ τοῦ ἀνεξαρτήτου κάλλους τῆς διανοητικῆς αὐτῆς ἀναπτύξεως. Πολλοὶ γνωρίζουσι τὰς τύχας τῆς σεμνῆς ταύτης παρθένου, ἣτις συμπεριληφθεῖσα μεταξὺ τῶν ἐπιλέκτων νεανίδων τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους, ὅπως ἐξ αὐτῶν ἐκλέξῃ ὁ Θεόφιλος τὴν καλλίστην ὡς σύζυγον, ἐθεωρήθη παρ' αὐτοῦ ὡς τοιαύτη, ἀλλ' ἀντειπούσα εἰς τὴν ἄκαιρον αὐτοῦ εὐφυολογίαν καὶ ἐπίδειξιν θεολογικῆς δεινότητος «**Ἐκ γυναικὸς (ἢ ἄρα δὴ τῆς Εὐᾶς) ἐρρύθη τὰ φύλλα**» καὶ παρατηρήσασα ὅτι ἐκ γυναικὸς (ἢ ἄρα δὴ τῆς Θεοτόκου Μαρίας) προῆλθον «**καὶ τὰ κρείττω**», ἐγκατελείφθη, ἐκλεγείσης ἀντ' αὐτῆς συζύγου τοῦ Θεοφίλου τῆς εὐσεβοῦς Θεοδώρας. Τὰ κατὰ τὸν βίον αὐτῆς πέπλος τις μυθῶδης κατακαλύπτει, συμπληρωθεὶς καὶ ἐξυφανθεὶς ἐπὶ τὸ ποιητικώτερον παρὰ διαφόρων. Ὅσον ὅμως καὶ ἂν εἶναι ταῦτα ἀμπίβολα, ἀναμφίβολον ὅμως μένει ὅτι ἐχρημάτισεν ἀρίστη ὑμνογράφος τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ποιήσασα πολλὰ μετὰ ἀπαραμίλλου τέχνης καὶ χάριτος, ἐν οἷς καὶ τὸ παρὸν δοξαστικὸν ἰδιόμελον. Καὶ τὰ κατὰ τὴν σύνταξιν δὲ τούτου περιεβλήθησαν τὸν πέπλον τῆς μυθικῆς ἀρηγήσεως, ἐν ᾧ κυρίως τοῦτο διαβλέπεται, ἡ πιστὴ αὐτῆς ἀφοσιώσις εἰς τὸν μοναχικὸν βίον καὶ τὴν χριστιανικὴν ὑμνωδίαν!

1. Λέγεται ὅτι ὅτε ἡ Καπτιανὴ ἐποίησε τὸ ἰδιόμελον τοῦτο μετέβη εἰς τὴν μονὴν αὐτῆς ἢ αὐτοκράτως Θεόφιλος· αὐτὴ δὲ φυγοῦσα ἐκ τοῦ κελλίου αὐτῆς κατέλιπε

Ἐν αὐτῷ ἡ ἔνθεος ὁμωφῶς, ποιήτρια ἐφάμιλλος τῶν ἀρίστων ποιητριῶν τῆς ἀρχαιότητος, διὰ τῆς λεπτοφυεστάτης καὶ εἰς ὑπερβολὴν εὐαισθητοῦ καρδίας αὐτῆς ἀνύψωσε τὴν φαντασίαν αὐτῆς εἰς τοιοῦτον σημεῖον, ὥστε νομίζει τις ὅτι τελείως ὑποῦεται τὸ πρόσωπον τῆς αἰοδίου ἐκείνης πόρνης, ἧτις διὰ τῆς μετανοίας καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης ἀπέπλυνεν ἅπαντα τὸν ρύπον τοῦ προτέρου ἀσέμνου αὐτῆς βίου. Ἡ ἀντιληψίς τοῦ ἔργου αὐτῆς τοῦ κατὰ τύπον καὶ ἐξωτερικὴν ὄψιν ἀπλουστάτου, νὰ ἀλείψῃ δὴλα δὴ ἐξ εὐγνωμοσύνης διὰ πολυτίμου μύρου τὴν κόμην καὶ τοὺς πόδας τοῦ Λυτρωτοῦ αὐτῆς, εἶναι τοσοῦτον θαυμάσια καὶ ψυχολογικωτάτη, ὥστε νομίζει τις ὅτι βλέπει ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν αἰοδίου ἐκείνην γυναῖκα οὐχὶ πλὴν μόνον τὸ ἐξωτερικὸν ἔργον τῆς χρίσεως ἐπιτελοῦσαν, ἀλλ' ἀποκαλύπτουσαν καὶ εἰλην αὐτῆς τὴν καρδίαν καὶ λαλοῦσαν πρὸς τὸν Κύριον γλώσσαν, ἣν μόνον οἱ ζωηρὸν τῆς μετανοίας καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης ἔχοντες τὸ συναίσθημα δύναται νὰ ἐνοήσωσιν. Ἡ ἔνθεος ποιήτρια οἰοεὶ βλέπουσα ἐνώπιον αὐτῆς τὸν Κύριον εἰς τοῦτον ἀποστρέφει τὸν λόγον καὶ ἀφηγεῖται διὰ δύο μὲν λέξεων τὴν ἐξωτερικὴν πρᾶξιν τῆς ἀμαρτωλοῦ γυναικός, διὰ θαυμασιωτάτης δὲ καὶ συγκινητικωτάτης ἀναλύσεως τὰ κατακλύζοντα τὴν καρδίαν αὐτῆς συναισθήματα. Ὅντως ἡ λεπτοτάτη εὐαισθησία γυναικός μετανοούσης καὶ εὐγνωμονούσης πρὸς τὸν μέγιστον αὐτῆς εὐεργέτην δὲν ἦτο δυνατόν κάλλιον καὶ ὑψηλότερον νὰ παρασταθῇ. Ἡ ἐξομολόγησις γίνεται μετὰ τσαύτης ζήσεως καὶ τσαύτης εἰλικρινείας, ὥστε ἡ μακαρία γυνὴ δὲν διαστάζει νὰ ζωγραφίσῃ διὰ μελαντάτων χρωμάτων ὡς νύκτα σκοτεινὴν, ζοφεράν καὶ ἀσέλγηρον τὸν ὄστρον τῆς ἀκολατίας, τὸν ἔρωτα τῆς ἀμαρτίας, ὅφ' ὧν μέχρι τοῦδε κατεδουλοῦτο. Ἄνχτριχιάζει ἡ ταλαίπωρος γυνή, ἀναλογιζομένη εἰς πόσα ἄτοπα, ἄτεμνα καὶ ἀπρεπῆ περιέπεσε παραδοθεῖσα εἰς τὰς ἀκατασχέτους ὁρμάς τῶν σαρκικῶν παθῶν καὶ πῶς ἐμόλυνε καὶ κατήσχυνε τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Δὲν ἔχει ἄλλο τι εἰς ἀπολογία, δὲν δύναται εἰς οὐδεμίαν δικαιολογίαν νὰ καταφύγῃ, καὶ χέει, χέει δά-

κρυα πικρὰ καὶ θαλερὰ μετανοίας, καὶ παρακαλεῖ ὅπως Ἐκεῖνος, ὅστις διὰ τῶν νεφελῶν συνάγει ἐκ τῆς θαλάσσης τὸ ὕδωρ τὸ τοσοῦτον εὐεργετικὸν εἰς τὴν γῆν αὐτήν, δεχθῆ εὐμενῶς τὰς ἀνεξαντλήτους πηγὰς τῶν νεερῶν μᾶλλον ἢ αἰσθητῶν δακρύων τῆς μετανοίας. Παρακαλεῖ ἵνα καμθῆ εἰς τοὺς ἀλαλήτους στεναγμούς τῆς αιμασσοῦσης ἐκ τῆς κατασχύνης καρδίας αὐτῆς Ἐκεῖνος, ὅστις ἐταπεινώσεν ἐαυτὸν χάριν τῆς ἀνθρωπότητος εἰς βαθμὸν ἀνεφραστον καὶ κατελθὼν ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ ὑπέμεινε τὰ πάντα μέχρι τοῦ ἐπονειδίστου σταυρικοῦ θανάτου χάριν ἡμῶν. Καὶ τολμᾷ διὰ τῶν χειλέων ἐκείνων, ἅτινα τόσῃν μέχρι τοῦδε ρυπαρίαν ἔφερον, νὰ καταφιλήσῃ ἀκορέστως τοὺς πανάγρους καὶ ἀχράντους πόδας τοῦ Λυτρωτοῦ αὐτῆς καὶ νὰ ἀποσημῆξῃ πάλιν αὐτοὺς διὰ τῶν βοστρύχων τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, κόσμου φυσικοῦ τσαύτης ἀκοσμίας καὶ τούτου προξένου αὐτῆς γενομένου. Οὕτως ἐξαγνίζει καὶ χεῖλη καὶ κόμην διὰ τῆς εἰλικρινοῦς προσπελάσεως αὐτῶν εἰς τοὺς ἀγιωτάτους πόδας Ἐκείνου, Οὐτινος μακάριοι ὄντως θὰ εἴμεθα ἡμεῖς, ἂν ἡδυνάμεθα νὰ καταφιλήσωμεν ἀξίως καὶ αὐτὰ τὰ ἔγχυ τῶν ποδῶν. Ἄλλ' ἰδοὺ ἀναμνησθεῖται καὶ τῆς πρώτης καὶ ἀνεξαντλήτου πηγῆς τῆς παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ ἐπικρατήσεως τῆς ἀμαρτίας ἐν τῷ ἐπιγεῖφ παραδείσῳ καὶ τὸν ἐντεῦθεν δίκαιον φόβον τῆς ἐνόχου προμήτορος ἡμῶν. « Ἐκείνη, λέγει, ἀκούσασα κατὰ τὸ δειλινὸν ἐν τῷ παραδείσῳ τὸν κρότον τῶν ποδῶν Σου ἐκ φόβου ἐκρύβη· ἐγὼ δὲ ἡ παναθλία ἐκείνης ἀπόγονος, ἡ πολυπλασίασα ἐν ἐμοὶ καὶ ἀναπτύξασα τὸν προπατορικὸν ρύπον τῆς ἀμαρτίας καταφιλῶ τοὺς πόδας Σου τούτους, σπογγίζω διὰ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς μου. Ἰδοὺ μέχρι τίνος συγκάτεβης, Θεε Ἰυτρωτά μου! Καὶ ἦδῃ τί ἄλλο μοὶ μένει εἰμὴ νὰ ἐκπλήσσωμαι καὶ νὰ ἀγνοῶ τίς ποτε δύναται νὰ ἐξιχνιάσῃ καὶ ἐξακριβώσῃ τὸ μέγεθος ἐξ ἐνός τῶν ἀμαρτημάτων μου καὶ τὴν ἄβυσσον ἐξ ἄλλου τῆς πρὸς ἡμᾶς ἀγάπης καὶ εὐσπλαγγίας Σου; » Καὶ ἐπισφραγίζει ἡ θαυμασία ὁμωφῶς ὡς ἐκ τῆς μακαρίας ἐκείνης γυναικός, πλαγίως δὲ καὶ ἐκ μέρους ἑαυτῆς, τὸ ἰδιόμελον δοξαστικὸν διὰ τῆς πλήρους ἀρελοῦς γάριτος καὶ ἀγνότητος καρδίας δεήσεως: « **Μὴ με τὴν σὴν δοῦλην παρέδης ὁ ἀμέτρητον ἔχων τὸ ἔλεος.** »

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

τὸ ἰδιόμελον μέχρι τῶν λέξεων «ἀποσημῆξω τούτους δὲ πάλιν τοὺς τῆς κεφαλῆς μου βαστρύχους». ὁ δὲ Θεός φίλος ἀναγνούς αὐτὸ προσέθηκε, λέγουσι, τὰ ἐπόμενα, ὡς ἐν τῷ παραδείσῳ Εὐα τὸ δειλινὸν κρότον τοῦ ὡσὶν ἤχηθεα τῷ φόβῳ ἐκρύβη· τοῦτο δὲ εὐροῦσα ἡ Κασσιανὴ πρότερον συνεπλήρωσε τὸ ἰδιόμελον διὰ τοῦ ὑπολειπομένου αὐτοῦ μέρους.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Βασιλείου (πρόεδρος)
 Δ. Θ. Σανθόπουλος
 Ἰ. Δ. Τανταλιδης (γραμματεὺς).
 Ἀλκιβιάδης Μαυράκης (ταμίας)

Ἀρχισυντάκτης
ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΑΔΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὄλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
 διὰ τὸν κατώτερον κληρὸν καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
 ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
 ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου

ΕΤΟΣ ΙΖ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 19 ΑΠΡΙΑΙΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 8

Ἔνεκα τῆς ἐορτῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἢ «Ἐκκλησιαστικῆ Ἀληθεία» ἐκδίδεται σήμερον Σαββάτω.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Βιογραφικὸν σημείωμα περὶ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντίνου τοῦ Ε'. — Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα — Προσλαλιά ἐπὶ τῇ ἀναρρήσει τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντίνου τοῦ Ε' ὑπὸ τοῦ ἀρχιμ. Γρηγορίου Κωνσταντινίδου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ ἱερὰ ἀκολουθία τῆς Ἀναστάσεως ἐν τοῖς Πατριαρχείοις.

Ἐν ἅπασιν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως αἱ ἱερὰ ἀκολουθίαι τῶν τε σεπτῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Λαμπροφύρου Ἀναστάσεως καὶ τοῦ Ἑσπερινοῦ ἐτελέσθησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο μετ' ἐξαιρετικῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐκοσμίας καὶ τάξεως. Καθ' ἅπασας δὲ κατὰ τὴν συνήθη ἐκκλησιαστικὴν τάξιν καὶ διατύπωσιν τελεσθείσας ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐξηκολούθησε χοροστατῶν μετὰ πάντων τῶν σεβασμιωτάτων ἀγίων συνοδικῶν ἀρχιερέων ἐν μέσῳ πολλοῦ φιλακολούθου ἐκκλησιασματος. Ὡσαύτως μετὰ πολλῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐπρεπείας ἐτελέσθησαν αἱ ἱερὰ Ἀκολουθίαι τῶν Δώδεκα Εὐαγγελίων καὶ τοῦ Ἐπιταφίου Θρήνου χοροστατοῦντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μετὰ τῆς ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου.

Μετ' ἰδιαιτέρας ὁμοῦ ἀγλῆς καὶ μεγαλοπρεπείας καὶ ἐν μέσῳ πυκνοτάτης συρροῆς ἐκκλησιασματος ἐτελέσθησαν αἱ τῆς Ἀναστάσεως καὶ τοῦ Ἑσπερινοῦ τοῦ ἀγίου Πάσχα. Τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα λίαν ἀξιεπαίνως καὶ ἐπακριβῶς συνεμορφώθη πρὸς τὰς γενόμενας αὐτῷ προτροπὰς καὶ νοουθεσίας τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας περὶ ἐντελοῦς ἀποχῆς ἀπὸ τοῦ

ἀκόσμου καὶ ἀνοικείου τῇ ἱερότητι τῶν ἐορτῶν ἐθίμου τοῦ πυροβολεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐπισπάσατο εὐτῷ τὴν πλήρη εὐχρέσκειν τῆς τε Μητρὸς αὐτοῦ Ἐκκλησίας καὶ τῆς σεβαστῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως.

Συμφώνως τῷ προεκδοθέντι ἰδιαιτέρῳ ὄρωσι τῆς ἐν τῷ παντί τῳ Πατριαρχικῷ ναῷ ἐνάρξεως καὶ ἀπολύσεως τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, τῇ Κυριακῇ τοῦ Ἀγίου Πάσχα, τοῦ κἀδωνος σημεῖναντος τῇ πέμπτῃ μεσονυκτικῷ ὄρχ, ἄπειρον εὐσεβῆς ἐκκλησίασμα κατέκλυσε τὸν ἱερὸν ναόν. Τῆς Α. Θ. Παναγιότητος δὲ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κατελθόντος, ἤρξατο μετὰ πολλῆς εὐπρεπείας καὶ ἐκκλησιαστικῆς τάξεως ἡ ἱερὰ ἀκολουθία τῆς Λαμπροφύρου Ἀναστάσεως. Τῇ Α. Θ. Παναγιότητι συντερουργήσαν οἱ σεβασμιώτατοι μητροπολίται Ἡρακλείας Γερμανός, Νικαίας Ἰερώνυμος, Τραπεζούντος Κωνσταντῖνος, Σμύρνης Βασίλειος, Ἀγγιλίου Βασίλειος, Λήμνου Ἀθανάσιος, Σισακίου Ἀθανάσιος, Λιτίτσας Βασίλειος, Καρχήθου καὶ Κάτσου Σωφρόνιος καὶ Ἐλευθερουπόλεως Διονύσιος ὡς καὶ ἅπαν τὸ πρεσβυτέριον τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ, χοροστατοῦντος ἐν τῷ παραθρονίῳ ἐν μεγάλῃ στολῇ τῆς Α. Ε. τοῦ ἀρχόντος Μεγάλου Λογοθέτου Σταυράκη βέη Ἀριστάρχου. Τὸ Ἐωθινὸν Εὐαγγέλιον ἀνεγνώσθη, ὡς συνήθως, ἐξω τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἐν τῷ περιβόλῳ ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἱσταμένης σὺν τοῖς μνησθεῖσιν ἀγίοις ἀρχιερεῦσιν καὶ τῷ λοιπῷ πρεσβυτερίῳ ἐπὶ τῆς ἐπὶ τούτῳ ὑψηλῆς ἐξέδρας. Ἄμα δὲ τῇ ἀναγνώσει τούτου, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐκφωνήσασα τὸ «Δόξα τῇ ἀγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ καὶ ἰσοποσῷ καὶ ἀδιαιρέτῳ Τριάδι» ἐψάλλε πρώτη τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» καὶ εἶτα εἰς ἕκαστος τῶν ἀγίων ἀρχιερέων καὶ τέλος οἱ δύο χοροὶ τῶν ἱεροψαλτῶν, μεθ' ὃ ἡ συνὸδια εἰσῆλθε καὶ αὐθις εἰς τὸν ναόν, ἔνθα μετὰ πολλῆς τάξεως ἐξηκολούθησεν ἡ θεία καὶ ἱερὰ λειτουργία, καθ' ἣν μετέλαθε τῶν ἀρχάντων μυστηρίων ἐκ τῶν χειρῶν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ Μέγας Λογοθέτης.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν πάντες οἱ σεβασμιώτατοι ἀγιοὶ ἀρχιερεῖς ἀνελθόντες εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν

Πατριαρχείων ηγήθησαν τῆ Α. Θ. Παναγιότητι τὰ εἰκότα.

Εἶτα τῆς ὄρας τοῦ Ἑσπερινοῦ ἐπιστάσης, προσῆλθον εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἡ Α. Ε. ὁ ἐνταῦθα μέγας πρεσβυτέρης τῆς Ρωσίας κ. Α. Νελίδωφ μετὰ πολλῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῆς τε πρεσβείας καὶ τοῦ προξενείου, πάντων ἐν στολῇ, περκαλοουθούτος καὶ ἀγῆματος ρώσων ναυτῶν τῶν φυλακίδων, ἡ Α. Ε. ὁ ἀρχίατρος τῶν ἀνακτόρων καὶ ἰδιαίτερος ἰατρός τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος Σπουρίδων Μαυρογένους πασῶς, οἱ ἐκ τῶν κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων Χριστοφορίδης ἐρέντης, Γ. Φραγκίης ἐρέντης, Ἀβραάμ Βαπορίδης ἐρέντης πάντες ἐν στολῇ ὁ Συμεωνάκης ἐρέντης Σινιόσουλους, οἱ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου Πκυλάκης πασῶς Φενερίης, Μιλτιάδης Ἰακώβου, Ἰωάννης Χωτῆς καὶ Ἀντώνιος Εὐγενίδης, Λεωνίδας Ζαρίφης, Θεόδωρος Μαυρογορδάτος, Δημοσθένης Εὐγενίδης σὺν τῷ γάλλῳ κόμητι δ' Ἀρνού καὶ ἄλλοι πολλοὶ διαπρεπεῖς ἐπιστήμονες καὶ λόγιοι.

Πάντων τῶν ἐπιστῆμων κεκλημένων, οἵτινες ὠδηγοῦντο ὑπὸ τῶν ἐπὶ τούτῳ ἀρμοδίων πατριαρχικῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, προσελθόντων, ὁ Οἰκουμενικ. Πατριάρχης μετέβη κατόπιν εἰς τὸ Μέγα Συνοδικόν, ἔνθα παρόντων πάντων τῶν σεβασμιωτάτων ἀγίων ἀρχιερέων καὶ πάσης τῆς ἐπιστάμου συνοδίας ἤρξατο, συγχρόνως δὲ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἀρχιερεῖς, ἀμφιενόμενοι τὴν βεβήτητον πατριαρχικὴν στολὴν, τοῦ μὲν Μεγάλου ἀρχιδιακόνου, τοῦ δευτερεύοντος, Τριτεύοντος καὶ ἄλλων διακόνων ἐκφωνούντων ἀρχῶς τὰ κατὰ τὴν ἀμφέσειν ὠρισμένα ἐκ τῆς ἁγίας Γραφῆς ρητὰ, τῶν δὲ χορῶν τοῦ Πατριαρχικοῦ ναοῦ ψαλλόντων παρὰ τὴν θύραν τοῦ Συνοδικοῦ ἐμμελῶς καὶ ἀρχῶς τὸ «Ἀναστάσεως ἡμέρα». Ἀρῶν δὲ ἡ τε Α. Θ. Παναγιότης καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἀρχιερεῖς περιεβλήθησαν τὰς οἰκείας στολὰς, ἐγένετο ἡ εἰς τὸν ναὸν κάθοδος, προπορευομένων τῶν χορῶν τῶν ἱεροψαλτῶν, ἐπομένονο σύμπαντος τοῦ πρεσβυτέρου, Ἰωακείμ Φοροπούλου, Κωνσταντίνου Βοντζαλίδου, Βόρις, πρωθιερέως τῆς ρωσικῆς πρεσβείας, τῶν σεβασμιωτάτων ἱεραρχῶν καὶ τέλος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος υποβασταζομένης δεξιᾷ μὲν ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Μ. πρεσβυτοῦ τῆς Ρωσίας Α. Νελίδωφ, ἀριστερᾷ δὲ ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ ἀρχιερέως Μεγάλου Λογοθέτου. Ἡ ἐπίσημος συνοδία κατεβόυσα τὴν κλίμακα τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἐχώρησεν ὄπισθεν τοῦ ἱεροῦ βήματος τοῦ ναοῦ καὶ ἐξελθούσα ἐκ τῆς ὀπισθίας Πύλης τῶν Πατριαρχείων ἐβασθεν εἰς τὴν ἐμπροσθεν, τῶν στρατιωτικῶν ἀπεσπασμάτων καὶ τοῦ ἀγῆματος τῶν ρώσων ναυτῶν ἀναχιζιζόντων τὸν συνοσισμὸν τοῦ ἐκατέρωθεν πολλοῦ πλήθους τοῦ λαοῦ. Ἐν τῷ ναῷ τῆς Α. Ε. τοῦ μεγάλου πρεσβυτοῦ τῆς Ρωσίας στάντος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐναντι τοῦ Πατριαρχικοῦ

Θρόνου κειμένων ἡγεμονικῶν στασειδίων, τοῦ δὲ ἐξοχωτάτου Μεγάλου Λογοθέτου ἐν τῷ παραθρονίῳ καὶ δεξιᾷ αὐτοῦ τοῦ ἐξοχωτάτου Μαυρογένους πασῶ, καὶ πάντων τῶν λοιπῶν τὰς οἰκείας θέσεις καταλαμβάνοντων, ἤρξατο ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ. Τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἀνεγνώσθη, κατὰ τὸ σύνθηες, εἰς πολλὰς ξένας γλώσσας: ἦτοι ἑλληνιστὶ ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, τοῦ ἁγίου Ἐλευθερουπόλεως καὶ τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου, λατινιστὶ ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἡρακλείας καὶ Καρπάθου καὶ Κόσσο, εἰς ἡρωελεγείον ὑπὸ τοῦ ἁγίου Νικαίας, τουρκιστὶ ὑπὸ τοῦ ἁγίου Τραπεζούντος, σλαβωνιστὶ ὑπὸ τοῦ ἁγίου Σμόνης, γερμανιστὶ ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἀγχιλάου, ἀρμενιστὶ ὑπὸ τοῦ ἁγίου Λήνου, ἀλβανιστὶ ὑπὸ τοῦ ἁγίου Λιτίσης, ἀγγλιστὶ ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἰωακείμ Φοροπούλου, γαλλιστὶ ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Κωνσταντίνου Βοντζαλίδου, ρωσιστὶ ὑπὸ τοῦ ρώσου ἀρχιμανδρίτου Βόρις, σερβιστὶ ὑπὸ τοῦ σέρβου ἱεροδιακόνου Σεβαστιανοῦ καὶ ρωμουνιστὶ ὑπὸ τοῦ Τριτεύοντος Λαυρεντίου.

Τῆς ἀκολουθίας περατωθείσης, πᾶσα ἡ ἐπίσημος τομπὴ ἐξελθούσα τοῦ ναοῦ διηυθύνθη εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Μ. Συνοδικοῦ, τῆς Α. Θ. Παναγιότητος υποβασταζομένης καὶ αὐτὴς δεξιᾷ μὲν ὑπὸ τοῦ κ. Νελίδωφ, ἀριστερᾷ δὲ ὑπὸ τοῦ Μ. Λογοθέτου. Ὅτε δ' ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνεβόυσα τὴν κλίμακα τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἔστη ἐπὶ τῆς ἀνωτάτης βαθμίδος καὶ διὰ τοῦ σταυροῦ ὑλόγησεν ἐντεῦθεν τὸ ἐν τῷ περιβόλῳ συνοσιστιμένον ἄπειρον πλῆθος, τοῦτο ἐξερράχη εἰς ζωηροτάτας ζητωκραυγῆσεις ὑπὲρ τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος καὶ ὑπὲρ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος. Μετ' ὀλίγον ὁ Α. Θ. Παναγιότης ἀπεκδυσαμένη τὴν πατριαρχικὴν στολὴν εἰσῆλθεν αὐτὴς εἰς τὸ Μ. Συνοδικὸν φέρουσα τὴν μεγάλην ταϊνίαν τοῦ Μετζίδιε. Ἀρῶν δὲ προσεφώνησε τοὺς παρεστώσι τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» καὶ διὰ βραχείας προσλαλιάς νύστατο πᾶσιν ὅπως ἐπὶ σεῖρᾳ ἐνιαυτῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀγαλλιᾶσει ἐορτάζωσι τὴν Λαμπροσφύρον τοῦ Κυρίου Ἀνάστασιν διένειμε πᾶσι τὰ εἰθισμένα πασχάλεια ἐπίχρυσα φῶ.

Τῇ μεθεπομένη δὲ ἡμέρᾳ, ἡ Α. Θ. Παναγιότης χοροστατήσασα διένειμεν ὡσαύτως εἰς τὸ ἐκκλησίασμα κόκκινα φῶ καὶ μετέπειτα ἐπεσκεψάτο πάντας τοὺς σεβασμιωτάτους ἀγίους ἀρχιερεῖς.

— Ἀπογομὴ παρασῆμον τῆ Α. Θ. Παραγιότητι. — Ἡ Α. Α. Μ. ὁ φιλόλογος ἡμῶν Ἀναξ Σουλτάν Ἀβδούλ Χαμίτ ὁ Β' τεκμηριούμενος πολλὴν τὴν ἐκτίμησιν καὶ εὖνοιαν πρὸς τὸ πρόσωπον τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ἠδύοκσε ν' ἀπονεύμῃ Αὐτῷ τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ τὸ παράσῆμον Μετζίδιε πρώτης τάξεως. Τὰ διάσῆμα ἐκόμισεν αὐθμερὸν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὑπασπιστῆς ἐκ τῶν ἀνακτόρων.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης δι' ἰδιαίτερου ἐγγράφου Αὐτῆς ὑποβλήθηεντος εἰς τοὺς πόδας τοῦ αυτοκράτο-

αὐτῆς ὑποβληθέντος εἰς τοὺς πόδας τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θρόνου διὰ τοῦ ἔξοχ. Μεγάλου Λογοθέτου ἐξέφρασε τὴν ἄκραν εὐγνωμοσύνην καὶ ἀφοσίωσιν αὐτῆς τε καὶ τοῦ ὑπ' αὐτὴν ποιμανίου. Ἡ Α. Α. Μεγαλειότης, ἀποδεξαμένη εὐμενῶς τὰ ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὑποβληθέντα, κηδεύει καὶ αἰθὴς διὰ τῆς Α. Ἐξοχότητος ἵνα διαβιβάσῃ ἔνθεν μὲν τὴν ὑψηλὴν αὐτῆς ἐκτίμησιν πρὸς τὸ πρόσωπον τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἔνθεν δὲ τὴν βασιλικὴν αὐτῆς εὐαρέσκειαν ἐπὶ τῇ πλήρει ἡσυχίᾳ καὶ τάξει, μεθ' ἧς διεξήχθησαν αἱ ἑορταὶ χάρις εἰς τὰς ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων καταβληθείσας συντόνους μερίμνης.

— *Ἐπισκέψεις.*— Καθ' ἄπασαν τὴν Κυριακὴν καὶ κατὰ τὰς ἐπομένους δύο ἄλλας ἡμέρας ἐξηκολούθησεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης δεχομένη τὰς ἐπισκέψεις ἀντιπροσώπων τῶν ἐνταῦθα διαφόρων πρεσβειῶν, διαρῶρων ἐγκρίτων ὁμογενῶν καὶ πλείστον ἄλλων ἐκ τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος.

Ἐσαυτῶς τηλεγραφικῶς συνεχάρησαν τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα αἱ ΑΑ. ΘΘ. ΠΠ. οἱ ἐν Ἀντιγόνην ἐφησυχάζοντες πατριάρχαι πρῶην Κωνσταντινουπόλεως Νεόφυτος ὁ Π' καὶ Ἀνθίμος ὁ Ζ', ἡ Α. Α. Θ. Π. ὁ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Σωφρόνιος, ἡ Α. Μ. ὁ πρῶην Ἱεροσολύμων Νικόδημος, ἡ Α. Μ. ὁ πατριάρχης Ἀντιοχείας Σπυρίδων, ἡ Α. Σ. ὁ μητροπολίτης Ἀθηνῶν καὶ πρόεδρος τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Προκόπιος, πάντες οἱ ὑπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον σεβασμιώτατοι Μητροπολίται καὶ πᾶμπολλοὶ ἐκ τοῦ ἔξωτερικοῦ διαπρεπεῖς ὁμογενεῖς.

Τῇ Δευτέρᾳ τῆς Διακωνιστικοῦ ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἡ Α. Μακαριότης ὁ Πατριάρχης τῶν Ἀρμενοκαθολικῶν Στέφανος Ἀζαρίαν.

Τῇ Τρίτῃ ὠσαύτως ἡ Α. Μακαριότης ὁ Πατριάρχης τῶν Ἀνατολικῶν Ἀρμενίων κ. Μαλαχίας Ὁρμανιανὸς ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα μεθ' ἱκανῆς συνοδίας, συγκειμένης ἐκ τῶν σεβασμιωτάτων ἀρχιεπισκόπων Κρικορὸς Ὁχρνεσιανὸν, πρόεδρον τῆς ἐπὶ τῶν Ὁρησκειτικῶν ὑποθέσεων τοῦ Ἀρμενικοῦ Πατριαρχείου ἐπιτροπῆς καὶ Βαχράμ ἀντιπρόεδρον τῆς αὐτῆς ἐπιτροπῆς, τῶν πανοσιολογιωτάτων ἀρχιμανδριτῶν Γαβριὴλ Τζεβαχριτζιάν, Πρωτοσυγκέλλου τοῦ Πατριάρχου, Ἰωσήφ Αἰθαζιανὸν καὶ Παπαζιάν, ἰδιαιτέρου γραμματέως τῆς Α. Μακαριότητος, τῆς Α. Β. τοῦ ἀρχόντου Καπουκεχαγιᾶ Ἀβραάμ ἐφέντη, τῶν μελῶν τοῦ Λαϊκοῦ Συμβουλίου Ζαρέχ Διλπέρ καὶ Δικρῶν Γιουτουφιῶν ὡς καὶ τοῦ ἐκ τῶν συντακτῶν τῆς ἀρμενικῆς ἐφημερίδος «Βυζαντίου» Κρικὸρ ἐφέντη Μακκαριάν.

Τὴν Α. Μακαριότητα μετὰ τῆς συνοδίας αὐτῆς ὑπεδέξατο παρὰ τὴν πύλην τῶν Πατριαρχείων τὸ πρεσβυτέριον φέρον ἐπανωκαλλύμαχον, παρὰ δὲ τὴν θύραν τοῦ Γραφείου αὐτῆς ἡ Α. Θ. Παναγιότης περιστοιχιζομένη ὑπὸ τῶν σεβασμιωτάτων μητροπο-

λιτῶν Ἡρακλείας, Τραπεζοῦντος, Ἐλευθερουπόλεως καὶ Καρπάθου καὶ Κέσσου καὶ τοῦ ἔξοχωτάτου ἀρχόντου Καπουκεχαγιᾶ Ἀντωνίου ἐφέντη Οἰκιάδου. Ἀφοῦ δὲ ἐγένοντο ἑκατέρωθεν αἱ προσήκουσαι συστάσεις, ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνδιελίχθη μετὰ τῆς Α. Μακαριότητος ἐφ' ἱκανὸν γαλλιστί, καὶ μετ' ἀνταλλαγῆν καὶ ἄλλων φιλοφρονῶν λόγων, ἡ Α. Μακαριότης κατῆλθεν εἰς τὸν πατριαρχικὸν κλῆρον, ἔνθα ἀσπασμένη τὸ ἐπὶ τῆς ἁγίας Τραπεζῆς ἱερὸν εὐαγγέλιον ἀπήγγειλε ἀπὸ τῆς βαθμίδος τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τὴν ἐξῆς προσλαλιάν.

Μυστηριώδης σύμπτωσις. Μετὰ τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήρια πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὸν σεπτὸν καὶ σοφώτατον Πρωθιεράρχην τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας Κύριον Κόριον Κωνσταντινον ἐπὶ τῇ ἀναρρήσει αὐτοῦ ἐπὶ τὸν πανένδοξον καὶ ἐκκλησιῶν Οἰκουμενικὸν Θρόνον, παρουσιάζεται μοι αἰθὴς ἡ εὐκαιρία ἵνα μετ' ἀγαλλιώσεως συγχαρῶ καὶ τῷ ὀρθοδόξῳ ἐκκλησιαστικῷ, ἐπὶ ταῖς κοσμοσωτηρίαις ἑορταῖς τῆς θείας τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσεως.

Τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἀναφέρει ὅτι ἐπὶ μὲν τῷ θαλάτῳ τοῦ Χριστοῦ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐσκορπίσθησαν ἐπὶ δὲ τῇ Ἀναστάσει αὐτοῦ συνῆλθον πάλιν ἐπὶ τῷ αὐτῷ. Ἀπὸ τοῦ καιροῦ ἐκείνου μέχρι τῆς σήμερον πάντες οἱ χριστιανοὶ θεωροῦσιν ὡς μόνον σκοπὸν καὶ σύνθημα τῆς ἀγάπης καὶ ἐρότης τὴν θείαν τοῦ Χριστοῦ Ἀνάστασιν. Καίτοι ἐν γλώσσαις καὶ ἔθιμοις κεχωρισμένοι ἀπ' ἀλλήλων, ἀλλὰ διὰ τῆς πρὸς τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ πίστεως ἀπαρτεις οἱ χριστιανοὶ ἕσμεν ἐν σώμα τῆς μιᾶς κεφαλῆς, τοῦ Χριστοῦ, ὡς τοῦτο κατάδηλον γίνεται ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ τῆς θείας Ἀναστάσεως ἐν Ἱεροσολύμοις, ὅπου ἐπὶ τοῦ Τάφου τοῦ Κυρίου ἡμῶν διάφοροι λαοὶ ἐν διαφόροις γλώσσαις, ἤθεσι καὶ ἔθιμοις ἐροῦνται διὰ τῶν τελουμένων πνευματικῶν ἱεροτελεστιῶν.

Τὸ ἔργον τῆς ὁμοφρονίας τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν κατέστη ἀείποτε ἀντικείμενον τῶν πόθων τῶν χριστιανῶν, ὧν οἱ πνευματικοὶ ἀρχηγοὶ δεικνύουσι μέγιστον ζῆλον πρὸς πραγματοποίησιν αὐτοῦ, αἱ παρειαγόμεναι ὁμῶς καιρονομίαι καθιστῶσι τοῦτο δυσκατόρθωτον. Ἡ ἐνωσις δέον ἵνα γίνηται σφοδρὰ ταῖς πράξεσι καὶ παραδόσει τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ἥς πρωτότοκος θυγάτηρ ἐστὶν ἡ Ἀνατολικὴ Ὁρθόδοξος Ἐλληνικὴ Ἐκκλησία, ἥτις οὕτως πλησιέστερα πρὸς τὸν ἕλεον τοῦ Χριστιανισμοῦ, πλησιέστερα πρὸς τὰς πρώτας διατάξεις, βαδίζει τὴν εὐθείαν ὁδόν. Ἡ δὲ Ἀρμενικὴ Ἐκκλησία, ἀποτελοῦσα μέλος τῶν Ὁρθοδόξων Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν, ἐτήρησε καὶ αὐτὴ πιστῶς τὰς ἑαυτῆς παραδόσεις. Ὡς ταπεινὸς λοιπὸν λειτουργὸς αὐτῆς δέομαι τοῦ Ὑψίστου ὅπως διαφυλάττῃ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν διὰ τῆς δειρθανιάτου ἀναστάσεως τοῦ μορογενεῶς Γιῶ τοῦ ἀπ.λορ ἐς αἰὲ καὶ ὀρθοτομοῦ-

σαν, επανέστη την όμόνοιαν και άγάπην εν ήμιν και πάσαις ταίς του Χριστού 'Εκκλησίαις, και καταλειποί πάντας ήμιας ένα επί ετη πάμπολλα περιπνευσόμενοι αλληλόθεν προσφωόμεν το χαρμόσονον και κοσμοσωτήριον **Χριστός άνέστη.**

Τήν προσλαλίαν ταύτην μεθερμήνευσεν έλληνιστί ό διαγγελεύς των ήμετέρων Πατριαρχείων ό γνωστός άρμενομαθής Δημήτριος Τσολακίδης μεθ' ό ή Α. Μκακρίότης έξήλθε μετά των αύτων τιμών προπεμφθείσα μέχρι τής πύλης των Πατριαρχείων.

—**Αντεπισκέψεις.**—Προχθές ή Α. Θ. Π. ό Οικουμενικός Πατριάρχης εν συνοδί τής Α. Ε. του άρχοντος Μεγάλου Λογοθέτου και των εκ των συμβούλων 'Αλεξ. Γάγκου και 'Αντωνίου Σούρλα ως και του ένδοξ. άρχοντος Καπουκεχαγιά 'Αντωνίου έφέντη Οικιαδου άντεπισκέψατο τήν Α. Μκακρίότητα τόν Πατριάρχην των 'Αρμενοκαθολικών Στέφανον 'Αζαριάν. Η Α. Μκακρίότης περιστοιχιζομένη ύπ' άπκντος σχεδόν του έν Κωνσταντινουπόλει περπεδημούντος άρμενοκαθολικού κλήρου και των μελών του λαϊκού Συμβουλίου ύπεδέξατο τήν Α. Θ. Πανκρίότητα φιλοφρονέσαστα και τιμητικώτατα.

Έντεύθεν ή Α. Θ. Πανκρίότης μετά του έξοχ. άρχοντος Μ. Λογοθέτου άντεπισκέψατο τήν Α. Ε. τόν μέγαν πρεσβευτήν τής Ρωσίας κ. Νελιδωφ, τήν Α. Ε. τόν πρεσβευτήν του Μυροβουνίου κ. Βάκιτς, οίτινες μετά υίκου σεβασμού ύπεδέξαντο τόν πρωθιεράρχην τής 'Ανατολικής 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας. Έν τέλει δε άντεπισκέψατο και τήν σερβικήν πρεσβείαν.

Τή τεύθη ή Τοποτηρητής τής Μ. Πρωτοσυγκελλίας άρχιμανδρίτης Κυρίλλου άρχιγραμματέως τής 'Ι. Συνόδου εν συνοδί του 'Ιωάννου Δ. Τανταλίδου, Διευθυντού του Α'. Πατριαρχικού Γραφείου, άντεπισκέψατο εκ μέρους τής Α. Θ. Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου τους έξοχωτάτους πρεσβευτάς 'Αγγλίας, Γαλλίας, Αυστρίας και 'Ιταλίας, τόν διευθυντήν τής Λωονικής Πιστώσεως Blanchenay και τόν διευθυντήν του ένταύθα αυτοκρατορικού ρωσικού άρχιολογικού 'Ινστιτούτου κ. Ουσπένσκην.

Ώσούτως αύθημερόν ή Α. Πανοσιολογίότης εν συνοδί του άρχοντος Καπουκεχαγιά 'Αντωνίου έφέντη Οικιαδου άντεπισκέψατο τόν αντιπρόσωπον του Πατριάρχου των Σύρων και τήν έπίουσαν τήν Α. Ε. τόν πρεσβευτήν τής Περσίας.

Προχθές ή Α. Θ. Π. ό Οικουμενικός Πατριάρχης εν συνοδί των σεβασμιωτάτων άγιων συνοδικών άρχιερέων Τραπεζούντος Κωνσταντίνου, Καρπάθου και Κάσσου Σωφρονίου, Έλευθερουπόλεως Διονυσίου, τής Α. Ε. του άρχοντος Μεγάλου Λογοθέτου Σταυράκη βέη 'Αριστάρχου, του Τοποτηρητού τής Μ. Πρωτοσυγκελλίας άρχιμανδρίτου Κυρίλλου, άρχιγραμματέως τής έερξ. Συνόδου, του ύπογραμματέως Φωτίου, του εκ των συμβούλων άξιοτίμου 'Αντωνίου Σούρλα, του άρχοντος Καπουκεχαγιά 'Αντωνίου έφέντη Οικιαδου και του άρμενομαθούς διαγγελεύς των Πατριαρχείων

Δημητρίου Τσολακίδου άντεπεσκέψατο τήν Α. Μκακρίότητα τόν Πατριάρχην των 'Ανατολικών 'Αρμενίων Μκαλχαν Όρμυκιάν εν Κουτσκαλίφ.

Τήν Α. Θ. Πανκρίότητα ή Α. Μκακρίότης ύπεδέξατο λίαν άβροφρόνως, περιστοιχιζομένη ύπό πολλών διακεκριμένων κληρικών και λαϊκών 'Αρμενίων. Μετά δε τήν άνταλλαγήν διαφόρων άλλων φιλοφρονητικών λόγων, ή Α. Θ. Πανκρίότης κατ'ήθε μετά πάσης τής συνοδίας Αύτης εις τόν παρακείμενον σεπτόν άρμενικόν Πατριαρχικόν νκόν, κατέμεστον ήδη εκκλησιάζματος, ένθα άφου ήσπάσατο τό ιερόν Ευαγγέλιον άπήγγειλεν από του ιερου βήματος τήν έπομένην προσφώνησιν.

Εδρισκόμενος τήν στιγμήν ταύτην εν τῷ άγίω τοῦτω ήμῶν τῶν αδελφῶν εν πίστει 'Αρμενίων τόπω, ό όποίος «οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἡ οἶκος Θεοῦ, καί πύλη τοῦ οὐρανοῦ», αισθάνομαι ἑμαυτὸν ὑπὸ τὸ κράτος ἱερῶν αισθημάτων καί ἀφάτων συγκινήσεων. Βασθεῶς κατενόηην τήν καρδίαν καί ὅτε πρό τριῶν ἡμερῶν ή Α. Μκακρίότης επισκεψαμένη τήν ἐμὴν Μετρίότητα προσεφώνησέ μου, καί τῶν αδελφικῶν Αύτης συγχαρητηρίων καί ενχῶν, καί τὰ διέξ μελέ γλυκέα τῷ λάρυγγί μου ἐκείνα ρήματα τῆς εἰρήνης καί αδελφότητος τῶν δύο εν τῇ 'Ανατολῇ παραρχαίων 'Εκκλησιῶν. Οὐδέν ἄλλο τῇ ἀληθείᾳ γοιμώτερον εις χριστιανικὰς ἀκρίβεις καί γλυκύτερον εις μελέτην θέμα ἀναμίσει τῶν δύο τούτων ἰδίως 'Εκκλησιῶν δύναται νὰ ἐπάρῃ ἄλλο παρὰ τὸ ζήτημα τῆς τελείας ἐνώσεως αὐτῶν, αἵτινες ἔχουσαι τὰς ῥίζας αὐτῶν εις τὴν πλέον ἀπομακρυσμένην ἀρχαιότητα καί ἀναπαριστῶσαι ἔτι καί σήμερον τὴν πρωτόγονον τῆς χρυσης ἐκκλησιαστικῆς ἐποχῆς ὡς πρὸς τὸ δόγμα περίοδοι, εν τῇ ῥοῇ ὅμως τῶν χρόνων ἐξ ἀφορμῶν, αἱ ὅσαι οὐδαμῶς κατ'οὐσαν παρέβλαψαν ἢ ἐλημίωσαν τὸ ὀρθόδοξον δόγμα, ἠκολούθησαν μὲν διάφοροι ὁδὸν εν τῇ ιστορικῇ αὐτῶν ἀναπέθει καί ἔτι ἀκολουθοῦσι, συναρτῶνται ὅμως πληρέστατα, δυνάμεθα εἰπεῖν, εν τῇ ταύτότητι τῆς πορείας καί τοῦ σκοποῦ καί αὐτῶν εἰ τῶν μέσων, αὐτα ὀδηγοῦσι καί φέρουσι πρὸς τὸν αὐτὸν κοινὸν ταῖς δυσὲν 'Εκκλησιαίαις σκοπόν. Τὴν σήμερον μάλιστα, ὅτε καί τὰ μάλιστα ἀποκετρεα καί ἀποκεχωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων κατὰ τὰ ἦθη καί τὰς θρησκευτικὰς δοξασίας ἔθρη, ὡς ἐπίσης καί αἱ φυλαί, τείνουσι καί φέρονται πρὸς ἐνότητα, ἔστω καί ἂν αὕτη εἶνε ἐνότης ἐξωτερικῆ μάλιστα παρὰ ἐσωτερικῆ, καί καλλιεργοῦσι τὰς σχέσεις τῆς ἀβροφρόνης καί οικειότητος, καθήκον μέγα καί ἱερωτάτον φρονῶ δεῖ ἐπιβάλλεται ἡμῖν, ὅτε ἡ θεία Πρόνοια ἔθηκε πνευματικῶς τῶν χριστιανικῶν λαῶν ἀρχηγός, ὅπως καταβάλομεν πᾶσαν προσπάθειαν, ἵνα ἀρῆθῃ καί τὸ καταπέτασμα τοῦ χωρισμοῦ, τὸ χωρίζον τὰ θυσιαστήρια δύο ἀρχαίων 'Εκκλησιῶν, καί εὐρεθῶμεν ὅτω μὲ χεῖλος εν καί μὲ φωνὴν μίαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῶν πρώτων αἰώνων

τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τῆς ἀρχαίας τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων Ἐκκλησίας.

Ἐγὼ ὡς λειτουργὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Πατριάρχου τῶν Ὁρθοδόξων Ῥωμαίων, ἐν ταῖς ταπειναῖς μου πρὸς τὸν Ὑψίστον προσευχὰς ὀλοφύχως θέλω δέσθαι ὑπὲρ τῆς ταχείας πραγματώσεως τοῦ πόθου τούτου, ὃν τρέφουσι καὶ διαθεμαίνουσιν εὐκρινῶς ἀμφοτέραι αἱ Ἐκκλησίαι, καὶ κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ὁποίου χαρὰ γενήσεται μεγάλη ἐν τῷ οὐρανῷ, ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ καὶ ἐν τοῖς χριστιανοῖς ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιῶν θέλει βασιλεύσῃ τοῦ Θεοῦ ἡ εὐδοκία ἀλλὰ καὶ ἡ Α. Μακαριότης (οὐδόλως ἀμφιβάλλω περὶ τούτου) θέλει συνεπιθέσθαι πρὸς τὸν ἀρχηγὸν καὶ θεμελιωτὴν τῆς μᾶς, ἀγίας, καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας ἐπικαιουμένη τὴν παρθεῖν αὐτοῦ χάριν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν κοινῶν πόθων καὶ βασιλείαν τοῦ Ἐυαγγελίου τῆς εἰρήνης. *Γένοιτο, Κύριε, Γένοιτο.*

Τὴν προσφώνησιν ταύτην τῆς Α. Θ. Παναγιότητος λαβὼν ὁ διαγγελεὺς τῶν Πατριαρχείων Δημήτριος Ἐσολακίδης μετρημένους ἀρμενιστί. Μεθ' ὃ τῶν χορῶν τοῦ νεοῦ ψαλλόντων, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπῆλθεν ἐν μέσῳ ἐπευρημιῶν τοῦ ἐκκλησιασματος.

Ἐντεῦθεν ἡ μὲν Α. Θ. Παναγιότης σὺν τοῖς ἀγίοις ἀρχιερεῖσι καὶ τῇ Α. Ε. τῷ ἄρχοντι Μ. Λογοθέτῃ ἐπέστρεψεν εἰς Φανάριον, ὃ δὲ Τοποτηρητὴς τῆς Μ. Πρωτοσυγκελίας μετὰ τοῦ ἕκ τῶν συμβούλων Ἀντωνίου Σούρα, τοῦ υπογραμματοῦς τῆς ἱερᾶς Συνόδου Φωτίου καὶ τοῦ διαγγελεῖος Δ. Ἐσολακίδου ἐπεσκέψαντο κατὰ τὴν συνήθειαν τὴν ἐν Βαλουκλίῳ ἱερᾶν Μονὴν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς πανηγυρίζουσαν, καὶ εἶτα τὰ παρκαείμενα Ἐθνικὰ Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ

Α. Θ. Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ τοῦ Ε΄.

Μὴ δυνθέντες, ἔλλειψι χώρου, ἵνα δημοσιεύσωμεν ἐν προσηγείαι φύλλοις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας βραχὺ βιογραφικὸν σημεῖωμα περὶ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καταχωρίζομεν σήμερον τοιοῦτον ἔχον ὧδε:

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐγεννήθη ἐν Βέσπῃ, χωρίῳ τῆς νήσου Χίου, τῷ 1833. Τὰ πρῶτα ἐγκύκλια μαθήματα δικηούσας ἐν τῇ γενεθλίῳ, ἐνεκείτῃς μετέβη παρὰ τῷ ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου παρὰ τὴν Καλιμασίαν μονάζοντι θεῷ αὐτοῦ Κωνσταντίνῳ. Ἐπὶ διετίαν αὐτοῦ διὰ τριῶν, μετέβη κατόπιν παρὰ τῷ ἀειμνήστῳ πατρὶ αὐτοῦ Νικολάῳ, ἐφημερίῳ διατελοῦντι ἐν τῇ ἐνορίᾳ τοῦ χωρίου Λατόμι, καὶ ἐν-

ταῦθα ἀπέκτησε τὰς πρῶτας μουσικὰς βῆσεις παρὰ τε τῷ μουσικοδιδασκάλῳ Δερβίση καὶ παρὰ τῷ Νικολάῳ Πουλᾷ, ἃς κατόπιν δι' ἴδιον μελετῶν ἐποπλαπλασίασεν. Ἐνταῦθα διατελὼν ἐπέλυσε διὰ τε τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν κοσμιότητα τῶν τρόπων αὐτοῦ καὶ τὸ καλλίφωνον τὰς συμπαιθεῖας τοῦ τότε μητροπολίτου Χίου Σωφρονίου, κατόπιν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ νῦν Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας. Ὑπὸ τοιαύτην ἠθικὴν προστασίαν διατελὼν ὁ νεαρὸς τότε Κωνσταντῖνος ἐξηκολούθησε μετὰ τοῦ ἐμπροστού αὐτοῦ ζήλου καὶ τῆς φερεπονίας τὴν σειράν τῶν γυμνασιακῶν αὐτοῦ σπουδῶν ἐν τῷ ἐν Χίῳ γυμνασίῳ. Τούτου δὲ κρατιστέου ἀποριτιχῆς ἀπεστῆλη μεθ' ἐν ἔτος ὑπὸ τοῦ σεβαστοῦ κηδεμόνος καὶ προστάτου αὐτοῦ, ἦτοι τῷ 1852 καὶ εἰσῆλθη εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ ἱερᾶν Θεολογικὴν Σχολὴν, διευθύνοντας τότε ταύτην τοῦ ἀοιδίμου Σαυροπούλου Κωνσταντῖνου τοῦ Τυπέλδου, διδασκόντων δὲ τῶν ἀειμνήστων διδασκάλων τοῦ Γένους Ἠλίας τοῦ Τανταλίδου καὶ Λεοκίδου τοῦ Ἀρβανιτάκη.

Τὰς θεολογικὰς σπουδὰς εὐδοκίμως ποιησάμενος καὶ τοῦ οἰκείου πτυχίου τοῦ διδασκάλου τῆς Θεολογίας ἀξιώθεις ἐπανῆλθεν ἀποριτιχῶν καὶ αὔθεις παρὰ τῷ σεβαστῷ Γέροντι αὐτοῦ Σωφρονίῳ εἰς τὴν μητροπόλιν ἤδη Ἀμυσείας ἐκ Χίου μετατιθέντι, εἰς Σινώπην. Ἀναθεθείσης τότε τῷ Κωνσταντίνῳ τῆς διευθύνσεως τῆς σχολῆς τῆς πόλεως ταύτης διέμεινεν αὐτοῦ ἐπὶ ἐν καὶ ἡμισίον ἔτος, ὅποτε ἠναγκάσθη ἕνεκα ἀσθενείας νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν βασιλεύουσαν. Ἐντεῦθεν μετὰ μικρὸν τῷ 1857 ἀπῆλθεν εἰς Ἀθήνας ἐνθα διήκουσεν ἐπὶ τριετίαν μαθήματα ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ. Κατὰ Μάιον ὁμοῦ τοῦ 1862 μετέβη παρὰ τῷ Γέροντι αὐτοῦ μητροπολίτῃ Ἀμυσείας. Τούτου δὲ κατὰ ὀκτώβριον τοῦ 1863 ἐκλεγέντος Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὁ Κωνσταντῖνος ἠκολούθησεν αὐτῷ εἰς βασιλεύουσαν, ἐνθα καὶ κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1864 χειροτονθεὶς διάκονος, διετέλεσε παρ' αὐτῷ ἐπὶ τριετίαν ὡς ἰδιαιτερός γραμματεὺς. Τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου παραιτηθέντος μετὰ τριετίαν, ὁ Κωνσταντῖνος παρέμεινεν ἔτι ἐπὶ πενταετίαν παρὰ αὐτῷ ἐν τῇ νήσῳ Πριγκιπήῳ ἐρησυχάζοντι, ὅποτε ἀπεστῆλθη εἰς Ἐυζώπην πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν αὐτοῦ. Ἐν Στραβοῦργῳ ἐπὶ δύο καὶ ἡμισίον ἔτη διατριψὰς καὶ ἀραροσάμενος πολλῶν ἐπιφανῶν γάλλων θεολόγων μετέβη κατόπιν εἰς Ἐλβετίαν καὶ μετὰ ὀκτάμηνον αὐτοῦ διὰ τριετίαν ἐπεσκέψατο τὴν Λαυδελβέργην. Τὰς σπουδὰς οὕτω καλῶς συμπληρώσας ἐπεσκέψατο καὶ τὰς δύο κεντρικώτερας πόλεις τοῦ Παρισίου καὶ τὸ Λονδίον καὶ μετὰ μικρὰν διατριβὴν ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν γενέτειραν καὶ μετ' ὀλίγον εἰς βασιλεύουσαν κατὰ τὰς παρχμονιάς ἀκριβῶς τῆς ἱστορικῆς καὶ Μεγάλης καλουμένης Συνόδου τοῦ 1872, ἧς καὶ ἐξελέγη μέλος καὶ γραμματεὺς. Τῆς Συνόδου περπατωθείσης, ἀπῆλθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν παρὰ τῷ σεβαστῷ αὐτοῦ Γέροντι, ἐκ-

λεγέντι ἤδη Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας. Ἐντεῦθεν δὲ αὐθὺς ἕνεκα λόγων ὑγιείας ἀποχωρήσας ἀφίκετο εἰς Βουλγαρίαν καὶ ἐπέστρεψε εἰς τὴν πατρίδα. Τούτου μετὰ μικρὸν παραιτηθὲν ἀνῆλθε τὸν Οἶκον. Θρόνον Ἰωακείμ ὁ Β΄, ὑφ' οὗ ὁ Κωνσταντῖνος προσελήθη ἰδιαίτερος γραμματεὺς κατ' ἀρχάς καὶ εἶτα διωρίσθη ἀρχιγραμματεὺς τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου. Κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1874 ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος. Ἀρχιγραμματεὺς διατελῶν ἐχρημάτισε μέλος παπῶν τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις λειτουργουσῶν ἐπιστῆμων ἐπιτροπῶν ὡς καὶ τῆς πρὸς ἀναθεώρησιν τῶν Γενικῶν Κανονισμῶν συνελθούσης συνελεύσεως. Οὕτως εὐδοκίμως ἐπὶ διατίαν ὑπηρετήσας κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1876 προήχθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον Μιτυλάνης, ὃν ἐπὶ δεκαοκταετίαν θεωρίῳ ἐποίμανε. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο κληθεὶς διετέλεσε μέλος τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου. Τῆ 30 δὲ Ἀπριλίου τοῦ 1893, πατριαρχεῦσας Νεορῶν τοῦ Π', τοῦ μητροπολίτου Ἐφέσου ἀοιδίμου Ἀγαθαγγέλου ἐκδημήσαντος πρὸς Κύριον, ἡ Ἐκκλησία ἐνεπιστεύσατο αὐτῷ τὴν πνευματικὴν διακυβέρνησιν τῆς χερουσίας ταύτης ἐπαρχίας, ἣν ἐξήκολούθει ποιμαίνων θεωρίῳ καὶ θεαρέστως, ὅτε ψῆφω κοινῇ κλήρου καὶ λαοῦ ἐν αἰσίαις ὄψεσι καὶ ἔλπίσι χρησταίως ἐξελέγη Οἰκουμενικός Πατριάρχης ἐν μέσῳ κοινῆς ἐπιδοκιμασίας καὶ πανδήμου ἀγαλλιάσεως σύμπαντος τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Ποιματορικὴ Ἐγκύκλιος

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ἐλέφ. 1905

ἈΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΣ ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Πρωτ. 1609.
Ἀριθ. 968.

Ἐντιμῶταί κληρικοί τῆς καθ' ἡμᾶς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, εὐλαβήστατοι ἱερεῖς καὶ ἐντιμῶτατοι ἐπίτροποι τῶν ἱερῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἐνοριῶν τῆς Πόλεως, τοῦ Γαλατᾶ καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς Καταστάτου, καὶ λοιποὶ εὐλογημένοι Χριστιανοί, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητά· χάρις εἰς ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Εὐδοκίᾳ καὶ ἀγαθότητι τοῦ Θεοῦ κληθέντες ἐπὶ τὴν πρῶτου ἰατρικῆς τοῦ ἱεροῦ σκάφους τῆς πρεσβυτεροῦς Ἀποστολικῆς καὶ Πατριαρχικῆς ταύτης Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας μετὰ τὴν κανονικὴν παραίτησιν τοῦ προκατόχου ἡμῶν παναγιωτάτου Πατριάρχου κυρίου Ἀνθίμου, καὶ κατὰ τὰ τελεσπισμένα τυγνόντες ἤδη καὶ τῆς ὑψηλῆς Αὐτοκρατορικῆς ἀναγνωρίσεως, πρῶτιστον ἡμῶν μέλημα ἡγοῦμεθα ἀπευθῆναι πρὸς ὑμᾶς τὰ πνευματικὰ ἡμῶν τέκνα, τοὺς εὐσεβεῖς καὶ ὀρθοδόξους Χριστιανούς τῆς καθ' ἡμᾶς ἀνωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς, τὴν παροῦσαν ποιματορικὴν ἡμῶν ἐγκύκλιον, ὡς πρῶτην ἀνακοίνωσιν τῶν ἡμετέρων πατρικῶν ὑπομνήσεων καὶ πρῶτην ἐνδειξιν τῆς ἡς παρ' ἡμῶν ἀπολαύετε στοργῆς καὶ τῆς ὀρεϊλομένης ἐκκλησιαστικῆς προνοίας.

Καὶ δὴ, ἀναλαμβάνοντες τὴν εἰς τὰς ἀσθενεῖς ἡμῶν δυνάμεις ἀνατεθεῖσαν ψῆφω κλήρου τε καὶ λαοῦ ὑψηλὴν ταύτην διακονίαν, εἰς μόνον δὲ τὴν ἐξ ὕψους ἴσταν ἀντιλήψην ἀνατιθέντες τὴν ἐλπίδα ἡμῶν πρὸς αἰσίαν ταύτης ἐκπλήρωσιν, γνωρίζομεν πᾶσιν ὑμῖν διὰ ἐν πληρῆσι ἐπιγνώσει τῶν σοβαρῶν καθήκοντων τῆς ἱερᾶς καὶ μεγάλῃς ταύτης ἀποστολῆς, οὐδενὸς θέλουμεν ψιφισθῆναι ὡς λόγος, πρὸς τὸ καθοδηγηθῆναι τὸ ἐμπεισιτευμένον ἡμῖν εὐσεβεῖς ποιῶνιν εἰς νομὰς σωτηρίους, καὶ κατενοουῦσθαι τὰ κοινὰ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης πράγματα εἰς τὸ ἀγαθὸν καὶ συμφέρον καὶ φυλάττεσθαι ἐτην καλὴν παρακαταθήκην τῆς πίστεως διὰ Πνεύματος ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν.

Καὶ ἡμῶν μὲν αὕτη ἔσται ἡ διηρηκῆς νυκτός τε καὶ ἡμέρας σκέψις καὶ φροντίς, μελετᾶν ἅε καὶ φθγγεσθαι καὶ τηρεῖν τὰ θεοπείσια ρήματα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὰ θεόπνευστα τῶν ἁγίων αὐτοῦ μαθητῶν καὶ τῶν θεοφόρων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας θεοπείσματα καὶ ἐντάγματα. Παρ' ὧν δὲ τῶν λίαν ἡμῖν ἀγαπητῶν ἐν Πνεύματι τέκνων, ἀπεκαδεγόμεθα ὅσα σευὰ καὶ ὅσα εὐρημα καὶ ὅσα εἰς ἀληθείας καὶ γνησίους τοῦ Χριστοῦ ἐπαρτίπους ὁδοῦς, ἄτινα καὶ καθ' ἐκαστην κηρύττει καὶ διδάσκει ἡμᾶς ἡ ἁγία αὐτοῦ Ἐκκλησία.

Καὶ πρῶτιστον μὲν καὶ μέγιστον τῶν ὑμετέρων καθήκοντων ἐστὶν ἡ πρὸς τὰ ἅγια τῆς ἀνωμότητος ἡμῶν πίστεως δόγματα ἀφοσιώσις, διότι, κατὰ τὸν οὐρανοβόμον Παῦλον, ἐμεῖς ἐσμεν τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον, καὶ «καυὸν πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι τῷ Θεῷ», αὕτη δὲ ἐπὶ πάντας ὠφέλιμος ἐστὶν, ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης». Διὸ καὶ χρὸς ἀπαραιτήτων πλὴν ἐπιβάλλεται ἵνα πράττετε ἀδιαιλίτως τὰ ἔργα τῆς πίστεως, μελετῶντες μὲν τὰς ἁγίας Γραφάς, φοιτῶντες δὲ ἐν ταῖς ἱεραῖς Ἐκκλησίαις καὶ μετὰ προσήκης ἀκρόασις τῶν ἱερῶν καὶ κατανοητικῶν ἀκολουθιῶν πάντως μὲν, ἰδίᾳ δὲ κατὰ πάσας τὰς ἁγίας ἐορτάς καὶ κατὰ τὰς σευὰς ταύτας ἡμέρας τῶν φρικτῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν παθῶν, φυλάττοντες τὰς ὑπὸ τῶν θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν καθορισμένας κανονικὰς νηστειάς, ἐξομολογούμενοι ἐγκρίτως τοῖς πνευματικῶς ὑμῶν πατράσι, εἰλικρινῶς μετανοοῦντες, καὶ ἐπαζῶως κοινωνοὶ γινόμενοι τῶν ἀχράντων αὐτοῦ μυστηρίων καὶ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, πλουτοῦντες δὲ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ ἐτῆς εὐδοκίας μὴδέποτε ἐπιλανθάνομενοι, τοιαύταις γὰρ θυσιῶς εὐαρεστεῖται ὁ Θεός.

«Οἱ πατέρες ἐκτρέφετε τὰ τέκνα ὑμῶν ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου», μὴ ἐπιζητοῦντες ἀπλῶς τὴν ἐξωτερικὴν λαμπρὴν καὶ τὴν ἐπίδειξιν ποικίλων ἀλλὰ ματαίων γνώσεων, ἀλλὰ πρὸ πάντων τὴν ἐσωτερικὴν λαμπρότητα καὶ τὴν ὑγιᾶ μῶρφωσιν τῆς ψυχῆς. ἵνα καταρτίζωνται κατὰ τὸν νοῦν καὶ κατὰ τὴν καρδίαν τέλει οἱ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Οἱ δὲ τῶν ἱερῶν Ἐκκλησιῶν ἐπιμελούμενοι εὐλαβήστατοι ἱερεῖς καὶ τιμῶτατοι ἐπίτροποι καὶ οἱ τῶν Σχολῶν τὴν ἐποπτεῖαν ἐντεταλμένοι ἔσραροι καὶ διδασκαλοὶ, ἀδιαιλίτως ἐνηχοῦμενοι τὰς εὐαγγελικὰς καὶ ἀποστολικὰς παραίνεσις καὶ ὑποθήκας, περὶ πάντα παρεχόμενοι ἑαυτοὺς τύπον καλῶν ἔργων, καὶ μὴδέποτε ἐπιλανθάνομενοι οἱ ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ οἶκος ἐστὶ προσευχῆς, ἡ δὲ σχολὴ τὸ σευὰν φρυγῶν τῆς τοῦ ἀνθρώπου πνευματικῆς καὶ ἡθικῆς διαπλάσεως, μὴ διαλείπετε μοχλοῦντες πρὸς εὐπρέπειαν αὐτῶν. καὶ ἀγρυπνοῦντες ἵνα πάντα εὐχρημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινόμενα συντελώσιν εἰς οἰκοδομὴν τῶν πιστῶν καὶ ἀληθῆ ἀἴνον καὶ δοξολογίαν τοῦ Θεοῦ.

Ταῦτα ἐν κεφαλῇ μετὰ πατρικῆς ἀγάπης πάντας ὑμᾶς ἀνακηρύσσοντες, καθήκον ἀπαράτητον ἡμῶν λογιζόμεθα ἵνα παρατηρήσωμεν ὅτι ἐν τῶν πρῶτιστων καθήκοντων τῶν πιστῶν ὀηκῶν τῆς κραταιᾶς βασιλείας ἐστὶ τὸ πολιτεύεσθαι ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰρήνῃ μετὰ πάντων τῶν συνοίκων ἔθνων, καὶ δεσθαί πρὸς Κύριον ὑπὲρ ὑγείας, δόξης καὶ μακροημερεύσεως τοῦ φιλοῦ ἡμῶν Ἀνακτοῦ Σουλτᾶν Ἀπτοῦλ Χαλίτ Χάν αὐθέντου ἡμῶν, διὸ παραινόμεθα καὶ προτροπέμεθα ὑμᾶς ἵνα ἀδιαιλίτως καὶ ἀνελλιπίως ἐκτελέτε τὰ καθήκοντα τῆς πιστῆς ὑπηκούουτος καὶ τῆς εἰς τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας εὐπειθοῦς ὑποταγῆς, παραδείγμα ἀξίεπιμονοῦ γινόμενοι τοῖς περιοχίαις λαοῖς χρηστῆς καὶ φιληρήκου ἀναστροφῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ, καθὰ καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος ἐντέλλεται ἡμῖν ἐν Βύγγελοις. Μέλλοντες δὲ μετ' οὗ

πολύ ἐφορᾶσαι καὶ πανηγυρίσαι τὴν λαμπροφόρον καὶ ὑπερφυᾶ τοῦ Κυρίου Ἀνάστασιν, ἀπέχετε ἀπὸ τῶν ἀτάκτων καὶ ἀνοικείων ἐκείνων συνθησίων, ὧν μία ἐστὶ καὶ ἡ τοῦ πυροβολεῖν, κατὰ τὴν λαμπροφόρον τοῦ Πάσχα ἡμέραν, τοῦθ' ὅπερ πολλῶν καὶ ὀδυνηρῶν δυστυχημάτων παραίτιον πάντοτε ἐγένετο καὶ γίγνεται ἄλλως: τε δὲ, κατ' ἐπίσημον ἀνακοίνωσιν τῆς θεβαστῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως, αὐστηρῶς καταδικάζονται οἱ ἔνοχοι τῆς ἀναρχοσύνης καὶ ἐπικινδύνου ταύτης παρεκτροπῆς, ὡς παραβιάζει τὸν περὶ τῆς δημοσίας τάξεως κυβερνητικῶν διατάξεων. Παρὰ τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς χρηστότητος ὑμῶν ἀπεκδεχόμενοι τὴν αὐστηρὰν τῶν πατρικῶν ἡμῶν τούτων ὀποθηκῶν καὶ παρακλίσεων τήρησιν, εὐλογοῦμεν ὑμᾶς καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ὑμῶν πατρικῶς, καὶ δεόμεθα τοῦ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν παθόντος Θεανθρώπου Σωτῆρος ἡμῶν, ἵνα ἐπιδυσίλευθ' ὑμῖν πᾶν ἀγαθὸν καὶ σωτήριον, καταξιώσῃ δὲ πάντας ἡμᾶς καὶ τῆς ἐπουρανίου αὐτοῦ Βασιλείας. Ἀμήν.

ἰωακὴμ

EN MHNI AHPPIAQ INAIKTIQNOC I'.

ΠΡΟΣΛΑΛΙΑ

ΕΠΙ ΤΗ' ΑΝΑΡΡΗΣΕΙ

ΤΗΣ Α.Θ.Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ τοῦ Ε'.

Ἄ Ταῦτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαι σοι, τέκνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγοῦσας ἐπὶ σὲ προφητείας. ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν, ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν.

(α'. Τιμ. α'. 18).

Ταῦτα ἔγραψε, Παναγιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα, ταῦτα ἔγραψεν ὁ μέγας τῶν ἔθνων Ἀπόστολος πρὸς τὸν γνήσιον αὐτοῦ μαθητὴν Τιμόθεον παραγγέλλων αὐτῷ ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ προσπαθῇ διὰ Πνεύματος Ἁγίου τὸ ἐνοικουόντος ἐν ἡμῖν νὰ φυλάξῃ τὴν καλὴν παρακαταθήκην, ἣν αὐτὸς ἐνεπίστευθη εἰς αὐτὸν ἐν ἀγάπῃ ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ σφειδῆσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου. Διὰ τῆς παραγγελίας ταύτης τῆς ἐπιμνηστεύσεως τὴν πατρικὴν τοῦ Διδασκάλου πρὸς τὸν μαθητὴν ἀγάπην ὑποδεικνύων εἰς αὐτὸν ἄρ' ἐνὸς μὲν τὸ ὄψος τῆς ἀποστολῆς καὶ τῆς κλήσεως αὐτοῦ, ἄρ' ἑτέρου δὲ τοῦς κινδύνους καὶ τοῦς σκοπέλους, οὓς ἐμπερικλείει αὐτῇ, καὶ τοῦς οὐχὶ τοσοῦτον εὐχερῶς καταβαλλομένους ἔχθρους, ἐναντίον τῶν ὁποίων ἐμελλε νὰ παλαίῃ κατὰ τὴν στρατείαν ταύτην, ὑπαγορεύειν αὐτῷ συγχρόνως καὶ τὰ διὰ τὴν νίκην ὄπλα, τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγαθὴν συνείδησιν. Καθὼς εἰς τὸν ἀνθυπεστῶτα κόσμον εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑποπέσῃ ὑπὸ τὰς αἰσθησεις ἡμῶν φαινόμενά τι χωρὶς νὰ συνελθῶσιν αἱ ἀναγκαῖαι πρὸς τοῦτο συνθήκαι, τοιοῦτοτρόπως καὶ εἰς τὸν πνευματικόν, τὸν ἠθικόν κόσμον, τὸν δημιουργούμενον διὰ τῆς βουλήσεως καὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ συμβῇ ἀγαθόν τι ἄνευ τῶν πρὸς τοῦτο ἀναγκαιῶν συνθηκῶν, ἄνευ πίστεως καὶ ἀγαθῆς συνείδησεως. Ἡ πίστις εἶναι ὁ φωτεινὸς καὶ φαισφόρος ἥλιος ὁ ἐμπεριέχων ἐν ἑαυτῷ τὴν πρὸς πᾶσαν ζωὴν

δύναμιν, ἡ δὲ ἀγαθὴ συνείδησις τὸ ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ δύναμις αὕτη ἐνεργεῖ καὶ διαδίδεται εἰς πᾶσαν τὴν πνευματικὴν δημιουργίαν. Πίστις λοιπὸν καὶ ἀγαθὴ συνείδησις εἶναι τὰ μόνα ἀναγκαῖα ἐφόδια παντός μὲν ἀνθρώπου ἐπιδιώκοντος νὰ ἐπιτύχῃ τὸν ὕψηλόν αὐτοῦ προορισμόν, μάλιστα δὲ τοῦ ἀναλαμβάνοντος τὴν φυλακὴν τῆς τιμιότητος τῶν παρακαταθηκῶν καὶ τιθεμένου ἐπὶ τὴν σκοπιὰν διὰ νὰ λάμπῃ ὡς φῶς πᾶσι τοῖς ἔγγυς καὶ τοῖς μακρῶν. Πίστις καὶ ἀγαθὴ συνείδησις εἶναι τὰ μόνα ὄπλα πρὸς φυλακὴν τῆς καλῆς παρακαταθήκης. Ἀλλὰ ποία εἶναι ἡ καλὴ αὕτη παρακαταθήκη, τὴν ὁποίαν ὁ Ἀπόστολος μετὰ τοσοῦτου ρόβου καὶ δέους καὶ μετὰ τοσοῦτων παραγγελιῶν παραδίθει εἰς τὸν δεδοκιμασμένον, τὸν γνήσιον αὐτοῦ μαθητὴν, ὅστις Χριστὸς Ἰησοῦς ἤλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σώσαι (α'. Τιμ. α'. 15). Πόσον πολῦτιμος, ἀλλὰ καὶ πόσον ἐπικίνδυνος παρακαταθήκη! Ἐπικίνδυνος δι' ἑαυτὴν, ἐπικίνδυνος καὶ διὰ τὸν ἀναλαμβάνοντα τὴν φυλακὴν αὐτῆς. Τῶντι δύνανται τις μετὰ λόγου νὰ διασχισθῇ, ὅτι ὁ κίνδυνος ἐξίσταται πρὸς τὴν τιμιότητα τῆς παρακαταθήκης. Ταύτην λοιπὸν τὴν παρακαταθήκην τὴν ἐνεργοῦσαν καὶ καταγεγραμμένην τὴν σωτηρίαν τοῦ κατ' εἰκόνα Θεοῦ πλασθέντος ἀνθρώπου, τοῦ λυτρωθέντος ἐκ τῆς ματαίας αὐτοῦ ἀναστροφῆς πατροπαράδοτου οὐ φθαρτοῦ, ἀργυροῦ ἢ χρυσίου, ἀλλὰ τιμῷ αἵματι ὡς ἄμωυ ἁμάρτου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ, παραλαβόντες οἱ μακκῆριοι τοῦ Χριστοῦ ἄποστολοι παρέδωκαν εἰς τοὺς διαδόχους αὐτῶν, τοὺς ποιμένεας καὶ διδασκάλους τῶν ὑπ' αὐτῶν κατὰ τόπους ἰδρυθειῶν ἐκκλησιῶν παραγγέλλαντες αὐτοῖς νὰ φυλάττωσιν αὐτὴν ἐπιμελῶς μετὰ πίστεως ἀνυποκρίτου καὶ συνείδησεως ἀγαθῆς ὡς λόγον ἀποδόσοντες ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως τῷ δικαιοκρίτῃ Θεῷ, ὃς ἀνταποδώσει ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Ἡ ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως παραλαβούσα τὸ ἀνεκτίμητον τοῦτο δῶρον διεφύλαξεν αὐτὸ διὰ τῶν μακκῆριων καὶ ἐνδόξων αὐτῆς ποιμένων καὶ ἱεραρχῶν, οὓς διέκρινε πίστις καὶ ἀγαθὴ συνείδησις, διεφύλαξεν αὐτὸ διὰ σειρᾶς ἀγῶνων καὶ παλαισμάτων, διὰ σωρῶν αἱμάτων, ὡπως καὶ παρέλαθε, ἄσπιλον καὶ ἀκηλίδωτον, μηδ' ὅπως μηδ' ὡς παρεκλίνασα τῆς ὁδοῦ, ἣν ἔδειξεν αὐτῇ καὶ εἰς ἣν εἰσῆλθεν αὐτὴ ὁ οὐράνιος αὐτῆς δομήτωρ καὶ ἰδρυτής. Γρηγόριοι, Χρυσόστομοι, Φώτιοι, Γεννάδιοι καὶ τοσοῦτοι ἄλλοι μεγάλοι καὶ ἔνδοξοι ποιμένες αὐτῆς καὶ διδασκαλοὶ τούτων τὸν ἔνδοξον ἀγῶνα ἠγωνίσθησαν, ταύτην τὴν καλὴν στρατείαν ἐστρατεύσαντο καὶ διὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγαθῆς αὐτῶν συνείδησεως τὴν νίκην ἀράμενοι ἐφύλαξαν τὴν καλὴν ταύτην παρακαταθήκην καὶ παρέδωκαν αὐτὴν τιμῶν καὶ εἰς ἄλλους, οἵτινες ἐπίσης ἦσαν ἱκανοὶ διὰ τῶν αὐτῶν μέσων καὶ τῶν ἰδίων ἀγῶνων νὰ φυλάξωσιν αὐτήν.

Τῶν μεγάλων τούτων καὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν διάδοχον εἰς τὸν ἀγιώτατον τούτον οἰκουμένικόν θρό-

νον πρὸς φυλακὴν τῆς καλῆς ταύτης παρακαταθήκης· ἐκάλεσε Σέ, Παναγιώτατε Δέσποτα, ἡ πανάγαθος τοῦ Θεοῦ Πρόνοια ἡ ἐχουσα ἐν χειρὶ αὐτῆς τὴν ἐξουσίαν τῆς γῆς καὶ ἐρείδουσα τὸν χρησίμον εἰς καιρὸν ἐπ' αὐτῆς. Αἱ περιουσιαι τὴν ἱεράν σου κορυφὴν ἀρετῆς, τὰς ὁποίας μεγαλοφώνως κηρύττουσι καὶ Μιτυλήνη καὶ Ἑρεσσὸς καὶ ἀπλῶς πᾶς τόπος τῆς ἐντίμου καὶ κοινοφελοῦς δράσεώς σου· ἡ ἀκριβὴς γνώσις τοῦ νόμου τοῦ Κυρίου, ὃν παιδίδυσεν ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐμελέτας· ἡ βλαβὴ σου σύνεσις καὶ ἡ χριστιανικὴ σοφία· ἡ ἐπίκουρος αὐτῆς· εὐρεῖα καὶ ἐπιστημονικὴ σου παιδείσις· ἡ ἀκρα ταπεινοροσύνη σου ἡ διακρινούσα τὸν ἀληθῶς πεπαιδευμένον καὶ τὸν ἀληθῆ τοῦ Χριστοῦ ὁπαδόν· ἡ πρὸς πάντας εὐλακρινὴς καὶ ἀδολος ἀγάπη σου· πάντα ταῦτα καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἀποτελέσμα τῆς πίστεώς σου καὶ τῆς συνειδήσεώς σου τῆς ἀγαθῆς, ἦσαν τοσαῦτα ἐχέγγυα, ἢ μᾶλλον τοσοῦτον φωτειναῖα, τοσοῦτον ζωηραῖα ἀκτιῖνες λάμποντες ἀστέρως ἐν τῷ στερεώματι τῆς στρατευομένης· Ἐκκλησίας, ὥστε ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι διήγειραν πάντων τὴν προσηγορίαν καὶ εἰλικυσαν τὸ βλέμμα πρὸς αὐτόν. Καὶ τὴν εἰς τὸν θρόνον τοῦτον ἀνάρρησίν σου μετὰ χαρᾶς ἀνεκφράστου καὶ ψυχικῆς ἀγαλλιᾶσεως· ἐχαίρεισεν ἀμερίστως σύμπαν τὸ ὑπ' αὐτὸν ὀρθόδοξον πλήρωμα καὶ εὐχὰς χριστηρίου ἀνεπέμφε τῷ παναγῶθῳ καὶ πανοικτιρῳ Θεῷ, ὅτι ἐνίσχυσε τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν τῆς νέας Σιῶν καὶ ἐιλόγησε τοὺς νιοὺς αὐτῆς ἐν Σοί.

Καὶ πᾶν δικαίως· ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν περὶ τὸν νόμον τοῦ Κυρίου τριβὴν σου καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν εὐλάβειάν σου καὶ ὑπακοὴν πεποιθασιν ἀδιστακτως, ὅτι πρώτη καὶ μερίστη σου φροντίς θὰ ἦναι ἢ ἐν πᾶσιν πιστὴ καὶ ἀκριβὴς τήρησις καὶ φυλακὴ τῶν κανόνων καὶ δογμάτων τῶν οἰκουμεικῶν καὶ τοπικῶν Συνόδων καὶ πέντων τῶν καλῶς κειμένων νόμων καὶ κανονισμῶν. Ἡ πράξις αὐτῶν νόμων καὶ κανονισμῶν στοχαζομένων τὸ δίκαιον καὶ τὸ ὀρθόν· ἔχει πάντοτε ἀλγεῖν καὶ δυσάρεστα ἀποτελέσματα, διὰ τὰ ὁποία ἐθρήνησαν πικρῶς οἱ τολμηταὶ καὶ οἱ ὕβρισται καὶ οἱ τούτων διάδοχοι ἐν τῇ διακανονίσει καὶ ρυθμίσει τῶν ὑπ' αὐτῶν προβλεπομένων σχέσεων μηδεμίαν διέξοδον καὶ ἀπαλλαγὴν ἀπ' αὐτῶν εὐρίσκοντες, διότι ὑπάρχει νόμος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐγκεκαρχαγμένος εἰς τε τὸν φυσικὸν καὶ τὸν ἠθικὸν κόσμον, κατὰ τὸν ὁποῖον πᾶν τὸ ἀπορρέον λαμβάνει μέρος τῆς οὐσίας τοῦ ἐξ οὗ ἀπορρεῖ. Καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐπιθεβαίων τὸν νόμον τοῦτον ἀποφαίνεται· ὁ δὲν σπεῖρη ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει. Ἐχοντες δ' ὑπ' ὄψιν τὴν χριστιανικὴν σου σοφίαν καὶ τὴν βλαβειάν σου σύνεσις πεποιθασιν ἀκραδάντως, ὅτι θὰ ἐξευρίσκῃς πάντοτε τὸ νόμιμα καὶ τίμια μέσα πρὸς πραγμάτωσιν τῶν ἐκαστοῦ συλλαμβανομένων σου βουλευμάτων καὶ διανοημάτων πρὸς εὐκλειαν καὶ δόξαν τῆς καθόλου ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, χαρὰν δὲ καὶ ἀγαλλίασιν τοῦ πιστοῦ καὶ ἀφοσιωμένου ποιμνίου σου. Ἡ σύνεσις θὰ ἐπινοῇ τὸ μέσον, ἢ δὲ χριστιανική

σοφία σου σοφία θὰ κρίνη περὶ τῆς νομιμότητος αὐτοῦ. Ἡ δὲ εὐρεῖα καὶ ἐξοχὸς σου παιδείσις ἐγγυᾶται αὐτοῖς τὴν εὐγένειαν τοῦ τρόπου καὶ τοῦ ἤθους καὶ τὴν ἐν πᾶσι διαγνώσιν τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ δικαίου, ἐπεὶ δὲ καὶ τὴν ἀκαμπτον καὶ ἀμετάθετον ἀπόφασιν, ὃ ἐστὶ τὸ σταθερὸν τοῦ χαρακτῆρος, ὅτι θὰ ἐνεργῆς πάντοτε πρὸς τὴν προαγωγὴν καὶ ἐπικράτησιν αὐτῶν. Τὴν ταπεινοροσύνην ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἀναγορεύει βᾶσιν πάσης ἄλλης ἀρετῆς. Ἡ υπερηράνεια ὑπῆρξεν ἡ ἀρχὴ πάσης ἀμαρτίας, ἢ δὲ ταπεινοροσύνη ἡ ἀρχὴ τῆς σωτηρίας. Ἡ ἀρετὴ σου αὐτὴ θὰ νικήσῃ, πεποιθασιν, πᾶν τὸ ἐν ἀνθρώποις γήινον καὶ εὐτελὲς συγκρατούσιν ἐν Σοί τὴν θείαν ἀρμονίαν μηδέποτε μηδαμῶς συγχωροῦσα παράβολόν τι ἢ κατ' ἐρίθειαν. Ἡ δὲ κορωνὴ τῶν ἀρετῶν σου, ἢ πρὸς πάντας στοργὴ καὶ ἀγάπη σου, θὰ σε συνέχη καὶ θὰ σε συνδῆ πρὸς τὸ ποιμνίόν σου, ὅπως ἡ ἐλακτικὴ τῆς φύσεως δύναμις συνδέει καὶ συνέχει τὸ σύμπαν πρὸς ἑαυτὸ καὶ τὰ ἐπὶ μέρους πρὸς ἄλληλα.

Ταῦτα εἶναι ἐν συντόμῳ, Παναγιώτατε Δέσποτα, τὰ ὁποία ἔπεισαν τοὺς πάντας· ἄμα τῇ χρεΐει τοῦ Οἰκουμεικοῦ τούτου θρόνου νὰ ἐμπιστευθῶσιν εἰς χεῖράς σου τὴν τιμὴν αὐτοῦ παρακαταθήκην καὶ τοιαῦτα ἀπαιτεῖ καὶ προσδοκᾷ παρὰ σου τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα.

Ὁμολογοῦμένως μεγάλη ἡ ἐντολή· ὕψηλὴ ἡ ἀποστολή καὶ ὁ ὑπὲρ αὐτῆς ἀγὼν μέγας καὶ δεινός· δεινὸς μὲν ὄρηρ, δεινὸς δὲ κλιθεῖν. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα καὶ τὰ βραχέα τοῖς νικῶσιν ἐν τῇ στρατείᾳ ταύτῃ ἐξόχως μέγιστα. Ἐχεις τὰ πρὸς τὴν νίκην μέσα. Ἐχεις δὲ πρὸς τούτους καὶ συστρατιώτας καὶ συναγωνιστάς. Ἐχεις περὶ Σέ τὴν ἱεράν Σύνοδον, ἕκαστον μέλος τῆς ὁποίας, γενναῖος πρόμαχος καὶ ἀθλητῆς, εἶναι πρόθυμος νὰ συναγωνισθῇ ὑπὲρ τοῦ νομίμου καὶ τοῦ δικαίου καὶ τοῦ καλοῦ μέχρις ἐσχάτων, μέχρι θυσίας καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς. Ἐχεις τοὺς προκίτους καὶ λογάδας τοῦ Γένους συναντιλαμβανομένους· Σοὶ προθύμως καταβάλλοντας ἐκάστοτε εὐχαρίστως τὸ ὑπὸ τοῦ Κυρίου δοθὲν αὐτοῖς τάλαντον ὑπὲρ τῆς εὐκλείας καὶ τῆς δόξης τῆς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ἐχεις ἀρωγὸν μεγάλουμον Ἀνακτα καὶ κραταῖον καὶ δυνάμενον καὶ θέλοντα νὰ προαγῇ τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὴν εὐτυχίαν τῶν ὑπὸ τὸ σκήπτρον αὐτοῦ τεταρχημένων λαῶν καὶ πρώτος αὐτός νὰ τάσσεται ἐν τῷ ἀγῶνι ὑπὲρ τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ. Ἐχεις προστατὴν καὶ βοηθὸν αὐτὸν τὸν Θεόν.

Καὶ λοιπόν, θεοτίμητε καὶ θεοπροβλήτε Πατριάρχα! Δεδοξαζόμενος ἀνάβηθι τὸν ἀγιώτατον τοῦτον Οἰκουμεικὸν θρόνον. Ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα μετὰ πίστεως ἀνυποκρίτου καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς. Ποίησον κατὰ τὰς προαγοῦσας ἐπὶ Σέ προφητείας δεδοξαζόμενα νὰ λαλῶνται περὶ αὐτοῦ, ὡς περ προσήκει περὶ πόλεως Θεοῦ. Ἐν ἰσχύϊ ὕψιστον φωνῆν, κήρυξον εἰρήνην ἐπὶ τὸν λαόν τοῦ Θεοῦ, τὸν νέον Ἰσραὴλ. Κύριος ὁ Θεὸς κατευθύνει τὰ διαβήματά σου εἰς πᾶν ἀγαθόν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Βασιλειος (πρόεδρος)

Δ. Θ. Σανθόπουλος

Γ. Δ. Τανταλιδης (γραμματεὺς).

Ἀλκιβιάδης Μαυράκης (ταμίας)

Ἀρχισυντάκτης

ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΑΔΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ἕνα τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετὰ τὰ ἀργυρᾶ	5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους	3
ἐν τῷ ἑξωτερικῷ φράγκῳ χρυσῷ	25
ἐξαμηνιαία τὰ ἡμισίη.	

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦνται τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου

ΕΤΟΣ ΙΖ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 25 ΑΠΡΙΑΙΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 9

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα — Αἰτίαι τοῦ κακοῦ κατὰ Πλάτων — Ἡ βίπτισις τῶν βραβῶν καὶ ἡ τέλοςις τῶν γάμων ἐν τοῖς οἰκοῖς — Φῶς διὰ τὸ σκότος τοῦ κόσμου τούτου — Βιβλιολογία.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Καταρτισμὸς τῆς ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου. — Ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος, διακοψάσα χάριν τῶν ἐορτῶν τοῦ ἁγίου Πάσχα τὰς ἐργασίας αὐτῆς, ἀπὸ τῆς παρελθούσης Τρίτης ἐπέπλεξε ταύτας τακτικῶς ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὅστις ἐγκαινίζων τὴν ἀρχομένην νέαν συνοδικὴν περιόδον ἀπὸ τῆς ἀνακρήσεως αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Πατριρχικὸν Θρόνον προσεφώνησε τὸν σύλλογον τῶν σεβασμιωτάτων ἀγίων συνοδικῶν διὰ τῆς ἐπομένης προσελιζῶν:

Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Ἀρχόμενοι ἐκ Θεοῦ καὶ πάντοτε καὶ ἐν παντί εἰς Θεὸν μελλοῦντες ἢ ἀναπαύομεθα ἐκ τῶν παρομαρτοῦντων τῇ ἡμετέρῃ χαλεπῇ ταύτῃ διακορίῃ πολλῶν μόχθων, ἤψιστον ἡμῶν καθήκον θεωροῦμεν κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην στιγμήν ἢ ἰκετεῖσθωμεν τὸν Παράγαθον Θεόν, ἵνα καταπέμψῃ ἐφ' ἡμᾶς, ἀρχομένους ἀπὸ τῆς σήμερον νέας συνοδικῆς περιόδου, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας τὸ πληρώσῃ τοὺς θεῖους Ἀποστόλους τοῦ θεοῦ φωτισμὸς καὶ τῆς χάριτος, καὶ φωτίσῃ πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἵνα ἐν παντί καιρῷ καὶ ἔργῳ συνετίη ἡμᾶς καὶ διδάσκη ἢ διδάσῃ τὰ δέοντα καὶ ποιῶμεν τὰ προσήκοντα καὶ λειτουργῶμεν τὰ συμφέροντα τῇ ἀγίᾳ αὐτοῦ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ. Ἐν τῇ αἰδοῦσῃ ταύτῃ τῶν συνοδικῶν συνεδριάσεων, τὰ πάντα, καὶ ἡ ἱερότης δηλοῦσι τοῦ χώρου ἐν τῷ ὁποίῳ δέπνεται τὸ ἱερὸν Ἐναγγέλιον καὶ ἀνάκεινται αἱ ἀγίαι εἰκότις τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, τῆς Ὑπεραγίας Παρθένου καὶ ἁλίων ἀγίων, ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κό-

σμος, καὶ ἡ ἱερότης τοῦ σκοποῦ καὶ τῶν ὑποθέσεων, ὧν ἡ μελέτη καὶ δικαία κρίσις καὶ λύσις εἰσὶν ἡμῖν, καθὸ συνοδικοίς, ἐμπειστυμέναι καὶ ἐπιβάλλονται ἅπαντι ὡς ἱερὸν καθήκον, καὶ ὁ ἀρχιερατικὸς χαρακτήρ, ὃν ἐλέω Θεοῦ φέρομεν, ταῦτα λέγομεν πάντα τὰ ἱερὰ καὶ σεμνὰ καὶ παράγια ἀντικείμενα, ὅφ' ὧν περιστοιχοῦμεθα, καλοῦσιν ἡμᾶς εἰς ἐνότητα πνευματικῆν, ἀγάπην καὶ ὁμοφροσύνην: καὶ διὰ τοῦτο εἴ τις ἐν τῷ ἱερῷ τοῦτο χώρῳ λαλεῖ εἴτε τῇ καρδίᾳ, εἴτε τῷ νῷ, εἴτε τοῖς χεῖλεσιν, οὕτω λαλεῖτω, ὡς λόγια Θεοῦ, ἵνα καὶ ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, τῶν εἰς τὸ ὄνομα Κυρίου συνηγμένων παρῆ ἀοράτως ὁ Κύριος καὶ ἐμπρὴ τὰς σκέψεις ἡμῶν καὶ καθοδηγῇ τὰς ἐκφερομένας κρίσεις.

Ἐν ἐμοί, πέποιθα, οὐδὲν ἐδρήσετε τὸ δοῦναι τυχόν ἢ διαταράξῃ τὴν προσήκουσαν ἢ βασιλεῖαν ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν ἁρμοσίαν καὶ ἀγάπην: ἐν ἐμοὶ ἐδρήσετε πάντοτε φρόνημα φιλοῦσθων, εἰρήνην πρὸς πάντας καὶ ἀγάπην ἀνυπόκριτον, πράξων εὐθότητα καὶ σεβασμὸν ἀπεριόριστον πρὸς τὰ δίκαια τῆς ἱεραρχίας, ζῆλον δὲ καὶ προθυμίαν πρὸς πᾶν ὃ, τι σπουδαῖον ἢ ἐπὶ τῆς δόξης τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ τοῦ καλοῦ καὶ συμφέροντος αἰμπατος τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ. Καὶ ἐν ἑμῖν δὲ τοῖς ἐν Χριστῷ ἀδελφοῖς καὶ σὺν. λειτουργοῖς, τρέψω τὴν γλυκύτατην πεποιθῆναι ὅτι ἐδρῶσθαι ἀπὸ τῆς πρώτης ταύτης ἡμέρας συνεργάτας καὶ συναντιληπτορας ἐν παντί καὶ πάντοτε προθυμοτάτους, ἐν πνεύματι, πρὸς ἐν ἀείποτε βλέποντας καὶ ἐνὸς ἀείποτε ὀρεγομένους, ἡγοῦν πῶς ἔσται δυνατὸν δι' εὐδαιμονίας καὶ ἐν τάξει ἐμπροσθὴ διεξαγομένης συνεργασίας καὶ κατορθώσωμεν τὰ ἐνάρεστα καὶ φιλα τῷ Θεῷ ὀδηγούντες θεαρέστως τὸν νέον τῆς χάριτος Ἰσραὴλ καὶ δικαιοῦντες τὰς προσδοκίας, ὡς ἐφ' ἡμᾶς ἐσθήριξε κληρὸς ὁμοῦ καὶ λαός, ἢ ἐπαγαγάσωμεν ὅσον τὸ ἐφ' ἡμῖν, τὸ ἀρχαῖον τοῦ Θρόνου τούτου γόητρον, οὐτις ἐν τοῖς ἐσχάτοις τοῖς χρόνοις, κρίμασιν οἷς οὐδὲ Κύριος, ἀπεξεδέθη, ἢ συνάψωμεν τὰ διεστῶτα ὅπου ὑπάρχουσι καὶ φέρωμεν τὴν εἰρήνην καὶ ἀγάπην καὶ ὁμο-

ροισιν, καὶ κοιμηθῶσι τὰ φυλετικὰ πάθη, καὶ ἔσθῃ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ γένηται τὸ θέλημα τοῦ Ὑψίστου τὸ ἀγαθὸν καὶ τέλειον.

Ἐπί τοιαύταις χρῆσταίς ἐλπίσι καὶ προσδοκίαις καὶ ἐπὶ τῇ πεποιθῆσει ὅτι θὰ περισκεπῆ πάντας ἡμᾶς ἡ θεία χάρις ἐν τῇ ὁδῷ τῶν ἀναστεθειμένων ἡμῶν ἱερῶν καθηκόντων, κηρύττω τὴν ἐπαγγελίαν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὡς Πρόεδρος αὐτῆς.

Ἔως τὴν προσελαλὴν ταύτην τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ πρῶτος τῆ τάξει τῶν ἁγίων συνοδικῶν σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἡρακλείας Γερμανὸς ἀπάντησε διὰ τῶν εἰρημ.

«Συνοδομεν τὰς εὐχὰς ἡμῶν μετὰ τῶν ἐπὶ Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος καὶ ἐξαιτουμένα ἀνωθεν φωτισμὸν καὶ ἐπίσχυρον εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν ἀναστεθειμένων ἡμῶν ἁγίων καθηκόντων πρὸς ἐπελάσειν τῶν δικαίων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους καὶ διεξαγωγῆν τῶν παρεμπιπτοσῶν πολλῶν καὶ ποικίλων ἐπιθεσιῶν».

Μετὰ δὲ τὴν διεξαγωγὴν διαφόρων διακλητικῶν ὑποθέσεων, σκέψεως γενομένης περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν ἀπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀποχωρούντων μελῶν, ἅτε ληξάντης τῆς διετοῦς αὐτῶν ἐν αὐτῇ περιόδου, προσεκλήθησαν νέα συνοδικὰ μέλη ἐκ μὲν τῆς Α' στήλης τοῦ Συνταγματικοῦ οἱ σεβασμιώτατοι μητροπολίται Καλκηδόνας Ἰωακείμ καὶ Δέρκων Καλλίνικος, ἐκ τῆς Β' στήλης οἱ σεβασμιώτατοι μητροπολίται Βιζύνης Ἱεροθέος καὶ Ξάνθης Ἰωακείμ, καὶ ἐκ τῆς Γ' οἱ σεβασμιώτατοι μητροπολίται Προικονήσου Βενεδικτός καὶ Κώου Καλλίνικος, ἅπαντες κατὰ τὸ Συνταγματικόν. Οἱ τὴν διετὴ αὐτῶν συνοδικὴν περίοδον συμπληρώσαντες καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀποχωρούντες εἰσὶν οἱ σεβασμιώτατοι μητροπολίται Σύμωνα Βασιλείου, Λήμονος Ἀθανασίου, Καρπάθου καὶ Κέσσου Σωφρονίου καὶ Ἐλευθερουπόλεως Διονυσίου. Ὡστε διὰ τὴν ἀρχομένην συνοδικὴν περίοδον ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν Ἡρακλείας Γερμανοῦ, Νικαίας Ἱερωνύμου, Καλκηδόνας Ἰωακείμ, Δέρκων Καλλινίκου, Τραπεζοῦντος Κωνσταντίου, Βιζύνης Ἱεροθέου, Ἀγχιάλου Βασιλείου, Ξάνθης Ἰωακείμ, Γάνου καὶ Χώρας Διονυσίου, Σισανίου Ἀθανασίου, Προικονήσου Βενεδικτοῦ καὶ Κώου Καλλινίκου.

Ἡ αὐτοῦ Σεβασμιότης ὁ μητροπολίτης Δέρκων ἀπὸ τῆς τρίτης ἀνέλαβεν ἤδη τὰ συνοδικὰ αὐτοῦ καθήκοντα.

—Χοροστασία.—Παναγιυρίζοντος προθῆς τοῦ πανσέπου πατριαρχικοῦ Νκοῦ τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐχοροστάτησεν ἐν αὐτῷ, πολλοῦ περισταμένου ἐκκλησιασματος, κατὰ τε τὸν Ἑσπερινὸν καὶ τὴν θείαν καὶ ἱερὰν λειτουργίαν μετὰ τῶν σεβασμιωτάτων ἁγίων συνοδικῶν.

—Ἐπίσκεψις.—Ὁ ἐν Ἀντιγόνῃ ἐφησυχάζων πα-

ναγιώτατος Πατριάρχης πρῶην Κωνσταντινουπόλεως Ἀνθίμος ὁ Ζ' κατελθὼν σήμερον εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Κωνσταντίνον τὸν Ε' παρ' ᾧ καὶ ἐφιλοξενήθη.

—Ἐπέτειος ὀνόματος αὐτοκρατειρας Ρωσίας.—Τελουμένης προχθῆς δοξολογίας ἐν τῷ ἱερῷ ναφ τῆς ἐν Πέραν αὐτοκρατορικῆς ρωτικῆς πρεσβείας ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ ὀνόματος τῆς αὐτοκρατειρας τῆς Ρωσίας, ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος παρέστησαν κατὰ ταύτην καὶ εἴτα διεβίβασαν τὰς εὐχὰς αὐτῆς πρὸς τὴν Α. Ε. τὸν πρεσβευτὴν Α. Νελίδωφ, ὁ Τοποτηρητὴς τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἀρχιμανδρίτης Κυρίλλου, ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Α' Πατριαρχικοῦ Γραφείου Ι. Δ. Τανταλίδης.

Κατόπιν ἡ αὐτοῦ Πανοσιολογιότης ἐπισκέψατο ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τὸν ἐρίτιμον ὁμογενῆ καὶ ἔθνικὸν εὐεργέτην Παῦλον Σκυλίτσην Στεφάνοβικ ἀδιαθετοῦντα καὶ διεβίβασεν αὐτῷ τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ.

—Περιοσσία Σκοπιῶν Μεθοδίου.—Ἐν τῇ τακτικῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης Τρίτης διωρίσθη ἐξαρχος πρὸς παραλαβὴν τῆς περιοσίας τοῦ κοιδίμου μητροπολίτου Σκοπειῶν κυροῦ Μεθοδίου ὁ πάνσοφος Μήγας Σύγκελλος τῶν Πατριαρχείων Γερμανός.

Τὰ ἐπόμενα χρονικὰ ἐλλείψει χώρου δὲν κατεχωρήσθησαν ἐν τῷ προηγούμενῳ φύλλῳ.

—Διακομὴ ἐλεῶν.—Ὡς κατὰ πᾶν ἔτος οὕτω καὶ νῦν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ ἁγίου Πάσχα τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον, δι' ἐιδικῆς ἐπιτροπῆς ἀπαρτιζομένης ἐκ τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Λήμονος Ἀθανασίου προέδρου, καὶ τῶν κκ. Δημητρίου Ξανθοπούλου Α' γραμματέως καὶ Ἀλκιβιάδου Μυροῦκη Β' γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, διένειμε κατὰ τὴν ἁγίαν καὶ Μεγάλην Ἑβδομάδα εἰς πολλὰς ἐνδεεῖς καὶ ἀπόρους οἰκογενεῖς διάφορα ἐλέη.

Ὁμοίως δὲ τοῦ Τοποτηρητοῦ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἀρχιμανδρίτου Κυρίλλου, ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, διενεμήθησαν ἐλέη καὶ εἰς τοὺς ἐν ταῖς κεντρικαῖς φυλακαῖς μεταβάντος αὐτοῦ ἐν συνοδικῇ τοῦ διαγγελέως τῶν Πατριαρχείων Μιχαὴλ Δανέζη ἐφέντη.

Ὡσαύτως αἰτήσαι τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ ἀπελύθησαν τῶν πολιτικῶν φυλακῶν ἐπὶ ἐγγυήσει, ὅπως ἑορτάσωσι τὰς ἑορτάς τοῦ ἁγίου Πάσχα, καὶ οἱ διὰ χρεὴ αὐτοῦ κρατούμενοι.

—Ἐπίσκεψις.—Χθρὸς Παρασκευῇ ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν Τραπεζοῦντος Κωνσταντίου, Καρπάθου καὶ Κέσσου Σωφρονίου καὶ Ἐλευθερουπόλεως Διονυσίου ὡς καὶ τοῦ ἐνδοξ. ἀρχοντος Κα-

πούχεχαγιά Ἀντωνίου ἐφέντη Οἰκιάδου, ἐπιβὰς ἰδιαι-
τέρας ἀτρακτύου μετέβη εἰς Νεοχώριον καὶ ἐπεσκέ-
ψατο τὴν Α. Ε. τὸν ἄρχοντα Μέγαν Λογοθέτην Σταυ-
ράκη βένη Ἀριστάρχην· ἐντεύθεν δὲ εἰς Θερραπεῖα
τὴν Α. Σεβασμιότητα τὸν Μητροπολίτην Δέρκων
Καλλίνικον· εἶτα ἐν Μεγάλῳ Ρεύματι τὸν ἐξοχώτα-
τον Ἀλέξανδρον πασῶν Κραθεοδωρῆν καὶ ἐντεύθεν
κατελθὼν εἰς Χαλκηδῶνα τὴν Α. Σεβασμιότητα τὸν
Μητροπολίτην Χαλκηδόνος Ἰωακείμ, μεθ' ὃ ἐπανέ-
καμψεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

*Εἰρηκτικὴ ἐπιστολὴ τῆς Α. Θ. Πατριότητος πρὸς
τοὺς μητροπολίτας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.*

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ἔλεφ Θεοῦ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Πρωτ. 1716.
Ἀριθ. Διεκτ. 1019.

Ἰερῶτατε Μητροπολίτα ὑπέριτε ἐν
ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὴ ἀδελφὴ καὶ συλλειτουργῶν τῆς ἡμῶν
Μετριότητος κύριε χάρις εἴη τῇ Αὐτῆς Ἰερότητι καὶ
εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ. Ἀνεξιχνίαστοις βουλαῖς τοῦ πανοικτίρμονος
Θεοῦ κληθέντες εἰς τὸν ἀγιώτατον ἀποστολικὸν καὶ πατριαρ-
χικὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον τῆς Βασιλείδος ταύτης τῶν πόλεων,
εὐκαιρον ἠγοούμεθα τὰ προσήκοντα διὰ βραχείων, ὡς ἐστὶν ἔθος,
γνωρίσαι τε καὶ προσεπειν πᾶσι τοῖς ἀγαπητοῖς ἐν Χριστῷ
ἀδελφοῖς καὶ ἱερωτάτοις Μητροπολίταις τοῦ Θρόνου τούτου.
Γνωρίζομεν οὖν τῇ Αὐτῆς Ἰερότητι, ὅτι τοῦ Παναγιωτάτου
Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυρίου Ἀνθίμου κανονικῶς παραιτη-
σαμένου, πάντα τὰ τῶν ἱερῶν τῆς Ἐκκλησίας κανόνων καὶ
τῶν ἄλλων νόμων θέσμια διὰ πάσης μερίμνης καὶ τάξεως συνε-
τελέσθη πρὸς κανονικὴν καὶ νόμιμον ἐκλογὴν καὶ ἀνάδειξιν τοῦ
πρὸς διαδοχὴν ἀξίου. Ὁμόφωνος δὲ καὶ κοινῇ γνώμῃ κλήρου
τε καὶ λαοῦ πρὸς τὴν ἡμετέραν ἀπειθε Μετριότητα, μηδὲν
τοιούτου διανοηθεῖσιν μηδὲ ζητήσασιν. καλῶς δ' εἰδοῦσαν τὴν
ἐαυτῆς ἀσθένειαν. Ὑπείκοιτες οὖν τῇ φωνῇ τῆς Ἀγιωτάτης
ἡμῶν Μητρὸς Ἐκκλησίας, τῆς ἐκ παιδῶν πᾶν φιλοστόργως
ἡμᾶς ἐκθρεψίσσης, εὐχαρίστω δὲ γνώμῃ κατὰ δύναμιν μέχρι τοῦ
νῦν παρ' ἡμῶν διακονηθείσης, ἀνεθίμεν ἐπὶ τὸν ἀγιώτατον
τοῦτον καὶ πάνσεπτον ἀποστολικὸν καὶ πατριαρχικὸν Οἰκουμε-
νικὸν Θρόνον, καὶ ὑποτασσόμενοι τῷ Κυρίῳ, προθύμως ἀνα-
λαμβάνομεν φορτίον βαρὺ καὶ δυσβάστακτον, εἰς Θεὸν πρὸ παν-
τὸς ἄλλου τὰς ἐλπίδας ἀνατιθέμενοι. Ἐν καιρῷ δὲ τυχόντες καὶ
τῆς εὐμενοῦς ὑψηλῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ Παλιγγιάτου καὶ φιλο-
λάου ἡμῶν Ἀνακτος, πολλὰς καὶ μεγάλας ἡμῖν μεγαθύμως
παρασχόντος ἐνδείξεις εὐνοίας καὶ προστασίας πρὸς τε τὸ πι-
στὸν Γένος τῶν Ρωμαίων καὶ πρὸς τὴν ἡμῶν Μετριότητα,
ταῦτά δὲ καὶ παρὰ τῆς σεβαστῆς Αὐτοῦ Κυβερνήσεως ἐνηχη-
θέντες, θαρροῦντες πρὸς τὰ πρόσω χωροῦμεν, καὶ πρὸς τὴν αὐ-
στηρὰν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων ἡμῶν οὐκ ἀποδειλιώμεν.
Ἴνα δ' εὐσημῶν καὶ κατὰ τάξιν, ὡς οἱ ἱεροὶ κανόνες καὶ
λοιποὶ νόμοι τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλη-
σίας διακαλεῖσονται, τὰ πάντα γίνγηται, πολλὰς χρῆζομεν ἀπανά-

των τῶν ἁγίων ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν ἀντιλή-
ψεως, ἐν συμπνοίᾳ καὶ προθύμῳ γνώμῃ συμπρονοούντων ἡμῖν καὶ
καλῶς γνωσκόντων, ὅτι «ἡ δόξα τοῦ Θρόνου Κωνσταντινουπό-
λεως δόξα πάντων τῶν ἱεραρχῶν ἐστίν», ὡς ἀπεφηνάτο Νου-
νέμιος ἐκεῖνος ὁ φερώνυμος Λαοδικείας ἐπίσκοπος ἐκ προσώπου
τῶν θεοφόρων Πατέρων τῆς τετάρτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου.
Μετὰ πάσης τοιούτου ταπεινοφροσύνης καὶ πρῶτης καὶ μακρο-
θυμίας τηροῦντες τὴν ἐνότητα τοῦ Πνεύματος ἐν τῷ συνέσπῳ
τῆς εἰρήνης, σπουδάζομεν, ἀδελφοί, ποιμαίνειν, κατὰ τὸν Ἀ-
πόστολον, τὸ ἐν ἡμῖν ποιμνιον τοῦ Θεοῦ, ἐπισκοποῦντες μὴ
ἀναγκαστικῶς, ἀλλ' ἐκούσιως, μηδ' αἰγροκερδῶς, ἀλλὰ προ-
θύμως, μηδ' ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι γι-
νόμενοι τοῦ ποιμνίου καὶ προσέχοντες δοκίμους ἐκείτους ἐν πᾶσι
παριστάει τῷ Κυρίῳ καὶ διὰ πάσης ἀγαθοποιίας τὴν διακο-
νίαν ἡμῶν πληροπορεῖν. Καὶ γὰρ ἀεὶ μὲν, μέλιστα δ' ἐν τοῖς
νῦν καιροῖς, ὀφείλομεν οἱ ποιμένες τῆς λογικῆς ποιμνῆς τοῦ
Ἀρχιποίμενος νικτωρ τε καὶ μεθ' ἡμῶν ἐνὸς μέλιστα στο-
χάζεσθαι καὶ περὶ τούτου τὰς ἐνεργείας ἐντείνειν καὶ ἀκόπως μο-
χεθεῖν, ἵνα πάντες οἱ πιστοὶ συμπρονοῦντες ἀλλήλοις ὡς γνήσιοι
ἀδελφοὶ καὶ ἀλλήλων ἐν ἀγάτῃ ἀνεχόμενοι προκόπτωσιν εὐσε-
βεῖα καὶ πίστει καὶ περισσεύωσιν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν καὶ
σωτήριον. Λαλοῦντες δὲ πᾶσι κατὰ τὸ μέτρον τῆς γνώσεως καὶ
τῶν καθηκόντων αὐτῶν οἰκοδομῆν καὶ παράκλησιν καὶ παρα-
μυθίαν, οἰκοδομοῦμεν ἐπιμελῶς, ὡς πρέπει λειτουργοῖς καὶ οἰ-
κονόμοις μυστηρίων Θεοῦ, τὴν ἁγίαν Αὐτοῦ καθολικὴν καὶ ἀπο-
στολικὴν Ἐκκλησίαν, ἣν περιεποιήσατο διὰ τὸ ἰδίον αἵμα-
τα. Ἀλλὰ τί χρὴ πλείω πρὸς ὑμᾶς λέγειν; Πάντες γὰρ ὑμεῖς
εὐ ἴστε τίνα καὶ ποῖα τὰ καθήκοντα τοῦ καλοῦ ποιμένου πρὸς
τε τὴν ἁγίαν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαν, καὶ πρὸς τὰς βασιλείους
ἀρχὰς, καὶ μέλιστα τὸν Παλιγγιάτου καὶ φιλόλαου ἡμῶν Ἀ-
νακτα, καὶ πρὸς τὴν ἰδίαν πνευματικὴν ποιμνῆν, καὶ πρὸς
πάντας ἀνθρώπους· ὥστε οὐδ' ἀμυθῶδες ἡμῖν ἔξεστι πάντα
ὑμᾶς προθύμως καὶ πρὸς τὸν ἐπιτελεῖν ἐν φόβῳ Θεοῦ. Τὸ δ'
ἐρ' ἡμῖν μετὰ φιλαδελφίας καὶ χαρᾶς πάντοτε παρέχομεν σὺν
τῇ περὶ ἡμᾶς Συνόδῳ τῶν ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν πᾶσαν ἐν
ἀνάγκῃ ἀρωγὴν καὶ ἀντιλήψιν εἰς πᾶν τὸ δυνάμενον ἐπιρρωσκι
καὶ κρατῦναι τὸ ἔργον ἐκάστον πρὸς δόξαν Χριστοῦ καὶ προκο-
πὴν τῶν πιστῶν. Ὑπομιμνήσκοντες δὲ τὴν Αὐτῆς Ἰερότητα
τὴν κατὰ τοῦ ἱεροῦ κανόνος τάξιν, ἵνα μνημονεύη τοῦ ὀνόμα-
τος ἡμῶν ἐν ταῖς Ἱεροτελεστίαις, ἀσπαζόμεθα Αὐτὴν ἀδελφρ-
φικῶς καὶ ἐπικαλούμεθα ἐπ' Αὐτὴν καὶ τὸ λογικὸν Αὐτῆς ποι-
μνιον τὴν χάριν καὶ τὸ ἔλεος τοῦ παναγῶθου Θεοῦ καὶ Σωτή-
ρος ἡμῶν.

ἰωάννης Ἀπριλίου ιε'.

† Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφός

*Ἐγκύκλιος πρὸς τοὺς ἡγουμένους τῶν
Σταυροπηγιακῶν Μονῶν.*

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ἔλεφ Θεοῦ κτλ.

Πρωτ. 1740
Ἀριθ. Διεκτ. 1060

Ἐσιώτατοι ὃ τε ἡγουμένους καὶ λοιποὶ πατέρες τῆς ἐν . . .
. κειμένης ἱερᾶς ἡμετέρας πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγια-
κῆς Μονῆς τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητὰ χάρις εἴη
τῇ ὑμῶν ἐσιώτῃ καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ. Γνωστὸν ἔστω ὑμῖν
ὅτι κανονικῇ ψήφῳ καὶ δημοῦμῳ γνώμῃ κλήρου τε καὶ λαοῦ

καὶ εὐμενῆ ἐπινοεῖσι καὶ ἀναγνωρίσει τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος τοῦ φιλολάου ἡμῶν Ἐνακτος κληθέντες ἐπὶ τῶν ἀγιώτακων τούτων Ἀποστολικῶν καὶ Πατριαρχικῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἑθρόνων, καὶ πᾶσαν ἡμῶν τὴν φροντίδα καὶ μέριμναν ἐπὶ τὴν πανσθενῆ τοῦ Ἀρχγοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἐπιρρίψαντες ἀντιλήψιν καὶ θεῖαν χάριν, φέροντες ἐδώκαμεν ἡμῶς αὐτοὺς εἰς τὴν πασῶν δυσχερεστάτην ταύτην ἱεράν τῆς Ἐκκλησίας διακονίαν.

Ἄπὸ δὲ τῆς πολυχρονίου ἡμῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀρχιερατικῆς διακονίας πολλάκις δοθείσας ἡμῖν ἰδίᾳ, καὶ τῇ περὶ ἡμῶς νῦν ἀγία καὶ ἱερῇ Συνόδῳ ἀπὸ κοινοῦ, εὐκαιρίας, ἐμελετήσαμεν καὶ τὰ εἰς τὰς εὐαγεῖς Πατριαρχικῆς Σταυροπηγιακῆς Μονᾶς ἀφορῶντα καὶ μετ' αὐτῶν ἀχωριστοὶ συνδεομένῃ ζητήματα. Πάντες δὲ ἐν ἐνὶ στόματι ἀναγνωρίζομεν καὶ ὁμολογοῦμεν, μηδὲ τῶν ἐν αὐταῖς ἐνασκουμένων, πεποθῆκαμεν, Πατέρων ἐξαιτουμένων, ὅτι ἐνεκα τῶν καιρικῶν περιστάσεων καὶ τῶν Μονῶν τὴν σήμερον ἐπιδίδονται ἰδιαιτέρως μερίμνης καὶ φροντίδος, ἵνα τὰ κατ' αὐτὰς ρυθμισθῶσιν ἐπὶ τὰ κρείττω, καὶ εὐτὼ προάγῃται ἑπαξίως τοῦ μοναστικοῦ πολιτεύματος, οὕτως τογχεύονται σεμνὰ καὶ ἱερὰ παιδευτήρια.

Ἡ ἐπὶ τὰ βελτίω δὲ αὐτῆ τροπῆ καὶ διαρρυθμιστικὴ ἔργον ἐστὶ πάντως αὐτῶν τούτων τῶν ἐν ταῖς Μοναῖς ἐνασκουμένων Πατέρων, καὶ πρόωιστα πάντων ἤρτηται ἀπὸ τῆς χρηστῆς καὶ εὐαγγελικῆς πολιτείας τῶν μελῶν ἐκείτης μοναστηριακῆς ἀδελφότητος, ἀλλὰ κυρίως ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ζήλου καὶ τῆς ἰκανότητος καὶ τῆς διηνεκοῦς φροντίδος τῶν ἐν αὐταῖς προσταζόμενων ὁσιωτάτων Ἡγουμένων καὶ συμβούλων, οἳ καὶ διὰ τοῦτο πρόωιστον ἔχουσι χρέος, ἀφορῶντες εἰς τὰ σεμνὰ καὶ ἅγια τῶν ἐν ὁσιότητι καὶ μοναστικῇ πολιτεῖᾳ διαλαμφάντων Πατέρων πρότυπα, ἵνα γίνωνται καὶ αὐτοὶ ὁ τύπος καὶ ὁ ὑπογραμμὸς τῆς εὐαγγελικῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἐν Θεῷ πολιτείας. καὶ διὰ τῆς ἐν τῷ βίῳ μετ' αὐτῶν πρὸς ἐκκευτὸς αὐστηρότητος, διὰ τῆς ἀγάπης δὲ καὶ γλυκύτητος πρὸς τοὺς ὑποδεστέριους ἀποβάνωσι τὸ ζῶν παράδειγμα τὸ στηρίζον πάντας τοὺς προσόντας καὶ ἐποικοδομοῦν αὐτοὺς ἐν τῇ πίστει καὶ τῇ μοναστικῇ ἀρετῇ.

Ὅθεν ὀφείλετε διαίτην ἐν εἰρήνῃ πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς πάντας, καὶ πάντες καὶ ἐν παντὶ ἀναφωρομένη παρ' ὑμῖν ζητήματα λέγειν τὸ αὐτὸ, ἵνα μὴ ὡσεὶ σχίσματα καὶ διαιρέσεις ἐν ὑμῖν. Οἱ πάντες ὀφείλετε γινώσκειν τοὺς ἐν ὑμῖν πρώτους, οἳ περ καὶ ἀξιούσθωσαν τῆς ὀφειλομένης τιμῆς καὶ τοῦ σεβασμοῦ παρὰ πάντων, καὶ μηδὲν πρόσκομμα παρεμβαλέσθω εἰς τὰς κανονικὰς καὶ πρὸς τὰ ἀληθῆ τῶν Μονῶν συμφέροντα παρὰ τῶν ἀρμοδίων λαμβανόμενας ἀπορρίψεις.

Τῶν κυριωτάτων δὲ ὑμῶν μελημάτων ἔστωσαν πρὸς τοῦτοίς ἡ ἀκριβὴς καὶ πιστὴ τήρησις τῶν ὁρίων καὶ κανονισμῶν τῆς μοναστικῆς πολιτείας καὶ τῆς λοιπῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐπρεπείας καὶ τάξεως, ἐν οἷς Θεὸς ὁ τιμώμενος, ἡ καλὴ καὶ πιστὴ καὶ εὐσυνειδήτος τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων καὶ προσόδων διαχειρίσις καὶ ἐπιστάσις, ἐν ἣ ἔγκειται ἡ εὐπραγία καὶ σωτηρία τῶν Μονῶν καὶ νῦν καὶ εἰς τὸ διηνεκὲς, ἡ αὐστηρὰ τήρησις καὶ ἐξασφάλισις καὶ προστασία τῶν ἐν ταῖς ἱεραῖς Μοναῖς ἀποτεθησαυρισμένων καὶ ἐναπολειφθέντων ἀρχαίων ἱερῶν κειμηλίων, ἐξ ὧν μεγίστην ἡ ἱστορία τῶν Μονῶν ἀντλεῖ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ μεγαλύνεται ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ πιστὴ καὶ πρόθυμος ἐπιτελείσις τοῦ πρὸς τὴν θέσιν μητρὸς καὶ πατρὸς ἐπέχουσας ἱεράν ὑμῶν Μονὴν ὀφειλομένου οὐκ οὐ καθήκοντος.

Διὰ ταῦτα πάντα εὐρήσατε ἐν ἡμῖν καὶ τῇ περὶ ἡμῶς ἱερῇ Συνόδῳ ἐν παντὶ καιρῷ καὶ πίσῃ ὡς πρόθυμον καὶ εὐκρινῆ προστατῆν καὶ συναντιλήπτορα διὰ πᾶν τὸ δυνάμενον

ἀνυψῶσαι τὸ διὰ τὴν παρακμὴν τῶν καιρῶν μικρὸν κατὰ μικρὸν καταπεσὸν ἀρχαίων τῶν ἱερῶν Μονῶν γόητρον, καὶ λαμπρῦναι τὸν σεμνὸν καὶ ἱερὸν χαρακτήρα τοῦ ἐν τοῖς ἐσχάτοις τούτοις χρόνοις ἀκαυρωθέντος μοναστικοῦ πολιτεύματος.

Περαινοῦτες τὴν παρῶσαν, καὶ ὑπομιμητικότες τὴν κανονικὴν τάξιν τοῦ ἀνημονεύειν τοῦ ἡμετέρου ὀνόματος ἐν ταῖς ἱεροτελεστίαις, οἴκοθεν νοούμενον κρίνομεν ὅτι ἰδιάζουσαν ἀφείλετε καταβάλλειν προσοχὴν περὶ τὴν τήρησιν τῶν πρὸς τὸ βασιλείου Κράτος καθηκόντων τῆς πιστῆς ὑπηκοότητος, εὐχόμενοι ἅμα πρὸς Θεὸν ὑπὲρ τοῦ φιλολάου ἡμῶν Ἐνακτος, παρ' οὗ τσαυταὶ θαψιλεύονται χάριτες τοῖς ὑπὸ τὸ ἔνδοξον Αὐτοῦ σκήπτρον λαοῖς.

Ταῦτα παραινοῦντες καὶ ἐντελλόμενοι πατρικῶς καὶ ἐν ἐλπίσι χρησταῖς ἀναμεινόντες μετὰ χαρᾶς ἀκούειν ἀγαθὰ πάντοτε περὶ ὑμῶν, εὐλογοῦμεν ὑμᾶς ὀλοφύχως, αἰτούμενοι ἅμα τῇ ὑμῶν ὁσιότητι τὴν ἐξ ὕψους χάριν καὶ βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, οὗ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἶη μετὰ πάντων ὑμῶν.

ἰωϞζ' Ἀπριλίου κα'.

† Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ἐν Χριστῷ εὐχέτης

Ὁ ἐλλόγιμος Χρῆστος Ἀνδρουτσος καθηγητῆς τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς συνεχίζων τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτοῦ περὶ τοῦ «παρὰ Πλάτωνι κακῶν» πραγματείας τὴν ἐν ταῖς στήλαις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» πέρυσι τὸ πρῶτον ἐκδοθεῖσα, ἀνατυπωθεῖσα δὲ καὶ εἰς ἰδιαιτέρον τεῦχος ἐν Ἀθήναις, περὶ ἧς εὐμερεῖς κρίσεις ἐξηρέχθησαν ἔρτε τῷ καθ' ἡμᾶς καὶ ἐν τῷ ξέῳ τῷ πρώτῳ, πέμπει ἡμῖν καὶ τὴν ἐξῆς συμπλήρωσιν.

ΑΙΤΙΑ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ

Τὰ περὶ τοῦ κακοῦ ἐν τῷ πρώτῳ τμήματι¹ εἰρημμένα συνοποδηλοῦσιν ἅμα καὶ τί κατὰ τὰς θεμελιώδεις τοῦ Πλάτωνος δόξας ἔδει νὰ ὑποτεθῆ ὡς ἔδρα καὶ πηγὴ τοῦ κακοῦ. Ἄφ' οὗ τῷ ὄντι τὸ κύριον τοῦ κακοῦ γνώρισμα εἶνε, ὡς ἔδοξεν, ἐτι τοῦτο ὄν τι παρὰ φύσιν καὶ ἐξῶθεν κατακωμάζον ἀντίκειται μὲν εἰς τὸ φυσικὸν τῶν ὄντων τέλος, διαφθερίζει δὲ καὶ ἐξαλλιοῖ τὴν ἄμωμον τῆς ψυχῆς οὐσίαν, εἶνε πρόδηλον, ὅτι ὁ λόγος τῶν τε ἀτελειῶν τῆς φύσεως καὶ τῶν ἀμαρτητικῶν τοῦ ἀνθρώπου κλίσεων ἀνάγκη νὰ ἀποδοθῆ εἰς τι γνωσιολογικῶς μὲν ἀνεξερύνητον καὶ ἐκτὸς τῆς τελείας τῶν ἰδεῶν σφαιράς κείμενον, ἄλλως ὅμως ἀναγκαῖον καὶ ἀπαραίτητον πρὸς ἐξήγησιν τοῦ αἰε μεταβαλλομένου κόσμου, καθ' ὅσον μάλιστα πᾶσα ἐκ τῶν ψυχῶν καὶ τοῦ τελείου τῶν ἰδεῶν κόσμου παραγωγή τοῦ κακοῦ εἶνε τι ἀδύνατον κατὰ τὰς

1. Τὸ κακὸν παρὰ Πλάτωνι τμήμα Α'. Ἐκδοτικὸν τοῦ κακοῦ ἐν Ἀθήναις 1896.

Πλατωνικάς βάσεις. 'Αλλ' ἂν κατὰ τὸν λόγον τοῦτον ἡ ἄλογος ὕλη εἶνε κατ' ἀνάγκην ἡ ἔδρα τοῦ κακοῦ, διεγείρεται οἰκοθεν ἡ ἐρώτησις, πῶς ποτε αἱ τὸ πρῶτον ἀπαθεῖς κακῶν ψυχῆι καὶ ἀσήμαντοι τοῦ δεσμευότος ἡμᾶς, ὁστρέου δικην, σώματος, εὐρέθησαν ἐν τῇ κακοποιῷ ταύτῃ ὕλῃ. Τὴν ἐρώτησιν ταύτην προέβαλε βεβαίως ἑαυτῷ ὁ Πλάτων, ἀλλ' ἡ λύσις αὐτῆς προσκρούουσα κατ' ἀνυπερβλήτων δυσχερειῶν ἦτο τὸ ἐξῆς δίλημμα. Ἡ ἀποδογὴ τῆς ἐνσωματώσεως ὡς ἐγκειμένης ἐν τῷ ἀνερμηνεύτῳ τῆς Δημιουργίας σχεδίῳ, ἢ ἀπόπειρα πρὸς ἐξήγησιν ταύτης ἐξ ὑπαιτίου τῆς ψυχῆς κατὰ τὰς περὶ προϋπάρξεως καὶ πρώτης τῶν ψυχῶν μακαριότητος Πλατωνικὰς δόξας. Ἀποδεχόμενος ὁ Πλάτων τὸ πρῶτον θὰ διεκλονίζε τὰς ἰδεολογικὰς αὐτοῦ βάσεις, μάλιστα δὲ πάντων θὰ ἀφῆρει! πᾶν ἔρεισμα τοῦ ὑπαιτίου τοῦ ἀνθρώπου ἐμπειρικῶς, οὐτινος ἰσχυρῶς, ὡς εἶδομεν, ἔγεται, ἀπ' οὗ ὁ τὴν ψυχὴν μετὰ τοῦ κακοποιῷ σωματικῷ συνδέσας Θεὸς ὑπέχει προδήλως καὶ τὴν ἐπὶ τοῖς ἐπὶ μέρους κακοῖς εὐθύνην. Ἀποραινόμενος ὁμοῦ, ὅπως καὶ πράγματι ἀποφαίνεται, ὑπὲρ τοῦ δευτέρου, ἥκιστα μὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξηγήσῃται νὰ μυστήριον τῆς πτώσεως τῶν ψυχῶν, ἀλλὰ θὰ ἔσωζε τοῦλάχιστον τὸ κύρος τῶν ἠθικῶν αὐτοῦ βάσεων. Λέγομεν καὶ πράγματι ἀποφαίνεται, διότι εἰ καὶ ἐνιαχοῦ ἡ Πλατωνικὴ τοῦ κακοῦ μεταφυσικὴ ἀμφιταλαντεύεται ἀπὸ τῆς ὕλης εἰς τὴν ἐλευθερίαν προαιρέσιν τοῦ ἀνθρώπου, ἰδίᾳ δὲ ἐν Τιμαίῳ, συμφῶνως πρὸς τὰς φυσιολογικὰς τοῦ ἔργου τούτου τάσεις, ὁ φιλόσοφος ἀπετόλμησε τὴν ἐξήγησιν τῆς ἐνσωματώσεως κατὰ τὸν ἕτερον τρόπον (Τιμ. 41B), ἐν γένει ὁμοῦς ἔγεται τοῦ ὑπαιτίου τῆς ψυχῆς ἐπὶ τῇ ἐνσωματῶσει, ἀνακρούμενος πάλιν καὶ ἐν αὐτῷ τῷ Τιμαίῳ¹ πρῶμναν πρὸς τὰς περὶ προϋπάρξεως καὶ μακαριότητος τῶν ψυχῶν δόξασίας, ἧς κατὰ Φαῖδρον ἐστερήθησαν ἐξ ἰδίας ἀδυναμίας. Προετάξαμεν τὴν κεφαλαϊώδη ταύτην περὶ αἰτίας κακοῦ κατὰ Πλάτωνα περιλήψιν, ὅπως ὑποδηλώσωμεν πῶς ἡμεῖς ἀντελήφθημεν ταπεινῶς τῆς μεταφυσικῆς ταύτης τοῦ κακοῦ, ἅμα δὲ καὶ ὅπως ὁ ἀγνωστῆς προγιγνώσκων ἤδη τὸν δλον σκελετὸν εὐχερέστερον κατανοῆ καὶ κρίνη τὴν λεπτομερῆ τοῦ τμήματος τούτου ἀνάκρισιν, εἰς ἣν καὶ μεταβαίνομεν τέμνοντες αὐτὸ εἰς δύο μέρη εἰς τὸ περὶ ἔδρας κακοῦ² καὶ εἰς τὸ περὶ πτώσεως καὶ ἐνσωματώσεως τῆς ψυχῆς, εἰς ἃ καὶ φυσικῶς ἐξ ὅσων εἰπομεν δικαιρεῖται.

1. Πρὸλ. Α' Τιμῆα σ. 36 καὶ ἐξ.

2. Πρὸλ. 42 B—Δ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ἔδρα τοῦ κακοῦ.

Ἐπι τοῦ κακοῦ ὑποβολεύς εἶνε ἡ ὕλη, τοῦτο δὲ τῷ Πλάτῳ μίᾳ τῶν κυριωτάτων ἀρετηριῶν πρὸς ἀντίθεσιν δύο κόσμων τοῦ τελείου τῶν ἰδεῶν καὶ τοῦ μεταβαλλομένου τῶν αἰσθήσεων καὶ πολυειδῶς ἐν τοῖς Πλατωνικαῖς διαλόγοις ὑποδηλούμενον¹, διατυπῶται ρητῶς ἐν τῷ Θεαιτήτῳ 176A. «οὐκ ἐν θεοῖς τὰ κακὰ ἰδρῶσθαι (δυνατὸν) τὴν δὲ θνητὴν φύσιν καὶ τότε τὸν τόπον περιπολεῖ ἐξ ἀνάγκης», καὶ ἐν τῷ Πολιτικῷ 269D ἀπὸ κατὰ ταῦτα καὶ ὡσαύτως ἔχειρ ἀεὶ καὶ ταῦτόν εἶναι τοῖς πάντων θεοστατοῖς προσήκει μόνοις, σώματος δὲ φύσιν οὐ ταύτης τῆς τάξεως κ. ἐξ.». Εἶνε δὲ ἡ ὕλη, ἔδρα τοῦ κακοῦ φυσικῶς τε καὶ ἠθικῶς: οὐ μόνον δὴλα δὴ εἰς τὸ σωματοειδὲς ὀρεῖλονται πάντα ὅσα ἄδικα καὶ χαλεπὰ ἐν οὐρανῷ γίγνεται, καὶ τοῖς ζῴοις ὁ κόσμος ἐναπεργάζεται², ἀλλὰ καὶ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα σῆμα καὶ δεσμοτῆριον τῆς ψυχῆς δὲ κατὰ τὰς Πυθαγορείους δόξας³ ταράττει μὲν πᾶσαν περὶ τὸ ὄντως δὲ ἡρεμον διατριβὴν⁴, πληροὶ δὲ τὴν ψυχὴν ἐπιθυμιῶν καὶ παθῶν καὶ τὸ πρῶτον αὐτῆς κάλλος διαστρέφον ἐξομοιοῦσιν πᾶσι πρὸς τὸν θαλάσσιον Θεὸν Γλαῦκον⁵. Ὅπως δὴλα δὴ τούτου ἐξηλλοιωθῆ ἡ ἀρχαία φύσις, λωβηθέντων πάντη ὑπὸ τῶν κυμάτων τῶν τοῦ σώματος αὐτοῦ μερῶν «ὥστε παρτὶ μᾶλλον θηρίῳ εἰκέναι ἢ οἷος ἦν φύσει», οὕτω καὶ ἡ τὸ πρῶτον παναμώμητος ψυχὴ διεστράφη ὑπὸ τῆς τοῦ σώματος κοινωνίας. Ὁθεν καὶ τὴν ἀληθῆ τῆς ψυχῆς φύσιν δύναται τις νὰ ἰδῆ μόνον ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ ψυχῆς, ἥτις ὑπὸ τῆς (πρὸς τὸ ἀθάνατον καὶ θεῖον) ὀρμῆς ἐκκομισθεῖσα ἐκ τοῦ πόντου, ἐν ᾧ νῦν ἐστὶ, καὶ περικρουσθεῖσα πέτρας τε καὶ ὄστεα, ἃ νῦν αὐτῇ ἄτε γῆν ἐστιωμένη γεηρὰ καὶ πετρώδη πολλὰ περιπέφυκε» δεικνύται συγγενῆς οὕσα τῷ ἀεὶ ὄντι καὶ πρὸς αὐτὸ ἀφομοιούμενη. Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Εὐδῆμος ἀποκαλῶν ὁ μὲν κακοποιὸν τὴν Πλατωνικὴν ὕλην⁶ ὁ δὲ μεμφομένος τὸν Πλάτωνα, ὅτι τὴν ὕλην νῦν μὲν ἀρ-

1. Ἐν Πολ. 379C ἀπολογούμενος ὁ Πλάτων ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ ὡς μόνου ἀγαθοῦ αἰτίου λέγει, ὅτι «τῶν κακῶν ἅλλ' ἄττα δεῖ ζητεῖν τὰ αἰτία» ἐννοῶν διὰ τούτων ἐνδεχομένως μὲν τὴν ἀνθρωπίνην ἐλευθερίαν, ἀναγκαιῶς δὲ τὴν ὕλην.

2. Πολιτ. 273B.

3. Κρατ. 400B. Γοργ. 493A.

4. Φαῖδρ. 65G ἐξ.

5. Πολ. 611—612A.

6. Φυσ. T, 9, 192.

χῆν καὶ αἰτίαν τοῦ κακοῦ, νῦν δὲ μητέρα καὶ τιθῆνην ποιεῖται¹, ἀποφαίνονται συνάδοντα πάντη πρὸς τὰς παραθεθείσας ἐκ τοῦ Πλάτωνος μαρτυρίας².

Πῶς ὁμως ἡ ὕλη εἶνε ἔδρα τοῦ κακοῦ, καὶ πόθεν τὸ ἐν αὐτῇ κακοποιὸν στοιχεῖον; Τὸ σπουδαῖον τοῦτο ζήτημα προβαλὼν ἑαυτῷ ὁ Πλάτων ἐποίησατο ὑποκείμενον δύο μυθολογικῶν ἐν τε Τιμαίῳ καὶ Πολιτικῷ ἀφηγήσεων (ταῦτα λέγοντες οὐδαμῶς ἐννοοῦμεν βεβαίως ὅτι καὶ ἄλλοι λόγοι, δὲν ὑπῆρξαν ἢ ἀφρητρία τῶν ἐκθέσεων τούτων), εἰς τούτου δὲ τὴν ἐξηγήσιν ἀπέθετο σπουδαίως καὶ ἐν τῇ ὄψι ἐπὶ τὸ μαθηματικώτερον διαμορφώσει τοῦ ἰδίου συστήματος. Καίτοι δὲ οὔτε ἐκ τῶν μυθολογιῶν τούτων, οὔτε ἐκ τῆς μαθηματικῆς τῶν Πλατωνικῶν ἀρχῶν ἐκφορᾶς ἀποφερόμεν τι ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο κέρδος, πάντα δὲ τὰ ἐν αὐτοῖς λεγόμενα ἢ ὑποδηλούμενα προϋποθέσει μᾶλλον ἢ ἀποδεικνύουσι τὴν ὕλην ὡς ἀρχὴν τοῦ κακοῦ, περικαλύπτουσα τὴν ἀπορίαν τοῦ φιλοσόφου πρὸς τὴν λύσιν τοῦ καὶ σήμερον ἐτι ἐκ φιλοσοφικῆς ἐπόψεως ἀλύτου τούτου προβλήματος, ἐν τούτοις, ἐπειδὴ εἰς πλείστας εἰκασίας καὶ ἐρμηνείας καὶ πάλαι καὶ νῦν ἔδωκαν ἀφορμὴν ταῦτα, φέρε ἀνακρίνοντας τὸ πρᾶγμα, ἐφ' ὅσον συμβάλλεται πρὸς τὸ προκείμενον, ἰδῶμεν τί λέγει ὁ Πλάτων ἐν τοῖς μυθικοῖς τούτοις καὶ μαθηματικοῖς τοῦ κακοῦ αἰτιολογήμασι.

[Ἔπεται συνέχεια]

1. Πλουτ. περὶ ψυχῆς. 1075D.

2. Ὁ Richard Henize ἐν τῷ ἀξιολογητικῷ αὐτοῦ ἔργῳ «Xenokrates», οὗ ἐλάβομεν γνώσιν ἔχοντας ἤδη συντελεσμένην τὴν πραγματείαν ταύτην, ὡς ἐκ τούτου δὲ καὶ ἐν ὑποσημειώσεσιν, ἐφ' ὅσον ἐγγράφει, ἐπικρίνουεν ἢ ἀποδεχόμεθα τὰ πορίσματα αὐτῆς περὶ τοῦ Πλατωνικοῦ κακοῦ, παρατηρεῖ περὶ τοῦ Εἰδήμου, ὅτι οὗτος ὄλεγον ἀπιδῶν εἰς τὴν ἰδιόψυστον φύσιν τοῦ Τιμαίου, ἐν ᾧ ὁ κόσμος θεωρεῖται ἐκ διαφόρων καὶ ἐναλασσόμενων ἐπόψεων, ἀδίκως μέμφεται τὸν Πλάτωνα τὴν μομφὴν ταύτην (Xenokrat. 18, 2). Ἡμεῖς εἰ καὶ ἄλλως ἀποδεχόμεθα τὴν γνώμην τοῦ Henize, ὅτι ἐν Τιμαίῳ ἢ θεωρία τοῦ κόσμου ἐκ φυσικῆς καὶ μηχανικῆς ἐπόψεως ἐναλλάσσεται πρὸς τὴν ἐκ Θεολογικῆς καὶ τελεολογικῆς, δὲν συνεπινοούμεν ὁμως εἰς τὴν παρατήρησιν ταύτην, διότι ὅπως καὶ ἂν θεωρηθῇ ἡ ὕλη τελεῖ κατὰ τὰς Πλατωνικὰς ἀρχὰς διπλοῦν ἔργον οὕτως ἔνθεν μὲν δεξιμένη καὶ πανδεξές, εἶδος ἔδραν παρέχον πᾶσιν ὅσα γένεσιν ἔχει (Τιμ. 52B). ἔνθεν δὲ ἡ ὑποβύλλουσα ἀνυπέροβλητα ἐμπόδια εἰς τὴν τελεῖαν τῶν ἰδεῶν ἐν τῷ φαινόμενῳ κόσμῳ ἀπεικασίαν, ἧται μήτηρ καὶ τιθῆνη τοῦ δυνεος καὶ αἰτίαι τῶν κακῶν ὡς λέγει ὁ Εὐθύμοσ.

Η ΒΑΠΤΙΣΙΣ ΤΩΝ ΒΡΕΦΩΝ ΚΑΙ Η ΤΕΛΕΣΙΣ ΤΩΝ ΓΑΜΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΟΙΚΟΙΣ

«Βλέπομεν ἑαυτοὺς, ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν ἃ εἰργασάμεθα, ἀλλὰ μισθὸν πληρῆ ἀπολάβωμεν· πᾶς ὁ παραβαίνων, καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ, οὗτος καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν ἔχει» ἀναφωνεῖ ὁ ἀπόστολος Ἰωάννης ἐν τῇ Β' καθολικῇ αὐτοῦ ἐπιστολῇ. Τῆς θείας ταύτης παραγγελίας σιερρῶς δεῖον πάντοτε νὰ ἐχθῆται πᾶς εὐσεβῆς καὶ χιλόχριστος χριστιανός, ὃς θέλει ἵνα ἔδραϊος ἐν τῇ πίστει καὶ θεμελιωμένος διατελῇ καὶ «ἀξίως τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ πολιτεύηται». Παρατηρεῖται ὁμως ἀπὸ πολλοῦ ὅτι πολλοὶ εἴτε περὶ τὴν αὐστηρὰν τήρησιν τῶν ἱερῶν τῆς Ἐκκλησίας θεσμίῶν ὀλιγῶρως ἔχοντες, εἴτε ἐκ τῆς ἐπιρροῆς ὀθνεῖων ἡθῶν καὶ ἔθιμων διολισθηθίνοντες, εἴτε καὶ ἐξ ἀγνοίας πρὸς τὴν κατάφωρον ἀθέτησιν παναρχικῶν ἐκκλησιαστικῶν δικτάσεων χωροῦντες, ἐξακολουθοῦσι παρεκτρέπομενοι τῶν ὑπὸ Ἀποστολικῶν Κανόνων θεθεπισμένων ὁρίων, κατὰ τὴν τελεσιν καὶ τυπικὴν διάταξιν μυστηρίων τινῶν. Ἡ Ἐκκλησία, θεματοφύλαξ ἄγρυπνος τῆς ἐμπιστευθείσης αὐτῇ παρακαταθήκης, πολλὰκις ὤψωσε φωνὴν κατὰ τῆς ἀθετήσεως ὠριμένων Ἀποστολικῶν Κανόνων προσγινομένης ἐπὶ τῆς ἐπιτελέσεως τῶν μυστηρίων τοῦ ἁγίου βαπτίσματος καὶ τοῦ γάμου καὶ τὰ δέοντα ἐνουθέτησε καὶ προέτρεψεν· ἀλλὰ δυστυχῶς ἢ περὶ τὰ δύο ταῦτα μυστήρια ἀθέτησις ρητῶν κανόνων ἐξακολουθεῖ καὶ νῦν ἐτι ἐπιτεινομένη. Πρόκειται περὶ τῆς ἐν τοῖς οἴκοις γενομένης τελέσεως τοῦ ἱεροῦ βαπτίσματος καὶ τοῦ γάμου.

Ἡ Ἀνατολικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ὡς τόπον τελέσεως τῶν δύο τούτων μυστηρίων ὠρισε τοὺς ἱεροὺς ναοὺς, καθ' ὃ καὶ ἡ ΝΘ' κανὼν τῆς ζ' οἰκουμένης Συνόδου λέγει *ἠμθαμῶς ἐν εὐκτηρίῳ οἴκῳ, ἔνδορ οἰκίας τυγχάνοντι, βάπτισμα ἐπιτελείσθω, ἀλλ' οἱ μέλλοιτες ἀξιοῦσθαι τοῦ ἀρχάντου φωτισματος, ταῖς καθολικαῖς προερχέσθωσιν ἐκκλησιαίς, κἀκεῖσε τῆς δωρεᾶς ταύτης ἀπολαύεσθωσιν· εἰ δὲ τις ἀλφὶ τὰ παρ' ἡμῶν ὀρισθέντα μὴ φυλάττωσιν, εἰ μὲν κληρικὸς εἴη, καθαιρεῖσθω, εἰ δὲ λαϊκὸς ἀφοριεῖσθω*. Ρητῶς ἄρα ὁ κανὼν αὗτος ἀπαγορεύει τὴν τελεσιν τοῦ βαπτίσματος οὐ μόνον ἐν τοῖς οἴκοις, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ναῷ (εὐκτηρίῳ οἴκῳ) τῷ ἐντὸς τῆς οἰκίας ὑπάρχοντι. Κανὼς δ' ἐπεκράτησεν ἀπὸ ἱκανοῦ χρόνου ὅπως ἐπιτρέπηται ἡ τελεσις τοῦ μυστηρίου καὶ ἐν τῷ οἴκῳ. Ἡ ἀντικανονικὴ δ' αὐτῇ συνήθεια ἐπιπολάζει ἰδίᾳ ἐν ταῖς πόλεσι καὶ προέρχεται εἴτε ἐξ ἐλάττονος ζήλου περὶ τὴν τήρησιν τῶν τῆς Ἐκκλησίας θεσπισμάτων, εἴτε ἐκ τῆς ἐπιμικτού ἐπιρροῆς ὀθνεῖων ἡθῶν. Οἱ προπάτορες ἡμῶν τὴν τελεσιν ἀμφοτέρων τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος μυστηρίων ἐν τοῖς οἴ-

κοις ἰθεώρου ἀντικρυς ἀπέθειαν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ οὐδὲν ἔπιτρέπον ἑαυτοῖς ἔνα τελῶνται ταῦτα ἔξω τοῦ ἱεροῦ ναοῦ. Ὅτι δ' ἀπραχθῆναι ἔτηρεται ἡ διτάξις αὐτὴ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ προσμαρτυρεῖ καὶ τὸ παρ' ἐκάστῳ ἀρχαίῳ καὶ ἰδρυμένον ἰδιαιτέρον «βαπτιστήριον», ἢ «ἀρχία Κολυμβήθρα», τοῦθ' ὅπερ σώζεται εἰσέτι ἐν διαφόροις ἐπαρχίαις τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Θρόνου.

Ἐσαύτως ρητὴ τῆς Ἐκκλησίας διτάξις δικαλεύεται ὅπως τὸ μυστήριον τοῦ γάμου τελῆται ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ καὶ οὐχὶ ἐν τῷ οἴκῳ. Ὡς καταλληλότερος μάλιστα χρόνος διὰ τὴν τέλεισιν τούτου ὀρίζεται ὁ μετὰ τὴν θείαν καὶ ἱερὰν λειτουργίαν, ὅπως οἱ μελλόνυμφοι μεταλάβωσι πρὸ τῆς στέψεως αὐτῶν τῶν ἀρχάντων μυστηρίων. Ἐν τούτοις αἱ ρηταὶ αὐτὰ διατάξεις τῆς Ἐκκλησίας περὶ τῶν δύο τούτων μυστηρίων μετὰ λύπης παρατηροῦμεν ὅτι ἐξακολουθοῦσιν ἀθετούμεναι καὶ δὴ ἐν ταῖς πόλεσιν, ὅποθεν εἶδε νὰ παρέχονται παραδείγματα μείζονος ἀυστηρότητος περὶ τὴν τήρησιν ἱερῶν θεοπισμύτων. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦν, ἐὰν πάντες οἱ κατὰ τόπους μητροπολίται ἀνεστήλουσαν τὸ κύρος τῶν ἀρχαίων ἐκκλησιαστικῶν τούτων διατάξεων καὶ ἀπηγόρευον τὸν τευθεν τὴν ἐν οἴκοις τέλεισιν τῶν μυστηρίων τούτων.

Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ ἀθέτησις αὐτῆ τῶν διατάξεων τούτων δὲν εἶνε πρόσφατος, καθόσον μνεῖα αὐτῆς γίνεται καὶ ἐν τινι ἐπιστολῇ τοῦ κλεινοῦ Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρου, ἀπευθυνθεῖσιν τῷ τῷ 1757 πατριρχεῦσαντι Σεραφεῖμ τῷ Β'. Ἐν ταύτῃ ὁ ἀοιδίμος Βούλγαρις ἐξείρων τὴν ἐπὶ τῆς πατριρχείας τοῦ Σεραφεῖμ ἐπελθοῦσαν βελτίωσιν πολλῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, ἀλλὰ διὰ τοσοῦτου ἐμμελῶς ἐφέρετο καὶ ἡκόσμιε ἐπαινεῖ αὐτόν, διότι προσέταξεν ἔνα τὰ βρέφη βαπτίζονται ἐν σπηκαῖς ἱεροῖς, ἦτοι ἐν τοῖς ναοῖς, λέγων *καὶ τὴν γε κάθαρσιν τὴν μυστικωτέραν, τὴν τοῦ βαπτίσματος, ἐν οἴκοις οὐκ οἶδ' ὅπως βεβήλοις τὰ πλεῖστα οὐκ εἰαρώς κεινομένην ἐντός σπηκῶν ἱερῶν τελεῖσθαι προσέταξας*. Βεβαίως δὲ, ἔνα ἐξάρη ὁ Βούλγαρις τὸ ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Σεραφεῖμ ληρθέν μέτρον πρὸς ἀνθρώπων τῆς θεοπισπιμένης περὶ τοῦ ἱεροῦ βαπτίσματος διτάξεως, σημαίνει ὅτι τοιαύτη ἀθέτησις τοῦ 59 κανόνος, οὗ ἀνωτέρω ἐμνήσθημεν, ἐπεκράτει καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐπὶ ταύτην.

Ἐὰν λοιπὸν τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα θέλῃ νὰ μνήσκει ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ, δέον νὰ μὴ παραβαίνει ρητὸν μὲν ἀποστολικὸν κανόνα ἀρρωδῶντα τὴν βᾶπτισιν τῶν βρεφῶν, ἀρχαίαν δ' ὡσαύτως διτάξιν ὀρίζουσαν τὸν τρόπον τῆς τελέσεως τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, καὶ μάλιστα ὅταν οὐδέμια παρίσταται ἀνάγκη ἔνα τελῶνται ἀμφοτέρω ἐν τοῖς οἴκοις.

1. Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἰκανὰ προτάξας προλεγόμενα ἔδημοσίευσεν ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ (Τομ. Γ', σελ. 54) ὁ γνωστὸς μεσαιωνοφίλος κ. Μανουὴλ Ρεδεών.

Ταῦτα σήμερον δοθείσης ἡμῖν ἀφορμῆς χαρίζαντες ἔχομεν τὴν πεποιθήσιν ὅτι τὸ καθ' ἡμᾶς ὀρθόδοξον πλήρωμα μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ θέλει ἀποδεχθῆ τὴν ὑπόμνησιν ταύτην καὶ εὐλαβῶς συμμορφωθῆ πρὸς τὴν ἀρχαίαν ἐκκλησιαστικὴν διτάξιν τὴν καθορίζουσαν τὸν τρόπον τῆς τελέσεως τῶν δύο τούτων ἀγίων μυστηρίων.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ.

ΦΩΣ ΔΙΑ ΤΟ ΣΚΟΤΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΟΥΤΟΥ

«Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἔνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ μὴ μείνη ἐν τῷ σκότει» (Ἰωάν. ΙΒ'. 46).

Ἐν τῇ εὐαγγελικῇ ταύτῃ περικοπῇ μνημονεύονται δύο τινά, ὧν τὸ μὲν ἀναφέρεται εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ δ' ἕτερον εἰς τὸν παρόντα κόσμον. Ἀναπτύξομεν διὰ βραχέων ταῦτα καὶ ἴδωμεν τί διὰ τούτων λέγει ἡμῖν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν.

Ὁ Κύριος ἡμῶν διδάσκει ἡμᾶς διὰ τῆς περικοπῆς ταύτης ὅτι ὁ κόσμος ὁ ἡμέτερος, ὃν τοσοῦτον φιλοῦμεν καὶ εἰς οὗ τὰ ἀγαθὰ τοσοῦτον ἔσμεν προσηλωμένοι, εἶνε σκοτεινός καὶ ζοφερός, ἐνῶ ὁ Δημιουργὸς ἐξ ἀρχῆς δὲν ἐδημιούργησεν αὐτὸν τοιοῦτον. Ὁ Θεὸς εἶπε «γενηθήτω φῶς», πῶθεν ἄρα ἐπέσκηνεν εἰς αὐτὸν τὸ σκότος; Βεβαίως αἱ ἀνθρωποι ἐπλήρωσαν αὐτὸν σκότους, πρὸς ἄρχοντος εἰς τοῦτο τοῦ Σκτανᾶ. Ἡ ταῖς ἐνεργεταῖς τοῦ διαβόλου ἐπελθοῦσα ἀμαρτία κατέστησε τὸν κόσμον τοσοῦτον ἐσκοτισμένον, ὥστε πᾶσα ἐπὶ γῆς ψυχὴ συνσκοτίσθη ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας ἐπικρατεῖ σκότος καὶ νῦν ἐν πᾶσι καὶ πανταχοῦ, τὸ δὲ σκότος ἐστὶ συγγενὲς τῷ θανάτῳ, ἡμεῖς δὲ οἱ ἀνθρωποι ἐν τῷ σκότει μένομεντες, διαμένομεν ἐν τῷ θανάτῳ. Εἶτε κοιμώμενοι εἶτε ἐγρηγορούτες, ἔχομεν κεκλεισμένους τοὺς ὀρθακμοὺς ἡμῶν, διότι ὄντες ἐν τῷ σκότει δὲν βλέπομεν τίποτε· ἀλλ' ἐν τοιοῦτῳ ἀδικαλείπῳ σκότει μένομεντες, μένομεν ἐν τῷ θανάτῳ διατελοῦντες νεκροὶ ζῶντες.

Τοῦ ἀνθρώπου ἐν τοιαύτῃ οἰκτίστη καταστάσει διατελοῦντος, ὁ θάνατος πᾶσαν ἐπὶ γῆς ζῶν τρεῖ δεδευμεμένην ὑπὸ τὸ σκότος, ὁ δὲ διάβολος ὁ δεσπόζων τοῦ σκότους τοῦ παρόντος κόσμου καθίστησιν ἡμᾶς μετόχους τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ καὶ ἐν τέλει ἔχει ἡμᾶς εἰς τὴν ἀπώλειαν καὶ τὸν ὄλεθρον. Διὸ δυνάμεθα νὰ λέγωμεν ὅτι ὁ κόσμος ἐνέπεσεν εἰς ροβερὸν σκότος, ὅταν βλέπωμεν ὅτι οἱ ἀνθρωποι ἡκίστα πιστεύουσιν εἰς τὸν Πλάστην αὐτῶν καὶ Δημιουργὸν τοῦ παντός.

Ἐν τούτοις ἐν μέσῳ τῆς ἀξιοθρηνητοῦ ταύτης καταστάσεως τοῦ κόσμου καὶ ἀβυθῆς δυνάμεθα νὰ ἀναφωνήσωμεν ἀπᾶρχαι φῶς διὰ τὴν ζοφεράν ταύτην

κατάστασιν». Ὅσον καὶ ἂν τὸ σκότος τυγχάνῃ βαθύ, ἀπελπιδιός, οὐχ ἦτοον δὲν πρέπει νὰ καταλαμβάνῃ ἡμᾶς, διότι παρὰ τῷ Θεῷ ὑπάρχει ἰκανὸν φῶς καὶ ὁ οὐρανὸς ἐστὶ πληρὸς τοιούτου, ὥστε ἀτενίζοντες νὰ λέγομεν ὅτι τὸ φῶς δὲν ἐξέλειπε ἐκ τοῦ πύμπαντος. Ὅσον μέγα σκότος καὶ ἂν ἐπικρατῇ πανταχοῦ, τοῦτο δὲν εἶνε γενικὸν καὶ περὶ τούτου διαθεδαίοι ἡμᾶς αὐτὸ τὸ Φῶς «ἐγὼ φῶς ἐλήλυθα». Δὲν ἔμεινε μακρὰν ἡμῶν, ἀλλ' ἐγγὺς ἐλήλυθε, δὲν ἔμεινε ἐν τῷ οὐρανῷ, ἀλλὰ κατέλθεν εἰς τὴν γῆν καὶ τοῦτο ὑπῆρξε πράγματι τὸ μεγαλοπρεπέστερον γεγονός, ἦν ἡ ζωηρὸς ἔλευσις ἢ ἐπὶ γῆς ποτε γενομένη· τὸ δὲ ἱερὸν εὐαγγέλιον οὐ μόνον περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ φωτός τούτου ἀγγέλλει ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς ἐλεύσεως αὐτοῦ, «ἐγὼ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον».

Ὁ Κύριος ἡμῶν ἄρα ἐστὶ τὸ φῶς. Τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης. Ἐν αὐτῷ ἄπαν τὸ φῶς τῆς θεότητος, τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ σύμπαντος. Οὗτος ἦλθε φῶς εἰς τὸν κόσμον τοῦτον καὶ οὗτος ἐστὶ τὸ Α καὶ τὸ Ω τῆς ἀγίας Γραφῆς, ἥτις ἐστὶν ἡ βίβλος τοῦ φωτός. Οὗτος ἀποκαλύπτει ἡμῖν τὸν Πατέρα ἐν τῇ ἀγάπῃ αὐτοῦ καὶ τῇ ἀγιότητι δικαιοκαλῶν· τὰ ὑπερθεν τῆς γῆς αἰωρούμενα νῆφθ' αὐτὸς ἀποκαλύπτει ἡμῖν τὴν δόξαν τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ, ὥστε ἀτενίζοντες πρὸς αὐτὸν καθορώμεν τὴν δόξαν τοῦ Πλάστου ἡμῶν. Ὡς Σωτὴρ ἡμῶν αὐτὸς ἐστὶ καὶ τὸ φῶς ἡμῶν, ὡς προφήτης, ἱερεὺς καὶ βασιλεὺς ὡσαύτως τὸ φῶς ἡμῶν. Ἄλλ' αὐτὸς τυγχάνει ὢν καὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου ἐν σχέσει πρὸς ὅ, τι πράττει ὑπὲρ τοῦ κόσμου τούτου. Καὶ ὅταν καὶ πάλιν ἔλθῃ, τότε ἀποκαλυφθήσεται ἡμῖν ἐν ὅλῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ ὅτι αὐτὸς ἐστὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου, καὶ σύμπας ὁ κόσμος εὐρανοθήσεται ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ.

Περιπατοῦντες λοιπὸν τὴν ὁδὸν τῆς πίστεως φθάνομεν εἰς τὸ φῶς καὶ ἀρξομένοι ἐνταῦθα σώζομεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἐκ τοῦ σκότους, διότι αὐτὸς οὗτος ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐθεβαίωπεν ἡμᾶς περὶ τούτου εἰπὼν «ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται».

I. B.

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

ΜΙΧΑΗΛ Γ. ΘΕΟΤΟΚΑ, δικηγόρου, **ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ** τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἤτοι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἐπὶ τοῦ Ἀστικοῦ, Κανονικοῦ καὶ Δικονομικοῦ Δικαίου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1800 μέχρι τοῦ 1896 μετὰ σημειώσεων. Κατ' ἐγκρίσιν τῆς ἀγίας καὶ Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. — Ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου «Νεολόγου» 1897.

Τὸ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἔργον ἀποτελοῦν ἰκανῶς ὀγκώδη τόμον σχήματος 8ου ἐκ 519 σελίδων καὶ μετὰ πολλῆς τῆς φιλοκαλίας τετυπωμένον ἀφιέρωται τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Κωνσταντινῶν τῷ Ε'. Ἡ σπουδαίότη

καὶ ἡ χρησιμότης τοῦ πονήματος τούτου τοῦ φερεμένου δικηγόρου Μιχαὴλ Θεοτοκᾶ, ἐπὶ διετίαν τοῦ πατριαρχικοῦ κώδικος ἀναδιφῆσαντος καὶ μετ' ἐπιμελείας πάντα τὰ σχετικά πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ ἀρυσσάμενου, καθιστᾷ περιττὴν πᾶσαν περὶ τούτου λεπτομερῆ βιβλιοκριτίαν, καθόσον παρ' ἡμῖν παρ' οἷς ἰσχύει τὸ κανονικόν, ρωμαϊκὸν καὶ βυζαντινὸν δίκαιον σὺν ταῖς κατ' ἀνάγκην ἐν αὐτῷ ἐπιγενομέναις τροποποιήσεσιν, ἡ Νομολογία τῶν ἀνωτάτων ἡμῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων δὲν εἶνε μόνον ἐρμηνεία τοῦ ἰσχύοντος δικαίου, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο αὐτοῦ ἔκθεσις ἀναπληροῦσα τὴν μέχρι τοῦδε ἐπικρατούσαν ἔλλειψιν τοιούτου εἰδικοῦ ἔργου, ὅπερ ὑποβλήθην εἰς τὰ Δύο Διοικητικὰ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Συνακτα καὶ ἔξετασθῆν ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς νομομαθῶν ἔτυχεν ὁμοφώνου ἐγκρίσεως.

Τοῦ πονήματος αὐτοῦ ὁ Μιχαὴλ Θεοτοκᾶς προὔταξεν εἰσαγωγὴν. ἐν ἣ ἱεραρχὸς καὶ ἐπαρχεὺς ἐκτίθησι τὰ κατὰ τὸν ὀργανισμὸν καὶ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ἰσχυόντων νόμων.

Τῇ εἰσαγωγῇ ἔπειτα ἡ κυρίως νομολογία περιλαμβάνουσα κατ' ἀλφαριθμητικὴν τάξιν πλείστα δικονομικὰ, ἀττικὰ καὶ κανονικὰ ζητήματα ὑποδιαιρούμενα εἰς παραγράφους. Ἰδίᾳ δὲ ἐκτενέστερον εἰσιν ἐκτεθειμένα τὰ περὶ γάμου, διαζυγίου, διατροφῆς· ἐτεροδόξων ἐν γένει, μνηστείας, προικὸς κτλ., ἐπισυναπτομένων τοῖς πλείστοις καὶ ἄρθρων τοῦ νόμου ὡς καὶ σχετικῶν πατριαρχικῶν καὶ συνοδικῶν πράξεων, ἤτοι ἐγκυκλίων, σιγιλλίων, τόμων κτλ. συνοδουμένων δὲ καὶ ὑπὸ ἀναγκῶν ἐπεξηγηματικῶν σημειώσεων. Ὁ συγγραφεὺς ὀρθῶς ποιεῖν ἐπικαλεῖται ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου Ἀθηνῶν ἐπὶ τινῶν ζητημάτων, ἐφ' ὧν ὁ ἰσχύων νόμος τυγχάνει ὁ αὐτός.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξίχεται ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος πόνημα τοῦ Μιχαὴλ Θεοτοκᾶ ὡς περιλαμβάνον ἐπίσημον ἐρμηνείαν καὶ ἔκθεσιν τοῦ ἰσχύοντος δικαίου, τυγχάνει χρησιμωτάτων καὶ ἀπαραίτητων ἐφόδων πᾶσι τοῖς λειτουργοῖς τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων, τοῖς δικασταῖς, γραμματεῦσι, δικηγόροις κτλ.

Ὅθεν ἐπικινούσας τὸν φερέποντα κ. Μιχαὴλ Θεοτοκᾶ ἐπὶ τῷ λυσιστελεστάτῳ τούτῳ πονήματι, εὐχόμεθα ὅπως ἴδωμεν καὶ ἄλλα παραπλήσια ἔργα αὐτοῦ.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστάματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελλία ἐκτυπώσεως βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, ὀπισθοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἰς τὴν ἑλληνικὴν, τὴν τουρκικὴν καὶ τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας, πάσης ἐργασίας ἐκτελουμένης μετὰ ταχύτητος, φιλοκαλίας, καὶ εἰς τιμὰς λίαν συγκαταβατικάς. Παραγγελλία τυπογραφικῶν ἐργασιῶν γίνονται ὁμοίως δεκταὶ καὶ ἐκ τῶν ἐπαρχίων.

Παρακαλοῦνται πάντες οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῆς αὐτοκρατορίας συναλλαγὰς μετὰ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου καὶ τῆς Ἀ' Ἐκκλησιαστ. Ἀθηναίας ἔχοντες ὅπως ἐκφω καθαρῶσι τοὺς λογαριασμοὺς αὐτῶν.

Ὁ ὑπεύθυνος I. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ἘΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Βασιλείου (πρόεδρος)

Δ. Θ. Σανθόπουλος

Γ. Δ. Γανταλιδής (γραμματέας).

Ἀλκιβιάδης Μαυράκης (ταμίας)

Ἀρχισυντάκτης
ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὄλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκῳ χρυσᾷ 25
ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου

ΕΤΟΣ ΙΖ΄.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 2 ΜΑΪΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 10

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα —
Αἰτία τοῦ κακοῦ κατὰ Πλάτων — Λειτουργικά: «Εἰ χρεῖα
τοῦ ζήοντος καὶ ἐν τῇ Προηγικτιμένη Λειτουργίᾳ» — Βιβλιολογία
— Εἰδοποιήσις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐπίσκεψις εἰς τὰ ἀνάκτορα. — Ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τοῦ Κουρδάν Βαϊράμίου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης μεταβὰς χθές εἰς τὰ ἐν Γιλδίξ αυτοκρατορικὰ ἀνάκτορα ἐν συνοδίᾳ τῆς Α. Ε. τοῦ ἀρχοντοῦ Μεγάλου Λογοθέτου Σταυράκη βέη Ἀριστάρχου ὑπέβλε διὰ τοῦ Ἐξοχωτάτου ἀρχιεπισκόπου Χατζῆ Ἀλῆ βέη τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος, ἧτις εὐπρεστίη διὰ τε τῆς Α. Ε. ὡς καὶ διὰ τοῦ ἐξοχωτάτου ἀρχιεπισκόπου Ταχσίν βέη ἵνα διαβιβάσῃ τὰς αυτοκρατορικὰς αὐτῆς προσήσεις παρεχομένη τεκμήρια εὐνοίας τῆ Α. Θ. Παναγιότητι. Κατόπιν ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπισκέψατο καὶ συνελάλη ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τῆ Α. Υ. τῷ πρωθυπουργῷ Χαλῆλ Ριζάκτ πκσᾶ καὶ τοῖς ἐξοχωτάτοις ὑπουργοῖς τῶν Στρατιωτικῶν, τῶν Ναυτικῶν, τοῦ Πυροβολικοῦ, τῆς Δικαιοσύνης, τῶν Ἐξωτερικῶν, τῶν Ἐσωτερικῶν, ὡς καὶ τῷ προέδρῳ τοῦ Συμβουλίου τοῦ κράτους ταχούσα παρ' ἅπασιν λίαν φιλόφρονος δεξιώσεως· σήμερον δὲ ἐν συνοδίᾳ τοῦ αὐτοῦ τῆ Α. Υ. τῷ Σεῖθουλισλάμη καὶ τοῖς ὑπουργοῖς τῶν Οἰκονομικῶν, τῆς Παιδείας, τοῦ Εὐκάριου καὶ τῶν Δημοσίων ἔργων.

Ἐπισκέψατο αὐθιμέρον ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε τὰς συγχαρητήριους αὐτῆς προσήσεις καὶ πρὸς ἄλλους ἀνωτέρους λειτουργοὺς τοῦ κράτους διὰ τῆς Α. Πανοσιολογιότητος τοῦ Τοπιοτηρητοῦ τῆς Μ. Πρωτοσύγκελλιας ἀρχιεπισκόπου Κυρίλλου, ἀρχιεπισκόπου ταχούσεως τῆς ἱερᾶς Συνόδου, καὶ τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀρχοντοῦ Καπουεχαγια Ἀντωνίου ἐρέντη Οἰκιάδου.

— Ἐκλογή μητροπολίτου Σβορνικίου. — Ἡ θεόσωστος ἐπαρχία Σβορνικίου ἀπὸ ἱκανοῦ χρόνου διετέλει ὡς γνωστόν, ἐν χρεῖα ἕνεκα τῆς προαγωγῆς τοῦ

πανιερωτάτου μητροπολίτου αὐτῆς Νικολάου Μάνδεις εἰς τὸν ἀγιώτατον μητροπολιτικὸν θρόνον τῆς ἐπαρχίας Βόσνης. Ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ χθελιστῇ αὐτῆς συνεδρίᾳ προέβλε εἰς πλήρωσιν προϋτεινεν ὑποψηφίους διὰ ταύτην τὸν πανιερωτάτον Μητροπολίτην πρῶτον Ἐρσεκίου Ἰγνάτιον καὶ τοὺς πανοσιολογιωτάτους ἀρχιεπισκόπους Γρηγόριον Ζηνοκοβίτη καὶ Ἀπόστολον Χριστοδούλου, καθηγητὴν τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς. Τῆς ἱερᾶς δὲ τῶν ψήφων τελετῆς γενομένης μετὰ τὸ πέρας τῆς συνεδρίας ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῶ, ἐξελέγη μητροπολίτης Σβορνικίου ὁ ἀρχιεπίσκοπος Γρηγόριος Ζηνοκοβίτης.

Ὁ νέος μητροπολίτης Σβορνικίου ἐγεννήθη ἐν Κροατίᾳ τῷ 1839, ἐχειροτονήθη διάκονος καὶ ἱερεὺς τῷ 1861, βραδύτερον διωρίσθη ἱερατικῶς προϊστάμενος καὶ καθηγητὴς τῶν ἱεροσχετικῶν καὶ ἀπὸ τοῦ 1868 διετέλει μέλος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου ἐν Κροατίᾳ (Πλάσκη). Τῷ 1893 διωρίσθη πρωτοσύγκελλος καὶ ἡγούμενος τοῦ Μοναστηρίου Γκομιριέ. Τέλος τὸ παρελθὸν ἔτος προσκληθεὶς ὡς πρῶτος σύμβουλος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου Σαραγιέβου προὐχειρήσθη εἰς ἀρχιεπίσκοπον.

Ὁ ζῆλος, ὃν ἐπεδείξατο ἡ Α. Πανιερότης πανταχοῦ περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀνατεθέντων αὐτῷ καθηκόντων, ἡ χρηστὴ καὶ κοσμία αὐτοῦ πολιτεία καὶ ἰδίᾳ ἡ ἀνυπόκριτος αὐτοῦ ἀφοσίαις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐπισπάσαντο τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ὑπόληψιν, ἐφ' ᾧ καὶ πεποιθᾶμεν, ὅτι πληρέστατα θέλει δικαιοσύνη τὰς ἐπ' αὐτὸν στηριχθείσας ἐλπίδας τῆς Ἐκκλησίας καὶ θεοφιλῶς ποιμάνῃ τὸ ἐμπιστευόμενον αὐτῷ λογικὸν ποίμνιον.

— Διορισμοί. — Ἐν τῇ τακτικῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης Τρίτης ἡ Α. Θ. Παναγιότης διώρισεν πρόεδρον μὲν τῆς ἐν ταῖς Πατριαρχείαις Κεντρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς τὸν σεβασμιώτατον μητροπολίτην Χαλκηδόνος Ἰωακείμ, πρόεδρον δὲ τῆς Ἐφορείας τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς τὸν σεβασμιώτατον μητροπολίτην Δέρκων Καλλίνικον.

— *Επισκέψεις.*— Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρῃ ἡ Αὐτοῦ Σοφολογίτης ὁ Τοποτηρητής τῆς ἐνταῦθα Ἀρχιερατικῆς Μωϋσῆς Λεὺλ ἐν συνόδῳ τῶν σεβασμιῶν ραββίνων Χαίμ Λεὺλ καὶ Χαίμ Νααί, τοῦ ἐνταῦθα παρεπιδημούντος ἑλληνομαθοῦς ἰσραηλίτου τραπεζίτου Ἰωσήφ Λεὺλ, τοῦ Καπουκεχαγιά τῆς ἀρχιερατικῆς ἐνδοξοτάτου Ἀτζιμάν ἐρέντη καὶ τοῦ ἐκ τῶν ἐγκρίτων ἐμπόρων Ραφαήλ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ συνεχάρη αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἀναρρήσει εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον. Τὴν Αὐτοῦ Σοφολογίτητα ὑπέδειξαν παρὰ μὲν τὴν πύλην τῶν Πατριαρχείων τὸ πρεσβυτέριον τοῦ ναοῦ, εἰς δὲ τὸ Μέγα Συνοδικὸν ἡ Α. Θ. Παναγιώτης περιστοιχισμένη ὑπὸ τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν Καρπάθου καὶ Κέσσου Σωφρονίου καὶ Ἐλευθεροπόλεως Διονυσίου, τῆς Α. Ε. τοῦ ἀρχόντος Μ. Λογοθέτου, τῶν ἐξιστιμῶν συμβούλων Ἀλεξ. Γάγκου καὶ Ἀντ. Σούφα καὶ τοῦ ἐνδοξ. ἀρχόντος Καπουκεχαγιά Ἀντωνίου ἐρέντη Οἰκιάδου. Ἀρῶν δὲ ἡ Αὐτοῦ Σοφολογίτης συνεχάρη διὰ λίαν φιλοφρόνων ἐκφράσεων τῇ Α. Θ. Παναγιώτητι, διερμηνεύοντος τοῦ μνησθέντος ἑλληνομαθοῦς ἰσραηλίτου τραπεζίτου Μωϋσῆ Λεὺλ, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀπήντησε καταλλήλως. Μετὰ δὲ τὴν ἀνταλλαγὴν καὶ ἄλλων φιλοφρόνων λόγων ἡ Αὐτοῦ Σοφολογίτης ἀπῆλθε τιμητικῶς προπεμφθεῖσα.

Τῇ ἐπαύριον Τρίτῃ ἐπεσκέψατο ὡσαύτως τὴν Α. Θ. Παναγιώτητα ὁ ἐν Ἀντιγόνην ἐρησυχάζων Παναγιώτατος πατριάρχης πρῶν Κωνσταντινουπόλεως Νεόφυτος ὁ Η'. ἐν συνόδῳ τοῦ ἐκ τῶν ἀνεψιῶν αὐτοῦ Ἀνδρέου Παπακωνσταντίνου ἱατροῦ. Προχθὲς δὲ ἡ Α. Μακαριότης ὁ ἐν Χάλκη διατρίβων Πατριάρχης πρῶν Ἱεροσολύμων Νικόδημος.

Ἀμφοτέρους τοὺς πατριάρχας μετὰ πολλοῦ τοῦ σεβασμοῦ ὑπέδειξαν παρὰ μὲν τὴν πύλην τῶν Πατριαρχείων τὸ πρεσβυτέριον τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ καὶ πᾶσα ἡ πατριαρχικὴ ὑπαλληλία, ἐν δὲ τῷ Μ. Συνοδικῷ ἡ Α. Θ. Παναγιώτης, ἧς καὶ τῇ μεσημβρίᾳ ἐριλοξήνησεν αὐτοῦς.

— *Συνεδρία Δοῦ Σωμάτων.*— Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ συνεκλήθη ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κοινὴ συνεδρία τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Σωμάτων, ἧτοι τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου. Κατὰ ταύτην ληρθεῖσαι ὑπ' ὄψει τῆς ἀμετακλήτου παραιτήσεως τῆς Α. ἐξοχότητος τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου [Κωστάκη βέη Φωτιάδου, τὰ Δύο Σώματα ἐξελέξαντο εἰς ἀντικατάστασιν τὴν Α. Ε. τὸν Βασιλέην βέην Σαρακιώτην.

Ὡσαύτως ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ ἐγένετο ἡ συμπλήρωσις τῶν μελῶν τῆς Ἐκροείας τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, ἐλεγέντος τοῦ ἐριτίμου ὁμογενοῦς καὶ ἔθνικου εὐεργέτου Παύλου Σκυλίτση Στεφάνου.

— *Ὁ διὰ τῶν Πατριαρχείων στρατιωτικὸς ἔρανος.*

— Ἠγγελλόμεν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 44 καὶ ἡμερομ. 28 Δεκεμβρίου παρελθόντος ἔτους φύλλῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ὅτι τὰ δύο ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Σώματι ὁμοφώνως ἀποδεχόμενα τότε ὅπως μετὰ σφωσι τοῦ ὑπὸ τῆς Σεβ. αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως θεσπισθέντος μέτρου τῆς συλλογῆς στρατιωτικοῦ ἔρανου, ἔνθεν μὲν ἐνεγράφησαν ἐν ἐπί τούτῳ καταλόγῳ δι' ὠρισμένον ἑκάστος ποσόν, ἔνθεν δὲ ἐξελέξαντο εἰδικὴν πρὸς τοῦτο Ἐπιτροπὴν. Ἐπελθούσης ὁμοῦ ἐν τῷ μεταξύ τῆς ἀπὸ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου ἀποχωρήσεως τῆς Α. Παναγιώτητος τοῦ πρῶν Κωνσταντινουπόλεως Ἀνθίμου τοῦ Ζ', τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς κατὰ φυσικὸν λόγον ἀνεβλήθη πῶς καὶ τὰ εἰσπραχθέντα χρήματα καθυστέρησαν ὡς πρὸς τὴν ἀποστολὴν εἰς τὸ ἀκριδιον ὑπουργεῖον. Ἦδη δὲ προτροπῇ καὶ ἐνεργείᾳ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντίνου, ἐστάλη ἡ πρώτη δόσις προχθὲς πρὸς τὴν Α. Ε. τὸν ὑπουργὸν τῶν δημοσίων ἔργων Μαχμούτ Δζελλαλεδίν πασάν, πρέδρον τῆς ἐπὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ἔρανου Ἐπιτροπῆς μετ' οὐ πολλοῦ δὲ διαβιβασθήσεται καὶ τὸ ὑπόλοιπον πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ποσού, ὅπερ ἐκπροσωποῦσιν αἱ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα διαβιβασθεῖσαι τμητικαὶ ἀποδείξεις τοῦ στρατιωτικοῦ ἔρανου.

— *Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολή.*— Ἡ Α. Θ. Παναγιώτης ἐπεσκέψατο προχθὲς τὴν πρεσβυγενῆ Πατριαρχικὴν Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολὴν μετὰ πολλοῦ τοῦ σεβασμοῦ γενομένου δεκτός ὑπὸ τοῦ πανοσιολογιστάτου ἀρχιμανδρίτου Μιχαὴλ Κλεσοῦλου, διευθυντοῦ, καὶ τοῦ συλλόγου τῶν καθηγητῶν. Ἡ Α. Θ. Παναγιώτης παρεστάσα εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων ἐνίων καθηγητῶν ἀπέτεινε πατρικὰς νοθεσίας πρὸς τοὺς φοιτητάς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

ΕΙΡΗΝΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΗΣ Α. Θ. Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ τοῦ Ε'.

Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κωνσταντίνος ὁ Ε' ἅμα τῇ ἀναρρήσει αὐτοῦ εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον ἀπηύθυνε, συνφῶς τῇ παναρχαίᾳ τάξει, τὰς οἰκείας εἰρηνικὰς ἐπιστολάς πρὸς πάσας τὰς ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας.

Καταχωρίζοντες δὲ μόνον τὴν πρὸς τὸν γεναρὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας εἰρηνικὴν ἐπιστολὴν τῆς Α. Θ. Παναγιώτητος παρατηροῦμεν ὅτι παρόμοιαι εἰσι περίπου καὶ αἱ πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀντιοχείας, τὰς αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας Ρωσίας, Ἑλλάδος, Σερβίας, Ρουμανίας καὶ τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν Κύπρου διαβιβασθεῖσαι, παραλλάσσουσι δὲ μό-

νον κατά τούς τίτλους, οὗς καὶ γάρνιν ιστορικῆς ἀκριβοῦς παρατιθέμεθα κατωτέρω. Αἱ δὲ πρὸς τὸν μητροπολίτην Μαυροβουνίου καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον Καρλοβίτης οὖσαι συντομώτεραι τῶν ἀνωτέρω ἐξεπονήθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ αὐτοῦ τύπου καὶ διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων ὡσαύτως μόνον κατὰ τὸν τίτλον.

Παναγιώτατε καὶ Μακαριώτατε Πάπα καὶ Πατριάρχᾳ Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης γῆς Αἰγύπτου, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ. Ἰαὶ ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ σὺ. λειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κῆριε Σωφρόνιε, τὴν φιλίᾳ ἡμῶν σεβασμίας Αὐτῆς Παναγιώτατε καὶ Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ περιπτυσσόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορευόμεν.

Σεπτῇ καὶ παναρχαίᾳ τάξει καὶ ἔθει ἱερῶν κατακολουθῶντες καὶ πόθον τῆς ἡμετέρας καρδίας ἱκανοποιῶντες διάπυρον, τοῦτο ἀμὰ τῇ ἀνακρῆσει πρῶτιστον ἡμῶν ἐκρίναμεν ἔργον καὶ μέλημα τὴν ἀνά χειρας εἰρηνικὴν καὶ ἀδελφικὴν ἐπιστεῖλαι τῇ φιλίᾳ ἡμῶν σεβασμίας Αὐτῆς Παναγιώτατε καὶ Μακαριώτατε ἐπιστολήν, ἔθνη μὲν ἀγγέλλοντες τὴν ἐλέφ Θεοῦ καὶ κανονικὴ ἐκλογὴ καὶ ψήφω τῶν Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν, κατὰ τὰ πρὸ ἡμῶν τεθεσπισμένα, καὶ τῶν ἐπιλέκτων μελῶν καὶ ἀντιπροσώπων τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ, καὶ Αὐτοκρατορικῆ εὐμενεῖ ἀναγνωρίσει, ἀνάρρησιν τῆς ἡμῶν μετριότητος ἐπὶ τὸν Ἀποστολικὸν καὶ Πατριαρχικὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως Θρόνον, εἰς διαδοχὴν τοῦ ἀπὸ Ἰκνουαρίου μηνὸς τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους κανονικῶς παραιτησαμένου Παναγιωτάτου Πατριάρχου καὶ λίαν ἡμῶν περισπουδάζου ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ κυρίου Ἀνθίμου ἔθνη δὲ ποθοῦντες συσπίζγει ἀπὸ τῶν πρῶτων ἡθῆ τῆς ἐγκαταστάσεως ἡμῶν ἡμερῶν καὶ κρατῶναι καθηκόντως ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὸν ἄρηκτον ἀναμέσον τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν ἱερὸν τῆς ἐν Χριστῷ ἐνότητος σύνδεσμον καὶ πληρῶσαι τὴν εἰλικρινῆ τῆς ἐνώσεως τῶν καρδιῶν ἀμωτέρων ἡμῶν ἐπιθυμίαν, ἵνα οὕτως ἐν τῇ ἐνότητι ταύτῃ τῆς πίστεως καὶ τῇ ἐπικοινωνίᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος μία ἀνὰ πάντα τὸν ὀρθόδοξον Χριστιανικὸν κόσμον κρατῆ συμφωνία καὶ χεῖλος ἓν, καὶ ψυχὴ μία εἰς τὰ περὶ τὴν πίστιν ἐν ἀπάσαις ταῖς ὑπ' οὐρανὸν Ὀρθοδόξοις Ἐκκλησίαις εἰς τὸ διηνεκὲς διακρατῆται καὶ περισώζεται. Ἡμεῖς, καίτοι ἐν ἡμέραις δυσχειμέροις διὰ τὸ καθ' ἡμᾶς ὀρθόδοξον Πατριαρχικὸν κλίμα ἐκλήθημεν εἰς τὴν πασῶν χαλεπωτάτην ταύτην τῆς Ἐκκλησίας ἀρχήν, ὅμως ἐκ παίδων ἤκουσαν ἔχοντες τὴν ἐν τῇ διακονίᾳ τῆς Ἐκκλησίας κλήσιν, μόνῃ τῇ θεῷ ὀφροῦντες ἀντιλήψαι καὶ τὰς ἐλπίδας ἡμῶν πάσας τῷ Θεῷ ἀναθέμενοι, ἐκλίναμεν γόνυ πρὸ τοῦ θεοῦ θελήματος καὶ εὐπειθῶς ὑπετάγημεν τῇ ἐφ' ἡμᾶς ἐλέφ Θεοῦ ἐνεχθεῖση ὁμοθυμῶν κλήρου τε καὶ λαοῦ φωνῇ. Ὅθεν καὶ ἀνα-

λαβόντες ἀρχομένου τοῦ μηνὸς τούτου Ἀπριλίου τοῦς οἴκους τοῦ θεοπαχοῦς τῆς Μητροῦς ταύτης Ἐκκλησίας σάκρους ὑπὸ μιᾶς καὶ μόνης δικαιοῦμεθα ἐπιθυμίας, πῶς ἔσται δυνατόν, Θεοῦ συναγομένου, εὐαρεστοὶ Θεῷ γινόμενοι, θεοφιλῶς ποιᾶναι τὸν ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς κλίματι ἐγγεχειρισμένον ἡμῖν περιούσιον τοῦ Κυρίου λαὸν ἐπάξίως τῆς καλῆς ὁμολογίας καὶ κλήσεως εἰς τὴν ἐκλήθημεν, καὶ διοικῆσαι δεξιῶς καὶ θεαρίστως τὴν θεόσωστον ταύτην Κιβωτὸν καθοδηγῶντες αὐτὴν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ τέλειον. Τῶν ἱερωτάτων δὲ καὶ γλυκυτάτων ἡμῶν καθηκόντων ἐν ἔσται καὶ τοῦτο, σπουδάζειν αἰετὶ τρεῖν τοὺς μετὰ τῆς σεβασμίας ἡμῖν Αὐτῆς Παναγιώτατος καὶ Μακαριότητος καὶ τῆς περὶ Αὐτὴν εὐαχοῦς ἱεραρχίας καὶ τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ ἱεροῦς δεσμοῦ τῆς πίστεως καὶ ἀγάπης, ποιεῖσθαι ἐντεῦξεις, εὐχάς, δεήσεις καὶ εὐχαριστίας ὑπὲρ πάντων τῶν αὐτοῦ ὀρθοδόξων, ἵνα ἤμερον καὶ ἡσυχίον βίον διάγωσι προκόπτοντες καὶ προαγόμενοι εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐν πάσῃ εὐσεβεῖ καὶ σεμνότητι, καὶ ἵνα ἡ ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου ὑψηλὴ καὶ καρποφόρος δικαιοσύνη τῆς περιλημμένης ἡμῖν σεβασμίας Αὐτῆς Παναγιώτατος καὶ Μακαριότητος καὶ τῆς περὶ Αὐτὴν εὐαχοῦς Ἱεραρχίας καὶ τοῦ τιμίου πρεσβυτέρου εὐπρόσδεκτος γένηται τῷ Κυρίῳ καὶ ἀποδῶ Αὐτῇ τὸν στέφανον τῆς δικαιοσύνης, ὃν ἠτοίμασεν ὁ Κύριος καὶ δίκαιο, κριτής, οὐ μόνον Αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς αὐτοῦ ἐν Χριστῷ ἀδελφοῖς τοῖς ἡγαπηκτοῖς τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ. Καὶ παρὰ τῆς εὐσεβείας δὲ Αὐτῆς αἰετοτε ἐπιποθοῦμεν ἀπολαύειν τῶν ἴσων καὶ τῆς αὐτῆς ἀγάπης καὶ προνοίας, καὶ ἀξιοῦσθαι ἀδελφικῶν γραμμῶν πρὸς οἰκοδομήν καὶ εἰρήνην καὶ κραταίωσιν τῆς ἁγίας ἡμῶν Πίστεως καὶ ἐπύρωσιν τῶν ἱερῶν ἀναμέσον ἡμῶν δεσμῶν τῆς ἀγάπης, ἧτις ἐστὶ τὸ πλήρωμα τοῦ νόμου καὶ ἡ ὑψίστη καινὴ ἐντολὴ τοῦ Θεανθρώπου ἡμῶν Αὐτρωτοῦ, ἵνα οὕτως ἐν τῷ αὐτῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς πνευματικῆς ἐπικοινωνίας συγκρατούμενοι πάντες οἱ ὀρθόδοξοι ὦμεν εἰς αἰῶνα ἀμετακίνητοι καὶ ἑδραῖοι ἐπὶ τοῦ θεμελίου τῆς Πίστεως καὶ τῶν ἱερῶν Δογματῶν καὶ Κανόνων καὶ Θεσμῶν, ἐφ' ὧν ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπίσκοπου Χριστοῦ καὶ ὑπὸ τοῦ διὰ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων λαλῆσαντος Πνεύματος ἁγίου ἀπαρασκαλεύτως τεθεμελιώται. Ἐπὶ τούτοις περιπτυσσόμενοι Αὐτὴν καὶ καταφιλοῦντες ἐν φιλίᾳ ἁγίῳ, διατελοῦμεν.

Ἰ. αὐγὺς Ἀπριλίου κκ'.

Τῆς λίαν ἡμῶν περισπουδάζου σεβασμίας Αὐτῆς Παναγιώτατος καὶ Μακαριότητος

ἀγαπητῶς ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ
καὶ ὄλωσ πρόθυμος

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ὁ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσίας τίτλος τῆς ἐπιστολῆς ἔχει ὡδε:

Ἰερά καὶ Ἀγιοτάτη Διοκοῦσα Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας πασῶν τῶν Ρωσσιῶν, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῆ ἀδελφῆ, τὸν ἐν Χριστῷ ἀσπασμὸν ἐν φιλήματι ἁγίῳ Αὐτῆ ἀποπέμψομεν.

Ὁ πρὸς τὴν τῆς Ἑλλάδος:

Παιερώτατε καὶ Σεβασμώτατε Μητροπολίτα Ἀθηνῶν καὶ Πρόεδρος τῆς Ἰεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ λοιποὶ σεβασμώτατοι Σύνοδοι, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ Ἰαν ἀγαπητοὶ καὶ περιπόθητοι ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοὶ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, τὴν φιλήν ἡμῖν σεβασμίαν ἡμῶν ἀγάπην ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ περιπτυσσόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορευομεν.

Ὁ πρὸς τὴν τῆς Σερβίας:

Παιερώτατε καὶ Σεβασμώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Βελιγραδίου καὶ Μητροπολίτα Σερβίας, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ Ἰαν ἀγαπητῆ καὶ περιπόθητῆ ἀδελφῆ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Μιχαήλ τὴν φιλήν ἡμῖν σεβασμίαν αὐτῆς Παιερώτητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμεθα.

Ὁ πρὸς τὴν τῆς Ρουμανίας:

Παιερώτατε καὶ Σεβασμώτατε Μητροπολίτα Οὐγγροβλαχίας καὶ Ἐξάρχη πάσης Ρουμανίας, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ Ἰαν ἀγαπητῆ καὶ περιπόθητῆ ἀδελφῆ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Ἰωσήφ τὴν φιλήν ἡμῖν σεβασμίαν αὐτῆς Παιερώτητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμεθα.

Ὁ πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου:

Μακαριώτατε καὶ ἀγιοτάτε Ἀρχιεπίσκοπε νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ Ἰαν ἀγαπητῆ καὶ περιπόθητῆ ἀδελφῆ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Σωφρόνιε τὴν φιλήν ἡμῖν σεβασμίαν αὐτῆς Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ περιπτυσσόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορευομεν.

Ὁ πρὸς τὸν μητροπολίτην Μαυροβουνίου:

Παιερώτατε καὶ Σεβασμώτατε Μητροπολίτα Μαυροβουνίου, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀγαπητῆ ἀδελφῆ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Μητρόφανε τὴν Ἰαν ἡμῖν περιποδάστον αὐτῆς Παιερώτητα καὶ Σεβασμότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ ἀσπαζόμεθα.

Ὁ πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Καρλοβίτσης:

Παιερώτατε καὶ Σεβασμώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Καρλοβίτσης ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀγαπητῆ ἀδελφῆ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Γεώργιε τὴν Ἰαν ἡμῖν περιποδάστον αὐτῆς Παιερώτητα καὶ Σεβασμότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ ἀσπαζόμεθα.

ΑΙΤΙΑ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ*

Κέντρον τοῦ ἐν τῷ Πολιτικῷ μύθῳ εἶνε, ὅτι ἡ ἀληθὴς πολιτικὴ ἐπιστήμη οὐσα παντάπασιν ὁμοία πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κυβέρνησιν τοῦ κόσμου ἀντιτίθεται πρὸς τὴν πρωτόγονον ἐκείνην τοῦ ἀνθρώπου κατάστασιν, καθ' ἣν οὔτε ὁ νοῦς οὔτε ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου ἀνεπτύχθησαν, ὅθεν καὶ ἡ φυσικὴ αὕτη κατάστασις μόνον πρὸς ἀρεταίους τρόφιαν δύναται νὰ παραβληθῆ. Καθ' ἔσον ὅμως ὁ Πλάτων περιέβαλε τὴν κεντρικὴν ταύτην ἰδέαν καὶ μυθολογικῶν περιβολῆν, συνυφαίνων τὰς ἄλλως κοινὰς περὶ γρυσσοῦ αἰῶνος τῶν λαῶν δοξασίας, μετέφερε τὴν ἀντίθεσιν ταύτην τῆς φυσικῆς καὶ πολιτικῆς καταστάσεως καὶ ἐπὶ τοῦ παντός, παριστῶν δύο κόσμου περιόδους διαδεχομένης ἀλλήλας, τὴν τοῦ Κρόνου, ἐν ἣ ἄρχουσιν ἀμέσως οἱ θεοὶ καὶ οἱ ἄνθρωποι, γηγενεῖς ὄντες καὶ ἀναβιωσκόμενοι καὶ ἀρμονικῶς μετὰ τῆς φύσεως ζῶντες, καρποῦνται ἀπόνως τὰ ὄψα αὐτῆς, ἐστερημένοι καὶ ἄλλως πολιτείας καὶ οἰκογενείας, καὶ τὴν τοῦ Διός, ἐν ἣ, ἀποχωροῦντος πρὸς καιρὸν τοῦ κυβερνήτου τῆς πηδαλιουχίας τοῦ κόσμου, ταράσσεται μὲν οὗτος ὑπὸ «εἰμαρμένης καὶ συμφύτου ἐπιθυμίας», σώζεται δ' ὅμως ἐκ τοῦ ἐπικειμένου κινδύνου ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ ἀποτόμου καὶ πάλιν τῶν οὐρανῶν, τὸ δὲ ἀνθρώπινον γένος αὐτοκρατῆς ἤδη ὅπως καὶ ὁ ἕλος κόσμος «προστεταγμένον εἶναι», εἰμαρταί μετὰ πόνων καὶ ἰδρώτων ὅπως ἀγωνίζεται τὸν τῆς ὑπάρξεως ἀγῶνα γρη῏ζον ἀπαραιτήτως τῶν πολιτικῶν νόμων. Ὁ μῦθος οὗτος ἔχει πολλὰς τὰς ὁμοιότητας οὐ μόνον πρὸς τὸν ἐν Πρωταγόρῃ¹ ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν τοῦ Φαίδρου² ἀποτελῶν ὅπως παρατηρεῖ ὁ Σουσεμίλος τὴν κοσμολογικὴν ὄψιν τῶν ἐν Φαίδρῳ μυθολογούμενων. Ὅπως κατὰ Φαίδρον αἱ ψυχαὶ ἔχουσι μακάριον ἐν Οὐρανῷ παρελθόν, οὕτω καὶ τῆς παρουσίας καταστάσεως τοῦ κόσμου προηγείται ἡ μακαρία αὐτοῦ ἐπὶ Κρόνου περίοδος. Πλὴν ὅμως τῆς ἐπουσιώδους ταύτης ὁμοιότητος οὐδὲν ἄλλο βλέπομεν ὑποδηλούμενον ἐν τῷ μύθῳ τούτῳ, οὐδ' ἐπιδοκιμάζομεν τὴν ὑπερχριστικὴν ἐκείνην, ἣτις ἐμβλέπουσα πάντοτε καὶ νέαν ἰδέαν καὶ φιλοσοφικὴν σκέψιν καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς λεπτομερείαις τῆς μυθικῆς ἐκθέσεως, ἐξαφανίζει διαλύουσα τὸν μῦθον εἰς τὰς γνωστὰς τοῦ Πλάτωνος φιλοσοφικὰς δοξὰς, καὶ δὴ καὶ ἐν

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 68 - 70.

1. 320C ἔξ.

2. 246A ἔξ.

ταῖς κοσμικαῖς ταύταις τοῦ πολιτικοῦ περιόδου οὐδὲν ἄλλο ἐμβλέπουσα ἢ πῶς συνάπτεται ὁ τῶν ἰδεῶν μετὰ τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου. Τὸ μόνον ἀξιοσημείωτον ἐν τῷ μύθῳ τούτῳ πλὴν τῆς εἰμαρμένης καὶ συμφύτου ἐπιθυμίας, περὶ ἧς θὰ εἰπωμεν παρακατιόντες, εἶνε ἡ παρατήρησις, ὅτι πάντα τὰ εἶδη τοῦ φυσικοῦ κακοῦ λαμβάνουσι χώραν ἀποχωροῦντος τῆς κυβερνήσεως τοῦ Θεοῦ καὶ ἀφιεμένου τοῦ κόσμου «δι' ἑαυτοῦ ἰέναι», ὅτε δὴ καὶ τὸ σωματσοειδὲς αὐτοῦ ἀναλαμβάνον τὴν πρώτην ἐξίν φέρει αὐτὸν «εἰς λήθην τῆς τοῦ πατρὸς καὶ δημιουργοῦ διδαχῆς»¹ καὶ ἀπειλεῖ νὰ διαλύσῃ αὐτὸν εἰς τὸν τῆς ἀνομοιότητος ἄπειρον τόπον. Καὶ ἡ μὲν ἐκδοχὴ τῶν κακῶν, ὡς λαμβανόντων χώραν ἀποχωροῦντος τοῦ δημιουργοῦ, σκοπεῖ προφανῶς, ὅπως ἀπαλλάξῃ τὸν Θεὸν ἀπὸ πάσης ἐπὶ τοῖς κακοῖς εὐθύνης, ἴσως δὲ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ἐν Τιμαίῳ ἡ δημιουργία τοῦ θνητοῦ γένους, ἐξ οὗ ἐπεισεῖ τῇ ψυχῇ τὸ κακόν, ἀποδίδεται τοῖς δαίμοσι καὶ οὐχὶ τῷ δημιουργῷ. Ἡ δὲ παράστασις τῆς ὕλης ὡς ἀνομοιότητος ἄπειρου τόπου δὲν εἶνε Πυθαγορίζουσα δόξα, ὡς ἀβαστανίστως ἀποφαίνονται τινες, ἀλλὰ σημαίνεται διὰ ταύτης τὸ ὠγύγιον καὶ πλήρες ἀταξίας χάος τοῦ Τιμαίου, εἰς ὃ εἰς ἑαυτὸν ἀφιέμενος ἐπανέρχεται ὁ κόσμος, γινώσκουσι δὲ καὶ ἄλλως οἱ εἰδημονες ὅτι αἱ μὲν ἔννοια ὅμοιοι καὶ ἀνόμοιοι ἀνατιτιθέασιν τὰς ἰδέας καὶ τὸν μεταβαλλόμενον τῶν αἰσθησεῶν κόσμον, ὁμοίως δὲ ὅτι κατὰ τὰς Πλατωνικὰς δόξας ἡ μὲν εἰς τὴν ὕλην πρόσκλισις εἶνε ἀποκτῆνωσις καὶ θάνατος, ἐξ ἐναντίας δὲ ἡ ὕψωσις πρὸς τὰς ἰδέας συνεπάγεται κατ' ἀνάγκην τὴν ἐπικράτειαν τοῦ πνεύματος ἐπὶ τῆς ὕλης².

Ἐτι πολυπλοκωτέρα εἶνε ἡ ἔκθεσις τοῦ Τιμαίου. Κατὰ ταύτην τοῦ κόσμου ἀποτελεσθέντος ἐκ δύο παραγόντων τοῦ νοῦ καὶ τῆς ἀνάγκης, ἡ μὲν ἀνάγκη μόνη μὲν ἐνεργουσα ἐδημιούργησε χάος τι πρὸ τοῦ κόσμου πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως κινούμενον³, ἐν δὲ τῇ δημιουργίᾳ τῆς παρουσίας μορφῆς τοῦ κόσμου, ὁ μὲν νοῦς ἐμφυχοῖ αὐτὸν καὶ ἐμψυτεύει νοῦν ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ κόσμου, ἡ δὲ ἀνάγκη δὲ τῆς πλατωνικῆς αἰτίας εἶδος⁴ συντελεῖ μὲν εἰς σύστασιν τῶν ὑλικωτέρων τοῦ κόσμου μερῶν, εἰ καὶ οὐχὶ ἄνευ τῆς τοῦ νοῦ συνεργείας, ἀλλὰ μὴ πειθομένη τῷ δημιουργῷ πάντα ἐπὶ τὸ βέλτιστον ἄγειν εἶνε ἡ δημιουργὸς πάντων τῶν

κακῶν τοῦ κόσμου παρεμποδίζουσα τὴν ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ τελείαν πάντη ἀπεργασίαν τοῦ παντός¹. Ὅτι πρὸ παντός ἄλλου διεγείρει τὴν προσοχὴν ἐκ τῶν περὶ συστάσεως τοῦ κόσμου ἐνταῦθα λεγομένων εἶνε ἀναντιρρήτως τὸ ζήτημα, τίς εἶνε ἡ ἀνάγκη αὕτη ἢ τελοῦσα τὰ αὐτὰ καὶ ἡ εἰμαρμένη καὶ συμφύτος ἐπιθυμία τοῦ Πολιτικοῦ. Καὶ τινες μὲν τῶν ἐρμηνευτῶν οὐδὲν ἄλλο διαβλέπουσιν, ὡς θὰ ἰδῶμεν ἐφεξῆς, ἐν αὐτῇ ἢ τὴν κακὴν ψυχὴν τῶν Νόμων, ἐξ ἐναντίας δὲ ἄλλοι ἐχόμενοι τῆς ἰδέας ὅτι τὰ ἐν τῷ Τιμαίῳ εἶνε ἐν τοῖς πλείστοις μυθολογικῶν ἔρμα οὐδὲν λέγον ἢ ὑποδηλοῦν, ἐκδέχονται μὲν τὴν λεγομένην δευτερεύουσαν ὕλην τοῦ Τιμαίου ὡς μυθικὴν εἰσθεσιν εἰς τὴν ἀληθῆ τῆς ὕλης παράστασιν, καθ' ἣν αὕτη εἶνε κατ' αὐτοῦς τὸ μὴ ὄν, ἀνάλογα δ' ἀποφαίνονται καὶ περὶ τῆς ἀνάγκης ταύτης. Ἡ ἀνάγκη δὴλα δὴ αὕτη λέγει ὁ ἐκτενέστατα τὸ πρᾶγμα διαπραγματευθείς Βωύμκερος οὕσα προσωποποιήσις τῆς δευτερεύουσας ὕλης δὲν εἶνε αὐτοτελής τις ἀνάγκη, ἀλλὰ τὸ σύνολον τῶν ὑλικῶν στοιχείων, ἅτινα οἰκοθεν φέρει ἢ κατ' ἀνάγκην προϋποτιθεμένη σωματικὴ φύσις, ἢ ἅτινα παράγονται τῇ τοῦ νοῦ ἐπενεργείᾳ². Ἐπειδὴ δὲ ἡ δευτερεύουσα ὕλη εἶνε μυθικὴ, ἄρα κατὰ Βωύμκερον καὶ ἡ ἀνάγκη αὕτη ἢ ταύτην προσωποποιούσα οὐδεμίαν θετικὴν τῆς ὕλης δύναμιν σημαίνουσα στερεῖται καὶ πάσης διὰ τὸ Πλατωνικὸν σύστημα σημασίας. Μὴ δύναμενοι νὰ εἰσέλθωμεν εἰς λεπτομερεστέρην ἀνάκρισιν τῶν ἀξιώσεων τούτων, συνεχομένην καὶ ἄλλως πρὸς πολὺπλοκα καὶ ἀλλότρια τοῦ προκειμένου ζητήματα, ἀρκούμεθα προϋποτιθέμενοι ὅτι ἂν ἡ ἐν τῷ Τιμαίῳ δημιουργία τοῦ κόσμου εἶνε μυθικὴ, τοῦτο δὲν εἶνε κενόσπουδον τοῦ Πλάτωνος χαριτολόγημα, ἀλλὰ προέργεται ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς Πλατωνικῆς δυαρχίας (Dualismus) ὁ τῶν ἰδεῶν δὴλα δὴ κόσμος, ὦν τέλειος καὶ ἀποτελεσεμένος, μόνον διὰ θαύματος καὶ μύθου δύναται μετὰ τῆς ὑλικῆς ὑποστάσεως νὰ συναρθῇ, αἱ δὲ λέξεις σύγκρασις, μίξις καὶ αἱ παρόμοια εἶνε κατὰ τὸν λόγον τοῦτον αἱ ἀναγκαῖαι καὶ ἀκριβεῖς ἐκφράσεις τοῦ γίγνεσθαι κατὰ Πλάτωνα. Ὁμοίως δὲ ἡ Πλατωνικὴ ὕλη δὲν εἶνε ὁ κενὸς τόπος ὡς ἀξιοῦσιν οἱ περὶ τὸν Βοίχχιον παρεκδεχόμενοι τὰ περὶ χώρας ἐν τῷ Τιμαίῳ λεγόμενα, οὐθ' ἄπλως ὁ ἀπομέων μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν εἰδικῶν γνωρισμάτων ὑλικὸς ὄγκος, ὡς ὀρθῶς μὲν ἐν γένει ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀκριβῶς ὑπέλαβον ἰδίᾳ οἱ ἀρχατοί, ἀλλὰ μᾶλ-

1. 273B.

2. Deuschle Politicus 26.

3. 30A.

4. 48A.

1. 69B.

2. Baumker Das Problem der Materie σελ. 121.

λον ἀνείδεόν τι καὶ ἄλογον¹ χρῆμα περιλαμβάνον καὶ τὸν κενὸν τόπον τοῦ Βοικίχου καὶ τὸ ἄπαιον ὑπόλοιπον τῶν ἀρχαίων, ἕνεκα δὲ τῆς τοιαύτης αὐτοῦ ἀοριστίας μόνον ἀρνητικῶς δυνάμενον νὰ ὀρισθῆ καὶ ὁμῶς πᾶν ὅ τι δὲν εἶνε ἰδέα. Τοῦτο δ' ἐννοῶν καὶ ὁ Πλάτων καλεῖ τὴν ὕλην *δυσάλωτο*, *μόλις πιστὸν καὶ λογιζομῆν τι* νόθῳ ἀπτὸν², ἔπερ δὲν σημαίνει κατ' ἀναλογίαν συλλογισμόν, ὡς ἐκδέχονται κοινῶς οἱ κριτικοί, ἀλλ' ὅτι ἀδύνατος εἶνε ἡ παράστασις τῆς ἄλλως κατ' ἀνάγκην ὑποτιθεμένης ὕλης ἐν ὀρισμῆνι μορφῆ καὶ ἐιδιότητι³, ἐν ᾧ ἡ γῶσις τῶν ἰδεῶν οὕσα συναγωγῇ συμπάντων τῶν οἰκείων ἐντὸς μιᾶς ὁμοιότητος, ἄρα καὶ οὐσία γένους τιός⁴, εἶνε κατὰ Πλάτωνα ἡ μόνη γνησία τοῦ λογισμοῦ λειτουργία. Ἡ δὲ ἐκδοχὴ τῆς ἀνάγκης ὡς οὐδὲν αὐτοτελὲς στοιχεῖον ἀνάγκης περιεχούσης, ὡς ἀξιοῖ ὁ Βωύμκερος, εἶνε πρὸ παντός ἄλλου ἀνάξιον τῆς σπουδῆς, μεθ' ἧς ὁ Πλάτων ἐκτίθησι τὰ κατὰ τὴν ἀνάγκην ταύτην ζητῶν προφανῶς νὰ δικαιολογήσῃ τὸ πολυειδὲς ἐν τῷ κόσμῳ κακόν, ἄρ' οὐ ὁ Δημιουργὸς πρὸς τὰ κάλλιστα τῶν παραδειγμάτων ἀποβλέπων ἐδημιούργησε τὸ πᾶν⁵; τί εἶνε ἡ ἀληθὴς φύσις τῆς ἀνάγκης ταύτης καταδεικνύει πρῶτα καὶ μάλιστα μία παράθεσις τῶν χωρίων τοῦ Τιμαίου, ἅτινα περὶ αὐτῆς διαλαμβάνουσιν.

[Ἔπεται συνέχεια]

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ

«Ἐὶ χρεῖα τοῦ ζέοντος καὶ ἐν τῇ Προηγουμένη Λειτουργίᾳ»

Τῷ σεβασμωτάτῳ Μητροπολίτῃ ἀγίῳ Ἀρχιεπίσκοπῳ κυρίῳ Βασιλείῳ.

Ἐπὶ τῇ εἰς τὸν ἀγιώτατον Πατριάρχικόν Οἰκουμηνικόν Θρόνον Κωνσταντινουπόλεως, θεῖα εὐδοκίᾳ, ἀναρρῆσει τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριάρχου κυρίου Κωνσταντίνου τοῦ Ε', τοῦ σοφωτάτου, ὑπέκλιον τῇ ἡμετέρᾳ σεβασμῆ φιλικῇ κελύσει κα-

1. Τοιαῦτά τινα περὶ ὕλης ὡς ἀλόγου κατὰ Πλάτωνα ἀπερνήματο ἀπὸ τῆς ἐδρας τὴν ἀρχαίαν φιλοσοφίαν παραδιδούς καὶ ὁ σεβαστὸς ἡμῶν ἐν τῷ ἐν Λειψίᾳ Πανεπιστημίῳ διδάσκαλος Μ. Heinze.

2. Τιμ. 52B.

3. Πρβλ. Baumker Das Probl. der Mater. 149 ἐξ.

4. Πολιτ. 585B.

5. Τιμ. 28—29.

τατίθῃμι ἐν τῷ γεωργίῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας κἀγὼ ἕνα σπόρον. Καὶ λυποῦμαι μὲν ὅτι τό γε νῦν ἀδυνατῶ μεῖζόν τι καὶ κἄλλιον νὰ προσενέγκω, ἀλλ' εἰς τοῦτο ἄλλοι καιροὶ παρελθόντες αἴτιοι, δι' οὓς πᾶσαν δέλτον καὶ πᾶν σημείωμα εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν ἀφορῶντα μετ' ἐπιμονῆς ἀπέκλεισα. Ἡ πρόχειρος ἀπὸ τῆς λαμπροφύρου ἐροτῆς τοῦ Πάσχα ἐξέλιξις τούτων φέρει με σήμερον εἰς μικρὸν δημοσίευμα, σχέσιν ἔχον στενὴν πρὸς τὴν *Λειτουργικὴν*¹. Τὸ δημοσίευμα τοῦτο ληφθὲν ἐξ ἀνεκδότου χειρογράφου λύει τὴν ἐρώτησιν «*ἄν χρεῖα τοῦ ζέοντος καὶ ἐν τῇ προηγουμένη Λειτουργίᾳ, ὡς ἐν τῇ τελουμένη καὶ ἀγίαζομένη, ὅτι δὴλα δὴ ἐβλήθη ἐν τῇ τελείᾳ λειτουργίᾳ καὶ ἐκ δευτέρου οὐ χρεῖα*». Πού δὲ τὸ χειρόγραφον εὑρηται καὶ ὅποῖόν τι ἐστὶ καὶ τίς ὁ συγγραφεύς, ὁ λόγος προῖον δηλώσει.

Ἐπισκεψάμενος κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τὴν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἱερὰν βασιλικὴν καὶ σταυροπηγιακὴν μονὴν τῶν Βλατέων καὶ βλέμματά τινα ἐπὶ τῶν χειρογράφων τῶν ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς μονῆς ἀποκειμένων ρίψας εὖρον ἐν θήκῃ τινὶ χειρόγραφον ἐκ κοινοῦ στυλοχάρτου κατὰ *ἰήγουσαν τὴν παρελθούσαν ἑκατοτατην ἡμέραν γεγραμμένον ἀκέφαλον καὶ ἀτελὲς μὴ καταγεγραμμένον ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν χειρογράφων, ὃν συναπῆρτισεν ἀνὴρ δοκιμώτατος περὶ τὰ τοιαῦτα ὁ ἐλλογιμώτατος κ. Πέτρος Παπαγεωργίου, νῦν γυμνασιάρχης Μυτιλήνης*². Τὸ χειρόγραφον τοῦτο σχήματος μικροῦ (ὕψ. 0,16 X πλ. 0,11) κατὰ τεράδια ἐκ 16 φθ. ἰσῶν συνεγραμμένον, ἀχρολόγητον καὶ μὴ ἠριθμημένον καὶ οὕτως ἔχον ἐφείλκυσε τὴν ἐμὴν προσοχὴν, καθόσον περιεχε ἀντίγραφα ἐπιστολῶν πρὸς διαφόρους ἱερωμένους τε καὶ μὴ περὶ διαφόρων ἐν γλώσσῃ καθαρῆς πῶς καὶ ὀμαλῆ, ποιμαντικῆς ἐγκυκλίου περὶ πολλῶν ὑποθέσεων κοινῶν τε καὶ ἰδιωτικῶν ἐν γλώσσῃ ἀπλουτέρεχ περὶ πολλὰ πεπειραμένου ἀρχιερέως. Ὅτε δὲ διέκρινα ἐκ τῶν διαφόρων τοῦ ὀνόματος συγκοπῶν (π. χ. *Καμ. Θε, Καμπ. Θ., ΚΘ.*), τοῦ ἰδιοκῆτου τὸ ὄνομα ὅτι δὴλα δὴ ἀνῆκε τῷ σοφῷ τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐπισκόπῳ, τῷ *Καμπανίας Θεοφίλῳ*, ἀνέλθον εἰς ἄλλην ἡμέραν τὴν οἰκειότεραν ἐξέτασιν αὐτοῦ, συστήσας τῷ ὀσιωτάτῳ καθηγουμένῳ τῆς ἱερᾶς Μονῆς ἀρχιμανδρίτῃ Καλλινίκῳ τὴν ἄξιαν τοῦ χειρογράφου· διότι εἰς τὸν φιλόκαλον ζῆλον καὶ εἰς τὴν πρὸς εὐπρέπειαν τοῦ εὐχαγούς μοναχίου ἄσκον ἐργασίαν τοῦ ἡγουμένου τούτου πολλὰ ἐφείλονται. Δείγμα καὶ τοῦτο ὅτι εὐσεβεῖς μοναχοὶ μόνον καὶ

1. Ἀξία πάσης συστάσεως ἡ τοῦ ἡμετέρου ἐν Ἀθήναις καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ι. Μεσολογγίτη *Λειτουργικῆς*, εἰς ἣν παραπέμω διὰ τὰ περικτέρω, ὡς καὶ ἡ τοῦ μακαρίτου Π. Ρομπότου.

2. Σ. Σ. Ε. Α. Ὁ κατάλογος συνεγράφη μὲν, ἀλλ' οὐπω παρεδόθη τῇ Μονῇ τῶν Βλατέων.

ηγούμενοι δύνανται νὰ ἐργασθῶσι πρὸς συντήρησιν εἰ μὴ καθόλου ἀνθρώπων τῶν πεπτωκότων ἱερῶν ἰδρυμάτων τῆς πίστεως ἡμῶν.

Τὸ χειρόγραφον ἀτελές, ὡς εἶπον, διότι ἐλλείπουν ἐξ αὐτοῦ τετράδι τινὰ εἶναι γεγραμμένον μεταξύ τοῦ 1778—1792 ἔτους ὡς ἐκ τῆς χρονολογίας ἐπιστολῶν τινῶν καὶ ἐγγράφων ἔστιν εἰκόσι. Ἐν τούτῳ δ' εὑρον καὶ τὴν ἐπομένην ἀξιοκίνητον ἀνέκδοτον ὡς τοῦλάχιστον νομίζω, διατριβήν, ἣν ἐν εἰδῆ ἐπιστολῆς διευθύνει ὁ συγγραφεὺς καὶ ἐπιστέλλον *Καμπάρια Θεόφιλος* τῷ τότε μητροπολίτῃ *Πελαγονίας Παριερωτάτῳ* καὶ ἐκλογισμῶτάτῳ ἀνδρὶ *Κυρίῳ Νεκταρίῳ* εἰς τὰ *Μπαλόλια*.

Τίς δὲ ὁ τῆς Ἐπιστολιμαίας λιπὸν Διατριβῆς συγγραφεὺς; Ἐγὼ μὲν νῦν γινώσκω ὅτι ἐξ Ἰωαννίνων καταγόμενος ἐγένετο μαθητὴς τοῦ κλεινοῦ Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρου, ὃν σοφώτατον αὐτοῦ διδάσκαλον ἀποκαλεῖ διὰ τε τὴν πολυμάθειάν του καὶ τὴν ἀκριβῆ κρίσιν τοῦ ρόου του¹ καὶ ὅτι ἦτο εἰς τῶν μάλιστα ὠρελησάντων τὸ Γένος ἡμῶν ἱεραρχῶν ὑπερμεσοῦσης τῆς παρελθούσης ἐκτονταετηρίδος, καὶ ὡς διδάσκαλος καὶ ὡς ἐπίσκοπος εἰς τὴν ἀνωτάτην μητροπολιν Θεσσαλονίκης ὑπαγόμενος, καὶ ὡς συγγραφεὺς ἄγαν ὠφελίμων συγγραμμάτων. Τὰ συγγράμματα ταῦτα εἶναι τὸ *Ταμείον τῆς Ὁρθοδόξιας* καὶ τὸ *Πρόχειρον Νομικόν*² ὅπερ *Νομικὸν Ἐκκλησιαστικὸν καὶ Πολιτικὸν* κλεῖ, κόποις δέ, ὡς λέγει, πολλοῖς συνέγραψε, καὶ ἀπλῶς *Νόμος*.

Ἡ Ἐπιστολιμαία διατριβὴ ἔχει ὧδε :

Σὺν τῷ κοσμοσωτηρίῳ προσρήματι **Χριστὸς ἀνέστη** τὴν ἡμετέραν ἐκλογισμῶτάτην **Παριερότητα** ἀδελφικῶς περιπτυσσόμενος καὶ κατασπαζόμενος προσκυνῶ,

α ἥτις ἀξιοθέητι εἰς καμπύλους χρόνους προσκυνῆσαι καὶ πνευματοῦται τῷ τῆν λαμπροφύρον ἐξανάστασιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ἀγαθῇ ἀμεταπτώτῳ ὑγείᾳ, εὐδαιμονίᾳ, μακροβιότητι καὶ ἐκπαλοκύνει τῶν οὐρανίων ἀγαθῶν μετὰ τοῦ θεοσώστου καὶ ἀποστολικῶς διευθυνομένου λογικοῦ αὐτῆς ποιμνίου. Ἀμήν. Κατὰ τὴν εὐδομάχᾳ (sic) τῶν πανσέπτων ἁγίων Παθῶν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν τὸ ἱερὸν σεβαστόν μοι αὐτῆς γράμμα ὑπὲρ τῆς τῆς χερσίν ἐδεξάμην, χαίρων διὰ τὴν καλὴν τῆς ὑγείαν καὶ δοξά-

ζων τὸν ταύτην δικαιοσύνη Θεόν. Ἐγὼν δὲ διὰ τῶν ἐξῆς καὶ τὴν αἴτησιν τῆς ἐμῆς γνώμης: αὐτὴν *ἄχρεια τοῦ ζέοντος* καὶ ἐν τῇ προηγουμένη λειτουργίᾳ, ὡς καὶ ἐν τῇ τελουμένη καὶ ἀγίαζομένη, ὅτι ἀθλατὴ ἐβλήθη ἐν τῇ τελείᾳ λειτουργίᾳ, καὶ ἐκ ἀδευτέρου οὐ χρεῖα». Ταῦτά φησιν οἱ μὴ εἰδότες καὶ ἐμβυθύνοντες εἰς μυστήρια Θεοῦ. Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ *Ταμείῳ Ὁρθοδοξίας* πονηθέντι μοι ἀπλῶ βιβλίῳ ἐρμηνεύων τὰ τῆς θείας λειτουργίας καὶ τὴν χρεῖαν τοῦ ζέοντος ἐν ταύτῃ, ἂν καὶ ἐν προηγουμένη ἐμβάλλεται τὸ ζέον οὐκ ἐσημείωσα, ὡς οὕτως προδήλου τῆς τούτου χρεῖας, ἐν δὲ τῷ *Νομικῷ Ἐκκλησιαστικῷ* καὶ *Πολιτικῷ*, ὃ κόποις πολλοῖς συνέγραψα, καὶ πολλοὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ ἄλλων ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀντέγραψαν ἐπικινεῖσθαι... ἔτι δὲ καὶ ἐνταῦθα πολλοὶ πρὸς οἷς ὁ τε ἅγιος Βερροῖας, ὁ ἅγιος Ἰωαννίνων, ὁ ἅγιος Κύπριος καὶ ὁ ἅγιος Σερβίων καὶ ἄλλοι, περὶ τοῦ ζέοντος οὕτως ἐκτίθημι¹.

α' *Ἀμφιβολίαν* τίς ἐξ ἔχουσι, ἂν ἐν τῇ προηγουμένη λειτουργίᾳ μέλλω ὁ ἱερεὺς νὰ κοινωρῆσιν τὸν προηγουμένον ἄρτον, ἔχοντα τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ αἷμα, ἐν οἷς γενομένης τῆς λειτουργίας πρὸ ἡμερῶν, ἐβλήθη τὸ ζέον, πρέπει νὰ βάλλῃ ἄλλο ζέον, ἢ οὐ;» Καὶ τινες δὲν βένουσι, ἄλλοι βένουσι καὶ ὡς συμπερινομένον ἀπὸ πολλῶν σημειώσεων τῶν θείων Πατέρων, διὰ νὰ γίνῃ εἰς τὴν γέυσιν τοῦ ἱερέως τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ θερμὸν, καθὼς ἦτο ὅταν εὐγγήκων (ὃ τοῦ θαύματος) τὸ αἷμα καὶ τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Χριστοῦ θερμὰ, πρέπει νὰ βελθῇ τὸ ζέον διὰ νὰ θηλάξῃ θερμὰ, ὡς ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Χριστοῦ καὶ ἂν μὴ λέγῃ ὅτι εἶχε βελθῇ τὸ ζέον, ὅταν ἐτελειώθη τὸ μυστήριον. Ἐπειδὴ καὶ τὸ ζέον βένεται, ὡς εἶπομεν, καὶ διὰ σύμβολον, ὅτι θερμὸν ἦτο τὸ ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Χριστοῦ ἐκχυρὸν αἷμα καὶ ὕδωρ, καὶ ἂν νὰ βάλῃ ζέον, ψυχρὰ τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ μεταλαμβάνει, καὶ τὸ σύμβολον τοῦ τύπου δὲν γίνεται καὶ ἂν μὴ τὸ στοχάζονται τινες, ὅτι δύο φορὰς βένεται τὸ ζέον· ὅτι τὸ ζέον δὲν εἶναι οὔτε σῶμα, οὔτε αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' ὡς εἶπομεν καὶ ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῆς θείας λειτουργίας ἐν τῷ πονημάτι μου, *Ταμείον Ὁρθοδόξιας* κλωσόμενον, σημείον εἶναι πρῶτον τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὅποιον πάντοτε περιγράφεται μὲ τὸ πῦρ, καὶ τοῦς ποταμοῦς τῶν ὕδατων δευτέρου σημαίνει τὸ ἅγιον βάπτισμα, καὶ ὅτι ἡ θεία κοινωνία, καὶ τὸ ἅγιον βάπτισμα τελειοῦσιν ἡμᾶς τοῦς χριστιανούς ἐν τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ, καὶ τρίτον, ὡς εἶπομεν, διὰ νὰ γίνῃ καὶ νὰ πληρωθῇ τὸ σημείον ὅτι θερμὰ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Χριστοῦ τὸ αἷμα καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ ὁ ἱερεὺς θερμὰ τὰ μεταλαμβάνει». Οὕτως ἐβίβεται καὶ ἐν τῇ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆ τῶν

1. ὅρα τὴν ἐπιστολήν. Ὁ Σάβας ἐν *Neos. Φιλολ.* σ. 611 προστίθηται καὶ τοῦ *Μπαλάου*.

2. Τὸ μὲν *Ταμείον* τῆς Ὁρθοδόξιας ἐξέδθη τὸ πρῶτον τῷ 1780 ἐν τῇ ἀριστοκρατικῇ τῶν Ἐνετών πόλει, καὶ δύο ἔτερας εἶδεν ἐκδοθεῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν τοῦ 1804 καὶ 1859, τὸ δὲ *Πρόχειρον Νομικόν* τὸ πρῶτον τῷ 1887 καὶ τοῦτο χάρις τῇ ἐπιμελείᾳ καὶ φιλοπονίᾳ τοῦ φίλου νομοδιδάκτορος Ε. Ταπεινοῦ δι' οὐκ ὀλίγων σημειώσεων καὶ ἐρμηνειῶν συνοδεύσαντος τὴν ἔκδοσιν.

1. Ὅρα τὸ ἐκδοθὲν παρὰ Ταπεινοῦ σελ. 71 καὶ πρόλ.

Ἱεροσολύμων ὡς δὲ τίς μοι εἶπε, καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ρουσίᾳ, παρελαβούσῃ τὰ πάντα παρὰ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Ἄν δὲ που ὁ ἱερός Συμεὼν Θεσσαλονίκης ρητῶς λέγῃ, ὅτι χρεῖα τοῦ ζήοντος ἐν τῇ προηγουμένη λειτουργίᾳ οὐκ ἔστι (οὐ γὰρ εὐκαίρῳ ἱερευῆσαι) καὶ ἐν τούτῳ λάθος ἔχει, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς λέγει γὰρ πού. Ὁ Πέτρος ἐβαπτίσθη ὑπὸ Χριστοῦ, καὶ Πέτρος ἐβάπτισε τὸν Ἀνδρέα καὶ Ἰωάννην, καὶ ὑπ' αὐτῶν οἱ λοιποὶ παρέλαβε τούτο ὁ ἱερός Συμεὼν ἐκ τοῦ Ἐπιφανείου Κύπρου, ὅστις ἀκρίτως καὶ ἀπεριέργως ἐκτίθησιν ἄλλ' οἱ θεοὶ Ἀπόστολοι, ὡς πάντες οἱ θεολογοὶ ἀποδεικνύουσιν, ἐβαπτίσθησαν ἐν τῇ ἀγίᾳ Πεντηκοστῇ παρὰ τοῦ ἀγίου Πνεύματος, ὡς καὶ ὁ Χριστὸς αὐτοῖς ἐπηγγείλατο ὡμεις δὲ βαπτισθήσεσθε ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ καθήσατε ἐν Ἱεροσολαίμῃ ἕως ἐνδύσθητε δυνάμιν ἐξ ὕψους οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας. Φασὶ δ' ἔτι οἱ θεοὶ Πατέρες, ὅτι τότε ἐχειροτονήθησαν οἱ ἀρχιερεῖς. Εἰ δὲ καὶ παρὰ Χριστοῦ ὁ Πέτρος ἐβαπτίσθη καὶ ὁ Πέτρος ἐβάπτισε τὸν Ἀνδρέα καὶ Ἰωάννην, καὶ δι' αὐτῶν οἱ ἄλλοι, ἀπὸ τοῦ θεοῦ Πνεύματος, τίνα ἄλλην θεῖαν χάριν ἔλαβον οἱ Ἀπόστολοι; Ὁ αὐτὸς ἱερός Συμεὼν δέχεσθαι καὶ τὰς διὰ τοῦ Κλήμεντος διατάξεις λεγομένας τῶν Ἀποστόλων. Ἄλλ' ὁ β' Κωνῶν τῆς Οἰκουμένης; Πενθέκτης Συνόδου προστάττει, ὡς νοθεύεις, μὴ δέχεσθαι ὅλας. Ἄρα ἀπεριέργως πολλὰ λέγει ὁ εὐλογημένος ἱερός Συμεὼν.

Β. ΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ [Ἐπεται τὸ τέλος]

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

Ἡ ΘΡΑΚΗ καὶ αἱ ΣΑΡΑΝΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ μετὰ τινων διοικητικῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων. Ὑπὸ τὸν τίτλον τούτον ἤρξατο ἐκτυπούμενος ἐν τῷ Πατριαρχικῷ τυπογραφείῳ νέον πόνημα τοῦ διδάκτορος τῶ Νομικῆ πανοσιολογικατοῦ ἀρχιμανδρίτου κ. Μιλοσηνοῦ Χριστοδούλου, τοῦ γνωστοῦ ἐκ τῶν δοκίμων νομικῶν καὶ ἱστορικῶν συγγραφῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ σπουδαίων δημοσιευμάτων. Συνεπὶ δὲ τῇ σχετικῇ ἀγγελίᾳ, περιεχόμενα τοῦ πονήματος τούτου εἰσὶ τὰ ἑξῆς.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἡ ΘΡΑΚΗ

- ΚΕΦ. Α'. Θράκη.—Θέσις καὶ ὄρις.—Όνομα.—Όση καὶ πεδιάδες.—Ποταμοί.—Συζήμα Ἐδαρος. Προϊόντα καὶ Κλίμα.
 ΚΕΦ. Β'. Κάτοικοι τῆς Θράκης.—Πληθυσμός.
 ΚΕΦ. Γ'. Ἡγεμόνες καὶ Πολιτικὴ κατάσταση τῆς Θράκης.
 ΚΕΦ. Δ'. Πολιτικὴ διοικητικὴ διαίρεσις τῆς Θράκης (τὸ πάλαι καὶ νῦν).— Ἀρχαῖα πόλεις αὐτῆς.— Σημερινὰ πόλεις καὶ κώμαι (Ἡ Κωνσταντινούπολις μετὰ τῶν προαετίων τῆς. Παράλλιοι 22 καὶ Μεσόγειοι 50 μετὰ πολλῶν πληροφοριῶν).— Ἡμερολόγιον τοῦ παρελθόντος αἰῶνος.
 ΚΕΦ. Ε'. Ἐκκλησιαστικὴ διοικητικὴ διαίρεσις τῆς Θράκης (8) (Ἀρχαῖοι κατάλογοι καὶ νεώτερα Συνταγματικά).— Κρίσεις περὶ αὐτῆς.— Διαρρυθμίσεις τῶν ὀρίων τῶν ἐν Θράκῃ Μητροπόλεων.— Περὶ τῆς θεολογικῆς Σχολῆς.— Σταυροπηγιακαὶ Μοναί.— Κρίσεις περὶ τοῦ διοργανισμοῦ αὐτῶν.
 ΚΕΦ. Σ'. Ὅδοι.— Σιδηρόδρομοι.— Ἀρχαῖα μνημεῖα.— Ἀρχαῖα νομίματα τῆς Θράκης (Ἐν ἑκτάσει μετὰ τῶν ἐπιγραφῶν αὐτῶν. Κατὰ μετάρσιον ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΑΙ ΣΑΡΑΝΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ

- ΚΕΦ. Α'. Θέσις. Συζήμα καὶ ἔκτασις.— Όνομα (Ἐν ἑκτάσει).— Κτίσις καὶ συνοικισμός.— Πληθυσμός.— Οἰκία.— Καταστήματα καὶ ἀγοραί.— Δημόσια οἰκοδομαί.— Όδοί.— Πάταται.— Συνοικίαι.— Βρύσεις.
 ΚΕΦ. Β'. Ὅρη.— Ἀση.— Χειμαρροί.— Ποταμοί.— Ἐδαρος καὶ κλίμα.— Ἰατροί.— Βιομηχανία καὶ προϊόντα.— Ἐμπορίον.— Συγκοινωνίαι καὶ Ἐγγίαι (Κερμαῖες).
 ΚΕΦ. Γ'. Πολιτικὴ διοίκησις (ἀρχαῖα καὶ σημερινή).— Στρατιωτικὴ διοίκησις.— Δικαστήρια.— Προξενεῖα.
 ΚΕΦ. Δ'. Ἐκκλησιαστικὴ διοίκησις (Ἱστορικόν).— Δημογεροντία.— Περὶ ὁμοιομόρφου κανονισμοῦ τῶν κοινοτήτων.— Μητροπολις.— Ἐκκλησιαί (Ἱστορία ἐκτάσεως).— Ἱερεῖς.— Κρίσεις περὶ τοῦ κατωτέρου κλήρου ἐν ἑκτάσει.— Περὶ ὀφεικῶν.— Περὶ τοῦ θεοῦ κληρῦματος.— Βουλγαρικαὶ Ἐκκλησιαί.— Ὀθωμανικὴ Τεμένη.— Συναγωγῆ.
 ΚΕΦ. Ε'. Βαπτιστικαὶ (Ἱστορία καὶ σύγχρονος κατάστασις τῆς παιδείας).
 ΚΕΦ. Σ'. Σωματεῖα (Ἱστορία καὶ σύγχρονος κατάστασις αὐτῶν).
 ΚΕΦ. Ζ'. Νεκροταφεῖα (Συντεχνία ὑποδηματοποιῶν).
 ΚΕΦ. Η'. Ἀρχαῖα μνημεῖα.— Ἀρχαῖοι τάφοι.— Φρούρια.

Τὸ βιβλίον ἀποτελεσθησάμενον ἐξ 24 περίπου τυπογραφικῶν φύλλον τιμᾶται γρόσια ἀργυρῆ 10.

Οἱ κατέχοντες ἀγγελίας παρακαλοῦνται ὅπως ἐπιστρέψωσιν αὐτὰς εἰς τὸ Πατριαρχικόν τυπογραφεῖον μέχρι τοῦ τέλους Μαΐου.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Γνωστοποιεῖται τοῖς φιλομούσοις συνδρομηταῖς τοῦ δπὸ τὸν τίτλον Ἡ σύγχρονος ἱεραρχία τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἡμετέρου συγγράμματος ὅτι, ὡς ἐκ τῆς μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ Α' Τόμου μακρᾶς ἐπιχειρησῆσις τῆς βλῆς τοῦ Β' Τόμου ὑπερανεζηθέντος τοῦ πρὸς δημοσιεύσιν κειμένου, ἐνεκρίθη ἵνα διαιρεθῇ ἡ ταύτην καταρτισθεῖσα πρὸς ἐκτύπωσιν βλῆ εἰς δύο εἰς τὸν ὅρον, ὡς ὁ μὲν ἴσως προσεχῶς ἐκιδόμενος Β', ἰσομεγέθης ὡς πρὸς τὸν ἐκδοθέντα Α', περιέχει τὰ κατὰ τὴν ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκ.λῆσιος Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν λοιπῶν τριῶν πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς, ὁ δὲ Γ' ἐκ χιλίων διακοσίων σελίδων ἀποτελούμενος περιλαμβάνει τὰ κατὰ τὴν ἱεραρχίαν τῆς αὐτοκεφάλου Κύπρου καὶ τῶν γεωγραφικῶν Ἐκκ.λῆσιῶν Ἐλλάδος, Ρωσίας, Σερβίας, Ρουμανίας, Κάρλοβιτς, Μαυροβουνίου κ.λπ. Οἱ ἐγγραφεῖς συνδρομηταὶ οὐ καὶ προπ.ληρώσαντες τὴν ἡμίσειαν λίραν Τουρκίας, τίμημα τοῦ Α' Τόμου, λαμβάνουσι ἤδη δωρεὰν τὸν κατὰ τὸν προσεχῆ Ἰουλίον μῆνα δπὸ τὰ πισστήρια τιθέμενον Β' Τόμον. Τῆς συνδρομῆς δὲ τοῦ συγγράμματος ἀρχῆθεν ὀρισθεῖσιν προπ.ληρωσῆς, τὸ τοῦ Γ' Τόμου τίμημα, ὀρισθὲν εἰς ἡμίσειαν λίραν Τουρκίας, καταβάλλεται δπὸ τῶν συνδρομητῶν μετὰ τὴν ἐκδοσιν καὶ διανομὴν τοῦ Β' Τόμου.

Ἐν Φαναρίῳ, τῇ 1 Μαΐου 1897.

Γ. Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Βασιλείου (πρόεδρος)

Δ. Θ. Σανθόπουλος

Γ. Δ. Τανταλιέδης (γραμματέας)

Ἀλκιβιάδης Μαυράκης (ταμίας)

Ἀρχισυντάκτης
ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΑΔΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὄλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετρίτια ἀργυρᾶ
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾷ
ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

5
3
25

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου

ΕΤΟΣ ΙΖ΄.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 9 ΜΑ-ΙΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 11

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα —
Αἰτία τοῦ κακοῦ κατὰ Πλάτων — Λειτουργικά: «Εἰ χρεῖα
τοῦ ζῆντος καὶ ἐν τῇ Προηγιασμένῃ Λειτουργίᾳ» — Ὁ χρόνος
τῆς βαπτίσου τῶν βρεφῶν καὶ οἱ ἀνέμοι αὐτῶν — Κατά-
λογος Αὐτοκρατορικῶν Φερμανίων — Εἰδοποιήσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἀντεπισκέψεις.— Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἡ
Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κωνσταντίνος
ὁ Ε΄ ἐν συνοδίᾳ τῶν σεβασμιωτάτων ἀγίων συνο-
δικῶν ἀρχιερέων Λήμνου Ἀθανασίου καὶ Καρπῆθου
καὶ Κόσμου Σωφρονίου, τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε.
Μ. Συμβουλίου ἐξοχωτάτου Βασιλέως Σερβίας
Βέη, τῆς Α. Ε. τοῦ ἄρχοντος Μ. Λογοθέτου Σταυ-
ράκη βέη Ἀριστάρχου, τοῦ ἐνδοξοτάτου ἄρχοντος
Καπουκεγαγιά Ἀντωνίου ἐφέντη Οἰκίχλου τοῦ πα-
νοσιολογιωτάτου Μεγάλου Ἀρχιδιακόνου Διοδώρου
ὡς καὶ τῆς λοιπῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ ἐπιβάς ἰδιαι-
τέρως ἀτμικῆς ἀντεπισκέψατο ἐν Κουσουτζου-
κίῳ τὴν Α. Σοφολογιότητα τὸν τοποτηρητὴν τῆς
Ἀρχιερατικῆς Λευτ. τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀπο-
βῆσαν ὑπεδέξαντο μετὰ πολλοῦ τοῦ σεβασμοῦ ἀν-
τιπρόσωποι τοῦ τοποτηρητοῦ καὶ ἄλλοι ἔγκριτοι
Ἰσραηλίται ἐκ μέρους τῆς Ἰσραηλιτικῆς κοινότητος,
ἔφοροι δὲ καὶ διδασκαλοὶ μετὰ τῶν μαθητῶν παρα-
τεταγμένων ὡς καὶ πολλοὶ ἄλλοι πλήθους ἐκ μέ-
ρους τῆς Ἑλληνικῆς κοινότητος, προεξάρχοντος σὺν
τῷ πρεσβυτέρῳ τοῦ προαστείου τοῦ ἐπὶ τούτῳ, ἐν-
τολῇ τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Χαλκηδόνος
Ἰωακείμ, αὐτοῖς μεταβάντος Θεοφιλεστάτου ἐπισκό-
που ἀγίου Εὐδοξιάδου Δωροθέου. Μετὰ τὴν φιλόφρονα
καὶ τιμητικωτάτην ταύτην ὑποδοχὴν, ἡ Α. Θ. Πανα-
γιότης καθυθύθη εἰς τὴν Ἀρχιερατικὴν ἐκκλησίαν, ἔνθα ἡ
Α. Σοφολογιότης ὁ τοποτηρητὴς αὐτῆς περιεστοιχι-
σμένος καὶ ὑπὸ ἄλλων σεβασμιῶν ραββίων καὶ ἐγ-
κρίτων Ἰσραηλιτῶν μετὰ πολλῆς τιμῆς καὶ σεβασμοῦ
ἐδεξιώσατο αὐτήν. Μετ' ἀνταλλαγῆν δὲ πολλῶν

φιλοφρόνων λόγων, καθ' ἣν διερμήνευεν ἡ Α. Ε. ὁ
Μ. Λογοθέτης, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπῆλθε μετὰ
τῶν ἐνδείξεων σεβασμοῦ προπεμπομένη.

Ἐντεῦθεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνοδευμένη ὑ-
πὸ τῶν σεβασμιωτάτων ἀγίων συνοδικῶν ἀρχιερέων
μετέβη εἰς Ἀντιγόνην καὶ ἀντεπισκέψατο τὰς ΑΑ.
ΘΘ. ΠΠ. τοὺς πατριάρχας πρώην Κωνσταντινουπό-
λεως Νεόφυτον τὸν Η΄ καὶ Ἀνθίμου τὸν Ζ΄. Καὶ
ἐνταῦθα τιμητικωτάτη: ἔτυχεν ὑποδοχῆς ἡ Α. Θ.
Παναγιότης ἐκ μέρους τῆς ὁμογενοῦς Κοινότητος,
ἀθρόα κατελεύθη εἰς τὴν προκλίαν πρὸς δεξιῶσιν
τοῦ σεπτοῦ πρωθιερέως τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθο-
δόξου Ἐκκλησίας. Ἀφοῦ δὲ ἡ Α. Θ. Παναγιότης πύ-
λόγησε τὸ προσελθὸν πλῆθος, ὕπερ μετὰ σεβασμοῦ
ἠτήσασκε τὴν δεξιάν αὐτῆς, ἐπισκέψατο ἀμφο-
τέρους τοὺς σεπτοὺς πατριάρχας, μετ' ὧν ἀντήλλα-
ξε τὸν ἐν Χριστῷ ἀσπασμόν.

Περὶ τὴν ἐσπέραν ἡ Α. Θ. Π. μετὰ τῆς ἀκολου-
θίας αὐτῆς ἐπανεκκίμψε διὰ τῆς ἀτμικῆς εἰς τὰ
Πατριαρχεῖα.

—**Συγχαρητήριοι ἐπιστολαὶ Πατριαρχῶν.**— Ὁ ἐν
ἀγίῳ ὄρει ἐφησυχάζων παναγιωτάτατος Πατριάρχης
πρώην Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ ὁ Γ΄, καὶ ἡ
Α. Θ. Π. ὁ γερὰς πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Σω-
φρόνιος δι' ἐπιστολῶν αὐτῶν συνεχάρησαν τῇ Α. Θ.
Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Κωνσταντίνῳ τῷ Ε΄.
ἐπὶ τῇ ἀναρρήσει αὐτοῦ εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πα-
τριαρχικὸν ὄρον.

—**Οἱ νέοι συνοδικοὶ ἀρχιερεῖς.**— Οἱ ἀρτι μέλη τῆς
ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου κληθέντες σεβασμιωτάτοι
μητροπολίται Βιζύης Ἰερόθεος, Ξάνθης Ἰωακείμ καὶ
Προικονήσου Βενέδικτος διὰ γραμμῶν αὐτῶν ἠγ-
γεῖλαν τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ ὅτι
ἄφονται τῆς εἰς βασιλεύουσαν ἀγούσης ἀμ' ὡς δια-
κανονίσωσι τὰ κατ' αὐτοὺς.

—**Τὰ γενέθλια τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Τσάρου.**— Τῆς
Α. Α. Μ. τοῦ αυτοκράτορος πασῶν τῶν Ρωσίων Νι-
κολαίου ἄγοντος τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ τὰ γενέθλια
αὐτοῦ, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης διε-

βίβασε τῆ Α. Ε τῶ ἐν Βαθυρρύκκι ἤδη παραθερίζοντι πρεσβυτῆ τῆς Ρωσίας Α. Νελίδωφ τὰς συγχαρητηρίους αὐτοῦ εὐχὰς διὰ τοῦ Τοποτηρητοῦ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας πανοσιολογιστάτου ἀρχιμανδρίτου Κυρίλλου, ἀρχιεραγμακτέως τῆς ἱερᾶς Συνόδου, καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Α'. Πατριαρχικοῦ Γραφείου Ἰωάννου Δ. Τανταλίδου.

— *Εἰρηρικά ἐπιστολαί.* — Παρελείθη νὰ ἀναγραφῆ ἐν τῷ προηγούμενῳ φύλλῳ ἡμῶν ὅτι εἰρηνικὴ ἐπιστολὴ τῆς Α. Θ. Πανηγυτικῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχίου, ὁμοίᾳ τῇ πρὸς τοὺς σεβασμιωτάτους μητροπολίτας Μαυροβουνίου καὶ Καρλοβίτισης ἀπευθυνθεῖσα, διεβιβάσθη καὶ τῷ σεβασμιωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ καὶ μητροπολίτῃ Βουκουβίνης.

— *Ἀπογομὴ παρασήμου.* — Ἡ Σεβαστὴ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις ἀπένευεν ἐσχάτως τῷ σεβασμιωτάτῳ μητροπολίτῃ Κώου Καλλινίκῳ τὸ παράσημον Μετζιδιέ τετάρτης τάξεως.

— *Μητροπολίτης Γένου καὶ Χώρας.* — Ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου σεβασμιωτάτος μητροπολίτης Γένου καὶ Χώρας Διονύσιος, ὃς ἀπό τινος ἀσθενεί, ἤτήσατο παρὰ τῆς Ἐκκλησίας ἄδειαν ὅπως μεταβῆ προσωρινῶς χάριν τῆς παθούσης ὑγείας εἰς τὴν θεότιστον αὐτοῦ ἐπαρχίαν. Ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ χριστιανῇ αὐτῆς συνεδρίᾳ ἐχορήγησε τῇ Α. Σεβασμιότητι τὴν ἄδειαν ταύτην.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Πατριαρχικὴ ἀπόδειξις περὶ ἐκδόσεως ἀδειῶν γάμου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΕΛΕΘ ΘΕΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Πρωτ. 2003.
Ἀριθ. Δεκεμ. 1239.

Ἐντιμότατοι κληρικοί τῆς καθ' ἡμᾶς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, εὐλαβεστάτοι ἱερεῖς καὶ τιμιώτατοι ἐπίτροποι τῶν ἱερῶν ἐκκλησιῶν καὶ ἐνοριῶν τῆς Πόλεως, τοῦ Γαλατᾶ καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς Καταστάνου, καὶ λοιποὶ εὐλογημένοι Χριστιανοί, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητά· χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ. Πάντα εὐχρημόνοιοι καὶ κατὰ τῆσιν γινέσθω, διδάσκει πάντα ἡμᾶς ὁ μέγας τῶν ἐθνῶν Ἀπόστολος, ἀφορῶν ἰδίως εἰς τὰ ἐκκλησιαστικά. Καὶ ἡμεῖς δὲ, ποθοῦντες ἵνα αἱ ἐμφανιζόμεναι ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ὑποθέσεις τῶν εὐσεβῶν Χριστιανῶν τῆς καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς διεξάγονται μετὰ τῆς δυνατῆς εὐκολίας καὶ ἐν πάσῃ τάξει, ἀλλὰ μετὰ λύπης βλέποντες, ὅτι αἱ περὶ γάμου παρέχουσι δυσκολίας τοῖς ἀρμεδιῶσι ὑπαλλήλοις, ὡς καὶ αὐτοῖς τοῖς ἀμέσως ἐνδιαφερομένοις οὐ μικρὰς, ἐπρίναμεν ἐπιτάχνας, ἵνα ἀπολύσωμεν τὸ Πατριαρχικὸν ἡμῶν γράμμα τακτικώτερον τὰ περὶ τῶν δικαιοσύτων τούτων κανονίζοντες. Καὶ δὴ γράφοντες, δῆλον ποιούμεθα πᾶσιν ὑμῖν, ὅτι ἐκκλησιαστικῶς προνοοῦντες παραγγέλλομεν, ὅπως τοῦ λοιποῦ πάντα τὰ πρὸς λήψιν ἀδείας προ-

πιτούμενα ἔγγραφα, ἦτοι πιστοποιητικά, ἔγγυητικά καὶ λοιπὰ, γίνονται ἐν ἡμέραις ἐργασίμοιοι, μὴ ἔσονται δὲ ἐν Κυριακῇ ἢ ἄλλῃ ἑορτῇ, καθ' ἃς ἀργοῦσι, κατὰ εἰδικὸν Κανονισμόν. τὰ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Γραφεῖσι. Ὅθεν, οἱ μὲν θεοφιλέστατοι καὶ δσιώτατοι προϊστάμενοι τῶν ἐνοριῶν ἀπειλοῦσιν ἀπέχσιν ἀπὸ τοῦδε τοῦ ἐκδιδόναι τὰ τοιαῦτα πιστοποιητικά καὶ λοιπὰ περὶ γάμου ἔγγραφα ἐν ἡμέραις ἑορτῶν, οἱ δὲ λοιποὶ εὐλογημένοι Χριστιανοί· ἀπειλοῦσιν, ἐφοδιαζόμενοι ἐγκαίρως διὰ τῶν νενομισμένων πιστοποιητικῶν, νὰ προσέρχονται εἰς τὰ Πατριαρχεῖα πρὸς λήψιν τῆς ἀδείας γάμου μόνον καθ' ἃς ἡμέρας τὰ Γραφεῖα ἐργάζονται, γινώσκοντες ὅτι τούτουθεν οὐδέποτε ἐν ἡμέραις Κυριακῶν ἢ ἐπιτήμων ἑορτῶν ἐκδοθήσονται ἄδειαι γάμου. Ταῦτα ἐκ προνοίας πατριαρχικῆς ἐντελλόμενοι, ἀπεκδεχόμεθα παρὰ πάντων τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῆς ἡμετέρας ταύτης ἐκκλησιαστικῆς διατάξεως. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος σὺν τῇ παρ' ἡμῶν εὐχῇ καὶ εὐλογίᾳ εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

ΕΝ ΜΗΝΙ ΜΑΙΩ ΙΝΔΙΚΤΙΩΝΟΣ Ι'.

ΑΙΤΙΑ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ ΚΑΤΑ ΠΑΛΑΤΩΝΑ*

Ἐν 68—69 διακρίνει ὁ φιλόσοφος δύο εἶδη αἰτίας, τὸ θεῖον καὶ τὸ ἀναγκαῖον, ἐνοσῶν διὰ τοῦ δευτέρου, τὰς ὑπηρετούσας αἰτίας, αἷς χρώμενος ὁ Δημιουργὸς τεκταινεται τὸ εὖ ἐν πᾶσι τοῖς γιγνομένοις¹, καὶ αἰτίνας εἶνε τοσοῦτω ἀναγκαῖαι, ὅσῳ ἄνευ αὐτῶν ἀδύνατος εἶνε ἡ κατανόησις τῆς λογικῆς τοῦ παντός διατάξεως. Ὅτι δὲ τὸ ἀναγκαῖον τοῦτο εἶνε αὐτὴ ἡ μόλις ὑπέικουσα τῷ νῷ ἀνάγκη τοῦ 48Α, τὸ εἶδος τῆς πλανωμένης αἰτίας², μόλις εἶνε ἀνάγκη καὶ νὰ εἴπωμεν. Ὁμοίως δ' ἐν 46G—E τὰ ἀναγκαῖα ταῦτα συναίτια ὀρίζονται ὡς ἐκ σωματικῆς φύσεως ὄντα, ἄνευ μὲν φρονήσεως τὸ τυχρὸν ἄτακτον ἐκάστοτε ἐξεργαζόμενα, μετὰ τοῦ δέ, καλῶν καὶ ἀγαθῶν δημιουργῶν ὄντα, (ὅπως καὶ ἐν 760, ἔνθα τὰ συναίτια εἶνε προδήλως τὰ μηχανικὰ τὰ ὑπηρετούμενα τοῖς τελικοῖς αἰτίοις), εἰ καὶ πολλοὶ ἀγνοοῦντες ἐκδέχονται ταῦτα ὡς πραγματικὰ αἰτία. Ἡ τελευταία δ' αὕτη παρατήρησις ὑπομιμνήσκει βεβαίως τὴν πασίγνωστον τοῦ Φαίδωνος περικοπήν 98C—99D, ἐν ἣ ὁ Σωκράτης μεμφόμενος τοὺς πρότερον φυσιολόγους ὡς μὴ ἐκζητοῦντας νοῦν ἐν τῷ παντὶ ἀποφαίνεται περὶ τοῦ Ἀναξαγόρου, ὅτι καλῶς μὲν κατ' ἀρχὴν διέστειλε νοῦν καὶ ὑλικά αἰτία, ἀλλ' ἐν τῇ ἐξηγήσει ἐκάστων οὐδεμίαν ποιεῖται τοῦ νοῦ χροῖσιν. Σύντομος δὲ κατὰ ταῦτα ἔκφρασις συγκεφαλαίουσα τὴν του-

* Συνέχ. ἀπὸ σελ. 76—78.

1. Τῆμ. 68E.

2. 48A.

Σωκράτους και Πλάτωνος γνώμην περί τῆς συμμετοχῆς τῆς ὕλης ἐν τῇ τοῦ παντός οικονομίᾳ κείσθω τὸ χωρίον ἄλλο μὲν τί ἐστι τὸ αἴτιον τῷ ὄντι, ἄλλο δ' ἐκεῖνο ἄνευ οὗ τὸ αἴτιον οὐκ ἂν ποτ' εἴη αἴτιον»¹. Ἐκ τούτων πάντων πρόδηλον, ὅτι ἡ ἀνάγκη αὕτη εἶνε αὕτη ἡ ὕλη², ἥτοι, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ Τρενδελεμβούργος, ὡς συνεργός και συνεικονοῦσα εἰς τὴν τοῦ παντός οικονομίαν, ἄρα και ὡς ἔχουσα ἰδίαν θετικὴν δύναμιν, διότι ὡς εὐφυῶς λέγει ὁ αὐτὸς σοφὸς «μόνον τὸ ἰδίαν δύναμιν ἔχον εἶνε και πρὸς ὑπηρεσίαν χρήσιμον»³. Καὶ τὸ μὲν συναίτιον τῆς ὕλης κηρύττουσι τὰ παρατεθέντα χωρία, ἡ δὲ δύναμις, ὑφ' ἧς ἡ ὕλη οὐσα σταθερόν τι και ἀμετάστατον, ἀνθίσταται εἰς τὴν τελείαν τῶν ἰδεῶν ἀπεικασίαν, εἶνε προφανῶς φόρος, ὃν ὁ Πλάτων ἀποδίδωσι σπουδάζων εἰς τὴν Ἑλληνικὴν θεογονίαν και μυθολογίαν, εἰς ἣν και ἄλλως ὑπόκεινται ἅπασι ἄπαντες οἱ πρὸ Ἀριστοτέλους φιλοσοφῆσαντες. Ἡ οὐτῶα δὴλα δὴ τῆς Ἑλληνικῆς θεογονίας εἶνε ἔνθεν μὲν, ὅτι ὁ κόσμος ἀνεπτύχθη ἐκ ζοφερῶς και χαυδούς ἀδύστου εἰς σύνολον ἁρμονικόν, ἔνθεν δὲ ὅτι, εἰ και τοῦ οὕτω μεμορφωμένου κόσμου ἄρχουσι οἱ θεοί, ἐν γένει δμως παραμένει ἡ ζοφώδης ἐκείνη τοῦ χάους ἀρχὴ ὡς εἰμαρμένη και ἀνάγκη πρὸς ἣν συγκρούεται ἡ τῶν θεῶν δύναμις και ὑπεροχὴ. Ὁμοίως δ' ἀνάλογος εἶνε και ἡ σχέσις τοῦ ἀρχαίου Ἑλλήνος πρὸς τὴν φύσιν ὑπολαμβάνοντος ἔνθεν μὲν ἀπαράιτητον στοιχεῖον ἐκπολιτίσεως τὸν κατ' αὐτῆς ἀγῶνα, ἔνθεν δὲ ἐμβλέποντος ἐν αὐτῇ μυστηριώδη τινα και ζοφερὰν δύναμιν, πρὸς ἣν συγκρούεται πᾶς τις βιαίως ὑπὲρ τὰ τῆς φύσεως ὅρια χωρῶν, οὐδ' εἶνε ἀνάγκη νὰ μνημονεύσωμεν τοῦ περιωνύμου τῆς Ἀντιγόνης χορικοῦ, ἐν ᾧ περιγράφεται ἡ θαυμασία τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς φύσεως ἐπικράτεια, ἡ συναπαγομένη αὐτῷ ποτὲ μὲν κακὸν ποτὲ δὲ εὐθλόον⁴. Τὴν ἀπὸ τῶν κρατουσῶν δοξῶν τούτων ἐπι-

δρασιν ὑφίστανται μάλιστα πάντων οἱ πρὸ Σωκράτους φιλοσοφῆσαντες. Οὐ μόνον οἱ Ἴωνες φυσιολόγοι, ἀλλὰ και οἱ Πυθαγόρειοι ἐνιδόντες εἰς τὰ περὶ χάους θεωρήματα ἀποφαίνονται ὅτι ὁ κόσμος ἐξ ἀτελῶν ἐχώρησεν εἰς τὴν παρούσαν τελειότητα, ὁμοίως δὲ και ἡ πρωτόγονος και ἀνεξήγητος κίνησις, ἣν προσνέμουσι τῇ πρώτῃ ὕλῃ οἱ Ἴωνες φυσιολόγοι, τοῖς ριζώμασιν ὁ Ἐμπεδοκλῆς, τοῖς ἀριθμοῖς οἱ Πυθαγόρειοι, ταῖς ὁμοιομερείαις ὁ Ἀναξαγόρας, τοῖς ἀτόμοις ὁ Δημόκριτος, ἀναμιμνήσκουσι προφανῶς τὰ περὶ εἰμαρμένης και ἀνάγκης μυθολογούμενα, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ Στεινάρτος¹. Οὕτω και ὁ Πλάτων ἄλλως τε και διότι οὔτε εἰς ἐπαρκῆ γνώσιν τῶν μηχανικῶν ἐν τῇ φύσει αἰτιῶν ὑψώθη, ἐμβλέπει ἐτι ἐν τῇ ὕλῃ οὐ μόνον τι ἀνεξηγίαστον ἀλλὰ και σκοτεινὸν και φοβερόν, ἐκτιθέμενος δὲ πᾶς ἡ ἰδέα τοῦ ἀγαθοῦ ἐκδηλοῦται ἐν τῇ φύσει τίθησιν εἰμαρμένην τινα τῆς ὕλης δύναμιν, ἣν ὁ Δημιουργός, ὅπως οἱ θεοὶ τῆς Μυθολογίας, δὲν δύναται νὰ ὑποτάξῃ τελείως εἰς τὸ ἑαυτοῦ κράτος.

Ἄλλ' ἡ ἐκδοχὴ ὕλης δύναμιν ἐχούσης ἀντιφάσκει πρὸς τὴν πασίγνωστον τοῦ Πλάτωνος ἀρχὴν, ὅτι ἡ ψυχὴ εἶνε ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως², ἐνίστανται πολλοί, ἰδίᾳ δ' ὁ Δουσλέος συνεινεύοντος και τοῦ Σουσεμίλου ἐξελέγχων τὴν ἐκδοχὴν ταύτην, οὔτε αἱ ἰδέαι, λέγει, ἀπεικαζόμεναι ἐν τοῖς αἰσθητοῖς δέονται τὸ παράπαν τῆς ὕλης ἀποπληρούσης τὴν ἀνάγκην ταύτην, οὔτε ἡ ὕλη ἔχει ὀκθοῦν θετικὴν τινα δύναμιν, διότι οὐσα τὸ ἀπ' ἄλλήλων (auseinander) και ἀρνησις τοῦ ὄντος, ἡ ὁρος τοῦ γίνεσθαι, κέκτηται μόνον τὴν δύναμιν τῆς διαλύσεως τῆς ἐνότητος τῆς ἰδέας³. Εἰς ταῦτα ἀντιπαρατηροῦμεν ἡμεῖς ἐξῆς, ὅτι και ἂν ἐτι ἀντιφάσκη ἡ τοιαύτη ὕλη πρὸς τὰς Πλατωνικὰς ἀρχάς, ἐκ τούτου και μόνου τοῦ λόγου δὲν ἔπεται, ὅτι και πρέπει νὰ ἐξαλείψωσιν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ Πλατωνικοῦ συστήματος. Αἱ ἀντιφάσεις εἴπομεν και ἐπαναλαμβάνομεν ἦσαν και πάλαι και νῦν ὁ πιστὸς σύντροφος τῆς φιλοσοφίας, ἡ δὲ Πλατωνικὴ φιλοσοφία ἰδίᾳ μεταφυσικὰς και φυσιολογικὰς, θρησκευτικὰς, ἠθικὰς και πολιτικὰς δόξας ἀδιακρίτως συναφάνουσα, ἥκιστα ἡδύνατο νὰ διατυπώθῃ εἰς πλήρως τι ἄνευ ἀντιφάσεων σύνολον. Τὴν ἀντίφασιν δὲ ταύτην ἀνομολογῶν και ὁ Πλάτων συνυπεμφαίνει προδήλως ἐν οἷς ἐν ἀρχῇ τοῦ Τιμαίου λέγει:

1. Φιλιδ. 99B.

2. Ὁμοίως δὲ και ὁ μνημονευθεὶς R. Heinze (10 Σμ.) ἀποκρούων τὴν κατὰ Baumker ἐκδοχὴν τῆς ἀνάγκης παραβάλλει και τὸ τοῦ Τιμ. 75A, ἐν ᾧ λέγεται «ἡ ἐξ ἀνάγκης γιγνομένη και συνεφερομένη (οὕτω γράφει ἀντὶ ζυτρεφερομένη) φύσις οὐδαμῇ προσδέχεται πικρὸν ὅσπου και σάρκα πολλήν, ἅμα τε αὐτοῖς ὀδυήκοον αἰσθησιον», ἀποκρούων δ' ὀρθῶς ὡς οὐχὶ κατὰ πάντα ἀκριβῆ και τὴν τοῦ Zeller ἐκδοχὴν τῆς ἀνάγκης ὡς μηχανικῆς αἰτίας, ὀρίζεται αὐτὸς ταύτην ὡς ἐκπρόξουσαν τοῦ ἀμετακινήτου τῆς σωματικῆς φύσεως νόμους.

3. Trendelenburg Historische Beiträge II, 128.

4. Ἀντιγ. 332—75.

1. Steinhart ἐν Plato' Werk. übersetzt von H. Müller VI, 87 ἐξ.

2. Φιλιδ. 245G ἐξ.).

3. Deuschle Der Platonische Politicus 26—8.

Τί ἄλλο τῶ ὄντι ἐμφαίνει ἢ παρατήρησις ὅτι περὶ μὲν τῶν ἰδεῶν ὡς τίνος μονίμου καὶ βεβαίου ὑπάρχουσι λόγοι ἀμετάπτωτοι, περὶ δὲ τῶν αἰσθητῶν οὐχὶ ὁμοιοῦμενοι ἀλλ' εἰκότες λόγοι πίστιν καὶ οὐχὶ ἀλήθειαν παρέχοντες¹, ἢ ὅτι ὁ φιλόσοφος ἀδυνατεῖ νὰ συμβιδῆσθαι διαλεκτικὴν καὶ φυσιολογίαν; Ὁ τι δ' ἀφορᾷ τὴν ἀναίρεσιν τοῦ Δουσιέου, παρατηροῦμεν τὰ βροχία ταῦτα: Ὅτι αἱ ἰδέαι καθ' ἑαυτὰς θεωροῦμεναι οὐδεμίαν ἔχουσι τῆς ὕλης γρεῖαν, τούτο εἶναι ἀληθές, εἰ καὶ ἄνευ τίνος σημασίας. Ἀλλ' ὁ Πλάτων ἐξηγουόμενος τὴν σύστασιν τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου ἀναλύει αὐτὸν εἰς δύο στοιχεῖα, τὴν μορφήν ἣτοι τὸ μένον καὶ οὐδαμῶς ἀλλοιούμενον, καὶ τὸ ἀμορφον ἄμα καὶ παινθεχές, ἐκ τῆς συμμείξεως τῶν ὁποίων καὶ ἀποτελεῖται ὁ γινόμενος οὗτος κόσμος. Ὡστε, ἀφ' οὗ ἅπασι αἱ ἰδέαι ἀπεικάζονται εἰ καὶ ἀτελῶς ἐν τοῖς φαινομένοις, ἔπεται ὅτι τελουσι τούτο, ἀδιάφορον μὲν ἂν δεόμεναι ἢ μὴ τῆς ὕλης οἰκοθεν, πράγματι δὲ ἐξ ἀναγκαίας προποθέσεως, ἀφ' οὗ ἅπασι ὑφίσταται ὁ φαινόμενος οὗτος κόσμος. Ὁ λέγων λοιπὸν ὅτι ἡ ὕλη εἶναι τι συναίτιον εἰς τὴν σύστασιν τοῦ παντός καὶ δὴ εἰς τὴν ἀπεικασίαν τῶν ἰδεῶν, λέγει λογικὰ καὶ σύμφωνα πρὸς τὰς Πλατωνικὰς ἀρχάς. Ὁ δ' ἕτερος διισχυρισμός, ὅτι ἡ ὕλη ἔχει τὴν δύναμιν τῆς διαλύσεως τῆς ἐνότητος, συνέχεται προφανῶς πρὸς τὴν μνημονευθεῖσαν τοῦ Βοικχίου γνώμην, ὅτι τῆς ὕλης οὐσῆς ἀπλῶς τοῦ Δημοκρετείου κενοῦ αἱ ἀτέλειαι τοῦ κόσμου προέρχονται ἐκ τούτου, ὅτι αἱ ἰδέαι κατακερματίζονται ὑποδυόμεναι τὴν τοπικὴν μορφήν. Ἀλλὰ πᾶς τις θὰ ἐρωτήσῃ μεθ' ἡμῶν τίνος εἶδους δύναμις εἶνε ἢ θὰ εἴπωμεν αὐτὴ ἢ διαλύουσα τὴν ἐνότητα; ἐάν διὰ τούτου ὁ σοφὸς κριτικὸς θέλῃ ἀπλῶς νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ ὕλη ὡς ἐκ τῆς τοπικῆς αὐτῆς φύσεως κατατέμνη τὴν ἐνιαίαν ἰδέαν εἰς ποικίλας μορφάς, τότε δὲν ἐννοοῦμεν διατὶ δὲν δύναται τις ἐπ' ἴσης ὀρθῶς καὶ καλῶς νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ ὕλη ὡς ἐκ τοῦ οἰουδήποτε αὐτῆς περιεχομένου ἔχει ἰδίαν δύναμιν, ὑφ' ἣς ἀνθίσταται τῇ πληρεὶ καὶ τελείᾳ ἀπεικασίᾳ τοῦ περιεχομένου τῆς ἰδέας. Ὅπως διὰ τοῦ πρώτου χαρακτηριστικῆς ἀπλῶς ἢ φύσις τῆς ὕλης οὕτω καὶ διὰ τῆς ἑτέρας ἐκφράσεως. Αἱ ἐνοστάσεις ἄρα τοῦ Δουσιέου ἡμιστὰ εἶνε καὶ ἀποχωρῶντες κατὰ τῆς ἡμετέρας ἐκδογῆς λόγοι, ὅθεν καὶ κρίνοντες περιττὸν νὰ ἐνδιατρίψωμεν εἰς περαιτέραν αὐτῶν ἀναίρεσιν, ἄλλως τε καὶ συνεχόμενον μετ' ἄλλοτριωτέρων τοῦ προκειμένου ζητημάτων, παρατηροῦμεν

τινα καὶ περὶ τῆς μορφῆς, ἢν λαμβάνει ἡ ὕλη ὡς ἔδρα τοῦ κακοῦ ἐν τῇ μαθηματικῇ τοῦ Πλατωνικοῦ συστήματος διαμορφώσει.

Κατὰ τὴν κοινὴν καὶ ὁμόφωνον μαρτυρίαν τῆς ἀρχαίας παραδόσεως; ὁ Πλάτων ἀπιδὼν εἰς τὸ χάσμα τὸ διαχωρίζον τὰς ἰδέας ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἀπὸ τῶν φαινομένων ἀνέλαβε πρεσβύτης νὰ πληρώσῃ τούτο διαμορφῶν συστηματικώτερον τὸ φιλοσοφικὸν αὐτοῦ σύστημα. Μία τοιαύτη διαμορφωσις οὐδὲν ἦτο καὶ καὶ ὄφειλε νὰ εἶνε προδήλως ἢ ἐξηγησις τοῦ εἶναι καὶ γίγνεσθαι, ἣτοι τοῦ καθολικοῦ προβλήματος, ὃ ἀψησθόλησε καὶ πάντας τοὺς τῶς φιλοσοφῆσαντας μεταποιηθῆν ἐν τῷ Πλατωνικῷ συστήματι εἰς πρόβλημα ἐνότητος καὶ ποιικιλίας κατὰ τὴν ἰδιάζουσαν αὐτοῦ φύσιν, καθ' ἣν ἢ μὲν ἰδέα εἶναι τι ἐνιαίον, ἐξ ἐναντίας δὲ ἢ πολυλότῃς ἀνήκει τοῖς αἰσθητοῖς. Οὕτω δὲ διὰ τῆς Πυθαγοριζούσης ταύτης ἀναγκάσεως ἢ Πλατωνικῆς φιλοσοφίας διευτυπώθη εἰς ἔδρον τὴν ἀρμονικόν, οὕτινος καθολικαὶ ἀρχαὶ εἶνε τὸ ἐν καὶ τὸ ἄπειρον, ὅπερ αὐτὸς μὲν ὁ Πλάτων ἐκάλεσε ἐνδεχομένως μὲν ἄριστον, πράγματι δὲ μέγα καὶ μικρὸν κατ' Ἀριστοτέλη¹, ἐμφαινῶν τὰς πολυειδεῖς καὶ ἐπ' ἄπειρον ἰούσας μορφὰς παντός ὄντος ἐπὶ τε τὴν αἰσθητὴν καὶ τὴν καθαίρεσιν², οἱ δὲ Ἀκαδημαῖκοι ἀόριστον δυνάδα. Καὶ ἄδηλον μὲν κατὰ πόσον ὁ Πλάτων αὐτὸς, ταυτίζων τὰς ἰδέας μετ' εἰδητικῶν ἀριθμῶν, ἐχώρησεν εἰς τὴν μαθηματικὴν ταύτην τοῦ ἰδίου συστήματος διατύπωσιν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς κατέβαλε τὰς βάσεις τούτου, πλην τῆς ἀρχαίας παραδόσεως μαρτυρούσης, ὅτι διέτριβε ἐν τῇ προφορικῇ διδασκαλίᾳ εἰς μαθηματικὰς ἀφαιρέσεις, φέρονται προδρομικὰ σημεῖα ἢ δὴ ἐν τοῖς πρεσβυτικῶς αὐτοῦ ἔργοις. Τῶ ὄντι οὐ μόνον διὰ τῶν περὶ ὁμοίου καὶ ἀνομοίου³ ἐνός καὶ ἑτέρου⁴ συζητήσεων προμηνύεται ἢ ἑναρξίς τῆς μαθηματικῆς ταύτης ἐκφορᾶς, ἀλλ' ἐν Φιλήβῳ καὶ ρητῶς λέγεται ὅτι πάντα τὰ ὄντα ἔχουσι σύμφυτον τὸ πέρασ καὶ τὸ ἄπειρον, ὧν τὸ δεύτερον ἀτελὲς ὄν⁵, ἐξαλλάσσον δὲ εἰς ποικίλα εἶδη τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον, ἐντάσεως καὶ ἐκτάσεως⁶, εἶνε κατὰ τὴν ὀρθὴν παρατήρησιν τοῦ Βωθύμερου ἢ ἀόριστος τῶν ἀτόμων πολυλότῃς, ἀντιτιθεμένη τῷ ὀρισμένῳ ἀριθμῶ

1. Μεταφυσ. III, 3, 998B, 10. Φυσικ. I, 4 187ο 17.
2. Φυσ. III, 3, 206 B, 27.
3. Τιμ. 27A. Παρμεν. 161C.
4. Τιμ. 35A Σοφ. 254E.
5. 24B.
6. 24A. C. E. 25C. 27E.

των ειδών¹. Κρίνοντας τὰ ὀλίγα ταῦτα ἀκοῦσαν εἰσθεσιν εἰς κατανόησιν τῆς φύσεως τοῦ Πλατωνικοῦ ἀπειροῦ, προστίθεμεν ὁμοίως ἔτι, ὅτι τὴν ἀρετήσαν εἰς καθορισμὸν τῶν ἀρχῶν τούτων παρέσχε τῷ Πλάτῳ αὐτὴ ἡ ἐμπειρική των ὄντων ἀντίληψις. Πᾶν δηλαδὴ ὄν παρίσταται ἡμῖν ἔνθεν μὲν ὡς ἄτομον ἢτοι κατέχον ὀρισμένην χῶραν ἐν τῇ των ὄντων κλίμακι, ἔνθεν δέ, εὐθύς ὡς θελήσωμεν νὰ προσδιορίσωμεν αὐτὸ καὶ **λογικῶς** τοτὲ μὲν **κυκλοῦντες** καὶ **συμφύροντες** εἰς ἓν, τοτὲ δὲ **ἀνεικτιττοντες** καὶ **διαμερίζοντες**², ὡς τι δυνάμενον νὰ ἐξαλλάσῃ πολυειδῶς ὡς ἐκ των πολυειδῶν μορφῶν ἐν οἷς ἐκδηλοῦται ἡ οὐσία τοῦ γένους, εἰς ὃ τὸ ἄτομον ἀνήκει. Ἀλλὰ μὴν τὸ ὕψιστον ἐν τῇ Πλατωνικῇ φιλοσοφίᾳ εἶνε ἡ ἰδέα τοῦ ἀγαθοῦ, τὰ δὲ εἶδη ἐνάδες οὐσα διασπῶνται καὶ πολλὰ γίνονται ἐν τοῖς γιγνομένοις καὶ ἀπειροῖς³. Εἶνε πρόδηλον, ὅτι τὸ ἐν καὶ τὸ ἀπειρον εἶνε νὰ ἀναγρωσθῶσι καὶ **ἡθικῶς** καὶ τὸ μὲν ἐν νὰ ταῦτισθῇ μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ, ἐξ ἐναντίας δὲ τὸ ἀπειρον, εἰς ὃ ἐξηγτιμισθῇ ἡ ὕλη τοῦ Τιμαίου νὰ ὑποληφθῇ πηγὴ τοῦ κακοῦ.

Καὶ ρητὴν μὲν καὶ τὴν ἀναντίρρητον ἐκ τοῦ Πλάτωνος αὐτοῦ μαρτυρίαν περὶ τούτου ἡμεῖς τούλάχιστον ἐν τοῖς Πλατωνικοῖς διαλόγοις δὲν ἐμβλέπομεν, ἐὰν δὲ πολλοὶ των νεωτέρων ταῦτόν δεξαμενὴν τοῦ Τιμαίου καὶ ἀπειρον ὑπολαμβάνοντες ἡ ἐκδεχόμενοι τοῦτο ὡς γενικώτερον ἐκεῖνης ἡξίωσαν προφανῶς, ὅτι τὸ ἀπειρον τοῦτο τελεῖ ἐν πᾶσι τὰ τῆς πλήρους ἀταξίας ὕλης τοῦ Τιμαίου, καθ' ἡμᾶς οὔτε πιθανὰ οὔτε ἀποδεκτὰ εἶπον ὡς ἐκ τοῦ διαφοροῦ πνεύματος Φιλήβου καὶ Τιμαίου. Ἐν μὲν τῷ Τιμαίῳ ὁ Πλάτων ἀφηγοῦμενος εἰκότας λόγους ἀπὸ φυσιολογικῆς ἐπόψεως ἐκτίθησι πῶς τὸ ἀγαθὸν διήκει ἐν τῇ φύσει, ἐξ ἐναντίας δ' ἐν Φιλήβῳ ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς αὐτοῦ φιλοσοφικῆς ἐπόψεως διατρίβει περὶ τὴν ἐσωτερικὴν παντός ὄντος σύστασιν. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές, ὅτι τὸ ἀπειρον ὡς περιγράφεται ἐν Φιλήβ. 24A προσήκει προφανῶς μόνῳ τῷ γιγνομένῳ κόσμῳ, οὐχὶ δὲ καὶ ταῖς ἰδέαις, ἅρα τελεῖ τὰ τῆς δεξαμενῆς τοῦ Τιμαίου, ἀλλὰ τὸ ἐν 16C τοῦ αὐτοῦ διαλόγου περὶ ἰδεῶν λεγόμενον ὅτι καὶ αὗται ἔχουσι τὸ ἀπειρον⁴, δεικνύει ὅτι πᾶσα σχέσις ἀπειροῦ Φιλήβου καὶ δεξαμενῆς Τιμαίου, ἀνομοίαν καὶ ἐκ διαφοροῦ ἐπόψεως στοιχείων, δὲν εἶνε πάντῃ ὁρθή. Ἐνεκα τοῦ

λόγου τούτου ἤκιστα δυνάμεθα νὰ συναποδεχθῶμεν κατὰ πάντα ὅτι καὶ τὸ ἀπειρον εἶνε ἐν Φιλήβῳ πηγὴ τοῦ κακοῦ. Εἰ καὶ ὁμολογοῦμεν δὴλα ὅτι ὁ Πλάτων φιλοσοφῶν περὶ πηγῆς τοῦ κακοῦ ἐν τῇ τοιαύτῃ περιόδῳ τῆς μαθηματικῆς των ἰδίων ἀρχῶν διαρρυθμίσεως, θὰ ἐτίθετο ταύτην τὸ ἀπειρον, εἰ καὶ ὁμοίως δὲ συναποδεχόμεθα ὅτι σημεῖά τινα, ὅτι τὸ ἀπειρον εἶνε ἡ ἐξῆς τοῦ κακοῦ, δὲν ἐλλείπουσι ἐν Φιλήβῳ καὶ δὴ ἐν 25E ἔνθα περὶ τοῦ πέρας λέγεται ὅτι παύει πρὸς ἄλληλα τὰναντία διαφόρως ἔχοντα¹, ἐν τούτοις ρητῶς δὲν λέγεται τι τοιοῦτον περὶ τοῦ ἀπειροῦ ἐν Φιλήβῳ.

[Ἔπεται συνέχεια]

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΑΡΟΥΤΣΟΣ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ

«Εἰ χρεῖα τοῦ ζέοντος

καὶ ἐν τῇ Προηγιασμένῃ Λειτουργίᾳ»

Ἐνοστιμεύθη δὲ καὶ τὸν σοφὸν καὶ κριτικώτατον Εὐστράτιον Ἀργέντην εἰς τὸ κατὰ ἀξίωμα (ὃν καὶ ὁ σοφώτατος διδάσκαλός μου κύριος Εὐγένιος διέτε τὴν πολυμάρτυρίαν του καὶ ἀκριβῆ κρίσιν τοῦ νοῦ του [ἐπαινεῖ]) οὗτος ὁ σοφὸς Εὐστράτιος ἱμνηθεὺς πῶθεν παρχάγεται τὸ ὄραριον λεγόμενον, λέγει ταῦτα: Τὸ ὄραριον πολλὰ ἄλλοις ἐτυμολόγησαν καὶ Ἕλληνες καὶ Λατίνοι· ἄλλοι ἐκ των οἰατο, ὃ δὴλα δὴ τὸ εὐχεσθαι· ἄλλ' οὐκ ἔστι βίβλος τὸ ὄραριον· ἄλλοι δὲ ἀπὸ τοῦ Ἦορα, ὃ δηλοῖ τὴν ὥραν· ὡρα γὰρ ἡ ὥρα καὶ παρὰ Λατίνοις λέγεται. Συνετέθη δὲ τῇ δόξῃ ταύτῃ καὶ Νικόλαος Βούλγαρις ὁ Κερκυραῖος· ὃ δὲ Βλαστάρης καὶ ὁ Βλαστάρης ἀπὸ τοῦ ὄραρον ὄραριον λέγουσι... Ὁ δὲ Θεσσαλονίκης Συμεὼν ἐσφάλη καὶ ἐν τούτῳ, ὡσπερ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς τοιοῦτοις ἐπληκνήθη. Φησὶ γὰρ, ὄραριον καλεῖσθαι διὰ τὸ ὡραῖζειν τὸν δίκονον. Ἀλλὰ τίς ὁ ὡραῖσμός οὗτος, αὐτός ἂν εἶποι ὁ μακρὸς Συμεὼν.

(Ἔττα ἱμνηθεῖν τὴν παρχαγωγὴν τῆς λέξεως σαφῶς καὶ σοφῶς).

Ἐστὶ δὲ τὸ ὄραριον orarium λέξις λατινικὴ μεταγενεστέρῃ παρχαγωγμένη ἐκ τοῦ os oris τὸ στόμα, καὶ δηλοῖ ὀθόνιον, ἢ μανθῆλιον, δι' οὗ ἐκμάσσεται καὶ σπογγίζεται τὸ στόμα· τούτῃ τὸ μακρὸν τοῦ στόματος, ἢ τῆς μινός ἢ τοῦ προσώπου. Ὁρα καὶ τὰς μακρυαῖς πολλῶν λεγόντων τὸ ὄραριον μανθῆλιον. Τυτὸστῆμαντόν ἐστὶ καὶ τὸ σουδῆριον τῷ

1. Das Probl. der Materie σελ. 195.

2. Φιλ. 15B.

3. Φιλ. 15.AB.

4. Πρβλ. καὶ Zeller 3², 632, 3.

1. Πρβλ. καὶ 26B.

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 78 - 80.

ὄραφω καὶ συνώνυμα. Παράγεται τοῦτο ἀπὸ τοῦ ἰδρώτος, ὃ ἐκμάσσεται ὁ ἰδρῶς τοῦ προσώπου. Πολλὰ λέξεις λατινικαὶ εἰσέφρησαν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ, τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ βασιλείᾳ κ. τ. Ἐπειδὴ γὰρ τὸ πάλαι οἱ δῆκονοι ἐκοινώνουν τοῖς κοσμικοῖς τοῦ θεοῦ πατρῷου, ὑπεκράτουν τὸ ὄραφρον εἰς ἀποσπόγγισιν τῶν χειλέων αὐτῶν, καὶ ἄλλο σχῆμα διάφορον εἶχον τὰ ὄραφρα· ἦδη δὲ τὸ κάλυμμα τοῦ ἀγίου πατρῷου πληροῖ τὴν χρεῖαν ταύτην (ἄχρις ὧδε τὰ τοῦ σοφοῦ Ἀργέντου).

Ὁ αὐτὸς δὲ σοφὸς Ἀργέντης εἰς τὸ κατὰ Ἀζύμων λέγει περὶ τοῦ ζέοντος ἀπλῶς:

Ὁ ἅγιος Γερμανὸς Κωνσταντινουπόλεως ὡς πρὸ τῆς Ζ' οἰκουμένης ἦν Συνόδου ἐν τῇ θεωρίᾳ τῆς ἱερᾶς λειτουργίας γράφει ταῦτα: Κομίζεται ὕδωρ θερμώτατον εἰς μικρὸν λιθιότηριον καὶ κινῶσιν ἐξ αὐτοῦ τὰ προκείμενα τῇ θεῇ Τραπέζῃ, εἶτε κρητῆρες, εἶτε ποτήρια εἶεν, ἕνα ὡσπερ ἐκ ζωσης προήλθε τῆς θείας πλευρᾶς ἀμφοτέρω, θερμότητος πεπληρωμένα, οὕτω δὴ καὶ τὸ ὕδωρ θερμώτατον ἐν τῷ καιρῷ τῆς μεταλήψεως ἐπιβαλλόμενον, τέλειον τὸν τύπον τοῦ μυστηρίου ἀναπληροῖ, τῶν μεταλαμβανόντων τῆς ἡλῆς τοῦ πατρῷου, ὡς αὐτῆς τῆς ζωσπαρόχου πλευρᾶς ψεύδωνται. Ἰδὲ καὶ Ματθαῖον τὸν Βλάσταριν ἐν τῷ Νομοκάνονι, καὶ Θεόδωρον τὸν Βαλααμῶνα ἀποκρίσει ἰη' εἰς τὰς ἐρωτήσεις Μάρκου τοῦ Ἀλεξανδρείας. Φλυαρεῖ ὁ λατινόφωνος Θωμᾶς ὁ Ἀκινάτης κατὰ τοῦ ζέοντος, ὃ τιμὴ ἠκολούθησε καὶ ἡ ἐν Φλωρεντίᾳ φατριὰ τότε καὶ ψευδοσύνοδος, καὶ ἐφλυαρήσεν εἰς τὴν πρὸς τῷ τέλει τῶν συνελεύσεων αὐτῆς κατὰ τοῦτου τοῦ ζέοντος ἄλλ' ἐριμώθη ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Μιτυλήνης προέδρου.

Συμπεραίνεται καλῶς καὶ ἐκ τούτων, ὅτι ἐν πάσῃ μεταλήψει τῶν θεῶν μυστηρίων, ἡ ἐκτελεσθείσης θείας λειτουργίας ἡ ἐκ προηγουμένης, ἂν δὲν ἐμβληθῇ τὸ θερμώτατον ὕδωρ, δὲν πληροῖ τὸν τύπον τοῦ μυστηρίου μεταλαμβανόντων τῶν ἀπάντων τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Χριστοῦ θερμὰ, ὡς ἐξῆλθον τότε ἐκ τῆς ζωσπαρόχου πλευρᾶς τὸ αἷμα καὶ τὸ ὕδωρ. Τὸ γὰρ θερμὸν ὕδωρ ἡ ἀπαξ τότε, καὶ δεύτερον ἦδη ἐμβαλλόμενον, οὔτε σῶμα Χριστοῦ γίνεται οὔτε αἷμα ἀλλὰ τὸν τύπον πληροῖ. Καὶ ἂν που λέγῃ ὁ ἱερός Συμεὼν οὐ χρεῖα τοῦ ζέοντος ἐν τῇ προηγουμένη, ἰδίαν γνώμην λέγει, καὶ οὐκ ἀποδείκνυσσι καὶ εἰς τοῦτο οὐ κατακρίνεται ὅτι καὶ πολλοὶ ἦδη ἅγιοι δοξαζόμενοι εἶπον τινὰ ἀπαράδεκτα ἐν τῇ ἀγίᾳ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ κατὰ πολλοὺς τρόπους κινούμενοι, δι' οὓς περ ὁ αὐτὸς σοφὸς Ἀργέντης ὡς καὶ ἄλλοι καταγράφουσι ταῦτα.

Μόνη ἡ θεία Γραφή ἐστὶν ἀναμάρτητος, καὶ μετὰ ταῦτα αἱ Ζ' οἰκουμένηκαὶ σύνοδοι· οἱ δὲ θεοὶ Πατέρες οὐκ εἰσι τοιοῦτοι, ὅταν κατ' ἰδίαν, καὶ καθ' ἑαυτοὺς λαλοῦσι· πολλὰ γὰρ ἔγραψαν οἱ θεοὶ πατέρες, ἅπερ ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία οὐ δέχεται· ἅπερ ἡ ἀπεριέργως, ἡ ἀγωνιστικῶς, ἡ κατ' ἄνοιαν, ἡ ἀμ-

ριδύλως, ἡ κατ' ἐναντιώσιν, ἡ κατὰ προσπᾶθειαν, ἡ κατὰ πρόληψιν, ἡ κατὰ ἰδίαν μερικὴν αὐτῶν δόξαν, ἡ πρὸ συνοδικῆς ἐξετάσεως κλ. (καὶ ἐν πᾶσι τούτοις φέροι ὁ ρηθεὶς σοφὸς οὗτος Ἀργέντιος καὶ ὀνομαστὶ τοὺς θεοὺς αὐτοὺς Πατέρας, καὶ τὰς ρήσεις αὐτῶν· οὓς ἡ ἀγία Ἐκκλησία θεοῦ καὶ ἀγίους κηρύττει, ὡς μὴ κριθεισῶν καὶ κατακριθεισῶν τῶν γνωμῶν αὐτῶν. Διὰ τὴν δὲ παράδοξον φαίνεται τισὶ ἂν καὶ ἱερός Συμεὼν, ὡς καὶ ἄλλοι, εἶπον τινὰ ἀπερισκέπτως, ἅπερ ἡ Ἐκκλησία οὐ δέχεται; εἶεν.

Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ προκρίσει καὶ φιλομαθείᾳ τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος, ὅθεν καὶ τοιαύτην γνώμην δίδωμι αὐτῇ. Τὸ νομικόν, ὅπερ κατέστρωσα ἀπὸ πολλῶν νομικῶν καὶ Νεαρῶν Βασιλικῶν, διακρίνεται εἰς δύο μέρη τὰ καθολικώτερα· τὸ Ἐκκλησιαστικὸν α' περιέχει τὰ ὅσα ἀνήκουσι τοῖς ἀρχιερεῦσιν εἶδέναι, β' ὅσα τοῖς ἱερεῦσιν, καὶ γ' ὅσα τοῖς κοινοβίοις ἐν ἱερᾷς Μοναῖς· τὸ δεύτερον μέρος περιέχει πάντα τοῦ πολιτικοῦ νόμου εἰς διάφορα κεφάλαια διηρημένον καὶ μεγάλην τὴν εἰδησιν καὶ εὐκολίαν ἔχει ὁ εἰδὼς ταῦτα ἐν πάσις ταῖς κρίσεσι, καὶ παντοῖαις ὑποθέσεσιν· ἐν τέλει ἔχει καὶ τὸ περὶ Συνοδικῶν, καὶ μετὰ ταῦτα Κανόνες συντόμως ἐν τοῖς νομικοῖς πᾶσι, καὶ σαφηνεῖν τινὰν λέξεων νομικῶν· τοῦτο πολλοὶ ἀντέγραψαν, ὡς προέφρημεν, καὶ πάντες μοὶ εὐχαρίστησαν, γράφοντές μοι τινὲς ἀρχιερεῖς, ὅτι ἦδη ἐγνωμεν τὰ τε Ἐκκλησιαστικὰ Κανονικὰ καὶ ἄλλα, καὶ τὰ πολιτικὰ νομικὰ κλ. ναί, ἔχει τὸ ἀντίγραφον τούτου τοῦ Νόμου ὁ ἅγιος Σεργῖος, ἀλλ' ὅπερ εὐρίσκειται παρ' ἐμοὶ ἔλαβεν ὕστερον καὶ ἄλλας προσθήκας, καὶ εἶναι τελειότερον, καὶ ὁ γραμματικὸς μου Γεώργιος τὸ ἔδρασε καὶ βιβλίον γέγονε· καὶ ἂν ἀγαπᾷς, ἱερὸ καὶ φίλατε ἐν πνεύματι ἀδελφεῖ, στέλνει τριάντα γρ. τῷ αὐτῷ Γεωργίῳ (τόσα καὶ παρ' ἄλλων ἔλαβε διὰ τὴν ἀντιγραφὴν καλὴν) καὶ αὐτὸς τὸ ἀντιγράφει, καὶ τὸ δένει, καὶ βιβλίον τέλειον τῇ πέμπεται, καὶ οἶμαι ὅτι πολὺ θέλει εὐχαριστηθῆ, καὶ εἰς πολλὰ θέλει πληροφορηθῆ, γινόμενος εἰδήμων πολλῶν τε ἐκκλησιαστικῶν ἀναγκαίων, πολλῶν τε νομικῶν πολιτικῶν.

Ταῦτα ἐγὼ δι' ἀγάπην τῆς αὐτοχειρῆς ἔγραψα μὴ εὐκαιροῦντος τοῦ γραμματικοῦ μου δι' ἄλλα συνθέματα γραμμάτων, ὅπου νὰ ὑπαγορεύσω αὐτῷ, καὶ σύγγωθι μοι διὰ τὴν πολυλογίαν, προερχομένην ὑπ' ἀδελφικῆς γνησίως ἀγάπης. Εἶπαν τὰ ἱερὰ αὐτῆς ἔτη θεόθεν πλειστευτοῦχῃ.

Τῆς ὑμετέρας ἐλλογιμωτάτης πανιερότητος ὅλων εἰς τοὺς ὀρισμοὺς προθυμότητος, ἐν Χριστῷ ἀδελφός, καὶ δούλος.

Καισαρίας Θεόφιλος.

Τῷ πανιερωτάτῳ καὶ ἐλλογιμωτάτῳ μητροπολίτῃ Πελαγονίας κυρίῳ κυρίῳ Νεκταρίῳ, τῷ σεβαστῷ μοι δεσπότῃ

Εἰς τὰ Μπιτόλια.

Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἄνω ἐπιστολῆς ἐξάγονται τάδε:

A) ὅτι δεόν νά τίθεται ζέον καί ἐν τῇ προηγουμένην λειτουργίᾳ, καί

B) δικτί τοῦτο:

Γ) ὅτι ὁ συγγραφεύς ἐχρημάτισε μαθητῆς τοῦ πολ-
λοῦ Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρου·

Δ) ὅτι φιλοπονώτατος ὢν συνέγραψε τὰ γνωστά
συγγραμματα, περὶ ὧν παραδίδωσιν ἡμῖν αὐτὸς
οὗτος πληροφορίας ὅπως νέας·

E) ὅτι εἶχε στενὴν ἀλληλογραφίαν μεθ' ὅλων τῶν
μητροπολιτῶν καὶ ἐπισκόπων ἰδίως τῆς Μακε-
δονίας, οἵτινες ὡς διδασκαλον ἐτίμων αὐτὸν καὶ
ἐσέβοντο, ὡς ἔστιν εἰκάται καὶ ἐξ ἄλλων ἐπι-
στολῶν ἐγκαιροπαρμένων ἐν τῷ χειρογράφῳ·

ς) ὅτι τῶν πολλῶν ἀντιτύπων τῶν συγγραμμάτων
αὐτοῦ ἀντιγραφεὺς ἦτο ὁ γραμματικὸς αὐτοῦ
Γεώργιος, καὶ ὅτι οὗτος διὰ τὴν ἀντιγραφὴν ἐκά-
στου ἀντιτύπου ἐλάμβανε γρόσια τριάκοντα (= 30 φράγκα σημερινά) καὶ

Z) ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐγράφη μετὰ τὸ 1788, διότι τὸ
ἔτος τοῦτο φέρεται καὶ πρῶτον ἐν τοῖς ἐπισκο-
πικοῖς Καταλόγοις ὡς Πελαγονεῖς ὁ Νεκτάριος
(1788—1803)¹.

Τοσαῦτα σήμερον, σεβασμιώτατε φίλε· ἐκ τῶν
παρ' ἐμοὶ ἀποκειμένων σημειωμάτων ἐν τύποις τε
καὶ ἐν χειρογράφοις οὐδὲν ἐπὶ πλέον δύναμαι νά προσ-
θέσω εἰς τὰ περὶ τοῦ βίου τοῦ ἀνδρός· ἄλλοις ἢ
φροντίς δεδότησω περὶ συμπληρώσεως.

Ἐπιτρέψάτω μοι μόνον ἡ ὑμετέρα πεπνευμένη
κορυφή νά προσθέσῃ πρὸς συμπλήρωσιν ἐν ἐπιστη-
μειώσει καὶ τότε τὸ σημείωμα:

Χειρογράφον χρυτῶν μήκους 0,23×0,16 αὐτῆ
χειρὶ παρὰ τοῦ κλεινοῦ Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρου; γε-
γραμμένον ὑπ' ἄρ. 1171 τῆς ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης
τῆς Ἑλλάδος; ἀποκείμενον ἐκ φύλλων 32 ἐπιγέγρα-
πται «τῷ θεοφιλεστάτῳ, σεβασμιωτάτῳ καὶ ἐλ.λογι-
» μωτάτῳ ἐπισκόπῳ Καμπανίας κυρίῳ μοι κυρίῳ
» Θεοφίλῳ τίνα τὸ πάλαι καὶ νῦν περὶ τῶν πα-
» λιρροῶν φιλοσοφηθέντα ζητήσαντι, ὁ εὐπειθὴς καὶ
» ἀπῆχος υἱὸς ἐν Χριστῷ καὶ δοῦλος Η' ἱερ. Β».

Ἐν ὑποσημειώτῃ τοῦ χειρογράφου τούτου φέ-
ρονται ταῦτα: «Τοῦτὶ τὸ σχεδιάσμα ἐπέμφθη μὲν
» τῷ ζητήσαντι ἐπισκόπῳ Καμπανίας, αἰτηθὲν δ'
» ἔπειτα παρὰ τοῦ πνευματικῆς κυρίου Θεσσαλονί-

» κης¹ ἐστὶν ἐν τῇ αὐτοῦ Παναγιότητι, ὑπ' ἧς αἰτή-
» σαντί μοι ἐδωρήθη τῷ γνησίῳ μαθητῇ τῷ τοῦ οἴ-
» κειοῦ διδασκάλου σοφὸν καὶ τερπνὸν ἰδιόχειρον».

Ἐγράφη ἐν Ξηροκρήνῃ,
τῇ 20 Ἀπριλίου 1897.

Τῆς ὑμετέρας πεπνευμένης Σεβασμιότητος
εὐπειθέστατος ἐν Χριστῷ υἱὸς
καὶ προθυμότητος φίλος

B. A. ΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ

Ο ΧΡΟΝΟΣ ΤΗΣ ΒΑΠΤΙΣΕΩΣ ΤΩΝ ΒΡΕΦΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΑΔΟΧΟΙ ΑΥΤΩΝ

Καταδείχνοντες ἐν προηγουμένῳ ἀρθρίδιῳ ἡμῶν
τὴν ἀπὸ πολλοῦ ἐπικρατήσαν ἀντικανονικὴν συνή-
θειαν, ὅπως ἡ τέλεσις τῶν μυστηρίων τοῦ τε γάμου
καὶ τῆς βαπτίσεως γένηται ἐν τοῖς οἴκοις, προτιθέ-
μεθα σήμερον διὰ τῶν βραχέων τούτων ἐνα συμπλη-
ροῦντες τὰ γραφέντα ψέξωμεν ἄλλην ἀντικανονικὴν
συνήθειαν, ἣτοι τὸν χρόνον τῆς βαπτίσεως τῶν βρε-
φῶν καὶ τὸ ἀκατάλληλον ἐπίτερος τῆς ἐκλογῆς τῶν
ἀναδόχων αὐτῶν. Ἀμφότερα αἱ ἀντικανονικαὶ αὗται
συνήθειαι ἐπικρατοῦσι κατὰ μείζονα μὲν λόγον ἐν
ταῖς πόλεσιν, ἐλάχιστον δὲ ἐν ταῖς κωμοπόλεσι καὶ
χωρίοις τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Θρόνου. Πολλοὶ ἴσως εἶδον
καὶ ἤκουσαν πολλᾶκις ὅτι ἐνίοι γονεῖς τοσαύτην ἀ-
σύγνωστον ὀλιγωρίαν καὶ ἀμέλειαν δεικνύουσι περὶ
τὴν ἐγκαίριον βῆπτισιν τῶν βρεφῶν αὐτῶν, ὥστε ἀνε-
κτὸν εἶνε εἰς αὐτοὺς; νὰ ἐγκαταλείπωσιν αὐτὰ ἀβῆ-
πτιστα μέχρι τοῦ πέμπτου, ἐνάτου, καὶ ἐνίοτε καὶ
δωδεκάτου μηνὸς καὶ ἐπέκεινα. Οἱ τοιοῦτοι γονεῖς
ἀξιώμεμποι καὶ ἀξιώποινα ἀποβάνοντες διὰ τῆς
τοιαύτης ἀστοργίας, ὅς δ' εἶπεν, καὶ ἀντιχριστιανι-
κῆς αὐτῶν πολιτείας, ἥκιστα φαίνεται, ἔχουσιν ὑπ' ὄ-
ψει τὸν σπουδαϊκῆτος κίνδυνον, ὃς ἀπειλεῖ τὸ προσ-
φιλὲς αὐτῶν παιδίον. Τίνων ἕνεκα λόγων οἱ τοιοῦτοι
τοσαύτην ἀμέλειαν καὶ ὀλιγωρίαν ἐπιδεικνύουσιν εἰς
ἐκπλήρωσιν ἐπιβλαστομένου ἱεροῦ καθήκοντος καὶ
τίνων ἕνεκα ἀπορῶν εἰς τοσοῦτον ἀναβλάστου τὴν
βάπτισιν τοῦ νεογνοῦ, ἀδυνατοῦμεν τῇ ἀληθείᾳ νά
ἐνοήσωμεν. Τὸ βρέφος συμπληροῦν τὸ ἔτος ἀρχεται
ἤδη περιπατοῦν, οἱ δὲ γονεῖς γινώσκουσι καλῶς εἰς
ὁπόσους καὶ ὁποίους κινδύνους εἶνε τότε τοῦτο ἐκ-
τεθειμένον. Ἐὰν δὲ οὕτως ἔχον καταληφθῇ ὑπὸ
ἀπερόπου κινδύνου καὶ ἀποθάνῃ ἀβάπτιστος, ὡς
παρὰ πλῆσιν παρὰ δέλιγμα δὲν εἶνε σπάνιον, τίνες
τότε οἱ τὴν βαρεῖν ταύτην εὐθύνην ὑρέζοντες
καὶ οἱ διὰ βίου ἔσθην μὲν τὸν μικρότατον ἔλεγον

1. Ὁρα Σεβ. ἀγιου Ἀλαξίας κ. Ἀνθίμου ἐν «Νεολό-
γοις» ἀρ. 6429 (ἔτ. 1890). Ἐνθα ὁ ἀκούρατος Γέρον ἀπὸ τοῦ
1767 ὡς Πελαγονεῖς; σημεῖοιται μόνον τὸν Παθανάηλ καὶ
εἶτα τὸν Μελέτιον μέχρι τοῦ 1788, ὅτε ὁ Νεκτάριος, καίτοι
μεσοκλύσιν ἕτεροι δύο μητροπολίται; τῷ 1770 ὁ Ἱερεμίας,
τῷ 1771 ὁ Συμεὼν καὶ εἶτα τῷ 1783 ὁ Μελέτιος.

1. Ἡ Θεσσαλονίκης ὁ Ἰάκωβος (1780—1788) τῶς
Ἱερισσαῦ.

τῆς τύψεως τοῦ συνειδότος ἐπὶ τῇ ἀσυγγνώστῳ καὶ ἀξιοποίνῳ ταύτῃ ἀκηδίᾳ ὑποστησόμενοι, ἔθεν δὲ τὴν κατὰ κρίσιν τῶν οἰκίων καὶ λοιπῶν χριστιανῶν ἐρ' ἐκτουτοῦ ἐπισωρεύσαντες, ἕνα δὲ καὶ εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτίμιον ὑποβληθσόμενοι; Βεβλῶ; ἀμέριτον πᾶσαν τοιαύτην εὐθύνην ὑπέχουσιν οἱ ὀλιγοὶ οὗτοι γονεῖς, περὶ ὧν Ἰωάννης ὁ Νηστευτῆς λέγει «παιδίον ἀβαπτίστου ἀποθανόντος τῇ τῶν οἰκίων γονέων ἀμελείᾳ, εἰς τρία ἔτη οἱ γονεῖς τῆς κοινωγίας ἐκβάλλονται, ἔηροσραγοῦντες ἐν αὐτοῖς, καὶ γονάτω κλίσει τὸ θεῖον ἐξελιόμενοι, κλαυθμῶ τε καὶ τῇ κατὰ δύναμιν ἐλεημοσίῃ».

Τὸ ἱερὸν ἔρα καθῆκον τῆς θρησκείας ἡμῶν, ἢ πρὸς τὸ ἀθῶον πλάσμα πραγματικῆ μητρικῆ στοργῆ καὶ ἢ τιμακλή; περὶ τῆς ὑπέξεως αὐτοῦ πρόνοια ἐπιβᾶλλουσι τὴν ἐντό; τοῦ κεκνονισμένου χρόνου βᾶπτισιν τοῦ βρέφους, καὶ οὐχί, ὡς ἦδη ἀξιοκατακρίτως, πέραν καὶ αὐτοῦ τοῦ ἔτους. Τὸν χρόνον τοῦτον Πέτρος ὁ Χαρτοφύλαξ, ὁ περὶ τὰ τέλη τῆς ἐνδεκάτης ἑκατονταετηρίδος ἀκμάσας ὤρισεν ὡς ἐξῆς. Ὑποβληθέντος δηλονότι σὺν ἄλλοις αὐτῷ ἐρώτημα, «εἰς πόσον καιρὸν ὀφείλει βαπτίζεσθαι τὸ παιδίον»; ἀπεκρίνατο: «ἐὰν ῥοσῆ ὄρον οὐκ ἔχει, ἀλλὰ παρατυκὰ βαπτίζεται» εἰ δὲ θριαίνει, εἰς τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας». Ἡ βᾶπτισις λοιπὸν δέον νὰ γίνηται, μὴ ὑπαρχούσης μὲν ἀνάγκης ἐπιτακτικῆς, ἐντό; τοῦ τεσσαρακονθημέρου χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ τέκνου, παρισταμένης δὲ ἀνάγκης, ἀμέσως.

Ἡ αὐτὴ ὡσαύτως ἀξιοκατάκριτος ὀλιγορία ἐπικρατεῖ, ἀλλ' ἰσως ἐξ ἀγνοίας, καὶ περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀναδόχων. Γινώσκουμεν γονεῖς, οἵτινες ἀνεδέξαντο ἀπὸ τοῦ ἀγίου βαπτίσματος τὰ ἔκγονα αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀπαγορεύεται, καθ' ἃ ἀναφέρεται ἐν νεκρᾷ Λέοντος τοῦ Δ' ρητῶς λεγούσῃ «παραγγεῶμεθα περὶ τούτου πᾶσιν ἡμῖν, ἵνα οἱ γονεῖς ἀπέχωνται τοῦ δέχεσθαι ἀπὸ τοῦ ἀγίου βαπτίσματος τὰ ἑαυτῶν ἔκγονα» οὐ γὰρ λείπουσιν ἔτερο ἴδιοι συγγεῖς ἢ καὶ φίλοι, οἱ μὴ κωλυόμενοι τὰ αὐτῶν ἀναδέχεσθαι τέκνα, ὡς εἴρηται ἐκ τοῦ ἀγίου καὶ σωτηριώδους βαπτίσματος».

Τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν τούτων διατάξεων θερμῶς διὰ τῆς ὑπομνήσεως ταύτης συνιστῶντες τῷ φιλευσεθεῖ ὀρθοδόξῳ πληρώματι πεπεισμεθα ὅτι τούτων ἐνθε συμμορφωθήσεται ἐπακριβῶς πρὸς τὰ διατεταγμένα στοιχοῦν τῇ ρήσει τῶν Παρομιμῶν «Γίνου φύλαξ τῶν ἐντολῶν, καὶ φύλαττε τὸν νόμον, μὴ μέταιρε ὄρια αἰώνια, ἃ ἔθεντο οἱ Πατέρες σου».

ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΑΔΗΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΩΝ ΦΙΡΜΑΝΙΩΝ

Συνεχίζομεν ὡδε τὸν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμ. 39 παρελθόντος ἔτους φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καταλόγον τῶν ὑψηλῶν αὐτοκρατορικῶν φερμανίων τῶν πρὸς ἀνέγερσιν Ἐκκλησιῶν καὶ Σχολῶν καὶ ἐν γένει ἀγαθοεργῶν Καθιδρυμῶν ἐκδοθέντων.

		Όνομα	πόλεως ἢ χωρίου
Ἐπαρχία	Φερμάνια		
Ἀδριανουπόλεως	Παρθεναγωγείου	Γιλιδριμ	
»	»	Βουνάργισαρ	
»	Ἀνεγέρσεως κελλίων		
»	Μονῆς Περιστάσεως	Ἐρέκλιτζε	
»	Ἀναρτήσ. κώδωνος	Κιγίκιον	
Σμύρνης	Παρθεναγωγείου	Σμύρνη	
Ἀρχ. Κ]πόλεως	Ἐπισκευῆ Σχολῆς	Σαλατομεθρούκ	
»	Ἀνεγ. κελλ. ἱερέων	Σταυροδρομίου	
»	Ἀναρτήσ. κώδωνος	Ἰψωμθεῖζ	
Θεσσαλονίκης	Ἐκκλησίας	Δρανίστα	
Ρόδου	Παρθεναγωγείου	Χάλλη	
Κιζίκου	Σχολῆς	Μουχάνια	
Καστορίας	Ἐκκλησίας	Νιστράμ	
»	»	Λέξοβον	
»	Ἀναρτήσ. κώδωνος	Κοτσάνιτσα	
Ἐφέσου	Παρθεναγωγείου	Κεμέρ	
»	Ἐκκλησίας	Βρουύλλων	
Φιλadelphείας	Σχολῆς	Σκλιχλοῦ	
Ἰωαννίνων	Ἀναρτήσ. κώδωνος	Μαργολίτσης	
Κασσανδρείας	Ἐκκλησίας	Βάλτου	
Κῶου	»	Ἐμπορειον	
Ρασκοπρεσρένης	Σχολῆς	Σένιτσε	

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Γνωστοποιεῖται τοῖς Ἀρχιερατικῶς ἢ Ἱερατικῶς προϊσταμένοις τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως ὅτι, σφραγῶν τῇ Γ' διατάξει τῆς διπ' ἀριθμὸν Πρωτοκόλλου 404 καὶ ἡμερομηνίας 16 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. γνωστῆς ἐγκυκλίου τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας, τῆς περιχοδοσῆς τὸν καινοσμὸν τῶν Ληξιαρχικῶν Πράξεων, ὀφείλουσιν ἀπαρτε, προσερχόμενοι ἐντό; 15 τὸ πολὺ ἡμερῶν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, προσαραγεῖν εἰς τὸ Ληξιαρχικὸν τῶν Πατριαρχείων Γραφεῖον τὰ στελέχη τῶν ἐκδοθέντων κατὰ τὸ διάστημα τῶν παρελθόντων μηνῶν διπλοτύπων, ἵνα καταχωρισθῶσιν ἐν τῷ ἐπὶ τούτῳ φυλαττομένῳ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Γενικῷ Μητρώῳ.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 8 Μαΐου 1897.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας.

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ο 'Αρχιεπίσκοπος Βασιλείας (πρόεδρος)
Α. Θ. Σανθόπουλος
Γ. Α. Τανακίδης (γραμματεὺς).
'Αλκιβιάδης Μαυράκης (ταμίας)

Ἀρχισυντάκτης
ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅσον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἄργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἄρροται τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου

ΕΤΟΣ ΙΖ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 16 ΜΑ-Ι-ΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 12

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Αἰτία τοῦ κακοῦ κατὰ Πλάτωνα — Κυριακὴ τοῦ Τυφλοῦ — Νεκρολογία — Κοινοποιήσις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Πατριαρχικὴ λειτουργία ἐν Βαλουκλίῳ.—Μετὰ πολλῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐπρεπείας καὶ τάξεως καὶ ἐν μέσῳ πολλοῦ εὐσεβοῦς ἐκκλησιασματος ἐτελέσθη τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ τῆς Σαμαρείτιδος ἐν τῷ ἐν Βαλουκλίῳ ἱερῷ καὶ τῆς Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἡ ὑπὲρ ζώντων τε καὶ πρὸς Κύριον ἐκδημησάντων κτιτόρων, εὐεργετῶν, ἰδρυτῶν, προστατῶν τῶν ἡμετέρων Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων καὶ ὑπὲρ παντὸς τὴν πολυτίμον ἠθικὴν καὶ ὀλικὴν συμβολὴν καταβάλλοντος καὶ καταβάλλοντος καθιερωθεῖσα πατριαρχικὴ λειτουργία. Τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμηνικῷ Πατριάρχῳ Κωνσταντίνῳ τῷ Ε' συνειλιτούργησαν οἱ σεβασμιώτατοι μητροπολίται Νικαίαις, νῦν Ἡρακλείας, Ἰερώνυμος, Δέρκων Καλλίνικος, Τραπεζοῦντος Κωνσταντίνος, Σμύρνης Βασίλειος, Ἀρχιεπίσκοπος Βασιλείας, Λήμνου Ἀθανάσιος, Σισανίου Ἀθανάσιος, Καρπάθου καὶ Κίσσου Σωφρόνιος καὶ Ἐλευθερουπόλεως Διονύσιος καὶ ἱκανὸν ἄλλο πρεσβύτεριον. Ἐν τῷ καὶ παρέστησαν καὶ οἱ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπορείας τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, ἡ Α. Ε. ὁ Ἀλέξανδρος Ζωηρὸς παστῆς, ὁ ἱατρὸς Στεκούλης, ὁ Κωνστ. Βλαστάρης, ὁ Ἰωάννης Χώτζη ἐφέντης, ὁ Βασίλ. Ἐλευθεριάδης, ὁ Ἰωάννης Μαρμπόπουλος καὶ ὁ Γ. Δεστούνης, τὰ μέλη τῶν διαφόρων ἐπικουρικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ οἱ διευθύνται τῶν εὐχῶν ἰδρυμάτων Ἐμμανουὴλ Καββάδας τοῦ Γενικοῦ Γραφείου καὶ Δημ. Εὐελπίδης τοῦ Νοσοκομείου μετὰ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ.

Τῆς ἱερᾶς μυσταγωγίας περατωθείσης ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐξεληθούσα τοῦ ἱεροῦ ναοῦ καὶ ἡμφιεσμένη τὴν πατριαρχικὴν στολὴν ἐψάλεν ἐπὶ τῶν τάφων τῶν αἰδιόμων Πατριαρχῶν τὸ εἰδισμένον τρισάγιον.

Κατόπιν ἀναπαυθεῖσα ἐπὶ μικρὸν ἐν τῷ Ἐπιτροπείῳ τῆς Μονῆς διηυθύνθη μετὰ πάντων τῶν ἀγίων συνοδικῶν ἀρχιερέων εἰς τὰ παρακείμενα Ἐθνικὰ Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα, ἔνθα καὶ παρετέθη πρὸς τὸ γεῦμα.

Κατόπιν ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπισκεψαμένη μετὰ πάσης τῆς συνοδίας τὰς διαφόρους αἰθούσας τῶν ἀσθενῶν καὶ πολλὰς περὶ τῶν ἐν αὐταῖς νοσηλευομένων ζητήσασα σχετικὰς πληροφορίας, λόγους δ' ἄνευ παρμηθητικῶν ἀποτεινῶσα πρὸς τοὺς ἀσθενούντας, διηυθύνθη εἰς τὸ παρακείμενον Ὁρφανοτροφεῖον, ἔνθα μετὰ πολλοῦ τοῦ σεβασμοῦ ἐγένετο δικτὴ ὑπὸ τε τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ καὶ παντὸς τοῦ ὄμιλου τῶν ὄρφανῶν, παρατεταγμένων ἑκατέρωθεν μετὰ δαφνῶν ἐν ταῖς χερσίν. Τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εἰσελθούσης εἰς τὴν αἴθουσαν, δύο τούτων, τὸ μὲν ἐμμέτρως, τὸ δὲ ἐν περὶ λόγῳ, ἐξέφρασαν ἐκ μέρους πάντων τῶν συμμαθητῶν αὐτῶν τὴν θερμὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῶν πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, πρὸς τὴν σεβαστὴν Ἐπορείαν καὶ πρὸς τὸ Γένος ἅπαν ἐπὶ τῇ ἐνδελεχεῖ μεριμνῇ ὑπὲρ αὐτῶν καὶ τοῖς μόχθοις καὶ πόνοις, οὓς ἀείποτε καταβάλλουσι χάριν τῆς ἀνακουρίσεως καὶ βελτιώσεως τοῦ ἐν τῇ κοινῇ μέλλοντος αὐτῶν. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης εὐμενῶς καὶ ἐν συγκινήσει πολλῇ ἀπαντήσασα εἰς τὰς προσφωνήσεις ταύτας ἀπέτεινε σοφῆς προτροπᾶς συστησάμενη αὐτοῖς ἐπιμελεῖσθαι καὶ προσοχὴν ὅπως ἀποδώσιν ἀξιοὺς τῆς περὶ αὐτῶν φιλοστόργου μεριμνῆς τῆς τε Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους καθιστάμενοι τέκνα αὐτῆς ἐνάρετα καὶ εὐσεβεῖ, καὶ χρηστοὶ πολῖται ἐν τῇ κοινῇ. Ἐντεῦθεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ πάσης τῆς συνοδίας αὐτῆς ἐπανεκάμφεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

—*Ἀρχιερατικὰ μεταθέσεις.*—Ἡ ἱερὰ μητρόπολις Ἐφέσου διατέλει, ὡς γνωστὸν, ἐν χρεῖσι ἐνεκα τῆς ἀναρρήσεως τοῦ τέως μητροπολίτου αὐτῆς Κωνσταντίνου εἰς τὸν ἀγιώτατον Ἀποστολικὸν Οἰκουμηνικὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον. Ἐν τῇ τακτικῇ συνοδικῇ συνεδρίῳ τοῦ παρελθόντος Σαββάτου, 10 μεσοῦντος, σκέψως γενομένης περὶ πληρώσεως τῆς μητροπολιτικῆς

ταύτης ἔδρας, ἡ ἀγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος προϋτεινεν ὑποψηφίους τοὺς σεβασμιωτάτους μητροπολίτας Χαλκηδόνος Ἰωακείμ, Ἀμασειᾶς Ἀνθίμου καὶ Πελαγονίας Κοσμά. Κατελθόντων δ' εἶτα τῶν σεβασμιωτάτων ἁγίων συνοδικῶν ἀρχιερέων ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ καὶ τῆς ἱερᾶς τῶν ψήφων τελετῆς, γενομένης, ἐξελέγη μητροπολίτης Ἐρέσου ὁ σεβασμιωτάτος μητροπολίτης τῆς Χαλκηδόνος Ἰωακείμ.

Καὶ τῆς Θεοσώστου δ' ἐπαρχίας Χαλκηδόνος ἀπροστατεύτου διακρινάσης, ἐνεκα τῆς ἀνωτέρω προαγωγῆς τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου αὐτῆς εἰς τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον Ἐρέσου, ἡ ἀγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ προέβη εἰς πλῆρωσιν αὐτῆς. Προταθέντων τοίνυν τριῶν ὑποψηφίων, ἦτοι τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν Ἡρακλείας Γερμανοῦ, Βερροίας Κωνσταντίου καὶ Σερῶν Γρηγορίου καὶ τῆς ἱερᾶς τῶν ψήφων τελετῆς γενομένης ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, ἐξελέγη μητροπολίτης Χαλκηδόνος ὁ σεβασμιωτάτος μητροπολίτης τῆς Ἡρακλείας Γερμανός.

Αὐθμερὸν ἀμρότεροι οἱ σεβασμιωτάτοι μητροπολίται Ἐρέσου καὶ Χαλκηδόνος ὑπέβηλον τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν εὐχριστιανὴν εὐχαριστίαν.

Ἐν τῇ συνοδικῇ δὲ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης Τρίτης, 13 ἰσταμένου, σκέψιμος γενομένης περὶ πληρώσεως τῆς μητροπολιτικῆς ἔδρας τῆς ἐπαρχίας Ἡρακλείας, προὔθησαν ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ ὑποψήφιοι διὰ τὴν ἐπαρχίαν ταύτην οἱ σεβασμιωτάτοι μητροπολίται Νικαίας Ἰερώνυμος, Ἀμασειᾶς Ἀνθίμος καὶ Βερροίας Κωνσταντίος, καὶ τῆς ἱερᾶς τῶν ψήφων τελετῆς γενομένης ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ, ἐξελέγη μητροπολίτης Ἡρακλείας ὁ σεβασμιωτάτος μητροπολίτης τῆς Νικαίας Ἰερώνυμος.

Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν ἡ ἀγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος προέβη ὡπαύτως εἰς πλῆρωσιν τῆς μητροπολιτικῆς ἔδρας τῆς ἐπαρχίας Μιτυλήνης, διατελούσης, ὡς γνωστὸν, ἐν χρεΐκι, ἐνεκα τοῦ θανάτου τοῦ αἰδιμίου μητροπολίτου αὐτῆς Μεθοδίου. Προταθέντων τοίνυν τριῶν ὑποψηφίων, ἦτοι τοῦ θεωριεστάτου χωρεπισκόπου Σταυροδρομίου ἁγίου Χαριουπόλεως Γερμανοῦ καὶ τῶν πανοσιολογιωτάτων ἀρχιμανδριτῶν Κυρίλλου, ἀρχιερατικῆς τῆς Ἱ. Συνόδου, καὶ Γρηγορίου Κωνσταντινίδου, ἱεροκήρυκος τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ τῆς τῶν ψήφων ἱερᾶς τελετῆς γενομένης ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ, ἐξελέγη μητροπολίτης Μιτυλήνης ὁ πανοσιολογιώτατος ἀρχιμανδριτὴς Κύριλλος, τῆς ἀρχιερατικῆς τῆς ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου καὶ Τοποτηρητῆς τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας.

Αὐθμερὸν ὁ σεβασμιωτάτος μητροπολίτης Ἡρακλείας Ἰερώνυμος καὶ ὁ θεωριεστάτος ἐψηφισμένος Μιτυλήνης Κύριλλος ὑπέβηλον τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν εὐχριστιανὴν εὐχαριστίαν.

Ὁ ἦδη εἰς τὸ ὕψηλόν τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξιωμα προαγόμενος ἐψηφισμένος Μιτυλήνης Κύριλλος ἐκ Σιωνίας καταγόμενος μετὰ τὴν ἐν τῇ γενεθλίῳ πα-

τρίδι ἀποπεράτωσιν τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων εἰσήχθη εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ Ἱ. Θεολογικὴν Σχολὴν καὶ ἠκροάσατο πᾶσαν τὴν σειρὰν τῶν θεολογικῶν μαθημάτων ἀριστεύων. Ἀποφοιτήσας ταύτης τῷ 1889 προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Πατριαρχείων ὡς ὑπογραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ γραμματεὺς τῆς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Κεντρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Μετὰ τριετῆ δὲ καὶ ἐπέκεινα εὐδόκιμον ἐκπλήρωσιν ὑπ' αὐτοῦ τῶν καθηκόντων τούτων, πατριαρχεύοντος τοῦ πρώην Κωνσταντινουπόλεως Νεοφύτου τοῦ Η', προαχθεὶς εἰς ἀρχιερατικὰ ἐξηκολούθησε μετ' ἀρσιώσεως καὶ ζήλου ἐκπληρῶν καὶ ταῦτα, ὅποτε πρὸ τριμήνου περίπου ἀνετέθησαν αὐτῷ προσωρινῶς καὶ τὰ καθήκοντα τῆς Μεγάλης Πρωτοσυγκελλίας.

Ἡ εἰς ἀρχιερέα χειροτονία αὐτοῦ γενήσεται μεθαύριον Κυριακῇ ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ, ἱερουργούντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μετὰ πάσης τῆς ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου.

—Μεγάλη Πρωτοσυγκελλία.—Τοῦ τῆς Τοποτηρητοῦ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας καὶ ἀρχιερατικῆς τῆς Ἱ. Συνόδου Κυρίλλου προαχθέντος εἰς τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον Μιτυλήνης, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης διώρισε Μέγαν Πρωτοσύγκελλον τὸν πανοσιολογιώτατον τῆς Ἀρχιδιάκονον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἐρέσου Χρυσόστομον.

Τὸν διορισμὸν τοῦτον ἡ Α. Θ. Παναγιώτης ἀνεκοινώσατο χθὲς τῇ ἀγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ συνεδριζούσῃ.

Ὁ νέος Μέγας Πρωτοσύγκελλος ὁρμάξει ἐκ Τριγλίας. Μετὰ τὴν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ ἀποπεράτωσιν τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων, τῇ εὐφῶ προστασίᾳ καὶ πατρικῇ κηδεμονίᾳ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινίου, εἰσήχθη εἰς τὴν κατὰ Χάλκην ἱερὰν Θεολογικὴν Σχολὴν, εἰς ἣν ἐπὶ τετραετίαν τακτικῶς φοιτήσας καὶ μετὰ ζηλωτῆς φερεπονίας καὶ φιλομαθείας τὴν τειρὰν τῶν θεολογικῶν σπουδῶν αὐτοῦ διακούσας ἀποφοιτήσας τῷ 1891 κρατιστεύσας. Ἄμα τῇ ἀποφοιτήσει αὐτοῦ μετέβη παρὰ τῷ σεπτῷ κηδεμόνι αὐτοῦ, μητροπολίτῃ Μιτυλήνης διατελοῦντι, καὶ διέμεινε παρ' αὐτῷ ὡς ἀρχιδιάκονος ἐπὶ διετίαν. Τοῦ πεπνυμένου δὲ προστάτου αὐτοῦ μετακτεθέντος εἶτα εἰς τὴν θεόσωστον ἐπαρχίαν Ἐρέσου, ὁ Χρυσόστομος ἠκολούθησεν αὐτῷ καὶ ἐπὶ τετραετίαν ὑπῆρέτησεν ὡς ἀρχιδιάκονος μετὰ πολλῆς ἀρσιώσεως καὶ ζήλου, ὅσθεν ἦδη πρόαγεται εἰς τὴν θέσιν ταύτην.

Ὁ νέος Μέγας Πρωτοσύγκελλος πεπρωτισμένος διὰ πολλῶν φυσικῶν καὶ ἐπικτητῶν προσόντων καὶ μέγιστα δι' ἀδόλου καὶ εἰλικρινοῦς ἀγάπης τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν πραγμάτων καὶ διὰ σθεναρᾶς βελήσεως πρὸς ἐπιτέλειαν τῶν ἑαυτοῦ καθηκόντων ἀναμφισβόλων θὰ διαπρέψῃ ἐν τῇ θέσει αὐτοῦ, ἐπισπώμενος οὕτω τὸν δίκαιον ἔπαινον παντὸς εὐγνώμονος κριτοῦ τῆς ἐν τῷ κοινῷ ἔργασίας.

Ἡ εἰς πρεσβύτερον χειροτονία αὐτοῦ γενήσεται τῇ μεθαύριον Κυριακῇ, μεθ' ἧς προχειρισθήσεται εἰς ἀρχιμανδρίτην.

— *Διορισμὸς ἀρχιεραγματέως Συνόδου.* — Κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίαν τῆς ἱερᾶς Συνόδου διωρίσθη ἀρχιεραγματεὺς τῆς ἱερᾶς Συνόδου ὁ τέως ὑπογραμματεὺς αὐτῆς καὶ ἐπὶ τρίμηνον περίπου χρέη ἀρχιεραγματέως εὐδοκίμως ἐκπληρώσας ἱερολογιώτατος Φώτιος. Ἡ εἰς πρεσβύτερον χειροτονία τοῦ νέου ἀρχιεραγματέως γενήσεται λίαν προσεχῶς.

— *Ἀπελίσκεισις.* — Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐν συνοδίᾳ τῆς ἐφορείας τῆς ἐν Χάλκῃ ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἧτοι τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν Δέρκων Καλλινίκου, προέδρου, Ἀγχιάλου Βασιλείου, Ταμίου, Σισανίου Ἀθανασίου, Καρπάθου καὶ Κάσσου Σωφρονίου μελῶν αὐτῆς, ἔτι δὲ τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν Τραπεζούντας Κωνσταντίνου καὶ Ἐλευθεροπόλεως Διονυσίου ἐπιβὰς τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ λίαν πρωτὶ ἰδιαιτέρας ἀτμακᾶτου, προφρονῶς τεθείσης εἰς διάθεσιν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ φιλογενεστάτου ὁμογενοῦς τραπέζιτου Παύλου Σκυλίτη Στεφάνοβικ, κατηυθύνθη εἰς Χαλκηδόναν, καὶ παραλαβὼν ἐντεῦθεν καὶ τὴν Α. Σ. τὸν μητροπολίτην Ἐρέσου Ἰωακείμ μετέβη εἰς Χάλκην. Ἀφοῦ δὲ ἐπισκέψατο τὴν τε Θεολογικὴν καὶ τὴν Ἐμπορικὴν Σχολὴν καὶ ἐφ' ἱκανὸν περὶ τὴν εἰς τὰς παραδόσεις τῶν μαθημάτων καὶ ἐκ τοῦ σύγγεγυς ἐζήτησε τὴν κατάστασιν ἀμφοτέρων τῶν Σχολῶν, μετέβη κατόπιν καὶ ἀντεπισκέψατο τὴν Α. Μακαριότητα τὸν αὐτόθι ἐφησυχάζοντα πατριάρχην πρῶην Ἱεροσολύμων Νικόδημον, πρὸ ᾧ καὶ ἐγευμάτισε μετὰ πάσης τῆς συνοδίας αὐτοῦ. Τῇ ἑσπέρῃ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπαπέμψεν εἰς Φανάριον.

— *Ἐπετηρὶς στέψεως τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Τσάρου.* — Ἀγομένης προχθῆς τῆς ἐπετηρὶδος τῆς ἱερᾶς στέψεως τῆς Α. Α. Μ. τοῦ αυτοκράτορος πσῶν τῶν Ρωσιῶν Νικολάου τοῦ Β', ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης διεβίβασε τὰς ἐπὶ τούτῃ εὐχὰς καὶ εὐλογίας αὐτοῦ τῇ Α. Ε. τῷ ἐν Βαθυρρύακι παραθερίζοντι πρεσβευτῇ τῆς Ρωσίας Α. Νελίδωφ διὰ τοῦ θεωριλεστάτου ἐψηφισμένου Μιτυλήνης Κυρίλλου καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Α' Πατριαρχικοῦ Γραφείου Ἰωάννου Δ. Τανταλίδου.

— *Γενέθλια Ἀράσης Βικτωρίας.* — Τῆς Α. Α. Μ. τῆς Ἀνάσης τῆς Ἀγγλίας Βικτωρίας ἀγοῦσης τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ τὴν ἐπέτειον τῶν γενεθλίων αὐτῆς ἑορτῆν, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης διεβίβασε τὰς εὐχεταιρίας αὐτοῦ προσήσεις τῇ Α. Ε. τῷ ἐνταῦθα πρεσβευτῇ τῆς Ἀγγλίας σὺν Φιλίππῳ Κάπρρ διὰ τοῦ Τοποτηρητοῦ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας πανοσιολογιώτατου ἀρχιμανδρίτου Κυρίλλου, ἀρχιεραγματέως τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ ἀξιοτίμου Ἰωάννου Δ. Τανταλίδου, διευθυντοῦ τοῦ Α' Πατριαρχικοῦ Γραφείου.

— *Ἐπέτειος ἀναρρήσεως τοῦ βασιλέως Καρό-*

λου. Τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῆς Ρουμανίας Καρόλου τοῦ Α' ἀγοντος τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ, 10 μεσοῦντος, τὴν ἐπετηρὶδα τῆς εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον ἀναρρήσεως αὐτοῦ, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης διεβίβασε τὰς ἐπὶ τούτῃ συγχαρητηρίας αὐτοῦ εὐχὰς διὰ τοῦ Τοποτηρητοῦ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἀρχιμανδρίτου Κυρίλλου, ἀρχιεραγματέως τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Α' Πατριαρχικοῦ Γραφείου Ἰωάννου Δ. Τανταλίδου.

— *Ἐπέτειος ὀνόματος.* — Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ, μνήμῃ τοῦ ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Γερμανοῦ, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως ἦγε τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτῆν ἡ Α. Σεβασμιότης ὁ μητροπολίτης Χαλκηδόνος Γερμανός. Ἐπὶ τούτῃ τὴν Α. Σεβασμιότητα ἐπισκέψαντο ἐν Φαναρίῳ οἱ σεβασμιώτατοι ἀγιοὶ συνοδικοὶ, ἡ πατριαρχικὴ ὑπαλληλία καὶ πλείστοι ἄλλοι ἔγγραφοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ φίλοι.

Τῇ Α. Σεβασμιότητι διεβιβάσθησαν πλείστα συγχαρητήρια τηλεγραφήματα καὶ ἐκ τῆς ἐπαρχίας αὐτῆς.

Ἐσαύτως ἦγε τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτῆν καὶ ἡ Α. Πανοσιολογιότης ὁ ἀρχιμανδρίτης Γερμανός Γρηγοράς, Διευθυντῆς τῆς ἐν Χάλκῃ ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς, ὃν ὡσαύτως ἐπισκέψαντο πολλοὶ κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ φίλοι.

— *Ἐποσκέψεισις.* — Τῇ Κυριακῇ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπισκέψατο μετὰ τοῦ σεβασμιωτάτου ἀγίου Δέρκων Καλλινίκου τὴν Α. Σ. τὸν μητροπολίτην Χαλκηδόνος Γερμανόν.

Προχθῆς δὲ ἐν συνοδίᾳ τοῦ αὐτοῦ τὸν ἐν Χαλκηδόνι παραθερίζοντα φιλογενεστάτον ὁμογενῆ καὶ ἐθνικὸν εὐεργέτην Παῦλον Σκυλίτην Στεφάνοβικ καὶ τὴν Α. Σ. τὸν ἐν τῇ ἱερᾷ Μητροπόλει Χαλκηδόνος διαμένοντα εἰσέτι μητροπολίτην Ἐρέσου Ἰωακείμ, πρὸ ᾧ καὶ ἐγευμάτισεν.

Χθῆς δὲ ἐν συνοδίᾳ τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Σισανίου Ἀθανασίου τὴν Α. Σ. τὸν μητροπολίτην Ἡρακλείας Ἰερώνυμον.

— *Ἀφιξις.* — Χθῆς ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσαν ὁ ἐκ τῶν ἀπτι κληθέντων νέων συνοδικῶν μελῶν σεβασμιωτάτος μητροπολίτης Προικονήσου Βενέδικτος, ὃς καὶ κατευθυνθεὶς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην.

Ἡ Α. Σεβασμιότης ἀντικαθίστηται ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ τὸν σεβασμιωτάτον μητροπολίτην Καρπάθου καὶ Κάσσου Σωφρόνιον.

— *Ἐπιτροπὴ τοῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ.* — Ἡ ἐξ ὀφφικίου ὑπὸ τοῦ πατριάρχου πρῶην Κωνσταντινουπόλεως διωρισμένη ἐπιτροπὴ τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ καὶ τοῦ ἱεροῦ Ἀγιάσματος τῶν Βλαχερνῶν ὑπέβαλε πρὸ τίνος τὴν παρὰ τῆσιν αὐτῆς. Ἄλλ' ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κωνσταντίνος λαμβάνων ὑπ' ὄψει τὴν ἀξίειαν μέρμικαν, ἣν ἐπεδειξάντο τὰ ἀποτελοῦντα αὐτὴν μέλη ὑπὲρ τῆς ὅσον ἐνεσσι τακτικωτέρως διαρρυθμίσεως τῶν οικονομικῶν ἀμφοτέ-

ρων τῶν εὐχῶν τούτων καθιδρυμάτων, διὰ νέων πατριάρχικων πιττακίων διώρισεν αὐτὴν καὶ αὐτὴς ἀποτελουμένην ἐκ τῶν ἀξιοτάτων Ἀβραάμ Βαπορίδου ἐφέντη, Ἀλεξάνδρου Μαλατοπούλου, Ὀδυσσεὺς Παντζίδου, Α. Καλλιφρονος, Νικολάου Τσούλκα, Ι. Χατζηιωάννου, Εὐστρ. Χ' Ἀποστολοῦ καὶ τοῦ νεωστὶ διορισθέντος Ἰωάννου Χ' Βασιλείου Οἰκονομίδου.

ΑΙΤΙΑ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ*

Ἐξ ἐναγκάσις ἐρωτῶντος τοῦ Σωκράτους εἰ ἡ ἀηδορὴ καὶ λύπη πέρασ ἐχέτωρ ἢ τῶν τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥττωρ δεχομένων ἐστὶν ὁ Φίλητος ἀποκρίνεται «ὡρ τὸ μᾶλλον οὐ γὰρ ἡδονὴ πᾶν ἀγαθὸν ἦν, εἰ μὴ ἄπειρον ἐτύχαιρε πεφυκὸς καὶ πληθεὶ καὶ τῷ μᾶλλον¹. Ὁ δὲ Σωκράτης ἀντιπαρρητρῶν ἐτι οὕτω αὐτῷ ἂν λύπη πᾶν κακόν», ἀποφαίνεται μὲν ἐτι ἡ τοῦ ἀπείρου φύσις ἤμιστα παρέχει τι ἀγαθὸν ταῖς ἡδοναῖς, προστίθησι δ' ὅμως ἐτι ἀηδορὴ καὶ λύπη καθάπερ ψύχει καὶ θάλλει καὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις τοτὲ μὲν ἀσπαστέον αὐτά, τοτὲ δὲ οὐκ ἀσπαστέον, ὡς ἀγαθὰ μὲν οὐκ ὄντα, ἐνίοτε δὲ καὶ ἔνια δεχόμενα τὴν τῶν ἀγαθῶν ἐστὶν ὅτε οὐσίαν². Ὁμοίως δὲ προκειμένου περὶ φύσεως τοῦ φυσικοῦ κακοῦ ἀρκεῖται λέγων «λυομένης ἀρμονίας (πέρατος καὶ ἀπείρου) . . . λύσειν τῆς φύσεως καὶ γένεσιν ἀληθδόνων . . . πάλιν δ' ἀρμολογούμενης . . . ἡδονὴν γίνεσθαι³, ἥτις προϋποτίθησιν ἀπλῶς τὴν ὑπαρξίν τοῦ κακοῦ οὐδὲν λέγων ρητῶς ἂν ἐκ τοῦ ἀπείρου μόνου ἢ ἐκ τῆς συμμίξεως αὐτοῦ μετὰ τοῦ πέρατος ἀπορρέωσι τὰ κακά. Ἄλλ' ἂν κατὰ ταῦτα μετὰ θετικότητος δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, ἐτι ὁ Πλάτων αὐτὸς ἀπερήνατο τὸ ἀπείρον πηγῆν τοῦ κακοῦ, ἥμιστα ὅμως τιθέμενοι τοῦτο ὡς ἀναγκαῖον πόρισμα παρεισάγομέν τι ἀσυμπίθαστον εἰς τὴν Πλατωνικὴν φιλοσοφίαν εἰς τὴν ἠθικὴν τοῦ ἀπείρου ἀνάγκωσιν ὑπέλειπετο ἐν καὶ μόνον βῆμα, ἀφ' οὗ δὲ κατ' Ἀριστοτέλη θέμα τῆς προπορικῆς τοῦ Πλάτωνος διδασκαλίας ὑπῆρξεν ἡ ταυτότης τοῦ ἐνὸς μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ⁴, οὐδαμῶς ἀδικούμεν τὸν φιλόσοφον ἐξάγοντες τὴν φυσικὴν ἀκολουθίαν καὶ λέγοντες μετὰ τοῦ Ἀριστοτέλους⁵

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 82 - 85.

1. 27E.

2. 32D.

3. Φιλ. 31D.

4. Περ' Ἀριστοξένω Ἀρμ. II, 30.

5. Μετρ. Γ, 6, 988x 14.

«τὴν τοῦ εὐ καὶ τοῦ κακοῦ αἰτίαν τοῖς στοιχείοις ἀπέδωκεν (ὁ Πλάτων) ἑκατέρωις ἑκατέρωι». Εἰς δὲ τὴν τοιαύτην τῶν ἀρχῶν ἠθικὴν ἐκφορὰν ἐχώρησε μᾶλλον καὶ ἡ Ἀκαδημία ἐν μέρει, ἰδίᾳ δὲ ὁ Σενοκράτης ὁ δύο στοιχεῖα τὸ ἐν καὶ τὴν ἀέναον ἔβλην ὑποθέμενος εἶνε πιθανῶς ὁ πρῶτος ὁ ταυτίσας τὸ κακὸν μετὰ τῆς ὕλης¹. Λέγομεν ἐν μέρει διότι ὁ Σπεύσιππος, ἔνθεν μὲν ἀπιδὼν εἰς τὴν σταθερὰν πρόσοδον τῆς φύσεως, χωρούσης ἐκ τῶν ἀτελεστέρων εἰς τὰ τελειότερα, ἔνθεν δὲ ἐκδεγόμενος τὸ ἐν κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Συριανοῦ² ὡς πέρατος καὶ ἀπείρου δημιουργόν, ἐδογματίσσε ἐτι ἀγαθὸν καὶ κακὸν εἶνε οὐχὶ ἀρχαί, ἀλλ' ὑστερογενῆ, διότι ἡ ταυτότης τοῦ ἐνὸς μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ ἢ ἀ συνεπῆγε βεβαίως τὴν ἐκδοχὴν τοῦ ἀγαθοῦ ὡς ἐμμέσου πηγῆς τοῦ κακοῦ, ἀφ' οὗ ἡ πληθὺς, ἡ μήτρα τοῦ κακοῦ, παράγεται ἐκ τοῦ ἐνὸς ἀγαθοῦ³.

Ἄλλ' ἐκ τῆς ἀποδείξεως ταύτης τοῦ ἀπείρου ὡς μήτρας τοῦ κακοῦ, λέγομεν συγκεκριαλιούντες τὴν ὄλην ἡμῶν περὶ τῆς ἔδρας τοῦ κακοῦ ἔκθεσιν, ὅπως καὶ ἐκ τῆς ἐκδοχῆς ἀνάγκης καὶ εἰμαρμένης ἐνοικουσίας ἐν τῇ ὕλει, ἥμιστα βεβαίως αἰτιολογεῖται ἡ σύστασις τοῦ κακοῦ, πράγματι δὲ μένει ἄνευ ἀπαντήσεως ἢ προτελεῖσα ἐρώτησις, πόθεν τὸ ἐν τῇ ὕλει κακοποιῶν στοιχεῖον. Τόσον δὲ μόνον δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ἐτι ὁ Πλάτων ἀπορῶν, ὅπως παραμυθῆσθαι ἄλλως τὸ ἐν τῷ κόσμῳ κακόν, ἐξεῦρε πρόχειρον καταφύγιον τὴν Δουραχίαν ὑπέθεσεν τῆς ὁποίας κατοχυρούμενος προέβλεπε τὴν ἀντίθεσιν ἰδεώδους κόσμου καὶ ἀλόγου ὕλης, πέρατος καὶ ἀπείρου, ἐνὸς καὶ πολλῶν, ὡς τὸν ἐκ μηχανῆς Θεὸν ὁ Εὐριπίδης, πρὸς δικαιολογίαν τοῦ κακοῦ, διὰ δὲ τῆς μηχανῆς ταύτης ἂν δὲν λύη, κόπτει τοῦλάχιστον τὸν Γόρδιον τοῦτον δεσμόν. Ἐν τούτοις πολλοὶ τῶν κριτικῶν, ὡς εἶπομεν, εὐρίσκοντες ἀφόρητον τὴν ἀποδοχὴν παρὰ Πλάτωνι ὕλης κακοποιῶν, ἐνεῖδον ἐν τῇ εἰμαρμένῃ τοῦ Πολιτικοῦ καὶ τῇ ἀνάγκῃ τοῦ Τιμαίου τὴν ἐν Νόμοις κακὴν ἕνυχίν, ὑπέλαβον δὲ ταύτην ὡς τὴν πραγματικὴν ἀπόπειραν⁴ τοῦ Πλάτωνος ὅπως ἐξηγήσθαι πῶς ποτε ἡ ὕλη εἶνε τοῦ κακοῦ ὑποβολεῖς. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἄλλως ἢ περὶ κακῆς ψυχῆς αὕτη περικοπή ἀπέβη σημεῖον ἀντιλεγόμενον πολυειδῶς καὶ πά-

1. Baumker D. Probl. der Materie 205.

2. Hermann, Geschichte der Platon.Philos' 690 Anmerk' 644.

3. Ἀριστ. Μετρ. XIV, 4, 1091b, 30. XV, 5 ἐν ἀρχῇ.

4. Οὕτω καὶ ὁ Heinze Xenokr. 25 ἐξ.

λαι και νυν κριθεῖσα, φέρε ἰδωμεν λεπτομερῶς τί διδάσκει ἐν αὐτῇ ὁ Πλάτων¹.

Ἐν τῷ δεκάτῳ βιβλίῳ τῶν Νόμων ὁ Πλάτων, εἰς ἀπόδειξιν ὅτι ὑπάρχουσι θεοί, παρεκβαίνει εἰς μακρὰν περὶ ψυχῆς θεωρίαν, καθ' ὅσον μάλιστα, ὡς λέγει, ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἀθεῖας συνέχεται προφανῶς μετὰ τῶν συνεχῶν δοξῶν ὅτι οὐδεμία μὲν ἄλλη ἢ μηχανικὴ κίνησις κρατεῖ ἐν τῇ φύσει, τὰ δὲ οὐράνια σώματα εἶνε ἄψυχοι ὄγκοι φύσει καὶ οὐ τέχνη κινούμενοι. Οὕτω δὲ διελὼν τὰς ἐν τῇ φύσει κινήσεις ἐκ διαφόρων ἐπόψεων εἰς δέκα, συμφώνως πρὸς τὴν Πυθαγόρειαν ἱερότητα τοῦ ἀριθμοῦ τούτου, κατὰ λόγον τῆς ἀρχῆς τῆς κινήσεως κατατέμνει πάσας ταύτας εἰς δύο, τὴν δεκάτην καὶ ἐνάτην, εἰς κινήσεις δηλαδὴ φερούσας ἐν ἐκνυκτικῇ τὴν αἰτίαν τῆς κινήσεως καὶ εἰς κινήσεις ἑτεραρχικάς, αἵτινες προκαλοῦνται ὑπὸ τῶν αὐταρχικῶν κινήσεων, ἡ δὲ τοιαύτη αὐτῶν κίνησις διαδοῖεται μηχανικῶς καὶ εἰς ἄλλα σώματα. Ὅτι ἐν τῷ παντὶ ὑπάρχει αὐταρχικὴ κίνησις εἶνε καὶ οὐλοθεν, λέγει, φανερόν, διότι οὐ μόνον ἂν τὸ πᾶν κινῆται ἀδιαιλείτως, ἀνάγκη νὰ ὑποτεθῇ πρώτης κινήσεως, καὶ τοιαύτη εἶνε ἡ «μεταβολὴ τῆς αὐτῆς αὐτὴν κινήσεως»², ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι τὰ πάντα ἴστανται, ἡ κίνησις, ἥτις δύναται νὰ κινήσῃ ταῦτα, εἶνε φυσικῶς ἡ ἰκανὴ αὐτὴν διήσου κινήσῃ. Ἀλλὰ μὴν πᾶσα μὲν κίνησις εἶνε ζωῆ, ὅπου δὲ ζωῆ, ἐκεῖ καὶ ψυχὴ κατὰ τὸν θεμελιώδη ὀρισμόν, καθ' ὃν ψυχὴ καλεῖται «ἡ δυναμένη αὐτὴ αὐτὴν κινεῖν κίνησις»³. Ἄρα ψυχὴ εἶνε αἱ πρώτη κίνησις τῶν ὄντων καὶ γεγονότων καὶ ἐσομένων καὶ πάντων αὐτῶν ἐναντιῶν τούτοις, ἐπειδὴ ἀνεφάνη μεταβολῆς τε καὶ κινήσεως ἀπάσης αἰτία ἄπασιν»⁴, ἐξ ἐναντίας δὲ ἡ ἑτεραρχικὴ κίνησις «ἡ δὲ ἑτερον ἐν ἄλλῳ γιγνομένη» εἶνε ἡ κίνησις τῶν φύσει ἄψυχων σωμάτων. Ἐκ τούτου δ' ἐπεταί φυσικῶς, ὅτι ἡ μὲν ψυχὴ εἶνε προτέρα καὶ πρεσβυτέρα τοῦ σώματος, τὸ δὲ σῶμα ἀεύτε-

ρον καὶ ὑστερον» καὶ ὑπὸ τῆς ψυχῆς ἀρχόμενον, πάντα δὲ τὰ ψυχικὰ φαινόμενα αἱ τε δοξαὶ καὶ οἱ λογισμοί, οἱ τρόποι, τὰ ἤθη καὶ αἱ βουλήσεις¹ εἶνε πρότερα τοῦ μήκους καὶ πλάτους καὶ βάρους τῶν σωμάτων, ἐνὶ λόγῳ ὅτι ἡ ψυχὴ ὡς τῶν πάντων αἰτία εἶνε ἡ αἰτία τῶν τε ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν καὶ κλήων καὶ αἰσχρῶν, δικαίως τε καὶ ἀδίκων καὶ πάντων τῶν ἐναντιῶν»². Ἐπειδὴ δὲ ἡ ψυχὴ κατὰ τὸν λόγον τούτον εἶνε ἡ τὸν οὐρανὸν διοικοῦσα, ψυχὴ δὲ ὑπάρχουσι ἐνδεχομένως μὲν πολλαί, πάντως ὅμως δύο, ἡ εὐεργέτις τὰ κατὰ δημιουργοῦσα, καὶ ἡ κακὴ τῶν ἐναντιῶν ὑποβολεύς³ ἐρωτᾶται ἥδη ἂν ἡ τὸ πᾶν διοικοῦσα ψυχὴ εἶνε τοῦ ἀγαθοῦ, ἢ τοῦ πονηροῦ κόμματος. Ἐπειδὴ δὲ τῆς μὲν ἀγαθῆς ψυχῆς ἀπαρχινώριτον τεκμήριον εἶνε ὁ τοῦς ἦτοι ἡ στερεὰ καὶ κανονικὴ κίνησις κατὰ ταῦτα περὶ τὰ αὐτὰ καὶ πρὸς τὰ αὐτὰ, τῆς δὲ κακῆς ἡ ἄνοια, ἥτις ἡ ἀτακτος καὶ ἀτακτος κίνησις, τὸ ζήτημα μεταπίπτει φυσικῶς εἰς τόδε, ποία κίνησις κρατεῖ ἐν τῷ παντὶ. Ἀλλὰ μὴν ἡ μὲν περιφορὰ τοῦ οὐρανοῦ εἶνε τι κατὰ κόσμον καὶ ἀπαραγλίτω; χωρῶν, ὡς πᾶς τις καὶ βλέπει καὶ ὁμολογεῖ ἄρα καὶ ἡ τὰ πάντα κοσμοῦσα καὶ ἐπιμελουμένη ψυχὴ εἶνε ἡ ἀρίστη ψυχὴ, εἴτε μιὰ εἴτε πλείους ὑπάρχουσι τοιαῦται⁴. Οὕτως ἐν ὀλίγοις ἔχει ἡ περὶ κακῆς ψυχῆς σκοπεῖν ὅτι βλέπει ὁ ἀναγνώστης, ἡ πέτρα τοῦ σκανδάλου εἶνε ὄχι τόσον ἡ ἀζώωτος, ὅτι καὶ τῶν κακῶν αἰτία εἶνε ἡ ψυχὴ, ἢν δυσχερῶς μὲν, ἀλλ' ὅπως δὴποτε δύναται τις νὰ συμβιβασθῇ πρὸς τὰς ἄλλας τοῦ Πλάτωνος δοξάς, ὅσον ἡ διάκρισις κακῆς καὶ ἀγαθῆς ψυχῆς. Ἐφάνη δὲ ἡ διάκρισις αὐτὴ πᾶσι τοῖς κριτικοῖς τοσοῦτω μᾶλλον περὶ ἀδόξου καὶ ἀπροσδόκητος, ὅσω ἐνθὲν μὲν ἀντίκειται ἄρδην πρὸς τὴν φύσιν τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας ἀνετεχομένης τῆς ἰδέας, ὅτι ἡ ψυχὴ μόνον τάξιν καὶ κόσμον δημιουργεῖ, ἐνθὲν δὲ φαίνεται ἀπάξουσα τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ ὄξουσα τῶν ἀντιθέσεων τῶν

1. Λέγομεν τί διδάσκει ὁ Πλάτων διότι εἰ καὶ πολλὰ ὄντων διηγήθησαν ἀμφιβολία κατὰ τῆς γνησιότητος τῶν Νόμων, ἐν τούτοις πάντες τῶν κριτικῶν οἱ λόγοι ἀναφερόμενοι περὶ πράγματι ἀβέβαια καὶ ἀσταθμῆτα, τὴν ἔλλειψιν δηλαδὴ ἐν τούτοις τῆς περὶ ἰδεῶν διδασκαλίας, τὴν διαφορὰν τῆς γλώσσης καὶ τὰ τοιαῦτα, οὐδ' αὖτως πείθουσιν ἡμᾶς, ὅτι ἐσφαλμένως ἡ ἀρχαία περὶ ἀδόξου ἀπέδωκε τὸ ἔργον τῷ Πλάτῳ.

2. 895A.

3. 896A.

4. 896AB.

1. 896C.

2. 896C.

3. Τὸ ἐν Ἐπινομ. 988D «διὸ καὶ νῦν ἡμῶν ἀξιούτων ψυχῆς ὅσης αἰτίας τοῦ οὐλοῦ καὶ πάντων μὲν τῶν ἀγαθῶν ὄντων τοιοῦτων τῶν δ' αὖ φιλοφρον τοιοῦτων ἄλλων, τῆς μὲν φορᾶς πάσης καὶ κινήσεως ψυχῆς αἰτίας εἶναι τῆς δ' ἐπὶ τὰγαθὸν φορᾶν καὶ κίνησιν τῆς ἀρίστης ψυχῆς εἶναι τῆς δ' ἐπὶ τοῦναντίον ἐναντίας, νεκρικῆσαι δεῖ καὶ νεκῶν τὰ ἀγαθὰ τὰ μὴ τοιαῦτα» προϋποτίθηται προδήλως τὸ χωρίον τῶν Νόμων.

4. 897C—8C.

βασιλείων τοῦ φωτός καὶ τοῦ σκότους τῆς Ἀνατολῆς. Πρόδηλος λοιπὸν ὡς ἐκ τούτου ὁ ἀγὼν τῶν κριτικῶν, ὧν οἱ μὲν ζητοῦσι νὰ ἀπομακρύνωσιν ὅλως τὸ κακοζήλον τοῦτο δόγμα ἀπὸ τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας, καὶ τοιοῦτοι εἶνε οἱ περὶ τὸν Διλτέυον καὶ Βοίκιον, ἐξ ἐναντίας δὲ οἱ περὶ τὸν Πλούταρχον καὶ τὸν Τσελλερὸν ἀποδεχόμενοι τὴν κακὴν ψυχὴν ὡς πραγματικὸν διδάγμα τοῦ Πλάτωνος, παραμυθούσιν αὐτὴν πολυειδῶς καὶ κατὰ διάφορον ἑκάτεροι τρόπον. Ἀμφοτέρας ταύτας τὰς γωνίας ἀνακρίνομεν συντόμως ἐν τοῖς ἐξῆς.

Ἐκ τῶν πρώτων οἱ περὶ τὸν Διλτέυον¹ οὔτε ἀναμφισβήτητα καὶ ἀποδεκτὰ ἀποφαίνονται, ἢ δὲ κατ' αὐτοὺς ἐρμηνεῖα τῆς περικοπῆς εἶνε ὅλως ἐξεζητημένον καὶ ἀύστατον. Κατ' αὐτοὺς δὲ ἄρα δὴ ἐνταῦθα πρόκειται μόνον περὶ ἀνθρωπίνης ψυχῆς καὶ ἀνθρωπίνου κακοῦ. Ἐπειδὴ δέ, λέγουσιν, ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἔχη δύο ψυχάς, κακὴν καὶ ἀγαθὴν, ἀνάγκη νὰ προσωποποιῆται ἐνταῦθα ἡ τοῦ αἰσθητικοῦ τῆς ψυχῆς εἶδος· κατὰ τοῦ λογιστικοῦ διαμάχη, ἥτις προδήλως οὐδέποτε δύναται νὰ μετενεχθῆ καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ κόσμου ψυχῆς, οὔσης ἀμάμου καὶ εὐκοσμίας δημιουργοῦ. Ἄλλ' ὅτι ταῦτα εἶνε παρεκδοχὴ τοῦ κειμένου, ἀντὶ παντός ἄλλου δεικνύουσι τὰ ἐν 897 B—D, ἐν οἷς ἐρωτᾶται ποία ψυχὴ κρατεῖ τοῦ παντός, ἢ δὲ ἐρώτησις αὕτη θὰ ἦτο ὅ τι ἀποκον, ἂν ὁ Πλάτων ἐπέσβευσεν ὅ τι καὶ οἱ σοφοὶ οὗτοι, ὅτι ὅτλα δὴ ἀγαθὴ καὶ κακὴ ψυχὴ μόνον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπάρχουσιν. Ἀρ' ἐτέρου δὲ οἱ περὶ τὸν Βοίκιον² ἀξιοῦσιν ὅτι τὸ περὶ δύο ψυχῶν δόγμα τίθεται μόνον ὡς τις βασιανιστέα πρότασις, ἥτις αἴρεται διὰ τῶν περαιτέρω λεγομένων ἀποδεικνυομένου ὅτι ἡ ἀρίστη ψυχὴ περιέρχεται τὸ πᾶν. Ἄλλως δέ, λέγει ὁ Βοίκιος, τὸ ζήτημα τοῦτο εἶνε ὅλως σχολαστικόν, διότι τὸ κακόν, ἀνήκον εἰς τὸν αἰσθητὸν κόσμον, εἶνέ τι κατὰ τὰς πλατωνικὰς ἀρχὰς μὴ ὄν. Καὶ ὅτι μὲν τὸ περὶ διττοῦς ψυχῆς δόγμα ὑποτίθεται, τοῦτο εἶνε προφανές, διότι προκειμένου, ἂν μία ἢ πλείους ψυχὰι ὑπάρχωσι, ὁ Ἀθηναῖος ἀποκρίνεται ἀπ. λέγουσιν... οὐοῖν μὲν γέ που ἔλαττον μηδὲν τιθώμεν τῆς τε ἐνεργητικῆς καὶ τῆς τὰν ἀντία δυναμικῆς ἐξερράττεσθαι³. Ὅτι ὅμως καὶ αἴρεται ἐφεξῆς, εἶνε ἀρδὴν ἐτραλμένον, διότι, ἐὰν πράγματι ὁ Πλάτων ἦρε τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν, ὄφειλε καὶ νὰ

εἴπῃ τοῦτο ρητῶς, ἀποδεικνύων ὅτι ὡς ἐκ τῆς κανονικῆς καὶ ἀρμονικῆς κινήσεως τοῦ οὐρανοῦ ὑπάρχει μόνη ἡ ἀγαθὴ ψυχὴ, δὲν ὑπάρχει δὲ ἡ κακὴ, διότι μόνον διὰ τοῦ ἀποδεικτικοῦ τούτου τρόπου αἴρεται τὸ ἐν μέρος τῆς ὑποθέσεως, καὶ μένει ἔγκυρον τὸ ἕτερον κατὰ τοὺς κανόνες τῆς λογικῆς. Ὡς ὅμως ἔχει τὸ κείμενον, ὁ Πλάτων ἀποδεικνύει οὐχὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἡ κακὴ ψυχὴ, ἢν ἐξ ἐναντίας προϋποτίθῃσιν ὑπάρχουσαν, ἀλλ' ὅτι ἐκ τῶν δύο ψυχῶν ἐγκρατῆς καὶ ὑπερισχύουσα ἐν τῷ παντὶ εἶνε ἡ ἀγαθὴ, ὑπενουομένου βεβαίως, ὅτι ἡ κακὴ ὄρα ἐν τοῖς ἐπι μέρους. Περὶ δὲ τῆς ἐκδοχῆς τοῦ κακοῦ ὡς μὴ ὄντος παραπέμποντες εἰς ἕτα εἰπομεν ἐν τῷ πρώτῳ τμήματι¹ ἐξελέγχοντες τὸ ὅλως ἀστήρικτον τῆς ἐπωνυμίας ταύτης, παρατηροῦμεν ἐνταῦθα μετὰ τοῦ Τσελλέρου² ὅτι, ἂν ὁ Πλάτων ἐφρόνει περὶ κακοῦ ὅ τι ἀξιοῖ ὁ Βοίκιος, ἦτο περιττόν νὰ δαπανᾶται ἐνταῦθα εἰς ἀναγωγὴν τῶν τελείων κινήσεων εἰς λογικὰς καὶ τῶν ἀτελῶν εἰς ἀλόγους, ὅπως ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ ἀρίστη ψυχὴ περιέρχεται τὸν οὐρανόν, ἀρ' οὐ εἰς τοῦτο ἦρκε ἀπλούστατα ἡ παρατήρησις, ὅτι ἡ περιέρχουσα ψυχὴ εἶνε ἀγαθὴ, διότι ἡ κακὴ δὲν ὑπάρχει. Ἄλλὰ τὸ θέμα τοῦτο εἶνε ἀνάξιον πάτης περικιτέρω συζητήσεως, ἔθεν καὶ καιρὸς νὰ ἴδωμεν τί λέγουσιν οἱ τῆς ἀντιθέτου χορείας κριτικοί.

Ἐκ τούτων οἱ μὲν περὶ τὸν Πλούταρχον³ ἐμβλέποντες τὸ δόγμα τοῦτο καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τοῦ Πλάτωνος ἔργοις, ἀποφαίνονται ὅτι, ἀρ' οὐ οὔτε ὁ ἀγαθὸς Θεὸς εἶνε αἴτιος τοῦ κακοῦ, οὔτε ἡ ὕλη δύναται νὰ ἦ τοιαύτη, οὔτα ἀδρανὴς καὶ ἀψυχος, ἀρχὴ δὲ τῆς κινήσεως εἶνε κατὰ Πλάτωνος ἡ ψυχὴ, ἀνάγκη ἐμφύχου τινός ἀρχῆς ὑποβαλλούσης τὴν ὁμολογουμένην ἐν τῇ φύσει ἀτάξιον, ὅπως τὴν τάξιν ἡ λογικὴ ψυχὴ. Τοιαύτη δὲ ἐμφυχος ἀρχὴ εἶνε ἡ εἰμαρμένη τοῦ Πολιτικοῦ καὶ ἡ ἀνάγκη τοῦ Τιμαίου, ἐν δὲ τοῖς Νόμοις ἡ αἴνου κακὴ ψυχὴ αὕτη. Ἡ δὲ σχέσις τῆς ψυχῆς ταύτης πρὸς τὴν λογικὴν ψυχὴν εἶνε, οἷα καὶ ἡ τοῦ Ὀργυγίου χάους πρὸς τὸν ἔπειτα κόσμον, καθίσταται δηλὰ δὴ καὶ αὕτη λογικὴ μεταλαμβάνουσα νοῦ πρὸς τῆς λογικῆς ψυχῆς. Ἐξ ἐναντίας δὲ οἱ περὶ τὸν Τσελλερὸν φρονοῦσιν, ὅτι τὸ δόγμα τοῦτο ἀντίκειται μὲν πρὸς τὰς ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις διαλόγοις Πλατωνικὰς δόξας, εἶνε ὅμως φυσικὸς καρπὸς τῆς καθόλου θεωρίας τῶν Νόμων. Ἀρ' οὐ ἀπαξ, λέγει ὁ Τσελλερὸς τί-

1. Zell. II³, 829, 1.

2. Heidelb. Stud. III, 23. Πρὸς καὶ Ritter Goett. Anzeiger 1840, 177 Suckow Form der Platonisch. Schrift. 139 Ἐξ. Zeller II³, 829, 1.

3. 896 E.

1. Τὸ κακόν πρὸς Πλάτωνι σελ. 17—18.

2. Platon. Stud. 43.

3. Περὶ τῆς ἐν Τιμ. ψυχῆς. 5. Stallbaum Plat. op. X. a, CAVIII ἐξ. Martin, Etudes I, 355. 369. Ueberweg Rhein. Mus. IX, 76. 79.

Θεταί η ψυχή αίτια καλών και κακών, γέμει δὲ κατὰ τοὺς Νόμους ἀτελείας ὁ πᾶς οὐρανός¹, ἡ δὲ ψυχή μόνον τῶν τελειῶν εἶνε δημιουργός, τὸ βῆμα εἰς παραδοχὴν αὐτοτελοῦς τοῦ κακοῦ ἀρχῆς εἶνε φυσικὸν καὶ οὐδὲν τὸ παράλογον ἔχον, ἀν μὴ ἀντέφασκε πρὸς τὰς προτέρους τοῦ Πλάτωνος δοξασ².

[Ἔπεται συνέχεια]

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΑΡΟΥΤΣΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ

Ἑρμηνεῖα τῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς.

«Ὅστε οὗτος ἤμαρτεν, οὕτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ· ἀλλ' ἵνα γανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ».

Πολλὰ καὶ σωτηριώδη μαθήματα ἔχει ἡ τῆ μεθ' ἑαυτὸν Κυριακῆ ἀναγνωσθησομένη εὐαγγελικὴ περικοπή· ἐκ τῶν πολλῶν δὲ ἡμεῖς ἀναπτύσσομεν συντόμως μόνον τὸ προτεθέν ἐδάφριον.

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἰδόντες τὸν τυφλὸν τοῦτον, ὃς ἦν τοιοῦτος ἐκ γενετῆς, ἠρώτησαν τὸν θεῖον αὐτῶν διδάσκαλον «τίς ἤμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ». Ἄλλ' ἵνα προβάλωσιν οὗτοι εἰς τὸν θεῖον διδάσκαλον τοικύτην εὐθύς ἐν ἀρχῇ ἐρώτησιν, ὑπεμφαίνει ὅτι ἐκ τῆς εἰς ταύτην ἀπαντήσεως αὐτοῦ ἐξήστων τὴν λύσιν ἀπορίας τινὸς αὐτῶν· φαίνεται δὲ ὅτι τοικύτη ἀπορία ἐπεκράτει τότε παρὰ πολλοῖς ὡς καὶ σήμερον. Ἡ ἀπορία αὕτη προοικυπτεν ἐκ τῆς φράσεως «οἱ πατέρες ἔβρανον ἕμωκα καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἡμῶν δίκασαν» τουτέστι οἱ γονεῖς τοῦ τυφλοῦ ἤμαρτον καὶ οὗτος τιμωρεῖται ἡδὴ ἕνεκα τῶν ἀμαρτιῶν τῶν γονέων αὐτοῦ. Ἄλλ' ἡ αὕτη ἀπορία δὲν ἐπικρατεῖ καὶ παρὰ τισὶ χριστιανοῖς τῶν χρόνων ἡμῶν εἰσέτι ὅτι δηλονότι καὶ ἀμαρτίαι τῶν γονέων παιδεύουσι τὰ τέκνα; Οὐχ ἤττον ἡ ἀπορία αὕτη ταλαιπωρεῖ μόνον τὸν νοῦν τοῦ χριστιανοῦ ἐκείνου, ὅστις δὲν γινώσκει καλῶς τὸ πνεῦμα τῶν ἁγίων Γραφῶν· διότι βεβαίως πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἀμαρτήσῃ τις ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρὸς αὐτοῦ εὐρισκόμενος εἰσέτι, καὶ πῶς πάλιν ἡ ἀπειρος δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ ἠθέλην ἐπιτρέψῃ ἵνα τιμωρῆται ἄλλος ἀθῶος ἀντὶ τοῦ διαπραχθέντος τὸ κακόν.

Καὶ δὴ καὶ γονεῖς τινες δισχυρίζονται σήμερον λέγοντες ὅτι ἀδικὸν ἐστὶν ἵνα τιμωρῶνται τὰ τέκνα χάριν τῶν ἀμαρτανόντων γονέων καὶ ὅτι δίκαιον ἐστὶν ὅπως μόνου οἱ ἀμαρτανόντες γονεῖς ὑρίστανται

τὰ ἐπικλουθήματα καὶ τὰς ποινὰς τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν, οὐχὶ δὲ τὰ ἀθῶα καὶ ταλαιπωρὰ αὐτῶν τέκνα. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς λύει τὴν ἀπορίαν ταύτην λέγων οὕτε οὗτος ἤμαρτεν, οὕτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ· ἀλλ' ἵνα γανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. Καὶ βεβαίως πῶς εἶναι ποτε δυνατόν νὰ ἀνεχθῇ ὁ πανάγαθος Θεὸς ὥστε τὰ ἀμαρτήματα τοῦ ἐνός νὰ ἐπιβρῶνῃσι τὸν ἄλλον, ἔστω καὶ ἐὰν ἡ μεταξὺ τῶν δύο τούτων προσώπων σχέσις ἦθελεν εἶσθαι σχέσις γονέων καὶ τέκνων. Οὐδὲν τούτου ἀδικώτερον! Ἐκαστος ἐν τῇ αὐτεξουσιότητι αὐτοῦ, τῇ χορηγομένῃ αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Ὑψίστου, εἶνε υπεύθυνος διὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ διαπραχθησόμενα κακὰ ἐν τῷ παρόντι κόσμῳ καὶ κατ' ἀκολουθίαν μόνος οὗτος ὑπέχει πᾶσαν εὐθύνην καὶ τιμωρίαν, καθ' ἃ ἐν τῷ Ἰεζεκιήλ λέγεται οὐκ ἀποθαροῦνται πατέρες ὑπὲρ τέκνων, καὶ οἱ υἱοὶ οὐκ ἀποθαροῦνται ὑπὲρ τῶν πατέρων· ἕκαστος ἐν τῇ εαυτοῦ ἀμαρτίᾳ ἀποθαρεῖται.

Ἡ φράσις ἔρχεται ἀμαρτίαι γονέων παιδεύουσι τέκνα· δὲν πρέπει καὶ πρὸς ἡμῖν, ὡς πολλοὶ δοξάζουσι, νὰ ἑρμηνεύηται ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν, ὅτι δηλονότι αἱ ἀμαρτίαι τῶν γονέων πράγματι παιδεύουσι τὰ τέκνα ἀτομικῶς, ἀλλ' ὅτι τὰ πλημμελήματα καὶ αἱ ἀμαρτίαι τῶν γονέων ἐπιδρῶσι καὶ θὰ ἐπιδρῶσιν ἐπὶ τῆς ἐν τῷ βίῳ καταστάσεως τῶν τέκνων γενικῶς, οὐχὶ ὁμῶς καὶ ἀτομικῶς. Πατήρ, ἐπὶ παραδείγματι, κτησάμενος μεγάλην περιουσίαν διὰ ἀδικῶν καὶ παντοίων ἄλλων ἀθεμιτῶν μέσων κατέλειπεν αὐτὴν εἰς τὰ τέκνα αὐτοῦ. Ἀλλὰ μετ' οὗ πολὺν χρόνον ἀπὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ πᾶσα ἡ περιουσία αὐτῆ ἀπόλλυται καὶ ἐξαφνίζεταί. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν τιμωροῦνται ταῦτα, ὡς θὰ ἐφρονοῦμεν, διὰ τὰς ἀμαρτίας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀλλὰ διότι, κατὰ τὸ ἀψευδέστατον τῆς ἀγίας Γραφῆς λόγιον «τὸ ἄδικον οὐκ εὐλογεῖται», ἀνάγκη νὰ λάβῃ πέραις ἡ ἀμαρτία καὶ μὴ δικαιοσύνη τὸ κακόν, καὶ διότι «πᾶσα παράβασις καὶ παρακοή ἔλαβεν ἕνδικον μισθαποδοσίαν». Οὕτω βεβαίως τὰ ἀμαρτήματα τοῦ πατρὸς παιδεύουσι τὰ τέκνα. Ἄλλ' ἡ τιμωρία αὕτη κείται πόρρω αὐτοῦ τοῦ ἀτόμου τοῦ τέκνου. Διὰ τὸν ἀκύλαστον καὶ ἀσμενον βίον, ὃν διήγαγε τυχὸν ὁ πατήρ, τὸ τέκνον οὐδεμίαν ὑπέχει εὐθύνην· τὸ τέκνον θὰ εὐθύνηται μόνον διὰ τὸν ἴδιον αὐτοῦ ἀτομικὸν βίον ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Ὑπάρχουσι ἀναμνηρίτως καὶ περιπτώσεις τινεῖς πλημμελημάτων καὶ ἀμαρτημάτων γονέων ἐπιδρῶσαι καὶ ἐπ' αὐτῆς ἔτι, κατὰ τὸ φανόμενον, ἀτομικότητος τοῦ τέκνου, ἀλλ' αἱ τοικύται ἐπιδράσεις ἀποτελοῦσι καὶ αὐθις τὴν ἄμεσον τιμωρίαν τῶν γονέων, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν τέκνων. Οἱ γονεῖς, οἷς ὁ Θεὸς δωρεῖται τὰ τέκνα, ὡς πολῦτιμον δῶρον, ὀφείλουσιν ἀντὶ πάσης θυσίας αὐτῶν νὰ συνεργῶσιν εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν διὰπλασιν αὐτῶν, νὰ ἐπαγρυπνοῦσιν ἐπὶ τῆς ἀνατροφῆς αὐτῶν, ἔχοντας ὑπ' ὄψει ὅτι ὁ Θεὸς ἐνεπιστεύσατο αὐτοῖς ὄντα κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν αὐτοῦ πλασθέντα, καὶ ὅτι ἡμέραν τινὰ θ' ἀ-

1. 906A.

2. Phil. der Gr. II^a, 973, 4.

πικτήση παρὰ τῶν γονέων λόγον τῆς διαχειρίσεως τῆς τοικυῆς πολυτέλειᾳ παρακταθήκης. Ἐάν ὅμως οὗτοι ἀσεβοῦντες πρὸς τὴν ἀνταθεμένην αὐτοῖς ἐντολήν ὀλιγορήσωσι τῆς μορφώσεως, καὶ ἐγκαταλίπωσι τὸ δῶρον τοῦτο ἐν βοθῶνι κακίας καὶ ἀνηθικότητος, βεβαίως ἔσονται ὑπόλογοι ἐνώπιον τοῦ Πλάστου.

Ἄρα κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς ἁγίας Γραφῆς ἕκαστος ἄνθρωπος εἶνε ὑπεθνός μόνον διὰ τὰς ἰδίας αὐτοῦ πράξεις. Ὁ σύνδεσμος δὲ ἵνα ἐν τῇ φράσει αἴνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῶν δὲν σημαίνει τὸν σκοπὸν, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα. Διότι δὲν δύναμει βεβαίως ἐν βοθῶνι κακίας καὶ ἀνηθικότητος οὗτος ἐγενήθη τοιοῦτος διὰ τὰ φανερωθῶσι τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῶν καὶ μήπως καὶ ἄνευ τῆς τιμωρίας τοῦ τυφλοῦ τούτου δὲν ἦν δυνατόν νὰ φανερωθῶσι τὰ ἔργα καὶ ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ; Ἐπρεπε νὰ ἀδικηθῇ ὁ ἄνθρωπος οὗτος, διὰ τὰ φανερωθῇ τὸ μεγαλεῖον καὶ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ; Βεβαίως ὄχι. Ὑσάτως καὶ παρὰ τῷ Προφητᾶνακτι *«ὡσὶ μόνῳ ἤμαρτον καὶ τὸ ποτηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα, ὅπως ἂν δικαιωθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε»* τὸ ὅπως δὲν εἶνε δηλωτικὸν τοῦ σκοποῦ, ἀλλὰ τοῦ ἀποτελέσματος; ἤμαρτε δηλονότι ὁ Δαυὶδ, οὐχὶ ἵνα δικαιωθῇ ὁ Θεός, ἀλλ' ἰδικιωθῆ ὁ Θεός; ἐπειδὴ ἤμαρτεν ὁ Δαυὶδ.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Εὐσεβὲς καὶ φιλόστοργος τῆς Ἐκκλησίας τέκνον, χρηστός καὶ καλοκἀγαθὸς πολίτης, ὁ **Ἀλέξανδρος Γεωργιάδης**, μετέστη τῶν τῆδε τῆ παρελθούσης Δευτέρᾳ. Ὁ ἀείμνηστος ἀνὴρ τύπος χρηστοῦ, φιλοπόνου καὶ δραστηρίου ἐμπόρου γενόμενος κατώρθωσε διὰ τῆς αὐτηγεῖς οἰκονομίας νὰ ἀποκτήσῃ ἱκανὴν περιουσίαν. ἔχων ὅμως ὑπ' ὄψιν εἰς πέρ τις καὶ ἄλλος τὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου πρὸς τὸν Τιμόθεον παργγελίαν «*τοῖς πλουσίοις τοῖς ἐν τῷ νῦν αἰῶνι παράγγελλε μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἠλικίεσαι ἐπὶ πλοῦτον ἀηλιότητι, ἀλλ' ἐν τῷ Θεῷ τῷ ζῶντι, τῷ παρέχοντι ἡμῖν πλουσίως πάντα εἰς ἀπόλαυσιν, ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἐργοῖς ἀγαθοῖς, ἐνμεταδότους εἶναι, κοινωνικοῦς, ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμελίον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπιλάβωται τῆς αἰωνίου ζωῆς»* ἀπέφυγεν ἐν τῷ βίῳ πᾶσαν ματαιόφροναν καὶ πολυδᾶπνον δίξιαν ζῶν εὐμετάδοτος καὶ ἀπερίττως, ἀγαθοεργῶν δὲ καὶ εὐμετάδοτος ὢν ἀνεκούριζε πολλὰς ἐνδεεῖς καὶ ἀπόρους οἰκογενείας. Μαρτύριον δὲ τρανὸν τῶν ἐναρέτων καὶ φιλανθρωπῶν αἰσθημάτων αὐτοῦ, ἅμα δὲ ἀπύγχαγμα ἀλόμου καὶ ἀνεπιδείκτου φιλογενείας, ἀποτελεῖ ἡ δικθῆκη αὐτοῦ, καθ' ἣν εἰς διάφορα ἐκκλησιαστικὰ καὶ παιδευτικὰ καθιδρύματα κληροδοτεῖ διάφορα οὐκ εὐκαταφρόνητα χρηματικὰ ποσά.

Ὁ ὑπεθνός Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κωνσταντίνου τιμῶν τὴν μνήμην τοῦ εὐσεβοῦς καὶ φιλογενεοῦ ἀνδρὸς μετέβη τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ εἰς Σταυροδρόμιον μετὰ πάσης τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου καὶ προσέτη τῆς ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῶν Εἰσοδίων τῆς Παναγίας νεκροσίου ἀκολουθίας. Τὴν κηδεῖαν τοῦ μεταστάτου, καθ' ἣν ἀπὸ τῆς οἰκίας μέχρι τοῦ ναοῦ προεξῆρχεν ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Σμύρνης Βασίλειος μετὰ τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν Γρεβενῶν Δωροθέου, Ἐλευθερουπόλεως Διονυσίου καὶ τοῦ θεοφιλεστάτου χωρεπισκόπου ἁγίου Χαριουπόλεως Γερμανοῦ καὶ ἀπαντος τοῦ πρεσβυτερίου τοῦ Πατριρχικοῦ ναοῦ, γενομένην μετὰ πάσης ἐκκλησιαστικῆς μεγαλοπρεπειᾶς καὶ τάξεως, περηκολούθησε πολὺς ἐκλεκτὸς κόσμος ἐκ τραπεζιτῶν, ἐμπόρων, ἐπιστημόνων καὶ ἄλλων ἐγκρίτων λογίων καὶ ἀντιπροσώπων τῶν εὐεργετηθέντων ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου καθιδρυμάτων.

Λόγον ἐπικήδειον ἐξεφώνησεν ὁ τακτικὸς ἱεροκῆρυξ Σταυροδρόμιου πανοσιολογιώτατος ἀρχιμανδρίτης Καλλίνικος Δελικιάνης, πατριρχικὸς ἐπίτοπος τῶν Σχολῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, δεύτως ἐξάρας τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν ἀκριβῆ φιλογενεῖαν τοῦ μεταστάτου.

Αἰωνία ἡ μνήμη τοῦ ἀοιδίου Ἀλεξάνδρου Γεωργιάδου.

Γνωστοποιεῖται τοῖς φιλομοῖσις συνδρομηταῖς τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον **Ἡ σύγχρονος ἱεραρχία τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας** ἡμετέρου συγγράμματος ὅτι, ὡς ἐκ τῆς μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Α' Τόμου μακρῶς ἐπέξεργασίας τῆς βλῆς τοῦ Β' Τόμου ὑπερανεξηθέντος τοῦ πρὸς δημοσιεῖσιν κειμένου, ἐνεκρίθη ἵνα διαιρεθῇ ἡ ταυτὴν καταρτισθεῖσα πρὸς ἐκτίπωσιν βλῆ εἰς δύο εἰς τόμους, ὧν ὁ μὲν *λίαν* προσεχῶς ἐκδιδομένου Β', ἰσομεγέθης ὧν πρὸς τὸν ἐκδοθέντα Α', περιέχει τὰ κατὰ τὴν ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν λοιπῶν τριῶν πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς, ὁ δὲ Γ' ἐκ χιλίων διακοσίων σελίδων ἀποτελούμενος περιλαμβάνει τὰ κατὰ τὴν ἱεραρχίαν τῆς αὐτοκεφάλου Κεπρῶν καὶ τῶν ρεσπαγῶν Ἐκκλησιῶν Ἑλλάδος, Ρωσίας, Σερβίας, Ρουμανίας, Κάρλοβιτς, Μαυροβουνίου κ.λπ. Οἱ ἐγγραφεῖς συνδρομηταὶ οὐ καὶ προπληρώσαντες τὴν ἡμίσειαν *λίαν* Τουρκίας, τμήμα τοῦ Α' Τόμου, λαμβάνουσιν ἤδη δωρεὰν τὸν κατὰ τὸν προσεχῆ Ἰουλίου μῆνα ὑπὸ τὰ πιστήγια τιθέμενον Β' Τόμον. Τῆς συνδρομῆς δὲ τοῦ συγγράμματος ἀρχήθη ὀρθοθεῖσης προπληρωτέας, τὸ τοῦ Γ' Τόμου τμήμα, ὁμοίως εἰς ἡμίσειαν *λίαν* Τουρκίας, καταβάλλεται ὑπὸ τῶν συνδρομητῶν μετὰ τὴν ἔκδοσιν καὶ διακομῆν τοῦ Β' Τόμου.

Ἐν Φωνάρῳ, τῇ 1 Μαρτίου 1897.

Γ. Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Βασιλείου (πρόεδρος)
Α. Θ. Σανθόπουλος
Ἰ. Α. Τανταλιδης (γραμματεὺς).
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης (ταμίας)

Ἀρχισυντάκτης
ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΑΔΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ἄλλο τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκῳ χρυσῷ 25
ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου

ΕΤΟΣ ΙΖ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 23 ΜΑ-ΙΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 13

Τοῖς συνδρομηταῖς τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Παρακαλοῦνται οἱ ἐκ τῶν συνδρομητῶν τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» συνδρομὰς παρελθόντων ἐτῶν καθυστεροῦντες ὅπως ἐπισπεύσωσι τὴν ἀπότισιν αὐτῶν, ἅτε τῶν ὀφειλῶν τοῦ φύλλου δαπανῶν μὴ ἐπιτρεποσῶν τὴν ἐπ' ἀόριστον καθυστέρησιν αὐτῶν.

Ὡσαύτως παρακαλοῦνται ὅπως ἐπισπεύσωσι τὴν ἀπότισιν τῶν ὀφειλῶν αὐτῶν καὶ οἱ εἰς τὸ Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον ὀφειλοῦντες.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἡ ἐπέτειος ἐορτὴ τοῦ ὀνόματος τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινου τοῦ Ε'. — Αἰτίαι τοῦ κακοῦ κατὰ Πλάτων — Ἐπιτρέπεται τοῖς λαϊκοῖς τὸ εἰσερχεσθαι εἰς τὸ ἱερὸν Βῆμα;

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Χειροτονίαι. — Μετ' ἐπιβαλλούσης ἐκκλησιαστικῆς εὐπρεπείας καὶ τάξεως καὶ ἐν συρροῇ πολλοῦ εὐσεβοῦς ἐκκλησιαστικῆς ἐτελέσθη τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ, καθ' ἃ προηγγεῖλαμεν, ἡ εἰς ἀρχιερέα μὲν χειροτονία τοῦ θεοφιλεστάτου ἐψηφισμένου Μιτυληνῆς Κυρίλλου, εἰς ἱερέα δὲ τοῦ ἱερολογιωτάτου ἀρχιδιακόνου Χρυσόστομου, ἄρτι προαχθέντος εἰς τὸ ἄξιωμα τοῦ Μεγάλου Πρωτοσυγκέλλου. Τὴν θείαν καὶ ἱερὰν μυσταγωγίαν ἐτέλεσεν ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης συλλειτουργοῦντων αὐτῷ τῶν σεβασμιωτάτων ἁγίων συνοδικῶν ἀρχιερέων Ἐρέσου Ἰωακείμ, Ἡρακλείας Ἱερωνύμου, Τραπεζούντος Κωνσταντίου, Σμύρνης Βασιλείου, Ἀγγιᾶλου Βασιλείου, Δήμου Ἀθανασίου, Σισανίου Ἀθανασίου, Προικοννήσου Βενεδίκτου καὶ Ἐλευθερουπόλεως Διονυσίου. Ἐν τῷ ναφίρισταντο ἱκανοὶ ἐν τῇ βασιλευσῇ περιπεδημῶντες ἢ ἐγκατεστημένοι ἔγκριτοι Μιτυληναῖοι καὶ πλη-

θῆς φίλων προσωπικῶν τῶν χειρονοουμένων, ὑπὲρ ὧν τὸ ἐκκλησιαστικὸν κατὰ τὰ οἰκεία μέρη τῆς ἱερᾶς λειτουργίας ἀνερωμένοι ζωηρῶς τὸ ἀξίωμα. Τῆς ἱερᾶς λειτουργίας περατωθείσης, ἡ Α. Θ. Παναγιότης χειροθέτησεν εἰς Μ. Πρωτοσύγκελλον τοῦ Ἀγιωτάτου Ἀποστολικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου τὸν πανοσιολογιώτατον Χρυσόστομον. Εἶτα δὲ ἡ μὲν Α. Θ. Π. μετὰ πάντων τῶν ἁγίων ἀρχιερέων ἐξῆλθε τοῦ ναοῦ, ἡ δὲ Α. Πανιερότης ὁ μητροπολίτης Μιτυληνῆς διένειμεν ἀπὸ τῶν βιβλιδίων τοῦ θρόνου φέρων τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν εἰς ἅπαν τὸ ἐκκλησιαστικὸν τὸ ἱερὸν ἀντίδωρον.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἐκκλησίας ἀμφοτέροι οἱ χειροτονηθέντες ἐδέξαντο ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας τὰ συγχαρητήρια τῶν πολυπληθῶν φίλων. Ἐκ μέρους τῶν ἐναυθικῶν περιπεδημῶντων Συνοπεῶν συμπολιτῶν τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Μιτυληνῆς Κυρίλλου προσεφέρθη προσφοράς τῆν Α. Πανιερότητα ὁ ἐλλόγιμος Χρῆστος Πανταζίδης, σχολάρχης Ταταούλων, πρὸς ὃν ἡ Α. Πανιερότης ἀπήντησε τὰ εἰκότα.

— **Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐν τοῖς ἀνακτόροις.** — Ἐπὶ τῇ πρώτῃ τοῦ νέου ἔτους παρὰ Μουσουλμάνοις, ἀγομένη τῇ παρελθούσῃ Τετάρτῃ, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης μετέβη αὐθημερὸν εἰς τὰ ἐν Γιλδίξ ἀνάκτορα ἐν συνοδίᾳ τῆς Α. Ε. τοῦ ἄρχοντος Μεγάλου Λογοθέτου Σταυράκη βέη Ἀριστάρχου καὶ ὑπέβαλε τῇ Α. Α. Μ. τῷ Ἀνακτι τὰς ἐπὶ τούτῳ συγχαρητήριους εὐχὰς ἐγγράφως διὰ τοῦ ἀρχιθαλαμηπόλου ἐξοχωτάτου Χατζῆ Ἀλῆ βέη, καὶ προφορικῶς διὰ τοῦ ἀρχιγραμματέως τῶν ἀνακτόρων ἐξοχωτάτου Ταχσίν βέη. Τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τιμητικωτάτης τυχούσῃ δεξιώσεως, ἡ Α. Α. Μεγαλειότης διεβίβασε τὰς αυτοκρατορικὰς αὐτῆς προσήσεις διὰ τοῦ ἀρχιθαλαμηπόλου ἐξοχ. Χατζῆ Ἀλῆ βέη.

— **Πατριαρχικαὶ προσήσεις.** — Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμ. Πατριάρχης διεβίβασε προχθὲς τὰς συγχαρητήριους αὐτοῦ εὐχὰς καὶ εὐλογίας τοῖς ἐκ τῶν ἐγκρίτων ὁμογενῶν τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἐορτῆν

ἀγρουν τῷ ἐξοχωτάτῳ Κωστᾷ Ἀνθοπούλῳ πρῶτῳ πρεσβυτέρῳ τῆς Τουρκίας ἐν Λονδίῳ τηλεγραφικῶς, τῷ ἐξοχωτάτῳ Κωστᾷ Καραθεοδωρῇ ἐρέτῃ, τῇ εὐγενεστάτῃ χήρᾳ Ἑλένῃ Ζαίρη καὶ τῷ ἀξιωματικῷ Κ. Βλαστάρῃ διὰ τοῦ πανοσιολογιστάτου Μεγάλου Ἀρχιεπισκόπου Διοδώρου, τοῦ πανοσιολογιστάτου Μ. Πρωτοσυγκέλλου ἀναπληροῦντος τὴν Α. Θ. Π. μετὰ ἑσπᾶσαν αὐθημερόν εἰς τὰ ἀνάκτορα, καὶ ἄλλοις διὰ τοῦ πανοσιολογιστάτου Δευτερεύοντος Αχυρεντίου.

Τοῖς δὲ ἐν Χαλκιδῶνι καὶ Πριγκιπωνήσιος ὁμογενεῖσι Κωστᾷ Φωτιάδῃ βιῆ, Κ. Βαγιάνῃ ἐρέτῃ καὶ Κ. Πετριδῇ τηλεγραφικῶς.

— *Ζάππειοι καὶ Κοινοτικὸν Παρθεναγωγεῖον Σταυροδρομίου.* — Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀνεληθὼν τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ εἰς Σταυροδρομίου ἐπισκέψατο τὸ Ἐθνικὸν Ζάππειον Παρθεναγωγεῖον μετὰ πολλοῦ τοῦ σεβασμοῦ γενόμενος δεκτὸς ὑπὸ τῆς ἐλλογιμοῦ διευθυντρίας τοῦ παιδευτηρίου Εὐθαλίας Ἀδάμ καὶ σύμπαντος τοῦ Συλλόγου τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπὶ μικρὸν ἀνακυβήσας ἐπισκέψατο πάσας τὰς παραδόσεις τῆς Σχολῆς καὶ περίστη εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων, ἀποτείνασα πρὸς τὰς μαθητριάς ἐκάστης τάξεως πατρικὰς νοουθεσίας καὶ ὑποθήκας. Ἐντεῦθεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπισκέψατο καὶ τὸ Παρθεναγωγεῖον τῆς Κοινότητος, ἔνθα μετὰ τοῦ αὐτοῦ σεβασμοῦ ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τῆς ἐλλογιμοῦ διευθυντρίας Ἑλένης Καλογεῶ καὶ τοῦ διδασκόντος προσωπικοῦ ἄρῳ δὲ καὶ ἐντάχθη πρὸς τὴν εἰς τὰς παραδόσεις τῶν τάξεων καὶ ἄλλας διαφόρους ἔλαβε σχετικὰς περὶ τοῦ παιδευτηρίου πληροφορίας ἐπανέκαμψεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

— *Μνημεῖον αἰδίου Ἐφέσου Ἀγαθαγγέλου.* — Ἀνεγράψαμεν πρό τινας ὅτι πρωτοβουλίᾳ ἰδιαιτέρᾳ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντίνου πρόκειται ν' ἀνακηρῆθῃ ἐν Μνημείοις μνημεῖον εἰς τὸν αἰδίου μνηροπολίτην Ἐφέσου Ἀγαθαγγέλου. Ἡ Α. Σεβασμιότης ὁ νέος μητροπολίτης Ἐφέσου Ἰωακείμ βουλομένης ἕνα καὶ δι' ἔργων τεκμηρίωσιν τὸν πρὸς τὴν μνήμην τοῦ αἰδίου ἱερέου ἀκριβῆ σεβασμὸν αὐτοῦ προσήνεγκε χέριν τοῦ σκοποῦ τούτου δέκα ὀθωμανικὰς λίρας.

— *Πρόεδρος ἐπιτροπῆς ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν.* — Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδίᾳ τῆς παρελθούσης Τρίτης διωρίσθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου πρόεδρος τῆς ἐπὶ τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν ἐπιτροπῆς ὁ ἐκ τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων σεβασμιώτατος μητροπολίτης Τραπεζοῦντος Κωνσταντῖος εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ μέχρι τοῦδε τοιοῦτου σεβασμιώτατου μητροπολίτου Κηρυθίου καὶ Κήσου Σωφρονίου.

— *Ἐπισκέψεις.* — Ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ὁ πανοσιολογιστάτος Μέγας Ἀρχιεπίσκοπος Διόδωρος ἐπισκέψατο χθὲς τὰς Α. Α. Ε.Ε. τὸν Γαβριὴλ πᾶσαν Κρέστοβιτς ἄλλοτε Γενικὸν

Διοικητὴν τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμανίας, τὸν Θ. Σαρτίνσκην βίην καὶ τὸν ἀξιότιμον Ἰωάννην Ἀναστασίδην, ἄλλοτε μέλος τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου.

— *Μνημόσπον Κωνσταντίνου Ζάππα.* — Τὸ ἐν Σταυροδρομίῳ Ζάππειον Ἐθνικὸν Παρθεναγωγεῖον τιμῶν τὴν μνήμην τοῦ αἰδίου ἱδρυτοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου Ζάππα ἐτέλεσε προχθὲς ἐν τῷ ἱερῷ ναφῷ τῆς ἁγίας Τριάδος, συνωδᾷ τῷ καθιερωθέντι ἔθει, ἐτήσιον ἀρχιερατικὸν μνημόσπον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ αἰμνήστου ἀνδρός. Τὴν θείαν καὶ ἱερὰν λειτουργίαν ἐτέλεσεν ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Λήνων Ἀθανάσιος, ὁ καὶ πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ζαππείου διατελών, συλλειτουργούντων αὐτῷ τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν Πρεσπῶν Παναρέτου, ἐν τῇ βασιλευούσῃ περπεδιμοῦντος, καὶ τοῦ πρ. Μεσημβρίας Γενναδίου. Ἐν τῷ ναφῷ παρέστησαν τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Παρθεναγωγείου, ἡ ἐλλογιμος διευθύντρια Εὐθαλία Ἀδάμ, ἄπας ὁ σύλλογος τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων καὶ αἱ μαθήτριαι, ἔτι δὲ ἱκανὸν ἄλλο ἐκκλησίασμα.

— *Χειροτονία.* — Μεθαύριον Κυριακῇ γενήσεται ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναφῷ ἡ εἰς πρεσβύτερον χειροτονία τοῦ πανοσιολογιστάτου ἀρχιερατικῶς τῆς ἱερᾶς Συνόδου Φωτίου ἱερουργούντος τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Μυτιλήνης Κυρίλλου.

Ἡ ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ

ΤΗΣ Α. Θ. Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ τοῦ Ε'.

Μετ' ἀγαλλιάσεως καὶ εὐφροσύνης τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα ἐώρτασε προχθὲς τὴν ἐπέτειον εορτὴν τοῦ ὀνόματος τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου **Κωνσταντίνου τοῦ Ε'** τοῦ σεπτοῦ καὶ πεπνυμένου πρωιερέου τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. οὗ τιμαφῆς μέλημα τυγχάνει ἡ ἀνύψωσις τοῦ ἡλικίου γοῆτρου τοῦ θρησκευτικοῦ ἡμῶν κέντρου καὶ ἡ εἰς λιμένα εὐδίου καθιδήγησις τοῦ σκάφους τῆς Ἐκκλησίας. Καίτοι ὁ κηρὸς ἦν βροχερός, ἐν τούτοις πανταχόθεν τῆς βασιλευούσης τῆς ὀρθοδόξου πλήρωμα συνέφρευσεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὅπως ἀσπασθῇ τὴν δεξιὴν τοῦ σεπτοῦ πρωιερέου καὶ ὑποβῆλθῃ αὐτῷ τὰ σέβη καὶ τὰ συγχρητήρια ἐπὶ τῇ εορτῇ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐχοροστάτησε μετὰ τῶν σεβασμιωτάτων ἁγίων συνοδικῶν ἀρχιερέων Ἐφέσου Ἰωακείμ, Ἡρακλείου Ἰερωνύμου, Δέρκων Καλλινίκου, Τραπεζοῦντος Κωνσταντίου, Σμύρνης Βασιλείου, Ἀγγιχίου Βασιλείου, Λήμων Ἀθανασίου, Σισανίου Ἀθανασίου, Προικονήσου Βενεδικτού καὶ Ἐλευθερουπόλεως Διονυσίου καὶ τῶν ἐν τῇ βασιλευούσῃ περπεδιμούντων μητροπολιτῶν Μυτιλήνης Κυρίλλου, τὸ πρῶτον χοροστατούντος, Πρεσπῶν Πα-

ναρέτου και Καρπάθου και Κάσου Σωφρονίου κατά τὸν Ἐσπερινόν, καθ' ὃν ἐγένετο και ἡ εἰθισμένη ἀρτοκλασία· τῇ ἐπαύριον δὲ ἐν μέσῳ πολλοῦ εὐσεβοῦς ἐκκλησιασμάτος ἐχοροσιάτησε και αὖθις μετὰ τῶν σεβασμιωτάτων ἀγίων ἀρχιερέων. Τὴν θείαν και ἱερὰν μυσταγωγίαν ἐτέλεσεν ὁ πανοσιολογιώτατος Μέγας Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος μετὰ τοῦ ἱερολογιωτάτου Δευτερεύοντος τῶν Πατριαρχείων Ἀκυρεντίου.

Τῆς ἱερᾶς λειτουργίας περατωθείσης, ἡ Α. Θ. Παναγιώτης, ἀφοῦ ἐπὶ ἱκανὴν ὥραν διένειμε τῷ ἐκκλησιαστικῷ τῷ ἱερῶν ἀντιδώρον, ἀνῆλθε κατόπιν εἰς τὸ ἰδιαίτερον γραφεῖον Αὐτῆς, ὅπου προσελθόντες πάντες οἱ ἅγιοι συνοδικοί Ἀρχιερεῖς συνεχάρησαν ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τοῦ σεπτοῦ Αὐτῆς ὀνόματος, προσφωνήσαντος Αὐτῇ ἐκ μέρους πάντων τοῦ πρώτου τῆ τᾶξαι τῶν σεβασμιωτάτων ἀγίων συνοδικῶν μητροπολίτου Ἐφέσου Ἰωακείμ, πρὸς ὃν ἡ Α. Θ. Παναγιώτης ἀπήντησε τὰ εἰκότα. Εἶτα προσελθόντες ὑπέβηλον τὰ συγχαρητήρια οἱ παρεπιδημούντες μητροπολίται, οἱ πρῶην τοιοῦτοι, τὰ λαϊκὰ μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, πάντες οἱ πατριαρχικοὶ ὑπάλληλοι, προσφωνήσαντος ἐκ μέρους αὐτῶν τοῦ πανοσιολογιωτάτου Μεγάλου Πρωτοσυγγέλλου Χρυσόστομου.

Ἐπὶ τῇ ἐορτῇ αὐτοῦ συνεχάρησαν τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Κωνσταντίνῳ οἱ ἐξοχώτατοι πρεσβευταὶ τῶν τε ὀρθοδόξων και τῶν λοιπῶν Μ. Δυνάμεων δι' ἰδικιτέρων ἀντιπροσώπων αὐτῶν, ἄλλοι ἀνώτεροι λειτουργοὶ τοῦ κράτους, τὸ ἐν Πέραν Ἀρμενοκαθολικὸν Πατριαρχεῖον, τὸ ἐν Κοντοσκαλίῳ Ἀρμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὁ Πατριάρχης τῶν Κοπτῶν, ὁ σοφολογιώτατος Τοποτηρητὴς τῆς Ἀρχιεραρχιεῖας δι' ἰδικιτέρων ἀντιπροσώπων αὐτῶν.

Τηλεγραφικῶς δὲ συνεχάρησαν τῇ Α. Θ. Παναγιώτητι οἱ Παναγιώτατοι Πατριάρχαι Νεόφυτος ὁ Η' και Ἀνθίμος ὁ Ζ', ὁ Παναγιώτατος και μακαριώτατος Ἀλεξάνδρειας Σωφρόνιος, ὁ μακαριώτατος πρῶην Ἱεροσολύμων Νικόδημος, ὁ μακαριώτατος Ἀντιοχείας Σπυρίδων, ὁ σεβασμιώτατος ἀρχιεπίσκοπος Σινταίου Πορφύριος, οἱ ἀρχηγοὶ πασῶν τῶν λοιπῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, πάντες οἱ ὑπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον σεβασμιώτατοι μητροπολίται, οἱ προῦστάμενοι τῶν ἐν Εὐρώπῃ ἐλληνικῶν παροικιῶν, εἰτι δὲ ἔγκριτοι ὁμογενεῖς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐν οἷς αἱ ΑΑ. ΕΕ. ὁ ἐν Λονδίῳ πρεσβευτὴς τῆς Τουρκίας Κωστάκης Ἀνθόπουλος πασᾶς, ὁ ἡγέμων τῆς Σάμου Σ. Μουσοῦρος βέης, ὁ ἐν Παρισίοις ἐθνικὸς εὐεργέτης Χρηστάκης ἐφέντης Ζωγράφος και πᾶμπολλοὶ ἄλλοι.

Ἐσαυτῶς τὴν Α. Θ. Παναγιώτητι ἐπισκέψαντο ὁ ἐρίτιμος ὁμογενὴς και ἐθνικὸς εὐεργέτης Παῦλος Ζ. Στεφάνοβιτς, ἡ Α. Ε. ὁ ἀρχων Μέγας Λογοθέτης Σταυράκης Ἀριστάρχης βέης, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἀγίων Τόπων, οἱ σχολάρχαι τῆς Θεολογικῆς και Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς μετὰ τῶν καθηγητῶν, και πᾶμπολλοὶ ἄλλοι ἔγκριτοι ὁμογενεῖς, ἐπιστήμονες, ὧν

τὰ ὀνόματα ἐλλείπει χώρου ἀδυνατούμεν νὰ ἀναγράψωμεν.

Ἐσαυτῶς ἤγε τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐορτὴν ὁ ἐκ τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων σεβασμιώτατος μητροπολίτης Τραπεζοῦντος Κωνσταντίνος. Τὴν Α. Σεβασμιώτητι ἐπισκέψαντο οἱ ἅγιοι συνοδικοί, οἱ παρεπιδημούντες μητροπολίται, τὰ λαϊκὰ μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, οἱ πατριαρχικοὶ ὑπάλληλοι και πλείστοι ἄλλοι ἔγκριτοι κληρικοὶ και λαϊκοὶ φίλοι. Τῇ Α. Σεβασμιώτητι διεβιβάσθησαν ὁμοίως ἐκ τῆς ἱπαρχίας πλείστα συγχαρητήρια τηλεγραφήματα.

Αὐθιμερὸν ἀγόντων τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἐορτὴν τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν Βεροῖας, Ρόδου, Διδυμοτείχου, Μελενίκου, Σηλυβρίας, Χίου, Σερβίων και Κοζάνης και Παρχαμθίας, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης διεβίβασε πᾶσι τηλεγραφικῶς τὰς συγχαρητηρίους αὐτοῦ προσηρήσεις και εὐχάς.

ΑΙΤΙΑ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ*

Δυνατὸν ὅμως, προστίθῃν ὁ αὐτὸς σοφός, ὁ πρότερον ὑπολαμβάνων τὴν περικοπὴν ταύτην ὡς ἰσχυρὸν κατὰ τῆς γνησιότητος τῶν Νόμων λόγον, τὸ τμήμα τοῦτο ἀπὸ τοῦ 896E μέχρι τοῦ 898D νὰ εἶνε παρέμβλημα, καθ' ὅσον ἀποβαλλομένου τούτου οὐδαμῶς παραβλάπτεται τὸ κείμενον, ἐξ ἐναντίας δὲ πρὸ τῆς και ἀβίαστος εἶνε μετὰ τὸ «τί μὴν»¹ ἢ ἀπόκρισις «ἤλιον δὲ και σελήνην κ. ἐξ.»². Ὁ δὲ Σουσεμίλος³ ἐκδεχόμενος γνησίαν τὴν περικοπὴν ταύτην λέγει, ὅτι ἡ περὶ κακῆς ψυχῆς δόξα εἶνε ἀναγκαῖα τῷ Πλάτῳ πρὸς ἐξήγησιν τοῦ δισοῦ τῶν κινήσεων, τῆς κυκλικῆς και τῶν ἐπτά εὐθυγραμμίων.

Εἰ και ὡς πρὸς τὴν γραμματικὴν τῶν λέξεων ἐκδοχὴν συντασσόμεθα κατ' ἀρχὴν μετὰ τῶν περὶ Τσέλλερων, οὐχ ἤττον ἢ τῶν περὶ Πλούταρχον, ἐν τούτοις ὡς πρὸς τὴν ἐκδοχὴν τοῦ ὅλου πρὸς οὐδετέρους συμφωνοῦμεν. Ἀποδεχόμεθα δηλαδὴ τὴν ἀρχὴν τῶν περὶ τὸν Πλούταρχον κατὰ τοσοῦτον, καθ' ὅσον συνομολογοῦμεν ὅτι τὸ περὶ ψυχῆς τοῦτο δόγμα παρεσκευάσθη ἤδη ἐν τοῖς προηγουμένοις τοῦ Πλάτωνος ἔργοις, κατὰ δὲ τὸν λόγον τούτου τὸ ἀ-

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 92—95.

1. 896E.

2. Zeller II⁴, 981, 1.

3. Genetische Entwicklung der Platonisch. Philosophie II, 598 ἐξ.

τάκτως κινούμενον σωματοειδές του Πολιτικού και το χάος του Τιμαίου δέον να θεωρηθῶσι φέροντα εἰς τὴν κακὴν ψυχὴν τῶν Νόμων· ἀλλ' ὅτι ἡ κακὴ αὕτη ψυχὴ εἶνε οὐδὲν πλέον ἢ ἔλαττον ἢ αὕτη ἡ ἐμιαρμένη του Πολιτικού καὶ ἡ ἀνάγκη του Τιμαίου, τοῦτο ἤκιστα φαίνεται ἡμῖν ἀποδεκτόν. Ἐξ ἐναντίας ἀκριβῆς ἀμφοτέρων παραβολῆ πείθει πάντα, ὅτι ἡ κακὴ ψυχὴ τῶν Νόμων, καὶ ἂν ὑποτεθῆ ὅτι εἶνε πραγματικὸν διδάγμα του Πλάτωνος, ὅπως θὰ ἐξετάσωμεν κατωτέρω, διαφέρει καὶ πάλιν ἐν τοῖς μαθητικῶν ἀμφοτέρων. Ἐν μὲν τῷ Πολιτικῷ λέγεται μὲν, ὅτι ὁ κόσμος ταράσσεται ὑπὸ ἐμιαρμένης καὶ συμφύτου ἐπιθυμίας, ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἡ παραγῆ αὕτη εἶναι παροδικὸν προτὸν τῆς ἀπὸ τῶν οἰκίων ἀποχωρήσεως του κυβερνήτου Θεοῦ, ἔπειτα δὲ καὶ ρητῶς παρατηρεῖται, ὅτι ἐκ τῶν δύο δυνατῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ὁ κόσμος ἢ συμποδηγεῖται ὑπὸ του Θεοῦ, ἀριεμένος ἐνίοτε «δι' ἑαυτοῦ εἶναι», ἢ ὑπὸ δύο ἀντιφρονούντων Θεῶν, μόνον ἡ πρώτη κρίνεται ὀρθή, ἀπορρίπτεται δὲ ἡ δευτέρα, κατὰ δὲ τὸν λόγον τοῦτον συναπορρίπτεται καὶ ἡ περὶ κακῆς ψυχῆς θεωρία, ἥτις εἰς οὐδὲν ἄλλο βεβαίως φέρεται ἢ εἰς παραδοχὴν δύο ἀντικειμένων Θεῶν¹. Ὁμοίως δὲ διάφορος εἶνε καὶ ἡ ἀνάγκη του Τιμαίου, διότι ἐν ᾧ κατὰ τοὺς Νόμους ἀγαθὴ καὶ κακὴ ψυχὴ συνυπάρχουσι ἀποτελούντα αἰωνίαν ἀντίθεσιν, καὶ ὁ λόγος οὗτος εἶνε ὁ πάντων σπουδαιότατος καὶ βρυσταθμότατος, ἐν τῷ Τιμαίῳ προηγεῖται μὲν ἡ ἀλογία του χάους κινήσεως, ἥτις καὶ ἂν ὑποτεθῆ ὅτι προκαλεῖται ὑπὸ κακῆς ψυχῆς, μετὰ τὴν ἀπεργασίαν του κόσμου ἐκλείπει ὅμως, ὅρα καὶ ἡ κακὴ ψυχὴ μετ' αὐτῆς, καὶ μόνον ἡ ἀγαθὴ ψυχὴ κρτερεῖ ἐν λόγῳ τῶν πάντων². Ἐπειτα δὲ πῶς ἦτο δυνατόν, ἐρωτώμεν, ἀποδεχόμενος ἀληθῶς ὁ Πλάτων, ὅτι τὸ ὠγύγιον χάος ἐκινεῖτο ὑπὸ ἀλόγου ψυχῆς, νὰ μὴ λέγῃ μίαν ἢ δύο λέξεις περὶ τοῦτου ἄλλως τε καὶ αἰῶνα πᾶσαν ἀντίφασιν πρὸς τὴν γνωστὴν αὐτοῦ δοξάν, ὅτι πάσης κινήσεως αἰτία ἡ ψυχὴ; Τῇ του Πλουτάρχου λοιπὸν γνώμῃ ἤκιστα ἐκ τῶν λόγων τούτων συναινοῦμεν.

Διαφερόμεν δὲ τῶν περὶ τὸν Τσελλέρου οὐ μόνον μὴ ἀποδεχόμενοι ὅτι ἡ περικοπὴ παρέγγραπτος οὕτως ἀποβάλλεται εὐχερῶς του κειμένου καὶ τοὺς ἄλλους διςχυρισμούς του Σουσεμίλου, ἀλλὰ πρὸ πάντων διότι φρονούμεν, ὅτι τὸ χωρίον τοῦτο ἤκιστα ἀντίκειται καὶ ἀρδῆν πρὸς τὰ τέως ὑπὸ του Πλάτωνος φιλοσοφηθέντα. Δὲν δύναται νὰ ἀποβλη-

θῇ του κειμένου, διότι, εἰ καὶ ὁμολογουμένως ἢ μεταβάσει εἰς τὰ περὶ του ἀριθμοῦ τῶν διοικουσῶν τῶν οὐρανῶν ψυχῶν εἶνε γραμματικῶς χαλαρά, ὁμοίως δὲ καθ' ἡμᾶς καὶ τὸ, ὡ *θαυμάσιε*, ἐν 897C ἀντιβάλλει πρὸς τὴν γνωστὴν χρῆσιν τῆς προσηγορίας ταύτης, ὑπεμφανιούσης πάντοτε ποιᾶν τινα δυσφορίαν του προσαγορεύοντος ἐπὶ τῷ ὅτι ὁ μεθ' οὗ διακλέγεται ἀμελῶς ἢ ὀπωπῆποτε ἄλλως δὲν συμπαροκολουθεῖ τοῖς λεγομένοις, ἐν τούτοις ἀποβαλλομένης τῆς περικοπῆς ταύτης ἀποβαίνουσι δυσπαραμύθητα τὰ ἡγούμενα καὶ ἐπόμενα. Ἐν 896D ἀπέδειξεν ὁ Πλάτων ὅτι ἡ ψυχὴ εἶνε αἰτία τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν, ἂν δὲ παρέλειπε τὴν αἰτιολογίαν κατὰ τινα λόγον αὕτη δύναται νὰ εἶνε τῶν μὲν ἢ τῶν δὲ αἰτία, καὶ τοιαύτην τινα αἰτιολογίαν παρέχουσι τὰ «νοῦν μὲν προσλαβοῦσα . . . ὀρθὰ καὶ εὐδαίμονα παιδαγωγεῖ πάντα, ἀνοία δὲ ζυγγομένη πάντα αὐτὰναντία τούτοις ἀπεργάζεται», θὰ ἐγενεῖτο ἡ ὑπόνοια ὅτι καὶ ἡ τὸ ζύμπαν περιάγουσα ψυχὴ εἶνε πηγὴ ἀμφοτέρων, ὅπερ ὅμως δὲν φρονεῖ ὁ Πλάτων. Ἐπειτα δὲ τὸ ἐν 899B λεγόμενον, ὅτι, «Ἐπειδὴ ἡ ψυχὴ μὲν ἢ ψυχαὶ πάντων τούτων (ἄστρων καὶ σελήνης . . .) αἰτία ἐφάρησαν, ἀγαθαὶ δὲ πᾶσαν ἀρετήν, θεοὺς αὐτὰς εἶναι φήσομεν», προϋποθῆσι προφανῶς τὰ περὶ ἀρίστης ψυχῆς προσηθέντα. Ἡ θεραπευτικὴ λοιπὸν του Τσελλέρου οὐδαμῶς αἶρει τὸ τῆς κακῆς ψυχῆς μίσημα¹. Οὐδὲν δὲ παρατηροῦμεν περὶ τῆς γνώμης του Σουσεμίλου, ἢν προεξηγήκαμε καὶ ὁ Στεινάρτος, διότι πᾶς τις μὲν ἐπιστάσις ἀναγινώσκων τὸ τιμήμα τοῦτο θὰ ἴδῃ, ὅτι οὐδεμίαν ὑπάρχει σγέσις μεταξὺ ψυχῶν καὶ κινήσεων, ἀλλ' ὁ Πλάτων δια-

1. Ἐσχάτως ἐν Ἀθῆναις περιήλθεν εἰς χεῖρας ἡμῶν τὸ του Βραντίου περὶ ἀναπτύξεως τῶν τριῶν ψυχικῶν εἰδῶν πρόγραμμα (Paul Brandt Zur Entwicklung der Platon Lehre von den Seelentheilen 1890, σελ. 31, ἐξ.), ἐν ᾧ ποιούμενος ἐν τέλει λόγον καὶ περὶ κακῆς ψυχῆς ἀποκρούει καὶ αὐτὸς τὴν του Τσελλέρου περὶ τοῦ ὑποβολιμαίου τῆς περικοπῆς γνώμην (πρβλ. καὶ Heinze Xen. 27, 1), προσκρούων δὲ εἰς τὴν θέσιν καὶ τὴν σύνθεσιν τῶν «Μίαν ἢ πλείονα—ἐξεργάζεσθαι», προτείνει τὴν μετᾶθεσιν αὐτῶν μετὰ τὸ οἰσημῶς του 897B. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές, ὅτι ὡς ἐκ τῆς λογικῆς συνδέσεως τῶν λέξεων τούτων πρὸς τὰ ἐν 897B *αψυχὴ νοῦν μὲν προσλαβοῦσα—ἀπεργάζεται*, ἡ μετᾶταξις αὕτη δὲν εἶνε ἐσφαλμένη, γραμματικῶς ὅμως πολλαπλασιζονται αἱ τῆς συνδέσεως δυσχέρειαι, διότι ἐκ, κατὰ τὸ κείμενον ἢ μεταβάσει εἶνε ἀποτομωτέρα, ὡς ἐν τῇ μεταθέσει ταύτῃ, εἶνε ἐτι ἀποτομωτέρα, ὡς πείθεται πᾶς τις, ἀναγινώσκων κατὰ τὴν μεταβολὴν ταύτην τὸ κείμενον.

1. Baumker, Das Probl. der Mat. 147.

2. Τιμ. 36D.

στέλλει τὰς κινήσεις εἰς πρωτογενεῖς καὶ δευτερογενεῖς, ὅπως ἀποδείξῃ, ὡς εἶπομεν, μόνον, ὅτι ἡ ψυχὴ οὕτως προτέρα τοῦ σώματος εἶνε πηγὴ ἀμφοτέρων. Εἶνε δὲ καὶ λογικῶς ἢ γνώμη αὕτη ἀπόβλητος, διότι, ἐὰν αἱ δευτερογενεῖς αὐτὰς κινήσεις, οὕτως πάντοτε σώματος κινήσεις, προκαλῶνται ὑπὸ αὐταρχικῆς κινήσεως! ἄρα καὶ οὐδέποτε δύνανται νὰ εἶνε αἰτία ἀγαθῶν καὶ κακῶν, ἀλλὰ μόνον μήκους καὶ πλάτους, ὡς λέγει ὁ Πλάτων, ὁ Σουσεμίλος, ἀξιών ὅτι τῶν δευτερογενῶν τούτων κινήσεων αἰτία εἶνε ἡ κακὴ ψυχὴ, ποιεῖ τὸν Πλάτωνα λέγοντα, ὅτι ἡ ἀριστερὴ ψυχὴ δημιουργεῖ καὶ τὰ κακὰ ὁσάκις προκαλεῖ κινήσεις σωματίων, ὅπερ ὁλως ἀσύστατον καὶ ἀπαράδεκτον. Ἄλλ' ἡ σπουδαία ἡμῶν ἀπὸ τῶν περὶ τὸν Τσέλλερρον διαφορὰ εἶνε ἡ ταπεινὴ ἡμῶν πεποιθήσις, ὅτι ἡ περικοπὴ αὕτη δὲν εἶνε τί ὄλως ἀσυμβίβαστον πρὸς τὰ τῶς ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος φιλοσοφηθέντα, ἀλλὰ μᾶλλον περαιτέρω ἀνάπτυξις καὶ ὑπέρασις τῶν Πλατωνικῶν ἀρχῶν. Ἐν πρώτοις, ὅτι ὁ Πλάτων ἀπεδέχετο τὸν κόσμον πλήρη ἀτελειῶν, τὰς δὲ ἀτελείας ταύτας οὐδεμίαν μὲν ἐχούσας χώραν ἐν τοῖς αἰεὶ κατὰ ταῦτα ὡσαύτως ἔχουσιν, ἰδιαζούσας δὲ τῷ μεταβαλλομένῳ ὡς ἐκ τοῦ σωματοειδοῦς κόσμου, τοῦτο εἶνε τὸσφ φνεριν, ὥστε εἶνε περιττὸν νὰ παραπέμφωμεν καὶ πάλιν εἰς τὸν Πολιτικόν, ἐνθα λέγεται ρητῶς, ὅτι αἱ φθαρτὰ τῶν ζώων καὶ τὰ ἄλλα φυσικὰ κακὰ συμβαίνουσιν ἐκ τῆς φύσεως τοῦ κόσμου εἰς μεταβολὴν ὑποκειμένου¹. Ἄλλὰ μὴν πᾶν κακὸν εἶνε μεταβολή, πάσης δὲ μεταβολῆς αἰτία εἶνε κατὰ τοὺς Νόμους μία καὶ μόνη ἡ ψυχὴ. Εἶνε πρόδηλον, ὅτι ὁ Πλάτων δογματίζειν ἐνταῦθα, ὅτι ἡ ψυχὴ εἶνε αἰτία κακῶν οὔτε ἀσυμβίβαστα οὔτε ἀπροσδιόνυστα λέγει, ἐὰν βεβαίως ἢ ἐκδοχὴ τῆς ψυχῆς δημιουργούσης κακὰ ἐρμηνευθῆ συμφώνως πρὸς τὴν σχεστὴν τὴν μεταξὺ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου κατὰ τὰς Πλατωνικὰς ἀρχάς, τὴν δὲ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἐρμηνεύειν ἡμεῖς ἤκιστα θεωροῦμεν βεβιασμένην. Οὐδεὶς ἀγνοεῖ τῷ ὄντι, ὅτι ἡ ἀρχαία καὶ ἰδίως ἡ Πλατωνικὴ φιλοσοφία ἀτιμνίζει παριστῶσα τὸν ἄνθρωπον συγκεντροῦντα οὕτω ὡς, ὡς μικρὸς κόσμος, ὃ τι περιέχει ὁλος ὁ κόσμος. Οὐ μόνον τὰ τέσσαρα συστατικὰ τοῦ ἡμετέρου σώματος ἐλάβομεν οἱ ἄνθρωποι κατὰ Πλάτωνα ἐκ τοῦ παντός, οὐ μόνον ἡ ψυχὴ ἡμῶν εἰληπταὶ ἐκ τῆς ψυχῆς τοῦ παντός², ἀλλ' ὅπως ἡ τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴ διακρί-

νεται εἰς ἀνώτερον καὶ κατώτερον εἶδος, οὕτω καὶ τὴν τοῦ κόσμου μορφοῖ ὁ δημιουργὸς ἐκ τῆς ταύτου καὶ θάτερον φύσεως, τοῦτ' ἐστὶ τῶν ἰδεῶν καὶ τῆς ὕλης³. Ὅπως δ' ὁμοίως κατὰ τὴν ψυχικὴν ταύτην διάκρισιν διακατέλλονται ἀνώτεροι καὶ κατώτεροι τῶν πολιτῶν τάξεις, οὕτω καὶ ὁ κόσμος, ὡς ἡ μεγάλη πολιτεία, ἢ αὐτμιμμούμενοι καὶ συνεπόμενοι τὸν αἰεὶ χρόνον... ζῶμεν⁴, διακρίεται εἰς τὰς ὑψίστας χώρας, ἐν αἷς οἰκοῦσιν οἱ θεοὶ καὶ εἰς τὰς κατωτέρας τῶν πλανητῶν. Ἐν ἄρα ὁ Πλάτων ἐν βῆμα περαιτέρω χωρῶν λέγει, ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ κόσμου δημιουργεῖ τὸ κακόν, οὐδὲν ἄλλο ποιεῖ ἢ ἐξάγει τὴν ἀκολουθίαν τῆς τοιαύτης ἐξίστασης τοῦ ἀνθρώπου καὶ κόσμου, ὡς ἐκείνου μὲν ὄντος κόσμου ἐν μικρῷ, τούτου δὲ ἀνθρώπου ἐν μεγάλῳ, ὅπερ ἀριστα πάντων ἀνέπτυξεν ὁ Στεινάρτος⁵. Σημειωτέον ὅμως κληῶς, ὅτι κατὰ τὸν λόγον τοῦτον ὁ λέγων ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ κόσμου εἶνε αἰτία κακῶν, λέγει τὸ αὐτὸ καὶ ὁ λέγων, ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶνε αἰτία τοῦ κακοῦ, τοῦτ' ἐστὶν ὅτι, εἰ καὶ τὸ κακὸν ἔχει τὴν πηγὴν αὐτοῦ ἐν τῇ ὕλει, ἢ ψυχῇ κοινοῦσα τῆς ὕλης συγκοινωνεῖ καὶ τοῦ κακοῦ αὐτῆς στοιχείου, φέρουσα αὐτὸ εἰς φῶς καὶ ἀναπτύσσουσα πολυειδῶς. Καὶ ἐν τοῖς πετέροις λοιπὸν διαλόγοις δὲν ἐλλείπεται στοιχεῖα φέρουσα προφανῶς εἰς ἀποδοχὴν μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ψυχῆς ὡς ἀγαθῶν καὶ κακῶν αἰτίας. Ἄλλὰ μὴν οἱ μὲν Νόμοι εἶνε πλήρες πρεσβυτικῆς μελαγχολίας ἔργον, ἀποκλίνον δὲ καὶ ἄλλως ἀπὸ τῶν θεωρητικωτέρων τοῦ Πλάτωνος δοξῶν ἐνδιατρίβει μᾶλλον εἰς πρακτικὰ καὶ ἐκ πρακτικῆς ἐπέψεως ζητήματα, ἐν οἷς καὶ οἰκοῦσιν ἐμφιλοχωροῦσι πολλὰ ἀπὸ δημῶδων σκέψεων καὶ ἄνευ φιλοσοφικοῦ διαλογισμοῦ πράγματα, εἶπομεν δὲ καὶ ἀλλοχού⁶, ὅτι εἰς τὴν διάκρισιν ταύτην τῶν τῆς φιλοσοφικῆς θεωρίας ἀπὸ τῶν τῆς δημῶδου ἐπέψεως προϊόντων πρέπει νὰ προτέχη πάντοτε ὁ ἀπρόληπτος κριτικὸς. Εἶνε πρόδηλον, ὅτι ὡς ἐκ τούτου ἤκιστα ἀκρῆτάνομεν ἀποδεχόμενοι, ὅτι ὁ Πλάτων ταξινόμῶν συμφώνως πρὸς τὰς τάξεις τῶν Νόμων καὶ συγκεκριλαίων ἐμπειρικῶς εἰς δύο ἐμφύσους ἀρχάς τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ἀγαθὰ καὶ κακὰ καὶ φρονῶν, ὅτι ἡ μὲν τοῦ κακοῦ ἔχει περιωρισμένην ἐν τῷ παντὶ χώραν, ἐξ ἐναντίας δὲ ἡ ἀγαθῆ περιάγει τὴν τοῦ οὐρανοῦ περιφορὰν, δὲν ἀνακτρεῖται τὸ φιλοσοφικὸν αὐτοῦ οἰκοδόμημα, ἀλλ' ἐπιτείνει ἀπλῶς τὸν

1. Πρβλ. 898A. *Πρωτογενεῖς καὶ δευτερογενεῖς παραλαμβάνουσαι κινήσεις.*

2. Πολιτ. 269D ἐξ.

3. Φιλ. 28A ἐξ.

1. Τιμ. 35A.

2. Πολιτ. 274D.

3. Plato's Werk' von Müller—Steinhart VII, 315.

4. Τὸ κακὸν παρὰ Πλάτωνα, σελ.

δυσμὸν ἀγαθῶ καὶ κακοῦ, ὅστις εἶνε προφανῶς ἄλλης φύσεως ἢ ὁ δυσμὸς τῆς Ἀνατολῆς. Ὅτι οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα, οὐδὲν δὲ φιλοσοφικὸν περὶ διόσεως ψυχῆς δόγμα δύναται νὰ συγκατατιθῆ ἕκ τῆς περικοπῆς ταύτης, ἀποδεικνύει μίαν σύντομος ταύτης ἀνάκρισις.

Ἐν πρώτοις πᾶς ἀπόρητος ἀναγνώστης θὰ συνομολογήσῃ μεθ' ἡμῶν, ὅτι, ἂν ὁ Πλάτων ἐνόει σπουδαζῶν καὶ ἀπὸ φιλοσοφικῆς ἐπόψεως νὰ ὑπαγάγῃ τὰ εἰρημμένα προπαρασκευαστικὰ στοιχεῖα περὶ τῆς ψυχῆς τῆς ἀγαθῆ καὶ κακῆ δημιουργούσης εἰς δύο φύσει ἀντικειμένους ἀρχάς, ὄφειλε δὲν λέγομεν νὰ ἐφαρμόσῃ εἴτε ἐν τῇ Ἠθικῇ εἴτε ἐν τῇ περὶ Πολιτείας διδασκαλίᾳ θεωρητικῶς ἢ πρακτικῶς, ἀλλὰ τοῦλάχιστον καὶ νὰ αἰτιολογήσῃ τὸ δίδαγμα τοῦτο εἴτε ἀλλοῦ, εἴτε καὶ ἐνταῦθα ἂν εἰς παραδοχὴν τούτου προέβη προβεβηκῶς ὡν καὶ τοὺς Νόμους συγγραφέων, σημειῶν μίαν ἢ δύο λέξεις περὶ τῆς σχέσεως τῆς ἀγαθῆς καὶ κακῆς ψυχῆς καὶ τοῦ τόπου ὅπου κρατεῖ ἢ κίνησις τῆς ἀνοίας καὶ ἄρχει ἢ κακῆ ψυχῆ, ὅπερ οὕτε εὐχερῶς συνεικάζεται οὕτε ἄλλως εὐπαραμύθητον εἶνε. Πᾶς τις τῶ ὄντι ἀγεταὶ νὰ ἐρωτήσῃ ποῦ ἄρχει ἢ κακῆ ψυχῆ, τίς ὁ κύκλος τῆς ἐνεργείας αὐτῆς. Ἐν τῶ κόσμῳ; Ἀλλὰ πᾶσα ἢ ἐν αὐτῶ κίνησις εὐς γνωρίζομεν ἕκ τοῦ Τιμαίου εἶνε τι ἄλλογον· ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀνθρώπων; Ἀλλὰ τότε ἀνάγκη νὰ ἀποδεχθῶμεν, ἢ ὅτι ἐν τῶ ἀνθρώπῳ συνυπάρχουσι δύο ψυχαί, ὅπερ ὅμως ἀσύστατον, ἢ ὅτι ἡ κακῆ ψυχῆ ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης, ὡς ὁ διάβολος κατὰ τὴν Χριστιανικὴν διδασκαλίαν, ὅπως ὑπέλαβε τὴν κακὴν ταύτην ψυχὴν καὶ Κλήμης; ὁ Ἀλεξανδρῆς¹, ὅπερ ὅμως ἀπόβλητον καὶ ἀπαράδεκτον· Μηδ' εἶπῃ τις ἐνιστάμενος ὅτι ὁ Πλάτων δὲλ ἀνελογίστη τὰ τοιαῦτα ἐπακόλουθα διότι ταῦτα εἶνε τόσῳ προφανῆ, ὥστε δὲν δύναται νὰ διαλάβῃ τὴν προσοχὴν καὶ τοῦ κοινῶ φηράματος φιλοσόφου· Πλὴν δὲ τούτου καὶ ἡ πρὸς τὰ ἡγούμενα σχέσις καὶ ἡ λογικὴ τῶν ἐν τῇ περικοπῇ ταύτῃ λεγομένων ἀλληλουχία ἕκ τῆς ἐπόψεως ταύτης κρινόμενα δὲν εἶνε ἀπηλλαγμένα συγχύσεως καὶ ἀνακριθειῶν. Ἀφ' οὗ ἀπέδειξεν ἀνωτέρω ὅτι ἡ ψυχὴ εἶνε αἰτία πάντων καὶ δὴ καὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν ἐναντιῶν, καὶ ἀφ' οὗ εὐθύς διαιρεῖ τὴν ψυχὴν εἰς ἀγαθὴν καὶ κακὴν, ἔπρεπε καὶ νὰ αἰτιολογήσῃ τοῦτο καθ' ὅποιονδήποτε λόγον ἀποδεικνύων διατι ἢ μίαν ψυχὴν εἶνε μόνον τῶν ἀγαθῶν, ἢ δὲ ἑτέρα μόνον τῶν κακῶν αἰτία, καὶ ταῦτα τῆς διαίρεσεως ταύτης ἀντικειμένης πρὸς τὴν οὐσίαν τῆς ψυχῆς, οὗσης φύσει αἰτίας ὡς προερέθη πάν-

των τῶν αἰωνοῦ ποτε ψυχικῶν φαινομένων. Ὁ Πλάτων ἤτο μεθ' ὅλην τὴν ἔλλειψιν τοῦ αὐστηροῦ λογικοῦ εἰρμῶ καὶ τὴν ποιητικὴν τῶν ἔργων αὐτοῦ ἀνάχρωσιν μέγας φιλόσοφος οὐδὲ ἠδύνατο νὰ μὴ ἴδῃ ὅτι βλέπει καὶ ὁ μᾶλλον ἀμβλύνουσ ἀναγνώστης, ὅτι ἡ παραδοχὴ δύο ψυχῶν ἀντιβαίνει πρὸς ὅσα προείπε, καὶ νὰ μὴ ζητήσῃ νὰ οἰκονομήσῃ τὸ πρᾶγμα σημειῶν ὅτι αἱ ψυχαί εἴτε ὡς ἕκ τῆς καταγωγῆς αὐτῶν, εἴτε ὡς ἕκ τῆς τοπικῆς αὐτῶν διακρίσεως, εἴτε ὅπωςδήποτε ἄλλως διακρίνονται κατὰ τὸ ἠθικὸν αὐτῶν αἰὶν. Ἐπειτα, ἀφ' οὗ κατέταμεν ἠδὴ τὰς ψυχὰς εἰς δύο καὶ θέλει νὰ ἀνακεφαλαιώσῃ τὰ ἔργα ἑκατέρως, ἔπρεπε νὰ ἀνακεφαλαιῶν νὰ λέγῃ οὐχὶ ὅτι ἀψυχή ... τοῦν μὲν προσλαβοῦσα ... ὀρθὰ καὶ εὐδαίμονα παιδαγωγεί πάντα, ἀνοία δὲ ξυγγομένη πάντα αὐτὰ τάναντία τούτοις ἀπεργάζεται¹, ἀλλ' ὅτι ἡ μὲν ἐνεργεῖς ψυχὴ φρόνιμος οὕσα ποιεῖ τοῦτο καὶ τοῦτο, ἢ δ' ἐναντία ἐξ ἀνοίας τάναντία, ἐχόμενος δηλαδὴ τῆς προηγουμένης διαίρεσεως τῶν ψυχῶν, ὅπως πᾶς τις φυσικῶς περιμένει. Εἰς τὸν παράδοξον τοῦτον τῆς ἀνακεφαλαιώσεως τρόπον προσέκρουσαν οὐκ ὀλίγοι τῶν νεωτέρων κριτικῶν, ἀλλ' οὐδὲν καίριον εἰπόντες ὑπέλαβον αὐτὸν ὡς ἀπόδειξιν οἱ μὲν, ὅτι μόνον περὶ ἀνθρωπείας ψυχῆς πρόκειται ἐνταῦθα, οἱ δὲ, ὅτι ὁ Πλάτων τιθέμενος δύο ψυχὰς ἐνόει ἀπλῶς νὰ καθορίσῃ δύο ψυχικὰς κινήσεις, ἀνωτέρων ἀντιστοιχοῦσαν τῶ λογιστικῶ καὶ ἑτέρων τῶ ἀλογιστῶ τῆς ψυχῆς μέρει, μεταφέρων τὴν ἀνθρωπολογικὴν ταύτην ἀντίθεσιν καὶ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ κόσμου. Μόνος δὲ ὁ Σουσεμίλος εὔρε τὴν ἀνακεφαλαιώσιν ταύτην φυσικὴν καὶ ἀναγκαίαν διότι, λέγει, ἂν ὁ Πλάτων θέλων νὰ ἀποδείξῃ ὅτι περὶ δύο ψυχῶν ὑπέθετο, συγκεφαλαίων ἐποιεῖτο λόγον περὶ δύο ψυχῶν ἢ περὶ τῆς ψυχῆς θὰ ὑπέπιπεν εἰς φαῦλον κύκλον². Ἀλλ' ἡμεῖς ἀποτομῶμεν ἴνα ἀντιπαρατηρήσωμεν πρὸς τὸν σοφὸν κριτικόν, ὅτι ὁ Πλάτων δὲν θέλει διὰ τῶν ἀπὸ 897D καὶ ἐξῆς λεγομένων, εἰς ἃ εἰσθεσιν ἀποτελοῦσι κατὰ τὸν αὐτὸν σοφὸν τὰ ἐν 897B. C. λεγόμενα, νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὑπέθετο, διότι τοῦτο ἐτίθη καὶ μένει ἀληθές, ἀλλὰ μόνον τίς ἕκ τῶν δύο οὐσῶν καὶ ἐνεργουσῶν ψυχῶν εἶνε ἡ ἐγκρατῆς οὐρανοῦ καὶ τοῦ παντός ἐπιμελουμένη, ὅπερ πολὺ διάφορον. Ἡ παρεξήγησις αὕτη παρήγαγε τὸν Σουσεμίλον νὰ εἴπῃ ὅσα περὶ φαύλου κύκλου λέγει. Ἄν τῶ ὄντι ὁ Πλάτων ἐσκόπει νὰ ἀποδείξῃ διὰ τῶν ἀπὸ 897D λεγομένων ὅτι ὑπάρχουσι δύο ψυχαί, ὅπερ ὅμως δὲν

1. Στρωματ. γ, 701.

1. 897A B.

2. Genet. Entw. II, 601.

εἶνε ἀληθές, ὡφείλει κατ' ἀνάγκην νὰ πράξῃ, ὅπως ἔπραξε, ἀνάγων τὰς μὲν τῶν κινήσεων εἰς λογικὰς τὰς δὲ εἰς ἀλόγους, διότι ἄλλως θὰ ὑπέπιπτεν εἰς φαῦλον κύκλον. Ἐάν ὅμως, ὡς φρονοῦμεν ἡμεῖς, ὁ Πλάτων διὰ τῶν ἀπὸ 897 ἀποδεικνύη μόνον ποῖα ἢ ἐγκρατῆς οὐρανοῦ ψυχῆ, τότε ἠδύνατο κάλλιστα καὶ ἄνευ φαύλου κύκλου νὰ μνημονεύσῃ, συγκεφαλαίων ἐν 897Α. Β. δύο ψυχῶν οὐχὶ ἑνωῖς καὶ ἀναγκαίως τῆς ψυχῆς ἐνάρθως διότι τῆς λέξεως ταύτης οὐσὶς ἐξ ἐκείνων, αἵτινες ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ ἐκφέρονται καὶ ἀνάρθως καὶ ὁσάκις ὠρισμένως ἐνοεῖ τις αὐτάς, ἢ ἐναρθρῶς ἐκπορὰ ἐνταῦθα, ἢν νομίζει μόνην ὀρθὴν ὁ Σουσεμίλος, ἤκιστα εἶνε ἀναγκαῖα καὶ ἀπαραίτητος¹.

Πάντα ταῦτα λέγονται συμπεριφέροντες καλύουσιν ἡμᾶς νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὁ Πλάτων τιθέμενος εὐεργέτιδα καὶ κακὴν ψυχὴν ἐνοεῖ τὰς ψυχὰς ταύτας οὐχὶ κατὰ τὴν ἐκάστοτε ἐπικράτειαν τοῦ τοῦ ἢ τῆς ἀνοίας διακρινόμενας, ἀλλ' ὡς δύο διακεκριμένα καὶ φύσει ἀντικείμενα. Ἐξ ἐναντίας ἐκ τῶν εἰρημένων καὶ ἰδίᾳ ἐκ τοῦ ὅτι εὐεργέτις καὶ κακὴ ψυχὴ ἀνακεφαλαιοῦνται γενικῶς διὰ τῶν ἀψυχῆ ῥοῦν μὲν προσλαβοῦσα ἀντί καὶ... ἀνοία δὲ συγγενομένη» «γένος ψυχῆς τὸ φρόνιμον» καὶ ἀρετῆς πλήρες ἢ τὸ μηδέτερον κεκτημένον² πεποιθᾶμεν ὅτι περὶ δισσοῦς ψυχῆς ποιούμενος λόγον ὁ φιλόσοφος εἶχε κατὰ ῥοῦν μόνον τὰ παρατεθέντα παρασκευαστικὰ ἐν τοῖς λοιποῖς αὐτοῦ ἔργοις στοιχεῖα, μεθαρμολῶν αὐτὰ πρὸς τὴν περὶ ψυχῆς ὡς ἀρχῆς κινήσεως θεωρίαν αὐτοῦ, ἐξ ἧς συνάγει, ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν ἀστέρων εἶνε ἀγαθαί, ἄρα οἱ ὑπάρχονσι θεοί, ὅπερ ἀλλως εἶνε καὶ τὸ θέμα τοῦ βιβλίου τούτου τῶν Νόμων.

[Ἔπεται συνέχεια]

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ

ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ ΤΟΙΣ ΛΑΪΚΟΙΣ ΤΟ ΕΙΣΕΡΧΕΣΘΑΙ ΕΙΣ ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΒΗΜΑ;

Εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐρώτησιν πᾶς τῆς πατρώας εὐσεβείας ζηλωτῆς χριστιανὸς καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν διατάξεων ἐνθερμὸς ὑπέρμαχος θ' ἀπαντήσῃ ἐκ τῶν προτέρων, πεπεισμεθα, ἀπορατικῶς καὶ ἀγνοῶν ἀκόμη ἐάν ὑπάρχωσιν ρητοὶ κανόνες τῆς Ἐκκλησίας ἀπαγορεύοντες τοῦτο. Ἀλλὰ διατὶ ἢ ἀπάντησις θὰ ἦνε ἀποφατική; Ὁ λόγος πρόδηλος. Ὁ ἀνυ-

ποκρίτου εὐσεβείας ἰμπερορημένος χριστιανὸς ἔχων ὑπ' ὄψει ὅτι ἐν τῷ ἱερῷ τόπῳ τόπῳ τελεῖται ἡ ἀναίμακτος θυσία, λαμβάνων δ' ἕνα ὑπ' ὄψει ὅτι ἡ ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία δὲν ἔχει ἀναθεωρημένη τὴν τέλει τῆς ἱεράς μυσταγωγίας οὐδέποτε τυχόν χριστιανῶ, ἀλλὰ μόνον ἐκείνῳ, ὅστις δι' ἰδικιτέρου μυστηρίου αὐτῆς περιδύθη τὴν ὑψίστην ταύτην διακρίαν, θεωρῶν δὲ πρὸς τοῦτοις ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τεχνικὴ οἰκοδόμησις ἀποχωρεῖ τὸ ἱερὸν θυσιαστήριον ἀπὸ τοῦ ἐπιλοῦπου μέρους τοῦ ναοῦ, θέλει κατανοῆσθαι ὅτι τὸ ἱερὸν βῆμα εἶνε ὠρισμένον μόνον διὰ τοὺς ἱερομένους καὶ δὲν ἐπιτρέπεται τοῖς λαϊκοῖς ἵνα εἰσέρχωνται ἐν αὐτῷ. Ὅταν λοιπὸν εὐνόητος καθ' ἑαυτὴν τυγχῆν ἡ ἱερότης τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἡ ἀναίμακτος τελεῖται θυσία, λίαν ἐπιμόρφος καὶ ἀτελής ἐλέγχεται ἢ συνήθεια τοῦ εἰσερχέσθαι τοὺς λαϊκοὺς εἰς τὸ ἱερὸν ἄδυτον, ἢ μᾶλλον καταπῶρος ἀσεβοῦσι πρὸς τὴν τοῦ τόπου ἱερότητα ἐκείνοι τῶν λαϊκῶν, ὅστινες παρὰ τὰς γενομένας αὐτοῖς ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων παρατηρήσεις εἰσερχονται εἰς τὸ ἱερὸν ἔδαφος, ὡσεὶ ἠγνόουν ὅτι ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἐστήκασιν ἁγίος ἐστίν.

Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία περὶ τῆς ἐνουπολανθανούσης ταύτης ἀσεβείας ἐκ μέρους λαϊκῶν πολλῶν καὶ δέοντα ἐνουθέτησε καὶ ρητῶς τὴν εἰς τὸ ἱερὸν βῆμα εἴσοδον τῶν λαϊκῶν ἀπαγόρευσε στοιχεῖα τῷ 13^ῳ κανόνι τῆς ἐν Τρούλλῳ 5^ῳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου λέγοντι «μη ἐξέστω τινὶ τῶν ἀπάντων ἐν λαϊκοῖς τελούντι, ἔνδορ ἱεροῦ εἰσεῖναι θυσιαστηρίων μηδαμῶς ἐπὶ τοῦτο τῆς βασιλικῆς εἰργομένης ἐξουσίας καὶ ἀυθεντίας, ἢ ἵνα ἢν βουληθῆι προσάξει δῶρα τῷ πλάσσει, κατὰ τινα ἀρχαιοτάτην παράδοσιν. Ὁ κανὼν ἄρα οὐ μόνον τοῖς λαϊκοῖς, ἀλλὰ καὶ αὐτῷ τῷ βασιλεὶ ἀπαγορεύει τὴν εἰς τὸ θυσιαστήριον εἴσοδον, πλὴν τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ὁ βασιλεὺς ἤθελε προσφέρει δῶρα τῷ πλάσσει. Ὁ Ζωνιτᾶς ἐρμηνεύων τὸν κανόνα τοῦτον καὶ διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐπιτρέπεται τῷ βασιλεὶ ἢ εἰς τὸ θυσιαστήριον εἴσοδος, λέγει ὅτι οἱ δόντες εἰς τὸν βασιλέα τὸ πρόνοιον τοῦτο οἶσι εὐεραπολογούμενοι ἑαυτῶν προβάλλουσι τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν αὐθεντίαν αὐτοῦ, μονονουχὶ λέγοντες ὅτι καὶ τούτῳ, καθ' ὃ λαϊκῶ, δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιτρέπηται ἢ εἴσοδος, ἀλλὰ παρεχωρήθη τοῦτο χάριν τῆς ἐξουσίας, ἀρχῆθεν τοῦτο παρεδιδόντων τῶν παλαιότερων Πατέρων. Ἐάν λοιπὸν τῷ βασιλεὶ, ὅστις τὴν ἐξουσίαν ἐπικλήσει τῆς ἀγίας Τριάδος λαμβάνει καὶ χριστὸς Κυρίου διὰ τὸ χρίσμα τυγχάνει καὶ ἀρχιερατικοῖς χρίσματι κατασκευασμένος ἐστίν, μολὶς ἐπιτρέπηται ἢ εἰς τὸ θυσιαστήριον εἴσοδος, ἔπεται ὅτι τοῖς λαϊκοῖς οὐδέποτε οὐδαμῶς ἐπιτρέπεται τοῦτο. Ὡσαύτως Ἀλεξίος ὁ Ἀριστηνὸς περὶ τούτου λέγει «εἰ μη βασιλεὺς, οὐ τις τῶν λαϊκῶν εἰς ἱλαστήριον εἰσεῖται· τότε κοσμοκοῖς τὸ ἱλαστήριον ἄδατον· βασιλεὺς δὲ οὐ κεκώλυται εἰσερχέσθαι ἐν αὐτῷ, ἢ ἵνα ἢν βουληθῆι προσάξει δῶ-

1. Πρβλ. Πρωταγ. 313C.

2. 897B.

ρα τῷ Θεῷ. Καί ἐάν ἡ εἰσόδος εἰς τὸ ἱερὸν βῆμα ἀπαγορεύεται τοῖς ἀνδράσιν, ἔτι μᾶλλον τυγχάνει ἀπηγορευμένη τῆς γυναίκης, καθ' ἃ ὁ μὲν κανὼν τῆς ἐν Αποδελείῃ συνόδου λέγει ὅτι οὐ δεῖ τὰς γυναῖκας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ εἰσερχεσθαι. Ὁ δὲ Ζωναρᾶς ἐξηγούμενος τὸν κανὼνα τοῦτον λέγει περὶ λαϊκῶν ἀνδράσιν ἀπηγορεύεται εἰσεῖναι θυσιαστηρίῳ πολὺν μᾶλλον ἢ εἰναι γυναῖξιν ἀπηγορευμένον».

Καίτοι λοιπὸν ἡ Ἐκκλησία ἐπικειλημένως ὑπέμνησε τοὺς περὶ τοῦτου κανόνας καὶ πολλὰκις ἐψέξε τὴν ἀνίερν καὶ ἀντικανονικὴν ταύτην συνῆθειαν ἐνίων λαϊκῶν, οὐχ ἦσαν μετὰ λύπης παρατηρούμεν ὅτι ἡ ἀθέτησις τῆς ρητῆς ταύτης κανονικῆς διατάξεως ἐξακολουθεῖ πολλαχῶς, καὶ τὸ ἱερὸν βῆμα πολλῶν καῶν, πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, πληροῦται κατὰ πᾶσιν Κυριακῶν καὶ ἑορτῶν λαϊκῶν εἰς οὐδὲν λογιζόμενον τὴν ἱερότητα τοῦ τόπου καὶ κωφεύοντων εἰς τὰ ἐκῆστοτε γινόμενα αὐτοῖς παρατηρήσεις. Καὶ οὐκ ἀρκεῖ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ συνομιλίας ἐν αὐτῷ διαρκεῖς καὶ συζητήσεις καὶ πλείστα ἄλλα ἀνευλαθεῖς ἀποζόντα.

Τοῦ λόγου δ' ἐνταῦθα περὶ συνομιλιῶν καὶ συζητήσεων ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν γενομένων, ὀφείλομεν νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν τοῦ εὐσεβοῦς ἐκκλησιασματος καὶ ἐπὶ τῆς ἀνιέρου καὶ ἀνευλαθεοῦς ταύτης συνῆθειας. Ἡ συνῆθεια αὕτη κρατεῖ πρὸ πάντων παρὰ τὰς γυναῖξιν, αἵτινες λησμονοῦσαι τὴν τοῦ τόπου ἱερότητα καὶ τὸν σκοπὸν δι' ὃν προσήλθον εἰς τὸν ἱερὸν καὶ ἐξακολουθοῦσι καθ' ἅπασαν τὴν ἱερὰν λειτουργίαν συνδιαλεγόμεναι καὶ συζητοῦσαι, ἐνῶ ρητῶς καὶ τοῦτο ἀπαγορεύεται, τοῦ Ὁ' κανόνος τῆς ἐν τῷ Τρούλλῳ ς'. Οἰκουμενικῆς Συνόδου λέγοντος «Μὴ ἐξέστω ταῖς γυναῖξιν ἐν τῷ καιρῷ τῆς θείας λειτουργίας λαλεῖν» ἀλλὰ κατὰ τὴν φωνὴν Παύλου τοῦ Ἀποστόλου, σιγάτωσαν· οὐ γὰρ ἐπιτέτραπται αὐταῖς λαλεῖν ἀλλ' ὑποτάττεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει εἰ δέ τι μαθεῖν ἐθέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἐπερωτάτωσαν. Ἡ ἀνευλαθεῖς αὕτη συνῆθεια τοῦ διαλέγεσθαι καὶ ψιθυρίζειν κατὰ τὴν ὥραν τῶν ἀκολουθιῶν ἐπικρατεῖ πρὸ πάντων παρ' ἡμῖν τοῖς ὀρθοδόξοις καὶ ἐπιβάλλεται πᾶσιν ὅπως ἀρωμεν αὐτὴν ἐκ τοῦ μέσου. Ἀνάγκη πᾶς εὐσεβοῦς χριστιανὸς νὰ κατανοήσῃ ὅτι ὀφείλει εἰσερχόμενος εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ὑψίστου ν' ἀφίρει πᾶσαν τὴν προσοχὴν αὐτοῦ εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας διδασκόμενα καὶ ἀνυψοῖ ταύτην πρὸς τὴν λατρείαν τοῦ Παναγίου Πατρὸς. Μόνον οὕτως ἐκπληροῖ ὁ χριστιανὸς τὸν σκοπὸν τῆς εἰς τὸν καὶν μεταβάσεως αὐτοῦ. Ὅταν ὅμως μεταβιῇ ἀπλῶς πρὸς τὸ δεῖξαι ὅτι ἐκπληροῖ καθῆκον χριστιανικόν, ὅταν εἰσελθὼν ἐν τῷ καὶν κρατῇ μὲν τὸ σῶμα ἐντὸς αὐτοῦ, τὴν δὲ διάνοιαν παραδίδωσιν εἰς τὴν μέριμναν καὶ τὰς φροντίδας τῶν ἔργων τῆς ἡμέρας, τότε ἀναμφιβόλως ἀσκοπὸς καὶ ἀνωφελὴς ἡ μετάβασις, ἄσκοπος δὲ καὶ ἀτελεσφόρητος ἡ ἐν τῷ καὶν διαμονὴ αὐτοῦ. Λυπού-

μεθα λέγοντες ὅτι ἡμεῖς φαινόμεθα ἦτοντες ἄλλων συνοικῶν ἑτεροδόξων λαῶν μείζονα παρεχόντων δείγματα εὐσεβεῖς καὶ συναίσθησεως τῆς ἱερότητος τοῦ εὐκτηρίου οἴκου αὐτῶν. Λέγομεν, *λυπούμεθα*, διότι τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα, ὃν πλήρωμα Ἐκκλησίας ἀπαρκαλεῖται καὶ ἀπαρχγράφως τηρησάσης πάντας τοὺς κανόνας τῶν θεοσυλλέκτων Συνόδων καὶ πάντα τὰ θεσπισθέντα δόγματα τῆς πίστεως καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ θεμελιοῦ τοῦ χριστιανικῆς θρησκείας Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὀφείλει νὰ ἦ πάντων ὑπέρτερον ἐν πάσῃ τῇ θρησκευτικῇ πολιτείᾳ καὶ ἐν τῇ πιστῇ ἐκπληρώσει τῶν παραδεδεγμένων παρεχόμενον ἐαυτὸ παράδειγμα καὶ υπογραμμῶν πᾶσι τοῖς λοιποῖς λαοῖς. Ἄλλ' ἀρκείτω περὶ τοῦτου σήμερον ἡ τοσαύτη παρέκβασις.

Ὅταν λοιπὸν, λέγομεν συγκεραλιούμενοι, ρητῶς ἀπαγορεύηται ἡ εἰσόδος λαϊκῶν εἰς τὸ ἱερὸν θυσιαστήριον, ὅπερ οὐράνιος ἐστὶν ἰσχυρῶς, κατὰ τὸν ἱερὸν Χρυσόστομον, τὰ ἀπὸ γῆς δεχόμενον καὶ οὐρανῶ παραπέμπον, τὰ ἀπὸ οὐρανῶ δεχόμενον καὶ τῇ γῇ χορηγοῦν, ἐπὶ γῆς ἐρησιζόμενον καὶ τῷ ἄνω παρακείμενον θρόνῳ θυσιαστήριον γὰρ αὐτοῖς φοβερόν τοῖς ἀγγέλοις, τοῖς τὴν οὐράνιον ὑπερπετωμένοις ἀψίδα, τότε ἐπιβάλλεται ἔνθεν μὲν τοῖς ἀρμυδαίοις, προϊσταμένοις ἀρχιερεῦσι καὶ ἱερεῦσιν, ἔνθεν δὲ τῷ εὐσεβεῖ ἐκκλησιαστικῷ ὅπως ἀπὸ κοινῶν μεριμνήσωσι τούτων περὶ τῆς πλήρους ἀναστήλωσεως τῆς ἰσχύος τοῦ μνησθέντος κανόνος, ἐν πράγματι σεβώμεθα καὶ ἀγαπῶμεν τὴν εὐπρέπειαν τοῦ οἴκου τοῦ Κυρίου καὶ τὸν τόπον τοῦ σκηνώματος τῆς δόξης αὐτοῦ. Τότε δὲ μόνον θὰ φανῶμεν ὅτι ἐσμὲν πράγματι εὐσεβεῖς ὅταν παρέχωμεν δείγματα ἀπὸ τῆς εὐσεβεῖς ἡμῶν, καθ' ἃ ὁ αὐτὸς Χρυσόστομος λέγει *εὐσεβείας σημεῖον τὸ συνεχῆ μνήμην ποιῆσθαι τῶν θεοτέρων τόπων καὶ ταῖς πικραῖς ἐντεῦξιν ἐξελεῦσθαι τὸν Θεόν. Βούλεται γὰρ τοὺς ἀνθρώπους ὁ Θεὸς περὶ τοὺς τῶν ἁγίων οἴκων λιμένας καθομιλεῖσθαι».*

Ἐγὼμεν ἄρα ὑπ' ὄψει ἡμῶν πάντοτε τὰ σημεῖα τῆς εὐσεβεῖς καὶ ποιῶμεθα συνεχῆ μνήμην τοῦ θεοτέρου τόπου. Μὴ παραδίνωμεν ρητὴν κανονικὴν διατάξιν, μηδὲ περαιτέρω χωροῦντες εἰσερχόμεθα εἰς τὸ ἱερὸν μετὰ τοῦ δίσκου οὐχὶ ἵνα προπαχάγωμεν ἡμεῖς δῶρα, ἀλλ' ἵνα αὐξήσωμεν κατὰ τινα κερμάτια τὴν πρόσδον αὐτοῦ, μὴ ἀσεβῶμεν οὕτως, ὅπως μὴ ποτε ἀκούσωμεν τὸ τοῦ Ἡσαίου εἰρηθῆαι ὁ ἀσεβῆς, ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν δόξαν Κυρίου· οὐκ ἐστὶ χαιρεῖν τοὺς ἀσεβεῖς, λέγει Κύριος».

ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΛΙΔΗΣ

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ὁ Ἀγγέλου Βασίλειος (πρόεδρος)
Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος
Δ. Θ. Ξανθόπουλος
Γ. Δ. Τανταλίδης (γραμματεὺς)
Ἀλκιθέδης Μαυράκης (ταμίας)

Ἀρχισυντάκτης
ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΑΔΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὄλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετρίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὴν κατώτερον κληρὸν καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγμα χρυσᾶ 25
ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου

ΕΤΟΣ ΙΖ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 30 ΜΑΪΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 14

Τοὺς συνδρομηταὺς τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Παρακαλοῦνται οἱ ἐκ τῶν συνδρομητῶν τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» συνδρομὰς παρελθόντων ἐτῶν καθυστεροῦντες ὅπως ἐπισπεύσωσι τὴν ἀπότισιν αὐτῶν, ἅτε τῶν ὑλικῶν τοῦ φύλλου δαπανῶν μὴ ἐπιτρεπουσῶν τὴν ἐπ' ἀόριστον καθυστέρησιν αὐτῶν.

Ῥσαύτως παρακαλοῦνται ὅπως ἐπισπεύσωσι τὴν ἀπότισιν τῶν ὀφειλῶν αὐτῶν καὶ οἱ εἰς τὸ Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον ὀφειλόντες.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά—Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα—Τὸ τέταρτον συνέδριον τῶν Παλαιοκαθολικῶν ἐν Βιέννῃ—Αἰτία τοῦ κακοῦ κατὰ Πλάτων — Οἱ καταφεύγοντες εἰς μοναχία ὑπόκεινται εἰς ἐκκλησιαστικὸν ἐπιτίμιον—Κοινοποιήσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἀρχιερατικὰ ἐκλογαί.—Τῆς ἐπαρχίας Νικαίας ἐν χρεῖξ διαιτελοῦσης ἀπὸ τινος ἕνεκα τῆς προαγωγῆς τοῦ ἄλλοτε μητροπολίτου αὐτῆς, εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἡρακλείας, ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ χθεσινῇ αὐτῆς τακτικῇ συνεδρίῳ προέβη εἰς πλήρωσιν τῆς κενωθείσης ταύτης θέσεως. Ὅθεν προταθέντων τριῶν ὑποψηφίων, ἦτοι τῶν πανιερωτάτων μητροπολιτῶν Βερροίας Κωνσταντίου, Σηλυβρίας Κωνσταντίου καὶ Λέρου καὶ Καλύμνου Σωφρονίου, καὶ ψήρων κανονικῶν γενομένων μετὰ τὸ πέρας τῆς συνεδρίας ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ, ἐξελέγη μητροπολίτης Νικαίας ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης μέχρι τοῦδε Λέρου καὶ Καλύμνου Σωφρόνιος.

Καὶ τῆς ἱερᾶς δὲ Μητροπόλεως Λέρου καὶ Καλύμνου χρευσάσης ἕνεκα τῆς ἀνωτέρω προαγωγῆς τοῦ μητροπολίτου αὐτῆς εἰς τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον τῆς ἐπαρχίας Νικαίας, ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίῳ αὐτῆς ἡ

ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος προέβη εἰς ἐκλογὴν διαιτέου. Ὅθεν μετὰ τὴν πρότασιν καὶ προβολὴν τριῶν ὑποψηφίων, ἦτοι τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου πρώην Δισκάτης Ἰωάννου, τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου ἀγίου Μυρέων Γερμανοῦ καὶ τοῦ πανοσιολογιστάτου ἀρχιμανδρίτου Σεραφείμ Σκαρούλη, ψήρων κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ, ἐξελέγη μητροπολίτης Λέρου καὶ Καλύμνου ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης πρώην Δισκάτης Ἰωάννης.

— **Πατριαρχικὴ χοροστασία.**— Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης εὐμένως εἶχεν ἀποδεχθῆ πρόκλησιν τῆς ἀξιοτίμου ἐπιτροπῆς τοῦ ἐν Σταυροδρομῷ ἱεροῦ ναοῦ τῶν ἁγίων καὶ ἱσχυροτάτων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης ὅπως χοροστατήσῃ ἐν αὐτῷ κατὰ τὴν τῇ προπαραελθούσῃ Τετάρτῃ ἀγομένην πανήγυριν τοῦ εἰρημένου ναοῦ. Ἐπειδὴ ὁμοῦ ἕνεκα τῆς κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τελεσθείσης πατριαρχικῆς λειτουργίας ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ καὶ τῆς ἐπετείου ἑορτῆς τοῦ ὀνόματος αὐτῆς ἡ Α. Θ. Παναγιότης δὲν ἦν δυνατόν νὰ μεταβῇ αὐτόσε αὐθημερόν, διὰ τοῦτο ἐχοροστάτησε τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ, 25 λήγοντος, πολλοῦ περισταμένου εὐτεβοῦς ἐκκλησιαστικῆς.

Μετὰ τὴν διανομὴν τοῦ ἱεροῦ ἀντιδώρου πρὸς τὸ πολυπληθὲς ἐκκλησιαστικόν, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὠδηγήθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐκ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ ναοῦ ἀξιοτίμου Ἰωάννου Μαμοπούλου, δικηγόρου, ἐνθα προσελθόντες ὑπέβηλον τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὰ σέβη αὐτῶν καὶ πλείστοι ἄλλοι ἔγκριτοι ὁμογενεῖς ἐκ τῶν ἐν Πέρην ἐγκατεστημένων. Ἐντεῦθεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης κατηθύθη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

— **Αὐτοκρατορικὰ προσηρσεις.**— Χθὲς ἰδιαίτερος ὑπασιπιστῆς τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Ἀνακτος ἡμῶν, ὁ ἐξοχώτατος Χουσνῆ πασᾶς, ἐλθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα περὶ τὴν 6 ὥραν τουρκιστὶ ἐξεδήλωσε τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ τὴν πρὸς τε τὸ ἄτομον Αὐτοῦ καὶ πρὸς τὸ πιστὸν ρωμαϊκὸν Γένος ἰδίαν αὐτοκρατορικὴν εὐμένειαν καὶ εὐνοϊαν καὶ ἐπεδείξατο τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος πρὸς ταχυτέραν

τασιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐκ τοῦ ἐσχάτως ἐπισυμβάντος παθήματος τῶν ὀφθαλμῶν. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, υποβαλοῦσα ἐγγράφως διὰ τοῦ ἀπεσταλμένου τὴν εὐγνωμοσύνην Αὐτῆς τε καὶ τοῦ ρωμαϊκοῦ Γένους πρὸς τὴν Α. Α. Μεγαλειότητα διὰ τὴν εὐμενῆ ταύτην αυτοκρατορικὴν ἐνδειξὴν μετέβη σήμερον εἰς τὰ αυτοκρατορικὰ ἀνάκτορα ἐν συνοδίᾳ τῆς Α. Ε. τοῦ ἀρχοντος Μεγάλου Λογοθέτου Σταυράκη βῆν' Ἀριστάρχου, ὅπως καὶ προφορικῶς ὑποβάλλῃ τῇ Α. Α. Μ. καὶ αὖθις τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους.

— *Ἐπισκέψεις.* — Χθὲς ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κωνσταντίνος ἐν συνοδίᾳ τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀρχοντος Καπουκεχαγιά Ἀντωνίου ἐρένηται Οἰκιάδου ἐπισκέψατο τὴν Α. Ε. τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἱεροσκειυμάτων.

— *Συλλογητήρια.* — Σήμερον ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ὁ πανοσιολογιώτατος Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος μεταβὰς εἰς Πέραν μετὰ τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀρχοντος Καπουκεχαγιά συνελυπηθῆ τῇ Α. Μακκρίοτητι τῷ Πατριάρχῃ τῶν Ἀρμενοκαθολικῶν Στεράνῳ Ἀζαρίῳ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

— *Ζωγράφειον Γυμνάσιον.* — Ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ἀνεβλὼν τῇ παρελθούσῃ Δευτέρῃ εἰς Σταυροδρόμιον, ἐπισκέψατο τὸ Ζωγράφειον Γυμνάσιον μετὰ πολλοῦ τοῦ σεβασμοῦ γενόμενος δεκτὸς ὑπὸ τοῦ ἐλλογιμοῦ διευθυντοῦ τοῦ παιδευτηρίου Μιχαὴλ Κεράλα καὶ τοῦ Συλλόγου τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης παρέστη εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν παραδόσεων καὶ διαφόρους ἄλλας σχετικὰς ἐλάβε πληροφορίας παρὰ τοῦ ἐλλογιμοῦ γυμνασιάρχου.

Ἐντεύθεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης μεταβὰς εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν πρεσβείαν ἐπισκέψατο τὴν Α. Ε. τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ρουμανίας Δρῶδβραν.

— *Χειροτομία.* — Ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Μιτυλήνης Κύριλλος, τελέσας τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ τὴν πρώτην ἀρχιερατικὴν αὐτοῦ λειτουργίαν ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ, ἐν μέσῳ συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιασμάτου, ἐχειροτόνησεν εἰς πρεσβύτερον τὸν νέον ἀρχιερατικῆς τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου πανοσιολογιώτατον Φώτιον.

Ὁ νεοχειροτονηθεὶς μετὰ τὴν ἀπολυτὴν τῆς Ἐκκλησίας ἐδέξατο ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ἀρχιερατικῆς τὰ συγχερητήρια πολλῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν φίλων.

— *Ἐπιτροπὴ Μοναστηριακῶν κτημάτων.* — Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς τῶν Μοναστηριακῶν κτημάτων διωρίσθη ἐν τινι τῶν προηγουμένων συνεδριῶν τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἀγγιλίου Βασίλειος εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ μέχρι τοῦδε τοιοῦτου σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Σμύρνης Βασιλείου.

— *Διευθύνουσα Ἐπιτροπὴ ἁ' Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας.* — Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης Τρίτης διωρίσθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ

Πατριάρχου μέλος τῆς Διευθυνούσης τὴν ἁ' Ἐκκλησιαστικὴν Ἀληθειαν ἐπιτροπῆς ὁ πανοσιολογιώτατος Μέγας Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἄλλοτε τοιοῦτου Τοποτηρητοῦ τῆς Μεγάλης Πρωτοσυγκελλίας καὶ μητροπολίτου Λιτίσης Βασιλείου.

— *Πνευματικὸν Δικαστήριον τῶν Πατριαρχείων.*

— Τοῦ ἐκείντοτε Μεγάλου Πρωτοσυγκελλοῦ καὶ τοῦ ἀρχιερατικῆς τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου ἀποτελούντων μέλη τὸν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικὸν Δικαστήριον, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης διώρισεν ἐσχάτως τοιοῦτους τὸν Μέγαν Πρωτοσύγκελλον Χρυσόστομον καὶ τὸν ἀρχιερατικῆς τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου Φώτιον, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Λιτίσης Βασιλείου καὶ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Μιτυλήνης Κυρίλλου, διατελεσάντων μελῶν τοῦ Δικαστηρίου, τοῦ μὲν πρώτου ὡς Τοποτηρητοῦ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας, τοῦ δὲ δευτέρου ὡς ἀρχιερατικῆς τῆς ἱερᾶς Συνόδου.

— *Διορισμὸς ὑπογραμματέως Συνόδου.* — Τῆς θέσεως τοῦ ὑπογραμματέως τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου κενωθείσης ἐνεκα τῆς προαγωγῆς τοῦ μέχρι τοῦδε τοιοῦτου εἰς τὴν τοῦ ἀρχιερατικῆς τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, ἀπόφασιν τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, ἐγκρίσει δὲ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, διωρίσθη ἐν τῇ συνεδρίᾳ τοῦ παρελθόντος Σαββάτου ὑπογραμματεὺς ὁ ἱερολογιώτατος ἱεροδικίκος Γεννάδιος Ἀλεξιάδης.

Ὁ νέος ὑπογραμματεὺς ἐκ Μεσαπιόλεως τῆς ἐπὶ πρυμνίας Προύσης ὁρμώμενος διήκουσε τὴν σειράν τῶν θεολογικῶν μαθημάτων ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Θεολογικῇ Σχολῇ. Ἀποφοιτήσας ταύτης προσεκλήθη σχολάρχης καὶ ἱεροκέρυξ ἐν Γαιουμουλτζίνῃ, ἔδρα τῆς ἐπὶ πρυμνίας Μαρωνείας, ἐνθὰ ἐπὶ τετραετίαν περίπου μετὰ πολλοῦ τοῦ ζήλου ἐξεπλήρωσε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ, διατελῶν ἕνα καὶ γραμματεὺς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Μαρωνείας.

— *Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ.* — Μέλος τῆς Κεντρικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς διωρίσθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ πανοσιολογιώτατος ἀρχιερατικῆς τῆς ἱερᾶς Συνόδου Φώτιος, ἀντικαταστήσας τὸν πρό τινας ὡς τοιοῦτον ἀποχωρήσαντα πανιερώτατον μητροπολίτην Μιτυλήνης Κύριλλον.

— *Ἀφίξις.* — Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσιν ὁ Θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Κίρηνουπόλεως Ἱερώνυμος, γενικὸς ἐπίτροπος τοῦ ἄλλοτε μητροπολίτου Ἡρακλείας, νῦν δὲ Χαλκηδόνος, Γερμανοῦ.

— *Πατριαρχικὴ Ἀστικὴ Σχολὴ Φαραρίου.* — Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας τῆς ἐν Φαναρίῳ Πατριαρχικῆς Ἀστικῆς Σχολῆς διωρίσθη διὰ πιττακίου τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ πανοσιολογιώτατος Μέγας Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποχωρήσαντος Τοποτηρητοῦ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας πανιερωτάτου μητροπολίτου Λιτίσης Βασιλείου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι, εὐλαβεστάτοι Προϊστάμενοι καὶ τριμύτατοι Μικτάρειοι τῶν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως διαφόρων ἐνοριῶν.

Πρωτ. 2429.
Ἀριθ. Δεκεμ. 1480.

Γνωστὸν τυγχάνει πᾶσιν Ὑμῖν ὅτι πρὸς περιστολὴν τῆς, ὡς μὴ ὄφειλε, παρατηρουμένης παρὰ τισιν ἀκλήθως περὶ τὴν τακτικὴν εἰς τὰ ἐπὶ τούτῳ κυβερνητικὰ τμήματα ἀνακοίνωσιν καὶ ἐγγραφῆν τῶν γάμων, γεννήσεων, θανάτων καὶ μεταλλαγῶν κατοικίας, ἐπεβάλλετο διὰ νόμου πρόστιμον χρηματικὸν πᾶσι τοῖς ἀποδεικνυμένοις ὅτι καθυστέρησαν τὴν εἰς τοὺς ἀρμοδίους ἔγκαιρον ἀνακοίνωσιν ὅσας δῆτινος τοιαύτης πράξεως. Ἀσμενοὶ ἦδη ἀγγέλλομεν ὑμῖν ὅτι ἡ Σεβαστὴ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις, νέον παρέχουσα δείγμα τῆς εὐμενοῦς καὶ ἐπιεικοῦς πρὸς τοὺς πιστοὺς ὑπάρχουσας Αὐτῆς διαθέσεως, ἀνήγγειλε πρὸ τινος εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὅτι δι' ὑψηλοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Διατάγματος ἀπαλλάσσονται ἐπὶ ἐξήμερον τοῦ τεταγμένου προστίμου οἱ αἰτίαι τοιοῦτων καθυστερήσεων, ἢ ἐν τῷ ὄρισμα τούτου χρόνου διαστηνόμενος ἀνακοινώσασθαι καὶ ἐγγράψαι ἐν τοῖς κυβερνητικοῖς ληξιαρχικοῖς βιβλίοις τὰς μὴπω ἐγγραφεύσας πράξεις γεννήσεων, γάμων, θανάτων καὶ ἀλλαγῆς κατοικίας. Τούτου οὕτως ἔχοντος, προεπιπέμθη καὶ ἐντελλόμεθα πᾶσιν ὑμῖν γνωστὸν ποιήσασθαι διὰ καταλλήλων μέσων τὸ πρᾶγμα εἰς ὅσον ἐνεστὶν εὐρύτερον κύκλον, καὶ συστήσασθαι τοῖς ἐνοριτικοῖς, ἢ να σπεύσωσιν ἐγκαίρως ἐπιφανεῖν τῆς νέας ταύτης εὐεργεσίας τῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως, καθόσον μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ ἐξαμήνου τούτου, λήγοντος περὶ τὰ τέλη προσηκούσας Αὐγούστου, ἐφαρμοσθήσεται καὶ αὖθις ὁ σχετικὸς Νόμος. ὁ ἐπιβίων πρόστιμον τοῖς αἰτίοις τῆς καθυστερήσεως. Ἐν τῇ περιπτώσει δὲ ταύτῃ συμπληροῦντες τὴν ἀπὸ 16 Ἰανουαρίου ε. ε. καὶ ὑπ' ἀριθμὸν Πρωτοκόλλου 329 σχετικὴν ἐγκύκλιον, δι' ἧς καθορίζετο ὁ τρόπος, καθ' ὃν ἐμελλεν ἐκαστοτε γίνεσθαι διὰ τοῦ Μικτάρη τῆς οικείας ἐνορίας ἡ ἔκδοσις τῶν εἰσημένων ἰλιμαχηματηρίων, ἐντελλόμεθα ὅπως, οἱ μὲν μικτάρειοι ζητώσιν ἐκαστοτε σημείωσιν τῶν ὡς ἄνω πράξεων παρὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν Προϊσταμένων, γινώσκοντες ὅτι αὐτοὶ εἰσὶν ὑπεύθυνοι ἀπέναντι τῆς Σεβαστῆς Κυβερνήσεως διὰ πᾶσαν τοῦ λοιποῦ συμβητομένην καθυστέρησιν, οἱ δὲ ἐκκλησιαστικῶς Προϊστάμενοι προθύμως παρέχουσι τὴν τοιαύτην σημείωσιν εἰς τοὺς μικτάρειους διὰ τὴν περαιτέρω. Εἴητε δὲ ἐν Κυρίῳ ὑγιαίνοντες.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 20 Μαΐου 1897.

† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΩΝ ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 28 τεύχει τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» τοῦ 14 ἔτους ἐν ἰδίῳ ἄρθρῳ (σελ. 245) λόγον ποιησάμενοι περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ τρίτου Διεθνούς συνεδρίου τῶν Παλαιοκαθολικῶν, ἐν Ροττερδάμῃ τῷ 1894 συγκροτηθέντος, ἀνεφέρομεν ἐν τέλει ὅτι, κατὰ τότε ἐν αὐτῷ ἀπορασιθιέντα, τὸ τέταρτον συνέδριον προῦκειτο νὰ συγκροτηθῆν ἐν Βιέν-

νῃ τῷ 1896. Μὴ γενομένου δὲ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἦδη ἀπεφασίσθη ὅπως συγκροτηθῆ τοιοῦτο συνέδριον κατὰ τὸ παρὸν ἔτος, ἐφ' ᾧ καὶ συνέστη πρὸ τινος ὡς ἀπεκλήθη «Ἐπιτροπὴ προπαρασκευαστικῆ τοῦ Δ' Διεθνούς συνεδρίου τῶν Παλαιοκαθολικῶν». Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη, συγκειμένη ἐκ τῶν ἐλλογιμῶν Ἰωσήφ Βένδελ, προέδρου, καὶ Ἰουλίου Βόλφ γραμματέως, ἀρξάμενη ἦδη τῶν προπαρασκευαστικῶν αὐτῆς ἐργασιῶν διεβίβασε τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Κωνσταντινῶν φιλόφρονα ἐπιστολὴν, δι' ἧς προσκαλεῖ τὴν Α. Θ. Παναγιώτητα ὅπως μετάρχη τοῦ συνεδρίου εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου αὐτῆς· συνάμα δὲ ἀγγέλλει τῇ Α. Θ. Παναγιώτητι ὅτι μετ' οὐ πολὺ θέλει ἀποστείλῃ Αὐτῇ ἀντίγραφον τῆς ἡμερησίας διατάξεως καὶ τοῦ ὅλου προγράμματος τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος τετάρτου Διεθνούς συνεδρίου τῶν Παλαιοκαθολικῶν.

Τῆς προσκλητηρίου ταύτης ἐπιστολῆς τῆς Ἐπιτροπῆς ἀναγνωσθεῖσης ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 6 λήξαντος Μαΐου, ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἀνέβαλε τὴν ἐπὶ ταύτης σκέψιν αὐτῆς μετὰ τὴν λήψιν τῶν μνησθέντων ἀντιγράφων τῆς ἡμερησίας διατάξεως καὶ τοῦ ὅλου προγράμματος ἀπερ' ἧς ἀπεστέλλοντο μέχρι τῆς 1 ἁρξάμενου Ἰουνίου.

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω μνημονευθείσης ἐπιστολῆς, ἡ τις ἀπεστᾶλη καὶ πρὸς τοὺς ἐκ τῶν Συνοδικῶν μητροπολίτας Σμύρνης καὶ Ἀγγιχίου, ἀποσπῶμεν τὰς ἀκολουθοῦσας ἀξιολόγους περιεκτικὰς.

«Περὶ πολλοῦ ποιούμεθα πρὸ πάντων ἵνα τὰ Συνεδρία ἡμῶν φέρωσιν ἀληθῶς τὸν διεθνή χαρακτῆρα μεγάλων ἀδελφικῶν Συνελεύσεων τῶν ἀρχαίων τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν καὶ συγκεντρώσιν τοὺς εὐφρονοῦντας παντὸς ἔθνους, πάσης Ἐκκλησίας καὶ παντὸς δόγματος, τοὺς ἐπιζητούντας τὴν τήρησιν τῆς ἐνότητος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς πάντας ἐκείνους, ὧν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐστὶν ἀληθῶς τὸ κέντρον τοῦ θρησκευτικοῦ βίου καὶ οἷτινες δικαίως ἐπιθυμοῦσιν ἰδεῖν ἀνατέλλουσαν τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν θὰ πληρωθῶσιν οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν: «ἵνα πάντες ἐν ὧν» καθὼς σύ, Πάτερ, ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἐν ὧν».

Ἀπὸ τοιοῦτων ἀγόμενοι, Παναγιώτατε, αἰσθημάτων καὶ τοιοῦτων προθέσεων, ἀπευθύνομεν Ὑμῖν τὴν προσκλήσιν ταύτην, μέγιστον δ' ἡμῶν θὰ ἐλογιζόμεθα εὐτύχημα, ἐὰν ἠδοκεῖτε νὰ παραστήτε αὐτοπροσώπως ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος Βιενναίῳ συνεδρίῳ. Παρακαλοῦμεν δὲ, Παναγιώτατε, ἵνα ἀνακοινώσῃτε ἡμῖν τὴν ὑμετέραν ἀπόφασιν· ἐὰν δὲ προτιμᾶτε ν' ἀντιπροσωπευθῆτε δι' ἄλλων, παρακαλοῦμεν ν' ἀναγγεῖλητε ἡμῖν τὰ ὄνόματα τῶν ὑμετέρων ἀντιπροσώπων, καθὼς καὶ ἐὰν προτίθησθε νὰ λάβῃτε τὸν λόγον ἐν τινι τῶν συνεδριάσεων τοῦ Συνεδρίου».

Ἐπικροτοῦντες εἰς τὸ ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις σπουδαῖον ἔργον τῶν Παλαιοκαθολικῶν, καὶ ἀπὸ πολλοῦ μετὰ τοῦ προσήκοντος ἐνδιαφέροντος παρακολουθοῦντες τὴν δι' αὐτῶν ἐν τῇ Δύσει θρησκευτικὴν κίνησιν,

μετ' ἀγκλιπέως ψυχικῆς χειριζόμεν καὶ τὸ τέταρτον Διεθνὲς Συνέδριον αὐτῶν. Καὶ βεβαίως, ὅταν ἐν τῇ τοιαύτῃ κινήσει αὐτῶν ἐνυπάρχῃσι τὰ ὑγιᾶ στοιχεῖα τοῦ ἀληθοῦς θρησκευτικοῦ βίου, ὅταν ὑπὸ τοιούτων ὑψηλῶν καὶ φιλαδέλφων αἰσθημάτων ἐμπνεόμενοι μετὰ μικροτερικῆς ἐθελουσίας καὶ ἀείλλης χωρῶσι πρὸς τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν, ὅταν, κατὰ τὸν ἀπόστολον Παῦλον, ἀποτιθέμενοι τὸ ψεῦδος λαλῶσι τὴν ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ, τότε οὐδεμία ἀμφιβολία ἐστὶ ὁ ὕψιστος θελὲς εὐδοκῶσα καὶ κραταιώσθη αὐτοῦ: ἐν τῷ ἱερῷ αὐτῶν ἀγωνί. Οἱ τὰ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικὰ πράγματα διέποντες μετ' ἀνυποκρίτου φιλαδέλφικης προθυμίας, πεπεισμεθα, θὰ τείνωσι χεῖρα, μὴτε ὀλιγωρῶς πρὸς τοῦτο ἔχοντες, μὴτε τοιοῦτου ὕψους καὶ σωτηριώδους ἔργου ἀμελοῦντες. Προτρέπονται λοιπὸν αὐτοὺς ὅπως μετὰ πάσης σπουδῆς καὶ παντός θεοῦ σθένους, δι' οὗ εἰσι περιβεβλημένοι, ἐξακολουθήσωσι τὸν ἀποκείμενον αὐτοῖς ἱερὸν τοῦτον ἀγῶνα ἐν τῷ αὐτῷ τῆς ψυχῆς φρονήματι καὶ τῷ αὐτῷ ἐνθέῳ καὶ ἀποστολικῷ ἤλω, μεθ' οἷου μέχρι τοῦδε ὑπὲρ τοῦ ἀρραγοῦς χιτῶνος τοῦ νυμφίου τῆς Ἐκκλησίας εὐθαρσῶς ἡμῶντο καὶ πᾶσαν ἑτεροδιδασκαλίαν, αὐτοῖς ἐπιβαλλομένην, γεννωσιφορῶς ἀπόσαντο. Οἱ ταχοὶ λοιπὸν τῶν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων πόρρω πᾶσαν ὀλιγορίαν περὶ τὴν κίνησιν ταύτην τῶν ἀδελφῶν Παλαιοκαθολικῶν ἀπελαύνοντες εὐχόνται ἐκ κέντρου ψυχῆς ὅπως μὴ ἢ μακρὰν τὸ πλῆρωμα τοῦ χρόνου πρὸς συντέλειαν καὶ πραγματώσιν τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ τῆς ἐνώτεως τὴν εὐχὴν δὲ ταύτην ἀποτείνοντες πρὸς αὐτοὺς ὑπομνήσκουσι τὸ τοῦ ἀποστόλου Παύλου. «Στήτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφύν ἡμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ Εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ ἰδύνησθε πέντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπωρωμένα σβέσαι· καὶ τὴν περικεφαλίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε καὶ τὴν μέχιραν τοῦ πνεύματος, ὅ ἐστι ρῆμα Θεοῦ» (Ἔφεσ. σ'. 24).

ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

ΑΙΤΙΑ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Πτώσις καὶ μετενοσιμάτωσις.

Θεμελιώδες δόγμα τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας εἶνε ὅτι ἡ ψυχὴ προϋπάρχουσα ἐξέπεσε τῆς ἀρχεγόνου αὐτῆς εὐδαιμονίας, περιβληθεῖτα τὴν τοῦ σώματος μορφήν καὶ ἀπὸ τῶν οὐρανίων εἰς τὰ ἐνταῦθα ταπεινὰ κατολισθήματα. Τὸ δόγμα τοῦτο

προήλθε προδήλως ἐξ ἀναλόγου τροπῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος. Ἐν τῷ Ἑλληνικῷ δὴλα δὴ λαφῆμορροῦτο βαθμηδὸν ἀντιδραστὶς τις πρὸς τὸ κρατοῦν αἰτιόδοξον πνεῦμα ἀναδυομένης ἐν τῇ δημῶδει θεολογίᾳ τῆς δόξης, ὅτι αἱ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ παρτηρούμεναι ἀντιθέσεις ὀφείλονται εἰς τοῦτο, ὅτι ἡ ψυχὴ δὲν εἶνε ψιλὸν μόνον φάσμα καὶ εἰδῶλον, ὡς ἐθεώρει αὐτὴν ὁ Ἑλληνικὸς κόσμος ἐν τῇ Ὀμηρικῇ ἐποχῇ, ἀλλ' αὐτοτελὲς τι ἀποτελοῦσα παροικεῖ ἐν τῷ σώματι, ὑποδομένη μετὰ θάνατον νέαν σωματικὴν μορφήν. Τὴν θεωρίαν ταύτην ἐπεξεργάστησαν οἱ Ὀρφικοί, οἱ περὶ τὸν Πυθαγόραν καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς, εἰς ὧν τὰς μυστικὰς καὶ θεουργικὰς τάσεις καὶ οἰκοθεν ἐμπροσχωρεῖ. Οὕτω δὲ προήλθεν ἡ δόξα, ὅτι ἡ ψυχὴ ἐν τῷ σώματι ἐγκεκλεισμένη ἀποτίνει ὧν ἡμᾶςτε δίκην, διὰ πολυειδῶν δὲ μετενοσιματώσεων ἀγνιζομένην, ἐξέρχεται τοῦ κύκλου τῆς Ἀνάγκης, πρὸς τοὺς θεοὺς ἐπανιούσα. Ταύτας τὰς δόξας ὁ Πλάτων αὐτὸς ἀποδίδου: τοῖς περὶ τὸν Ὀρφέα, συνυπνίει μετὰ τῶν φιλοσοφικῶν αὐτοῦ θεωριῶν, ἐν τούτῳ δ' ἀκριβῶς καὶ διακρίνεται ἡ πτώσις τῆς ψυχῆς κατὰ Πλάτωνα ἀπὸ τῶν Ὀρφικῶν φαντασμαγοριῶν ἐν ᾧ δὴλα δὴ αὐταὶ κατὰ τὰς Ὀρφικὰς δόξας εἶνε οὐχὶ προϊόντα ἐπιστημονοστέρας καὶ ὑψηλοτέρας ἐπισκοπήσεως, ἀλλ' ἀπλᾶ τῆς φαντασίας ἀποκημάτια, διεγειρομένης εἰς τοῦτο ὑπὸ τῆς καταπτώσεως τοῦ περιειμένου ἠθικοῦ καὶ πολιτικοῦ βίου, ἡ Πλατωνικῆ τῶν ψυχῶν προῦπαρξίς καὶ μετενοσιμάτωσις δὲν εἶνε περιττὸν καὶ ἀνόητον ἔρμα θεολογικῶν παραδόσεων, ἀλλὰ συνουσιώθη ὡς μάλιστα μετὰ τῶν Πλατωνικῶν ἀρχῶν, διαφέρουσα καὶ ἄλλως ἀπέκειναι ὡς πρὸς τὴν καθρωτέραν τῆς ψυχῆς παράστασιν. Εὐθύς δὴλα δὴ ὡς ἡ ψυχὴ ἐν τῇ Πλατωνικῇ φιλοσοφίᾳ ἀπεδείχθη τοῦ σωματικοῦ βίου ἀρχή, ὁ Πλάτων ἐν μέρει μὲν καὶ ἐξ ἠθικῆς ἀρετηρίας, ἰδίᾳ δ' ἐξηγουμένους πῶθεν ἐν τῇ ψυχῇ αἱ γενικαὶ ἐνοικεῖ αἱ μὴ ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν ἀπορρέουσαι, ἤγετο εἰς τὸ δόγμα, ὅτι αἱ ψυχὴ προϋπάρχουσαι προσεβιάσαντο τὸ ὄντως ὄν. Λέγομεν καὶ ἐξ ἠθικῆς ἀρετηρίας, διότι, εἰ καὶ κοινῶς κρτερεῖ ἡ δόξα, ὅτι οἱ ἀνωτέρω γνωσιολογικοὶ λόγοι ὑπεργόρευαν τῷ Πλάτῳ τὸ δόγμα τοῦτο, καὶ ἡμᾶς ὅμως εἰς τοῦτο συνεβάλλοντο καὶ ἠθικοὶ λόγοι. Ὅπως οἱ νεώτεροι φιλόσοφοι καὶ θεολόγοι πρὸς ἐξήγησιν τοῦ καθολικοῦ τῆς ἀμαρτίας καὶ τῆς πρὸς τὸ κακὸν ἐμφύτου κλίσεως ἐν πᾶσι κατέφυγον εἰς τὰς περὶ προϋπάρξεως τῆς ψυχῆς δόξας, οὕτω καὶ εἰς τὴν ἐπίσθητον τοῦ Πλάτωνος ψυχὴν ζωηρὰν ἐνεποίησαν ἐντύπωσιν τὰ ἐν

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 99 - 103.

τῶ κόσμῳ τούτῳ κακά, ἐπιρριώσαντα αὐτὸν εἰς ἀποδοχὴν τοῦ δόγματος τούτου, ὡς ἐμφαίνουσι πρὸ πάντων τὰ ζωηρά χρώματα, δι' ὧν ἐν τῇ Πολιτείᾳ περιγράφονται τὰ μυρία κακά, ὧν γέμει ὁ μετὰ σώματος βίος. Ἀλλὰ μὴν ὁ ἀποδεχόμενος τὴν προὔπαρξιν τῶν ψυχῶν ἐν μακκρίοτητι διατελουσῶν, ἀνάγκη νὰ ἐξηγήσῃται πῶς ποτε ἐξέπεσον εἰς τὰ ταπεινά ταῦτα, πῶθεν δὲ αἱ διαφοραὶ καὶ ποικιλίαι τῶν τῷ πρῶτον ὁμοίων ψυχῶν ἐν τε τῇ τοῦ βίου μορφῇ καὶ ἐν γένει ἐν τῇ ἐξωτερικῇ οὕτως εἶπειν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς σφαίρα. Ταῦτα καὶ πραγματεύεται ὁ Πλάτων ἐν τοῖς μύθοις τοῦ Φαίδρου καὶ τῆς Πολιτείας, ἀρρηγόμενος τὴν πτώσιν καὶ μετενωμάτωσιν τῶν ψυχῶν, οὗς καὶ εἰς σύντομον ἀνάκρισιν ὑποβάλλομεν ἐνταῦθα.

Ἐν 246—249D τοῦ διαλόγου Φαίδρου παρεμβάλλεται ὁ περὶ πτώσεως τῶν ψυχῶν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τόπου μῦθος. Ἀρρημὴν εἰς τοῦτον παρέτεχε τῷ Πλάτωνι προφανῶς ἡ ἐξηγήσις τῆς ἰδιαζούσης τοῦ Ἐρωτος φύσεως, ὡς δεικνύουσι τὰ εὐθύς μετὰ τὸν μῦθον λεγόμενα¹. ὁ ὅλος μῦθος συνοψιζόμενος ἔχει ὡς ἑξῆς. Πᾶσα ψυχὴ κεραιβάλλεται πρὸς ὑπόπετρον ζεῦρος ὑπὸ ἡνιόχου ἀγόμενον· ἀλλ' ἐν ᾧ τῶν μὲν θεῶν οἱ ἵπποι εἶνε ἀγαθοὶ καὶ ἐξ ἀγαθῶν, οἱ τῶν ἀνθρώπων εἶνε ὁ μὲν ἀγαθὸς ὁ δὲ ἐξ ἐναντίων καὶ ἐναντίος. Καὶ ἡ μὲν τελεία ψυχὴ μετεωροπορεῖ καὶ πάντα τὸν κόσμον διοικεῖ, ἐξ ἐναντίας δὲ αἱ ἀποβάλλουσαι τὰ ἴδια περὰ ψυχῆ καταφέρονται εἰς τὴν γῆν, λαβούσαι δὲ στερεὸν σῶμα ἀποτελοῦσι τὸ θνητὸν καλούμενον ζῶον. Ἡ αἰτία τῆς τῶν πτερῶν ἀποβολῆς καὶ εἰς τὴν γῆν καταπτώσεως εἶνε ἡ ἐξῆς. Συμφώνως πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ πετροῦ ὑψοῦτος τὴν ψυχὴν εἰς τὰ τῶν θεῶν οἰκητήρια, τὴν χώραν τοῦ καλοῦ, σοφοῦ καὶ ἀγαθοῦ, δι' ὧν τρέφεται καὶ αὔξεται τὸ τῆς ψυχῆς πτέρωμα, ὅπως ἐξ ἐναντίας τῷ αἰσχυρῷ καὶ κακῷ φθίνει καὶ διόλλυται, αἱ δυνάμεναι καὶ θέλουσαι ψυχῆ μετὰ τῶν Θεῶν περιελκύνονται θεῶνται τὰς μακαρίας θεάς καὶ διεξόδους ἐν τῷ οὐρανῷ, ἀρικόμεναι δὲ πρὸς τῷ τοῦ οὐρανοῦ ἄκρῳ ἐξέρχονται εἰς τὸν ὑπερουράνιον τόπον, ἐν ᾧ οἰκεῖ τὸ «τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης γένος», τελοῦσαι τὴν μακαρίαν περιφορὰν καὶ καθιερῶται τὴν ἀχρώματον καὶ ἀσχημάτιστον, καὶ ἀγαθὴ οὐσίαν, αὐτὴν δικαιοσύνην, σωφροσύνην, καὶ τὴν ἐν τῷ ὁ ἔστιν ὃν ὄντως ἐπιστήμην οὐσαν. Ἀλλὰ τὴν μακαρίαν ταύτην περιφορὰν περιφέρονται ραδίως μόνον τὰ τῶν θεῶν ὄχημα, ἐκ δὲ τῶν ἀν-

θρωπίνων ψυχῶν αἱ μὲν ἄριστα θεῶν εἰκασμένα ὑφίσταται τὴν κεφαλὴν εἰς τὸν ἐξω τόπον μόλις καθιερῶται τὰ ὄντα, θορυβοῦμεναι ὑπὸ τῶν ἵππων· αἱ δὲ ἄλλαι γλίσχονται μὲν τὸ ἄνω, ἀλλ' ἀδυνατοῦσαι πατοῦσιν ἀλλήλας καὶ ἐπιβάλλουσιν, ἐν θορύβῳ δὲ καὶ ἰθρῶτι πολλὰ μὲν κακὰ ἡνιόχων χωλεῖονται, πολλὰ δὲ πολλὰ πτερὰ θραύονται, ἐν γένει δ' ἀπέρχονται ἀτελεῖς τῆς τοῦ ὄντος θεάς, καὶ τροπῇ δοξαστῆ χρωῖνται, ἧτοι τρέφονται οὐχὶ ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης καὶ θεωρίας τῶν ἰδεῶν, ἀλλὰ ὑπὸ τῆς δόξης φερόμεναι αἰείποτε πρὸς τὸν ἐνδεχόμενον καὶ ἀεναῶς ἐξαλλασσόντα τὸν αἰθητὸν τοῦτον κόσμον¹. Κατὰ δὲ τοὺς νόμους τῆς Ἀδρατείας «ἧτις ἂν ψυχὴ θεῶν ζυνοπαθὸς γενομένη κατὶδῆ τι τῶν ἀληθῶν», μένει ἀπήμιον μέχρι τῆς ἐτέρας περιόδου· ἡ δὲ μὴ κατιδούσα καὶ ἐπὶ τὴν γῆν πεσοῦσα ἐμυρτεύεται, καὶ ὅσον μᾶλλον ἢ ἦτοον τὸ τῆς ἀληθείας πεδῖον κατεῖδεν, εἰς γοιτῆ ἀνδρὸς γενησομένου γυλοσόφου, ἢ γυλοκάλου, ἢ μουσικοῦ καὶ καθεξῆς.

Ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, τῆς συνοπτικῆς ταύτης ἐκθέσεως ἡ οὐσία εἶνε τὰ δύο ταῦτα· πρῶτον ὅτι ἡ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τόπου πτώσις τῶν ψυχῶν εἰς τὴν γῆν στηρίζεται ἐπὶ τινος προχρόνου συμβάντος, ᾧ ἐνέχεται ἡ ψυχὴ καὶ δεύτερον ἡ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ διαφορὰ ἐν τῇ τοῦ βίου μορφῇ εἶνε ἐπόμενον τοῦ προκαλέσαντος τὴν ἐνωμάτωσιν συμβάντος. Καὶ τὴν μὲν τοῦ βίου ποικιλίαν πραγματεύεται λεπτομερέστερον ὁ τῆς Πολιτείας μῦθος, ὅθεν καὶ ταύτην θὰ ἀνακρίνωμεν ἐξετάζοντες τὸν μῦθον τοῦτον. Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ὁμῶς μέρος παρατηρούμεν ἐν πρώτοις, ὅτι ἡ θεωρία τῆς ἐνωμάτωσεως ὡς προελθούσης ἐξ ὑπαίτιου τῆς ψυχῆς προσωρισμένης καὶ πάλιν εἰς τὸ ὄντως ὄν ἀναλθεῖν, εἶνε παραπλησία πρὸς τὴν τοῦ Καντίου, Σελλιγγίου καὶ Ἰουλίου Μυλλέρου δόξαν, ἀξιούντων ὅτι ἡ ἐπίγειος ζωὴ βατίζεται ἐπὶ κρισίμου τινὸς τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως ἀποράσεως, λαβούσης χώραν πρὸ τοῦ ἐμπειρικοῦ βίου, ὅστις κατὰ τὸν λόγον τοῦτον εἶνε ἀνάπτυξις τοῦ νοητικοῦ τούτου συμβάντος. Σημειωτέον ὁμῶς ὅτι κατὰ τὰλλα διαφέρει ἡ Πλατωνικὴ περὶ πτώσεως δόξα τῶν νεωτέρων θεωριῶν, διότι κατὰ ταύτας μὲν ἡ ψυχὴ ἐξαμαρτάνουσα καὶ πίπτουσα ἀποβαίνει δημιουργὸς τοῦ κακοῦ φυσικῶς καὶ ἠθικῶς ἀποβάλλουσα καὶ τὴν ἐλευθερίαν, ἐν ᾧ κατὰ Πλάτωνα ἡ ψυχὴ πίπτουσα περιβάλλεται τὸ ἐν τῇ βλῆ ἐδρεφον κακόν. Ὅτι δὲ οὕτως ἔχει τὸ πρῆγμα, θὰ συνομολογήτῃ πᾶς ἀπρόληπτος ἀνα-

1. 611A—612B.

2. 249D ἐξ.

1. Τιμ. 518 ἐξ.

γνώστης, οτις δὲν θέλει νὰ υποβάλλῃ τῶν Πλάτωνι χριστιανικά καὶ νεώτερα θεωρήματα, ὅτι ὄγλα δὴ κατὰ Πλάτωνα μετὰ τῆς ψυχῆς ἐκπιπτούσης συνεκπίπτει καὶ ὁ λοιπὸς φυσικὸς κόσμος, τὸ δ' ἐν αὐτῶν κακὸν οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ἀκολουθία τοῦ ἠθικοῦ, συνεκπίπτων δὲ μεταβάλλεται κατὰ τὰς βουλάς τοῦ Θεοῦ εἰς κολάσεως ἅμα καὶ καθάρσεως τόπον τῶν φύσει ἐπὶ τὰ ἄνω τεινουτῶν ψυχῶν.

Τὶ δὲ εἶνε τὸ αἴτιον τῆς πτώσεως, τῆς τῶν πτερωτῶν ἀποβολῆς, ὡς λέγει ποιητικῶς ὁ Πλάτων; Ὁ μῦθος λέγει, ὅτι αὕτη προέρχεται ἐκ τῶν ψυχῶν, ἀδυνατουσῶν νὰ παρακολουθήσωσι τοῖς θεοῖς καὶ ἴδωσι τὸ τῆς ἀληθείας πεδῖον κατὰ τὴν μακαρίαν ἐν τῶν οὐρανῶν περιφορᾶν. Εἰ καὶ οἱ θεοὶ ὄγλα δὴ οὐδαμῶς ποτε ἐνηραῖζοντι τῆ τῶν ψυχῶν συμμετοχῇ ἐν τῇ περιφορᾷ ταύτῃ¹, εἰ καὶ πάντα ψυχῇ ἐξ Ἰσοῦ γ.μ.χεται τοῦ ἄνω, ἐν τούτοις οὐ πᾶσαι καθορῶσι τὰ ὄντα, ἀλλ' αἱ πολλαὶ κακία ἠνιόχων πολλὴν ἔχουσαι πόρον ἀτελεῖς τῆς τοῦ ὄντος θεᾶς ἀπέρχονται². Ἡ πῶσις λοιπὸν κατὰ ταῦτα εἶνε θεωρητικὴ καὶ ἐκ τοῦ γνωστικοῦ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν **θηρησκευτικὴν** ἅμα καὶ **ἠθικὴν** τοῦ Πυθαγόρου καὶ Ἐμπεδοκλέους, ἀπίθνα ὁ ἄξιοι ὁ Τσελλέρου ἀποραινόμενος, ὅτι αὕτη εἶνε ἠθικὴ, τοῦτ' ἔστι προερχομένη ἐκ στάσεως καὶ ὑπερισχύσεως τοῦ τῆς **κάκης** ἴππου, ἧτοι τῶν ἐπιθυμιῶν ὑπὲρ τὸ λογιστικόν³. Οὐ μόνον τῶν ὄντι ὁ Πλάτων λέγει, ὅτι **ακακία ἠνιόχων** πολλὰ καὶ χαλεπύονται καὶ πολλὰ πτερορροῦσιν, ὡπερ ὀρθῶς παρέβαλε ἐνιστάμενος κατὰ τοῦ Τσελλέρου ὁ Σουσεμίλος, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς **κάκης** ἴππου παρατηρεῖ ρητῶς, ὅτι ῥέπει καὶ βαρύνει ἐπὶ τὴν γῆν, **ὡς μὴ καλῶς ἢ τεθραμμένους τῶν ἠνιόχων**⁴, ἧτοι τὴν αἰτίαν τῆς σκολιότητος τοῦ τῆς **κάκης** ἴππου ὑπέχει ὁ ἠνιόχος, ὁ μὴ καλῶς αὐτὸν ἐκτρέψας. Αἰτία ἄρα τοῦ πτερορροεῖν εἶνε ἐξασθένεισι τοῦ λογιστικοῦ, ἧς ἐνεκα ἐξανίσταται καὶ ὑπερισχέει ὁ τῶν ἐπιθυμιῶν ἴππος, ὡπως ὁμοίως ἢ μὲν εἰς διαφόρους βίους ἐνσωματώσις προσδιορίζεται ὑπὸ τοῦ γνωστικοῦ, καθ' ὅσον ὄγλα δὴ, ὡς εἰδομεν, ἢ ψυχῇ τελειότερον ἢ ἀμυδρότερον τὴν ἀληθειαν κατείδεν, ἢ δὲ εἰς τὸ ὄντως ὄν ἐπάνοδος ἠρτηται ἐκ τῆς κτήσεως τελειότερας γνώσεως⁵, ὡπως ἄλλως ἀπαιτοῦσιν ἐν γένει αἱ περὶ φύσεως τοῦ κακοῦ Πλατωνικαὶ δοξῆι κατὰ τὰ ἐν τῶν πρώτῳ

τημηματι¹ εἰρημμένα. Ἄλλ' εἶνε προδήλον, ὅτι ἡ ἐξασθένεισι τοῦ λογιστικοῦ ἦκιστα εἶνε καὶ ἀποχρωῖσα τῆς πτώσεως αἰτία, εἰς πάντα δὲ φυσικῶς διεγείρεται ἢ ἐρώτησις, πότεν προέρχεται ἢ τριαύτη τοῦ λογιστικοῦ ἀδυναμία. Τοῦτο συναισθανόμενος καὶ ὁ Πλάτων καὶ ἀπορῶν περὶ τὴν ἐξεύρεσιν εὐλόγου τινὸς λύσεως παρακᾶμπτει τὸ ζήτημα λέγων, ὅτι ἢ ψυχῇ πτερορροεῖ καὶ πίπτει, **ὡταν ἀδυνατήσασα ἐπισπέσθαι μὴ ἴδη καὶ τινε συντυχία χρησαμένη ἀθῆς τε καὶ κακίας πληθεῖσα βαρυνθῆ**². Δυστυχῶς ἢ κοινῇ ἐρμηγεία τοῦ χωρίου τούτου, δὲν εἶνε γραμματικῶς πάνυ ἀκριβῆς, ἢ δὲ τοιαύτη ἀνακριβεία δὲν εἶνε τι ὄλως ἀδιάφορον καθ' ἡμᾶς.

[ἔπειτα συνέχεια]

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΑΡΟΥΤΣΟΣ

ΟΙ ΚΑΤΑΦΕΥΓΟΝΤΕΣ ΕΙΣ ΜΑΝΤΕΙΑΣ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΕΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΕΠΙΤΙΜΙΟΝ.

Σεβᾶσμῳ κληρικῶς διηγῆθη ἡμῖν ἐσχάτως ὅτι γονεῖς ὀρθόδοξοι ἐκ τῆς τάξεως τοῦ λαοῦ προσελθόντες αὐτῶ ἠρώτησαν, ἐάν δὲν ἦνε βαρεῖα ἁμαρτία ὡπως καταφύγωσι καὶ πρὸς τινε γραῖαν κομβολογοῦ, ἐν τινε προαστείῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατοικοῦσαν, καὶ ζητήσωσι τὴν ἐκ τῆς μαντικῆς αὐτῆς θεραπευτικὴν διψίλειαν ἐπὶ τοῦ ἀπὸ ἐτῶν πάσχοντος ὀκατετοῦ τεκνίου αὐτῶν. Ὁ πνευματικὸς πατήρ, τὸ μὲν ἐλέγξας ἐκ καθήκοντος τὴν πρὸς τὴν ἱερὰν ἡμῶν πίστιν μικροβυλίαν τῶν γονέων τούτων, τὸ δὲ ἐποικοδομητικῶς πολλὰ περὶ τούτου αὐτοῖς εἰπὼν, συνεβούλευσεν, ὡπως ὀλοτελῶς ἀπόσχῳσι τοιοῦτου μέτρου, ὡς μὴ μόνον ἀνωφελοῦς καὶ ματαίου, ἀλλὰ καὶ ρητῶς ἀπκαγορευμένου ὑπὸ τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο παρέσχεν ἡμῖν ἀφορμὴν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Οὐδένα λανθάνει ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν τοῦ ὀρθόδοξου πληρώματος, μὴ ὄντες ἐστηριγμένοι ἐν τῇ πίστει τῶν πατέρων αὐτῶν, τολμῶσιν ἐνίοτε, ἐν θλίψει καὶ τλαχιπωρείᾳ τοῦ παρόντος βίου διατελοῦντες, νὰ καταφεύγωσιν εἰς μάντειας καὶ ἄλλους ποικίλους γόητας, ὑπισχνουμένους αὐτοῖς θεραπείαν πλήρη ἀπὸ τῆς τρυχούσης αὐτοῦς ἀσθενείας. Καὶ δὴ οὐ μόνον εἰς τὴν ἀντιχριστιανικὴν καὶ ἀσεβεστάτην ταύτην προβαίνουσι πρᾶξιν, ἀλλὰ ἀλισκόμενοι ὑπὸ τῶν δαιμονιωδῶν νοουθειῶν καὶ προτροπῶν τοῦ γόητος ἐπιδιδιώκουσι μετὰ εὐλαθείας καὶ προσοχῆς τὴν πραγματώσιν τῶν ὑπὸ τοῦ καταράτου τούτου

1. 247A.

2. 248B.

3. Zeller II⁴ 853 ἐξ.

4. 247B

5. 248C ἐξ. Πρβλ. Rohde, Psyche 2, 562, 3.

1. Τὸ κακὸν παρὰ Πλάτωνι, σελ. 30 καὶ ἐξ.

2. 248C.

ἀνθρώπου ἐντελλομένων καὶ δικτασσομένων. Ὅτι ἡ τοιαύτη πράξις τῶν χριστιανῶν τούτων εἶνε προτὶν ὀλιγοπιστίας ἀξιωμαπτοῦ καὶ ὅτι οὗτοι ἀσεβοῦντες πρὸς τὸν Θεὸν καὶ μὴ ἔχοντες πλήρη καὶ ἐδραϊκὴν ἐλπίδα ἐπ' αὐτόν, ἀλλὰ χλιχροὶ ὄντες καὶ ἀστῆρικτοι, προβαίνουν εἰς τὴν ἀξιοκατήχρικτον ταύτην συνήθειαν, τοῦτο ἐστὶν ἀνακηρύσσον. Οἱ τοιοῦτοι χριστιανοὶ ἀγνοοῦντες τὸ τοῦ Σειράχ «πίστευσεν τῷ Θεῷ καὶ ἀντίληψεται σου», ἀντὶ πράγματι ἐν καιρῷ τῶν θλίψεων καὶ τῶν συμφορῶν νὰ ἐκκαλεσθῶσι τὴν θέλαν ἀντίληψιν, ἀντὶ μετὰ ἱεροῦ πυρὸς τῆς πρὸς τὸν Θεὸν πίστεως νὰ ζητήσωσι τὴν παρηγορίαν καὶ πλήρη ἀνακούφισιν αὐτῶν ἐν τῇ θρησκείᾳ προτιμῶσιν οἱ δειλικοὶ ν' ἀποπηδῶσιν ἀπὸ τοῦ Πανοικτιρμονος Πλάττου καὶ ἀσεβοῦντες πρὸς Αὐτὸν καὶ καταφύγωσι καὶ ζητῶσι τὴν θεραπείαν αὐτῶν παρ' ἀνθρώπου ἀμκρωτοῦ ὡς αὐτοί, καὶ δὴ ἀγύρτου καὶ πλάνου. Καίτοι δὲ ἡ ἱστορία τῶν εἰς τὰ ἀγυρτεύματα ταῦτα προσκολληθέντων μαρτυρεῖ ὅτι πάντοτε ἀπέτυχον τῆς προσδοκωμένης θεραπείας, καίτοι οἱ ἴδιοι ὁμολογοῦν ἐπίστε, ὅτι οἱ πλάνοι οὗτοι χάριν ἀργυρολογίας ἀσκουσι τὸ ἀπειθεῖς τοῦτο ἔργον αὐτῶν, ἐν τούτοις πολλοὶ τῶν τοῦ ὁρθοδόξου πληρώματος μὴ θέλοντες νὰ συνετισθῶσι δὲν ἀπέχουσι, ἀπὸ τῆς ἀντιχριστιανικῆς ταύτης καὶ ἀσεβοῦς συνήθειας, ἀλλ' ἐνσπερνιζόμενοι τὰς εἰσηγήσεις ἀπειθεύτων καὶ προληπτικῶν ἀνθρώπων ἀγοῦσι καὶ νῦν ἐτι εἶτε τὸ τέκνον, εἶτε τὸν ἀδελφόν, εἶτε τὴν σύζυγον πρὸς τοῦς ἄφρονας τούτους ἀνθρώπους καὶ ἐλιπκροῦσι τὸν ἔλεον καὶ τὸν οἶκτον αὐτῶν ἀτενίζοντες πρὸς τὰς δαιμονιώδεις χειρονομίας καὶ μαντείας καὶ γοητείας καὶ ἐπιφθῆς καὶ ἐπικλήσεις τῶν χμερπῶν τούτων ὄντων. Ἄλλοι δὲ πάλιν ἐκ τῶν χριστιανῶν, τὴν ἀποκλύψιν τοῦ μέλλοντος καὶ τῆς ἐν τῷ βίῳ τύχης αὐτῶν πεποιθῶτες ἐκ τῶν προφητειῶν τοῦ ὑπορήτου μάντεως προσδοκῶντες, ἐλαφρῶς τῇ καρδίᾳ τολμῶσι νὰ προσέρχωνται ἐνώπιον τοῦ ἀθροῦ ἐκείνου καὶ ζητῶσι τὴν διασφῆσιν τοῦ ἀσαφούς μέλλοντος αὐτῶν.

Οἱ τοιοῦτοι πάντες λέγονται μὲν, ἀλλὰ δὲν εἶνε χριστιανοὶ, διότι δὲν εἶνε τεθωρακισμένοι διὰ τῆς ἀληθείας καὶ ἀκακιστοῦς πίστεως πρὸς Ἐκεῖνον, οὗ τὸ ὄνομα φέρουσι. Ἴνα ἡ τις ἀληθῆς καὶ γνήσιος χριστιανὸς ἀνάγκη νὰ ἔχη ἐν αὐτῷ τὴν ἀληθῆ πίστιν, ἡ δὲ ἀληθῆς πίστις ἔχει σὺν ἄλλοις καὶ τὰ ἀκόλουθα ἀπαραίτητα γνωρίσματα· πρῶτον, πληροφορεῖ μυστικῶς τὸν πιστεύοντα περὶ τῆς ἀληθείας τῆς πίστεως αὐτοῦ· δεύτερον, πληροὶ αὐτὸν ἐλπίδος ἀδίδου, ἀμειώτου, καθαρῆς παντός φόβου, πάσης μεταμελείας, ἐχούσης ἐν αὐτῷ τὸ πλήρωμα τῆς εὐδαίμονίας· τρίτον, ἀναπλάττει τὸν διαφθαρῆτα ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας ἀνθρώπου ἀγιάζουσα καὶ ἀναδεικνύουσα αὐτὸν ἐργάτην ἔργων ἀγαθῶν καὶ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπὶ πᾶσι χορηγεῖ τῷ πιστῷ σθένος ἡθικόν, πληροῦσα αὐτὸν ἡθικῆς δυνάμεως, πρὸς ἡρ ὡς πρὸς πέτραν

ἀφραγῆ φηγεται πᾶν ἔξωθεν κακόν, πᾶσα ἀπειλή, πᾶς κίνδυνος.

Ὅταν λοιπὸν τοιαύτη τυγχάνῃ ἡ ἀληθῆς πίστις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ὅταν ὁ ἀληθῆς ὀπαθὸς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ γινώσκῃ τὰ ἀκριβῆ ταῦτα γνωρίσματα, τότε βεβαίως οὐδέποτε δύναται νὰ πλανηθῆ ὑπὸ γοητείας καὶ μαντείας καὶ οὐδέποτε δύναται νὰ παρεκκλίνῃ τῆς κεχαρμαμένης ταύτης ὁδοῦ τῆς ἀληθείας· πίστεως. Δὲν εἶνε ἄρα χριστιανοὶ οἱ τοιαῦτα δαιμονιώδη ἤθη ἀκολουθοῦντες, τούναντιον δὲ οἱ τοιοῦτοι λόγῳ μόνον, καὶ οὐκ ἔργῳ τοιοῦτοι ὄντες, καὶ πόρρω διατελοῦντες ἵνα ὅτιν ὅ, τι εὐχόμενοι, δὲν γνωρίζουσι ἴσως, ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης πολιτείας αὐτῶν κητισθῶσιν ἐαυτοῦς ἀξιοποίνους ἀπέναντι τῆς Ἐκκλησίας. Ἀγνοοῦσιν οἱ δειλικοὶ, ὅτι ἡ Ἐκκλησία ρητῶς ἀπαγορεύουσα τὰς τοιαύτας μαγχανεὶς διέταξεν ὅπως οἱ τοιοῦτοι· χρωμένοι ὡς ἀφορισμένοι ἐπὶ ἐξέτιν, ὡς ὁ ΞΛ' κανὼν τῆς ἐν Τροῦλλῳ Ϛ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἀναφέρει λέγων: «Οἱ μάρτυρες ἑαυτοῦς ἐκδιώδοντες, ἡ τοῖς λεγομένοις ἑκατοστάρχοις, ἢ τισι τοιοῦτοις, ὡς ἄρ παρ' ἐκείνων μάθουσι, ὅ, τι ἄρ αὐτοῖς ἐκκαλεπτεσθαι βούλουτο, κατὰ τὰ πρόην ἀπὸ τῶν Πατέρων περὶ αὐτῶν ὁρισθέντα, ἢ πὸ τῶν κανόνων πιπέτωσαν τῆς ἐξαστίας... Ἐπιμένοντες δὲ τούτοις καὶ μὴ μετατιθεμένοις καὶ ἀποφεύγοντας τὰ ὀλέθρια ταῦτα καὶ ἑλληνικὰ ἐπιτηδεύματα, παντάπασι ἀποφρίπτεσθαι ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας ὀρίζομεν, καθὰ καὶ οἱ ἱεροὶ κανόνες διαγορεύουσι. Τίς γὰρ κοινωρία φωτὶ πρὸς σκότος; ὡς φησὶ Ἀπόστολος, ἢ τίς συγκατάθεσις ραφῶ Θεοῦ μετὰ εἰδώλων; ἢ τίς μερίς πιστῶ μετὰ ἀπίστου;»

Ὁ Ζωναρῆς ἐρμηνεύων τὸν ἀνωτέρω κανὼνα λέγει ὅτι οἱ πιστοὶ δὲν πρέπει νὰ μεταχειρίζωνται ἔργα, ἀτινα οἱ ἔθνικοι καὶ ἀπιστοὶ συνήθισουσι νὰ μεταχειρίζωνται, οὔτε μαντείας, οὔτε γοητείας, οὔτε ἄλλο τι παραπλήσιον, οὔτε νὰ ζητῶσι διὰ τοιοῦτων νὰ μανθῶσιν ὅσα θέλωσι νὰ γνωρίσωσι. Διότι οἱ θεοφόροι Πατέρες καὶ οἱ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας, καὶ πρὸ πάντων ὁ θεὸς Χριστόστομος, λέγουσιν, ὅτι δέον νὰ ἀποφεύγωμεν τὰ τοιαῦτα.

Ὁ αὐτῶς ὁ ΠΓ' κανὼν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου λέγει: «Οἱ καταμαρτυρόμενοι, καὶ ταῖς συνήθειαις τῶν ἔθνικῶν ἐξακολουθοῦντες, ἢ εἰσαγορεύει τις εἰς τοὺς ἑαυτῶν οἶκους ἐπὶ ἀνευρέσει γαρμασιῶν ἢ καὶ καθάρσει ἀπὸ τῶν κανόνων πιπέτωσαν τῆς ἐξαστίας· ἐνιαυτὸν προσκλαύσαντες, καὶ ἐνιαυτὸν ἀκροασόμενοι, καὶ ἐν τρισὶν ἔτεσιν ὀποπίπτοντες καὶ ἐνιαυτὸν συστάρτες τοῖς πιστοῖς, οὕτω δεχθήτωσαν».

Ὁ Βλάστρης δὲ ἐρμηνεύων τὸν ἀνωτέρω κανὼνα ἐπέχει, ὅτι πολλάκις τινὲς τῶν ἀπλουστέρων καὶ ἀσυνετωτέρων κακίως ἀσθενοῦντες καὶ μὴ ἐγκρίως θεραπευόμενοι νομίζουσιν ὅτι πάσχουσιν ἀπὸ μαγικῆς μαγχανεὶς· διὸ καὶ προσέρχονται εἰς τινὰς ἔθνικους, δισχυριζομένους ὅτι θὰ φέρωσιν εἰς τὸ φανερὸν τὰς κρυπτομένους μαγείας, τὰς ληστεού-

σας τὴν σωματικὴν ὑγείαν τοῦ πάσχοντος, καὶ οὕτω θ' ἀπαλλάξωσι τὸν νοσοῦντα ἀπὸ τοῦ μιάσματος ὑπ' οὗ εἶσι κατεilahμμένοι. Τοὺς καταφεύγοντας λοιπὸν εἰς τοιοῦτους μάντις καὶ μὴ πιστεύοντας ὅτι πᾶσα νόσος καὶ πᾶσα μαλακία θεραπεύεται διὰ τῆς ἐπι- κλήσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σω- τῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ πᾶσα φαρμακεία καὶ μαγγανεία σατανικὴ ἐκδιώκεται τῇ δυνάμει τοῦ τι- μίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, ἀλλ' ἐξακολουθοῦντας νὰ πιστεύωσι μᾶλλον εἰς τοὺς τερατολόγους καὶ μαγγανιστοὺς καὶ νὰ εἰσάγωσι τοιοῦτους εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν διὰ καθαρισμῶν δῆθεν ἀπὸ τῆς ἀθλι- νείας, οἱ τοιοῦτοι λοιπὸν, λέγει ὁ Μέγας Πατήρ, ὑπόκεινται εἰς ἐπιτίμιον ἐπὶ ἐξαετίαν.

Ἄσεβους λοιπὸν ἐλεγχομένους καὶ ὅλως ἀντι- χριστιανικῆς τῆς εἰς τερατολογίας καὶ μαγγανείας καταφυγῆς ἐνίων χριστιανῶν, καὶ ποιῆς ἐκκλησια- στικῆς ἐπιβαλλομένης αὐτοῖς, ἀνεξήγητος ἀποδοκίμει ἡ κατὰ τὸν αἰῶνα τούτου τῶν φῶτων ἐμμονὴ χρι- στιανῶν τινῶν εἰς τοιαῦτα ἔργα. Ἀπορούμεν δὲ πῶς εἰς τοσοῦτον εὐθιείας καὶ ἀπλοικότητος φθάνουσι μερικοὶ, ὥστε νὰ φρονῶσιν ὅτι δύνανται ποτέ νὰ τύ- χωσι θεραπείας τινὸς παρὰ ἀνθρώπου, ἀπλῶς βαττο- λογοῦντες καὶ ὅτι κεν ἐπ' ἀκαίριον γλώτταν ἔλθοι φληναφούντος. Ἀπορούμεν πῶς ἀνέχονται οἱ κατα- φεύγοντες νὰ προσφέρωσιν αὐτοὶ ἐκτουτοῦ οἰκτρὰ θύμα- τα εἰς τοὺς τοιοῦτους τερατολόγους καὶ ψευδολόγους καὶ νὰ ἐλπίζωσι μακαρίας παρ' αὐτῶν εὐτύχημα τι.

Τῆς τοιαύτης ἄρα διαγωγῆς καὶ πολιτείας τῶν χριστιανῶν τούτων οὕσης προῖόν, καθ' ἃ ἀνωτέρω εἴ- πομεν, ὀλιγοπιστίας, ὀρεῖλουσιν οὗτοι, ἐνν θέλωσι νὰ φέρωσιν ἀξίως τὸ ὄνομα τοῦ χριστιανοῦ, ἵνα προστρέ- χωσιν ἐν πάσῃ θλίψει τοῦ βίου καὶ πάσῃ συμφορᾷ αὐτῶν εἰς τὴν σκέπη καὶ παραμυθίαν τῆς θρησκείας αὐτῶν, ὀρεῖλουσιν ἵνα ἐνισχύωσι τὴν πρὸς τὸν Θεὸν πίστιν καὶ ἀγάπην αὐτῶν διὰ τῆς ἀκραδάντου πε- παιθῆσεως ὅτι μόνον παρ' Αὐτοῦ θὰ τύχωσιν ὅτι πο- θοῦσι, ὀρεῖλουσιν νὰ ἐνισχύωσιν ἐκτουτοῦ διὰ τῆς προ- σευχῆς καὶ τῶν θερμῶν δεήσεων πρὸς τὸν Θεόν, τὸν ἀγαπῶντα αὐτοὺς καὶ δυνάμενον νὰ στηρίξῃ αὐτούς ἐν παντί, πρὸς τὸν Θεὸν τὸν εἰπόντα ἡμῖν «ὅτι μὴ λέγω ἡμῖν, ἐν ἔχῃτε πίστιν, καὶ μὴ διακριθῆτε, μὴ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ὄρει τούτῳ εἶπητε, ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, γε- νήσεται· καὶ πάντα ὅσα ἂν αἰτήσῃτε ἐν τῇ προσευ- χῇ πιστεύοντες λήψετε». (Ματθ. κζ' 21).

ΙΑΚΩΒΟΣ ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Προσκαλεῖται ἡ Ἐκκλησία Γ. Τσελλίου, τὸ γένος Γιάννη
Κάλα, ὑπήκοος ὀθωμανῇ, ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπάγγελμα-

τος, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὄραν 7 τουρκι- στί μετὰ τὴν παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μίαις ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας κλήσεως, ἐμφανισθῇ πρὸ τοῦ Πνευματικοῦ τῶν Πατριάρχων Δικαστηρίου, εἴτε αὐτο- προσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου. ἂτε ἐναγομένης ὑπὸ τοῦ συ- ζύγου αὐτῆς Ἰωσήφ Τσελλίου, ὀηκκοῦ ὀθωμανοῦ. ὀρθοπύλου καὶ κατοικοῦ Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ διαζεύξει· ἐν περιπτώσει δὲ μὴ ἐμφανίσσεως δικασθῆσεται ἐρήμην.

Ἡ παρούσα κλήσις δημοσιευθήσεται κατὰ συνέλειαν τρις διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδόμενων ἐφημεριῶν «Ἐκ- κλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 30 Μαΐου 1897.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Σισανίου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Ἰεροδ. ΑΝΘΙΜΟΣ ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ.

Ὅτι ἀκριβὲς ἀντιγραφὸν αὐτῆμερὸν

Ὁ Γραμματεὺς

Ἰεροδ. ΑΝΘΙΜΟΣ Π. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ.

Γνωστοποιεῖται τοῖς φιλομοῦσοις συνδρομηταῖς τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον **Ἡ σύγχρονος ἱεραρχία τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας** ἡμετέρου συγγράμματος ὅτι, ὡς ἐκ τῆς μετὰ τὴν ἔκ- δοσιν τοῦ **Α' Τόμου** μακρᾶς ἐπεξεργασίας τῆς β.λησ τοῦ **Β' Τόμου** ὑπερανεξῆσττος τοῦ πρὸς δημοσίευ- σιν κειμένου, ἐκεκρίθη ἵνα διαρθρῇ ἡ ταυτὴν κα- ταρτισθεῖσα πρὸς ἐκτέπωσιν β.λη εἰς δύο ἔτι τόμους, ὡς ὁ μὲν **λίαν** προσεχῶς ἐκδιδόμενος **Β'**, ἰσομεγέ- θης ὡς πρὸς τὸν ἐκδοθέντα **Α'**, περιέχει τὰ κατὰ τὴν ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν λοιπῶν τριῶν πατριαρχειῶν τῆς Ἀνατολῆς, ὁ δὲ **Γ'** ἐκ χιλιῶν διακοσίων σελίδων ἀποτελοῦμενος περιλαμβάνει τὰ κατὰ τὴν ἱεραρχίαν τῆς αὐτοκερά- λου Κύπρου καὶ τῶν ρεσπαγῶν Ἐκκλησιῶν Ἑλλάδος, Ρωσίας, Σερβίας, Ρουμανίας, Κάρλοβιτς, Μαυροβουνίου κ.λπ. Οἱ ἐγγραφεῖτες συνδρομηταὶ οἱ καὶ προπληρωσάντες τὴν ἡμῖσιαν **λίαν** Τουρκίας, τίμημα τοῦ **Α' Τόμου**, λαμβάνουσι ἤδη δωρεὰν τὸν κατὰ τὸν προσεχῆ Ἰουλίον μῆνα ὑπὸ τὰ πιεστήρια τιθέμενον **Β' Τόμον**. Τῆς συνδρομῆς δὲ τοῦ συγ- γράμματος ἀρχήθεν ὀρισθείσης προπληρωτέας, τὸ τοῦ **Γ' Τόμου** τίμημα, ὀρισθὲν εἰς ἡμῖσιαν **λίαν** Τουρ- κίας, καταβάλλεται ὑπὸ τῶν συνδρομητῶν μετὰ τὴν ἔκδοσιν καὶ διακομὴν τοῦ **Β' Τόμου**.

Ἐν Φανερῷ, τῇ 1 Μαΐου 1897.

Γ. Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΑΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- Ο 'Αγγέλου Βασίλειος (πρόεδρος)
- Ο Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος
- Α. Θ. Σανθόπουλος
- Γ. Δ. Τανταλίδης
- Αλκιβεάδης Μαυράκης (ταμίας)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὄλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ	5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους	25
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκῳ χρυσᾷ	25
ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.	

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου

ΕΤΟΣ ΙΖ΄.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 6 ΙΟΥΝΙΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 15

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά -- Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα -- Ἀνίγκη ἀναθεμνίσσεως τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος -- Αἰτίαι τοῦ κακοῦ κατὰ Πλάτωνα -- Αἱ ἐπεροδοὶ κοινότητες ἐν Συρίῳ καὶ τὰ ἐν αὐταῖς σχολεῖα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Χοροστασία. — Τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ, 31 Μαΐου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης χοροστατήσας κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ μετὰ τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν Ἐφέσου Ἰωακείμ, Ἡρακλείας Ἰερωνύμου, Χαλκηδόνος Γερμανοῦ, Δέσκιων Καλλινίκου, Τραπεζοῦντος Κωνσταντίου, Μιτυληνῆς Κυρίλλου, Ἀγγέλου Βασιλείου, Λήμονος Ἀθανασίου, Σισανίου Ἀθανασίου, Ἐλασσώνος Σωφρονίου, Προικονήσου Βενεδικτοῦ καὶ Ἐλευθερουπόλεως Διονυσίου, ἐχοροστάτησε καὶ τῇ ἐπαύριον κατὰ τὴν θείαν καὶ ἱερὰν λειτουργίαν μετὰ τινων ἐκ τῶν ἁγίων ἀρχιερέων, ἅτε ἐνίων τούτων ἱεουργούντων αὐθημερὸν ἐν διαφόροις ναοῖς τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀναγνοῦς καὶ τὰς ἐν τῇ γονυκλιεῖς νενομισμένας εὐχάς, κατὰ τὸν συναπτόμενον τῇ λειτουργίᾳ ἔσπερινόν. Πλήθος δὲ πολὺ εὐσεβοῦς ἐκκλησιαστικῆς συνέρευσε κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην εἰς τὸν πατριαρχικὸν ναόν. Περὶ τὸ τέλος τῆς θείας καὶ ἱερᾶς λειτουργίας ἡ Α. Θ. Πανηγυρὶς προὔχειρίσατο εἰς ἀρχιεπισκοπικὴν τὸν πανσοσιολογιώτατον ἀρχιεπισκοπικὴν τῆς ἱερᾶς Συνόδου Φώτιον.

Τῇ ἐπιούσῃ δὲ Δευτέρῃ, τοῦ ἐν Σταυροδρομίᾳ ἱεροῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Τριάδος πανηγυρίζοντος τὴν ἐπέτειον μνήμην αὐτοῦ, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐχοροστάτησεν ἐν αὐτῷ ἐν μέσῳ ἀπειροπληθοῦς εὐσεβοῦς ἐκκλησιαστικῆς. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ἡ Α. Θ. Πανηγυρὶς ἐποίησατο διδασκαλικὴν καὶ καταληπτικὴν τοῖς πᾶσιν ὁμιλίαν ἀναπτύσσασα τὰ τῆς ἀναγνωσθείσης περικοπῆς τοῦ εὐαγγελίου κυριακᾶ λόγια· αὐτὴ γὰρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἑμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν».

Μετὰ τὴν διανομὴν τοῦ ἱεροῦ ἀντιδωροῦ πρὸς ἅπαν τὸ ἐκκλησιαστικόν, ἡ Α. Θ. Πανηγυρὶς ἐπὶ βραχὺ ἀναπαυθεῖσα ἐν τῷ ἐπιτροπικῷ τοῦ ναοῦ, ἔνθα προσελθόντες ἠσπάζαντο τὴν δεξιὰν αὐτῆς διάφοροι λογῆδες ὁμογενεῖς, ἐπνεύκαμψεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

— Ἀρχιερατικὰ ἔκλογαὶ καὶ μεταθέσεις. — Ἡ ἱερὰ Μητρόπολις Ἐλασσώνος διετέλει ἀπὸ τινος ἐν γρηεῖν ἔνεκα τοῦ θανάτου τοῦ κοιμήτου μητροπολίτου κυροῦ Νικοδήμου. Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τοῦ παρελθόντος Σαββάτου, 31 Ἰουλίου, ἐκλέχθησαν ἐπὶ τῆς ἱερᾶς Συνόδου περὶ ἐκλογῆς μητροπολίτης Καρπάθου καὶ Κέσου Σωφρονίου, ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Μυρέων Γερμανός καὶ ὁ πανσοσιολογιώτατος ἀρχιεπίσκοπος Καλλινίκος Διελβίης. Κατελθόντων δ' εἰτα τῶν σεβασμιωτάτων συνοδικῶν ἀρχιερέων ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ καὶ ψήφους κανονικῶς ποιησθέντων, ἐξελέγη μητροπολίτης Ἐλασσώνος ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης μέχρι τοῦδε Καρπάθου καὶ Κέσου Σωφρόνιος.

Ὁ εἰς τὴν μητρόπολιν Ἐλασσώνος ἀπὸ Καρπάθου καὶ Κέσου προαχθεὶς ἱεράρχης ἀποροιτήτας τῷ 1869 ἐκ τῆς κατὰ Χάλκην Θεολογικῆς Σχολῆς, ὑπῆρέτησε πρῶτον ὡς πρωτοσύγκελλος καὶ ἱεροκήρυξ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Βιζύνης, ὅπου διαμείνας ἐπὶ διετίαν, διωρίσθη εἰτα ἱερατικῶς προϊστάμενος ἐν Νεοχωρίῳ τοῦ Βοσπόρου, ὅθεν μετὰ τινος μῆνης προτεκλήθη παρὰ τοῦ Ἐφέσου Παϊσίου ὡς ἀρχιερατικῶς ἐπίτροπος καὶ ἱεροκήρυξ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ, ἔνθα διέμεινε ἐπὶ δύο καὶ ἐπέκεινα ἔτη. Ἐσημειώθη δὲ ἠένταυθα δράσις αὐτοῦ διὰ τῆς συστάσεως τῶν πρῶτων τῶν κυριακῶν μαθημάτων ἐν Μαγνησίᾳ. Ἐκεῖθεν προστεκλήθη ὑπὸ τοῦ πατριαρχοῦ Ἀλεξάνδρειας Σωφρονίου ὡς πρωτοσύγκελλος καὶ ἱεροκήρυξ. Ἐνεκα δὲ ἀσθενείας ἐπανακάμψας εἰς Κωνσταντινούπολιν, διωρίσθη ἱερατικῶς προϊστάμενος καὶ ἱεροκήρυξ πρῶτον ἐν τῇ κατὰ Γαλατῶν ἱερᾷ ἐκκλησίᾳ τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ, εἰτα δὲ ἐν τῇ κατὰ Κοντοσκάλιον ἱερᾷ ἐκκλησίᾳ τῆς Ἐλπίδος· κατόπιν αὖθις διωρίσθη τοιοῦτος ἐν τῇ κατὰ

Γαλατῶν ἱερᾷ ἐκκλησίᾳ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ὅτε καὶ προήχθη εἰς ἀρχιερατικῶς προϋστάμενον. Ἐπὶ Ἰωακείμ δὲ τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης ἀπεστάλη εἰς τὴν βόρειον Μακεδονίαν ὡς γενικός ἱεροκέρυξ. Ἐπαυελθὼν δὲ ἐνταῦθα, διωρίσθη ἀρχιερατικῶς προϋστάμενος ἐν Μ. Ρεθύματι, ἐνθα διέμεινεν ἐπὶ ὄλην ἐνεκαετίαν. Ἐκεῖθεν προήχθη εἰς μητροπολίτην Ἀγγιχλοῦ, μετ' ὀλίγον εἰς τὴν τῆς Καρπάθου καὶ Κήσσου ἢ ἐπὶ ὀκταετίαν θεαρέστως ἐποίμανεν Ἡ Ἐκκλησία ἀναθεῖσα εἰς τὴν πνευματικὴν διακυβέρνησιν τοῦ ἱερᾶρχου τούτου σπουδαιοτάτην ἐπαρχίαν, πέποιθεν ὅτι θὰ ἀνταποκριθῆ πληρέστατα εἰς τὰς προσδοκίας αὐτῆς.

Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ ληφθεῖσας ὑπ' ὄψει αἰτήσεως τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Ἡρακλείας καὶ Ραιδεστού Ἱερωνύμου ἐξαίτησάμενον τὴν ἐκλογὴν ἐπισκόπου ἐν τῇ ὑπὸ τὴν θεόσωστον αὐτοῦ ἐπαρχίαν διατελοῦσῃ ἐπισκοπῇ Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτων, ἅτε τοῦ ἄλλοτε τοιοῦτου προαχθέντος εἰς τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον τῆς ἐπαρχίας Γρεβενῶν, ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος προέβη εἰς ἐκλογὴν δικαδούχου. Προταθέντων τοίνυν ὑποψηφίων τῶν θεωριλεστάτων ἐπισκόπων Εἰρηνοπούλεως Ἱερωνύμου, Ἐρυθρῶν Ἀγαθαγγέλου καὶ Λευκῆς Πολυκάρπου, καὶ κανικῶν ψήφων γενομένων ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ, ἐξελέγη ἐπίσκοπος Καλλιουπόλεως ὁ θεοφιλέστατος τιτουλάριος ἐπίσκοπος μέχρι τοῦδε Εἰρηνοπούλεως Ἱερωνύμος.

Ἐσκότως κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος προέβη εἰς πλήρωσιν τῆς κοινῆς μητροπολιτικῆς ἑδρας Καρπάθου καὶ Κήσσου. Προταθέντων δὲ ὑποψηφίων τῶν θεωριλεστάτων ἐπισκόπων Ἐρυθρῶν Ἀγαθαγγέλου, Εὐδοξιάδου Δωροθέου καὶ Τριφῶδου Νικοδήμου ἐξελέγη ψήφοις κανονικαῖς μητροπολιτικῆς Καρπάθου καὶ Κήσσου ὁ μέχρι τοῦδε θεωριλέστατος ἐπίσκοπος Ἐρυθρῶν Ἀγαθᾶγγελος.

Τοῖς ἐκλεγείσι μητροπολίταις Ἐλασσῶνος καὶ Λέρου καὶ Καλλίμνου ὡς καὶ τῷ ἐπισκόπῳ Καλλιουπόλεως, παραστάσιν αὐθημερὸν ἐνώπιον τῆς ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, ἐγένετο τὸ μέγα Μῦνημα καὶ εἶτα ἡ ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ εἰθισμένη τελετὴ τῆς εὐχαριστίας.

— *Ἱερὰ Σύνοδος.*— Τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν Ἐρέσου Ἰωακείμ καὶ Ἡρακλείας Ἱερωνύμου, συμφώνως τῷ Γ' ἀρθρῷ τοῦ περὶ σχηματισμοῦ τῆς ἱερᾶς Συνόδου κεφαλαίου τῶν Ἐθνικῶν Κανονισμῶν, ἀποχωροῦντων τῆς ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τοῦ παρελθόντος Σεβδάτου, 31 ἡλίκτου μηνός, προσεκλήθησαν εἰς ἀντικατάστασιν αὐτῶν μέλη συνοδικὰ ἐκ μὲν τῆς Α' στήλης τοῦ Συνταγματίου ὁ σεβασμιωτάτος μητροπολίτης Πισιδίας Γεράσιμος, ἐκ δὲ τῆς Γ' ὁ σεβασμιωτάτος μητροπολίτης Κασσανδρείας Προκόπιος.

— *Ἱεροπολίτης Χαλκηδόνος Γερμαρός.*— Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ, 1 Ἰουνίου, ἡ πόλις Χαλκηδῶν

ὑπεδέξατο προσηκόντως τὸν νέον μητροπολίτην αὐτῆς σεβασμιωτάτον Γερμαρόν. Ἰδιαιτέρως τῆς μεγάλης ταύτης Κοινότητος ἐπιτροπῇ, ἐπιβὰτα ἀτμακῆτος, προφρόνως ὑπὸ τοῦ ἐριτίμου ὁμογενοῦς καὶ ἰθνηκοῦ εὐεργέτου Παύλου Στεφάνοβικ χορηγηθείσης, κατῆλθε μ.μ. εἰς Φανῆριον καὶ διηυθύνθη εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Α. Σεβασμιότητος, ἐνθα πολλοὶ εἶχον προσέλθῃ πρὸς ἀποχαριετισμὸν, ἐν οἷς ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Ἡ ἐπιτροπὴ, ἀφ' οὗ προσεφώνησε καταλλήλως τὴν Α. Σεβασμιότητα, ἐδήλωσεν ἅμα τὴν ὑπὸ τῆς Κοινότητος ἀναθεῖσταν αὐτῇ ἐντολήν, ἵνα συνοδεύσῃ τὴν Α. Σεβασμιότητα εἰς τὴν ἑδραν τῆς νέας ἐπαρχίας αὐτῆς.

Ὁ ἅγιος Χαλκηδόνος ἐπιβὰς τῆς ἀτμακῆτος ἀρίκετο εἰς Χαλκηδόναν, ἧς πᾶσα ἡ ἀποβάθρα καὶ ἡ πρᾶξις ἦν πλήρης κόσμου. Τὴν αὐτοῦ Σεβασμιότητα ἀποβαίνουσιν ὑπεδέξαντο μετὰ πολλοῦ τοῦ σεβασμοῦ αἱ ἀρχαὶ τῆς Κοινότητος, ἅπας ὁ ἱερός κλήρος, στίγος δὲ στρατιωτῶν ἔφερον ὅπλα. Ἐντεῦθεν ἡ Α. Σεβασμιότης κατηυθύνθη εἰς τὸν μητροπολιτικὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Εὐφημίας, κατὰ μεστον ἤδη ἐκκλησιαστικῆς, ἐνθα ἀφ' οὗ ἐψᾶλη ἡ εἰθισμένη δοξολογία ἀνεγνώσθη τὸ πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν γράμμα τῆς εἰδήσεως. Κατόπιν ὁ ἑλλόγιμος διευθυντῆς τῶν Σχολῶν τῆς Κοινότητος προσεφώνησεν ἐκ μέρους τῆς πολιτληθοῦς Κοινότητος τὴν Α. Σεβασμιότητα, ἧτις μετὰ συγκινήσεως ἀπήντησε καταλλήλως.

Μετέπειτα ἡ Α. Σεβασμιότης ὡς καὶ πᾶσα ἡ συνοδία μετέβη εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν οἶκον, ὅπου προσελθόντες ἀμπόλοισι ἠσπάσαντο τὴν δεξιάν τοῦ γεραροῦ ποιμενάρχου αὐτῶν εὐχόμενοι αὐτῷ τὰ κράτιστα.

— *Ἱερὰ Μορὴ τῆς ἀγίας Τριάδος.*— Πανηγυριζούσης τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ τῆς ἱερᾶς Μορῆς τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς ἀγίας Τριάδος, ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μεταβάντες αὐτοσετέλεσαν τὴν θείαν λειτουργίαν, πολλοῦ εὐσεβοῦς ἐκκλησιαστικῆς περισταμένου, οἱ ἐκ τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων σεβασμιωτάτοι μητροπολιταὶ Δέρκων Καλλίνικος, πρόεδρος τῆς ἐφορείας τῆς Σχολῆς, Ἀγγιχλοῦ Βασιλείος ὁ καὶ ἐφοροταμίας τῆς Σχολῆς, μετὰ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Μιτυλήνης.

— *Σύνταξις τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».*— Ἡ διευθύνουσα τὴν «Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν» ἐπιτροπὴ ἀποβλέπουσα εἰς τὴν ἐπὶ τὸ βέλτιον διαρρυθμιστὴν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τούτου περιοδικοῦ προϋτείνει τὸν διορισμὸν τοῦ ἑλλόγιμου Ἀθανασίου Παλαιολόγου ὡς τακτικοῦ αὐτῆς συντάκτου, παραμένοντος ὡς τοιοῦτου καὶ τοῦ ἑλλόγιμου Γ. Βασιλάδου. Τὴν πρότασιν ταύτην ἐνέκρινεν ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ συνεδρίᾳ τοῦ παρελθόντος Σεβδάτου (31 Μαΐου).

— *Ἐπέτειος ὀνόματος.*— Χθὲς μνήμη τοῦ ἱερομάρτυρος Δωροθέου, ἐπισκόπου Ὑδρου, τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Βελεγράδων ἄγοντος τὴν ἐπέτειον ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν, ἡ Α. Θ. Παναγιότης εὐρεσθήσῃ νὰ διαβιβάσῃ αὐτῷ τὰς συγχρηστῆρας αὐτοῦ προσορθεῖαι καὶ εὐχὰς τηλεγραφικῶς.

— *Μεγάλη τοῦ Γ. Σχολῆς.*— Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης παρέστη σήμερον ἐν ταῖς ἐξετάσει τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς. Αἱ γραπταὶ ἀρξάμεναι τῇ 23 μαλοῦ ἐπερατώθησαν τῇ 28 τοῦ αὐτοῦ μηνός, αἱ δὲ προφορικαὶ τῶν τελειοφοιτῶν ἀρξάμεναι τῇ 3 Ἰουνίου περατοῦνται αὐριον, Σαββάτῳ, τῇ δὲ ἐπίοση Κυριακῇ γενήσεται ἡ νενομισμένη τελετή.

— *Ἐξετάσεις Ἐμπορικῆς Σχολῆς Χάλκης.*— Αἱ προφορικαὶ ἐξετάσεις τῆς ἐν Χάλκῃ Ἐμπορικῆς Σχολῆς ἀρξάμεναι τῇ δευτέρῃ, 2 Ἰουνίου, ἐπερατώθησαν χθὲς, Πέμπτῃ. Ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εὐλογήσασα τὴν ἐναρξίν τούτων ἡ Α. σεβασμιότης ὁ μητροπολίτης Ἀγγιλίου, κερηκλούθηθεν αὐτὰς καὶ κατὰ τὰς ἄλλας ἡμέρας, τακτικῶς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας παριστάμενος ἐν αὐταῖς κατὰ τὴν ἐκδηλωθεῖσαν ἐπιθυμίαν τῆς Ἐφορίας τῆς Σχολῆς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Τιμιώτατος Ἐφοροῦ τῶν Σχολῶν Πόλεως, Γαλατῆ καὶ Καταστένου.

Πρωτ. 2547.
Ἄριθ. Διεκ. 1551.

Ἡ Π. Κ. Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐν τῇ μερίμνῃ αὐτῆς περὶ τῆς ὅσον ἐνεστὶ κρείττους διακρυβίσεως τῆς λειτουργίας τῶν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῆς Σχολῶν προάγει ὅπως ὑπομνήσῃ ταῖς ἐκστατοῦ Ἐφορείας τὰς ἀκολουθοῦσας σχετικὰς πρὸς τὰς ἐνιασίους ἐξετάσεις τῶν Σχολῶν διατάξεις.

Α'. Ἡ Ἐφορεία ἀκάστης Σχολῆς ὀφείλει, πρὸ δύο τούλχιςτον ἐβδομάδων, νὰ ἀναγγεῖλῃ τῇ Ἐπιτροπῇ διὰ γράμματος αὐτῆς πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὴν ἡμέραν τῆς ἐναρξῆς τῶν ἐνιασίων ἐξετάσεων, ἐν αἷς παρευρίσκειται ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπων αὐτῆς.

Β'. Αἱ προφορικαὶ ἐξετάσεις δέον νὰ περιορίζωνται αὐστηρῶς εἰς τὴν διδασθεῖσαν ὕλην, ἀπαγορεύεται δὲ νὰ ἀπαγγελλῶνται κατ' αὐτὰς καὶ πρὸ πάντων ἐν ταῖς ἐξετάσει τῶν νηπιαγωγείων καὶ ταῖς τελεταῖς μῦθοι, ποιήματα καὶ διάλογοι, ἀπὸδόντα πρὸς τὸν μορφωτικὸν καὶ θρησκευτικὸν σκοπὸν τῆς διδασκαλίας, καθὼς καὶ νὰ ψιλλωνοῦν ἄξιματα πλεῖονα τοῦ δέοντος ἢ μὴ συμβιβάζοντα κατὰ τὸ περιεχόμενον καὶ τὸ μουσικὸν ὕφος πρὸς τὴν εὐπρέπειαν τῶν τούτων σεμνῶν τελετῶν.

Γ'. Αἱ κατὰ τὴν τελετὴν τῶν ἐξετάσεων λογοδοσίαι τῶν Διευθύνσεων ὀφείλουσι νὰ περιορίζωνται εἰς σύντομον ἐκ διανοητικῆς καὶ ἠθικῆς ἀπόψεως ἔκθεσιν τῆς κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος καταστάσεως τῆς Σχολῆς, ἀποφευγόμενης ἐπιμελῶς πάσης παρεκβάσεως εἰς θέματα θεωρητικὰ καὶ ὅλων, ἄσχετα πρὸς τὰ κατὰ τὸ ληξάν ἔτος πεπραγμένα.

Δ'. Ἐντὸς τῆς μετὰ τὴν λήξιν τῶν ἐξετάσεων ἐβδομάδος αἱ Διευθύνσεις τῶν Σχολῶν ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλωσι τῇ Ἐπιτροπῇ ἔκθεσιν περὶ τῆς ἐν γένει καταστάσεως τῆς Σχολῆς αὐ-

τῶν κατὰ τὸ ληξάν σχολικὸν ἔτος. Ἡ ἔκθεσις αὕτη, ἥτις διαβιβάζεται μὲν τῇ Ἐπιτροπῇ διὰ τῆς Ἐφορείας, ἀλλὰ δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἕλεγχον αὐτῆς, θέλει ἀφορᾷ τὰ ἀκόλουθα σημεία. α'] Στατιστικὴν τῶν ἐγγραφέντων ἐν τῷ μηνί τῆς Σχολῆς καθ' ὅλον τὸ ἔτος μαθητῶν ἐν συνόλῳ τε καὶ κατὰ τάξεις, καθὼς καὶ τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ διὰ διαφόρους αἰτίας ἀποχωρησάντων. β'] Μέχρι τίνος ἐποχῆς παρατείνονται αἱ ἐγγραφαὶ καὶ ἐπὶ τίνι βίαισι γίνονται δεκτοὶ καὶ κατατάσσονται οἱ κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ σχολικοῦ ἔτους παρουσιαζόμενοι. γ'] Ὅτε ἤρξαστο ἡ τακτικὴ διδασκαλία τῶν μαθημάτων καὶ ἂν ἐχώρησεν ὁμολῶς αὕτη μέριμνα τῶν ἐξετάσεων, ἢ ἂν ἐνεκα λόγων ἀποχωρῶντων ἐδίητε νὰ δικαιοῖται αὕτη ἐπὶ τινὰ χρόνον καὶ τίνες οἱ προκαλείαντες τὴν δικαιοσύνην ταύτην λόγοι. δ'] Περὶ τοῦ προγράμματος τῆς Σχολῆς καὶ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ. ε'] Περὶ τῆς προόδου τῶν μαθητῶν καὶ πόσοι ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐξ ἑκάστης τάξεως μένουσι σάσιμα, πόσοι δὲ ἀρισταίουσι. ς'] Περὶ τῶν ἀπουσιῶν διδασκόντων τε καὶ μαθητῶν. ζ'] Περὶ τῆς καταστάσεως τῆς Σχολῆς ὑπὸ ἠθικὴν ἐποψίν. η'] Περὶ τῶν ἐνικουσίων ἐξετάσεων, τοῦ τρόπου καθ' ὃν διεξήχονται αὐταί, καθὼς καὶ περὶ τῶν μέτρων, τὰ ὅποια λαμβάνονται διὰ τοὺς μὴ προσερχομένους εἰς αὐτὰς πλῆθεις. θ'] Περὶ τῶν ἀναγκῶν καὶ ἐλλείψεων τῆς Σχολῆς, τοῦ δυνατοῦ τῆς ὅλο σκευῆς ἢ ἐν μέρει διορθώσεως αὐτῶν καὶ τοῦ τρόπου, κατὰ τὸν ὅποιον φρονεῖ ἡ Διεύθυνσις ὅτι δυνατὴ ἢ ἐπίτευξις τοῦ ἀποτελέσματος τούτου.

Τὰς ἀποφάσεις ταύτας τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνκοινωνοῦμενοι ὑμῖν προτροπέμεθα ἵνα συμμορφωθῆτε αὐταῖς, ἀναγγέλλοντες τὰ περὶ τούτων ἐγκαιρῶς καὶ ταῖς Διευθύνσεις τῶν Σχολῶν ὑμῶν πρὸς ταχέαν ἐνέργειαν τῶν δέοντων.

Ἐἴητε δὲ ἐπὶ τούτοις ὑγιεινόντες ἐν Κυρίῳ.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 3 Ἰουνίου 1897.

† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΑΝΑΓΚΗ ΑΝΑΘΕΡΜΑΝΣΕΩΣ ΤΟΥ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ

Ἡ ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς δικαίως λογίζεται μίαν τῶν μεγίστων ἑορτῶν τοῦ χριστιανισμοῦ, διότι συμπληρωθέντος τοῦ κοσμοσωτηρίου ἔργου τοῦ Θεοῦ τῶν ἁπάντων ἐπὶ τῆς γῆς, ἤρξαστο ἀπὸ ταύτης τὸ ἔργον τῶν ἀποστόλων, ἐπιφοιτήσαντος ἐπ' αὐτοὺς τοῦ παναγίου Πνεύματος, διὰ τοῦ κηρύγματος καὶ τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὰ ἔθνη. Διακρίνεται δὲ παρ' ἡμῖν ἡ ἡμέρα αὕτη καὶ κατὰ τοῦτο, ὅτι ἐν μόνῃ ταύτῃ κλίνομεν ἐπ' ἐκκλησίας τὰ γόνατα, κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἐπὶ τούτῳ ἱλαστηρίων εὐχῶν, δι' ὧν τὸ ἄνωθεν ἔρ' ἡμᾶς τοὺς ζῶντας ἐπικαλοῦμεθα ἔλεος καὶ τὴν ἀνάπαυσιν καὶ συγχώρησιν τῶν προκειομένων συγγενῶν κατὰ σάρκα παρὰ Κυρίου ἐξικιτούμεθα. Παρὰ τὴν παρατηρουμένην δὲ, ὡς μὴ ὠφελει, χαλάρωσιν περὶ τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα, ὁ λαὸς προθυμούμενος νὰ φοιτᾷ εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς κατὰ τὰς μεγάλας τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας ἑορτάς, ἐξαιρετικὴν σπουδὴν δεῖκνυει κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς, καίτοι ἡ ἀκολουθία ὑπάρχει μακροτέρως τοῦ συνήθους, διότι συνάπτεται τῇ λειτουργίᾳ καὶ ὁ ἔσπε-

μινός τῆς ἐπιούσης, καθ' ὃν δὴ καὶ ἀναγινώσκονται αἱ εὐχαὶ καὶ γίνεται ἡ γουγκλισία. Ἐπινοῦντες τὴν προθυμίαν ταύτην τοῦ λαοῦ, ὀφείλομεν νὰ μὴ περιδῶμεν ἀπαρτήρητον, ὅτι παρὰ ταῦτα, καὶ τοὶ ὁ λαὸς καὶ σήμερον διατελεῖ φιλοκόλουθος, δὲν κατανοεῖται ὅμως ἀρκούντως οὗτε ὁ σκοπός, δι' ὃν συνέρχεται ἐκεῖ, οὗτε ἡ ἱερότης τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἱσταται. Ἀπόδειξις αἱ κατὰ τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας ἀκατάπυστοι τυνομιλίαι καὶ διαλέξεις, μάλιστα δὲ τῶν γυναικῶν, αἵτινες μεταβάλλουσαι τὸν τόπον τῆς θείας λατρείας εἰς περιεργείας καὶ ἀπερνοτολογίας ἐντεκνήριον, συζητοῦσιν ἐκεῖ καὶ λύουσι πάντα τὰ κατ' οἶκον ζητήματα, καὶ τὸ χειριστὸν πάντων, ἐξυρπῶσιν παντοίας κατ' ἀλλήλων κατηγορίας, διερευνοῦσαι φιλοπεριέργως τὰ ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις οἴκοις, ἐκεῖ ὅπου κυρίως πρέπει οὐ μόνον νὰ συγχωρῇ τις τὰς ἔχθρας, ἀλλὰ καὶ νὰ εὐχρηται ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, νὰ σιγᾷ δὲ διὰ παντός καὶ νὰ ἀκροᾶται μετ' εὐλαβείας τῶν ἀναγινωσκομένων καὶ ψαλλομένων, παρκαλοιοθῶν μετὰ προσοχῆς ἀπερισπάστου τὰ τελοῦμενα καὶ ἐν κατανύξει συμπροσευχόμενος. Ὁ ἡμέτερος λαὸς κέκταται στοιχεῖα μεγάλῃς κοινωνικῆς ἐπιδόσεως, ἀλλὰ ἡ ζύμη τῶν ἐρφύτων αὐτοῦ ἀρετῶν χρῆζει ἐπιμελοῦς καὶ ἐγκαίρου διαπλάσεως, ἡ δὲ πατροπαράδοτος αὐτοῦ εὐσέβεια δεῖται συγχῆς ἀναθερμάνσεως διὰ θρησκευτικῆς ἀγωγῆς καὶ παιδεύσεως. Τοῦτο δὲ δυνάμενον ἐν μέρει νὰ ἐπιτυχθῇ διὰ τῆς ἐπ' ἐκκλησιαστικῆς διδασκαλίας εἶναι κυρίως ἔργον τοῦ οἴκου καὶ τοῦ σχολείου. Ἄλλοτε οὐ μόνον κατὰ τὰς μεγάλας τοῦ ἐνικατοῦ ἑορτᾶς, ἀλλὰ καὶ κατὰ πᾶσαν κυριακὴν τῆς ἐβδομάδος οἱ διδασκαλοὶ ὠδήγουν τοὺς μαθητὰς ἐν σώματι εἰς τὸν ναὸν καὶ τὸ θέμα ἦν ὠρεῖον καὶ συγαινητικόν. Οἱ μόνον δὲ οὕτω ἐνεφρευέτο εἰς τὰς ἀπλάς καρδίας τῆς νεολαίας ἡ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ἀγάπη καὶ ἐξήπτετο τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα, ἀλλὰ καὶ ἐχρησίμευεν ὡς διδασκτικώτατον παράδειγμα εἰς τὸν ἀπικιδυγῆτον λαόν. Ἀλλὰ ἐκλιπόντος σήμερον τοῦ λαμπροῦ ἐκείνου ἔθους, μήπως οἱ μαθηταὶ, μὴ ὀδηγούμενοι εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς ὑπὸ τῶν διδασκάλων ἐν σώματι, φριτῶσιν εἰς αὐτοὺς ὀδηγούμενοι τοῦλάχιστον ὑπὸ τῶν γονέων αὐτῶν; Πολλοὺ γε καὶ δεῖ. Ἄλλ' ἄρα γε οἱ γονεῖς ὀδηγοῦσι τὰ τέκνα εἰς τὴν κατ' οἶκον τοῦλάχιστον προσευχὴν, κατὰ τὴν ἐκ τοῦ ὕπνου ἐξέγερσιν, κατὰ τὴν ὥραν τῆς τραπέζης καὶ κατὰ τὴν πρὸς ὕπνον ἀπέλευσιν; Ἥκιστα. Ποῦ ἡ εὐσέβεια ἐκείνη οὐχὶ πολλῶ ἀριστακμένης ἀφ' ἡμῶν ἐποχῆς, ὅτε τὸ κυριώτερον μέρος τοῦ οἴκου ἀπετέλει τὸ εἰκονοστάσιον μετὰ τοῦ ἀνολογίου, ἐν ἐπὶ τοῦτῳ κευχωρισμένῳ τμήματι, τῷ ἱερωτάτῳ ὅλου τοῦ οἴκου, ἐνθα συνήρχοντο εἰς κοινὴν προσευχὴν καὶ πρὸς Κύριον δοξολογίαν ἢ κατ' οἶκον ἐκκλησία! Ἀλλὰ φεῦ σήμερον κινδυνεύει νὰ καταργηθῇ καὶ αὕτη ἡ τυπικὴ χρῆσις τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ, ὡς ἔθος ἀπαρχακιωμένων καὶ ἀσχυρῶν πρὸς τὰ ἦθη τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ, ὡς ἔθος ἀνοικεῖον εἰς τὸν ὑψηλῆς ἀνατροφῆς καὶ παιδείας κάτοχον!

Ρίψατε βλέμμα ἐπὶ τῶν καταφόρων προγράμμάτων τῶν ἡμετέρων σχολείων καὶ δὴ καὶ τῶν ἀνωτέρων καὶ παρτηρήσατε ποῖαν θέσιν κατέχουσι τὰ θρησκευτικὰ μαθήματα, ἐνα πεισθῆτε περὶ τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς ἡμῶν καταπτώσεως. Διατὶ δὲ τοῦτο; διότι τὰ γράμματα λογιζόμενα ἄλλοτε ὡς μέσα πρὸς διάπλυσιν τῆς καρδίας καὶ τοῦ νοῦ, ὑπολαμβάνονται σήμερον ὡς αὐτὸς ὁ σκοπός, ἐξ οὗ καὶ τοσοῦτω παρημελήθη ἡ τοῦ ἡθους καὶ τῆς ψυχῆς καλλιέργεια, ἢν οἱ ἀρχαῖοι διδάσκαλοι, οἱ πλήρη ἔχοντες συναίσθησιν τῆς ἱερᾶς αὐτῶν ἀποστολῆς, ὡς τὸν κύριον σκοπὸν τοῦ σχολείου ὀρθῶς λογιζόμενοι, περὶ πλείστου ἐποιούοντο τὴν θρησκευτικὴν ἀγωγὴν, καὶ διὰ τοῦτο τὰ θρησκευτικὰ μαθήματα τὴν πρωτίστην κατεῖχον θέσιν. Οὕτω δὲ οἱ τότε μαθηταὶ διαπλαττόμενοι ἐν τοῖς σχολείοις τὸ ἦθος καὶ τὴν καρδίαν, ποτιζομένην διηνεκῶς θρησκευτικοῦ αἰσθήματος, ὅπερ ὑπεβέβαινε καὶ ἡ κατ' οἶκον ἀγωγή καὶ τὸ παράδειγμα τῶν γονέων, κοινῶς μετὰ τῶν τέκνων συμπροσευχόμενοι, οὐδὲ ἀνάγκην εἶχον νὰ ὀδηγηθῶσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, οὕτε ὑπὸ τῶν γονέων, οὕτε ὑπὸ τῶν διδασκάλων αὐτῶν. Ὁ μαθητῆς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐποχῆς ὄντος μακχριστῆς, ἀπ' ὄρθρου ἐξεγειρόμενος κατὰ πᾶσαν μεγάλην ἐορτὴν καὶ Κυριακὴν ἐσπευδεν αὐθήμερος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἐνα καταλάβῃ τὸ ἀναλόγιον ἢ ὑπηρετήσῃ ὡς ἀναγνώστης ἐντός τοῦ ἱεροῦ βήματος. Ὑπῆρχε λοιπὸν ἀδιάρρηκτος σύνδεσμος μεταξύ Ἐκκλησίας, σχολείου καὶ οἴκου. Ἐκκλησία καὶ σχολεῖον τότε ἦσαν οὕτω στενωῶς συνδεδεμένα, ὥστε τὸ ἐν δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνονηθῇ ἀνευ τοῦ ἐτέρου, ἐνα παραλίπωμεν ἀρχαιότεραν ἐποχὴν, καθ' ἣν σχολεῖα ἦσαν αὐτοὶ τῶν ναῶν οἱ νάρθηκες καὶ τὰ πρῶτα γράμματα ἐδιδάσκοντο ἀπὸ τῆς Ὀκτωήχου καὶ τοῦ Ψαλτηρίου, ἀφ' ὧν προήλθον οἱ μεγάλοι τοῦ Γένους ἡμῶν διδασκαλοὶ, οἱ δεινοὶ γραμματικοί, οἱ δεινοὶ ἑλληνισταί, οἱ δεινοὶ μαθηματικοί, οἱ δεινοὶ θεολόγοι, οἱ δεινοὶ ῥήτορες, αἵτινες λαμπρόντες τὰς ἑδρας τῶν τότε μεγάλων τοῦ ἡμετέρου Γένους παιδευτηρίων, ἔσειον τὸν ἐκκλησιαστικὸν ἄριστον δι' ἀστραπτούσης καὶ βροντώσης δυνάμεως λόγου. Ἀνάγκη λοιπὸν ἀναθερμάνσεως τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος τοῦ λαοῦ διὰ πρακτικῆς διδασκαλίας καὶ δὴ διὰ τοῦ παραδείγματος, ἀνάγκη ἀνασυνδέσεως, συνεχούς καὶ ἰσχυρᾶς, τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸ Σχολεῖον καὶ τὸν Οἶκον.

[ἀκολουθεῖ]

Α. Π.

ΑΙΤΙΑ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ ΚΑΤΑ ΠΑΤΩΝΑ*

Ἄνευ ἀναφορᾶς τῷ ὄντι πρὸς τὴν μικρολόγον καὶ ἄχαριν πάντη ἐρμηνεῖαν Ἐρμείου τοῦ φιλοσόφου ἀποδιδόντος τὴν πτώσιν τῆς ψυχῆς ἐνταῦθα εἰς

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 108 - 110.

τέσσερά τινα εἰς τὴν ἄδυναμίαν τῆς ψυχῆς τοῦ συνέπεσθαι τοῖς θεοῖς, εἰς τὸ μὴ ἰδεῖν τι τῶν νοητῶν, εἰς τὴν λήθην τῶν νοητῶν καὶ εἰς τὴν συντυχίαν ἧτοι τὴν συνάντησιν κακοποιῶν δαιμόνων¹ ἐκ τῶν νεωτέρων ἐρμηνευτῶν οἱ μὲν πολλοὶ οὐδὲν ἢ σχεδὸν οὐδὲν παρατηροῦσι περὶ τοῦ χωρίου, δύο δὲ ὁ Τσέλλερρος καὶ Οὐίλδαυερος ἀκριβέστερον τὸν νοῦν εἰς αὐτὸ ἐπιστήσαντες ἐρμηνεύουσιν ὡδε:

Ὁ μὲν Οὐίλδαυερος ἐκδεχόμενος τὸ συντυχία ἔστω τῷ δυστύχημα (Unfall) καὶ τὸ λήθη καὶ κακίας πλησθεῖσα ἐπεξηγητικὴν παράθεσιν τοῦ «συντυχία χρησαμένη» ἐξηγεῖται τὸ βλον «ἢ πτώσις τῶν ψυχῶν προέρχεται κυρίως ἐξ ἀτυχήματος ἐπιφέροντος διατάραξιν ἐν τῷ λογιστικῷ»². Τὴν δ' ἐρμηνείαν ταύτην ἀποδοκιμάζων ὁ Τσέλλερρος συνεκδέχεται μὲν τὸ συντυχία ὅπως καὶ ὁ Οὐίλδαυερος, ὑπολαμβάνων δὲ αὐτοτελεῖς τὰς μετοχὰς «χρησαμένη καὶ πλησθεῖσα» ἀποφαίνεται ὅτι «ἢ πτώσις τῶν ψυχῶν προέρχεται ἀμφοτέρωθεν, ἢκ τινος δυστυχήματος καὶ ἐκ λήθη καὶ κακίας τῆς ψυχῆς, τούτων δὲ ἢ μὲν λήθη καὶ κακία εἶνε ἡ ἐσωτερικὴ τῆς πτώσεως αἰτία, ἐξ ἐναντίας δὲ τὸ ἀτύχημα ἀποτελεῖ τὸν ἐξωτερικὸν τῆς πτώσεως λόγον». Ἄλλ' ἡμεῖς ἥμισυ ἀποδεχόμεθα τὰς ἐρμηνείας ταύτας. Τὸ συντυχία μέση λέξις ὃν δὲν σημαίνει ἐνταῦθα συμφορὰ (λέγομεν ἐνταῦθα διότι τὸ χωρίον τοῦτο τοῦ Φαίδρου εἶνε τὸ μόνον τὸ ἔχον τὸ σημαίνονμενον τοῦτο κατὰ τὴν κοινὴν ἐρμηνείαν) ὅπως ἐρμηνεύουσιν οἱ σοφοὶ οὗτοι, φέρεται δὲ καὶ κοινῶς ἡ ἐρμηνεία αὕτη εἰς πάντα τὰ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης λεξικά. Καὶ δύναται μὲν τις πολλάκις ἐκ τῶν συμφορομένων νὰ ἐκδέχεται τὴν μέσην ταύτην λέξιν ὡς σημαίνουσαν συμφορὰν, ἀλλ' ἡ συνεκδοχὴ αὕτη δύναται νὰ παραπληρήσῃ πολλάκις ἀπὸ τοῦ ὀρθοῦ ὅπως καὶ ἐνταῦθα. Ἡ μόνη σημασία τῆς λέξεως ὡς ἐκ τοῦ ἐτύμου εἶνε ὅτι κοινῶς λέγομεν σήμερον περιστασις³, εἴτε κατὰ τὴν ἀφρημένην μᾶλλον αὐτῆς ἐκδοχὴν, εἴτε καὶ συγκεκριμένως, ὅτε καὶ ἰσοδυναμεῖ τῷ τῆς καθ' ἡμᾶς φωνῆς περιστατικόν (Elreignis). Ἄλλὰ μὴν τίς ἀγνοεῖ ὅτι ὁ λέγων, ὅτι τι συμβαίνει συντυχία τινὶ δὲν ἐννοεῖ καὶ πράγματι περιστατικόν τι, ἐξ οὗ προέρχεται τὸ συμβαῖνον, οὐδ' ἀναφέρεται ἢ διάνοια αὐτοῦ εἰς τοὺς πραγματικοὺς λόγους τοῦ συμβαίνοντος, οὔτινες ἀντικειμενικῶς ὑπάρχουσι βεβαίως πάντοτε ἐν

τῇ αἰτιώδει τῶν ὄντων συναφείᾳ, ἀλλὰ θέλει μόνον νὰ εἴπῃ ὅτι ἀγνοεῖ πόθεν προήλθε τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ συμβαῖν; Ἡ τοιαύτη ἄρα τῆς λέξεως χρῆσις μεταπίπτει σημαίνουσα τὸ λογιστικῶς τυχαίον, καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου¹, ἧτοι ἄγνοια, κατὰ δὲ τὸν λόγον τοῦτον τῆς μετοχῆς χρησαμένη προσδιορίζουσι τὸ πλησθεῖσα, εἶνε πρόδηλον τί θέλει νὰ εἴπῃ ἐνταῦθα ὁ Πλάτων. Ἡ πτώσις τῆς ψυχῆς, λέγει, προέρχεται πληρωθείσης τῆς ψυχῆς κακίας καὶ λήθη, ἢ πλήρωσις δὲ αὕτη συμβαίνει «χρησαμένης τῆς ψυχῆς συντυχία τινὶ», ἧτοι κατὰ συντυχίαν, ἐκ τύχης, ἀπὸ τυχαίου λόγου, ὅπερ σημαίνει ὅτι ἀγνοεῖ καὶ αὐτὸς ὁ φιλόσοφος τὸν λόγον, δι' ὃν ἡ ψυχὴ πληροῦται λήθη καὶ κακίας. Ταῦτα δὲ λέγων ὁ φιλόσοφος ἀφίσει κατ' οὐσίαν ἄκνυτον τὸ κύριον ζήτημα, τὴν αἰτίαν τῆς τῶν πτερῶν ἀποβολῆς, τὴν πηγὴν τῆς λήθη καὶ κακίας τοῦ λογιστικοῦ, ἧτοι πάντα τὰ σκοτεινὰ σημεῖα, ἐκ τῆς διαφωτίσεως τῶν ὁσίων ἠδύνατο νὰ προέλθῃ ἄκτις τις φωτίζουσα τὴν ἐπὶ τῇ πτώσει ταύτῃ εὐθύνην καὶ ἐνοχλήν τῆς ψυχῆς, διότι εἶνε βεβαίον ὅτι ἡ ἐνοχλὴ αὕτη εἶνε ἡ ψυχὴ τοῦ μύθου τούτου.

Ἀναλογιζόμενοι τὰς Πλατωνικὰς προϋποθέσεις κατανοοῦμεν εὐχερῶς τὴν δυσχερῆ τοῦ Πλάτωνος θέσιν ἐν τῷ προκειμένῳ προβλήματι. Ἀφ' οὗ πᾶσα παράττασις τῆς ψυχῆς ὡς τινος βαθμιαίας ἀναπτυσσομένου ἀντέκειτο φύσει εἰς τὰς Πλατωνικὰς δόξας, παριστάσας οὐχὶ πῶς τὰ πράγματα ἐξ ἀτελῶν ἀναπτύσσονται, ἀλλὰ πῶς αἱ τέλει αἰδέαι ἀπεικάζονται ἐν τῷ αἰσθητῷ κόσμῳ², ὁ φιλόσοφος ἔνθεν μὲν θέλων νὰ διασώσῃ τὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ, ἔνθεν δὲ ἐχόμενος ἰσχυρῶς τῆς ἰδέας ὅτι ὁ ἀνθρώπος εἶνε ὑπαίτιος ὧν ἐπὶ γῆς ἀμαρτάνει, ἀπεδέξατο ἐξ ἀνάγκης τὴν πτώσιν ὡς γεγονὸς μυστηριώδες μεθ' ὑπαιτίου τῆς ψυχῆς, τὸ δὲ ἀνεξήγητον τοῦτο περικαλύπτει προδήλως διὰ τοῦ μύθου τούτου, διότι οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι εἰς τὸ μυθολογεῖν καταφεύγει πολλάκις ὁ Πλάτων, ὅταν οὐδὲν μέσον ἐξηγήσεως τῶν γιγνομένων παρέχῃ αὐτῷ ἡ διαλεκτικὴ, ἢ δὲ κατὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐκδοχὴ τῶν παρὰ Πλάτωνι μύθων ὑπὸ τοῦ Δεῦσλέου ὡς ἀναφερομένων εἰς τὸ γίνεσθαι, εἰς οὗ τὴν ἐξήγησιν ἀπορεῖ ἡ ὄντολογικὴ φύσις Πλατωνικῆς φιλοσοφίας³, δὲν στερεῖται ὑποστάσεως. Δεικνύει δ' ἄλλως τὴν τοιαύτην τοῦ φιλοσόφου ἀμηχανίαν περὶ τὴν ἐξήγησιν τῆς πτώσεως καὶ ἡ ἐκ-

1. Φαίδρος ὑπὸ Ast. σελ. 189.

2. Wildauer Die Psychologie des Willens bei Socrates Plato und Aristoteles II, 235-6.

3. Ἡροδ. 3, 74.

1. Περλ. Πολυθ. 18, 32, 3.

2. Τιμ. 29C.

3. Deutsche Ueber Platon. Mythen 19.

δοχή της ψυχῆς μετά των τριῶν ειδῶν, ἡ διολογουμένης ὑποδέχεται ἡ ψυχὴ σωματικὴν μορφήν περιβαλλομένην, ὡς λέγεται, ἐν τῇ Πολιτείᾳ καὶ τῷ Τιμαίῳ¹, τοῦ νοεῖν ὄντως τὸ πρῶτον ἐν οὐρανῷ τῆς οὐσίας τῆς ψυχῆς. Ὁλοῦς δ' ἀσύστατα ἀποφκίνονται οἱ ἀξιούντες ὅτι ὁ Πλάτων ἐκδέχεται σπουδαζῶν τὴν ψυχὴν μετά των τριῶν ειδῶν ἐν τῷ οὐρανίῳ τόπῳ, ἀντιφάσκων πρὸς τὰ ἐν Τιμαίῳ λεγόμενα, ἐκ δὲ τῆς τοικυῆτος ἀντιφάσεως ἀρῶμενοι πορίσματα πρὸς προσδιορισμὸν τοῦ χρόνου, ἐν ᾧ συνεγράφη ὁ Φαίδρος. Διότι καὶ ἐὰν πρὸς στιγμὴν δεχθῶμεν τοῦτο ὡς ἀληθές, πάλιν οὐδὲν ἀπορέομεν κέρδος ὡς πρὸς τὸ κύριον ζήτημα, μόνον δ' εἰσάγομεν νέας ἀποτίαις καὶ πολλαπλασιαζόμεν τὰς ἀντιφάσεις. Πέθην τῷ ὄντι ἐρωτῶμεν, ἀναπτύσσονται αἱ αἰσθητικαὶ κλίσεις ἐν τῇ ψυχῇ ἐν τῷ οὐρανίῳ τόπῳ, ἐν ᾧ ἐντρύπηται; αὐτῆς εἰς τὴν θέαν τῆς δικαιοσύνης, τῆς σωφροσύνης καὶ τῆς ἀληθοῦς ἐπισημῆς ἔλλειπει πάντα εἰς τοῦτο ἀφορμῆ; Τί δὲ ἐξηγεῖται ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἡ πτώσις προέρχεται ἐκ τῆς ψυχῆς ἅτε συνισταμένης ἐκ λογικῶν καὶ ἀλογίστου μέρους, ἀρ' οὐ τότε τὴν ἐπὶ τῇ πτώσει εὐθύνην ὑπέχει, ὡς εἴπομεν, ὁ οὕτω τὴν ψυχὴν συστησάμενος Δημιουργός; Πάντα ταῦτα εἶνε ἀνάγκη φιλοσόφου οἷος ὁ Πλάτων, θέν καὶ ἐμμένονεν φρονῶντες ὅτι ὁ φιλόσοφος συνειδῶ; τὰς δυσχερεῖας τοῦ προβλήματος τούτου περικλύπτει τοῦτο διὰ τῆς μυθολογικῆς ταύτης ἀμφιπέσεως, ἥτις, εἴ τι καὶ περιέχει ἄξιον λόγου ὡς πρὸς τὴν φύσιν τοῦ κακοῦ, τοῦτο εἶνε ὅτι διὰ ταύτης κυροῦται ἡ περὶ κακίας ἡμετέρα ἐν τῷ πρώτῳ τμήματι² περατήρησις, ὅτι αὕτη εἶνε οὐχὶ διαστρωφῆ τῆς θελήσεως ἀλλὰ τοῦ λογιστικοῦ ἐξασθένειαις, διότι προδήλως, ἀν ὁ Πλάτων ἐφρόνει τι περὶ κακίας ὡς ἐκ τῆς θελήσεως προέουσης; ἢ ἐδῆλου τοῦτο ἐνταῦθα, καὶ δὲν θὰ κατέφευγε εἰς τὴν ἀδυναμίαν τοῦ λογιστικοῦ τὴν διεγείρουσαν τὴν αἰσθητικὴν φύσιν. Μηδ' εἴπη τις ἐνιστάμενος, ὅτι παριστῶντες τὸν Πλάτων ἀπαροῦντα περὶ τὴν λύσιν τῆς πτώσεως ἀδικοῦμεν τὴν μεγαλοφυΐαν αὐτοῦ, διότι ἡ τῆ ἀνθρωπίνῃ φύσει ἐγκειμένη πρὸς τὸ κακὸν κλίσις ἐκ φιλοσοφικῆς ἐπόψεως ἦτο καὶ πάλαι καὶ νῦν μυστήριον, τὸν δὲ πέπλον τὸν ἐπικαλύπτοντα τὴν τοῦ κακοῦ ἀρχὴν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀποκαλύψωσιν οὐ μόνον οἱ περὶ ἀρχῆς κακοῦ μέχρι τοῦδε φιλοσοφῆσαντες, ἀλλὰ καὶ οἱ μετὰ τοῦ Πλάτωνος τὴν προὔπαρξιν τῆς ψυχῆς συναποδέχοντες φιλόσοφοι καὶ θεολόγοι. Πρὸς ἀποφυγὴν μακρηγορίας ὑπομιμνήσκωμεν ἐνταῦθα

τὴν τε θεωρίαν τοῦ Καντίου φρονῶντος, ὅτι ἐν τῇ μυστηριώδει σφαίρᾳ ἀχρόνου καὶ ροητοῦ εἶναι τοῦ ἀνθρώπου συμπίπτει ἡ ὑπερίτχυσις τῶν αἰθητικῶν ἐλατηρίων καὶ ἡ τοῦ ἀνθρώπου πτώσις, καὶ τὴν τοῦ Σελλιγγίου καὶ Ἰουλίου Μυλλέρου περὶ ἀχρόνου τινὸς ἐλευθέρας ἀποφάσεως ἐπενεγκούσης τὸν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ χωρισμὸν, εἰ καὶ πάντες οὗτοι ἀνομολογοῦσιν ὅτι καὶ οὕτω ἡ ἀρχὴ τοῦ κακοῦ οὐδαμῶς κατανοεῖται¹.

Τῆς αὐτῆς ἐν γένει ἰδέας ἔχεται καὶ ὁ ἐν τέλει τῆς Πολιτείας³ μῦθος ἐξηγούμενος τίς ἡ σχέσις τῶν διαφόρων βίων, οὗς διάγει ἡ αὐτὴ ψυχὴ μετενωματομένη καὶ ἐν γένει ἡ τῆς μετενωματούσεως φύσις, ὅπερ ἐν τῷ Φαίδρῳ συντόμως θίγεται. Οὕτω δὲ ἐν ᾧ ἐν τῷ Φαίδρῳ ὁ φιλόσοφος διατριβεῖ περὶ τὴν σύνδεσιν τῆς προὔπαρχουσις ψυχῆς πρὸς τὸν ἐπίγειον βίον ἐν γένει, ἐνταῦθα καθορίζονται ἐν γένει τὰ διάφορα τοῦ βίου στάδια, ἃ διατρέχει ἡ ψυχὴ μετενωματομένη, ἐξηγεῖται δὲ καὶ ὁ τῆς μετενωματούσεως σκοπός, ὅστις εἶνε ἡ κτήσις τελειότερας γνώσεως, ἅρα καὶ ἡ εἰς τὸ ὄντος ὄν ἄνοδος. Ἐκεῖ μὲν τὰ βλέμματα τοῦ φιλοσόφου εἶνε ἐστραχημένα πρὸς τὴν ψυχὴν, καθ' ὅσον ἐξέρχεται τοῦ οὐρανίου τόπου, ἐνταῦθα δὲ καθ' ὅσον εἰσέρχεται εἰς αὐτόν. Αὕτη καὶ μόνη εἶνε καθ' ἡμᾶς ἡ σχέσις καὶ διαφορά τῶν μύθων³ τούτων, ὅτι δὲ λέγει ὁ Δοιλλίγγερ⁴, συνκινῶντες καὶ τοῦ Οὐδὶλδαιέρου, ὅτι δὴλα δὴ ἀμφοτέροις τοῖς μύθοις βῆσις ὑπόκειται: ἡ δόξα, ὅτι ἡ μετὰ σώματος ζωὴ ἐξαρτᾶται ἐκ προχρόνου τῆς ψυχῆς πράξεως, ἀλλ' ἐν μὲν τῷ Φαίδρῳ ἡ πτώσις προέρχεται ἐξ ἀνικανότητος τῆς ψυχῆς, ἐν δὲ τῇ Πολιτείᾳ τὰ πάντα ἡρτηται ἐκ τῆς ἐλευθέρας προαιρέσεως αὐτῆς, εἶνε καθ' ἡμᾶς ἀπύττατον καὶ ἀνάληθες. Τοῦτο δὲ διὰ τὸν ἀπλόουστον λόγον, διότι, εἰ καὶ ἐν τῇ Πολιτείᾳ ὁ λόγος εἶνε περὶ αἰρέσεως, ἡ αἶρεσις ὅμως αὕτη δὲν εἶνε αὐθαρεσία, ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ βαθμοῦ τῆς φρονήσεως τῆς ψυχῆς, ὅπως δὴλα δὴ καὶ ἐν τῷ Φαίδρῳ. Ἐνεκα δὲ τῆς συγγενείας ταύτης τοῦ περιεχομένου τῶν μύθων τούτων, δὲν θὰ ὑπεβάλομεν τὸν μῦθον τοῦτον εἰς ἰδιαιτέραν ἀνάκρισιν, ἐὰν μὴ ὁ Οὐδὶλδαιέρος ἐπελθὼν εἰσηγήτο,

1. Πρὸς Müller, Die Sünde 2, 229.

2. 614B—621D.

3. Ὁ Heingle (Xenokr. 145) φρονεῖ, ὅτι ἐν τῇ Πολιτείᾳ ὁ Πλάτων ἐκδέχεται τὴν πρώτην γέννησιν ὡς τι κατ' ἀνάγκην γιγνόμενον ἄνευ ἐνοχλῆς καὶ τὴν ἐνωματώσιν οὐχὶ πρὸς ποινὴν τῆς ψυχῆς, ἀλλ' ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου καθ' ἡμᾶς.

4. Heidenthum und Iudenthum, σελ. 288.

1. Πολ. 611A. ἐξ. Τιμ. 61C.

2. Τὸ κακὸν περὶ Πλάτωνι σελ. 28 καὶ ἐξ.

ὅτι κατὰ τὸν μῦθον τῆς Πολιτείας ὁ Πλάτων διδάσκει τὸν προορισμὸν (prædestination), καθ' ὃν ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου πρὸ πάσης εἰς τὸν κόσμον εἰσόδου αἰρεῖται τὸν ἴδιον δαίμονα, ἥτοι τὴν τε ἐξωτερικὴν τοῦ βίου μορφήν καὶ τὸν ἑσωτερικὸν ἠθικὸν χαρακτήρα, ἡ δὲ ἐκάστοτε ἐμπειρικὴ ζωὴ οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ προῖον τῆς αἰρέσεως ταύτης¹. Ἐὰν ἡ ἐν Φαίδρῳ πῶτις δεικνύη σημεῖα ἐπιπολαίου ὁμοιότητος πρὸς τὰς νεωτέρας περὶ πτώσεως θεωρίας, ἐν τῇ Πολιτείᾳ, ἐὰν ἀληθεύῃ ἡ ἐρημνεία τοῦ Οὐίλδουμου, ὁ Πλάτων συναφομοιοῦται καὶ ὅλως πρὸς αὐτάς, καὶ δὴ καὶ μάλιστα τὴν τοῦ Καντίου. Φέρε λοιπὸν ἐπικρίνοντες τὴν ἀξίωσιν ταύτην, ἕνεκα τῆς προφανοῦς αὐτῆς σπουδαιότητος, ἴδωμεν πρῶτον τί περιέχει ὁ μῦθος οὗτος ἐν ὀλίγοις συνοψιζόμενος.

Ἀρηγηθεὶς ὁ φιλόσοφος τὴν ἐν τῷδε τῷ βίῳ εὐδαιμονίαν τοῦ δικαίου καὶ ἀθλιότητα τοῦ ἀδίκου ἐκτίθησι τὴν τύχην ἀμοτέρων καὶ μετὰ θάνατον. Ἐπειδὴ δὲ τὰ μετὰ θάνατον δὲν εἶνε δυνατόν νὰ προσδιορισθῶσι διὰ τῆς διαλεκτικῆς, ἐξ ἀνάγκης καὶ πάλιν ὁ λόγος ὑποδύεται μυθικὴν μορφήν καὶ Ἦρ τις, υἱὸς Ἀρμενίου, ὃς ἐν πολέμῳ τελευτήσας κομισθεὶς οἶκαδε ἀνεβίω τὴν δωδεκάτην ἡμέραν, ἀφηγεῖται περὶ δαιμονίου τινοῦ τόπου, ἐν ᾧ διαχάζεται ὁ οὐρανὸς εἰς δύο χάσματα, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γῆ εἰς ἕτερα δύο, ἀντιστοιχοῦντα τοῖς οὐρανόις, δικασταὶ δὲ μεταξύ τούτων καθήμενοι διαδικάσαντες παραπέμπουσι τοὺς μὲν δικαίους τὴν εἰς δεξιὰ τε καὶ ἄνω διὰ τοῦ οὐρανοῦ, τοὺς δὲ ἀδίκους τὴν εἰς τὰ ἄριστερά τε καὶ κάτω, ἔχοντας πάντα σημεῖα πάντων ὡς ἐπραξάν. Ἐκ δὲ τοῦ ἐτέρου τῆς γῆς χάσματος ἀναδύονται μεστὰ αὐχμοῦ καὶ κόνεως ψυχαί, καθαραὶ δὲ ἄλλαι καταβαίνουσιν ἐκ τοῦ ἀντιστοίχου οὐρανοῦ χάσματος, διηγούμεναι αἱ μὲν τὰς ἐν τῷ οὐρανῷ εὐπαθείας, αἱ δὲ ὅσα καὶ ὅσα πάθοιεν καὶ ἴδοιεν ἐν τῇ ὑπὸ γῆν χιλιετῆ πορείᾳ, διδοῦσαι ἕκασται δίκην ὑπὲρ ἐκάστου ἀμαρτήματος αὐτῶν δεκάκις. Μεθ' ἐφθήμερον διατριβὴν ἐν τῷ λειμῶνι τούτῳ ἀφικνούνται εἰς θεῶν λαμπροτέρου καὶ καθαριότερου φωτός καὶ τοῦ θαυμασιῦ Ἀράκτου, «δι' οὗ πάσαι ἐπιστρέφονται αἱ περιφοραὶ» τοῦ ἐν τοῖς γόνασι τῆς μητρὸς τῶν τριῶν Μοιρῶν Ἀνάγκης ἐγκειμένου. Προσφῆτης τις λαβὼν ἐκ τῶν γονάτων τῆς Μοίρας Λαχέσεως κλήρους καὶ παραδείγματα βίων ρίπτει ταῦτα ἐπὶ πάντας τοὺς κλήρους ἀναφωνῶν, ὅπως προσερχομένη ἐκάστη ψυχὴ κατὰ τὴν τοῦ λαχνοῦ τάξιν ἔλθαι βίον, ᾧ συνέστη ἐξ ἀνάγκης¹.

κης¹, οὕτω δὲ κατὰ τὴν τῆς κληρώσεως τάξιν αἰρεῖται ἕκαστος ὃν θέλει βίον ἐκ τῶν πολλῶν προκειμένων. Αἱ τρεῖς Μοῖραι κυροῦσιν εἴτα ἐκάστη, ὃν εἴλετο δαίμονα, οὕτω δὲ παρελθόντες πάντες τὴν τῆς Ἀνάγκης θρόνον κατακηνῶσιν ἐν τῷ τῆς Ἀθήνης πεδίῳ παρὰ τὸν Ἀμέλητα ποταμόν, ἐξ οὗ πύοντες ἐπιανθάνονται πάντων, καὶ ἀναφέρονται ὡσπερ ἄττοντες ἀστέρες εἰς τὴν γένεσιν.

[ἔπειτα συνέχεια]

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΑΡΟΥΤΣΟΣ

ΑΙ ΕΤΕΡΟΔΟΞΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΕΝ ΣΥΡΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΝ ΑΥΤΑΙΣ ΣΧΟΛΙΑ

Ἐπιστολιμῆς διατριβῆ τῷ Σεβασμιωτάτῳ τῆς τῶν Ἀρχιεπιστολῶν Ἐκκλησίας Ἱεράρχῃ Βασιλείῳ.
Α'.

Ἡ εἰς τὴν ΒΔ. καὶ ΒΑ. Συρίαν ἀρχαιολογικὴ ἐκδρομὴ μου καὶ ἡ μέχρι τοῦ Δυτικοῦ Εὐφράτου (Mourat Sou) περιοδεία μου κατὰ τμήματα γεωγραφικῶς ὀρισμένα γενομένη καὶ ἐπὶ τετράμηνον ἀπὸ Μαρτίου μέχρις Ἰουνίου τοῦ 1894 διαρκέσασα, παρέσχον ἐμοὶ ὕλην ποικίλης γνώσεως καὶ διαφόρου μαθήσεως. Ἀληθῶς καὶ αὐτὸς ὁ πολλὰ εἰδίως καὶ αὐτὸς ὁ μὴδὲν ἐπιστάμενος μεταβαίνων εἰς χώραν ἐκτεταμένην οἷα εἶναι ἡ καθ' αὐτὸ Μικρὰ Ἀσία καὶ ἡ Συρία πολλὰ δύναται νὰ ἰδῇ καὶ πολλὰ δύναται νὰ μάθῃ. Δὲν πρόκειται περὶ ταξιδίου διὰ σιδηροδρόμου, καθ' ὃ ἐγκεκλεισμένους τις ἐν ὀρισμένῃ ἀμάξῃ μεταβαίνει ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καὶ διέρχεται γῆρας καὶ πόλεις καὶ κώμας καὶ ὄρη καὶ βουνὰ καὶ ποταμούς ἀστραπηδῶν καὶ ἀβρόχους ποσίν, οὔτε περὶ ταξιδίου δι' ἀτμοπλοίου, καθ' ὃ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βλέπει τις ἐπὶ ἡμέρας ὅλας οὐρανὸν μόνον καὶ θάλασσαν, ἀκούει δὲ μόνον τὸν ἐν τοῖς ὕδασι κρότον τῆς ἑλικῆς ἢ τῶν τροχῶν, ἐστ' ἔτε δὲ καὶ συριγμούς ἐτέρου ἀτμοπλοίου, ἀδαχῆς δὲ μάλιστα τῆς ναυτικῆς ἐπιστήμης ὧν ἐν τι μόνον οὐδὲν εἶμι μὲν ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ, ὅτι τρώγει καὶ πίνει. ἀξίως καὶ καλῶς καθ' ὀρισμένας ὥρας, ὅτι κατακλίνεται ἀνέτως, ὅτι ἀπολαύει ἀνθ' ὧν χρημάτων ἐδαπάνησε καὶ ἀναλόγου ξενίας καὶ εὐρωπαϊκῆς εὐμαρείας καὶ τέλος ὅτι μετὰ ὀρισμένας ἡμέρας ἢ ὥρας καιροῦ ἐπιτρέποντος εὐρεθήσεται εἰς τοῦτον ἢ εἰς ἐκεῖνον τὸν λιμένα, λιμένα ἡσυχίας ἢ ἐνοχλήσεως. Οὐχ οὕτως ὅμως ἔχει τὸ πρᾶγμα ἐν ταῖς ἀνά τὴν Ἀνατολὴν περιοδείαις· πολλοὺ γὰρ καὶ δεῖ.

Αἱ ἀνά τὴν Ἀνατολὴν περιοδεῖται εἶναι ἐπίπονοι καὶ περίεργοι· αὐταὶ τελοῦνται κατὰ τόπους ἐπὶ ἀμάξης πρωτογενούς καὶ πρωτοσχεδούς, διτρόχου ἢ τετρατρόχου, συρομένης ὑπὸ ἐνός ἢ δύο ἵππων ἢ ὑπὸ εἰλιπόδων βοῶν, ἐπὶ ἵππου, ἐπὶ ἡμιόνου, σπαινωτέρου ἐπὶ καμήλου ἢ ὄνου, ἐπομένως αὐταὶ πρὸς τὰς ἀνω κρινόμεναι παμπόλλην ἔχουσι τὴν διακρορὰν Ἐνταῦθα ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν ἐπέρχεται μεταβολὴ τῆς πορείας, τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐναλλαγὴ τῆς περιστοιχοῦσης τὸν περιοδεύοντα φύσεως· βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ, βροχαὶ καὶ χάλιαζαι ἀτυνήθει, λόφοι, βουνά, ὄρη, δάση σύνδενδρα, ποταμοὶ ἢ χειμάρροι ὄρητικοί, ἔλη, γέφυραι ἐκ ξύλου ἢ λίθων, μονοσάνδοι πολλάκις, φράγγες σύγκιοι, βράχοι ἠλιόβλητοι, πεδιάδες ἀπέραντοι ὡς θάλασσα, κοιλάδες, πηγὰ καλλικελάδα, εὐμορφα, ἀλλὰ καὶ ὄρεα παντοῖα, ζῶα μικρὰ μετὰ μεγάλων ἡμερὰ τε καὶ ἄγρια σκιωτῶντα, φεύγοντα, ἀνιστάμενα, θάληπη καὶ ψύχη τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός, οἰκήσεων ἐξαλλάξεις, κλίματος ἀλλαγὴ, φρητοῦ, ὕδατος, ὕπνου, ἀναπαύσεως, ποικιλία ζωῆς, ἥτις ἀκολουθεῖ τῷ κοινῷ λογίῳ «ὅχι ὅπως ἤξερες ἀλλ' ὅπως ἦères», ποικιλία ζηνίας ἐν τούτῳ ἢ ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ, παρὰ ταύτη ἢ ἐκείνη τῇ φυλῇ, περιποίησις ἀνέξοδος, καὶ ἄλλα τοιαῦτα παρέχουσι παντὶ καὶ πάντοτε ὑπόθεσιν λόγου μικροῦ ἢ μεγάλου, ἀρκεῖ καὶ ὀπεριδεῦν, πολιτικώτερος ὢν καὶ ἐπιστημονικώτερος, νὰ δεικνύη ἐνδιεφέρον πολυμερές, νὰ παρακολουθῇ τὰ πάντα καὶ ν' ἀκριβοῦ αὐτά. Μάλιστα δὲ πάντων ἐν χώρῳ, ἐν ἣ κατὰ τὸν Ποιητὴν ἄλλη «ὁ δ' ἄλλων γλώσσα μεμιγμένη, ἐν μὲν Ἀγαιοὶ « ἐν δ' Ἐτεόκητες μεγάλητορες, ἐν δὲ Κύδιωνες, « Δωριεὲς τε τριχάκιες διότι τε Πελασγοί»· διότι ἐν Συρίᾳ πλείστα φυλαὶ καὶ πλείστα θρησκευόμενα ἀπαντῶσι, περὶ ὧν ὁ λόγος προῖον δηλῶται.

Αἱ πολλαὶ τῆς περιοδείας ταύτης σημειώσεις, αἵτινες ἔμειναν ἀπλάι σημειώσεις καὶ μενοῦσιν ἔτι, συμπληρούμεναι καταλλήλως, ταξιθετούμεναι προσηκόντως καὶ βοστρυγίζόμεναι ἐπιτηδείως, ἀρκοῦσι μελέτας τινὰς νὰ πληρώσωσιν, ἅμα δὲ καὶ νὰ ἐπιγύσωσι φῶς ὑπὸ τινος ὄψεως τῆς καθόλου ἐπιστήμης. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι ὑπὸ πολλὰς ὄψεως ἠρευνήθη καὶ ἐξετάσθη ἡ Συρία, πολλοὶ δὲ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἤδη αἰῶνος ἔγραψαν περὶ αὐτῆς καὶ ὀγκώδεις τόμους ἐπλήρωσαν, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τοῦ Mannert, ὁ Ludolphe, ὁ Niebuhr, ὁ Pococke, ὁ Shaw, ὁ Volney, ὁ Chateaubriand, ὁ Delaborde, ὁ Taylor καὶ τελευταίως ἔτι ὁ Roy καὶ ὁ Lortat¹, ὁ Human καὶ ὁ Puchstein, πλείστων ἄλλων παραλειπομένων. Ἀλλὰ μετὰ πεποιθήσεως ὁμολογῶ, ὅτι πολλὰ ἔτι τὰ ὑπολειπομέ-

να, ἰδίως τὰ ἡμῖν τοῖς ἐγγυωρίοις καὶ ἐγκατοικοῖς τῆς χώρας διαφέροντα. Θέματα πολιτικά, οἰκονομικά, ἐμπορικά, γεωγραφικά, ἱστορικά, ἀρχαιολογικά, ἐθνολογικά, γλωσσολογικά, ἐκκλησιαστικά καὶ θρησκευτικά εἶναι δυνατόν νὰ ξετασθῶσι καὶ νὰ μελετηθῶσιν· ἀλλὰ ταῦτα καὶ χρόνου καὶ κόπου δεόνται καὶ πικρόλλων ἄλλων μέσων καὶ πραγμάτων. Ἐπιθυμῶν ὅμως νὰ συντελέσω καὶ εἰς τὴν διάδοσιν γνώσεών τινων ἀπαραιτήτων τῇ ὑμετέρᾳ ἀξιώσει, δημοσιεύω τὰ ἐπόμενα περὶ τῆς ἐν Συρίᾳ ἐκπαιδευτικῆς κινήσεως τῶν ξένων καὶ ἑτεροδόξων ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ ἐπὶ τῇ στερεῇ ἐλπίδι, ὅτι τὸ ὄργανον τοῦτο τοῦ κέντρου τῆς Ὀρθοδοξίας ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ νῦν τὸν πατριαρχικὸν Θρόνον ἀληθῶς κοσμοῦντος καὶ ὑπὸ τὴν συνετὴν προεδρείαν ὑμῶν ἀντάξιον φανήσεται τοῦ χριστιανισμοῦ πληρώματος.

Ἀφορμὴν εἰς τὴν σύνταξιν καὶ εὐπρεπεστέραν πως συναρμολόγησιν τῆς μικρᾶς ταύτης ἀλλ' οὐσιώδους ἐργασίας παρέσχε μοι ἡ Ὑμετέρα Σεβασμιότης, ἥτις ἐν λογίῳ ἐσμῶ λογιωτέρα φιλικῶς ἠξίωσε καὶ ἐπέμεινε νὰ συνάψω ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὅτι περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἐν Συρίᾳ σχολειακῆς καὶ παιδευτικῆς ἐνεργείας τῶν ξένων, λόγου συμπέστονος, ἔλεγον καὶ διηγούμην. Ἐφ' ᾧ ἐκόντι ἀέκοντι γε θυμῷ ἐπελαβόμην τῆς ἐργασίας ταύτης, ἣν ἐν εἶδει Ἐπιστολμαίας Διατριβῆς τῇ Ὑμετέρᾳ πεπνυμένη φιλότῳ ἀνατίθην, διότι αὕτη Ὑμῖν ὀφείλεται. Τὸ θέμα, ὡς Ὑμεῖς ἴστε, πολλὰς ἐνέχει τὰς δυσχερείας, διότι καὶ αἱ σημειώσεις, ἃς ἐν τοῖς δελταρίοις μου εἶχον καὶ συνέλεξα αὐτοῖς ὁμασσι καὶ αὐταῖς χερσίν, ἴσως ἐπαλαιώθησαν, ἄτε τριετίας παρελθούσης· ἀλλὰ κατ' ἀγαθὴν συγκύρησιν ἐν καιρῷ προσήλθε μοι ἀρωγὸν ἄρβρον τι τοῦ Villeneuve πρὸ ἡμερῶν δημοσιευθὲν ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ τῆς *Revue des Universités du Midi* (τόμ. Γ', φυλλάδιον Ἀπριλίου—Ἰουνίου 1896) περὶ τῶν γαλλικῶν Σχολείων πραγματευόμενον, ἐν ᾧ κυρίως ἐξαιρεται ὁ περὶ τῶν γλωσσῶν ἐν Συρίᾳ ἄγων, καὶ διορᾶται ἡ τῆς ρωσικῆς γλώσσης εὐρεία μετάδοσις ἀνά τὴν Παλαιστίνην καὶ τὴν Συρίαν διὰ τῶν καλῶς κατηρητισμένων Σχολείων, ἅτινα ἡ Ὀρθόδοξος Παλαιστίνηος Ἐταιρία ἢ κατὰ πρῶτον πρὸς ὀδηγίαν καὶ ὑποστήριξιν τῶν εἰς τὴν Ἁγίαν Γῆν μεταβαίνόντων προσκυνητῶν συστάσα, ἀπὸ τοῦ 1893 ἐπισήμως ἀνέλαβε καὶ ὑποστηρίζει.

Θ. ΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ

[ἔπεται συνέχεια]

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Βασίλειος (πρόεδρος)
- Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος
- Δ. Θ. Σανθόπουλος
- Γ. Α. Τανταλιδής
- Ἄλκιβιάδης Μαυράκης (ταμίος)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὄλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρῶν	5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους	3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκῳ χρυσῷ	25
ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.	

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου.

ΕΤΟΣ ΙΖ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 16

Ἐπιτομή ἐπιτομῆ ἐπιτομῆ ἰστορίας ἢ προσοχῆ πάντων τῶν οἰσθησθέντων αἰτησίων, γράμματα καὶ οἰσθησθέντων ἄλλα ἔργα τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὑποβαλλόντων, ὅπως ὡς ταῦτα οὕτως εὐαγαθῶς γεγραμμένα, ὥστε οὐ μόνον ἐπ' οὐδεμιᾶς λέξεως γὰρ μὴ ἐπιτρέπεται διαφορομένη ἀνάγνωσις, ἀλλὰ καὶ τὸ σύνολον μὴ περιέχῃ δυσκολίας περὶ τὴν ἀνάγνωσιν εἴτε ὡς ἐκ τῆς μελέτης, εἴτε ὡς ἐκ τοῦ γραφικοῦ χαρακτήρος, εἴτε καὶ ὡς ἐκ τοῦ χάρτου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἀνάγκη ἀναθεμελίωσης τοῦ ὁρθοπεδικοῦ αἰσθησθέντος — Αἱ ἐτεροδόξοι κοινότητες ἐν Συρίῃ καὶ τὰ ἐν αὐταῖς σχολεῖα — Πρακτικὴ ἀνάπτυξις τῶν Εὐαγγελίων τῶν Κυριακῶν — Κοινοποιήσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων. — Ἀπὸ τετραμήνου ἤδη ὁ ἀποστολικὸς καὶ πατριαρχικὸς τῶν Ἱεροσολύμων θρόνος στερεῖται τοῦ Πρωτοερχοῦ αὐτοῦ, ἡ δὲ ἐπὶ τοσοῦτον ἀναβολὴ τῆς ἐκλογῆς λυπεῖ φυσικῶς καὶ θλίβει πάντας τοὺς εὐσεβεῖς χριστιανούς κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον, καθ' ὅσον παρεμβληθεῖσαι, ὡς φαίνεται, διαφωνοῦν μεταξύ τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος συντελοῦσιν εἰς τὴν ἀναβολὴν ταύτην. Ὅθεν καὶ ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως βραυαλοῦσα ἐπὶ τούτῳ καὶ τὴν φιλαδέλφικον πρόπαντός ἄλλον τιθεμένη, καθήκον ἱερώτατον ἐλογίσαστο ἵνα μετὰ στοργῆς καὶ ἀγάπης ἀδελφικῆς προτρέψῃται καὶ παρακαλέσῃ τοὺς νῦν τὰ τῆς γεραρχῆς ἐκείνης Ἐκκλησίας ἰθύνοντας, ὅπως προβῶσιν ὅτι τάχιον εἰς κανονικὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων. Πρὸς τοῦτο δὲ σκέψως γενομένης ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τοῦ παρελθόντος Σαββάτου (7 Ἰουνίου) ἐνεκρίθη ἵνα τηλεγραφικῶς γένηται ἡ τοιαύτη φιλαδέλφους προτροπὴ καὶ παρακλήσις ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος. Τὰ μάλιστα ἐπιποθοῦντες καὶ στέργοντες τὴν προκοπὴν καὶ ἐπὶ τὰ πρόσωπα

ρεῖν τῆς ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις γεραρχίας ταύτης Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς, ἔνθα καὶ τὰ ἱεράτατα προσκυνήματα τῆς ἀνωμότητος ἡμῶν πίστεως, πεποιθμεν ὅτι ἐν βραχεί γενήσεται ἡ ἐκλογὴ, τῶν σεβασμιῶν μελῶν τῆς Ἱεροσολυμίτιδος Ἀδελφότητος καταδεικνυόντων καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ πνεύμα εἰρήνης καὶ ἀγάπης ἀδελφικῆς.

— Συνεδρία τῶν δύο Σωμάτων. — Προσκήσει τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου συνήλθον τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ τὰ δύο διοικητικὰ σώματα πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἐκ τῶν λαϊκῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, ἕνεκα λόγων ὑγείας παραιτηθέντος ἀξιοτίμου Κωνστ. Πετριδίου, ἀείποτε μετ' εὐκρινούς ἀγάπης καὶ ἀρσιώσεως ὑπὲρ τῶν κοινῶν πραγμάτων ἐργασαμένου, καὶ ἐκλογὴν μέλους τῆς ἐφορίας τῶν ἔθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἐπίσης ἕνεκα λόγων ὑγείας παραιτηθέντος καὶ εἰς τὴν ἑσπερίαν ἀπερχομένου προσφιλοῦς τῆς Ἐκκλησίας τέκνου Π. Στεφάνου. Καὶ μέλος μὲν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἐξελέγη παμψηφεί ὁ γνωστός νομομαθὴς Κωνσταντῖνος Κωνσταντινίδης, καὶ ἄλλοτε τοιοῦτος χρηματίσας, μέλος δὲ τῆς ἐφορίας τῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων ὁ γνωστός τραπεζίτης Κωνσταντῖνος Ἠλιάσκος.

— Μητροπολίτης Ξάνθης. — Τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσιν ὁ ἐκ τῶν νέων συνοδικῶν μελῶν σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ξάνθης Ἰωακείμ. Ἡ Α. Σεβασμιότης προῦπανθηθεῖσα ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ, ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ὑπὸ τοῦ πανσοσιολογιστοῦ Δευτερευόντος Λαυρεντίου, κατηνύθη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα.

— Μητροπολίτης Βιζύης. — Τῇ ἐσπέρῃ τῆς Δευτέρας ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσιν ὁ ἐκ τῶν νέων ἐπίσης συνοδικῶν σεβασμιώτατος μητροπολίτης Βιζύης Ἰερόθεος. Τὴν Α. Σ. ὑπήνησεν ἐν τῷ σταθμῷ, ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ὁ πανσοσιολ. Δευτερευόντος Λαυρεντίου. Ἀμφότεροι οἱ νέοι οὗτοι συνοδικοὶ ἐπελάβοντο τῶν καθηκόντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς παρελθούσης Τρίτης.

— *J. E. M. Συμβούλιον.* — Μέλος κληρικόν του Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου διορίσθη ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης Τρίτης ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἐάνθης Ἰωακείμ ἀντικαθιστῶν τὸν ἀρτι ἀποχωρήσαντα σεβασμιώτατον μητροπολίτην Λήμνου Ἀθανάσιον. Ἐπίσης ὁ μητροπολίτης Ἐάνθης διορίσθη μέλος τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἀντὶ τοῦ ἀποχωρήσαντος μητροπολίτου Ἐλασσῶνος· τῆς ἐφορίας δὲ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς μέλος ἀντὶ τοῦ ἀγίου Ἐλασσῶνος διορίσθη ἐν τῇ αὐτῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Βιζύης Ἰεροθεός.

— *Μητροπολίτης Σκοπείων.* — Τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Σκοπείων Ἀμβροσίῳ, ἐπανειλημμένως ἐξαιτησάμεν τὴν ἀδειαν, ἐνεκα τῆς σοβαρῆς νοσοῦσης μητρὸς αὐτοῦ, ἐπετρέπη συνοδικῶς ἢ εἰς τὴν βασιλεύουσαν ἔλευσις.

— *Ἀντιπροσωπεία τῶν πατριαρχείων ἐν τῇ ἀρχιεπιτροπῇ.* — Ἐπὶ τῇ ἐξηκονταετηρίδι τῆς βασιλείας τῆς ἀνάσσης τῆς Ἀγγλίας Βικτωρίας ἐτελέσθη τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἐν τῷ καϊδρίῳ τῆς ἐν Θερραπείῳ ἀγγλικῆς πρεσβείας ἐπίσημος δοξολογία. Εἰς ταύτην δὲ δι' ἐπὶ τούτῳ ἀπεσταλμένου τοῦ ἐξοχωτάτου πρεσβευτοῦ προσεκλήθη νὰ παραστῇ ἢ αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου καὶ ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης. Τούτου δὲ ἀναικωθέντος ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εἰς τὴν ἱερὰν Σύνοδον κατὰ τὴν συνοδικὴν τῆς προτερίας, τοῦ Σαββάτου, ἐνεκρίθη ὁπως, διὰ τὸ ἐξαιρετικὸν τῆς τελετῆς, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀντιπροσωπευθῆ ὑφ' ἐνὸς συνοδικοῦ ἀρχιερέως, καὶ ποιοῦτος διορίσθη ἡ Α. Σεβασμιώτης ὁ ἅγιος Δέρκιον, τοῦ Μ. Πρωτοσυγγέλλου καὶ τοῦ διεθυντοῦ τοῦ πατριαρχικοῦ γρχειοῦ. Ἡ πρεσβεΐα αὕτη μεταβῆτα εἰς Θερραπεία ἐγένετο δεκτὴ μετὰ τῆς προσηκούσης φιλορρονήσεως ὑπὸ τοῦ ἐξοχωτάτου πρεσβευτοῦ, πρὸς ὃν ὁ προεξάρχων τῆς πατριαρχικῆς πρεσβείας ἅγιος Δέρκιον διεβίβασε τὰς τε τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τὰς τῆς ἱερᾶς Συνόδου εὐχὰς, διερμηνεύοντας τοῦ διεθυντοῦ τοῦ πατριαρχικοῦ γρχειοῦ. Ἐν τῇ τελετῇ ταύτῃ παρῆν καὶ ἡ Α. Ε. ὁ ἄρχων Μ. Λογοθέτης, ἀποτελῶν μέλος τῆς ἀπὸ μέρους τῆς Α. Μεγαλειότητος ἀποσταλείσης πρεσβείας. Ἐπίσης δὲ παρῆσαν ἀντιπρόσωπος τῆς βουλγαρικῆς ἐξαρχίας, ὁ ἐνταῦθα ἐπίτροπος τοῦ πάππα σεβασμιώτατος Βονέτης, ὡς καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν τε ἀνατολικῶν καὶ κελδικῶν Ἀρμενίων. Ἡ τελετὴ συνήρθη τῇ τακτικῇ τῆς ἡμέρας λειτουργίᾳ· ἐβλήθησαν δὲ ὑπὸ χοροῦ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν τρεῖς πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τῆς βασιλείσης ὤμοι, τετυπωμένοι ἐν ἐπὶ τούτῳ προγράμματι, ὅπερ ἕκαστος τῶν ἐπιτήμων προσεκλημένων εὕρισκεν ἐν τῇ ὠριμένην αὐτῷ θέσει μετὰ ἰδικιτέρου φύλλαδιου, περιέχοντος ὅλην τὴν ἐπὶ τῇ εορτῇ ταύτῃ ἀκολουθίαν, τελεσθεῖσθαι ἀπαραλλήλωτα· καὶ ἄπαυαν τὴν Ἀγγλίαν.

Ὁ ἐξοχωτάτος πρεσβευτὴς διὰ γράμματος πρὸς

τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, κομισθέντος τῇ προχθῆς τετάρτῃ, ἐδήλωσεν, ὅτι ἡ ἀνάσσεια τῆς Ἀγγλίας μεγαλῶς εὐαρεστηθεῖσα ἐπὶ τῷ εὐμένει τούτῳ ἐνδιαφέροντι, εὐχαριστεῖ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ἐπὶ τοῖς συγχαρητηρίοις τοῖς διαβιβασθεῖσι διὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐντεταλμένων νὰ παραστῶσι κατὰ τὴν ὑπὲρ αὐτῆς ἐπίσημον δοξολογίαν.

— *Ἐπίσκεψις τῶν Πατριαρχείων.* — Ἡ ἐπιβάλλομένη ἀνάγκη εὐρείας ἐπίσκεψης τῶν Πατριαρχείων προῦκλεσε τὴν μέριμναν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς εἰς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον ἀναρρήσεως αὐτῆς. Ἐπειδὴ δὲ γενικὴ ἐπίσκεψις, ἐνεκα ἀνεπαρκείας τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμεῖου, ἦν τό γε νῦν ἀδύνατος, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπιθυμοῦσα ὅπως ἐπίσκευασθῶσι τοὐλάχιστον τὰ ἀπαραίτητα καὶ ἐπειγούσης ἐπίσκεψης χρῆζοντα σθερὰ πρὸς τὰ ἔξω μέρη, χωματιζόμενης ἅμα καὶ ὅλης τῆς ἀπόψεως, διέταξε τὴν τοιαύτην ἐπίσκεψιν, ἥτις καὶ ἤρξατο ἀπὸ ἡμερῶν, τῆς δαπάνης ὅλης, οὐ μικρᾶς οὖσης, καταβαλλομένης ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου ταμεῖου τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

— *Ἀπογομὴ παρασήμου.* — Ἡ Σεβαστὴ Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις κηρύχθη ν' ἀπονεμῆ τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Γαβριὴλ τὸ παρασήμου μετ' ἡδῆ τρίτης τάξεως.

— *Μουσικὴ Ἐπιτροπὴ.* — Γνωστὸν ὅτι ἀπὸ ἱκανοῦ συστάσεως ἐργάζεται ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Μουσικὴ Ἐπιτροπὴ, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ σεβ. μητροπολίτου Λήμνου, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν ἐξῆς μελῶν· Ἀνδρ. Σπαθάρη, Εὐαγγ. Ἀμαξοπούλου, Κωνστ. Ζαχαριαδου, Γ. Βιολάκη, πρωτοψάλτου τῆς Μ. Ἐκκλησίας, Ἀριστ. Νικολαΐδου, Λαμπαδαρίου, Νηλέως Καμαράδου, Κωνστ. Ψάχου, Ἀλεξ. Βυζαντιοῦ, Θεμιστ. Βυζαντιοῦ, Γενναδίου Θέμελη, Ἱεροδιακόνου, Ν. Παχανᾶ, Γ. Ι. Παπαδοπούλου, Γ. Δ. Παχτίου καὶ Πολ. Παχτιοῦ. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη μετὰ τινὰ διακοπὴν ἐπανελθούσα τὰς ἐργασίας αὐτῆς, συνῆλθε τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις. Ἐπρόκειτο δὲ κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην νὰ δοκιμασθῆ τὸ ὄργανον τὸ ἐγχορδον ὄργανον τοῦ Παχανᾶ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμ. Πατριάρχης, ἐγκαρτῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς καὶ πολλὰ κατὰ καιροῦ γράψας καὶ πρὸς τὴν ἐπίδοσιν αὐτῆς ἐργασάμενος, ἠθέλησε νὰ παρακολουθήσῃ ἐκ τοῦ ἐγγύς τὰ κατὰ τὸ ὄργανον τοῦτο καὶ ἀκούσῃ τὰς περὶ τούτου γνώμας καὶ τὰ συμπεράσματα τῆς Ἐπιτροπῆς, εὐηρεστήθη νὰ τιμῆσῃ τὴν συνεδρίαν τῆς Κυριακῆς διὰ τῆς παρουσίας αὐτοῦ. Ἐπὶ τῇ περιστάσει δὲ ταύτῃ ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐλλόγιμος Γ. Παπαδόπουλος, λαβὼν τὸν λόγον, ἐντολῇ τοῦ προέδρου, διερμήνευσε τὴν χρεὴν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῇ γενομένῃ ταύτῃ τιμῇ ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἠτις τεκμηριοῦσα ἀπὸ ἔτι τὸ ὑπὲρ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς ἐνδιαφέρον, ἐνισχύει οὕτω τὰς προσπάθειάς καὶ ἐργασίας τῆς Ἐπιτροπῆς, ἰδιόχουσαν ὑπὲρ τοῦ ἔργου.

αυτῆς μέριμναν ἀπεκδεχομένης παρὰ τοῦ νῦν τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον κλειζόντος πρωθιερέου.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης εὐχαριστήσασα ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις, ἐπήνεσε τὸν ζῆλον τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἰδίως τοῦ προέδρου αὐτῆς ἁγίου Λήνου, εὐξαμένη μὲν ὑπὲρ τῆς εὐδωσῆς τοῦ ἔργου τῶν αὐτῶ μοιθούτων ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς μουσικῆς, ὑποσχόμενη δὲ ὅτι τὰς ἐνεργείας καὶ προσπάθειας αὐτῶν ἐκθύμως καὶ δεόντως ὑποστηρίξει. Μεθ' οὗ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἐπελάβετο τοῦ ἔργου αὐτῆς, συμφώνως τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει, ἥτοι τῆς τελευταίας δοκιμῆς τοῦ ὄργανου Παγανᾶ, ὑπερ εὐρέθη καὶ πάλιν ὡς μὴ ἀποδίδον καθ' ὅλοκληρίαν τοὺς φθόγγους τῆς παρ' ἡμῖν ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς καὶ ἐπομένως ὡς μὴ συντελοῦν εἰς τὸν σκοπὸν ἀπέριψεν αὐτὸ, μετὰ τετάρων συζήτησιν.

—*Μητροπολίτης Καρπάθου.*—Χθὲς ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσιν ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Καρπάθου καὶ Κάσσου Ἀγαθᾶγγελος, προερχόμενος ἐκ Κυδωνίων. Σήμερον δὲ ἔλθων εἰς τὰ πατριαρχεῖα ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα.

—*Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολή.*—Συμφώνως τῷ προγράμματι ἐγένετο τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἡ τῶν ἐξετάσεων τελετὴ τῆς Μεγάλῃς τοῦ Γένους Σχολῆς, προεξάρχοντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, παρασταμένων δὲ τῶν πλείστων τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων, τῶν ἐφόρων καὶ τοῦ καθηγητικοῦ συλλόγου, τοῦ ἐνταῦθα ἀντιπροσώπου τοῦ Παναγίου Γάβρου καὶ ἄλλων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. Μετὰ τὴν νεομισθίαν ἱεροτελεσίαν ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ σχολάρχου ἡ ἐκθεσις τῶν κατὰ τὸ λῆξιν σχολικῶν ἔτος πεπραγμένων, μεθ' οὗ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐγερθεῖσα καὶ ἐπιστέφουσα τὴν τελετὴν, ἔλεξε βραχέα, ἐπικαλεσαμένη μὲν ὑπὲρ τῆς Σχολῆς τὴν ἐξ ὕψους ἀντίληψιν, εὐξαμένη δὲ ὑπὲρ ὑγείας καὶ μακροχρονιότητος τοῦ σепτου ἡμῶν Ἀνακτος, ὅρ' οὗ τὴν προστασίαν, μετὰ τῶν λοιπῶν παιδευτηρίων ἡμῶν, λειτουργεῖ ἀπροσκόπτως καὶ ἡ Μ. Π. τοῦ Γ. Σχολῆ.

—*Ροβέρτειος Σχολή.*—Ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, εὐγενῶς προσκληθέντος, μετὰ βᾶς τῇ τετάρτῃ εἰς Βεθέκιον, παρέστη κατὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν πτυχίων εἰς τοὺς τελειοφοίτους τῆς ἐκεῖ Ροβέρτειου Σχολῆς ὁ Μέγας Ἀρχιεπίσκοπος. Τῇ Α. Πανοσιολογιότητι τῆς πρώτης χορηγηθείσης θέσεως, εἶπετο ὁ τῆς βουλγαρικῆς ἐξαρχίας ἀντιπρόσωπος, καὶ τούτῳ ὁ τῶν ἀρμενίων. Παρέστησαν δὲ πρὸς τῷ πολυπληθεῖ ἀκρατηρίῳ ἐκ ξένων καὶ ὁμογενῶν, ἐν οἷς ὁ ἀξιότιμος Β. Σαρακιώτης βῆς, ὁ τῆς Ἀμερικῆς ἐπιτετραμμένος, ἀντιπρόσωπος τῆς Ἀγγλικῆς πρεσβείας, ὁ τῆς Βουλγαρίας πολιτικὸς πρέσβυς καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ ὑπουργείου τῆς παιδείας. Ἐκ τῶν 14 τελειοφοίτων 4 εἰσιν ὁμογενεῖς.

ΑΝΑΓΚΗ ΑΝΑΘΕΡΜΑΝΣΕΩΣ ΤΟΥ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ

Β'.

Ἐκκλησία καὶ κλήρος.

Συγκρίνοντες ἐν τοῖς προηγουμένοις τὴν εὐσέβειαν τῶν χριστιανῶν οὐχὶ πολλῶ ἀφιστάσας ἀρ' ἡμῶν ἐποχῆς πρὸς τὴν παρούσαν κατάστασιν τοῦ θρησκευτικοῦ παρ' ἡμῖν αἰσθήματος, ἐλέγομεν ὅτι σήμερον καὶ αὐτὸ ἀπλῶς τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ὑπολαμβάνεται ὡς τὸ ἀπρηξαιώμενον, ὡς ἀσυμβίβαστον πρὸς τὰ ἦθη τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ καὶ ἀνάγκαστον εἰς τὴν ὑψηλὴν ἀνατροφήν ἔθος! Τοῦτο, σύμφωνα λαθνανοσῆς ἠθικῆς νόσου, τὸ κοινωνικὸν ἡμῶν σῶμα λυμαινομένης, ἐτι ὀδυνηρότερον καθίσταται ὅταν ἀναμνηστικαί τις ὅτι οἱ ἀρχαιότεροι χριστιανοὶ οὐδὲν ἔπραττον καὶ οὐδενὸς ἐπεχείρουν, ἂν μὴ ἐπεκαλοῦντο τὸ ὄνομα καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ποιοῦντες τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ. Τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ἐποιοῦν ἐξερχόμενοι ἐκ τῶν οἴκων τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ἐποιοῦν ἀνοίγοντες καὶ κλείοντες τὰ ἐργαστήρια αὐτῶν. «Σταυρὲ βοήθει μοι» ἐφώνει ὁ μαθητὴς τῶν χρόνων ἐκείνων, λαμβάνων ἀπὸ χειρὸς τὸ βιβλίον. Ἐκείνων τῶν χρόνων οἱ χριστιανοὶ καὶ ἔξωθεν καὶ οἱ εἰσὶν διερχόμενοι ἴσταντο εὐλαβῶς καὶ ἀποκαλυπτόμενοι ἐποιοῦν τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἡμεῖς δὲ καὶ ἐντὸς αὐτῶν τῶν καῶν ἰσάμενοι πρὸς προσευχὴν ἐντρεπόμεθα τρόπον τινὰ νὰ ποιήσωμεν τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἵνα παρὰ κλίπωμεν ὅτι πολλὰ καὶ οἱ πῖλοι δὲν ἀραιροῦνται ἀπὸ τῆς κεφαλῆς. Ἐκεῖνοι οὐ μόνον ἐτίμων τὸν σταυρὸν ὡς σύμβολον καὶ ἔμβλημα τῆς αὐτοθυσίας καὶ τοῦ μαρτυρίου, ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐνίσχυσιν καὶ καρτερίαν ἐν τοῖς κινδύνοις καὶ ταῖς περιπετείαις τοῦ βίου ἀντλοῦντες, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ μόνῳ τῷ σταυρῷ ἐκαυχῶντο, ὡς ἐκαυχᾶτο καὶ αὐτὸς ὁ τῶν ἐθνῶν ἀπόστολος. «Ἐμοὶ δὲ μὴ γένητω κυχᾶσθαι, εἰμὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου». Δέον ὁμῶς νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ χαλάρωσις τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος καὶ τῆς πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ἀγάπης δὲν πηγάζει ἐξ ὁλοκλήρου ἐκ τῆς κατ' οἶκον ἀνατροφῆς καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐν τοῖς σχολαίαις παιδείας, οὐδὲ ἐκ τῆς ἀδιαφορίας ὅλων καὶ ἀπαιδευσίας τοῦ λαοῦ. Ὡς εἶπομεν, οἱ πλείστοι οὔτε τὸν σκοπὸν τῆς εἰς τοὺς ἱεροὺς καὶ οὐσιότησεως, οὔτε τὴν ἱερότητα τοῦ τόπου καλῶς ἐπίστανται. Ἀλλὰ πολὺ ἐξαρτᾶται τὸ σέβας καὶ ἡ εὐλάβεια τῶν ἐκκλησιαζομένων ἐκ τῆς τάξεως καὶ τῆς εὐκοσμίας τῶν καῶν καὶ δὴ ἐκ τῆς εὐκοσμίας καὶ στάσεως τῶν ἐν αὐτοῖς διακονούντων καὶ μάλιστα τοῦ μυσταγωγῶ ἱερέως τὴν ἀληθῆ εὐκοσμίαν τῶν ἱερῶν καῶν δὲν ἀποτελοῦσιν ὁ πλοῦτος τῶν εἰκότων, οἱ μεγαλοπρεπεῖς κηροστάται καὶ αἱ πολύρωτοι καὶ πολυπληθεῖς λυγναὶ καὶ τὰ πάγχυρα εἰκονοστάσια. Καλὰ καὶ

ταύτα, ὡς συμβάλλοντα εἰς τὸν ἐξωραϊσμόν τῶν κακῶν. Ἄλλὰ οἱ κύριοι παράγοντες τῆς εὐκοσμίας καὶ εὐπρεπείας τούτων εἰσὶν οἱ ἐν αὐτοῖς ὑπουργοῦντες καὶ ὑπερετούντες, οἱ ἱερεῖς, οἱ διάκονοι, οἱ ἱεροψάλται, οἱ νεωκόροι αὐτοί, καὶ δὴ οἱ τῶν κακῶν ἐπιστάται, ἦτοι οἱ ἐπίτροποι. Πολὺ συμβάλλεται εἰς τὴν ἐξάψιν τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν εὐλαβίᾳ ἐν τῷ ναῷ στάσιν τῶν ἐκκλησιαζομένων ἢ εὐσεβεία καὶ ἢ εὐλάβεια τοῦ ἱερέως, τὸ σεμνόφρονον καὶ σεμνόβιον τοῦ διακόνου, τὸ σεμνόφρονον καὶ ἢ εὐλαβῆς στάσις τῶν ἱεροψαλτῶν, ὧν ἢ χάρις πρὸς τὸ ψάλλειν μακρὰ καὶ ἀρχὰ μέλη, παρεκτείνοντα πέραν τοῦ δέοντος τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας, οὐ μόνον ἦιστα συντελεῖ εἰς τὴν προθυμίαν εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς φρόιτησι, ἀλλὰ καὶ ἐξαναγκάζει τοὺς πλείστους, ἀποδυσπετοῦντας, ν' ἀπερχάνται καθ' ἣν στιγμὴν ἀκριβῶς ἀρχεται τὸ κύριον μέρος τῆς ἱερᾶς λειτουργίας, ἐν ᾧ καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ θεοῦ λόγος, οὗ ἢ ἀπαραίτητος ἀνάγκη ἐπιβάλλει ἐπίσης τὴν συντομίαν τοῦ λοιποῦ τῆς ἀκολουθίας μέρους, ἦτοι τοῦ ὑμολογιακοῦ. Ψάλλται εὐφρώνοι, μετὰ καλῶς κατηρητισμένων χορῶν, ψάλλοντες μετὰ εὐθυμίας, σεμνότητος καὶ εὐλαβείας, ἀλλὰ καὶ συντομίας, συντείνουσι πολὺ εἰς τὴν εὐκομίαν τῶν κακῶν καὶ εἰς τὴν διαθερμάνσιν τῆς ἀγάπης τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν δημοσίαν λατρείαν. Ἄλλὰ ὑπογραμμὸς πάντων καὶ παράδειγμα δέον νὰ παρέχη εἰς πάντας ἑαυτὸν ὁ τῶν θεῶν μυστηρίων ἱεροφάντης, ὁ ἱερεὺς, καὶ μάλιστα ὁ προεστῶς ἱερεὺς, ὅστις οὐ μόνον διὰ τῆς ἐν τῷ ναῷ στάσεως κατὰ τὴν θεῶν μυσταγωγίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἐν γένει πολιτείας καὶ τοῦ βίου αὐτοῦ δύναται εἰπερ τις καὶ ἄλλος νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀναθερμάνσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθημάτος παρὰ τῷ λαῷ. Τοῦτου δὲ ἕνεκα πρέπει καὶ ἀναγκαῖον κρίνομεν πλείονα νὰ διαλαβῶμεν περὶ τοῦ σπουδαιότητος τοῦτου παράγοντος, ἦτοι τοῦ ἡμετέρου κλήρου. Ὁ κλήρος ἡμῶν, καὶ ἐνοοῦμεν ἐνταῦθα τὸν κοσμικόν, ἦτοι τὸν ἐνοριακὸν κλήρον, δύναται τὰ μέγιστα νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς καθόλου τοῦ λαοῦ ἠθικῆς καταστάσεως ὡς ἐκ τῆς μετ' αὐτοῦ συνεχοῦς συναφείας. Δυστυχῶς ὅμως ἐνῷ αὐτὸς δέον νὰ ᾖ ἐν πᾶσιν ὁδηγὸς καὶ διδάσκαλος καὶ βοηθὸς καὶ ἀντιλήπτωρ τοῦ λαοῦ, στερεῖται ὡς τὰ πολλὰ τὰ πρὸς τοῦτο ἀναγκαῖα στοιχεῖα. Ἀνάγκη δὲ νὰ κατανοηθῇ ὅτι ἡ διαρρύθμισις τῆς καταστάσεως τῶν λειτουργῶν τῆς ἐκκλησίας καὶ μάλιστα τοῦ ἐκ τῶν σπλάγγων τοῦ λαοῦ προερχομένου κατωτέρου κλήρου δύναται νὰ ἀναρριπίσῃ καὶ ἀναφλέξῃ τὴν σθεννυμένην ὀσημέραι εὐσεβείαν καὶ πίστιν, ἐξ οὗ οἱ μέγιστοι ἐπαπειλοῦσιν ἡμᾶς ἠθικοὶ κίνδυνοι, νὰ ἀναγεννήσῃ δὲ καὶ τὸν ἐκλιπόντα, ὡς μὴ ὦφελε, πρὸς τὸν κλήρον ἡμῶν σεβασμόν. Ἄρ' ἐτέρου δὲ δέον νὰ κατανοηθῇ ὅτι ἕνεκ σπουδαίας περὶ τοῦ ἡμετέρου κλήρου μερίμνης, πρὸς ἐξασφάλισιν αὐτῷ ἐντίμου καὶ ἀξιοπρεποῦς ἐν τῇ κοινῇ θέσει, ἀδύνατον νὰ μορφοθῇ παρ' ἡμῖν κλήρος ἄξιος τῆς κλήσεως, ἄξιος τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς

ἡμετέρας φιλοτιμίας. Ἄνευ κλήρου τοιούτου, προβληματικὸν τὸ ἔργον τῶν σχολείων, ματαία δὲ πᾶσα περὶ τὰ γράμματα προσπάθεια, ματαία πᾶσα ἐλπίς περὶ ἀνορθώσεως τῆς ἡμετέρας κοινωνίας. Βεβαίως ἢ ἀνυψώσις τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν περιωπὴν εἶναι νῦν πρᾶγμα δυσκατόρθωτον σχετικῆ ὅμως βελτίωσις αὐτοῦ, ἀναλόγως τῶν πτωχῶν ἡμῶν μέσων, δὲν φαίνεται ἔργον δυσχερές. Ἄλλ' εἰς τοῦτο δὲν ἀρκεῖ μόνον ἢ πρόνοια τῆς ἀνωτάτης ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς, ἀλλὰ προσπατεῖται καὶ ἢ συνδρομὴ πάντων τῶν ἀγαπῶντων τὴν ἐκκλησίαν φιλοστόργων αὐτῆς υἱῶν καὶ κηδομένων τῆς ὑπολήψεως καὶ ἀξιοπρεπείας τοῦ ἡμετέρου κλήρου. Πρὸς θεραπείαν τοῦ κακοῦ τούτου, πρὸς μόρφωσιν κλήρου ἄξιου τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ, ὑπεστηρίχθη πολλὰκις ἢ ἀνάγκη ἱερατικῶν σχολῶν. Ἄλλὰ θεραπεύεται ὄντως τὸ κακὸν τοῦτο διὰ μόνων τῶν ἱερατικῶν σχολῶν; οὐχί. Ἀναγκασία πρότερον ἢ ἐξασφάλισις τῶν μέσων πρὸς ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν τοῦ κλήρου. Κληρικὸς εὐπαιδευτος δυσχερῶς ἀνέχεται νὰ πορίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν, δι' ὧν μέσων ζῶσιν ἢ μάλλον ἀποζῶσι σημερον οἱ εἰς τὸν ἐνοριακὸν κλήρον ἀνήκοντες. Πρὶν δὲ ἢ ἐξασφαλισόμεν τὴν ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν τοῦ ἡμετέρου κλήρου οὐδεμίαν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως αὐτοῦ πρέπει νὰ προσδοκῶμεν· τούναντίον μάλιστα πρέπει νὰ ἀναμένωμεν τὴν ὀσημέραι κατὰπτωσιν αὐτοῦ, διότι ἐνόσω ὁ ἡμέτερος ἐνοριακὸς κλήρος ἀναγκάζεται νὰ ζῆ διὰ τῆς περιφορᾶς τοῦ δίσκου καὶ τῶν ἄλλων ἐξουτελιστικῶν μέσων, τὸ δὲ ἔργον τοῦ ἱερέως δὲν ἀξιοῦται τῆς προσηκούσης ἐκτιμήσεως καὶ προσοχῆς, ποτε δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι θὰ ἀπολαύσωμεν κλήρου μεμορφωμένου, ἀξιοπρεποῦς καὶ ἐναρέτου. Ἄλλ' ἐὰν τὰ μέσα ἀξιοπρεποῦς συντηρήσεως ἐξασφαλισθῶσιν, ἀνυψωθῇ δὲ κοινωνικῶς ἢ θέσις τοῦ κλήρου, τότε καὶ αὐστηρότης περὶ τὴν ἐκλογὴν καὶ τὴν χειροτονίαν ἱερέων δύναται νὰ ἐπικρατήσῃ καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς ἱεροσύνης νὰ μὴ θεωρῆται ἔργον περιφρονητέον, ἀλλὰ τούναντίον ἔργον πολλῆς τιμῆς ἄξιον, ἔργον προσιδιάζον εἰς μόνους τοὺς εὐπαιδευτοὺς καὶ ἐναρέτους, τοὺς δυναμένους καὶ τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς νὰ κατανοήσωσι καὶ τὸν λαόν νὰ ποδηγετώσι καὶ διδάσκωσι, παιδαγωγοῦντες αὐτὸν ἐν τῇ εὐσεβείᾳ καὶ τῷ θρησκευτικῷ αἰσθημα ἀναρριπίζοντες καὶ ἀναζωπυροῦντες, ὑπογραμμῶν καὶ παράδειγμα τὸν βίον αὐτῶν καὶ τὴν πολιτείαν προβαλλόμενοι. Οὕτω δὲ μετὰ τοιούτου κλήρου ἢ ἐκκλησία δύναται νὰ ἀποβῇ ἢ κυριωτάτη ἐστία τῆς ἀναθερμάνσεως τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθημάτος, συμπρακτότων αὐτῇ τοῦ οἴκου καὶ τοῦ σχολείου, περὶ ὧν ἰδίᾳ ἐφεξῆς ἐροῦμεν.

A. Π.

ΑΙ ΕΤΕΡΟΔΟΞΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

ΕΝ ΣΥΡΙΑ

ΚΑΙ ΤΑ ΕΝ ΑΥΤΑΙΣ ΣΧΟΛΙΑ *

B'.

Περιεχόμενον τῆς Διατριβῆς.

Πρὸ τοῦ νὰ εἰσέλθω εἰς τὸ θέμα, ἔπερ ἀνέλθω νὰ ἐξετάσω, ἐκ προτέρων δηλῶ ὅτι ἐν τῇ διατριβῇ ταύτῃ οὐδεὶς γενήσεται λόγος περὶ τῶν ἐν τῇ Συρίᾳ ἐπιτηδείων ἐνεργειῶν τῶν καθολικῶν, τῶν προτεσταντικῶν, ἄς καὶ αὐτὸς ὁ κ. Willeneuve δὲν ἀποκρούπει¹ οὐδὲ περὶ τῶν ἀντιζηλιῶν τῶν διαφόρων θρησκευτικῶν κοινοτήτων, ἀντιζηλιῶν, ἄς ἐπίσης ὁ αὐτὸς διατριβογράφος ἠμολογεῖ, οὐδὲ περὶ τῶν τύποις ἐκδιδομένων θρησκευτικῶν ἐφημερίδων καὶ ἐβδομαδιαίων περιοδικῶν² πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ διάδοσιν ξένων ἐν Συρίᾳ θρησκευτικῶν δοξασιῶν, οὐδ' ἐν γενεῖ περὶ τῆς προθύμου καὶ γενναίας υποστηρίξεως, ἣν παρὰ ἑταίρειῶν καὶ κυβερνήσεων ἔχουσιν οἱ μισσιονάριοι, οὐδὲ περὶ αὐτῶν τῶν ὀρθοδόξων πληθυσμῶν καὶ κοινοτήτων καὶ τῶν μητροπόλεων, ὑφ' ἃς αὐταὶ ὑπάγονται καὶ ὑφ' ὧν τὰ ὄμματα συστηματικῶς αἰ ἐνέργειαι τῶν ἑτεροδόξων τελοῦνται καὶ αἰ δολιχόφρονες αὐτῶν μέριμναι πραγματοποιοῦνται. Τοῦτο δὲν εἶναι ἔργον ἐμόν· δι' ἧς ἡ Διατριβὴ μου αὐτὴ φέρει αὐστηρῶς γεωγραφικόν, στατιστικὸν καὶ παιδευτικὸν χαρακτηριστῆρα, προτίθεται δὲ σκοπὸν τὴν ὡς οἶόν τε λεπτολόγον ἀρίθμωσιν τῶν ἐν τῇ Συρίᾳ ἑτεροδόξων θρησκευτικῶν κοινοτήτων³, καὶ τῶν δι' ἑμφοτέρω τὰ φύλα σχολείων τῶν διαφόρων δογμάτων καὶ ἱεραποστολῶν.

Περιορίζομαι λοιπὸν μόνον εἰς τὴν Συρίαν, τὴν καθ' αὐτὴν Συρίαν καὶ οὐχὶ τὴν Παλαιστίνην ἢ καὶ τὴν Καππαδοκίαν, περὶ ὧν ἄλλοτε Θεοῦ διδόντος, διότι καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἱερουσαλήμ, τῇ Βηθλέεμ, τῇ Ναζαρέτ, ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ Καισαρείᾳ τῆς Καππαδοκίας, τῇ πατρίδι τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ἐν τῇ Μουταλάσκῃ, τῇ πατρίδι τοῦ ἁγίου Σάββα ὑπάρχουσι καὶ διατηροῦνται σχολεῖα ἀρρένων τε καὶ θηλέων μετὰ κλειδοκουμβάλων, ἄπερ παρ' οὐδε-

* Συνέχ. ἀπὸ σελ. 119—120.

1. Les communautés religieuses des diverses confessions... sont attirés en Orient par le désir à la fois de faire des prosélytes... Elles luttent et rivalisent d'ardeur pour amener les indigènes à ce que chacune d'elles croit être l'unique vérité. (Ὁρα σελ. 206 τοῦ φυλλαδίου).

2. Ἐν Βηρυτῷ π. γ. γνωρίζομεν ὅτι τρία φύλλα ἐβδομαδιαία ἐκδίδονται.

3. Πλὴν τῶν Ἀρμενίων.

μιᾶ ἠμοδόξῃ οἰκογενεῇ ἐγὼ τοῦλάχιστον εἶδον ἐν-ρισκόμενα ἐν ταῖς εἰρημέναις π. γ. πόλεσιν.

Ἐπειδὴ δὲ περὶ Συρίας ὁ λόγος καὶ περὶ τῶν ἐν αὐτῇ πραγμάτων βραχεῖα ἐπισκόπησις γεωγραφικὴ ἐν συντομίᾳ γινομένη οὐχὶ ἄσκοπος οὐδὲ περιττὴ ἔσται. Αὕτη ἔσται ὡς βοήθημα ἐκ τοῦ παραγράφημα τοῖς ἀναγινώσκουσι τὴν μετὰ χειρὸς διατριβὴν.

Γ'.

Συρίας γεωγραφικὴ περιοχὴ.

Ἡ Συρία, ἢ τῆς Π. Γραφῆς Ἀράμ, ἐν εὐρύτῃρα σημασίᾳ περιλαμβάνουσα κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ τὴν Ἀσσυρίαν, τὴν Μεσοποταμίαν (Ἀράμ-Ναχαράιμ—ἢ μεταξύ τῶν δύο ποταμῶν) τὴν Βαβυλωνίαν καὶ τὴν Παλαιστίνην⁴ εἶναι εὐρεῖα τῆς Δ. Ἀσίας ἐπαρχία, ἥτις ἐνα περιορισθῶ μόνον εἰς τὴν τοῦ Γεωγράφου⁵ περιγραφὴν «πρὸς ἄρκτον α μὲν ἀφώρισται τῇ Κιλικίᾳ⁶ καὶ τῷ Ἀμανῷ⁷... α πρὸς νότον τῇ Εὐδαίμονι Ἀραβίᾳ, ἐξικνεῖται δὲ α ἀπὸ θαλάσσης... τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου (Ἰσ-α σικὸς κόλπος, Σύριον πέλαγος) πρὸς ἑὼ μέ-α χρι τοῦ Εὐφράτου». Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς διήρξαν τὴν Συρίαν ἀπὸ τῆς Κιλικίας ἀρξάμενοι εἰς διαφόρους Συρίας ἢ τμηματά, περὶ ὧν ἐναυθῆα οὐχὶ ὁ λόγος. Ἡ διαίρεσις ἢ γενομένη ἐπὶ τῶν ρωμαϊκῶν καὶ βυζαντικῶν χρόνων⁸ ἐπίσης ἄλλου χρόνου καὶ ἄλλης μελέτης ἐντύπωμα ἔσται, ἐπειδὴ νῦν ἐνδιαφέρει ἡμῖν μόνον νὰ γνωρίζωμεν ὅτι ἢ διαίρεσις ἢ εἰς Ἄνω Συρίαν τὴν περιλαμβάνουσαν τὰς μέχρι τῶν Β τοῦ Λιβάνου γώ-ρας, καὶ ἢ εἰς Κάτω Συρίαν ἢ Κοίλην Συρίαν (Κοίλοσυρίαν) τὴν περιλαμβάνουσαν τὰς με-

4. Πρὸλ. τὰς ὀνομασίας Παλαιστίνην, Συρία, Συροφοινικὴ κλ.

5. Ὁρα Στράβ. ΙΣ'. 749.

6. Νομὸς Ἀδίνου σήμερον.

7. Τουρκ. Ἐλμῦ-δάρ ὕψος ἔχον 2000 μ. Πρὸλ. Ἀμανίδες Πύλαι, θέν ἢ ἐκ Κιλικίας εἰς Συρίαν εἰσόδος. Συνέριαν τοῦ Ἀμανοῦ ἀπὸ τοῦ Ἰστικοῦ κόλπου εἰς τὸ ἐσωτερικὸν πρὸς ΒΑ ἀποτελεῖ τὸ Γκισοῦρ-δάρ, ἐπίσης ὕψηλόν καὶ χιονοσκεπές, ὡς παρετηρήταμεν, δεῦθεντιν ἔχον παράλληλον πρὸς τὴν ὄροστοίχαιαν τοῦ Κιλικίου Ταύρου καὶ τοῦ Ἀντιτάυρου, ἥτοι ἀπὸ ΒΑ πρὸς ΝΑ.

8. Ὁ Ἀππιανὸς ἐν τῇ Συριακῇ βίβλῳ αὐτοῦ § 57 λέγει μετὰ ἄλλων «πόλις δὲ ὄπισθε (Σέλευκος ὁ Νικάτωρ) ἐπὶ α μῆκος τῆς ἀρχῆς βλῆς ἑκαταδρα μὲν Ἀντιοχείας ἐπὶ τῷ α πατρί, πέντε δ' ἐπὶ τῇ μητρὶ Λαοδικείας, ἑννέα δ' ἐπωνύ-ε μους ἐαυτοῦ, τέσσαρας δ' ἐπὶ ταῖς γυναιξί, ἑρεῖς Ἀπαμείας α καὶ Στρατονικείας μίαν... Ὅθεν ἐν τῇ Συρίᾳ... πολλὰ α μὲν Ἑλληνικῶν, πολλὰ δὲ Μακεδονικῶν πολισιμάτων ὀνό-ε ματα...», ἄτινα καὶ ἀριθεμεῖ ὀνομαστὶ ὁ ἱστοριογράφος.

ταξὺ τοῦ Λιβάνου καὶ Ἀντιλίβανου χώρας⁹ εἶναι ἡ φυσική, καὶ ἐτι τὴν Συρίαν ἀπαρτίζουν νῦν οἱ τρεῖς μεγάλοι νομοὶ τῆς αὐτοκρατορίας, ὁ νομὸς Χαλεπίου, ὁ τῆς Βηρυτεῦ, ὁ τῆς κυρίως Συρίας (Λαμασκού) ἅμα δὲ καὶ ἡ προνομιοῦχος ἐπαρχία τοῦ Λιβάνου.

Ἐν τοῖς κυριωτέροις λοιπὸν κέντροις τῶν νομῶν τούτων καὶ ἐν θλαίς ταῖς παραθαλάσσιαις ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρέττας (Ἰσκνδερῶν), τῆς Ἀλεξανδρείας τῆς κατ' Ἰσσοῦ, μέχρι τῆς νοτιωτέρας κατὰ τὴν γεωγραφικὴν βάσιν, ἣν ἐν τῇ ἐργασίᾳ ταύτῃ εἶχον ὑπ' ὄψιν, ἦτοι μέχρι τῆς Πτολεμαίδος (Ἀκρας) καὶ Καίρας οἱ ἱεραπόστολοι ἔστησαν τὰς ἐδρας αὐτῶν καὶ συνέστησαν βαθμηδὸν σχολεῖα σπουδαῖα, ἀνάλογα πρὸς τοὺς ὑλικούς καὶ ἠθικούς πόρους αὐτῶν¹⁰.

Δ.

Φυλὴ, θρησκεία, γλῶσσαι.

Ὅπως ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἀστροσυγγρικῆς μοναρχίας εἶναι ὁ ποικιλώτερος ὅλων τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐπικρατειῶν¹¹ οὕτω καὶ ὁ ἐν τῇ Συρίᾳ εἶναι ὁ ποικιλώτερος ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν τῆς ἀπεράντου ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας καὶ ἰσως τῆς Ἀσίας ὅλης. Εὐθύς ἂν ἀποβαίνων τις εἰς Ἀλεξανδρέτταν δύναται νὰ παρατηρήσῃ τὴν ποικιλίαν τῶν φυλῶν ἐν τε τῷ μονίμῳ καὶ τῷ κυμαινόμενῳ πληθυσμῷ τῆς ἀγορᾶς καὶ τῆς ἐμπορικῆς συναλλαγῆς, μᾶλλον δὲ ποικίλην καὶ πολυσχιδῆ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, ἐν Χαλεπίῳ π. χ. καὶ ἀλλαχοῦ. Καὶ οὐ μόνον τοῦτο· τῇ ποικιλίᾳ τῶν φυλῶν παρομαρτεῖ καὶ ἡ τῶν θρησκευμάτων. Ἐν τῇ Συρίᾳ λοιπὸν ἡ πλειονότης τῶν φυλῶν καὶ τῶν θρησκευμάτων εἶναι ἄξια ἰδιαζούσης προσοχῆς καὶ συντόνου μελέτης. Ὄφθαλμοὶ καὶ γλῶσσαι καὶ οὐατα καὶ νόσοι ἀνδρῶν πληροῦνται ἐκ τῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ποικίλης συγγρωτίσεως τοσοῦτων φυλῶν καὶ θρησκευμάτων ὑπάρχουσιν ὅμως ἐν αὐτῇ καὶ μέρη, ἐν οἷς οὐτε ἐκκλησία οὐτε τέμενος ὀθωμανικὸν ὑφίσταται μόνον δὲ διακριτικὸν τῆς ἐθνότητος εἶναι ἐτι οἱ μὴ μουσουλμάνοι καλοῦνται ἄπλως χριστιανοὶ (χριστιανῶν) ἀδιάφορον ἂν οἱ χριστιανοὶ οὗτοι εἶναι Εὐρωπαῖοι, ἂν εἶναι τοῦ δυτικοῦ ἢ ἀνατολικοῦ δόγματος, ἂν εἶναι Ἕλληνας ἢ Ἀρμένιοι. Ὅτε π. χ. ἐν Κιρίκ χάν, ἀσημοτάτῳ χωριδίῳ μολὶς ὑπὸ τριάκοντα οἰκογενειῶν Τούρκων καὶ Ἀρ-

μενίων γεωργῶν καὶ ξενοδόχων οἰκουμένῳ, ἐπὶ τῆς εὐρείας ἀμαξίτου τῆς εἰς Χαλεπίον ἀγούσης, εἰς ὀκτώρων ἐφ' ἵππου ἀπόστασιν πρὸς ΝΑ τῆς Ἀλεξανδρέττας τῇ πρωίᾳ τῆς Κυριακῆς τῆς Ὀρθοδοξίας (6 Μαρτίου 1894) ἠρώτησα τὸν ξενοδόχον περὶ τῶν κατοίκων, ἀπήντησέ μοι¹² ἐτι ἦσαν μωαμεθανοὶ καὶ χριστιανοὶ, ἠγγόει δὲ ἐτι οἱ χριστιανοὶ οὗτοι ἦσαν Ἀρμένιοι ὁμοίως ἀπαντήσεως ἔτυγον καὶ παρὰ τῶν παρόντων, οἵτινες διακρίνουσι πάντας τοὺς μὴ ὄντας μωαμεθανοὺς διὰ τῆ προσωπικῆς χριστιανίας. Ἐπὶ τῇ παρατηρήσει μου ἐτι καὶ ἐγὼ εἶμαι χριστιανὸς καὶ οἱ μετ' ἐμοῦ Εὐρωπαῖοι ἤκουσα τὸ ἀφελέστατον «Συγγνώμην δὲν ἐγνωρίζομεν τοῦτο» (ἂφ ἰδέρσινιζ μιλιμῆξ-ἰδίξ).

Ἐθρολογικῇ μελέτῃ τῆς Συρίας μετ' ἐπιστάσεως γινομένη ὑπ' ἀνδρῶν καταλλήλων καὶ εἰδικῶν πολλὰς καὶ πολλοὺς λόγους συμβολὰς εἰς τὴν ἐθρολογίαν θέλει παράσχει: Ἄλλα π. χ. τὰ ἐνδείγματα καὶ τὰ γνωρίσματα τῆς ἀνθρωπομετρίας καὶ τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τῶν Κούρδων τῶν πρὸς ΒΔ καὶ ΒΑ τῆς Συρίας οἰκούντων καὶ τῶν φρατριῶν αὐτῶν, τῶν Δεληκιανῶν, τῶν Βεληκιανῶν, τῶν Μιλιανῶν, καὶ ἄλλα τὰ τῶν περὶ τὰ περσικὰ σύνορα, τὰ τῶν Βοκτανῶν παρὰ τὸ Βάν, τῶν Σειλιανῶν ἐν Βαγιαζήτ, καὶ τῶν παρὰ τὸν Καύκασον. Ἄλλα τὰ τῶν Ἀρμενίων τῶν ἐν Συρίᾳ καὶ ἄλλα τὰ τῶν ἐν τῇ Ἐριβάνῃ καὶ τῇ Τιφλίδι, περὶ ὧν ἔγραψεν ἐν ἰδίᾳ διατριβαίᾳ καὶ ὁ πολὺς Chantre¹³ ἂν π. χ. οἱ Ἀναρῖοι τῆς πεδιάδος τοῦ Ὀρόντου ἀνήκουσι τῷ Ἰρανικῷ ὀμίλῳ ἢ πρέπει νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὸν Σημιτικὸν τῆς Συρίας ὀμίλον¹⁴.

Τῇ ἐθρολογικῇ δὲ μελέτῃ συναφῆς ἐστὶ καὶ ἡ γλωσσολογική· διότι αἱ οἰκοῦσαι τὴν Συρίαν ἐθνότητες ἀνήκουσιν εἰς πάντας σχεδὸν τοὺς γλωσσικούς κλάδους καὶ τὰ ἰδιώματα. Περὶ Συρίας πράγματι δύναται νὰ λεχθῇ τὸ ἐμνηρικὸν αὐτοῦ Κρίν' ἀνδρας κατὰ φύλα, κατὰ φρήτρας¹⁵.

Οἱ Κούρδοι π. χ. ὀμιλοῦσιν ἰδίωμα γλώσσης

12. Τουρκισι ἐνοεταί.

13. Aperçü sur l'anthropometrie des peuples de la Transcaucasie (s. L. καὶ Α.). Ὅρα καὶ Ἐκθεσὶν τοῦ Chantre πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γαλλίας εἰς 8ον μετὰ 10 πινάκων 1883 καὶ ἀλλαχοῦ ἐν τῷ Bulletin de la S. de l'anthropologie de Lyon, 1882, 1886, 1891 κλ. κλ.

14. Ὁ καθηγητῆς τοῦ ἐν Βερολίῳ Πανεπιστημίου F. von Luschan, ἱατρός καὶ ἀρχαιολόγος ἔσχατος, ἠσχολήθη ἐπίσης καὶ περὶ τῆς ἀνθρωπολογίας τῶν ἐν Συρίᾳ ἐθνότητων, ἀλλ' οὐδεμίαν ὅσον ἐγὼ γινώσκω, σχετιζομένην πρὸς τὸ θέμα τοῦτο πραγματικῶν ἐδημοσιεύσεων.

15. Ἰλιάδος Β, 36.

9. Στράβ. Γ' 754. «Δύο δὲ ταῦτ' ἐστὶν ὄρη τὰ ποιοῦντα τὴν κοίλην καλουμένην Συρίαν, ὡς ἂν παράλληλα, ὅ τε Λιβανὸς καὶ ὁ Ἀντιλίβανος...».

10. Περὶ τῶν ποταμῶν, λιμνῶν, πόλεων καὶ προϊόντων ὄρα καὶ Γεωγραφίας ἐμῆς τεύχ. Α'.

11. Ὅρα ἐμῆς Γεωγραφίας τεύχ. Β', σελ. 108,

ἣτις εἶναι μίγμα πολλῶν γλωσσῶν καὶ ἔχει διαφορὰς ἐν ἐκάστη φράτῃ. Οὕτως ἀπαντῶσι καὶ Ἀραβὶς νομάδες κατὰ φράτρας ζῶντες συριστὴ ἢ ἀραβιστὴ λαλοῦντες, Κιρκάσιοι, ὅτινες ὁμιλοῦσι διάφορον ἔλωσ ἰδίωμα, οὕτως ὥστε συναντῶμενοι συνεννοοῦνται διὰ τῆς τουρκικῆς καὶ οὐχὶ ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν γλώσσῃ, ὡς παρετήρησαμεν.

Β. Α. ΖΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ

[Ἔπεται συνέχεια]

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

Ἀπὸ τοῦ παρόντος τεύχους ἀρχόμεθα σὺν Θεῷ τῆς πρακτικῆς ἀναπτύξεως τῶν κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀναγιγνωσκόμενων περικοπῶν ἐκ τῶν ἱερῶν Εὐαγγελίων. Ἡ μελέτη καὶ ἡ κατὰ τὸ δυνατόν ἀκριβεστέρῃ κατανόησις τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ πρέπει πάντοτε νὰ εἶναι ἐν τῶν κυριωτέρων μελημάτων παντός χριστιανοῦ, καὶ μάλιστα τῶν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ κλήρου. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ οἱ ἄγιοι ἄνδρες οἱ κανονίσαντες τὰ τῶν ἡμερησίων προσευχῶν καὶ ἀκολουθιῶν κύριον μέρος αὐτῶν ἔθεντο τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἁγίας Γραφῆς, οἱ δὲ ἔνθεοι ὁμονορήσοι τῆς Ἐκκλησίας τὸ πλεῖστον τῆς εὐσεβοῦς αὐτῶν ἐμπνεύσεως ἀντλοῦσιν ἀπὸ τῶν ἁγίων Γραφῶν. Ἐν ἐνὶ δὲ λόγῳ ἡ μελέτη τοῦ μεγίστου καὶ ἱερωτάτου βιβλίου τοῦ κατ' ἐξοχὴν καλουμένου Βιβλίου, περιέχοντος δὲ τὰς ἐξαισιωχτάς ἀποκαλύψεις τῆς θείας προνοίας πρὸς σωτηρίαν τῆς ἀνθρωπότητος ἡτο, εἶναι καὶ ἡ μὲν ἡ πρώτη καὶ κυριωτάτη βῆσις τοῦ ἀληθοῦς θρησκευτικοῦ βίου καὶ τῆς ἠθικῆς κατὰ Χριστὸν προκοπῆς πάντων τῶν χριστιανῶν. Ἀκριβεστὴς καὶ ὁ βίος τῆς Ἐκκλησίας ὁ πλοῦσιος ἐν παντοίοις διδάγμασι, καὶ ἡ ἐν αὐτῷ ἀνελλισσομένη τῶν θείων ἀληθειῶν ἐξερεύνησις καὶ ὁ καθορισμὸς αὐτῶν δι' ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ διὰ Θεοφόρων πτέρων καὶ διδασκάλων, πολλῆς προσοχῆς καὶ μελέτης ἄξιος πρέπει νὰ εἶναι πρὸς τοὺς χριστιανούς, ὅσοι ἀμείβονται καὶ ἐν ἐπιγνώσει θέλουσι νὰ ἔχωσι τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀρετήν. Ἀνακριβεστὴς καὶ ἡ ἱερὰ παράδοσις, ὁ δεύτερος οὐσιώδης παράγων τῆς ἡμετέρας εὐσεβείας ὁ ἐν τῷ βίῳ τῆς Ἐκκλησίας διευκρινιζόμενος καὶ καθοριζόμενος, πρέπει πάντοτε νὰ μελετᾶται καὶ ὑγιῶς κατανόηται. Πρὸ παντός ὁμοῦς πρέπει πάντοτε νὰ ἐπιζητῆται ἡ μελέτη καὶ κατανόησις τῆς ἁγίας Γραφῆς, τὴν δ' ἔλλειψιν ταύτης ἐλογίζοντο οἱ πατέρες καὶ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἰδίᾳ ὁ χριστοῦ τὴν γλώσσαν καὶ τὴν δέκνοιαν, ὁ ἐν ἁγίοις Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὡς τὴν μεγίστην αἰτίαν τῆς ἐκλύσεως καὶ τοῦ μαρτυρίου τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἠθικοῦ βίου. Ἄλλ' ἐὰν καὶ ἡ λοιπὴ πᾶσα ἁγία Γραφή πρέπει νὰ μελετᾶται καὶ κατανόηται, ἰδιαιτέ-

ρας ὁμοῦς προσοχῆς χρῆξοῦσι τὰ ἱερὰ Εὐαγγέλια, ἐν οἷς αὐτός ὁ βίος καὶ ἡ διδασκαλία καὶ τὸ κοσμοπονητικὸν ἔργον τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἀναπτύσσονται. Μὴ δυνάμενοι δὲ τῶγε νῦν νὰ καταστήσωμεν προστιοτέρων εἰς τοὺς πολλούς, τὴν μελέτην τῶν ἁγίων Γραφῶν, ἡ περιορισθῶμεν εἰς τὴν πρακτικὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐνοίας τῶν εὐαγγελίων τῶν Κυριακῶν, χειραγωγούντες οὕτω τοὺς εὐσεβεστέρους καὶ φιλομαθεστέρους εἰς τὴν κατανόησιν τῆς καθ' ἐκάστην προσεχῆ Κυριακῆν ἀναγιγνωσκόμενης Εὐαγγελικῆς περικοπῆς. Ταύτην δὲ δὲν παραθέτομεν ἐνταῦθα κατὰ τὸ ἱερὸν κείμενον καὶ πρὸς οἰκονομίαν χώρου, πρὸ πάντων δὲ καὶ κυρίως ἐνα συνηθίσωμεν τοὺς εὐσεβεῖς εἰς τὴν ζήτησιν ἐν τῇ καινῇ Διαθήκῃ τῶν ἐκάστοτε περικοπῶν. Οὐδόλωσ δ' ἀμφιβάλλομεν ὅτι πάντες ἔχουσι κατ' οἶκον τοῦλάχιστον ἐν ἀντίτυπον πρόχειρον τῆς καινῆς Διαθήκης, ἐν ᾧ εὐχερῶς ἡ εὐρίσκειαι τὴν περικοπὴν κατὰ τὴν ὑποδεικνυομένην παραπομπήν. Ἐὰν νῦν ὁμοῦς δὲ εἶνα πάντες τὴν περικοπὴν ἀνεγίνωσκον ἡ ἡ ἀπὸ τοῦ σαββάτου μετὰ τῆς ἡμετέρας ἀναπτύξεως, καὶ οὕτως ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ νὰ ἀκροῶνται αὐτῆς ἐν σχετικῇ τινι γνώσει τοῦ περιεχομένου αὐτῆς. Ταῦτα ἐπιποθεῦντες καὶ εὐχόμενοι ἀρχόμεθα τοῦ ἔργου.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Κεφάλαιον δ'. στίχ. 18—23.

Τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς ταύτης δεικνύει συντόμως καὶ σφῶς τὴν ἑναρξιν τῆς δημοσίας διδασκαλίας καὶ τῆς ἄλλης εὐεργετικῆς ἐνεργείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Ὡς γνωστὸν Ἠρόδοτος τοῦ Κυρίου ἐχρημάτισεν ὁ βαπτιστὴς Ἰωάννης ὁ μέγιστος ἐν γεννητοῖς γυναικῶν, ὅστις καὶ πολλὰς ἐμαρτύρησε περὶ αὐτοῦ καὶ εἰς πάντα ὑπέδειξεν αὐτὸν ὡς τὸν Λυτρωτὴν καὶ Σωτῆρα τοῦ κόσμου. Ἐρῶστον δὲ ὁ Ἰωάννης ἐτέλει τὸ ἴδιον ἔργον καὶ προπαρασκευάζει τοὺς πάντας εἰς ὑποδοχὴν τοῦ Σωτῆρος, οὗτος ἰδιωτικὴν τινα ἔποιετο ἐνεργεῖαν καὶ ἔγνωρίζετο μετὰ τινῶν εὐσεβῶν ἀνθρώπων καὶ μάλιστα μαθητῶν αὐτοῦ τοῦ Ἰωάννου. Ὅτε δὲ οὗτος ἐφυλακίσθη καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ ἔληξε, τότε ὁ Κύριος ἀναλαμβάνει τὸ ἔργον αὐτοῦ μετὰ πάτης ἀποσιώσεως καὶ ζήλου φθάνοντος εἰς σημεῖον ἀνυπερέβλητον. Ἐρχέσεται νυκτὸς καὶ ἡμέρας, κοπιᾶζει καὶ μοχθεῖ μέχρι κμαχτοῦ, ἀδιαφορῶν ἐνίοτε καὶ δι' αὐτὴν τὴν τροπὴν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἔργον αὐτοῦ ἔπρεπε νὰ καρποφορήσῃ εἰς χώραν εὐρωτέρην πρὸς τοῦτο, διὰ τοῦτο ἐκλέγονται τὰ παράλια τῆς μεγάλης λίμνης Γεννησαρέτ, ἥτις ἄλλως λέγεται θάλασσα τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἰδίᾳ ἡ εἰς τὰ παράλια πόλις τῆς Γαλιλαίας Καπερναούμ. Ἐκεῖ που λοιπὸν πλησίον τῆς Καπερναοῦμ συναντᾷ κατὰ πρῶτον ὁ Κύριος τοὺς ἀταδέλφους Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν, οὓς ἤδη ἐγνώριζε (Ἰωάν. 1, 41—43), καὶ προσκαλεῖ αὐτοὺς ν' ἀνταλλάξωσι τὴν ἀλιείαν τῶν ἐν τῇ θα

λάσση ἰχθύων διὰ τῆς ἀλείψας τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἀνθρώπων. Οὗτοι δὲ καλῶς δεδιδαγμένοι παρὰ τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου τὰ κατὰ τὸν Κύριον, καὶ μετ' αὐτοῦ δὲ ἦδη συνακαστραφέντες καὶ τὴν ὑπέροχον αὐτοῦ δύναμιν κατανοήσαντες (Ἰωάν. 1, 44—2, 11), προθύμως δέχονται τὴν πρόσκλησιν, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι δύο ἀδελφοὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, μαθηταὶ καὶ οὗτοι τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου ὁμότεγχοι τῶν δύο πρώτων. Εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην τῶν τεσσάρων πρώτων ἀποστόλων ἀξιοσημείωτος ἰδίᾳ εἶναι ἡ προθυμία αὐτῶν ἵνα καταλείψωσι τὸ ἴδιον ἔργον καὶ συμφέρον χάριν ἔργου κοινωφελούς· καὶ συμφέροντος ἐξερχομένου τῶν στενῶν ὁρίων τῆς προσωπικῆς ὠφελείας. Ἀφίνουσι τὸ ἔργον καὶ συμφέρον αὐτῶν, ἀφίνουσι τοὺς γονεῖς, τὰ πλοῖα καὶ τὰ δικτῆα αὐτῶν καὶ σπεύδουσιν εἰς τὸν μέγαν ἀλιεὶα τῶν ἀνθρώπων, ἵνα γινόμενοι γνήσιοι τούτου μαθηταὶ σώσωσι πολλοὺς τῶν ἀδελφῶν καὶ κηρύξωσι τὸ Εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει. Ἀξιοσημείωτον δὲ πρὸς τούτους ἔστιν ὅτι οὗτοι καὶ οὕτως ἀφοσιώμενοι εἰς τὴν πνευματικὴν ἀλιεῖαν τῶν ἀνθρώπων δὲν λησμονοῦσι τέλος καὶ τὴν ὕλικὴν ἀλιεῖαν τῶν ἰχθύων καὶ ἐξακολουθοῦσιν, ὡς ἄν τις ἐπιτρέψει αὐτὸ ἢ παρὰ τῷ Κυρίῳ μαθητεῖα, νὰ ἀλιεύωσι καὶ ἐξοικονομῶσιν οὕτω τὰς ὕλικὰς αὐτῶν ἀνάγκας. Ἀμφοτέρω καὶ διδασκτικώτατον τοῦτο παράδειγμα εἰς πάντας ἡμᾶς. Δυνάμεθα καὶ τὸ ἴδιον ἔργον καὶ ἐπάγγελμα νὰ μὴ παραλείπωμεν καὶ εἰς τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ νὰ ἀφοσιώμεθα. Δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν καὶ συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ περιουσίαν, καὶ ὅμως νὰ μὴ θεωρῶμεν ἐκυτοὺς δεδεδεσμένους ὑπὸ τούτων ὡς ἄν τις πρόκειται περὶ κοινῆς ἀποστολῆς, περὶ κοινῆς ὠφελείας, περὶ σωτηρίας τῶν ἀδελφῶν. Ὁλόκληρος ὁ βίος τῶν θεσπεσιῶν ἀποστόλων κάλλιστα ταῦτο διδάσκει ἡμᾶς, καὶ εἶθε καὶ ἡμεῖς νὰ εἴμεθα εἰς τοιαύτην ψυχικὴν εὐεξίαν, ὥστε καὶ ἀμφίβληπτρα ρίπτοντες εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς ἀλιεῖαν καὶ δικτῆα διορθοῦντες καὶ προετοιμάζοντες πρὸς ἀλιεῖαν, νὰ καταλείπωμεν πάντα ὡς ἄν τις ἀνωτέρου καθήκοντος ἀπαίτησις ἐπιβάλλει τοῦτο, ὡς ἄν τις ἡ φωνὴ τῆς συνειδήσεως, ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ προσκαλεῖ ἡμᾶς εἰς ἔργον μέλλον νὰ τιμῆσθ ἡμᾶς πλειότερον τῆς ἀλιείας τῶν ἰχθύων καὶ ὠφελήσθ τὴν ἀνθρωπότητα εἰς εὐρύτερον κύκλον παρὰ τὸν τῶν συγγενῶν καὶ οἰκείων.

Τοιοῦτους ἔχων ἀφοσιωμένους μαθητὰς ὁ Κύριος περιέρχεται ὅλην τὴν ἐκτενὴ χώραν τῆς Γαλιλαίας, διδάσκει ἐν ταῖς συναγωγαῖς, ἤτοι εἰς τοὺς ἱεροὺς τῆς προσευχῆς τόπους τῶν Ἰουδαίων, καὶ πανταχοῦ ἄλλοθι, ὅπου τοῦτο ἐθεώρει ἀρμόδιον, καὶ κηρύσσει τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, τὴν θεσπεσίαν δὴλα δὴ ἐκείνην διδασκαλίαν, ἣτις ἠδύνατο οὕτω νὰ μεταβάλλῃ καὶ ἐξαγιάσθ τοὺς ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ κυλιομένους ἀνθρώπους, ὥστε ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης νὰ γίνηται τὸ θέλημα τοῦ παναγάθου Θεοῦ, καὶ οὕτως ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ νὰ εἶναι ἐπὶ τῆς

γῆς. Φυσικὴ δὲ συνέπεια τῆς τοιαύτης φιλανθρώπου ἐνεργείας τοῦ Κυρίου ἦτο καὶ ἡ θαυματουργικὴ δι' αὐτοῦ θεραπεία ἀπὸ τῶν διαφόρων νόστων καὶ ἀσθενειῶν, αἰτινες ἐμάστιζον πολλοὺς δυστυχεῖς ἀνθρώπους, καὶ ἦσαν καὶ αὐταὶ οὐχὶ σπανίως ἀποτελέσματα τοῦ ἀμαρτωλοῦ βίου. Εἶθε καὶ σήμερον νὰ περιέρχεται ἐν μέσῳ ἡμῶν ὁ Κύριος καὶ νὰ κηρύττῃ καὶ διδάσκη ἡμᾶς διὰ τοῦ ἀκαταλύτου αὐτοῦ λόγου καὶ εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς, καὶ εἰς τὰς οἰκίας, καὶ εἰς τὰ σχολεῖα, καὶ εἰς τὰς ἀγορὰς καὶ πανταχοῦ, διὰ δὲ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ λόγου αὐτοῦ ἐν ἡμῖν νὰ περικόπωνται μὲν αἱ δυνάμεις τοῦ κακοῦ καὶ τῆς ἀμαρτίας, νὰ ἀναβάλλῃ δὲ καὶ προκόπτῃ ὡς δένδρον εὐσκιόφυλλον καὶ καλλίκαρπον ἡ ἀρετὴ. Τότε καὶ αἱ σωματικαὶ ἡμῶν νόσοι θὰ εἶναι ὀλιγώτεροι καὶ εὐχερέστεροι θὰ θεραπεύωνται διὰ τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς εὐεξίας.

† Ο ΑΓΓΙΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Προσκαλεῖται ἡ Βύδος/α Ἰ. Τσελλίου, τὸ γένος Γιάννη Κάλρα, ὑπήκοος ὀθωμανῆ, ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην δεκάτην Δευτέραν καὶ ὥραν 7 τουρκιστὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῆ πρὸ τοῦ Πνευματικοῦ τῶν Πατριαρχείων Δικαστηρίου. εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου. ἂτε ἐναγομένη: ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς Ἰωσήφ Τσελλίου, ὑπήκοου ὀθωμανοῦ. ὀρθοσπόλου καὶ κατοικοῦ Κοντοσκαλίου, ἐπὶ διαζεύξει· ἐν περιπτώσει δὲ μὴ ἐμφανίσεως δικασθῆσεται ἐρήμην.

Ἡ παρούσα κλήσις δημοσιευθήσεται κατὰ συνέλειαν τρίς διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῆ 30 Μαΐου 1897.

Ὁ Πρόεδρος

2

† Ὁ Σιστανίου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Προσκαλεῖται ἡ Ἀργυρῶ Κ. Βάκουλα ὑπήκοος ὀθωμανῆ ἀγνώστου δὲ διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην δεκάτην Δευτέραν καὶ ὥραν 7ην τουρκιστὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῆ πρὸ τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου τῶν Πατριαρχείων, εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου, ἂτε ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς Κωνσταντίνου Βάκουλα, ὑπήκοου ὀθωμανοῦ, καὶ κατοικοῦ Πέραν, ἐπὶ διαζεύξει· ἐν περιπτώσει δὲ μὴ ἐμφανίσεως δικασθῆσεται ἐρήμην. Ἡ παρούσα κλήσις δημοσιευθήσεται κατὰ συνέλειαν τρίς διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει δημοσιευομένων ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῆ 11 Ἰουνίου 1897.

Ὁ Πρόεδρος

4

(ὑπογρ.) † Ὁ Σιστανίου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ.

Ὁ Γραμματεὺς

(ὑπογρ.) Ἰεροδ. ΑΝΘΙΜΟΣ Π. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ.

Ὁ ὑπεύθυνος Ἰ. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Βασιλείου (πρόεδρος)
 Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος
 Δ. Θ. Σανθόπουλος
 Ἰ. Α. Τανταλίδης
 Ἀλκιβιάδης Μαυράκης (ταμίας)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὄλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετρίτια ἀργυρᾶ 5
 διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
 ἐν τῷ ἐξωτερικῷ πράγμα χρυσᾶ 25
 ἐξαμνησια τὰ ἡμίση.

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Διὰ συνδρομὰ ἄρχονται τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου.

ΕΤΟΣ ΙΖ΄.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 21 ΙΟΥΝΙΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 17

Ἀπὸ τοῦ παρόντος τεύχους ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια θέλει ἐκδίδοσθαι ἀντὶ τῆς παρασκευῆς κατὰ πᾶν σάββατον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Πραγματεία τῆς Α. Ε. τοῦ Μεγάλου Λογοθέτου — Αἱ ἐπεροδοὶ κοινότητες ἐν Συρίᾳ καὶ τὰ ἐν αὐταῖς σχολεῖν — Πρακτικὴ ἀνάπτυξις τῶν Εὐαγγελίων τῶν Κυριακῶν — Βιβλιολογία — Κοινοποιήσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Συνεδρία τῶν δύο Σωμάτων. — Ἐπειδὴ ὡς ἐκ τῆς ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς Συνόδου τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν Ἐρέσου, Ἡρακλείας καὶ Λήμου ἔμειναν κεναὶ αἱ θέσεις προέδρου τῆς Κεντρικῆς Πατριαρχικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς ἐφορίας τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων καὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ζαππείου Παρθεναγωγείου, προσκλήσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, συνελθόντα χθὲς τὰ δύο ἐν τοῖς Πατριαρχείοις σώματα, ἐξελέξαντο πρόεδρον μὲν τῆς ἐφορίας τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων τὸν σεβ. μητροπολίτην Τραπεζοῦντος Κωνσταντίνον, πρόεδρον δὲ τῆς Κεντρικῆς Πατριαρχικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς τὸν σεβ. μητροπολίτην Ἀγγιᾶλου Βασιλείον καὶ πρόεδρον τοῦ Ζαππείου Παρθεναγωγείου τὸν σεβ. μητροπολίτην Βιζύης Ἰερόθεον. Μετὰ τὴν διάλυσιν δὲ τῆς συνεδρίας τῶν δύο Σωμάτων, τὸ Συμβούλιον συνήλθεν εἰς τὴν τακτικὴν αὐτοῦ συνεδρίαν.

— Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον. — Διὰ τεσπερὲ τοῦ ἐξοχωτάτου ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, κομισθέντος τῇ ἐσπέρᾳ τῆς Δευτέρας, ἠγγέλθη τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριαρχῇ ἡ ὑπὸ τῆς σεβαστῆς κυβερνήσεως ἐπικύρωσις τῆς ὑπὸ τῶν δύο σωμάτων ἐκλογῆς τοῦ ἀξιωματικοῦ Κωνσταντίνου Κωνσταντινίδου ὡς μέλους τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου· τὰ καθήκοντα δὲ αὐτοῦ ἀνέλαβεν ἀπὸ τῆς χθὲς.

— Ἐγγραφή ἐκλεξίμου. — Ἐν τῇ τοῦ παρελθόντος

σαββάτου συνεδρίᾳ τῆς ἱερᾶς Συνόδου προταθῆς ὑπὸ τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Σισανίου, ἐνεγρήθη εἰς τὸν κατάλογον τῶν δι' ἀρχιερατεῖαν ἐκλεξιμῶν ὁ ἐκ τῶν προτίμων τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, ἤς καὶ γραμματεὺς ἐπὶ πολλὰ ἔτη διετέλεσεν, ἱερολογιώτατος Νικόλαος Κουρουπέτρογλος.

— Δείγμα νέου εὐνοίας καὶ ἐκτιμήσεως τῶν πολυετῶν καὶ πολυτιμῶν εἰς τὸ βασίλειον κράτος ὑπηρεσιῶν τῆς Α. Ἐξοχότητος τοῦ Ἀρχοντος Μ. Λογοθέτου τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας παρέχουσα ἡ Α. Α. Μ. ὁ Σουλτάνος ἠδούκησε νὰ ἀπονεύμῃ τῇ Α. Ἐξοχότητι τὸ ἀργυροῦν μετάλλιον τοῦ ἐράνου.

— Μητροπολίτης Κώου. — Τῷ παρελθόντι σαββάτῳ ἀφίκετο εἰς βρασιλεύουσαν καὶ ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Κώου Καλλίνικος, ἐκ τῶν νέων συνοδικῶν μελῶν, προὔπανθηθῆς ὑπὸ τοῦ Δευτερεύοντος ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ. Ἐπισκεψάμενος δὲ αὐθημερὸν τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐπελάβετο τῶν συνοδικῶν αὐτοῦ καθηκόντων ἀπὸ τῆς παρελθούσης τρίτης. Ἐν τῇ συνοδικῇ δὲ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης πέμπτης διαορίσθη μέλος τῆς ἐπὶ τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν ἐπιτροπῆς, ἀντὶ τοῦ πνευρωτάτου μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως.

— Μητροπολίτης Ἐρέσου. — Τῇ προχθὲς πέμπτῃ κατέλιπε τὴν βρασιλεύουσαν, κατευθυνόμενος εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἐρέσου Ἰωακείμ, προσημφθῆς ἐκ Φαναρίου μέχρι τοῦ ἀτμοπλοίου ὑπὸ πολυκριθίμου συνοδίας συγγενῶν, φίλων, συνοδικῶν καὶ ἄλλων ἀρχιερέων, τοῦ ἀρχιεγγραμματέως τῆς ἱερᾶς Συνόδου, τοῦ Διεθvenutoῦ τοῦ Α' Πατρ. Γραφείου, τοῦ ταμίου καὶ λοιπῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων, τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Παναγίου Τάφου καὶ ἄλλων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, ὡς καὶ πολλῶν ἐγκρίτων κατοικῶν Χαλκηδόνος, ἐλθόντων ἑνα, ἐπιβάνοντα τοῦ ἀτμοπλοίου, ἀποχαιρετίσαι τὸ ὑστατον τὸν σεβ. αὐτῶν ποιμενάρχην, προσφωνήσαντος ἐξ ὀνόματος αὐτῶν τὸ ἐκ τῶν ἐφορῶν τῶν σχολείων Χαλκηδόνος δικηγόρου Νικολοπούλου, ἐκ προσώπου δὲ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος προέπεμψεν αὐτὸν ὁ Μ.

Ἀρχιεπίσκοπος, συνώδευσεν δὲ ὡς φίλος μέχρι τῆς ἀποδόχου Φαναρίου ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος, ἐπισκεψάμενος αὐτὸν καὶ κατ' οἶκον.

—*Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως.* — Αὐθιμὲρὸν ἀπέβλεπεν, ἐκ τῆς Συνόδου ἀποχωρῶν καὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ἐπανακτιμῶν, ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως Διονύσιος, ὃν ἐπίσης πολλοὶ προέπεμψαν φίλοι κληρικοί καὶ λαϊκοί, πατριάρχικοι ὑπάλληλοι ὡς καὶ συμπολίται αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐνταῦθα. Ἐκ μέρους δὲ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος προέπεμψεν αὐτὸν ὁ Δευτερεύων τῶν Πατριαρχείων.

—*Μητροπολίτης Χίου.* — Πρὸ ἱκανοῦ εἶχον ὑποβληθῆναι αἰτιάσεις ἐκ μέρους χριστιανῶν τῆς ἐπαρχίας Χίου κατὰ τοῦ ποιμενάρχου αὐτῶν. Περί τῶν αἰτιάσεων τούτων ἡ Ἐκκλησία, ὡς εἰκός, ἐζήτησεν ἐξηγήσεις παρὰ τοῦ μητροπολίτου, ὃς καὶ ἐπέμψεν μακρὰν ἀπολογίαν, ἄνεγκασθεῖσαν ἐν ταῖς συνοδικαῖς συνεδριάξεσιν τῆς τρίτης καὶ πέμπτης. Ἐπειδὴ δὲ οὐ μόνον οἱ ἐγκαλοῦντες, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ μητροπολίτης πρὸς βεβαιώσιν τῆς ἀθωότητος αὐτοῦ ἐξαιτήσεται τὴν ἀποστολὴν ἐπαρχίας, ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινεν τὴν ἀποστολὴν τοιαύτης, ἐὰν οἱ ἐγκαλοῦντες καταβλάσῃ τὴν πρὸς τοῦτο δαπάνην.

—*Ἱερὰ Σύνοδος.* — Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης πέμπτης ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Πισιδείας Γερσίου, αἰτουμένου ὅπως ἡ Ἐκκλησία ἀπαλλάξῃ αὐτὸν τῶν καθηκόντων τοῦ συνοδικοῦ. Ἀλλὰ τῶν προκαλλομένων λόγων ἀνεπαρκῶν κριθέντων, ἡ αἴτησις δὲν ἐγένετο δεκτὴ, ἐχορηγήθη δ' αὐτῷ διμῆνος προθεσμία πρὸς διευθέτησιν ἐπαρχιακῶν τιῶν ζητημάτων. Τῆς συνοδικῆς ταύτης ἀποφάσεως γνωθεῖσας τῇ Α. Πανιερότητι τηλεγραφικῶς, ἀπεστάλη αὐτῇ καὶ προτροπικὸν περὶ τούτου πατριαρχικὸν γράμμα.

—*Συνοδικὴ συνεδρία.* — Ἡ ἱερὰ Σύνοδος συνεδριάσει ἐκτάκτως τῇ προσεχῇ δευτέρᾳ.

—*Μητροπολίτης Καρπάθου.* — Τῷ παρελθόντι σαββάτῳ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ νέου μητροπολίτου Καρπάθου Ἀγαθαγγέλου ἡ ἐνώπιον τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἐπ' ἐκκλησίας νεομισμένη εὐχαριστία.

Ἡ δημογεροντία Καρπάθου διὰ γράμματος πρὸς τὴν Α. Θ. Π. εὐχαριστεῖ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ νέου αὐτῶν ποιμενάρχου, εὐχριστον προσηνησάτη ἐντύπωσιν ἀνὰ τὴν ἐπαρχίαν.

—*Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.* — Ἡ Μ. Ἐκκλησία θλιβομένη κυρίως διὰ τὴν κραταιωμένην κατάστασιν, ἣν δημιουργοῦσι τὰ παρεμβαλλόμενα προσκόμματα εἰς τὴν ἐκλογὴν πατριάρχου τῆς Ἱεροσολυμιτιδος Ἐκκλησίας, ἐγνω, ὡς γνωστὸν ἤδη, νὰ ἀπευθύνῃ πρὸς ἡμερῶν τηλεγραφικῶς ἀδελφικὰς νοθεσίας καὶ προτροπὰς πρὸς τὴν ἀγιοταριτικὴν ἀδελφότητα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ αὐτὴ ἐξικολουεῖ μέχρι σήμερον λυπηρὰ ὑπὸ πάσῃν ἐποφῆν κατάστασις, τὸ ζήτημα τοῦτο ἐγένετο ὑποκειμενὸν σκέψεων καὶ ἐν τῇ τῆς παρελθούσης πέμπτης συνεδρίᾳ τῆς ἱερᾶς Συνόδου. Ἀπεφασίσθη

δὲ ἵνα διὰ δευτέρου τηλεγραφήματος ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπευθύνῃ αὖθις προτροπὴν ἀδελφικὴν καὶ θερμὴν παράκλησιν πρὸς τὴν ἀγιοταριτικὴν ἀδελφότητα ἵνα, ἐκ ποδῶν τιθεμένης πάσης διαφωνίας καὶ πάσης ἄλλης βλάβειος καὶ διαθέσεως, προβῇ ἐν ὁμοίᾳ καὶ ἀγάπῃ ὡς τάχιστα εἰς τὴν ἐκλογὴν Πατριάρχου.

—*Ἐπισκέψεις.* — Τὸν εἰς Παρίσιους ἀναχωρήσαντα τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἐθνικὸν εὐεργέτην Παῦλον Στεφάνοβιχ ἐπισκεψάμενος ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ ἡ Α. Πανοσιολογιότης ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος, ἀπεχαιρέτισεν ἐξ ὀνόματος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, εὐξάμενος αὐτῷ εὐπλοίαν καὶ αἰσίαν ἐπὶ πόνον. Εἰς Παρίσιους μεταβαίνει ἵνα παρῶσθῃ εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ ὑπὸ τοῦ αἰδιδίμου ἀδελφοῦ αὐτοῦ Δημητρίου ἀνεγερθέντος γηροκομείου.

—*Μνημόσυνον.* — Αὐριον κυριακῇ τελεσθήσεται ἐν τῷ κατὰ Σταιροδρόμιον ἱερῷ ναφ' τῆς Ἁγίας Τριάδος μνημόσυνον ὑπὲρ τῆς μακαρίας ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου μεγάλου τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους εὐεργέτου Ἀλεξάνδρου Γεωργιάδου, συλλειτουργούντων τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν Ἡρακλείας, Ἀγχιλάου καὶ τοῦ Θεοφίλ. ἐπισκόπου Ἰακωβίου.

—*Ἰωακείμιον Παρθενωγαγεῖον.* — Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἐγένετο καὶ ἐν τῷ Ἰωακείμῳ Παρθενωγαγεῖῳ ἡ πρὸς ἐπιστολίαν τῶν ἐξετάσεων νεομισμένη τελετὴ, ἧς προεξήρχεν ὁ Οἰκουμηνικός Πατριάρχης, συμπαρασταμένων τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων, πλὴν τοῦ σεβ. μητροπολίτου Δέρκων, τοῦ σεβ. μητροπολίτου Τραπεζούντος, ἱερουργούντος ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, καὶ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Ἀγχιλάου, ἱερουργούντος ἐν τῇ κατὰ Νεοχώριον ἱερᾷ ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας. Σὺν ταῖς συνοδικαῖς ἀρχιερεῦσι παρήσαν ἔτι καὶ οἱ πανιερ. μητροπολίται Μιτυλήνης, Λήμνου καὶ Ἐλασσῶνος, καὶ ἄλλοι πλείστοι ἐγκριτοὶ κληρικοί καὶ λαϊκοί, ἐν οἷς ὁ ἀξιότιμος Δ. Κιργενίδης μετὰ τῆς εὐγεν. συζύγου καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ, μέλος διατελῶν τῆς ἐφορίας τοῦ Ἰωακείμιου, παρισταμένης μετὰ τοῦ προέδρου αὐτῆς σεβ. μητροπολίτου Χαλκηδόνος. Ἄμα τῇ εἰς τὴν σχολὴν εἰσόδῳ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐψάλη ὑπὸ χοροῦ μαθητῶν ὁ πατριαρχικὸς ὕμνος. Μετὰ δὲ τὴν νεομισμένην ἱεροτελεσίαν ἤσμα εἰς τὴν Θεοτόκον καὶ ὁ σουλτανικὸς ὕμνος, ὃν πάντες ἤκουσαν ὄρθι. Μετὰ ταῦτα ἀνεγνώσθησαν ὑπὸ μὲν τῆς Διευθυντρίας Ἀγαθ. Ἀντωνιάδου ἔκθεσις τῆς ἐσωτερικῆς τῆς σχολῆς καταστάσεως, ὑπὸ δὲ τοῦ Ἐφοροτακίου Π. Χρυστοῦ ἔκθεσις τῆς οἰκονομικῆς τῆς σχολῆς καταστάσεως. Τὴν τελετὴν ἐπέστειψεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης δι' ὀλίγων, ἐν οἷς ἐξήρασαν τὸν ὑψηλὸν προσισμὸν τοῦ ἐθνικοῦ τούτου ἰδρύματος, ἐμνήσθη τοῦ πρώτου αὐτοῦ ἰδρυτοῦ, τοῦ ἀπὸ Κυζίκου αἰδιδίμου πατριάρχου Ἰωακείμ, εὐξάμενη ὑπὲρ αἰωνίας μνήμης αὐτοῦ, ὡς καὶ τῶν ἄλλων ἀειμνήστων ἰδρυτῶν καὶ δωρητῶν τοῦ ἀγλαοῦ τούτου φυτωρίου.

Τὸ ἐπὶ τὴν ἐποπτεῖαν τοῦ περιπόστου ἀσιανολόγου Ἀχμέτ Μιχάτ ἐφένδη, καὶ τῆ συναγωγῇ τῶν ἐφημερίδων «Τερτζουμάνι Χακικὰτ» καὶ «Σερβέτι Φουνούν», ἐδημοσιεύθη τουρκιστὶ τὴν παρελθούσαν κυριακὴν ὥρατον τεῖχος τριστηλὸν εἰς φύλλον, ἐκ σελίδων 158, περιέχον πρωτοτύπους πραγματείας τῶν ὑπουργῶν τῆς τε παιδείας Ζουχτῆ Πασᾶ καὶ τῶν δημοσίων ἔργων Μαχμουὲτ Τζελελεδίν Πασᾶ, ὡς καὶ ἄλλων συγχρόνων ποιητῶν ἢ λογογράφων ὀθωμανῶν σὺν ταῖς φωτογραφίαις αὐτῶν. Ἐκ τῶν διαληφθεισῶν πραγματειῶν μεταφράσαυτες ἐκ τοῦ τουρκικοῦ (αὐτ. σελ. 108—110) δημοσιεύομεν τὴν παρὰ πόδας ἀξιολογωτάτην πραγματείαν, συνταχθεῖσαν ὑπὸ τῆς αὐτοῦ Ἐξοχότητος τοῦ Μεγάλου Λογοθέτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας Σταυράκη Ἀριστάρχου βέη, Γερουσιαστοῦ.

Ὁ ἐκ τῶν Σουλτάνων Μεχμέτ ὁ Β' ἐγνώριζε, κατὰ τὸν ιστοριογράφον αὐτοῦ Μιχαὴλ Κριτόβουλον, πλὴν ἄλλων γλωσσῶν καὶ τὴν ἑλληνικὴν, καὶ ἅμα κυριεύσας τὴν Κωνσταντινούπολιν διέταξεν ἵνα οἱ ὀρθόδοξοι συνελθόντες ἐκλέξωσι Πατριάρχην, κατὰ τὰ ἀρχαῖα αὐτῶν ἔθιμα. Πρὸς δὲ τὸν ἐκλεγθέντα Γεννάδιον καὶ ἐμρανισθέντα ἐνώπιον αὐτοῦ εἶπε, καθὰ διηγεῖται ὁ Θεοδόσιος Ζυγομαλάς: «Πατριάρχευ ἐπ' εὐτυχίᾳ, ὡς οἱ προκάτοχοί σου, καὶ ἔχε τὴν φιλίαν ἡμῶν, ἐν οἷς θέλεις, ἔχων πάντα τὰ σὰ προνόμια, ὡς καὶ οἱ πρὸ σοῦ πατριάρχαι εἶχον». Ἐκτοτε οἱ κατὰ καιρὸν Σουλτάνοι ἐπεβράβευσαν εἰς τοὺς ὀρθοδόξους πατριάρχας Κωνσταντινουπόλεως διάφορα προνόμια, περιεχόμενα ἐν τοῖς χρυσοβούλλοις (βερατίοις), ἅπερ χορηγοῦνται εἰς αὐτοὺς πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς ἐκλογῆς. Ἀλλὰ καὶ ἐπροστάτευσον πάντοτε τοὺς γραικοὺς αὐτῶν ὑπηκόους, μεταχειριζόμενοι αὐτοὺς, εἴτε ὡς ἐπίσημους ιστοριογράφους, οἷος ἦτο ὁ ρηθεὶς Μιχαὴλ Κριτόβουλος, εἴτε ὡς βασιλικοὺς γραμματεῖς, οἷοι ἦσαν οἱ συντάξαντες τὰς μεταξὺ τῆς ὀθωμανικῆς αὐλῆς καὶ τῶν τότε ἰσχυρῶν κρατῶν, ἤτοι Βενετίας καὶ Γενούας, συνθήκας, αἵτινες, φέρουσαι τὰ μονογράμματα τῶν Σουλτάνων Μεχμέτ Β', Βαγιαζίτ Β', Σελίμ Α', Σουλεϊμάν τοῦ νομοθέτου, γνωρίζοντες ἐπίσης τὴν ἑλληνικὴν, καὶ τοῦ Σουλτάνου Σελίμ τοῦ Β', ἐξεδόθησαν ἐν Βιέννῃ πρὸ 32 ἐτῶν. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἀνεδείκνυντο ἐκ τῶν γραικῶν καὶ ἀρχιγυνοῦνταί, ἐξασκούντες ἐπίρρονον ἐπιρροήν, ὡς ὁ Μιχαὴλ Καντακουζηνός (1570), ἡ ἀρχοντες τῆς νικαιανῆς, ὡς ὁ Γεώργιος Σταυράκογλου, τούπικλην Σειτάνογλου (1758). Ἐτι δὲ οἱ

Σουλτάνοι διώριζον γραικοὺς φαναριώτας εἰς θέσεις ἐμπιστευτικὰς, εἴτε εἰς τὰς τῶν ἐξ ἀπορρήτων καὶ μεγάλων διερμηνέων ἀπὸ τοῦ 1661, πρώτου διορισθέντος τοιοῦτου τοῦ Παναγιώτου Νικοσίου, μέχρι τοῦ 1822, τελευταίου διορισθέντος τοῦ πάππου μου Σταυράκη τοῦ Ἀριστάρχου, οἵτινες, κατὰ τὴν γενομένην μὲν βυζαντινὴν τοῦ διασῆμου μεγάλου βεζύρου Φουὰτ πασᾶ, ἐσχημάτισαν τὴν ἐπίσημον τῆς ὑψηλῆς πύλης γλώσσαν, εἴτε εἰς τὰς τῶν διερμηνέων τοῦ στόλου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1703, πρώτου διορισθέντος τοῦ Ἰωάννου, μέχρι τοῦ ἔτους 1821, τελευταίου διορισθέντος τοῦ Νικολάου Μουρούζη, οἵτινες ἐμερίμων, ὅπως οἱ κάτοικοι τῶν διαφόρων νήσων, μικρῶν τε καὶ μεγάλων, μένωσιν ἐντὸς τοῦ νομίμου κύκλου τῆς ὑπερηκούτης, εἴτε εἰς τὰς τῶν ἀντιπροσώπων τῶν παριστρῶν ἡγεμονιῶν, τῆς μὲν Βλαχίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1592, πρώτου διορισθέντος τοῦ Ἰωάννου Καντακουζηνοῦ, μέχρι τοῦ ἔτους 1866, τελευταίου διορισθέντος τοῦ πατρὸς μου Μεγάλου Λογοθέτου Νικολάου τοῦ Ἀριστάρχου, τῆς δὲ Μολδαβίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1600, πρώτου διορισθέντος τοῦ Βασιλείου Λουπούλου, μέχρι τοῦ ἔτους 1855, τελευταίου διορισθέντος τοῦ Στεφανᾶκη βέη, οἵτινες διετήρουν τοὺς δεσμούς, τοὺς συνδέοντας τὰς δύο ρηθείσας ἡγεμονίας πρὸς τὸ βασιλεῖον κράτος, εἴτε εἰς τὰς τῶν ἡγεμόνων Βλαχίας μὲν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1660, πρώτου διορισθέντος τοῦ Γεωργίου Γκίκα, μέχρι τοῦ ἔτους 1859, τελευταίου διορισθέντος τοῦ Ἀλεξάνδρου Γκίκα, Μολδαβίας δὲ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1634, πρώτου διορισθέντος τοῦ Βασιλείου Λουπούλου, μέχρι τοῦ 1856, τελευταίου διορισθέντος τοῦ Γρηγορίου Γκίκα, οἵτινες ἐκράτουν ἐνήμερον τὴν ὑψηλὴν πύλην τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, καὶ ὑπερησπίζον, ὅπως ὁ Νικόλαος Μαυρογένης, τὰ σύνορα τῆς αὐτοκρατορίας κατὰ τῶν ξενικῶν ἐπιδρομῶν καὶ τέλος πάντων γραικοὶ ἦσαν πρέσβεις ἀπὸ τοῦ 1688 καὶ καθεξῆς, πρώτου διορισθέντος ἐν Βιέννῃ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου τοῦ ἐξ ἀπορρήτων, τούπικλην Σκαρλατίδου, οἵτινες ἀνεδείκνυντο ἀντάξει τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς κυβερνήσεως αὐτῶν καὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ξένων αὐλῶν, ὑπάλληλοι διαφόρων ὑπουργείων, οἵτινες διεκρίνοντο διὰ τῆς εὐσυνειδήτου ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων αὐτῶν, καὶ ναυτικοὶ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στόλου, οἵτινες ἦσαν γενναῖοι κατὰ τῶν τρικυμιῶν, καὶ ἀτρόμητοι κατὰ τῶν ἐχθρῶν τοῦ κράτους.

Στοιχῶν εἰς τὰ ἴχνη τῶν προκατόχων αὐτοῦ ἡ Α. Α. Μ. ὁ τρισέβαστος ἡμῶν Σουλτάνος διώρισε γραικοὺς, πλὴν ἄλλων ὑπουργημάτων, καὶ ὡς διοικητὰς, ἐπάρχους ἢ νομάρχας, καὶ ὡς ὑφυπουργοὺς καὶ ὑπουργοὺς τῶν δημοσίων ἔργων, ἢ καὶ

των εξωτερικῶν ρυθμίζων δὲ καὶ τὰ δικαστήρια ἤνοιξε στάδιον εἰς τοὺς ἐκ τῶν γραικῶν ἐν Εὐρώπῃ σπουδάζοντας τὴν ἐπιστήμην τοῦ δικαίου, καὶ ἐνεθάρρυνε τὴν ἐκδόσιν τῆς *Législation ottomane* ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ μου Γρηγορίου Ἀριστάρχου βέη, τῶν ὀθωμανικῶν κωδικῶν ὑπὸ τοῦ Δημητρίου Νικολαΐδου, τῆς μεταφράσεως τοῦ ὀθωμανικοῦ ἀστικοῦ κώδικος, ὡς καὶ τοῦ κώδικος τῆς ποινικῆς δικονομίας ὑπὸ Ἰωάννου Βιθυνοῦ ἐφένδη, τοῦ *Droit musulman* ὑπὸ Σάββα πασᾶ, τῶν στοιχείων ὀθωμανικῆς νομοθεσίας ὑπὸ Ν. Χαρισιάδου, τῆς κλειδῆς τῆς ὀθωμανικῆς νομοθεσίας ὑπὸ Μιλτιάδου Καραβοκυροῦ, τοῦ Φεραΐζ ὑπὸ Θεμιστοκλέους Κτενᾶ, τοῦ περὶ κληροδοσίας καὶ ἐπιτροπείας ὑπὸ Ἀχιλλέως Χρηστίδου κλπ.

Μεριμνῶν δὲ ὑπὲρ τῆς δημοσίου ὑγείας περιέβαλε διὰ τιμῶν παντοδαπῶν τοὺς γραικοὺς ἰατροὺς καὶ χειρουργοὺς, καὶ μάλιστα τοὺς ἐκδόντας διάφορα ἰατρικὰ συγγράμματα, ὡς τὰ περὶ ἐπιδημιῶν τοῦ Μαυρογένους πασᾶ, τὰ περὶ δερματικῶν νόσων τοῦ Ζαμπακοῦ πασᾶ, τὰ περὶ λαρυγγολογίας τοῦ Φωτιάδου, τὰ περὶ γυναικειολογίας τοῦ Ἀναστασίου Χρηστίδου, τὰ περὶ ὀφθαλμολογίας τοῦ κρητῆς Ἀναγνωστάκη, τὰ περὶ χειρουργίας τοῦ Ἰωάννου Καμπούρογλου κλπ.

Καλλὴν πίζων δὲ τὴν πρωτεύουσαν αὐτοῦ διὰ μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομῶν μετεχειρίσθη γραικοὺς ἀρχιτέκτονας, ἀκολουθοῦντας τοὺς τύπους καὶ κανόνας τῶν προκατόχων αὐτῶν γραικῶν ἀρχιτεκτόνων, ἤτοι τοῦ Χριστοδοῦλου, τοῦ κτίσαντος τὸ τοῦ Σουλτάν Μεχμέτ τέμενος (1471), τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ ρηθέντος Χριστοδοῦλου, τοῦ κτίσαντος τὸ τοῦ Σουλτάν Βαγιαζίτ Β' τέμενος (1498), τοῦ Ἰωάννου, τοῦ κτίσαντος τὸ τοῦ Σουλτάν Σελίμ Α' τέμενος (1520), τοῦ Συμεὼν καισαρέως, τοῦ κτίσαντος τὸ τέμενος Νοῦρι-Ὀσμάνιέ (1755), τοῦ Κωνσταντίνου, τοῦ κτίσαντος τὸ τοῦ Σουλτάν Μουσταφᾶ τέμενος (1760), τοῦ Μάρκου, τοῦ κτίσαντος τὴν πρώτην δεξαμενὴν τοῦ ναυστάθμου (1780), τοῦ Φωτίου, τοῦ κτίσαντος τὸ Σαράι-Μπουρνοῦ (1785), τοῦ Χατζῆ Κομνηνοῦ, τοῦ κτίσαντος τὴν παλαιὰν αἴθουσαν τοῦ ναυστάθμου (1810), τοῦ Νικολάου Γιαγτζόγλου, τοῦ κτίσαντος τὸν στρατῶνα τοῦ Ραμιζ (1823), τοῦ Γεωργίου Γαλίπ, τοῦ κτίσαντος τὸ παλαιὸν ἀνάκτορον Δολμά-βρατσέ (1829), τοῦ Χατζῆ Στεφανῆ Γαϊτανάκη, τοῦ κτίσαντος τὸ τέμενος Χιρκάι Σερίφ (1860), κλπ.

Διὰ δὲ τῆς προστασίας, ἣν ἐχορήγησεν εἰς τὴν ναυτιλίαν, εἰς τὸ ἐμπόριον, εἰς τὴν γεωργίαν εὐηργέτησεν ἑκατομμύρια γραικῶν ὑπηκόων αὐτοῦ, ἐχόντων κλίαιν ἰδίαν εἰς τὰ τῆς θαλάσσης ἔργα,

διακρινομένων ὡς ἐμπόρων καὶ τραπεζιτῶν, καὶ καθιστώντων προσδοφόρους ἀπεράντους ἐκτάσεις τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, ἢ πολλαπλασιαζόντων τὰ κτήνη, τὰ πρὸς τροφήν τοῦ ἀνθρώπου χρησιμεύοντα.

Πλὴν δὲ τούτων, ἐπιθυμοῦσα ἡ Α. Α. Μ. εἶνα ὄλονεν κῦξάνη ὁ ἀριθμὸς τῶν γραικῶν Αὐτῆς ὑπαλλήλων ἠυδόκησεν εἶνα εἰσαγάγη πολλοὺς νέους γραικοὺς εἰς τὰς κυβερνητικὰς σχολὰς τοῦ λυκείου, τῆς νομικῆς, τῆς ἰατρικῆς, τῆς ναυτικῆς, τῆς μηχανικῆς, τῆς γεωργίας κλπ. ὅπως ἐξεργόμενοι ἐκείθεν ὑπηρετήσωσιν ἕκαστος, εἰς ὃν κλάδον ἐξελέξατο.

Ἐπειδὴ δὲ παρετήρησε τὸ διορατικὸν τῆς Α. Α. Μ. ὄμμα, ὅτι μεταξὺ τῶν γραικῶν Αὐτῆς ὑπηκόων καθυστέρουν συγγραφεῖς δόκιμοι ἐν τῇ ὀθωμανικῇ γλώσσῃ, οἷοι ἦσαν ἄλλοτε ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ὁ συγγραφέας μὲν τουρκιστὶ τὰ περὶ κυκλοφορίας τοῦ αἵματος (1665), μεταφράσας δὲ τοὺς ἄτλαντας τοῦ Blaeuw, ὁ Δημήτριος Καντεμίρης, ὁ κατὰ διαταγὴν τοῦ Σουλτάνου Ἀχμέτ τοῦ Β', περιηγηθεὶς τὴν Ἀνατολήν, καὶ ἀπανθίσας μὲν τὸ περὶ μουσικῆς Ἀράβων, Περσῶν καὶ Τούρκων σπουδαῖον αὐτοῦ πόνημα, ἐφευρὼν δὲ τοὺς μουσικοὺς ὀθωμανικοὺς χαρακτήρας (1691), ὁ Νικόλαος Μαυροκορδάτος, ὁ γράψας τὴν ἱστορίαν τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους (1710), ὁ Ἱεροσολύμων Χρῦσανθος, ὁ ἐκδούς καὶ σχολιάσας τοὺς ἀραβιστὶ λόγους τοῦ προκατόχου αὐτοῦ Ἀθανασίου (1711), ὁ ἰατρὸς Καρατζᾶς, ὁ τὰ ἰατρικὰ τοῦ Boerhaave ἔργα μεταφράσας τουρκιστὶ (1727), ὁ Γερμανὸς Κρητικὸς, ὁ μεταφράσας ἑλληνιστὶ τὴν γραμματικὴν τοῦ μεγάλου βεζύρου Ἰβραήμ πασᾶ, (1750), ὁ Λουκάκης, ὁ συνθεὶς λεξικὸν περσο-τουρκο-ἀραβο-ἑλληνικόν (1778), ὁ Δημήτριος Ὑψηλάντης, ὁ μεταφράσας ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ λατινιστὶ τὸ περὶ μαγνητικῆς βελόνης (1780), ὁ Δημήτριος Ἀργυράμος, ὁ συντάξας λεξικὸν βοτανικόν ἑλληνο-ἀραβο-περσο-τουρκικόν (1782), ὁ Κωνσταντῖνος Ὑψηλάντης, ὁ συντάξας μὲν τουρκιστὶ τὸν στρατιωτικὸν κανονισμὸν (1791), μεταφράσας δὲ τουρκιστὶ τὸ τοῦ Vaudan σύγγραμμα «de l'attaque et de la défense des places fortes» (1792), ὁ Ἰάκωβος Ἀργυρόπουλος, ὁ συντάξας μὲν τουρκιστὶ τὸν βίον τῆς αὐτοκρατείας τῆς Ρωσσίας Αἰκατερίνης (1792), μεταφράσας δὲ τουρκιστὶ ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ καὶ ἐκδούς γεωγραφίαν καὶ κοσμογραφίαν (1805), ὁ Σούτσος, ὁ μεταφράσας τουρκιστὶ τὰς γαλλικὰς ἐφημερίδας περὶ Ναπολέοντος (1804), ὁ Ζαχαρίας ἀγιορείτης, ὁ ἐκδούς μὲν τουρκοἑλληνικόν (1805) καὶ ἑλληνοτουρκικόν λεξι-

κόν (1814), ὁ Δημήτριος Ἀλεξανδρίδης ὁ μεταφράσας ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ καὶ σχολιάσας τὴν γεωγραφίαν τοῦ Ἀβούλ Φεδά καὶ τοὺς πίνακας τοῦ Νασρεδδίν Τουσσῆ καὶ τοῦ Οὐλοῦ βέη (1807), καὶ δημοσιεύσας γραμματικὴν τῆς τουρκικῆς γλώσσης (1812), ὡς καὶ λεξικὸν ἑλληνοτουρκικὸν καὶ τουρκοελληνικὸν (1812), ὁ Ἀλέξανδρος Χαντζερῆς, ὁ ἐκδότης τῶ γαλλο-ἀραβο-περσο-τουρκικὸν λεξικὸν (1840), ὁ Γεώργιος Ραζῆς, ὁ συντάξας τουρκιστῶν βίβλιν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ὁ Ἀλέξανδρος Σουτσοῦς, ὁ κατὰ διαταγὴν τοῦ Τοπάλ Χοσρέφ πασᾶ, μεταφράσας τουρκιστῶν πολλὰ τῆς στρατιωτικῆς ἐπιστήμης πονήματα (1850), ὁ ἐκ τῶν γραμματέων τοῦ πατριαρχείου Βασίλειος Βούκας, ὁ μεταφράσας τουρκιστῶν «παράστιον», διάλογον τοῦ Λουκιανοῦ κτλ., ταῦτα λέγω παρατηρήσασα ἡ Α. Α. Μ. διέταξεν ἵνα ἡ ἐπίσημος κυβερνητικὴ γλώσσα διδάσκηται εἰς ἅπαντα, πλην τῶν ἀλληλοδιδασκτικῶν, τὰ σχολεῖα τῶν γραικῶν ὑπηρετῶν, καὶ ἵνα οἱ διδάσκαλοι αὐτῆς πληρώνωνται ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῆς παιδείας. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς αὐτοκρατορικῆς ταύτης μερίμνης εἰσι πασιφανῆ, καὶ βλέπομεν σήμερον εἰς τὰς χεῖρας τῶν γραικῶν μαθητῶν τὰς γραμματικὰς τῶν κκ. Γεωργίου Κακάβα, Ἰωάννου Χλωροῦ, Γεωργίου Μελαγγροῦ, τοῦ Δημητρίου Μακρίδου βέη, τοῦ Κωνσταντινίδου καὶ τοῦ Ἀδοσίδου πασάδων, τὰ ἑλληνοτουρκικὰ λεξικά τῶν κκ. Θεμιστοκλέους Κτενᾶ, Ἀλεξάνδρου Φαρῶ καὶ Ἀναστασίου Λεβίδου, τοῦ Κωνσταντίνου Φωτιάδου βέη, τὰ τουρκοελληνικὰ λεξικά τῶν κκ. Ἀβραάμ Μαλιάκα καὶ Ἰωάννου Μηλιοπούλου, τὰ διδασκτικὰ τῆς τουρκικῆς γλώσσης ἐγχειρίδια τῶν κκ. Ἰωάννου Ἰωαννίδου, Ἀλεξάνδρου Χαρακτίδου, Ἐμμανουὴλ Μουτεβελλῆ, Κλαεῶντος Χαραλαμπίδου, τὴν τοῦ Ροδῶνος τοῦ Σααδῆ ἑλληνικὴν ἐκ τῆς περσικῆς μετάφρασιν ὑπὸ Γεωργίου Πολυχροναίου, τὰ ὑπὸ Στεφάνου Ἀναστασιάδου ἐκδοθέντα ἀραβιστῶν ἀποσπάσματα μετὰ σχολίων καὶ λεξικοῦ ἀραβοελληνικοῦ τῶν Ἰβνι Ἀίφας, Ἐλ-Ἰσταχρί, Ἰβνι Βατούτα, Ἐλ-Ουσιούτι, Μακρίτζη, Ἰβνι Σαῖτ καὶ Χαριρῆ, τὴν ὑπὸ Κωνσταντινίδου πασᾶ συγγραφείσαν τουρκιστῶν ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, τὰς τοῦ Δημητρίου Ραζῆ ἀραβικὰς, περσικὰς καὶ τουρκικὰς παροιμίας, τὸ ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Κραχθεωδωρῆ πασᾶ ἐκδοθὲν τὸ πρῶτον ἀραβιστῶν καὶ μεταφρασθὲν γαλλιστῶν ἀνεκδοτὸν μαθηματικὸν ἔργον τοῦ Νασρεδδίν Τουσσῆ.

Τοσαύτη δὲ ὤλησις εἰς διάδοσιν τῆς παιδείας ἐδόθη ἐπὶ τῆς φιλοπροόδου ἐποχῆς τῆς Α. Α. Μ. ὥστε πλην τῶν ἀπειραριθμῶν σχολῶν, βιβλιοθηκῶν, τυπογραφείων, ἅπερ ἰδρύνονται, ἐφημερίδων καὶ

βιβλίων, ἅπερ ἐκδίδονται, καθ' ἡμέραν, συντελοῦνται εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, ἡ διδασκαλία τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης εἰσήχθη καὶ εἰς τὰ κυβερνητικὰ σχολεῖα, τὸ τε λύκειον καὶ τὸ τῆς νομικῆς, καθὼς ἐπὶ τῶν Ἀδβασιδῶν, ὅποτε ὁ Ἐλ-Μεεμούν συνήθριζε τὰ ἑλληνικὰ χειρόγραφα εἰς τὴν Βαβυλῶνα, καὶ ἠγόραζεν αὐτὰ, βάλλων εἰς τὸ ἐν μέρος τῆς πλάστιγγος ἐν ἑξ αὐτῶν, εἰς δὲ τὸ ἕτερον χρυσᾶ φλωρία ἀντὶ μέτρον. Ὅπως δὲ τότε μετεφράσθησαν ἀραβιστῶν καὶ ἐσχολιάσθησαν οἱ φιλόσοφοι Ἀριστοτέλης καὶ Πλάτων, Πυθαγόρας, Ἀρτεμίδωρος καὶ Πορφύριος, οἱ ἱατροὶ Ἰπποκράτης καὶ Γαληνός, Ρούφος καὶ Ἀνδρόμαχος, ὁ βοτανικὸς Διοσκουρίδης, οἱ μαθηματικοὶ Ἀρχιμήδης, Εὐκλείδης, Ἀσκληπιάς, Θεοδοσίος, Ὑψικλῆς, Μενέλαος, Ἀπολλώνιος, Αὐτόλυκος, Διόφαντος, οἱ ἀστρονόμοι Πτολεμαῖος, Ἀριστομένης καὶ Ἀρίσταρχος, οὕτω καὶ σήμερον πανταχόθεν αἱ ἐπιστῆμαι, τὰ γράμματα καὶ αἱ τέχναι εἰσδύονται εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν πρὸς εὐκλειαν τῆς Α. Α. Μ. καὶ πρὸς εὐημερίαν τῶν πολυαριθμῶν αὐτῆς ὑπηκόων.

Ο ΜΕΓΑΣ ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ

ΑΙ ΕΤΕΡΟΔΟΞΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

ΕΝ ΣΥΡΙΑ·

ΚΑΙ ΤΑ ΕΝ ΑΥΤΑΙΣ ΣΧΟΛΕΙΑ·

Ε'.

Κατάλογος κατὰ φυλὰς καὶ θρησκείας.

Κατὰ τὰ ἄνωθι εἰρημένα προβαίνω ἀμέσως καὶ συντόμως εἰς τὴν παράθεσιν Καταλόγου τῶν κατοίκων τῆς Συρίας κατὰ φυλὰς καὶ θρησκείας. Ὁ κατάλογος οὗτος προερχόμενος ἐκ τῆς ἰδίας ἐμοῦ ἀντιλήψεως ὅσον καὶ ἂν ἦναι ἄμορφος καὶ πως ἑλλιπὴς δίδει ἔννοιάν τιναν ἐν τῇ εὐρείᾳ ταύτῃ ἐπαρχίᾳ πραγμάτων καὶ χρησιμεύει βεβαίως εἰς τοὺς πολλοὺς, ἀφ' οὗ οἱ ἀρμυδιώτεροι καὶ οἱ ἐκ τοῦ ἐγγύτερον ἐπίγησαν καὶ σιγησῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ διακρίσις τῶν φυλῶν κατὰ θρησκευόμενα οὐχὶ δυσχερῆς συνέπηξα αὐτὸν κατ' ἀλόφειτον περιορισθεὶς εἰς τὰ κυριώτερα, διότι λεπτομερέστερος θ' ἀπῆνται καὶ χρόνον πολὺν, σημειώσεις δὲ καὶ ἐξηγήσεις μακράς. Ἄλλω; δὲ ἡ δικριβὴ ἄλλον σκοπὸν προτίθεται.

- 1] ΑΝΣΑΡΙ¹⁶.
 2] ΑΡΑΒΕΣ { **Μωαμεθανοί.**
 Ορθόδοξοι.
 Γρηγοριανοί.
 Καθολικοί.
 Διακρυφόμενοι.
 3] ΑΡΜΕΝΙΟΙ {
 4] ΒΕΔΟΥΙΝΟΙ¹⁷.
 5] ΔΡΟΥΣΟΙ¹⁸.
 6] ΕΛΛΗΝΕΣ { **Ορθόδοξοι.**
 Καθολικοί (Unis).
 7] ΙΑΚΩΒΙΤΑΙ¹⁹.
 8] ΙΣΜΑΗΛΙΤΑΙ²⁰.
 9] ΙΣΡΑΗΛΙΤΑΙ²¹, ἐν οἷς καὶ **Καραΐται.**
 10] ΚΙΡΚΑΣΙΟΙ²².
 11] ΚΟΥΡΔΟΙ²³.

16. καὶ *Νοσάιρι* καλοῦνται. Ὅρα καὶ Renan. Mission en Phénicie. Ἄλλοι οἱ Ἀνοαρι, οἱ τῆς Μεδιναῦ κατοικοί, οἵτινες ὑπεβίβαντο τὸν Μωϊσθεῖ φεύγοντα καὶ ἐβόηθησαν αὐτῷ κατὰ τῶν Κορσεσιανῶν. Ὅρα Σαχὴ βῆη Τουρκογαλλικὸν λεξικὸν ἐν λέξει *انصار* (= ἐνσάρ).

17. ἦτοι Ἀραβες νομάδες, ὧν διαφόροι τὴν γλῶσσαν, τὴν θρησκείαν, τὰ ἦθη τῶν λοιπῶν Ἀράβων.

18. οἱ τὰς πεδιάδας τοῦ *Διθάνου* οἰκοῦντες καὶ τὸ Ἑρμῶν, συμπεκνύμενοι ὀλονέν περὶ τὸ *Δζεμπελ-Ιεράν*.

19. Εἶναι Μονοφασίται ἐκ τοῦ ἀρχηγῶ αὐτῶν τοῦ ἐπισκόπου Ἐδέσσης Ἰακώβ οὕτως ὀνομασθέντες.

20. οἱ καὶ *Assasins* καλοῦμενοι (*Assassin* ἢ *Ismaéliens*) ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Σταυροφορίων. Εἶναι Σίται ἐκ Περσίας κατὰ τὸν ΙΑ' αἰῶνα εἰς Συρίαν ἐλθόντες καὶ ἐγκαταστάντες. Ἐν τῇ πόλει τοῦ φρουρίου τῆς *Μασνάδ*, τῆς πρωτεύουσος αὐτῶν κατὰ τὸν μεσαιῶνα νεωστὶ ἀνεγνώσθησαν ἐπιγραφαὶ πλήρη ἱστορίαν αὐτῶν ἐνέχουσαι, ὧν τὸ περιεχόμενον ἐν σύμφει δημοσιεύεται ἐν τῷ τελευταίῳ τεύχει (Μαρτίου, Ἀπριλίου ἔ. ἔ.) τοῦ περιοδικοῦ τῆς ἐν Παρισίῳ *Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιγραφῶν* σελ. 201 — 208. Ἐκτενεστέρα δὲ ἀνάλυσις καὶ πραγματεία δημοσιευθήσεται ἐν προσεχίῃ τεύχει τῆς *Journal Asiatique*. Ὁ τίτλος τοῦ ἀρχηγῶ αὐτῶν ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς φέρεται *Ἰαδλ-οὐδ-δουνηγιά-βεδ-διν*, ἦτοι *Ὁθεὸς ἐστὶν ὁ στέφανος τοῦ κόσμου καὶ τῆς θρησκείας*. Ὅρα καὶ τινα ἐν τῷ *Λεξικῷ* (Καμοὺς τῆς Ἱστορίας καὶ Γεωγραφίας) τοῦ Σαχὴ βῆη. Τόμ. Β', ἐν λέξει. (Κωνσταντινούπολις 1889, τύποις Μιχράν), ἐνθα λέγονται Σίται, θεωροῦνται δὲ ὡς κλάδος τῶν ἐν Συρίᾳ *Νοσσεϊρί*.

21. Οἱ Ἰσραηλίται ἔχουσι συναγωγὰς ἐν *Χαλεπίῳ*, ἐν *Αἰν-τάπ*, ἐν *Αντιοχείᾳ*, ἐν *Κιλίκι*, ἐν *Ἀλεξανδρείᾳ* καὶ ἐν τῷ χωρίῳ *Ναδίφ* τοῦ καζῆ *Ἐλ-μπάμπ* (40 χιλιάμετρα πρὸς Α. τοῦ Χαλεπίου), ὅπου μετακίνοισι χίριον προσκυνήσεως, ἐπειδὴ ἐν τῷ χωρίῳ οὕτω κατώκησε κατὰ τὰς παραδόσεις αὐτῶν ἐπὶ τινα χρόνον ὁ Ἀδραάμ. Τὴν Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν μεταχειρίζονται μόνον ἐν ταῖς ἱεροτελεστικαῖς αὐτῶν. ἄλλως λαλοῦσι τὴν Ἀραβικὴν. Ἡ ἀρχισυναγωγὴ εἶναι ἐν Χαλεπίῳ, ἑτέρα δ' εὑρηται ὁμοίως ἐν *Διαμασκῷ*.

22. Οἱ κοινότερον *Τζερκέζοι*, ἐκ Καυκάσου προσελθόντες.

23. Οἱτοὶ οἰκοῦσιν ἰδίως ἐν *Δζεμπελ-Μπερεκέτ* τοῦ νομοῦ Ἀδάων, ἐν τῷ *Δζεμπελ-Σαλχιέ* τῆς Συρίας καὶ ἐν τῷ *Δζεμπελ-Κιλισοῦ* τοῦ νομοῦ Χαλεπίου, ὅπου καὶ *Κοῦρδ-δὰγ* ὡς

12] ΛΑΤΙΝΟΙ²⁴.

13] ΜΑΡΩΝΙΤΑΙ.

14] ΜΕΛΧΙΤΑΙ²⁵.

15] ΣΥΡΟΙ²⁶ { **Ορθόδοξοι.**
 Καθολικοί.

16] ΤΟΥΡΚΟΙ.

17] ΤΟΥΡΚΟΜΑΝΟΙ²⁷.

18] ΧΑΛΔΑΙΟΙ²⁸ { **Οὐνῆται.**
 μὴ Οὐνῆται.

Πρὸς τούτοις μνημονευτέον καὶ τοὺς Ἀθιγ-γάνοους, τοὺς *Γιεζίτας*, τοὺς *Κιζιλ-μπάσιδες*, τοὺς *Κόπτας*, τοὺς *Μετοναλι*, τοὺς *Πέρσας*, τοὺς *Φελλίχους* διεσπαρμένους μὲν ἐν ὅλῃ τῇ Συρίᾳ ἀλλ' ἀποτελοῦντας πληθυσμὸν ἐλάχιστον.

Ἐν γένει δ' εἰπεῖν ὁ πληθυσμὸς κατὰ μὲν τὴν καταγωγὴν διακρίνεται εἰς ἀπογόνους τῶν ἀρχαίων Σύρων (Ἀραμαίων), Ἑλλήνων, Ἀράβων, Τούρκων καὶ Φράγκων· κατὰ δὲ τὴν θρησκείαν γενικώτερον εἰς *Μωαμεθανοὺς* σουνίτας τε καὶ σεί-τας, εἰς *Χριστιανοὺς* ὀρθόδοξους τε καὶ μῆ, καὶ εἰς *Ἰουδαίους*.

[ἔπεται συνέχεια]

Β. Α. ΖΥΣΤΑΚΙΔΗΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΡΙΤΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Κεφάλαιον ς'. στίχ. 22—33.

Τὸ σημερινὸν εὐαγγέλιον ἀνήκει εἰς τὴν θαυμασιωτάτην καὶ περιληπτικωτάτην ἐπὶ τοῦ ὄρους δι-δαχὴν τοῦ Κυρίου, ἐν ἣ ἀναπτύσσεται μετὰ ἀπαρμύλλου διαυγεῖς καὶ πειθοῦς καὶ συντομίας ἀπασα ἡ θηλικὴ διδασκαλίᾳ τοῦ Θεανθρώπου Λυτρωτοῦ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τίθενται αἱ ἀσφαλεῖς βάσεις καὶ ἀρχαὶ νέου ἡθικοῦ βίου (Ματθ. 5, 1—7, 29). Ἡ δι-

ἐκ τούτου ὀνομάζεται, ἦτοι ὅρος τῶν *Κοῦρδων* καὶ οὐχὶ ὅρος τῶν *Λύκων*, ὡς τινες ἠθέλησαν νὰ ἐξηγήσωσι τὴν λέξιν.

24. Καὶ ἐν ταῖς ἐπιτηθείαις ἀπογραφαῖς γράφονται *λατίν* (ΛΥΛ).

25. Λέγονται καὶ *Grecs-unis*, ἦτοι Ἑλληνες οὐνίται (ἡνωμένοι), καίτοι οὔτε ἑλληνικὴν καταγωγὴν οὔτε ἑλληνικὴν θρησκείαν ἔχουσι. Ὁμιλοῦσι τὴν ἀραβικὴν.

26. Τὸ ὄνομα τοῦτο εἰθίζετο κατ' ἀρχὰς νὰ δίδεται εἰς τοὺς ὀμιλοῦντας τὴν συριακὴν γλῶσσαν. Τὴν σήμερον ἡ συριακὴ γλῶσσα ἔμεινε γλῶσσα τῶν ἱερῶν τελετῶν καὶ δὲν ὀμιλεῖται.

27. Οἱ Τουρκομάνοι οἱ κοινότερον *Τουρκαμέν* (ιδεὸς) εἶναι ἀληθεῖς Τούρκοι ἐκ τοῦ Τουρκεστάν προσελθόντες.

28. Οἱ *Κελδαῖοι* (كَلْدَايَ) τῶν ὀθωμανῶν γεωγράφων.

δαχή αυτή αρχεται ως διὰ προοιμίου ἀπὸ τῶν μακαρισμῶν (Ματθ. 5, 3—12), οἵτινες περιλαμβάνουσι τὰ εἰσιτήρια, οὕτως εἶπεν, προσόντα τὰ προαπαιτούμενα καὶ προκαταβλαβόμενα παρὰ πάντων ὅσοι ἀρμοδίως καὶ ἀποτελεσματικῶς εἰσέρχονται εἰς τὴν ἐπιγῆς βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Προβαίνει δὲ διὰ γενικοῦ καὶ οὐσιώδους χαρακτηρισμοῦ τῶν γνησίων μαθητῶν τοῦ Κυρίου (Ματθ. 5, 13—16), ἀναπτύσσει τὸ πνεῦμα τοῦ ἠθικοῦ μέρους τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου τελειοῦσα αὐτὸν διὰ τῆς καταδείξεως τῶν ἠθικῶν βῆσεων καὶ ἀρχῶν καὶ τῆς ἀποκόψεως τοῦ κακοῦ εἰς τὰς ρίζας αὐτοῦ (Ματθ. 5, 17—48) καὶ φθάνει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ἐφαρμογὴν ἐν τοῖς κυριωτάτοις τῆς οὕτω καλλιεργουμένης καὶ τελειομένης ἀρετῆς, ἧτις ἐν πᾶσιν εἶναι ἐπιεικεία, μετριοφροσύνη, ἀγάπη καὶ φρόνησις (Ματθ. 6, 1—7, 23). Καταλήγει δὲ εἰς ἐπίλογον, ἐν ᾧ διὰ ζωηροτάτης παρομοιώσεως ἀντιτίθεται ὁ ἀκούων καὶ ἐφαρμοζὼν τὴν τοιαύτην διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν ἀκούοντα μόνον αὐτὴν καὶ μὴ ἐκπληροῦντα (Ματθ. 7, 24—29). Ἰδιᾷ δ' ἀξιοσημείωτον ἐν τῇ διδασκίᾳ ταύτῃ εἶναι τὸ ἀποφθεγματικὸν καὶ ἀξιωματικὸν τοῦ ὕψους, ὅπερ ἀπορρέει ἐκ τῆς ἰσχύος τοῦ λέγοντος καὶ ἐκ τῆς ἀναμφιλέκτου ἀληθείας τῶν λεγομένων, δι' ὃ καὶ ἐν τέλει αὐτῆς παρατηρεῖ ὁ ἱερός εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ὅτι «ἐξεπλήθισοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδασκίᾳ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδασκῶν αὐτοὺς ὡς ἕξουσιν ἔχων καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς».

Δύο δὲ κυρίως μεγάλα καὶ ὑψηλά ἠθικὰ ἀληθεῖα περιλαμβάνονται ἐν τῇ σημερινῇ περικοπῇ, αἰτινες ἀδιάρρηκτος πρὸς ἀλλήλας συνδέονται, ἦτοι ἡ ὑγεία τῆς ψυχῆς καὶ ἡ δικαία ἐκτίμησις τῶν ἐπιγείων πραγμάτων. Λύχνος, λέγει ὁ Κύριος, φωτίζω καὶ καθοδηγῶν τὸν ἄνθρωπον εἶναι ὁ ὀφθαλμὸς, δι' αὐτοῦ δὲ φωτιζόμενον τὸ ἀνθρώπινον σῶμα πράττει καὶ ἐνεργεῖ τὰ πρέποντα. Τὸ ὕλικόν φῶς περιστοιχεῖ ἡμᾶς, ἀλλ' εἰς τὴν κατανόησιν καὶ χρησιμοποίησιν αὐτοῦ ἀπαιτεῖται τὸ πολυτιμώτατον ὄργανον ὁ ὀφθαλμὸς. Οὔτε τὸν ἥλιον, οὔτε τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρους, οὔτε πάντα τὰ εἶδη τοῦ τεχνητοῦ φωτὸς δύναται νὰ γνωρίσῃ καὶ ἐπωφεληθῇ ὁ ἄνθρωπος ἄνευ τῆς ὑγείας τοῦ ὀφθαλμοῦ. Ὅταν οὗτος εἶναι «ἀπλοῦς» δηλαδὴ εἰς ὑγιᾶ καὶ φυσικὴν κατὰστασιν, τότε ὅλον τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἐν πλῆρει φωτί, εἶναι καὶ αὐτὸ φωτεινόν. Ὅταν ὁμοῦς οὗτος εἶναι «ἀπονηρός», δηλαδὴ εὐρίσκειται εἰς ἀνώμαλον καὶ νοσηρὰν κατὰστασιν, τότε καὶ ὅλον τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου εὐρίσκειται ἐν τῷ σκότει, εἶναι σκοτεινόν, τότε τὰ μέλη αὐτοῦ ἐν τῷ σκότει εὐρίσκειται δὲν δύναται νὰ ἐπιτελῶσιν ὡς δεῖ τὸ ἴδιον ἔργον. Καὶ ἡ χεὶρ καὶ ὁ πούς ἄνευ ὑγιούς ὀφθαλμοῦ ἀδυνατοῦσι νὰ πράξωσι τὸ αὐτοῖς ἀνήκον. Ἀλλ' ὅταν λυπηρὰ καὶ ἐπιζήμιος καὶ ἂν εἶναι ἢ βλάβη τοῦ αἰσθητοῦ ὀφθαλμοῦ, ἀσυγκρίτως μείζων καὶ ἐπικίνδυνότερα εἶναι ἢ βλάβη τοῦ νοεροῦ ὀφθαλμοῦ. Καὶ ἡ ψυχὴ ἔχει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς,

δι' ὧν κατανόει τὴν ἀληθῆ καὶ πραγματικὴν οὐσίαν καὶ ἀξίαν πάντων, διακρίνει τὰ φθαρτὰ ἀπὸ τῶν ἀφθάρτων, τὰ πρόσκαιρα ἀπὸ τῶν αἰώνιων, καὶ φθάνει μέχρι τοῦ θρόνου τοῦ παναρχοῦ καὶ παντοδυνάμου Θεοῦ. Ὁ νοερὸς δὲ ὀφθαλμὸς τοῦ ἀνθρώπου νοσεῖ καὶ βλάπτεται ὅσκις οὗτος δουλοῦται ὑπὸ τῶν ἐπιγείων πραγμάτων καὶ στερεῖται τοῦ φωτὸς τῆς θείας ἀληθείας. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ὁ ἄνθρωπος φθάνει εἰς τὴν ἐσχάτην κακοδιαμοσίαν, διότι ζοροῦται ἐν αὐτῷ καὶ σκοτίζεται ἐκεῖνο ὅπερ ὡς λύχνος καὶ φῶς ὄφειλε νὰ καθοδηγῇ αὐτὸν ἐν τῷ ζοροφῶ, πολυκυμάντῳ καὶ τρικυμιώδει πελάγει τοῦ βίου. Τὸ σκοτὸς δὲ τοῦτο εἶναι ἀσυγκρίτως μείζων καὶ ἐπιβλαβέστερον τοῦ αἰσθητοῦ σκότους· ἢ δι' αὐτοῦ στέρνησι εἶναι πολὺ μεγαλύτερα, καθ' ὅσον εἶναι στέρνησι οὐχὶ πλέον τοῦ αἰσθητοῦ ἡλίου, ἀλλὰ τοῦ νοητοῦ ἡλίου, αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, αὐτῶν τῶν θεῶν ἀληθειῶν. Τοῦτο δὲ δηλοῖ ὁ Κύριος διὰ τῆς ἐπιφωνηματικῆς φράσεως, «Εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοί, (ἡ ψυχὴ δὴλα δὴ καὶ ὁ νοερὸς αὐτῆς ὀφθαλμὸς) σκότος ἐστί, τὸ σκότος πόσον (δὴλα δὴ μέγα εἶναι τὸ νοερόν)!»

Ἐντεῦθεν ὁρμώμενος μεταβαίνει εἰς τὴν δευτέραν ἀλήθειαν καὶ βεβαιεῖ ὅτι ὅλος ἀδύνατον εἶναι νὰ δουλεύῃ τις καὶ ὑποτάσσεται εἰς δύο κυρίους, οἵτινες φυσικῶς ἔχουσι καὶ διαφόρους καὶ ἀντιθέτους μάλιστα ὀρέξεις καὶ ἐπιθυμίας. Τὸ ἀξίωμα τοῦτο εἶναι λογικώτατον καὶ φυσικώτατον· διότι πῶς εἶναι δυνατὸν εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος συγχρόνως νὰ ὑπακούῃ καὶ πράττῃ ὅσα διατάσσεται παρὰ δύο διαφορῶν κυρίων; Ἐὰν οἱ δύο τὰ αὐτὰ ἐφρόνον καὶ ἐξήτουν, ἔπαυον φυσικῶς νὰ εἶναι δύο, καὶ τότε ὁ θεῶν νὰ δουλεύῃ εἰς τοὺς δύο, φυσικῶς θὰ ἐδούλευεν εἰς ἕνα κύριον, εἰς μίαν θελήτην. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀδύνατον προκειμένου περὶ τοῦ παναρχοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ παναρχίου αὐτοῦ θελήματος καὶ περὶ τοῦ μαμμωνᾶ, ἦτοι τῶν ἐπιγείων πραγμάτων καὶ τῆς εἰς ταῦτα προσκολλητέως. Ὁ Θεὸς ζητεῖ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ πνεύματος καὶ τὸν ἀδιάρρηκτον μεθ' αὐτοῦ σύνδεσμον, ἐν ᾧ τὰ ὕλικά καὶ ἐπίγεια πράγματα ὑπερτιμώμενα ἀπαιτοῦσι τελείαν δουλείαν εἰς αὐτά. Ὁ ὑγιῶς λοιπὸν σκεπτόμενος ἄνθρωπος θὰ προτιμᾷ πάντοτε τὸν ἀδιάρρηκτον μετὰ τοῦ Θεοῦ δεσμόν, τὰ δὲ ἐπίγεια καὶ φθαρτὰ πράγματα θὰ ἐκτιμᾷ ἀναλόγως τῆς πραγματικῆς αὐτῶν ἀξίας καὶ οὐδέποτε θὰ δουλοῦται ὑπ' αὐτῶν. Ὁ ὑγιῶς σκεπτόμενος ἄνθρωπος θὰ ποιῆται μὲν νόμιμον καὶ ἔλλογον κτῆσιν καὶ χρῆσιν τῶν ἐπιγείων πραγμάτων διὰ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ, οὐδέποτε ὁμοῦς θὰ θεωρήσῃ αὐτὰ δι' αὐτὰ πολυτίμα καὶ τιμῆς ἀξία. Ἡ τιμὴ καὶ ἡ ἀξία αὐτῶν πάντοτε θὰ εἶναι δι' αὐτὸν σχετικὴ πρὸς τὴν κτῆσιν καὶ τὴν χρῆσιν αὐτῶν. Διὰ τοῦτο δὲ οὐδέποτε θὰ καταληφθῇ ὑπὸ στενοχώρου φροντίδος καὶ μερίμνης καὶ ἀνησυχίας πρὸς ἀπόκτησιν ἢ συντήρησιν τινὸς ἐκ τούτων, ὅσον ἀναγκαῖον καὶ χρήσιμον ἂν εἶναι δι' αὐτὸν οὐδέποτε θὰ ἐξαντλήσῃ τὰς πνευματικὰς καὶ ὕλικὰς αὐτοῦ

δυνάμεις δι'αυτὰ καὶ μόνον, ἀλλὰ πάντοτε γινώσκων καὶ τὸ ἐφήμερον καὶ φθαρτὸν αὐτῶν καὶ τὸ ἀκατάλυτον καὶ αἰώνιον τοῦ Θεοῦ θελήματος, θὰ ὑποτάσσεται εἰς αὐτὸ μετὰ φρονήσεως καὶ κατ'αὐτὸ θὰ ποιῆται χρεῖς ἐκείνων, οὐδέποτε δὲ ἐν τῇ ἐλλογῇ φροντίζει ὑπὲρ ἐκείνων θὰ λησμονῇ τὸν Θεὸν καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀκράδαντον πίστιν καὶ ἀπροσίωσιν. Ὁλόκληρος δὲ ὁ ἐπὶ γῆς βίος καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζῶων καὶ τῶν φυτῶν διδάσκει ἡμᾶς, ὅτι ὑπεράνω πάντων κείται ἡ πᾶνσορος καὶ παντοδύναμος θεία πρόνοια καὶ θέλησις, οἱ δὲ δι'αυτῆς ὀρισθέντες νόμοι τῆς φύσεως παράγουσι τελειώτερα τῶν τέχνητων κοσμημάτων, ἅτινα κατὰ μίμησιν ἐκείνων γίνονται, καὶ ἐξασφαλίζουσι τὴν ζωὴν καὶ τὴν ὑπαρξιν καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἀσθενέστερα πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, τὰ μηδεμίαν ὠρισμένην κατοικίαν ἔχοντα. Βεβαίως ἡ ἔλλογος καὶ μεμετρημένη φροντίς περὶ τῶν ἀναγκαιούτων ἡμῖν πρὸς συντήρησιν ἡμῶν καὶ ἐπιτέλεισιν τοῦ ἀγαθοῦ, ἐπιβάλλεται εἰς πάντας· οὐδέποτε ὅμως αὐτὴ πρέπει νὰ καταδεσπόσῃ ἡμῶν καὶ νὰ καταπιῇ πᾶν ὑψηλὸν φρόνημα, πᾶταν εὐγενῆ διάνοιαν καὶ πράξιν, διαρηγγύνουσα οὕτω καὶ τὴν μετὰ τοῦ Θεοῦ σχέσιν, ἀρ' ἧς καὶ μόνης ἐξαρτᾶται ἡ ἀληθὴς καὶ ὑγιὴς ἡμῶν ζωὴ καὶ ἐν τῷ παρόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Ὁ ἀληθὴς λοιπὸν μαθητὴς τοῦ Κυρίου καλῶς γινώσκων, ὅτι καὶ μεθ' ὅλας τὰς ἀκλίρους καὶ πολυμύχθους μερίμνας καὶ ἀνησυχίας εἶναι ἀδύνατον νὰ κατορθώσῃ τι ἐκ τῶν μὴ ἀνηκόντων εἰς αὐτόν, καὶ οὐτὰ ἐπίγεια πράγματα εἶναι πρόσκαιρα καὶ ἐφήμερα, θὰ ἔχῃ πάντοτε τὸ ὄμμα τῆς ψυχῆς ὑγιὲς καὶ ἐστραμμένον πρὸς τὸν Θεόν καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ πρὸ πάντων θὰ ζητῇ τὴν ἐπικράτησιν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, δι' ἧς καὶ μόνης κατορθοῦται πᾶν νόμιμον καὶ δίκαιον καὶ πᾶσα ἀληθὴς εὐτυχία ἀσφαλῶς παρέχεται καὶ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

† Ὁ ΑΓΧΙΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ καθηγητοῦ τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς **Ἐπίτομος ἱερά Ἱστορία** πρὸς χρῆσιν τῆς μαθητεούτης νεολαίας. Ἀδείχ. τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰμπουργεῖου τῆς Παιδείας καὶ ἐγκρίσει τῆς Π. Κ. Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς. Μέρους πρῶτον **Ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης**. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1897. Ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου. Σελ. ἡ' 135, 80ν. Τιμᾶται γροσίων ἀργυρῶν 6. Εὐρίσκεται παρὰ τῷ συγγραφεὶ καὶ τοῖς ἐναυθα βιβλιοπώλαις.

Περὶ τοῦ καλλίστου τούτου ἔργου βιβλίου ἱερᾶς ἱστορίας γνήσεως λόγος ἐν τῇ **Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ** μετὰ τὴν ἐκτόπισιν καὶ τοῦ δευτέρου μέρους, ἦτοι τῆς ἱστορίας τῆς Καινῆς Διαθήκης.

GEORG GATT, Die Hugel von Jerusalem. Neue Erklärung der Beschreibung Jerusalem bei Josephus bell. Jud. V. 4, 1 u 2. Mit einem Plane. Freiburg im

Breisgau. 1897. Herder'sche Verlagshandlung. Σελ. VI 66, 80ν.

Καὶ περὶ τῆς μονογραφίας ταύτης γενήσεται λόγος ἐν τῇ **Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ** μετ' ὀλίγον.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΑΓΙΟΤΑΦΙΤΙΚΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ

Φέρεται εἰς γινῶσιν τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων τῶν μαθητῶν τοῦ Ἁγιοταφικτοῦ Παρθεναγωγείου ὅτι αἱ προφορικαὶ ἐξετάσεις ἀρχόμεναι ἀπὸ τῆς αὔριου, 22 Ἰουνίου, προεδρευομένης τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἴκου Πατριάρχου μετὰ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν, λήγουσι τῇ 26 τοῦ αὐτοῦ μηνός, ὅποτε γενήσεται καὶ ἡ ἐπίδοσις τῶν ἀπολυτηρίων ταῖς ἀποροῖταις.

Ἡ διὰ δημοπρασίας ἐκποίησης τῆς περιουσίας τῶν αἰοδύμων ὀρχιερίων Μετολήνης Μεθοδίου καὶ Ἰεραπόλεως Ἀνανίου ἐξκολουθήσει ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ προτεχεῖ δευτέρᾳ ἀρχομένη ἀπὸ πρώτης.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Προσκαλεῖται ἡ Ἀρχιερατικὴ Σύνοδος τῆς ὀρθοδόξου ἁγίας ἐκκλησίας καὶ ἐπαγγέλλεται, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὡραν 7ην τουρκιστὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μίαις ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ πρὸ τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου τῶν Πατριαρχείων, εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου, ἅτε ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς Κωνσταντίνου Βάκουλα, ὑπήκουο ὀθωμανοῦ, καὶ κατοικοῦ Πέραν, ἐπὶ διαζεύξει ἐν περιπτώσει δὲ μὴ ἐμφανισθεῖς δικαθῆσεται ἐρήμην. Ἡ παρούσα κλήσις δημοσιεύσεται κατὰ συνέλειαν τρις διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει δημοσιουμένων ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 11 Ἰουνίου 1897.

Ὁ Πρόεδρος 2
(ὕπογρ.) † Ὁ Σισανίου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ.
Ὁ Γραμματεὺς
(ὕπογρ.) Ἰεροδ. ΑΝΘΙΜΟΣ Π. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Προσκαλεῖται ἡ Ἐξουσία Ἱ. Τελλίου, τὸ γένος Γιάννη Κάλφα, ὑπήκουο ὀθωμανῆ, ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλλεται, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὡραν 7 τουρκιστὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μίαις ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ πρὸ τοῦ Πνευματικοῦ τῶν Πατριαρχείων Δικαστηρίου, εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου, ἅτε ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς Ἰωσήφ Τελλίου, ὑπήκουο ὀθωμανοῦ. ὀρθοπόλου καὶ κατοικοῦ Κοντοσκυλίου, ἐπὶ διαζεύξει ἐν περιπτώσει δὲ μὴ ἐμφανισθεῖς δικαθῆσεται ἐρήμην.

Ἡ παρούσα κλήσις δημοσιεύσεται κατὰ συνέλειαν τρις διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδόμενων ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 30 Μαΐου 1897.

Ὁ Πρόεδρος 3
† Ὁ Σισανίου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ὁ ὑπεύθυνος Ἱ. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ἘΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Βασιλείου (πρόεδρος)
Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος
Δ. Θ. Σανθόπουλος
Γ. Δ. Τανταλίδης
Ἀλκιβιάδης Ναυράκης (ταμίας)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὄλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου.

ΕΤΟΣ ΙΖ΄.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 28 ΙΟΥΝΙΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 18

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Αἱ ἐπερόδοσι κοινότητες ἐν Συρίᾳ καὶ τὰ ἐν αὐταῖς σχολαίαι — Πρακτικὴ ἀνάπτυξις τῶν Ἐυαγγελίων τῶν Κυριακῶν — Κοινοποιήσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

— Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον. — Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης πέμπτης ἐγένετο ἡ ἐκλογή τοῦ νέου προέδρου τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Ἡρακλείας Ἰερωνύμου. Τοῦ σεβασμιωτάτου δὲ μητροπολίτου Χαλκηδόνος Γερμανοῦ ἀποποιηθέντος, ἐξελέγη πρόεδρος τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Δέρκων Κκκλίνικος, ὃς καὶ ἀνέλαθεν ἀπὸ τῆς χθρῆς τὰ καθήκοντα αὐτοῦ.

Ὁ τέως πρόεδρος σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἡρακλείας ἀπεχώρησεν τὸ Συμβούλιον ἀπὸ τῆς παρελθούσης τετάρτης. Κατὰ τὸ τέλος δὲ τῆς συνεδρίας τῆς ἡμέρας ταύτης ἀποχωρήσασα τὰ μέλη, νύχρησθησαν αὐτοῖς ἐπὶ τῇ ἐμπιστοσύνῃ, μετ' ἧς περιέβαλον αὐτὸν καθ' ὄλον τὸ διάστημα τῆς προεδρίας αὐτοῦ, προσθεῖς ὅτι θὰ διατηρήσῃ προσφιλεῖ τὴν ἀνάμνησιν τῆς μετ' αὐτῶν ἀδελφικῆς καὶ εὐκρινούς συνεργασίας. Ἐὰ εἰκότα δὲ ἀντεφώνησεν ἐξ ὀνόματος τῶν μελῶν ὁ ἐξοχώτατος ἱερέως Π. Φανεράδης.

Ἐν τῇ χθρῆσιν συνεδρίᾳ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου πρόεδρος τῆς ἐφορείας τῶν Ἀρχιγενεῶν, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποχωρήσαντος σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Λήμνου, διορίσθη ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἐσθῆνης Ἰωακείμ.

— Συνεπεὶ αἰτήσας τῆς ἐνορίας Παναγίας Διπλοκίωνου προέβη εἰς τὴν ἀντικατάστασιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Ἐφορίας, διορίσθη ἐξ ὀρφικίου Ἐπιτρόπου μὲν τοὺς ἀξιοτίμου Συμεὼν Σινιόσσογλου, Δημήτριον Ἀντωνάκοπουλον, Γρηγόριον Ἀρχάπουγλου, Ἀλέξανδρον Ταστσόγλου καὶ Ὁδ. Μαντακλίδην, Ἐφόρους δὲ τῶν ἐκπαιδευτηρίων τοὺς ἀξιο-

τίμου, Συμεὼν Ἀνδρεάδην, Ἰωσήν Ἰτακλίδην καὶ Δημήτριον Καρακτάκην.

— Κοιότης Ἁγίου Ὄρους. — Γνωστὸν ὅτι ἀπὸ τοῦ 1891 ἀπορᾶται τῆς Κοιότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους εἶχε καταργηθῆ ἡ ἐν Κερκυρῆς ἀγορᾶ, περιορισθεῖσα εἰς τρία μόνον καταστήματα, καὶ ταῦτα ὑπὸ μοναχῶν διαχειριζόμενα. Τοῦ ζητήματος ἀνακινήθητος πάλιν κατὰ τὸ 1895, κατεκυρώθησαν καὶ κατησραλίθησαν τὰ οὕτω προαποφασισθέντα. Ἀλλὰ ἀπὸ ἔτους καὶ ἐπέκεινα τὰ πρήγματα ἤρξαντο ἐπανεργόμενα κατὰ μικρὸν εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν, καθ' ἣν αἱ Κερκυρῆς, κατακλυσθεῖσαι ὑπὸ παντοδωπῶν ἀνθρώπων, εἶχε καταστῆ κέντρον μεγάλης ἀγορᾶς, πληρωθεῖσαι παντοίων πρατηρίων μέχρι τῆς συστάσεως ἐπι καὶ καπηλείων. Ἡ τοιαύτη μεταβολὴ ἐγέννησε νέον ζήτημα, ἐδιχάσθησαν δὲ αἱ γνώμαι τῶν Μονῶν, τῶν μὲν ὑποστηριζουσῶν τὴν αὐστηρὰν διχρήρησιν τῶν ἀπὸ τοῦ 1891 καθορισθέντων, τῶν δὲ τροποποιήσιν τῶν τότε ἀπορασιθέντων. Αἱ διφωνοῦσαι Μοναὶ ἐξεκάλεσαν τὸ ζήτημα ἐνώπιον τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἣτις ἐξετάσασα ἐπανειλημμένως αὐτὸ κατέληξεν εἰς ἀπόφασιν ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης Πέμπτης, ἐγκρίνας τὴν ἀποστολὴν ἐξαρχίας, ὡπως μελετήσῃ τὸ ζήτημα ἐπιτοπίως καὶ λύσῃ αὐτὸ, συμφώνως ταῖς προηγουμέναις ἀπορᾶσει καὶ ὡς ἀπαιτεῖ ἡ ἱερότης τοῦ τόπου. Διορίσθησαν δὲ ἐξαρχοὶ οἱ πανιερώτατοι μητροπολίται Σερρών Γρηγόριος καὶ Κοζάνης Κωνσταντῖος.

— Μητροπολίτης Σμύρνης. — Τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ κατέλιπε τὴν βασιλεύουσάν, ἐπανακάμπτων εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Συμεὼν Βασιλείου, προπεμφθεὶς ὑπὸ πολλῶν φίλων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. Ἐκ προσώπου δὲ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀπεχαίρειται τὴν Α. Σεβασμιότητα ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ ὁ δευτερεύων τῶν Πατριαρχείων Ἀναρέντιος.

— Μητροπολίτης Μιτυλήνης. — Αὐθμερὸν ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ καὶ ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Μιτυλήνης Κύριλλος, προπεμφθεὶς ὑπὸ

πολυαριθμους συνοδικας φίλων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, τῶν ἀνωτέρων πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων, ὡς καὶ ὑπὸ πολλῶν ἐπαρχιωτῶν. Ἐκ προσώπου δὲ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος προέπεμψε τὴν Α. Σεβασμιότητα ὁ δευτερεύων τῶν Πατριαρχείων Αζυρηντίος.

— *Μητροπολίτης Ἡρακλείας.* — Χθὲς κατέλιπε τὴν βασιλεύουσαν καὶ ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἡρακλείας Ἰερώνυμος, προπεμφθεὶς ὑπὸ πολλῶν φίλων, τῶν σεβασμιωτάτων συνοδικῶν Ἐκθης καὶ Κῶου, τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων Μετρῶν καὶ Καλλιουπόλεως καὶ ἄλλων ἐγκρίτων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. Ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. προέπεμψε τὴν Α. Σεβασμιότητα ὁ δευτερεύων Αζυρηντίος.

— *Μητροπολίτης Σκοπείων.* — Τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσαν ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Σκοπείων Ἀμβρόσιος, συνοδικῆ ἀδείῃ, ὡς εἶρηται, πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς ἐπιθανάτου μητρὸς αὐτοῦ, ἧτις ἀξιοθείσα καὶ ἴδη καὶ κατασπασθῆ τὸν προσφιλῆ αὐτῆς υἱόν, παρέδωκε τὸ πνεῦμα ἐν εἰρήνῃ τῇ ἐπιούσῃ τετάρτῃ.

— *Αφίξεις.* — Ἀφίκοντο εἰς βασιλεύουσαν οἱ θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι Ἡρακλείας, ὅτε θεοφιλέστατος Μετρῶν Ἀνθίμος πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ νέου μητροπολίτου τῆς ἐπαρχίας ταύτης καὶ ὁ θεοφιλέστατος Καλλιουπόλεως Ἰερώνυμος, ἐπανακείμενων ἐκ Ραιδεστού.

— *Μητροπολίτης Φιλιππουπόλεως.* — Ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Φιλιππουπόλεως Φώτιος ἀπλήθυν ἐν εἰρήνῃ, ἐνεκα λόγων ὑγείας, τυχῶν ἀφ' ἱκανοῦ τῆς ἐπὶ τούτῳ συνοδικῆς ἀδείας.

— *Μητρόπολις Ἐλασσῶνος.* — Ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἐλασσῶνος θύρις πρωτοσύγκελλον αὐτοῦ τὸν ἱερολογιώτατον Νικόλαον Κουρουπέτρογλου, ὃν καὶ προεχειρισάμενος εἰς ἱερέα, ἐχειροθέτησε καὶ ἀρχιμανδρίτην, ἱεροουργήσας τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἐν τῷ ἁγιοταρικῷ Μετοχίῳ. Ἀνεχώρησε δὲ οὗτος τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ κατευθυνόμενος εἰς Ἐλασσῶνα.

— *Θεολογικὴ Σχολή.* — Ἀπὸ τῆς προσεχούσης Τρίτης ἀρχόνται αἱ προορικοί ἐξετάσεις τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, ὧν χθὲς ἀπέρχονται ἀπὸ τῆς ἐσπέρας τῆς δευτέρας εἰς Χάλκην ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ τῶν σεβασμιωτάτων συνοδικῶν ἀρχιερέων. Ὡς ἐκ τούτου δὲ αἱ ἐργασίαι τῆς τετάρτης Συνόδου καὶ τοῦ Α. Β. Μ. Συμβουλίου διακόπονται κατ' ἀνάγκην καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῶν ἐξετάσεων.

— *Αρχιερατικὰ βεράτια.* — Ἐξεδόθησαν τὰ αυτοκρατορικὰ βεράτια τῶν πανιερωτάτων Μητροπολιτῶν Νικαίας Σωφρονίου, Καρπάθου καὶ Κάσου Ἀγαθαγγέλου, Λέρου καὶ Καλύμνου Ἰωάννου, ὡς καὶ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Καλλιουπόλεως Ἰερώνυμου.

— *Αστικὴ Σχολὴ Φαγαρίου.* — Ἐφορος ἐξ ὀφφικίου τῆς σχολῆς ταύτης διορίσθη ἀντὶ τοῦ ἀποχωρήσαντος ἱατροῦ Τζεράχγλου ὁ ἱατρός Ν. Βασιλειάδης.

— *Ἀρχιγένεια ἐκπαιδευτήρια.* — Τῇ παρελθούσῃ

τρίτῃ ἀνεχώρησε μεταβαίνων εἰς Ἰπιθιάτας ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Λήμνου, ἵνα ὡς πρόεδρος τῆς ἐφορίας τῶν Ἀρχιγενείων ἐκπαιδευτηρίων προστῆ, ὡς νενομίσται, τῶν ἐνικυσίων ἐξετάσεων. Συναπλήθη δὲ μετὰ τῆς Α. Σεβασμιότητος ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος, ἀναπληρούμενος ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ δευτερεύοντος Αζυρηντίου.

— *Μαρία Σταυροῦ.* — Τὴν κηδεῖαν τῆς ἐν εὐσεβείᾳ καὶ χριστιανικῇ ἀρεταίᾳ πεοκνήσας τὸν βίον σεβασμίας μητρὸς τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Σκοπείων Ἀμβρόσιου ἐτέλεσαν ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Τραπεζοῦντος μετὰ τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Κῶου καὶ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Λιτίτσης, παρχολοθούτων ἰδιωτικῶς τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν Ἀγγιχίου καὶ Ἐκθης, ὡς καὶ τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων Μετρῶν καὶ Καλλιουπόλεως, πολλῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἄλλων πλείστον λαϊκῶν καὶ κληρικῶν. Ἐντολῇ δὲ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος συνάδουσε τὴν ἐκφορὰν ὁ δευτερεύων τῶν Πατριαρχείων Αζυρηντίος. Ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία ἐψάλη ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ Φωτηρῆ, τὸ δὲ λείψανον ἐτάφη ἐν τοῖς νεκροταφείοις Ἡγυρίατου.

— *Γραμμάτων τελεταί.* — Δύο τῶν θηλιῶν πνευματικῆς φυτώρια, τὸ ἐν Φαναρίῳ παλαιότερον ἁγιοταρικόν καὶ τὸ ἐν Σταυροδρομίῳ Ἐθνικὸν Ζήππειον Παρθεναγωγεῖον, ἐτέλουν τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ, τὸ μὲν τὴν τελετὴν τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐνικυσίων προφορικῶν ἐξετάσεων, τὸ δὲ τὴν ἐπιστοργίζουσαν τὰς ἐξετάσεις αὐτοῦ ἐορτήν. Ἀμφοτέρως δὲ ταύτας τῶν ἐκπαιδευτηρίων τὰς τελετὰς ἐπιπύλησεν αὐτός ὁ οἰκουμενικός Πατριάρχης, πολυπληθῶς ἀκροατηρίου παρόντος. Καὶ τοῦ μὲν Ἀγιοταρικῶν Παρθεναγωγεῖου ἡ τελετὴ ἐγένετο τὴν πρώην, μικρὸν μετὰ τὴν θεῖαν λειτουργίαν, παρέστη δὲ ἐκεῖ ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ τῶν σεβασμιωτάτων συνοδικῶν ἀρχιερέων Τραπεζοῦντος, Βιζύης, Ἐκθης, Σιασίου, Πρωκονήσου καὶ Κῶου, ὡς καὶ τῶν σεβ. μητροπολιτῶν Σμύρνης, Λήμνου καὶ Ἐλασσῶνος. Ἡ εἰσοδος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐχαίρεται διὰ τοῦ πατριαρχικοῦ ὕμνου, μεθ' ὃν ἐγένετο ἡ νενομισμένη ἱεροτελεστία. Ψαλέντος δὲ τοῦ σουλτανικοῦ ὕμνου, ἀνεγνώσθη ἡ περὶ τῆς ἐσωτερικῆς καταστάσεως τῆς σχολῆς ἐκθεσις ὑπὸ τῆς ἐλλογίμου διευθυντῆρος Ἀσπασίας Λαζαρίδου, μεθ' ἣν καὶ ᾤσαντο αἱ ἐξετάσεις. Μετὰ τὰς τῆς ἀνωτάτης τάξεως εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν ἐγένοντο αἱ ἐξετάσεις τοῦ νηπιαγωγείου, διευθυνόμενου ὑπὸ τῆς ἐλλογίμου Καλλιότητος Κλωναριάδου. Τὴν τελετὴν ἐπιστέφουσα ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπήνεσε τὴν φιλομουσίαν τῆς συντηρούσης τὸ ἀγλαόν τοῦτο παιδευτήριον ἁγιοταρικῆς Ἀδελφότητος, ἐξῆρσε δὲ τὰς πρὸς ἀπόσκοπον αὐτοῦ λειτουργίαν φιλοτίμους προσπαθείας τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ Π. Γάβρου ἀρχιμ. Γερμανοῦ Ἀποστολάτου,

του και καθήκοντα έφορου τής σχολής εκπληρούντος.

Τού Ζαππείου ή τελετή, γενομένη μετά μεσημέριαν και επί τό πνιγηρικώτερον, ως πάντοτε, διεξαχθεῖσα, πολύ συνήγειρε πλῆθος, συμπρέσταναν δέ έν αὐτῷ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι οἱ σεβασμιώτατοι μητροπολίται Σύμωνης, Βιζύης, Ἀγγιχίου, Ξάνθης, Προικονήσου και Κώου, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Π. Τάφου και ἄλλοι ἔγκριτοι κληρικοί. Μετά τήν ιεροτελεσίαν, ψαλέντων τοῦ Σουλτανικοῦ και τοῦ Πατριαρχικοῦ ὕμνου, ἀνεγνώσθη ή τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου λογοδοσία ὑπό τοῦ προέδρου αὐτοῦ σεβ. μητροπολίτου Λήμνου. Ἡ τῶν πτυχίων ἐπίδοσις ταῖς ἀποφοίτοις ἐγένετο διὰ χειρὸς τοῦ Πατριάρχου, ή δέ ἐλλόγιμος διευθύντρια τόν λόγον αὐταῖς ἀποτείνασα τὰς ὑστάτας ἔδωκεν ὑποθήκας και παραινέσεις. Ἐπιτραχιζούσα δέ τήν ἐορτήν ταύτην ή Α. Θ. Παναγιότης ἐλεξε βραχέα, μνησθεῖσα τοῦ αἰμνήστου ἱδρυτοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Ζάππα και ὑπέρ αἰωνίας αὐτοῦ μνήμης εὐζήμενη.

— Σχολή ἀρρένων Γαλατᾶ. — Καί ή έν Γαλατᾶ σχολή τῶν ἀρρένων ἦγε τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ τήν ἐπίτευον τῶν ἐξετάσεων αὐτῆς ἐορτήν, έν σεμνότητι τελεσθεῖσαν ὑπό τῆν προεδρείαν τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Ἀγγιχίου Βασιλείου, ἀντιπροσωπεύοντος τήν Α. Θ. Π. τόν Οἰκουμενικόν Πατριάρχην, πικνοῦ ἀκροατηρίου, γονέων, κηδεμόνων και ἄλλων φιλομούσων παρισταμένων. Μετά τήν νενομισμένην ιεροτελεσίαν και τὰς ἐξετάσεις εἰς τινα μαθήματα, τὰ θρησκευτικά, τὰ ἑλληνικά, τὰ ἐμπορικά και τήν ἀριθμητικήν, ψαλέντων έν τῷ μεταξύ τοῦ Σουλτανικοῦ και τοῦ πατριαρχικοῦ ὕμνου ἀνεγνώσθη ὑπό τοῦ διευθυντοῦ Α. Ἀράπη ή ἔκθεσις τῆς ἐσωτερικῆς καταστάσεως τῆς σχολῆς. Γενομένης δέ τῆς ἐπίδοσεως τῶν ἀπολυτηρίων εἰς τοὺς ἀποφοιτῶντας δέκα τῆς σχολῆς μαθητάς, τόν λόγον ἔλαθεν ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἀγγιχίου. Ἡ Α. Σεβασμιότης ἀναμνησθεῖσα τῶν δεσμῶν, οἵτινες ἐκ παιδίων συνδέουσιν αὐτήν μετά τῆς φιλοτιμοῦ και φιλομούστου κοινότητος Γαλατᾶ, ἐξῆρε τήν ἐξαιρετικὴν σημασίαν τῶν ἐκπαιδευτηρίων τούτων. Ἠύξατο δέ ἐκ μέρους τε τῆς Α. Θ. Παναγιότητος και ἐξ ἑαυτῆς ὑπέρ τῆς ὁσημέραι προαγωγῆς αὐτῶν και ἀνωψώσεως. Ὁ πρόεδρος τῆς ἐφορίας και σεβαστός πρεσβύτες Π. Σκυλίτσας διερμηνεύσας τήν χαράν, ἦν πάντες ἠσθάνθησαν ἐπί τῇ παρουσίᾳ ἱεράρχου ἐξοχον ἀγάπην καταδεικνύοντος πρὸς τὰ πράγματα τῆς κοινότητος Γαλατᾶ, διηρμήνευσεν ἄμα και τήν εὐγνωμοσύνην τῆς κοινότητος πρὸς τήν Α. Θ. Παναγιότητα εὐδοκήσασαν νά ἀντιπροσωπευθῇ διὰ τούτου.

— Ἀναγκαῖα ἐπαρρόθωσις. — Ἡ ἐπελθούσα, ως μὴ ὤφειλεν, έν τῇ ἀγιοταφρικῇ ἀδελφότητι διχοστασία και μέχρι σήμερον κωλύουσα τήν ἐκλογὴν πατριάρχου προκαλέσασα τήν θλιψιν τῆς Ἐκκλησίας Κων-

σταντινουπόλεως, διήγειρε και τήν περί τό ζήτημα τοῦτο προσοχὴν τῆς ὁμοδόξου ἐνταῦθα δημοσιογραφίας, ἥτις συμμεριζομένη τήν ἐπί τούτῳ θλιψιν τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας μετά τοῦ ὁρθοδόξου πληρώματος, μὴ δυναμένου, ως εἰκόσ, νά δικτελῇ ἀπαθῆς ἐπί τῇ τοιαύτῃ ἐκδέξει τῶν πραγμάτων τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας, ὁρθᾶς ὑπέβαλεν εὔπρεπῶς και ὑποβάλλει πρὸς τήν ἀγιοταφρικὴν ἀδελφότητα παρατηρήσεις, ὑποδοηθούσα αὐτῷ τὰς πρὸς αὐτήν γενομένης ἀδελφικῆς προτροπᾶς και παρακλησεις τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ως και ἄλλων, ως μανθάνομεν, Ἐκκλησιῶν. Ἄλλ' έν τινι κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας δημοσιευθέντι περί τοῦ ζητήματος τούτου ἔσθωμ ἔλαθεν ἀναγραφείσα και σέψις τις χρῆζούσα ἀπαρτιήτου ἑπανορθώσεως, ὅτι δηλονότι «ή ἐκλογὴ τοῦ ἀρχιποιμένουσ ταύτης ή ἐκείνης τῶν κατὰ τόπους ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν γίνεται ὑπό τήν ἐπιφοίτησιν τοῦ ἀγίου Πνεύματος και ὅτι τοῦτο εἶναι δόγμα πίστεως». Ἡ σέψις αὐτῆ εἶναι ἐκκλησιαστικῶς ἀστήρικτος, ἐγένετο δέ φαιεται ὑπό τοῦ γράφοντος σύγχυσις δύο διακριτέων ἀπ' ἀλλήλων πραγμάτων, τῆς ἐπιφοίτησεως τοῦ ἀγίου Πνεύματος, ἥτις τελείται έν τῇ χειροτονίᾳ, ως και έν τοῖς ἄλλοις μυστηρίοις, και τῆς ἐπικλήσεως τοῦ ἀγίου Πνεύματος, ἥτις γίνεται κατὰ τήν διὰ ψήρων ἐκλογὴν εἴτε ἀρχιερέως εἴτε πατριάρχου, διακρινομένης ἐκ μόνων τῶν ψαλλομένων τροπαρίων τῆς Πεντηκοστῆς, ἀτινα και έν ἄλλαις ψάλλονται περιστάσεσι, καθ' ἧς προδήλως καταφαίνεται ὅτι οὐδῶλος πρόκειται περί ἐπιφοίτησεως τοῦ ἀγίου Πνεύματος, ως π. χ. κατὰ τήν ἐπ' ἐκκλησίας γενομένην τῶν ἐψηρισμένων εὐχαριστίαν, ως και κατὰ τὰς τελετάς τῶν ἐξετάσεων. Ἐὰ τροπαρία ἄρα ταῦτα, ἐξ ὧν και μόνων ὑποδηλοῦται, ως ἐβθμεν εἰπόντες, ή ἐπικλήσις τοῦ ἀγίου Πνεύματος κατὰ τὰς ἐπ' ἐκκλησίας ἐκλογάς, αποτελοῦσιν ἀπλοῦν τύπον κύρος ἐκκλησιαστικῶν περιβεβλημένης πράξεως. Ἐτερον λοιπόν ἐπικλήσις και ἔτερον ἐπιφοίτησις τοῦ ἀγίου Πνεύματος. Καί διὰ τοῦτο ή Ἐκκλησία διακρίνει πάντοτε τὰς πράξεις τὰς τελουμένης ἀπλῆ ἐπικλήσις τοῦ ἀγίου Πνεύματος, ἐπιβαλλομένη ἄλλως τε παντὶ χριστιανῷ, ἔργω καλῷ και θεαρέστῳ ἐπιχειροῦντι, και τὰς πράξεις τὰς τελουμένης τῇ χάριτι και ἐπιφοίτησει τοῦ ἀγίου Πνεύματος, ὅπερ γίνεται έν μόνοις τοῖς μυστηρίοις, και εἶναι τοῦτο ἀληθῶς δόγμα πίστεως. Διὰ τοῦτο και ή Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια ως ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς δέν ἠδύνατο νά περιδῆ ἀπαρτιήρητον τήν γενομένην σύγχυσιν δύο οὐσιωδῶς διαφόρων πραγμάτων και ἔκρινεν ἀναγκάειν τήν ἐπανόρθωσιν.

— Ρωσικὴ Σύνοδος. — Γνωστὸν μετά πόσης προθυμίας και εὐλαθείας ὁ ὁρθόδοξος ρωσικὸς λαὸς προσφέρει τόν ὄβολόν αὐτοῦ ὑπέρ νῶν, μονῶν και παντὸς ἱεροῦ ἱδρύματος, ἀνήκοντος μέλιστα εἰς τὰ έν

Ἀνατολῇ εὐαγῆ προσκυνήματτα. Ἀλλὰ τὴν προθυμίαν ταύτην καὶ εὐσέβειαν τοῦ ὀρθοδόξου ρωσικοῦ λαοῦ ἐξεπορίσθησαν πολλάκις ἄνθρωποι ἀσεβεῖς καὶ ἐν τοιαύταις, μάλιστα ἐξ ἁγίου ὄρους, ὑπὸ κελιωτῶν ἐνεργουμέναις ἀποστολαῖς ἐγένοντο πολλαὶ καταχρήσεις. Ὑπὸ τὸ πρόσημα δὲ συλλογῆς συνδρομῶν ὑπὲρ ἱερῶν προσκυνημάτων διενεργεῖτο καθαρῶς κερδοσκοπικὸν ἐπάγγελμα. Γνωστὸν δὲ ὅτι καὶ συστηματικὰ γραφεῖα εἶχον ἄλλοτε συστηθῆ ἐν Γαλατῶν πρὸς ἐξέσκησην τῆς τοιαύτης κερδοσκοπίης ὑπὸ ρώσων μοναστῶν. Κατὰ χιλιᾶδας δὲ τυπούμενα ἐξαποστέλλοντο ἀπὸ τὴν Ρωσίαν γράμματα πρὸς ἐκμεταλλευσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθηματος τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ. Τὰς τοιαύτας καταχρήσεις αὐστηρῶς ἐτιμώρησε τότε ἡ ἁγία τῆς ρωσικῆς ἐκκλησίας σύνοδος. Ἀλλὰ ἐπειδὴ τὸ κακὸν δὲν ἔθεραπεύθη ἐξ ὀλοκλήρου προέβη καὶ νῦν εἰς μέτρα περισταλτικὰ, ἀπαγορεύσασα ἐν γένει τὴν συλλογὴν συνδρομῶν ἐν Ρωσίᾳ, ἐπιτροπομένην μόνον τοῖς ἔχουσι πρὸς τοῦτο εἰδικὴν τῆς συνόδου ἀδείαν.

— Ὁ ἀναβαπτισμὸς τῶν διαμαρτυρομένων. — Ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν δημοσιουμένων ἐν γερμανικοῖς ἐκκλησιαστικοῖς περιοδικοῖς, σκάνδαλον οὐ μικρὸν διεγείρουσιν οἱ ἐν Πρωσίᾳ καὶ μάλιστα ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κολωνίας γινόμενοι ἀναβαπτισμοὶ τῶν εἰς τὴν ρωμαϊκὴν ἐκκλησίαν προσερχομένων διαμαρτυρομένων, παρὰ πάσας τὰς περὶ τούτου παραστάσεις τῆς προτεσταντικῆς ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐκ Ρώμης ἐκπεμφθεῖσαν ἀπαγορευσιν, δυνάμει διαγνωμῆς ἐπὶ τούτῳ συνελθούσης κατὰ τὸ ἔτος 1878 ἐκ καρδιναλίων ἐπιτροπῆς. Οἱ ἐν Πρωσίᾳ ἱερεῖς εἰς οὐδὲν λογιζόμενοι τὴν διαταγὴν ταύτην ἀνωλύτως καὶ ἀναφανδὸν ἀναβαπτίζουν τοὺς ἐκπαπτιζόμενους προτεσταντάς, ὡς ἐγένετο οὐ πρὸ πολλοῦ ἐν Ἑσθῶν, ἐνθα ὑπὸ παπικοῦ ἱερέως ἐγένετο ὁ ἀναβαπτισμὸς τριῶν τέκνων, ὅπερ καὶ προέκκλησε παραστάσεις ἐκ μέρους τοῦ ἐν Δαρμστάτῃ ἀνωτέρου συνεδρίου τῶν διαμαρτυρομένων πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Μογουντίας, ὃς ἀπαντῶν ἐδήλωσεν ὅτι ἀποδοκιμάζει τὴν πρᾶξιν συμφώνως πρὸς τὴν περὶ τούτου ἀπόφασιν τῆς ἁγίας Ἐθρας. Τὸ πρᾶγμα ἐγένετο ὑποκείμενον πικρῶν παρατηρήσεων ἐν τῷ προτεσταντικῷ ἐκκλησιαστικῷ τύπῳ, ἐνθα ἐρωτᾶται πῶς συμβιβάζεται πρὸς τὴν ἀκλόνητον ἀπόφασιν ἀπ' ἐνός ἢ πολιτείας τῶν ἐν Πρωσίᾳ ἱερῶν καὶ ἀπ' ἐτέρου ἢ ἀνοχῆ τῶν ἐπισκόπων, ὧν πρὸ τῶν ὁμμάτων τελοῦνται αἱ τοῦ ἀναβαπτισμοῦ πράξεις.

Ἔργον ἀξιωματικὸν καὶ ὑπὸ τῶν περιστάσεων ἐπιβεβλημένον πρέπει νὰ ὁμολογηθῆ ἢ ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Πατρῶν καὶ Ἡλείας Ἱεροθέου σύστασις ἐν τῇ πόλει ταύτῃ συλλόγου σκοπὸν προτιθεμένου τῆν θρησκευτικὴν, ἠθικὴν καὶ κοινωνικὴν βελτίω-

σιν, ἄρσιν δὲ παντός ὃ, τι ἀπῆδει πρὸς τὰς ἱεράς ἡμῶν παρὰδόσεις καὶ πρὸς τὴν ἐν γένει θεολογίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ πρὸς τὴν χαλάρωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθηματος καὶ τὴν κοινωνικὴν καὶ ἠθικὴν ἔκλυσιν. Δικαίως δὲ εἰς τὸν ἱερόν τοῦτον σκοπὸν συμβάλλουσαν θεωρῶν τὴν τοῦ λαοῦ διαπαιδαγωγίαν διὰ πρακτικῆς ἠθικοθρησκευτικῆς διδασκαλίας, ἀπέβλεψεν εἰς τὴν ἴδρυσιν κυριακῶν μαθημάτων, ἐνεργῶν τὴν διὰ νόμου καθιέρωσιν τῆς ἀργίας τῆς κυριακῆς. Ἐκ τῶν πρώτων δὲ αὐτοῦ μαθημάτων ἔσται καὶ ἡ βελτίωσις τῆς καταστάσεως τοῦ κατωτέρου κλήρου. Τὸν διοργανισμὸν δὲ τοῦ θρησκευτικοῦ τούτου σωματείου ἀνέλαβε πολυμελής ἐπιτροπὴ, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ σεβασμιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Πατρῶν, περιλαμβανούσα εἰς τὰ μέλη αὐτῆς τὸν δήμαρχον καὶ τὸν γυμνασιάρχον.

Παροράματα Ἐν τῇ πραγματείᾳ τῆς Α. Ἐξ. τοῦ Μ. Λογοθέτου ἐν τῷ τοῦ παρελθόντος Σαββάτου τεύχει τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας, παρεσιφέρθησαν δύο τυπογραφικὰ λάθη τὰ ἐξῆς: ἐν σελ. 132, στήλ. β' καὶ στήλ. 41 τὸ κύριον ὄνομα VauDan ἀναγνωσθέν VauBan· ἐν στήλ. δὲ 50 τῆς αὐτῆς σελίδος καὶ στήλης παρέλκει ὁ μὲν ἐν τῇ φράσει ἐκ ἐκδοῦς μὲν ... ».

ΑΙ ΕΤΕΡΟΔΟΞΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

ΕΝ ΣΥΡΙΑ:

ΚΑΙ ΤΑ ΕΝ ΑΥΤΑΙΣ ΣΧΟΛΕΙΑ*

Γ'.

Ἐπισκόπησις θρησκευτικῆ, ἐκκλησιαστικῆ καὶ κοινωνικῆ τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Συρίᾳ.

Ὡς διαβλέπει ὁ ἀναγνώστης, οὐκ ὀλίγοι εἶναι τὸ σῶμα μὲν λελυμένοι, τὴν δὲ ψυχὴν δεδεμένοι τῷ Πάπῳ τῆς Ρώμης, ὅστις ab antiquo εὐχεται τὴν ποικιλίαν ἐν τῇ ἐνότῃ. Οὗτος ἀντὶ νὰ περιορίσῃ τῶν ἀριθμῶν τῶν αἰρέσεων τῶν ὑπ' αὐτὸν διατελούντων χριστιανῶν ἐξ ἁγίας ὁρμῆς ἐλευθερίου ἀρκεῖται εἰς τὴν ὑπόστασιν αὐτῶν, ὡς ἔχουσιν ἐπὶ μόνῳ τῷ ὄρῳ τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ πρωτείου αὐτοῦ, ρητῶς μάλιστα ἀπαγορεύει εἰς τοὺς λατίνους μισσιοναρίους πᾶσαν ἐνέργειαν, ἥτις τείνει νὰ ἐνώσῃ καθ' ὅλα τῇ λατινικῇ Ἐκκλησίᾳ²⁹ τοὺς ὁπαδούς τῶν ἀνατολικῶν δογμάτων.

* Συνέχ. ἀπὸ σελ. 133—134.

29. Ὁρα Ἐγκυκλίου Πάπῳ Λέοντος ΙΓ', 1 Δεκεμβρ. 1894 ἄρθρ. Ιον. Ὁρα καὶ προηγουμέναις τοιαύτας διατάξεις, ἰδίως τὴν Βουλῶν Βενεδίκτου τοῦ ΙΔ' τῆς 13/24 Δεκεμβρίου 1743 καὶ ψήφισμα τοῦ Πίου τοῦ Θ' τοῦ 24/6 Ὀκτωβρίου 1863, ἐνοῖς καὶ ποινῆ κληρίσεως καὶ ἀποπομπῆς κατὰ τῶν τοιοούτων προτηλυτισμοῦ δρώντων μισσηναρίων ἐπιβάλλονται.

Ἡ ὑπαρξίς λοιπὸν τοσούτων ποικίλων αἰρέσεων καὶ διαφορῶν ἐπιτρέπεται καὶ ἐπιβάλλεται ἐπισήμως διὰ βουλλῶν, οἷαι αἱ ἐν τῇ ὑποσημειώσει ἀναφερόμεναι ἐν ἀνθρώποις, οἵτινες ἔχουσι τὴν αὐτὴν γλῶσσαν, τὰ αὐτὰ κοινωνικὰ ἔθνη καὶ ἔθιμα, πολλὰκις δὲ καὶ ἀδελφότητα αἵματος. Ἀλλὰ περιέργων καὶ δυσεξηγήτων φαίνεται πῶς καίτοι Πίος ὁ Θ' ἐν ψηφίσματι τῆς Προπαγάνδας ἐπικυρωθέντι ὑπ' αὐτοῦ τῷ 1863 διατάσσει³⁰ «ἐκάστος ὑποχρεοῦται νὰ ἐμμένῃ ἐν τῷ δόγματι, ἐν ᾧ ἐγεννήθη, πᾶσα δὲ αὐτόβουλος ἀπὸ δόγματος εἰς δόγμα μετάβασις αὐθις σπουδαιότατα ἀπαγορεύεται καὶ θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη, ὑφ' οἰονδήποτε τρόπον καὶ ἂν τελεσθῆ», Λέων ὁ ΙΓ' τάναντία λέγει καὶ διδάσκει. Ἀναγκῶτα ὁ βουλούμενος τὴν Ἐγκύκλιον αὐτοῦ περὶ τῆς προστασίας καὶ διατηρήσεως τῶν ἐθίμων τῶν ἀνατολικῶν ἐκκλησιῶν (sur la protection et la conservation des coutumes des églises orientales) τὴν ἐκδεδομένην τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν Καλενδῶν τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1894 καὶ ιδέτω τὴν χορηγουμένην ἐν τῇ αὐστηρότητι τῆς τηρήσεως τοῦ δόγματος ἐνὸς ἐκάστου ἐλευθερίαν τῆς ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἕτερον δόγμα μεταπηδήσεως καὶ τῆς ἀπὸ τούτου πάλιν εἰς ἕτερον ἢ εἰς τὸ πρότερον (ἔρα ἄρθρ. VII, VIII καὶ IX). Δὲν μεταφέρω ἐν μεταφράσει τὰ ἄρθρα ταῦτα καὶ ἄλλα σχετικὰ, διότι τὸ θέμα μου εὐρίσκεται καὶ ὁ ὀρθοθεῖς μοι γῶρος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ὑπερβαίνεται. Θρησκευόμενα λοιπὸν χριστιανικά, κινητὰ καὶ μεταβλητὰ, διεισπασμένα, ἠνωμένα δὲ μόνον ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πάπα καὶ τοῦ πρωτείου αὐτοῦ.

Εὐτυχῶς, ὡς αὐτοὶ οἱ μισσιονᾶριοι ὁμολογοῦσι, πᾶν ὀλίγα καὶ ἐπὶ δακτύλων μετρούμενα εἶναι τὰ ἀπολωλότα διὰ τὴν ὀρθοδοξίαν πρόβατα, αἱ πρὸς ἐξαγορὰν ὁμων τῶν συνειδησῶν ἐνέργειαι τῶν καθολικῶν καὶ ἄλλων εἶναι τοιαῦται, πρὸς ἃς ἡ ὀρθοδοξία τῆς Συρίας δὲν πρέπει νὰ μένῃ ἀδιάρητος, ἔσον καὶ ἂν οἱ πιστοὶ αὐτῆς εἶναι εὐσταθεῖς καὶ ἄκαμπτοι. Ἐπιτραπήτω μοι ἐπὶ τὸ παρεκθατικώτερον νὰ ἐπισυνάβω ἐνταῦθα κατὰ μετάφρασιν καὶ κρίσιν τινὰ περὶ τοῦ ἡμετέρου ἐν Συρίᾳ κλήρου, ἣν ἀναγνὸς πρὸ δύο ἐτῶν ἐν τῷ 20ῳ τεύχει τῆς ἐγκρίτου Correspondance Catholique (1895, 14 Φεβρουαρίου) ἐσημειώσαμην. «Ἡ κατάστασις ἄλ-

» λως, ἐν ἣ εὐρήται ἐν γενεῖ ὁ κλήρος τῶν δυστή-
» των τούτων ἐκκλησιῶν (τῶν μὴ ἠνωμένων δηλα-
» δῆ) δὲν ἐπιτρέπει σχεδὸν αὐτῶν ἀντιτάξῃ ἀντι-
» δρασιν σπουδαίαν εἰς τὰς προσπάθειάς τῶν καθο-
» λικῶν»³¹. Δὲν λέγω πλείονα ὁ νοῦν νοεῖται.

Οὐσιώδης λοιπὸν ἐνόησι ἐν τῇ ποικιλίᾳ ταύτῃ τῶν φυλῶν ὑπὸ θρησκευτικῆν ὄψιν εἶναι μόνον τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν οὐρανοῖς καὶ τὸ τοῦ Πάπα ἐπὶ γῆς. Ἐν τῇ Παλαιᾷ Ρώμῃ, καὶ Φροντιστήριον σπουδαῖον, τὸ τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, ὑπὸ Γρηγορίου τοῦ ΙΓ' συσταθῆν ἐγκρησίμεισε καὶ χρησιμεῖε ἐτι εἰς τὴν διδασκαλίαν ἀποκλειστικῶς τῶν Ἑλλήνων, τῶν Μαρωνιτῶν καὶ τῶν Ἀρμενίων ἐπὶ τῷ ἔθρῳ ἵνα ἀνατρέφονται ἕκαστος εἰς οἰανδήποτε θρησκευτικῆν ἀπόχρωσιν ἀνήκει³².

Αἱ διαφοροὶ αὗται θρησκευτικαὶ κοινότητες ἐν Ἀνατολῇ ἢ κάλλιον αἱ διαφοροὶ αὗται Ἐκκλησίαι τοῦ ἐν Ἀνατολῇ καθολικισμοῦ ἔχουσι, ὡς εἰκός, καὶ λειτουργίαν ἰδίαν καὶ ἐκκλησιαστικῆν ὀργάνωσιν ἰδίαν, περὶ ἧς μικρὸς λόγος κατωτέρω γενήσεται. Αἱ λειτουργίαι, αἱ καὶ Συριακαὶ λεγόμεναι³³ εἶναι ἢ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, ἢ τῶν Μαρωνιτῶν, ἢ τῶν Ἰακωβιτῶν ἠνωμένων τε καὶ μὴ, ἢ τῶν Νεστοριανῶν³⁴ καὶ ἢ τῶν Ἀνατολικῶν (ἐκ τῆς γεωγραφικῆς θέσεως οὕτω καλουμένου) Σύρων, ἧτοι τοῦ καθαροῦ Συρίου δόγματος, ἧς γλῶσσα εἶναι ἡ συριακῆ. Πρὸς ταῦται ἢ τῶν Χαλδαίων ἢ Συρο-Χαλδαίων, οἵτινες χράνται ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῷ χαλδαϊκῷ ἰδιώματι³⁵.

Ἐπίσης αἱ Ἐκκλησίαι αὗται ἔχουσι καὶ ἱε-

31. «D'ailleurs l'état dans lequel se trouve généralement le clergé de ces malheureuses églises ne lui permet guère d'opposer une résistance sérieuse aux efforts des catholiques».

32. Τῷ 1581 ἐβρῆθη pour les Grecs, les Maronites et les Arméniens avec cette clause spéciale, qu' ils y seront tous élevés dans leur rit respectif. Ὅρα περὶ τοῦ Φροντιστηρίου τούτου καὶ ὅσα λέγει Θεοδοσίος ὁ Ζωγουαλᾶς ἐν Turcogr. σ. 94. Ἐπίσης καὶ τὰς περὶ τῆς ἐν Ρώμῃ παιδεύσεως κληρικῶν τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς ἐν γενεῖ καὶ τῆς περὶ τοῦ Φροντιστηρίου τούτου ἰδίας γνώμης τοῦ Πάπα Λέοντος ΙΓ' μέτῃ ἐν τῇ μνημονευθείσῃ Ἐγκυκλίῳ τοῦ 1894.

33. Διότι ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι λειτουργίαι ἀνατολικαὶ ἧτοι τῶν ἐν Ἀνατολῇ Ἐκκλησιῶν, ἢ Ἑλλητικῆ, ἢ Κοπτικῆ, ἢ Ἀρμενιακῆ, ἢ Γεωργιανῆ, ἢ Σλαβικῆ, ἢ κατὰ μετάφρασιν τῶν λειτουργιῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως γενόμενῃ.

34. Οἵτινες μετὰ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Μογγόλων καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Ταμερλάνου καταδιώξιν περιωρίσθησαν εἰς τὸ ὄρεινόν Κορδιστῆν, καὶ ἔχουσι τὸν πατριάρχην αὐτῶν ἐν Βαγδῆτῃ.

35. Περὶ τῶν λειτουργιῶν τούτων καὶ τῆς σχέσεως αὐτῶν καὶ τῆς συγγενείας πρὸς ἀλλήλας τῶν ὁμοιοτήτων αὐτῶν ἢ διαφορῶν, τῶν προποιοτήσεων αὐτῶν, τῆς ἀρχικῆς αὐτῶν πηγῆς κλπ. εἰδικώτερον γραφάτωσαν οἱ ἐπαλοῦτες.

30. «Chacun est tenu de rester dans le rit dans lequel il est né, et le passage arbitraire d'un rit à un autre . . . est de nouveau très sérieusement défendu et de quelque manière qu'il se pratique, il est déclaré nul et sans aucun effet». Decret τῆς 6 Octobre 1863.

ραργίαν ἰδίαν, ἧτοι ἐπισκοπὰς καὶ ἀρχιεπισκοπὰς (diocèses, archidiocèses) καὶ πατριαρχεῖα, ὑποκειμένα τῷ μακαριωτάτῳ πάπῃ. Κατάλογος τούτων οἰονεὶ διάταξις κανονικῆ καὶ Συναγματίου, περὶ οὗ ἐν καιρῷ συνέλεξα σημειώσεις τινὰς καὶ εὐχρὴν ἐξηνεγκα ἵνα δημοσιευθῇ τοιαύτη τις παρὰ τῶν ἀρμοδίων, πληροφοροῦμαι νῦν ἐκ δηλώσεως τοῦ περιοδικοῦ Terre Sainte³⁶ ὅτι ἐδημοσιεύθη ἐν Γεωγραφικῷ Πίνακι τῶν τόπων, ἐν οἷς ζῶσι καὶ κινουνοῦνται οἱ ὀπαδοὶ τῶν θρησκευμάτων τούτων καὶ ἐργάζονται οἱ ἱεραπόστολοι³⁷.

Ἐκάστη τῶν θρησκευτικῶν τούτων κοινοτήτων διατηρεῖ καὶ σχολεῖα ἀνάλογα τῶν πόρων, οὓς διατίθεισιν αὐτὴ τε καὶ οἱ προστατεύοντες αὐτήν. Οὗτοι στηριζόμενοι ἐπὶ τῆς καλοκαγαθίας τῆς σεβαστῆς αὐτοκρατορικῆς κυβερνήσεως πολλὰ ἀγαθὰ αὐταῖς παρέχουσιν. Οὕτως οἱ καθολικοὶ ἀντλοῦσι τὴν ἡθικὴν καὶ ὕλικὴν αὐτῶν δύναμιν ἐκ τῶν λατινικῶν χωρῶν, ἰδίως τῆς μεγαλόφρονος Γαλλίας, οἱ διαμαρτυρούμενοι ἐκ τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς καὶ οἱ ὀρθόδοξοι ἐκ τῆς Ρωσίας.

Αἱ ἐν Ἀνατολῇ καθολικαὶ κοινοότητες ὑποστηρίζονται καὶ διπλωματικῶς διὰ τὰς προνομίας, ὧν ἀπολαύουσιν δι' ἰδίαν συνθηκῶν³⁸ καὶ φιλικῶς δι' ἐπιστολῶν τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας πρὸς τοὺς κατὰ καιρὸν Σουλτάνους, παρὰ τῆς μεγαθυμίας τῶν ὁποίων ἐξητεῖτο εὐεργετήματι τι ὑπὲρ αὐτῶν ἢ μεσολάθεσις τις ἐγένετο³⁹. Ἀλλὰ περὶ τούτων τῶν θρησκευτικῶν κοινοτήτων, ἐν αἷς ὑπάρχουσι τὰ διάφορα σχολεῖα καὶ λειτουργοῦσι καθ' ὄρισμένον σκοπὸν μικρὸς λόγος εἶναι ἀπαραίτητος, μεθ' ὃ ἀπτομαι τοῦ κυρίως θέματος, διότι ἐκάστη αὐτῶν ἔχει ἴδιον μὲν ἄλλ' οὐχὶ καὶ πολλῶν διάφορον ὄργανισμὸν τῆς ἄλλης, οἱ δὲ πατριάρχαι αὐτῶν οἱ διατηρήσαντες σχεδὸν ἔλα τὰ προνόμια τῆρχαία τῆς Ἐκκλησίας

36. Ἐνεστῶτος μηνὸς καὶ ἔτους.

37. «au point de vue des missions latines et des diocèses indigènes des divers rites orientaux en communion avec le Saint Siège». Ὁ γεωγραφικὸς αὗτος πίναξ, ὅν οὕτω εἶδον, εἶναι κατὰ τὰ γραφόμενα ζῆλος λόγου καὶ χρήσιμος.

38. Ἡ ἀρχαιότερα τῶν συνθηκῶν τούτων συνυμολογήθη τῷ 1535 ἐπὶ Φραγκίσκου τοῦ Α' βασιλέως τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ Σουλτάνου Σουλεϊμάν τοῦ Μεγαλοπρεποῦς, τοῦ καὶ Νομοθέτου καλουμένου.

39. Ὁρα π. χ. ἐπιστολὴν τοιαύτην Ἐρρίκου τοῦ Δ' πρὸς τὸν Σουλτάνον Μωχάμεδ τὸν Γ' περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Φραγκίσκου ἐν Γαλατῇ γεγραμμένην τῇ 20 Μαρτίου 1595. Ἠβδλ. Recueil des Traités de la Porte ottomane ὑπὸ Baron de Testa Paris τομ. Γ', σ. 326.

αὐτῶν ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ παρακάνηται ἐν ταῖς Συνόδοις μετὰ τὸν Ποντίφικα καὶ τοὺς καρδινάλιους κλπ.

[ἔπειτα συνέχισα]

Β. ΣΑ. ΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Κεφάλαιον η'. στίχ. 5—13¹.

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς Καπερναοὺμ, προσῆλθεν αὐτῷ ἑκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων· Κύριε, ὁ παῖς μου βέβηλται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικὸς δευρῶς βασανιζόμενος. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόνταρχος ἔφη· Κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου διπὸ τῆς στέγῃς εἰέλθῃς, ἀλλὰ μόνον εἰπέ λόγον καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι διπὸ ἐξουσίας, ἔχω ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ, Πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ, Ἐρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου, Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε καὶ εἶπε τοῖς ἀκολουθοῦσιν· Ἀμήν· λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εἶδον. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ ὀνομαζοῦντο μετὰ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐβλήθησονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ἑκατοντάρχῳ· Ἰπαγά, καὶ ὡς ἐπίστευσας γενήθητί σοι. Καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ».

Ἡ ἀντιπαράβολή τῆς παρουσίας περιουσίας ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον ἁγίου εὐαγγελίου πρὸς τὸ παρὰ ἄλλῃλων χωρίον τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ (7, 1—10) ἐξἠκριβοὶ δι' ἀναγκάσιον συμπληρώσεως τὸ θαυμαστόν γεγονός καὶ καθορίζει τὴν ιστορικὴν αὐτοῦ πειράν. Ὁ Κύριος μετὰ τὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους διδασχὴν, περὶ ἧς ἐγένετο λόγος ἐν τῇ ἀναπτύξει

1. Ἐφέτος συμπροσέστης τῆς μνήμης τῶν ἁγίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου τῇ αὐρίον Κυριακῇ, εὐαγγελίον ἀναγινώσκειται, ὡς καὶ ἀπόστολος, τῆς ἑορτῆς αὐτῶν. Ἀλλ' ἡμεῖς τηροῦντες τὴν σειράν τῶν εὐαγγελίων τῆς κατὰ πάντα Κυριακῆς ἀναγινωσκόμενης ἀνεξαρτήτως πάσης συμπτώσεως ἄλλης ἐν Κυριακῇ ἑορτῆς, ἀναπτύσσομεν τὴν ἀνωτέρω περιουσίαν, ἐπιφυλασσόμενοι ἐν τῷ προσχεῖ φύλλῳ νὰ παραθέσωμεν σύντομον ἀνάπτυξιν καὶ τοῦ ἀναγνωσθημένου αὐρίου Εὐαγγελίου (Ματθ. 16. 13—19).

του εὐαγγελίου τῆς προηγουμένης Κυριακῆς¹, κατέβη ἀπὸ τοῦ ὄρους συνοδευόμενος ὑπὸ πλήθους πολλοῦ ἐκ τοῦ λαοῦ θαυμάζοντος τὸν οὐράνιον διδάσκαλον, καθ' ὃδὸν δὲ διευθυνόμενος εἰς τὴν Καπερναοὺμ ἐθεράπευε διὰ μόνης τῆς ἀρῆς τὸν λεπρὸν, συστήσας αὐτῷ τὴν τήρησιν τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου (Ματθ. 8, 1—4). Μόλις δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὴν Καπερναοὺμ, ἰδοὺ προσέρχονται πρὸς αὐτὸν πρεσβύτεροι καὶ προύχοντες τῆς πόλεως ἐκ μέρους τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ ρωμαϊκοῦ στρατιωτικοῦ σώματος τοῦ διατρίβοντος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν μετὰ πάσης σπουδῆς ἵνα θεραπεύῃ τὸν πιστὸν δούλον τοῦ ἔθνικοῦ τούτου στρατιωτικοῦ ἀνδρός, ὅστις φροεῶς νοσήσας καὶ βραχνιζόμενος κατέκειτο ἐπὶ τῆς κλίνης παραλυτικῶς καὶ ἐτοιμοθάνατος. Οἱ ἀπεσταλμένοι ἐπιτείνουσι τὰς πρὸς τὸν Κύριον παρακλήσεις συνιστῶντες αὐτῷ τὸν ἐκκτόνταρχον ὡς ἄνθρωπον ἄξιον τοιαύτης εὐεργεσίας, ὡς ἀγαπῶντα τὸ ἑβραϊκὸν ἔθνος καὶ κτίσκοντα ἐν Καπερναοὺμ μίαν συναγωγὴν. Ἐν ᾧ δὲ ὁ Κύριος προθύμως ἐδέχθη τὴν παρακλήσιν καὶ διεύθυνε πρὸς τὸν οἶκον τοῦ ἐκκτοντάρχου, οὗτος μαθὼν τὴν προσέλευσιν ἐκείνου, σπεύδει καὶ ἀποστέλλει φίλους διαβεβαιούμενος, ὅτι δὲν ἔννοε νὰ ἐνοχληθῇ ὁ διδάσκαλος, ὅστις διὰ μόνης λόγου ἐπιταγῆς ἠδύνατο νὰ θεραπεύῃ τὸν πάσχοντα, καὶ τοῦτο καθ' ὅσον ἐθεώρει ἐκυτόν ἀνάξιον ἵνα ὑποδεθῇ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ τὸν θεῖον διδάσκαλον. Ἀλλὰ μὴδὲ εἰς τοῦτο ἐξαρκεσθεῖς, ἐξέρχεται καὶ αὐτὸς ἐκ τῆς οἰκίας καὶ σπεύδει πρὸς τὸν Κύριον συνάπτων τὴν ἐκυτόν παρακλήσιν μετὰ τῶν φίλων καὶ μετ' ἐμφάσεως καὶ ζωῆς παραστάσεως δεικνύων ἐξ ἑνὸς τὴν ἀμείωτον πρὸς τὴν θαυματουργικὴν τοῦ Κυρίου δύναμιν πίστιν καὶ ἐξ ἄλλου τὴν μεγάλῃ ἐκυτόν ταπεινώσιν. Ἀπέναντι τοιαύτης ἄξιοθαυμάστου καὶ ἀπροσδοκήτου φυσικῆς καὶ ἀνεπιτηδεύτου διαγωγῆς ἑνὸς ἔθνικοῦ ὁ Κύριος προθύμως παρέχει τὸ ζητούμενον, καὶ διὰ τὸν ἄνωρον ὀφθαλμῶν διαβλέπων τὰ μέλλοντα συμβαίνειν, βεβηχοῖ τὴν προσέλευσιν εἰς τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ τῶν ἰθῶν διὰ τῆς πίστεως καὶ τὴν ἐγκαταλείψιν τῶν ἑβραίων ἕνεκα τῆς ἀπιστίας.

Οὕτως ἔχει ἐν γενικῇ σκιαγραφίᾳ τὸ διδασκαλικώτατον τοῦτο ἱστορικὸν γεγονός, ἐν ᾧ ὁ ξένος παρίσταται οἰκειότερος καὶ πιστότερος τῶν συγγενῶν καὶ οἰκείων. Ἰδῶμεν δὲ νῦν λεπτομερέστερον τὰ κυριώτερα σημεῖα τῆς ἀρηγήσεως αὐτοῦ πρὸς τῷ ἱερῷ εὐαγγελιστῇ Ματθαίῳ. Ἡ Καπερναοὺμ ἡμεῖς μὲν, ὡς ἐρρέθη ἄλλοτε, πρὸς τὴν λίμνην Γεννασαίτη καὶ διὰ τοῦτο παραβλασσία καλουμένη, εὐρίσκειτο ἐπὶ τῆς μεγάλῃς ἐμπορικῆς ὁδοῦ τῆς ἀγορῆς ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἀμασκόν, εἶχε δὲ καὶ στρατιωτικὴν τινὰ καὶ ἐμπορικὴν σημασίαν. Διὰ τοῦτο οἱ Ρω-

μαῖοι πρὸς παρακώλυσιν πάσης στάσεως τῶν ἑβραίων ἐτήρουν ἐν αὐτῇ φρουρὴν ὑπὸ ἐκκτόνταρχον, ὅστις φυσικῶς, ὅπως καὶ οἱ στρατιῶται, ἦτο ἔθνικός. Καὶ ὅμως ὁ ἔθνικὸς οὗτος εἶχε δικαιοστέρους καὶ ὑγιεινότερους τοῦς νεοτέρους ὀφθαλμοὺς παρὰ πολλοὺς ἰουδαίους, καὶ διὰ τοῦτο ἐπέβητο καὶ ἐτίμα τὸν ἀληθῆ Θεὸν καὶ ἐπίστευεν εἰς τὰς παρ' αὐτοῦ θαυματουργίας δι' ἁγίων ἀνδρῶν. Τοῦ Κυρίου ἡ φήμη διαδεδομένη ἦδη πανταχοῦ ἦτο γνωστὴ εἰς αὐτὸν κάλλιον ἢ εἰς πολλοὺς Ἰουδαίους· συγκρινόμενος δὲ ὁ ἔθνικὸς οὗτος ἐκκτόνταρχος ὁ κτίσας συναγωγὴν ἐν Καπερναοὺμ πρὸς τὸν ἀρτισυνάγωγον Ἰκεῖρον φαίνεται ὅτι ἔχει πολὺ μεγαλύτεραν καὶ στερεωτέραν πίστιν, καὶ διὰ τοῦτο ἐν ᾧ ἐκεῖνος ζητεῖ τὴν προσέλευσιν τοῦ Κυρίου πρὸς θεραπείαν τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ, καθ' ὃδὸν δὲ μαθὼν τὸν θάνατον αὐτῆς ἀποβάλλει πᾶν ἔγνος ἐλπίδος. (Λουκ. 8, 41—56) οὗτος ζητεῖ διὰ μόνου τοῦ λόγου αὐτοῦ τοῦ παντοδυνάμου νὰ θεραπεύῃ ὁ Κύριος τὸν ἀγαπητὸν αὐτοῦ δούλον. Ἀλλὰ καὶ ὁ βυβαλικὸς ὑπέκλληλος ὁ ἀναπερόμενος εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγέλιον (4, 46—53), ὅστις ἀναμριβόλος ἦτο Ἰουδαίος, δὲν ἔχει τὴν πίστιν τοῦ ἔθνικοῦ ἐκκτοντάρχου, διότι ἐπιμῶνως ζητεῖ τὴν ταχεῖαν μετὰβασιν τοῦ Κυρίου εἰς τὸν οἶκον πρὸς θεραπείαν τοῦ ἐπικινδύνως πυρέσσοντος υἱοῦ αὐτοῦ καὶ φαίνεται ὅτι ἐκ δυσπιστίας καὶ ἀμριβολίας στενοχωρεῖται καὶ ἀνησυχεῖ. Ἀξιοσημείωτος δὲ ἰδίᾳ εἶναι τοῦ ἔθνικοῦ τούτου ἡ καθαρότης τῆς ψυχῆς καὶ διαύγεια, ἐξ ἧς φυσικῶς ἀπορρέει ἡ ὀρθόνοια αὐτοῦ, ἡ πίστις καὶ ἡ μετριοπροσῆνη καὶ ταπεινώσις. Συγκρίνων ἐκυτόν πρὸς τὸν Κύριον εὐρίσκει ὅτι πολὺ αὐτοῦ ὑποδεέστερος, ὡς ἄνθρωπος ἀσθενῆς καὶ ἀμαρτωλὸς εἶναι, καὶ δὲν ἔννοε πῶς ἀρ' οὐ αὐτὸς ὑπὸ ἀνωτέρης διαταγῆς ὦν διατάσσει τοὺς κατωτέρους αὐτοῦ καὶ ἀμείωτος ὑπακούουσιν εἰς αὐτὸν κατὰ τὴν γνωστὴν τοῖς πᾶσι στρατιωτικὴν πειθαρχίαν, ὁ Κύριος ἀνέχεται νὰ μεταβῇ αὐτὸς εἰς τὸν οἶκον τοιοῦτου ἀνθρώπου καὶ ἐκεῖ νὰ θεραπεύῃ τὸν θανασίμως πάσχοντα δούλον. «Ὅχι, λέγει, τοῦτο δὲν ἀρμόζει πῶς νὰ γείνη! Ἐγὼ μετ' ὅλον τὸν ὕλικόν πλοῦτον τῆς οἰκίας μου, κατανοῶ, ὅτι αὕτη στερεῖται τῆς ἀξίας νὰ ὑποδεθῇ ἅγιον καὶ θαυματουργόν διδάσκαλον οἷος εἶσαι Σὺ. Ἀρκεῖ εἰς λόγους σου, μίαν δικταγὴν σου, καὶ εὐθύς, εἴμαι βθέαιος, θὰ θεραπευθῇ ὁ δούλός μου». Ἡ τοιαύτη πίστις καὶ ταπεινώσις προκαλεῖται τὸν θαυμασμὸν τοῦ Κυρίου καὶ τὴν ἀγλεινὴν ἄλλως διαβεβησίωσιν αὐτοῦ, ὅτι οὐδὲ πρὸς τοῖς Ἰουδαίοις, οἵτινες συμφῶνως πρὸς τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων αὐτῶν ὤφειλον νὰ γνωρίζωσι κάλλιον τὸν Κύριον καὶ νὰ πιστεύωσιν εἰς αὐτόν, εὔρε τὸσον μεγάλην καὶ τὸσον ἰσχυρὰν πίστιν. Διὲ ἐν τῇ εὐαγγελικῇ ἱστορίᾳ φαίνεται ὁ Κύριος θαυμάζων ὡς ἄνθρωπος καὶ ἐκπληττόμενος, ἀπαξ ἐν τῇ τοσαύτῃ πίστει τοῦ ἐκκτοντάρχου, καὶ ἀπαξ ἐπὶ τῇ ἀκατονομάστῳ ἀπιστίᾳ τῶν συμπα-

1. Ὅρα «Ἐκκλ. Ἀλήθ.» ἀριθ. 17. σελ. 134 κ. ἑ.

τριωτών αὐτοῦ ἐν Ναζαρέτ (Μαρκ. 6, 1—6). Ἀλλὰ καὶ ποταμίαι ἄλλοτε ἐποτίσθη διὰ τῆς πικρίας τῆς ἀπιστίας καὶ ἀχριστίας τῶν ὁμοιωτῶν αὐτοῦ, ἐν ᾧ παρὰ τοῖς ἄλλοφύλοις διεκρίνε στοιχεια ἄρετῆς καὶ πίστεως ἀξιολογώτερα. Οὕτω δὲ καὶ ἡ Χαναναία ἐκείνη, ὅπως καὶ ὁ ἐκκτόνταρχος, ἀξιοῦται τῆς θεραπείας τῆς δακρυζομένης θυγατρὸς· καὶ τῆς διὰ μόνου τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου, καθ' ὅσον μεγάλη καὶ ἐκείνης ἦτο ἡ πίστις (Ματθ. 15, 21—28). Τοῦτο δὲ βλέπων ὁ Κύριος· καὶ οἰονεὶ διδάσκων καὶ νοουθετῶν τοὺς ὁμοιωθεῖς αὐτοῦ βεβαίως, ὅτι αἱ πόλεις τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν οὐ μετὰ πολὺ θὰ ἀνοιωθῶσιν εἰς τοὺς μακρὰν εὐρισκομένους ἔθνικοὺς, πολλοὶ δὲ ἐξ αὐτῶν θὰ ζήιωθῶσι τῆς μακαριότητος καὶ τῆς τιμῆς νὰ συγκαταλεγῶσι μετὰ τῶν πατριάρχων τῶν Ἰουδαίων, ἐν ᾧ αὐτοὶ οὕτοι οἱ ἀπόγονοι τῶν πατριάρχων θὰ ἀπορρέουσιν κκοδομιονίαν, εἰς τὸ ζοφερόν σκότος τῆς ἰδίας· καὶ τῆς περιστοιχοῦτης αὐτοῦ· κακίας. Ἀξιοσημείων τον εἶναι ὅτι πολλαί· ἡ μακαριότης τῶν δικαίων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν παρμοιάζεται πρὸς δειπνον μέγα καὶ πλούσιον, ἐν ᾧ πάντες εὐρίσκονται ρυστικῶς ἐν ἀπλήτῳ ρωτιᾷ, ἐν ᾧ οἱ ἀνάξιοι αὐτοῦ εὐρίσκονται ἐκτὸς εἰς τὸ ζοφερόν σκότος, ὅπου ἡ τύψις τοῦ συνειδήτος συνεπάγεται τὸν ἀτελεῖτητον κλυθμόν καὶ τὸν βρυγμόν τῶν ὀδόντων. Μὴ λημονώμεν ὁμοί, δεῖ καὶ ἐκ τῶν παρκαθημένων εἰς τὸ πλούσιον δειπνον ἐκβάλλονται οἱ μὴ ἔχοντες ἐνδύμα γάμου καὶ τιμωροῦνται αὐστηρῶς. οἱ παρκαθημένοι ἀπολαύουσι τῶν ἀγαθῶν, καὶ εὐ- (Ματθ. 22, 1—14). Εἶθε πάντες οἱ εἰς Χριστὸν πιστεύοντες νὰ εἶναι ἄξιοι τῆς αἰωνίου μακαρισότητος, ἄξιοι τῆς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ συμμετοχῆς τῶν θείων μυστηρίων, ἄξιοι ὅπως ὁ ἐκκτόνταρχος καὶ ἡ Χαναναία, ὥστε νὰ εἰσακούηται ἡ πρᾶξις αὐτῶν παρὰ τῆς εὐσπλαχνίας τοῦ Θεοῦ τοῦ Θεανθρώπου Αὐτρωτοῦ, καὶ οὕτω διὰ τῆς θαυματουργικῆς Ἐκείνου προνοίας καὶ ἐνεργείας νὰ γίνωνται αἴτιοι μεγίστων ἀγαθῶν εἰς τοὺς ὁμοίους αὐτῶν ἀνθρώπους, εἴτε δούλοι καὶ ὑπηρέται αὐτῶν εἶναι, εἴτε υἱοὶ καὶ θυγατέρες, εἴτε ἄλλοι τινὲς ἀδελφοὶ αὐτῶν! Πρὸ πάντων δὲ εἶθε ἡ πίστις καὶ ἡ ταπεινοροσύνη νὰ λαμπρύνῃ καὶ ρωτιζῇ ἅπαντα τὸν βίον αὐτῶν καὶ νὰ καθαρίζῃ αὐτοῦς!

† Ο ΑΓΓΙΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Ἐπειδὴ ἀπὸ τιος ἐξακοιουθοσι διαδιβαζόμεναι εἰς τὰ Πατριαρχεῖα διάφοροι αἰτήσεις ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν χωρὶς πῶς οἱ ἀποστέλλοντες τὰ φρονησῶσι περὶ ἀποστολῆς καὶ τῶν γενομισμένων τελῶν αὐτῶν ἢ ἐπισυνάπτουσι ταῦτα ἐλληπῆ, φέρεται καὶ

αἰθε εἰς γνώσιν τῶν ἐνδιαφερομένων ὅτι ὅπως ἐκάστη αἴτησις αὐτῶν ἀληθῆ ἀρμοδίως ἐπ' ὄψιν θεοῦ ν' ἀναθέτωσιν εἰς γνώσιν τι αὐτοῖς ἐνταῦθα πρόσωποι τὴν προκαταβολὴν τῶν γενομισμένων τελῶν αὐτῆς σωφθὰ τῇ ἐν ἰσχυρῇ διατιμῆσι τοῦ Ἐθν. Ταμείου. Ἄλλως αἱ ἀποστέλλόμεναι αἰτήσεις μένουσιν εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Πρωτοκόλλου ἀνεργήτοι.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 11 Ἰουνίου 1897.

Ὁ Λειτουργὸς τοῦ Πατριαρχ. Πρωτοκόλλου

I. ΣΤΑΥΡΙΑΝΣ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Προσκαλεῖται ἡ Ἀρχιερὸς Κ. Βίκουλα ὑπὲρ τοῦ ὁμοιωτῆ ἀγνώστου δὲ διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέρην καὶ ὥραν 7ην τουρκικτὴ μετὰ τὴν παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μίαις ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης· δημοσιεύσεως τῆς παρούσης· κλήσεως, ἐμφανισθῆ πρὸ τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου τῶν Πατριαρχείων, εἴτε αὐτοπροσώπως· εἴτε δι' ἀντιπροσώπου, ἄτε ἐναγόμενῃ ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς Κωνσταντίνου Βίκουλα, ὑπάρχου ὁδομαχοῦ, καὶ κατοικοῦ Πέραν, ἐπὶ δικαζοῦσι· ἐν περιπτώσει δὲ μὴ ἐμφανίστω· διακτιθήσεται ἐρήμην. Ἡ παρούσα κλήσις δημοσιευθήσεται κατὰ συνέλειαν τρίς διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει δημοσιευομένων ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 11 Ἰουνίου 1897.

Ὁ Πρόεδρος

(ὑπογρ.) † Ὁ Σισανίου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ.

Ὁ Γραμματεῦς

(ὑπογρ.) Ἰεροδ. ΑΝΘΙΜΟΣ Π. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ.

Ὅτι ἀκριβὲς ἀντιγραφον αὐτῆμερον

Ὁ Γραμματεῦς

Ἰεροδ. ΑΝΘΙΜΟΣ Π. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ.

ΓΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑἴΝΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀριθμ. πρωτ. 127.

Προσκαλεῖται ὁ Ἰωάννης Καραδήμου ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέρην καὶ ὥραν 3 τουρκικτὴ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μίαις ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης· κλήσεως, ἐμφανισθῆ ἐνώπιον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου τῆς ἐν Δεσφαγῆς Ἱερῶς Μητροπόλεως Αἴνου αὐτοπροσώπως· εἴτε διὰ ἀντιπροσώπου ὡς ἐναγόμενῃ ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Χρυσῆς Χ' Ἰωάννου ἐκ Ραιδεῖτου, ὑπάρχου Ὀθωμανῆς καὶ κατοικοῦ Δεσφαγῆς ἐπὶ δικαζοῦσι. Ἐν ἐναντία δὲ περιπτώσει ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγή δικάσθησεται ἐρήμην.

Ἡ παρούσα κλήσις δημοσιευθήσεται κατὰ συνέλειαν τρίς διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδομένων ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν Δεσφαγῆς τῇ 17 Ἰουνίου 1897.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Αἴνου ΛΟΥΚΑΣ

Ὁ Γραμματεῦς

Ἀρχιεπ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΣΚΑΡΙΣ

Ὁ ὑπεύθυνος I. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ο' Αγγιάλου Βασίλειος (πρόεδρος)
Ο Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος
Α. Θ. Σανθόπουλος
Π. Δ. Τανταλιδής
Αλκιβιάδης Μαυράκης (ταμίας)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὄλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετρίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κληρὸν καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκᾳ χρυσᾷ 25
ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἄρξονται τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου.

ΕΤΟΣ ΙΖ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 5 ΙΟΥΛΙΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 19

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά -- Αἰτίαι τοῦ κακοῦ κατὰ Πλάτωνα -- Νικηφόρος Βλεμμύδης (Βιογραφία) -- Πρακτικὴ ἀνάπτυξις τῶν Εὐαγγελίων τῶν Κυριακῶν -- Κοινοποιήσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

—Θεολογικὴ Σχολή.— Ἀπὸ τῆς δευτέρας, καθ' ἃ προηγγείλαμεν, ἡ Α. Θ. Πανηγύτης, συνοδουμένη ὑπὸ τῶν πλείστων συνοδικῶν ἀρχιερέων, μετέβη εἰς τὴν νῆσον Χάλκην χάριν τῶν προσφρικῶν ἐξετάσεων τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς. Ἡ Α. Θ. Πανηγύτης, γενομένη δεκάτῃ ἐν τῇ Σχολῇ ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ καὶ τοῦ καθηγητικοῦ συλλόγου, τῶν μαθητῶν δὲ ψαλλόντων τὸ *Ἄξιόν ἐστιν*, εἰσῆλθεν εὐθὺς πρὸς τὸν ἱερὸν ναόν, ὅπου ἐγένετο ἡ συνήθης τελετή. Ἀπὸ δὲ τῆς ἐπιούσης Τρίτης ἤρξαντο αἱ ἐξετάσεις διὰ τῆς νεομισμένης ἱεροτελεστίας, προεξαγωγῆς τῆς Α. Θ. Πανηγύτης. Καὶ ὁ μὲν διευθυντὴς ἐξέθετο τὰ κατὰ τὴν Σχολὴν ἐν λεπτομερείᾳ, ὁ δ' ἐκ τῶν καθηγητῶν χρέη γραμματέως ἐπέτελλεν Ἀρχιμανδρίτης Βίρωνος ἀνέγνω κατάλογον τῶν εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Σχολῆς προσφορῶν. Τῇ πρώτῃ καὶ δευτέρῃ ἡμέρᾳ ἐξητάσθη ἡ τάξις τῶν τελειοδιδάκτων ἐν ἅπασιν τοῖς μαθήμασι. Παρέστησαν δὲ μεταξύ τοῦ ἄλλου ἀροκτηρίου ἡ τε Α. Θ. Π. ὁ πρῶν Κωνσταντινουπόλεως Νεόφυτος καὶ ἡ Α. Μ. ὁ πρῶν Ἱεροσολύμων Νικόδημος, ὡς καὶ ὁ Σέρβος ἀρχιμανδρίτης Φιρμιλιανός. Αἱ ἐξετάσεις τῶν λοιπῶν ἐξ τάξεων, ἀρξάμεναι ἀπὸ τῆς πέμπτης παραταθῆσονται μέχρι τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος. Ἡ δὲ ἐπίδοσις τῶν διπλωμάτων εἰς τοὺς τελειοφοίτους γενήσεται αὔριον Κυριακῇ. Προηγήσεται δὲ τῆς ἐπὶ τούτῳ ἐν τῷ ναῷ ἱεροτελεστίας πατριαρχικῆ καὶ συνοδικῆ λειτουργία, καθ' ἣν μνημονευθῆσονται τὰ ὀνόματα τῶν εὐεργετῶν καὶ συνδρομητῶν καὶ δὴ τὸ τοῦ μεγατίμου ἱδρυτοῦ τοῦ νέου μεγαλοπρεποῦς κτιρίου αὐτῆς.

Οἱ ἐφ' ἑτεροῖς τελειοδιδάκται εἰσι 12 τὸν ἀριθμὸν, ὧν 7 ἱεροδίακονοι καὶ 1 μοναχός, οἳ καὶ μόνοις κατὰ

τὸν Κωνοιστῶν δρθήσονται διπλωματικ. Τὸ ὄλον δὲ τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς ὑπολογίζεται ἐγγύς τῶν 100.

—Πατριαρχικὴ δημοτικὴ Σχολή.— Αἱ ἐξετάσεις τῆς ἐν Φανερῷ πατριαρχικῆς δημοτικῆς σχολῆς ἤρξαντο τῇ παρελθούσῃ, Κυριακῇ 29 Ἰουλίου, καὶ ἔληξαν τῇ τρίτῃ, 1 Ἰουλίου. Τὴν ἐνκρῆν τούτων πύλογησεν ἡ Α. Θ. Πανηγύτης, συμπαραστάντων τῶν σεβασμιωτάτων συνοδικῶν Βιζύης, Ἀγγιάλου, Σισανίου ὡς καὶ τοῦ πανερωτάτου μητροπολίτου Ἑλασσῶνος, τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Π. Γάφρου, τοῦ Μ. Πρωτοσυγγέλλου, ὡς προέδρου τῆς Ἑφορίας, τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ νομικοῦ τῶν πατριαρχεῶν Συμβούλου καὶ ἄλλου πολλοῦ ἀροκτηρίου. Μετὰ τὴν νεομισμένην ἱεροτελεσίαν, ψαλόντων τοῦ τε σουλτανικοῦ καὶ πατριαρχικοῦ ὕμνου, ὁ μὲν διευθυντὴς τῆς σχολῆς Μ. Ταρλίδης ἀνέγνω τὴν περὶ τῆς ἐσωτερικῆς καταστάσεως τῆς σχολῆς ἔκθεσιν, τὴν δὲ λογοδοσίαν τῆς ἐφορίας ὁ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς Ἐλευθέριος Ταπεινός. Μετὰ ταῦτα δὲ ἤρξαντο αἱ ἐξετάσεις. Ἡ ἐφορία τῆς δημοτικῆς σχολῆς ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἐξῆς· τοῦ Μ. Πρωτοσυγγέλλου, προέδρου, Ἀβραάμ Βαπορίδου ἐφ' ἑνῆτι, τῶν ἱατρῶν Ἀλεξ. Μελαχροίνου καὶ Ν. Βασιλειάδου καὶ τοῦ δηκηγούρου Ἐλευθ. Ταπεινοῦ.

—Ἐκπαιδευτήρια Σταυροδρομίου.— Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ ἐγένετο ἐν τῷ Ζωγραφεῖῳ ἡ ἐπέτειος τῶν ἐξετάσεων τελετὴ τῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς ἐν Σταυροδρομίῳ ὀρθοδόξου κοινότητος. Ἡλόγησε δὲ ταῦτα ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης παραστὰς μετὰ τῶν σεβασμιωτάτων συνοδικῶν Βιζύης καὶ Προικονήσου, πρῶτος καὶ τοῦ θεωριλεστάτου ἐπισκόπου Καλλιουπόλεως καὶ ἄλλων πλείστων ἐγκρίτων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. Μετὰ τὴν νεομισμένην ἱεροτελεσίαν ἐψάλησαν ὑπὸ τοῦ χοροῦ τῶν μαθητῶν ὁ τε σουλτανικός καὶ ὁ πατριαρχικός ὕμνος, μετ' ὃ ὁ διευθυντὴς ἐλόγησεν Μιχαὴλ Κεράλας ἐξέθετο τὰ κατὰ τὴν κατάστασιν τοῦ τε Ζωγραφεῖου Γυμνασίου καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἐξερτωμένων δημοτικῶν σχολῶν,

ἀφρένων τε καὶ θηλέων. Τὴν λογοδοσίαν δὲ τῆς ἐφορίας ἀνέγνω ὁ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς καὶ ἀντιπρόεδρος Ἰω. Ἀριστοκλής, μεθ' ἧν ἐψάλλη ὁ πρὸς τὸν ἰδρυτὴν τοῦ Ζωγράφου ὕμνος. Τὸν ἐπίλογον τῆς τελετῆς ἐπιθεῖσα ἡ Α. Θ. Παναγιότης εἰδείξεν ἐν ὀλίγοις τὸν σκοπὸν τῶν γραμμάτων, ὁρμημένη ἐξ ἀποφθεγμάτων τοῦ Πυθαγόρου καὶ τοῦ Σολωμῶντος, εἰπὼν ὅτι σκοπὸς κύριος τῆς παιδείας ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, δι' ἧς ὁ ἄνθρωπος προσπελάζει πρὸς τὸν Θεόν. Ὡς ἐκ τούτου ἐξάρσα τὸ ἔργον τῶν ἐκπαιδευτηρίων, ἐξήρην ἅμα καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς τούτων ὑποστηρίξεως καὶ προαγωγῆς. Τελευτῶσα δὲ ἠύχαστο ὑπὲρ τοῦ μεγάλου τῆς σχολῆς ἰδρυτοῦ, ἐξοχωτάτου Χρηστάκη Ζωγράφου.

— *Ἀρχιερέεια.* — Αἱ ἐξετάσεις τοῦ ἐν Ἐπιθόχαις Ἀρχιερατικοῦ Παρθενωγείου ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς παρελθούσης τετάρτης ἔληξαν τῇ Κυριακῇ, καθ' ἣν ἐγένετο ἡ ἐπίδοσις τῶν πτυχίων εἰς τὰς ἀποφειτώσας, ἐννεὰ τὸν ἀριθμὸν, προϊσταμένου τοῦ προέδρου τῆς ἐφορίας σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Λήμνου μετὰ τοῦ πανοσιολογ. Μ. Ἀρχιερατικοῦ, ἐκπροσωποῦντος τὴν Α. Θ. Παναγιότητα. Ἀπὸ πρωΐας ἐγένετο λειτουργία τελεσθεῖσα ὑπὸ τοῦ σεβασμιωτάτου μητρολίτου Λήμνου ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν ἀειμνήστων ἰδρυτῶν Σκράντου καὶ Ἑλένης Ἀρχιερέως. Τὴν ἐν τῇ σχολῇ τελετὴν ἐπισπράγγισε προσλαλιά τοῦ πατριαρχικοῦ ἀντιπροσώπου.

— *Σχολιακοὶ ἀντιπρόσωποι.* — Ἐν ταῖς γενομέναις κατὰ τὴν παρελθούσαν Κυριακῇ, 29 Ἰουνίου, ἐξετάσεις διερῶν σχολῶν πρέσβησαν ἀντιπρόσωποι τῆς Κεντρικῆς Πατριαρχικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς οἱ ἑξῆς: Ἐν τῷ παρθενωγείῳ Γαλατῶ ὁ κιδεσιμώτατος Κατηχητὴς Κωνσταντῖνος Παρίσης, ἐν τῷ ἀρρενωγείῳ Εὐαγγελιστρίας ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης Κωνσταντῖνος Βοντζαλίδης, ἐν τῷ ἀρρενωγείῳ Ταταούλων ὁ πανιερώτατος Πρεσβῶν καὶ Ἀγριδῶν Πανἄρετος, ἐν τῷ νηπιωγείῳ Διπλοκιοῦ ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης Σμάρκηνδος, ἐν τῷ ἀρρενωγείῳ Μεσαχώρου ὁ πρῶν Νευροκοπίου Νικηφόρος, ἐν τῷ ἀρρενωγείῳ Κνωσίου ὁ ἱερολογ. ὑπογραμμ. Γεννάδιος Ἀλεξιάδης, ἐν τῷ ἀρρενωγείῳ Μεγάλου Ρεύματος ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης Καλλίνικος Δελιακῆς, ἐν τῷ ἀρρενωγείῳ Μουχλίου ὁ ἱερολογιώτατος Γρηγόριος Παπαδόπουλος, ἐν τῷ ἀρρενωγείῳ Βλατιᾶ ὁ πρῶν Ἰρσκειοῦ Ἰγνάτιος, ἐν τῷ ἀρρενωγείῳ Ξυλοπάρτης ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης Γρηγόριος Κωνσταντινίδης, ἐν τῷ ἀρρενωγείῳ Τοπ-καπού ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης Σαραφείμ Σακρούλης, ἐν τῷ παρθενωγείῳ Κοντοσκάλιου ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Ἀμφιπόλεως Προκόπιος, ἐν τῷ ἑλληνογαλλικῷ ἐκπαιδευτηρίῳ Πέραν ὁ πανιερώτατος πρῶν Μεσημβρίας Γεννάδιος.

— *Ἐθνικὸν Ὄργανοτροφεῖον.* — Αἱ ἐνίκουσι ἐξετάσεις τῆς Σχολῆς τοῦ ἐν Ἑπταπυργίῳ Ἐθνικοῦ Ὄργανοτροφεῖου τελούσται τῇ αἰρίῳ Κυριακῇ, ἀρχόμεναι τῇ 9. 30 π. μ. ὥρα.

— *Ἐπισκέψεις.* — Τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ ἐνταῦθα ἀπὸ ἡμερῶν διατριβῶν Σέρβος ἀρχιμανδρίτης Φριμιλιανός, διευθυντῆς τῆς ἐν Βελιγρὰδιῳ Ἱερτικῆς Σχολῆς, ἐγκρατῆς τῆς ἑλληνικῆς. Πρὸ ἐτῶν δικούσας ἐπὶ τινὰ χρόνον μαθήματα ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Θεολογικῇ Σχολῇ τῆς Χάλκης, ἐπεράτωσε τὰς περὶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ τὴν Θεολογίαν σπουδὰς αὐτοῦ ἐν Ἀθήναις, ὅπου διέμεινε ἐπὶ τούτῳ πενταετίαν, τυχὼν καὶ τοῦ νενομισμένου Θεολογικοῦ διπλώματος.

— Ἐπὶ τῇ αἰσίῳ ἐνταῦθα ἐπανόδῳ τῆς εὐγενεστάτης Ἑλένης Γ. Ζαρίφη ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε τὰς εὐχὰς καὶ προσήσεις Αὐτῆς διὰ τοῦ Δευτερεύοντος, ἐπὶ τούτῳ μεταβάντος εἰς Πρίγκηπον.

— *Νέοι μητροπολίται.* — Οἱ ἐπί' ἐσχάτων εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν ἀπελθόντες νέοι μητροπολίται ἠγγειλαν τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν τε αἰσίαν ἀριζίν καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ ποιμνίου αὐτῶν γενομένην ἐγκάρδιον ὑποδοχὴν.

— Τὴν ἐβδομάδα ταύτην ἀνεχώρησαν, ἀπερχόμενοι εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν, οἱ πανιερώτατοι νέοι μητροπολίται Καρπάθου καὶ Κίσσου Ἀγαθόγγελος καὶ Λέρου καὶ Καλύμνου Ἰωάννης. Ἐπίσης κατέλιπε τὴν βασιλεύουσαν ἐπανακάμπτων εἰς τὴν παροικίαν αὐτοῦ ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Μετρῶν Ἀνθιμος, μετὰ ὀλιγοήμερον ἐνταῦθα διχομονή. Χθὲς δὲ ἀνεχώρησε μεταβαίνων εἰς Καλλιπὸλιν ὁ νέος αὐτῆς ἐπίσκοπος θεοφιλ. Ἰερώνυμος.

— *Ἐξαρχιακὴ ἀποστολή.* — Ἐκπληρώσας τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ ἐπανέκαμψεν ἐνταῦθα τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ ἐκ Σκοπεῖων ὁ ἐκεῖσε ἐξαρχικῶς μεταβὰς, πρὸς παραλαβὴν τῆς περιουσίας τοῦ αἰδιόλου μητροπολίτου Σκοπεῖων Μεθοδίου, Σύγκελλος Γερμανός.

ΑΙΤΙΑ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ*

Ὅτι ἐν τῷ μύθῳ τούτῳ πράγματι διδάσκεται εἰδὸς τι προσωπιμοῦ, τοῦτο εἶνε βεβίως ἀναντίρρητον, ἀφ' οὗ αἱ ψυχαὶ πρὸ τῆς εἰς νέον βίον εἰσθέσεως αἰρούνται τὸν ἴδιον δαίμονα, αἱ δὲ Μοίραι ἐπισπράγγιζουσι τὴν αἴρεσιν ταύτην. Ὅτι δ' ὁμοίως αἱ ψυχαὶ αἰρούμεναι τὸν δαίμονα εἰς οὐδεμίαν ὑπόκεινται ἀνωτέραν βίαν, ὁρῶσι δὲ μετ' ἐλευθερίας, εἶνε καὶ τοῦτο φανερόν. Τὸ κύριον δὲ μὴ ζήτημα εἶνε τί καὶ πῶς αἰρούνται αἱ ψυχαί, ἐκ δὲ τῆς λύσεως τούτου ἐξαρτᾶται καὶ ἡ κατανόησις τῆς οὐσίας τοῦ μύθου καὶ τῆς προθέσεως τοῦ Πλάτωνος συνυφίνοντος αὐτὸν ἐν τέλει τῆς Πολιτείας. Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ὁ Οὐιδάδουρος διατείνεται, ὅτι αἱ ψυχαὶ αἰρούνται οὐχὶ μόνον τὸ ἐπιτήδευμα, ὡς ἐξέλαθεν

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 116 - 119.

ἤδη ὁ Πορφύριος¹ συνεπινευόντων καὶ πολλῶν νεωτέρων, ἀλλὰ καὶ τὸν ἠθικὸν χαρακτήρα, ὡς εἴπομεν, στηριζόμενος εἰς τὸ 618B, ἔνθα ἀριθμηθέντων ἤδη τῶν ἐκλεξιμῶν βίων ἐπάγεται ἀψυχῆς δὲ τάξις οὐκ ἐνεῖται διὰ τὸ ἀναγκαῖως ἔχειν ἄλλον ἐλομένην βίον ἄλλοιαν (ψυχὴν) γίγνεσθαι καὶ λέγων, ὅτι ὁ χαρακτηρὸς δὲν προβάλλεται εἰς ἀφροσύνην, ἅτε αἰρούμενος ἤδη κατ' ἀνάγκην μετὰ τοῦ βίου. Οὕτω δὲ ἐρμηνεύει καὶ ὁ Ρώδης² λέγων, ὅτι ὁ δαίμων, ὃν αἰροῦνται αἱ ψυχαί, εἶνε τὸ ἦθος καὶ ἡ τοῦ βίου κατάστασις. Ἄλλ' ἡ ἐρμηνεία αὕτη εἶνε ἄρδην ἐτραυμένη, οὐ μόνον διότι τὸ δαίμων³ ἤκιστα σημαίνει ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ

1. Στοβ. Ἑκλ. ed Heeren 41, 8, 372.

2. Psyche 2, 607, 3.

3. Δαίμων τῶ ὄντι πλὴν τῆς γνωστῆς αὐτοῦ σημασίας δηλοῦντος θεὸν ἐν γένει ἢ κατώτερον θεόν, ἐν τοῖς Πλατωνικοῖς ἔργοις, ὅπως ἄλλως καὶ ἐν γένει ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ, ἐκφράζει τὴν ὑπερκειμένην ἰδίᾳ ἐκάστου ἀνθρώπου δύναμιν τὴν δημιουργοῦσαν τὴν οἰανδήποτε αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τύχην. Οὕτω δὲ οὐ μόνον ἐν Φαιδ. 107D λέγεται περὶ δαίμονος ἡγεμόνος ἄγοντος ἐκάστον τελευτήσαντα εἰς Ἄδου, ἀλλὰ καὶ ἐν Συμπόσιῳ 202D εἶρηται περὶ δαιμονίου διαπορθμεύοντος δεήσεις καὶ θυσίας τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ ἐκ τούτων ἐπιτάξεις καὶ ἀμοιβὰς τῶν θυσιῶν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους (πρὸβ. καὶ Μενάνδρ. Com. IV, 238, Λυσίου 2, 78), εἰ καὶ πιθανῶς, προσωποποιῶν οὕτω τὸν δαίμονα ὁ φιλόσοφος, ἐνέειδεν εἰς τὰ κοινῶς περὶ αὐτοῦ φρονούμενα, καθόσον μέγιστα ἐν Τιμῳ 90A δαίμων καλεῖται τὸ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἡγεμονεῦον λογιστικὸν τὸ κυριώτατον τῆς ψυχῆς εἶδος, ὅπως ἄλλως ἐξέλαβον τὸ πρᾶγμα καὶ οἱ Στωϊκοί. Καθόσον δὲ τὴν παρὰ τοῦ δαίμονος ἐκάστου προερχομένην κακοδαμονίαν ἢ εὐδαμονίαν ἐννοεῖ τις συνήθως καθ' ἑαυτὴν μόνην ὡς τινα εἰμαρμένον καὶ ἀνερμήνευτον κληρὸν, δαίμων σημαίνει πολλὰ καὶ ὅπως καὶ ἐνταῦθα, μόνην τὴν οἰανδήποτε κατάστασιν καὶ θέσιν τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ κόσμῳ, τὸν βίον, ὅπως ἐρμηνεύει ἀμέσως ὁ φιλόσοφος; (619E Οὐχ ἡμᾶς δαίμων ἄξεται, ἀλλ' ἡμεῖς δαίμονα αἰρήσεσθε· πρῶτος δ' ὁ λαχὼν πρῶτος αἰρήσῃθω βίον, ὃ συνέσται ἐξ ἀνάγκης), εἰ καὶ ἐν τέλει (620DE) προσωποποιῶν τὴν τοῦ βίου μοῖραν καὶ μυθολογικῶς ἐπικλοσμῶν τὰ πράγματα ὁμιλεῖ καὶ πάλιν περὶ φύλακος τοῦ βίου δαίμονος. Καίτοι δὲ ἐν τῇ εἰδικῇ ταύτῃ σημασίᾳ παραλλάσσει τὸ σημαζόμενον τῆς λέξεως πολυειδῶς, οὐδέποτε ὅμως ἀφανίζεται ἡ οὐσιώδης αὐτῆς σημασία ἀναφερομένης, ὡς ἐρρήθη, εἰς τὴν ἐξωτερικὴν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς σφαίραν, οὐδὲ ἀναζητήσαντες εὐρομεν χωρίον τὴν περὶ δαίμονος, ἀναφερομένου εἰς τὴν ἐσωτέραν τοῦ ἀνθρώπου ποιότητα καὶ δηλοῦντος τὸν ἠθικὸν χαρακτήρα, τὸ ἦθος, ὡς λέγει παρεκδεχόμενος

ὅτι νομίζει ὁ Ρώδης, ἀλλὰ κυρίως διότι τὸ ἐξ αὐτῆς προκύπτον νόημα οὐτε πρὸς τὰ ἡγούμενα οὐτε πρὸς τὰ ἐπόμενα συμβιβάζεται, τὸ δὲ ἀψυχῆς τάξις—γίγνεσθαι ἔχεται ἄλλης ιδέας, ἢ ὡς ὑπολαμβάνει ὁ Οὐδέλδαυρος. Ὁ προφήτης ἐξαγγέλλων τὴν κληρῶσιν καὶ σημασίαν τῆς αἰρέσεως λέγει αὐχ ἡμᾶς δαίμων ἄξεται, ἀλλ' ἡμεῖς δαίμονα αἰρήσεσθε. Πρῶτος δ' ὁ λαχὼν πρῶτος αἰρήσῃθω βίον, ὃ συνέσται ἐξ ἀνάγκης. Ἀρετὴ δὲ ἀδέσποτον ἦν τιμῶν καὶ ἀτιμῶν πλεόν ἢ ἔλαττον αὐτῆς ἔκειν. Ἐν τοῖς λόγοις τούτοις διαστέλλονται προδήλως δύο τινὰ ἐνθεν μὲν βίος ἢ δαίμων, ὃν ἐλομένη ἀπαξ ἢ ψυχὴ δὲν δύναται νὰ ἀποβάλῃ, ἐνθεν δὲ ἡ ἀρετὴ, ἣτις ὅμως εἶνε οὐδενὸς ἀποκλειστικὸν κτήμα, μετέχει δὲ καὶ ὑπολείπεται τις ταύτης, καθ' ἕνα τιμῆ ἢ ἀτιμῶν αὐτῆν. Ἐὰν ὁ Πλάτων ἐνόει, ὅτι ἐν τῷ αἰρεθέντι βίῳ συμπεριέχεται ἡ μὴ ἤδη ἢ ἀρετὴ, καὶ ὁ ἀπαξ βίον ἐλόμενος εἴλετο ἅμα ἢ μὴ ἤδη καὶ τὴν ἀρετὴν, οὐδένα μὲν νοῦν ἔχει τὸ ἀδέσποτος, εἶνε δὲ σχολαία σύνολος ἢ περὶ μετοχῆς τῆς ἀρετῆς προσθήκη αὕτη, διότι ὁ βαθμὸς τῆς μετοχῆς ταύτης περιέχεται ἤδη ἐν τῷ αἰρεθέντι βίῳ. Εἶνε πρόδηλον, ὅτι ὁ προφήτης ἀντιτιθεῖς βίον καὶ ἀρετὴν θέλει νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ μὲν βίος εἶνε ἐκλεξιμὸς, οὐχὶ ἅμα καὶ ἡ ἀρετὴ, διότι ταύτης οὕτως χρημάτος ἀδεσπότου ἢ κτήσης ἤρηται ἐκ τῆς προσωπικῆς ἐκάστου πρὸς αὐτὴν διαθέσεως. Ὅτι δὲ τὸ ἀψυχῆς τάξις δὲν σημαίνει τὸν χαρακτήρα, οὐδὲ μόνον τὴν ψυχικὴν ἐμφάνειαν τὴν ἀπὸ τοῦ σώματος ἐξαρτωμένην, ὅπως ὀρθῶς μὲν ἐν γένει, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πάντῃ ἀκριβῶς ἐρμηνεύει ὁ Τσελλερος², ἀλλὰ καὶ τι πρὸς, ὡς φρονούμεν ἡμεῖς, διδάσκει αὐτὸς ὁ Πλάτων. Οἱ ὑπὸ τοῦ προφήτου προτεθέντες βίοι εἶνε βίοι ζῶων καὶ ἀνθρώπων, τούτων δὲ οἱ ἀνθρώπιοι εἶνε ἢ βίοι τυράννων, ἢ ἀνδρῶν δοκιμῶν ἐπὶ

τὰ ἐνταῦθα λεγόμενα ὁ Ρώδης. Μὴ τις δὲ προβάλλῃ ἐνιστάμενος τὸ Ἑρακλήτειον «ἦθος ἀνθρώπων δαίμων» (Fragm. 57), διότι τοῦτο ἐχόμενον ἄλλης ιδέας δηλοῖ προφανῶς, ὅτι Θεὸς προστατῆς ἐκάστου εἶνε τὸ ἦθος αὐτοῦ, ἢ ἠθικὴ αὐτοῦ φύσις, ὡς ἐννοεῖ τὸ χωρίον καὶ ὁ Πλούταρχος, συμνημονεύων καὶ τὸ Μενάνδρειον «Ὁ νοθε ἡμῶν ὁ Θεός» (Πλάτων. Ζητημ. 1), κατὰ δὲ τὸν λόγον τοῦτον καὶ ἐλέγχει ὁ Ἑρακλήτειος δι' αὐτοῦ πάντας τοὺς ἐξαρτῶντας τὴν ἰδίαν τύχην οὐχὶ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκάστου συμμορφουμένου πρὸς τὸ αἰετὸ ὀρθῶς καὶ δικαίως ἔχον ὅμπα, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐξελάττοντος αἰσθητοῦ κόσμου ἢ ἐτέρων προστατῶν δυνάμεων (Zeller II², 480).

1. 617DE.

2. II¹ [719].

γίνει και προγόνων ἀρεταίς, κάλλει και ἰσχύϊ και ἀγωνίᾳ, ἢ ἀδοκίμων κατὰ ταῦτά, ὡσαύτως δὲ και γυναικῶν. Ἀλλὰ μὴν πάντες οὗτοι ἀναφέρονται εἰς τὴν ἐξωτερικὴν σφαῖραν τῆς ἀνθρωπίνης οὐσίας, δὲν ὑπάρχει δὲ ψυχῆς τάξις, τούτ' ἐστὶν ἐλλείπει ἐν τοῖς παραδείγμασι τῶν βίων και ταξινομήσεις τῶν νοητικῶν και ἠθικῶν τῆς ψυχῆς ἰδιοτήτων, ἴτοι τῆς φρονήσεως, τῆς εὐμαθίας ἢ δυσμαθίας και πάντων τῶν τοιούτων ἐτῶν φῦσει περὶ ψυχῆν ὄντων και τῶν ἐπικτητῶν, ὡς λέγεται κατωτέρω¹, διότι ταῦτα ἐξαρτῶνται ἐκ τῶν ἐκαστοτε βίου, καθ' ἕνα τοῦ μὲν ζῶντος βίου αἰρουμένου ἢ νοητικῆς δυνάμεις περιστέλλεται εἰς τὴν κατωτάτην αὐτῆς βαθμίδα, ἀναλόγως δὲ και ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων βίων ὁ μὲν φιλοσοφικός εἶνε μάλιστα εὐνοικός εἰς ἀνάπτυξιν και διακόσμησιν τῆς ψυχῆς δι' ἀρετῆς, ἦττον δὲ και εἰς βαθμὸν πάλιν μειζόνα ἢ ἐλάσσονα εἶνε οἱ ἄλλοι. Εἶνε δὲ μία τοιαύτη τῆς ψυχῆς παράστασις ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐν γένει βίου και τῆς σωματικῆς ἰδίας φύξης ἐξερτημένης γνήσιον Πλατωνικὸν δόγμα, ὡς ἀνεπτυξάμεν ἐν τῷ πρώτῳ τμήματι, ὅπερ και παράβαλε². Ἐκ δὲ τούτων ἐπιτετα, ὅτι ὁ Πλάτων ἀποδέχεται μὲν ἐνταῦθα ἑτεραρχικὴν τινὰ (determiniert) ἐπίδρασιν τῆς ὕλικωτέρας τοῦ ἀνθρώπου φύσεως νοητικῶς και ἠθικῶς, κατὰ δὲ τὸν λόγον τοῦτον ἔχει δίκαιον ὁ Οὐίλδαιερος, ἀλλ' ὅτι ἄλλοις ὁ ἠθικός χαρακτήρ ἐκαστοῦ εἶνε και μόνον προῖον ταύτης, τοῦτο οὐδαμῶς διδάσκει, ὡς εἰδομεν, ὁ Πλάτων, και ἐνταῦθα δὲ ἔγεται τῆς ιδέας, ὅτι τὸ συντόμως ζῆν και τὸ ὑγιῶς φιλοσοφεῖν συντελεῖ εἰς τὴν παρασκευὴν εὐδαιμονος βίου, ἐν δὲ τῷ ἐπιλόγῳ παραινεί πάντοτε αὐτῆς ἀνω ὁδοῦ αἰετῆ εἶναι και δικαιοσύνην μετὰ φρονήσεως παρτεῖ τρώπῳ ἐπιτηδεύειν³.

Ἐτερον ζήτημα εἶνε πῶς αἰρεῖται ἡ ψυχή. Ἐν πρώτοις σημειώτεον ὅτι ἡ ψυχή δὲν αἰρεῖται μετ' ἀπολύτου ἐλευθερίας, ὅπως παρετήρησεν ἡδὲ ὁ Πορφόριος, συναποδέχεται δὲ και ὁ Οὐίλδαιερος. Οὐ μόνον ἡ καλὴ ἢ κακὴ αἵρεσις ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς φρονήσεως ἢ ἀφροσύνης τῆς αἰρουμένης ψυχῆς, ἀλλὰ και ρητῶς σημειοῦνται, ὅτι ἀπὸ πρώτου λαχῶν εὐθὺς ἐπιῶν τὴν μεγίστην τυραννίδα αἰρεῖται ὑπὸ ἀφροσύνης τε και λαμπρίας οὐ πάντα ἰκανῶς ἀνασχεψάμενος⁴. ἐν γένει δὲ ὁ πρότερος τῆς ψυχῆς βίος ἐπιδρᾷ ἰσχυρῶς ἐπὶ τῆς αἵρέσεως, διότι αἰ

ψυχαὶ «κατὰ συνήθειαν τοῦ προτέρου βίου τὰ πολλὰ αἰρουόμεναι»¹. Εἶτα δὲ δὲν πρέπει νὰ παρελθῆ, ὅτι και ἡ τύχη τοῦ κλήρου συνεπιδρᾷ ἐπὶ τῆς αἵρέσεως βελτιόνοσ ἢ χειρόνοσ βίου. Εἶνε ἀληθὲς, ὅτι ἐκ τῶν κριτικῶν οὐδεὶς μέχρι τοῦδε, ἐφ' ὅσον ἡμῖν γνωστὸν, παρετήρησέ τι τοιοῦτο περὶ τῆς σημασίας τοῦ κλήρου, ὁ δὲ Πλούταρχος φρονῶν, ὅτι τριῶν αἰτιῶν ἄπτεται ἐνταῦθα ὁ φιλόσοφος τοῦ ἐφ' ἡμῖν, εἰς ὁ ἀποδίδεται ἡ αἵρεσις τῶν βίων, τοῦ καθ' ἐμαρμένῃν, ἀνοφερομένην εἰς τὸ εὐ ἢ κακῶς βιοῦν τοῦς ὀρθῶς ἢ κακῶς ἐλομένονοσ και τῆς τύχης τῆς προκαταλαμβάνουσης πολλὰ τῶν ἡμετέρων και τροφαίς και πολιταίς, ὡν ἐκαστοὶ λαρχάνοσι², παρίστησι τὸν Λαμπρίαν ὑπολαμβάνοντα τὸν κλήρον ὡς τὸ εἰκῆ και κατὰ τύχην γινόμενον, διότι ὁ ἐν τινι λόγῳ κλήρος γίγνεται, λέγει, «ἐκ τινος ἐμαρμένησ και προνοίας»: ἀλλ' ἐν τῷ μύθῳ τούτῳ ἡ κλήρωσις καθ' ἡμᾶς δὲν εἶνε τι ὅλωσ ἀτήμαντον. Ἐάν τὸ πρᾶγμα εἶχεν οὕτως, οὐ μόνον δὲν ἐνοουόμεν πρὸς τί ἡ κλήρωσις, ἀρ' οὐ ἐκαστος ἀδιαφόρως ἠδύνατο νὰ ἐκλέξῃ ἐν θέλει βίον, ἀλλὰ και ἐν 619D ἐνθα λέγεται «μεταβολῆν τῶν κακῶν και τῶν ἀγαθῶν ταῖς πολλαῖς τῶν ψυχῶν γίγνεσθαι και διὰ τὴν τοῦ κλήρου τύχην», τὸ διὰ κλήρου τύχην μὲνει οὕτως ὅλωσ ἀδιανόητον. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς, ὅτι κατὰ τοῦς λόγους τοῦ προφήτου και ὁ τελευταῖος λαχῶν δὲν πρέπει νὰ ἀθυμῆ, διότι, ἐάν μετὰ νοῦ ἐκλέξῃ ζῆν δὲ συντόμως, παρεσκευάζει ἑαυτῷ βίον ἀγαπητόν³, ἀλλ' ἀκριβῶς ἡ παραινέσις τοῦ συντόμως ζῆν και τὸ ἐξῆς λεγόμενον, ὅτι ὁ εἰς τὸν ἐνθάδε βίον ἀφικνούμενοσ και ἐνθάδε θὰ εὐδαιμονήσῃ και ἐπέκεινα τοῦ τάρου θὰ χωρῆ λείαν και οὐρανίαν πορείαν «εἰ ὑγιῶσ φιλοσοφῶ και ὁ κλήρος αὐτῷ τῆς αἵρέσεωσ μὴ ἐν τελευταίοις πίπτει»⁴, τὸ τὴν κλήρου τύχην προφανῶς ἐξηγουόμενον, δεικνύει ὅτι ἡ τοῦ κλήρου τύχη δὲν εἶνε τι ἀδιάφορον. Εἶνε πρόδηλον ὅτι, ὅπως ἐν τῷ Φαίδρῳ εἰς τὴν τύχην καταφεύγει, δεικνύων, πῶσ αἱ ψυχαὶ καταπίπτουσιν εἰς τὴν γῆν, ὅπως ἐν τῇ Πολιτείᾳ ἐπιτρέπεται τοῖς ἀρχαῖσι, ὅπως κατοχυροῦμενοσ ὅπισθεν κλήρων κομφῶν μηχανῶνται τοῖς γάμοσ ἀγαθῶν μετ' ἀγαθῶν και φάτων μετὰ τῶν ὁμοίων⁵, ὁμοίωσ δὲ ὅπως ἐν

1. 618D.

2. Τὸ κακὸν παρὰ Πλάτωνι ἰδίωσ σελ. 19 και 40.

3. 621C. Πρὸσ. και Φαίδρ. 248E.

4. 619B.

3. 620A.

4. Συμπόσ. πρὸσ. IX, 5.

5. 619B.

6. 619E.

7. Πολιτ. 460A. Πρὸσ. και Τιμ. 18E.

τοῖς Νόμοις¹ εἰς ἀπονομήν τοῦ κατὰ φύσιν δικαίου καὶ Ἰσοῦ εἰς ἀνίσους συνιστάται ἡ τοῦ κλήρου χρῆσις «δυσκολία; τῶν πολλῶν ἔνεκα», οὕτω καὶ ἐν τῇ ἐνταῦθα κληρώσει ἐνυπολαμβάνει ὁμοίως φύσει λόγος. Αἱ ὑπέρταται δὴλα δὴ τοῦ κόσμου ἀρχαὶ θέλουσαι, νομιζόμεναι, νὰ ἀναδείξωσι ἐν τῷ παντὶ «νικῶσαν ἀρετὴν, ἡττωμένῃν δὲ κακίαν»², προγιγνώσκονται δὲ, ὡς βίον διαῖξι ἕκαστος, συνεπικουροῦσιν ἴσως προσδιορίζουσαι τὴν τύχην ἕκαστου ἐν πάσῃ εἰς νέον βίον εἰσθέσει, καθ' ἕν καὶ οἱ ἐπὶ γῆς κρατοῦντες τρόπον, μηδὲ μὴ ὁμοῦς ὑποκείμενοι τῇ ἀνθρωπίνῃ πλάνῃ.

[ἔπεται συνέχεια]

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΑΡΟΥΤΣΟΣ

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΒΛΕΜΜΥΔΗΣ

Βιογραφία.

NICEPHORI BLEMMYDE Curriculum vitæ et Carmina, nunc primum edidit Aug. Heisenberg. Ἐν Λειψίᾳ 1896. Ἐκδόσις Στερεότυπος Teubner, σ. 110+136.

Οἱ περὶ τὴν μεσῆλικα τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἱστορίαν ἀσχολούμενοι χαρὰν αἰσθάνονται καὶ εὐχαρίστησιν βλέποντες ὅτι τὸ ἀρίγνωτον ἐκδοτικὸν κατὰστημα τοῦ Teubner ἐν Λειψίᾳ ἀπὸ τινος ἤρξατο ν' ἀναλαμβάνῃ ἐν στερεοτύπῳ ἐκδόσει κατὰ τὸ σύστημα τῶν κλασσικῶν καὶ τὴν ἐκδοσὶν συγγραφέων τοῦ Βυζαντιοῦ καὶ τῆς βυζαντινῆς περιόδου. Ἰνα ἄλλας ἐκδόσεις παραδράξωμεν, ἀναφέρομεν τὴν διτομον ἐκδοσὶν τῆς Ἁγίας Κομνηνῆς, τῆς εὐθαλοῦς κόρης τῶν Κομνηνῶν, τοῦ Νικηφόρου, τοῦ ἡγεμιστικῶς Κωνσταντινουπόλεως, ἐκ καλλιτέρων χειρογράφων κειμένων μετὰ προσθηκῶν τῶν Acta Apostolorum sive Lucæ ad Theophilum liber alter σελ. 32+96. κλπ. Κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦτο βαίνει καὶ ἡ νέα αὕτη ἐκδοσις νέων ὅλων πραγμάτων, ἧτοι τῆς αὐτοβιογραφίας Νικηφόρου τοῦ Βλεμμύδου καὶ ἄλλων αὐτοῦ ἔργων. Τὸ γράψαι καὶ ἐκθεῖναι τὰ περὶ τῆς περιόδου, ἐν ἣ ἤκμασεν ὁ Βλεμμύδης—ἴσως ὀρθότερον Βλεμμίδης—καὶ τὰ κατ' αὐτὸν εἶναι ἔργον ἀπαιτοῦν καὶ χρόνον πολὺν καὶ χώρον πολὺν· διότι ὁ Βλεμμύδης ἐγένετο εἰς τῶν κρατίστων διδασκάλων τοῦ ἔθνους, κατὰ τὸν ἸΓ' αἰῶνα θανύσας αὐμ' ἀρετὴν καὶ λόγον¹, εἰς τῶν κρατίστων θεολόγων, φιλοσόφων, ἱστορικῶν καὶ γεωγράφων, ἅμα δὲ καὶ τῶν πολυγράφων συγγραφέων, ὡς τὰ σωζόμενα αὐτοῦ ἔργα τύποις ἐκδομένα τε

καὶ ἀνέκδοτα μαρτυροῦσι. Παρ' αὐτῶ μεταξὺ ἄλλων ἐμαθήμευεν ὁ τῆς Νικαίας ἀποκρίτωρ Θεόδωρος Λάσκαρις (1258)² ὁ Γεώργιος Ἀκροπολίτης ἐν Νικαίᾳ ὁ γνωστός συγγραφεὺς τῆς Χριστιανικῆς Συγγραφῆς (1203—1261) τῆς λατινοκρατίας καὶ συνεχιστῆς τοῦ Χωνιάτου, ἅμα δὲ καὶ τοσοῦτων ἄλλων ἐν τῇ Σχολῇ, ἣν ἐπὶ τέλους ἀνέφωξεν ἐν τῷ ἱερῷ μοναστηρίῳ Γρηγορίου τοῦ Θαυματουργοῦ τῷ παρὰ τὴν Ἐρεσον.

Αὐστηρὸς ὢν τηρητῆς τῶν πατρίων δογματῶν ἀνέμιχθη εἰς τὰς περὶ ἐνώσεως συζητήσεις καὶ διαπραγματεύσεις, ἀλλ' ἔμεινεν ἀλόγητος καὶ ἀδιάσπαστος εἰς πάσας τὰς ἐξωτερικὰς πιέσεις καὶ εἰσηγήσεις. Τὸ δὲ περίεργον εἶναι ὅτι ὁ τοσοῦτον ἐνεργὸν πρόσωπον λόγῳ τε καὶ ἔργῳ διαδραματίσας εἰς τὰ περὶ τῆς ἐνώσεως πολιτικὰ³, δὲν ἠθέλησε νὰ δεχθῆ ἀξιώματα καὶ δὴ οὐδ' αὐτὸν τὸν πατριαρχικὸν θρόνον προσενεχθέντα αὐτῷ. Ὡστε ἡ αὐτοβιογραφία τοιοῦτου ἀνδρὸς τοσοῦτον δρᾶσαντος (1197—1272 μ. Χ.), ἥτις ἦτο ὀλίγον γνωστὴ ἐκ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Βιβλιοθήκης τοῦ φιλοπονωτάτου μακαρίτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀνδρονίκου Δημητραπεκοῦλου (Λειψία 1866) νῦν πλήρως δημοσιευομένη ἐκ τοῦ μόνου κώδικος τοῦ Μονάχου (ὑπ' ἀριθμ. 225) ὑπὸ τοῦ Heisenberg εἶναι τιμωτάτον κειμήλιον τοῖς βυζαντινολόγοις, τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς καὶ παντὶ λογίῳ. Ὁ κώδιξ γεγραμμένος περὶ μεσοῦσαν τὴν 14' ἑκατονταετηρίδα περιγράφεται ὑπὸ τοῦ ἐκδότου ἐν τοῖς σπουδαίσις αὐτοῦ προλεγόμενοις (σελ. XXV—XXIX). Αὕτη περιέχει πολλὴν ὕλην, χρήσιμον διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἸΓ' αἰῶνος. Ὁ δὲ κάλλιστον ὁ ἐκδότης πρὸς τοῖς σπουδαίσις προλεγόμενοις αὐτοῦ ἐξ 110 τελεθῶν καὶ τῇ αὐτοβιογραφίᾳ συνεξέδωκε καὶ τὸ Τυπικὸν τῆς Μονῆς αὐτοῦ, ἔργον τοῦ Βλεμμύδου, πονημάτῃ τινα ἀνέκδοτα αὐτοῦ π. χ. πρὸς τὸν αἰδιδμον βασιλέα Ἰωάννην τὸν Δούκα (σ. 100—109) καὶ τῷ νεογῶν αὐτοῦ βασιλεῖ, τῷ βασιλεῖ ἄρθει (σ. 110—111) καὶ τέλος Ἀκολουθίαν εἰς τὸν Ἅγιον Γρηγόριον τὸν Θεολόγον (σ. 122—133). Τοιοῦτον τὸ βιβλίον, ὅπερ κατηχηρηστήθημεν, εἰ καὶ ἐπιτροχάδην ἀναγνόντες. Εὐχόμεθα δὲ νὰ ἐπακολουθήσωσι τοιαῦτα νέαι ἐκδόσεις καὶ νὰ κρατηθῆ παρ' ἡμῶν καὶ τὸ αἶθημα τῆς φιλιαναγνωσίας τοιοῦτων ὠφελιμοτάτων βιβλίων.

Β. Α. ΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ

2. Ὁρα Λόγος, δε ἐπεσάλη τῷ βασιλεῖ, βασιλικὸς κληθεὶς ἀνδρὶας καὶ τὰ ἄλλα συγγράματα ἐν Migne. Patrol. Græca t. 142 καὶ τῶν Γεωγραφικῶν ἐν Müller Geographi Græci Minores II, 458—470.

3. Ὁρα Παχυμέρ. τόμ. Α', 477, καὶ Β', 28 περὶ τούτων, Ἐκδ. Βόννης.

1. 757B.

2. Νομ. 904B.

3. Παχυμέρης: Ἐκδ. Βόννης τ. Α' σ. 338.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ
ΤΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ
ΚΥΡΙΑΚΗ ΗΜΕΡΗ
ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ¹

Κεφάλαιον η'. στίχ. 28—θ'. 1.

- 28 «Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργουσῶν, ἀπήτησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνηστῆρων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν ταῦτα παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκεῖνης. Καὶ ἰδὼν ἔκραζαν λέγοντες, Τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ, γιὲ τοῦ Θεοῦ; ἡλθεσ ὡς πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; Ἦν δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη· οἱ δὲ δαιμονιοὶ παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες, Εἰ ἐκβάλῃς ἡμᾶς, ἐπιτρέψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. Καὶ εἶπερ αὐτοῖς, Ὑπάγετε. Οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀτήθησαν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. Καὶ ἰδὼν ὤρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημοῦ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασι. Οἱ δὲ βοσκοῦντες ἔφυγον καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγελλον πάντα καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων. Καὶ ἰδὼν πᾶσα ἡ πόλις ἐξήθη εἰς συνάτησιν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἰδόντες αὐτὸν, παρεκάλουν ὅπως μεταβῆ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.
- θ', 1 Καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον διεπέρασε, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν».

Ἡ συνέχεια τῆς εὐαγγελικῆς ἀφηγήσεως ἀπὸ τῆς περικοπῆς τῆς παρελθούσης Κυριακῆς· μεχρι τῆς παρούσης παρὰ τῷ ἱερῷ εὐαγγελιστῇ Ματθαίῳ ἔχει οὕτω· Μετὰ τὴν διὰ λόγου μόνου θεραπείαν τοῦ δούλου τοῦ εκατοντάρχου ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται εἰς τὴν ἐν Καπερναοὺμ οἰκίαν τοῦ ἀποστόλου Πέτρου καὶ διὰ μόνης ἀρῆς τῆς χειρὸς θεραπεύει ἀπὸ πυρετοῦ τὴν πενηδρὰν αὐτοῦ, ἥτις ἐντελὴς ὑγιῆς ἀμέσως γενομένη διακονεῖ εἰς οἰκιακὰς ἐργασίας πρὸς περιποίησιν τοῦ Κυρίου, ἐκεῖ πιθανῶς γευματίζαντος (Ματθ. 8, 14, 15. Πρβλ. Μάρκ. 1, 29, 30. Λουκ. 4, 38, 39). Περὶ δὲ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου θεραπείαν ἀπὸ σωματικῶν νόσων παντὸς εἶδους διὰ μόνου τοῦ λόγου πλείστους ἀσθενεῖς καὶ δαιμονιζομένους προσελθόντας εἰς τὴν οἰκίαν, καθοδηγῶν οὕτω καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν προσελθόντας εἰς πνευματικώτερον ἔλλαν θεραπεῖαν καὶ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τοῦ σκοτοῦς τῆς ἀμαρτίας (Ματθ. 8, 16, 17. Πρβλ. Μάρκ. 1, 32—34. Λουκ. 4, 40, 41). Μετ' ὀλίγον δέ, ἐσπέρας ἤδη γενομένης, μεταβαίνει ὁ Κύριος εἰς τὴν παραλίαν βλεπῶν δ' ἐπὶ μᾶλλον τὰ πλήθη αὐξανόμενα, ἐμβαίνει εἰς τὸ πλοῖον καὶ παραγγέλλει νὰ πλεύσωσι πρὸς τὴν

κατέναντι χώραν τῆς Δεκαπόλεως ἐν τῇ Περαιῇ. Τότε δὲ πρὶν ἢ εἶτι ἐμβῆ εἰς τὸ πλοῖον, εἰς μὲν τὸν περὶ τὴν μελέτην τῶν ἁγίων Γραφῶν ἐνασχολούμενον γραμματέα καὶ ἐπιθυμοῦντα νὰ μαθητεύσῃ παρὰ τῷ Κυρίῳ, ἀλλ' ἀγνοοῦντα ὅτι διάφοροι στερήσεις καὶ στενοχωρίαι εἶναι ἀναπόσπαστοι ἀπὸ τῆς παρ' αὐτῷ μαθητείας, βεβαιοὶ ὅτι καὶ αὐτῆς τῆς ἐν ὠρισμένη ἰδίᾳ κατοικίᾳ ἀναπαύσεως πρέπει νὰ στερηθῆ καὶ ὅλος ἐαυτὸν νὰ παραδῶσθαι εἰς ὑψηλοτέρην ἄλλην ἀφοσίωσιν τοῦ καθήκοντος, ἐὰν θέλῃ νὰ γείνη ἀληθῆς αὐτοῦ μαθητής, τὸν δὲ ζητοῦντα νὰ θέλῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ κατόπιν νὰ ἀκολουθήσῃ αὐτῷ διδάσκει ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ πρὸς τοὺς συγγενεῖς καὶ αὐτοὺς τοὺς γονεῖς ἀγάπη πρέπει νὰ παροῦσθαι ὅσῳς πρόκειται περὶ πνευματικωτέρου βίου, ὅστις οὐδὲν ἔχει κοινὸν πρὸς τοὺς ἐπιγείους δεσμούς· καὶ αὐτοὺς τοὺς ἰσχυρότερους τῆς οἰκογενείας, ὅσον δὴποτε οὗτοι καὶ ἂν εἶναι σεβαστοὶ καὶ ἐν καιρῷ τηρητέοι. Διότι ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ πρέπει πάντοτε νὰ ἐπικρατῆ τὸ παρ' αὐτοῦ τοῦ Κυρίου ρηθὲν· «Ὁ φίλον πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁ οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὅπισθ' μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος» (Ματθ. 8, 18—22. Λουκ. 9, 57—62. Πρβλ. Ματθ. 12, 40—50. 10, 4—6. 19, 29 Ἰωάν. 19, 26, 27).

Κατὰ τὸν πλοῦν, καθ' ὃν ἠκολούθησαν τῷ Κυρίῳ οἱ ἀπόστολοι καὶ ὅσοι ἄλλοι πιστότερον ἠκολούθησαν ὡς μαθηταί, ἤδη προκεχωρηκίως τῆς νυκτός, ὁ μὲν Κύριος, κατακεκμηκίως καὶ ἐξητλημένος ὡς ἄνθρωπος ἀπὸ τῶν πολλῶν κόπων τῆς ἡμέρας, κατελήρηθ' ὑπὸ ὕπνου ἐν τῇ πρόμῃ καὶ ἐκοιμᾶτο ἡσύχως, φανερὰ δὲ τρικυμῶν μετὰ λαλιπῶς κατετάραττε τὴν θλάσσαν καὶ κατεκλυδωνίζε τὸ πλοῖον, κατακαλυπτόμενον ὑπὸ τῶν ἐπερχομένων ἄγριων κυμάτων. Ἐξεγερθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν μαθητῶν καταληφθέντων ὑπὸ δειλίας καὶ φόβου, τρανῶν τεκμηρίων τῆς ὀλιγοπιστίας αὐτῶν, ἐπιτιμᾶ καὶ δικτάττει τοὺς ἀνέμους καὶ τὴν θλάσσαν, ὡς ἀκαταμάχητον ἔχων ἐξουσίαν καὶ ἐπὶ τῶν στοιχείων τῆς φύσεως, νὰ ἡσυχάσωσι καὶ οὕτως· ἐπέρχεται πλήρης γαλήνη καὶ νηνεμία πρὸς μεγίστην ἐκπληξιν καὶ θαυμασμόν τῶν ἐν τῷ πλοίῳ. Οὕτω δ' ἄσφαλῶς πλείοντες ἔφθασαν περὶ τὴν πρωτὴν εἰς τὴν κατέναντι τῆς Γαλιλαίας παραλίαν παρὰ τὰς πόλεις Γέρσα καὶ Γάδαρα (Ματθ. 8, 23—28 Μάρκ. 4, 35—5, 1 Λουκ. 8, 22—26).

Ἀπὸ τῆς ἀρίξεως δὲ τοῦ Κυρίου εἰς τὴν χώραν ταύτην, ἐστὶν ἐν Παλαιστίνῃ τῆς εἰδωλοατρείας καὶ τοῦ ἐθνισμοῦ καὶ συνεπῶς πολλῶν ἀμαρτιῶν, ἀρχεται ἡ σημερινὴ περικοπή, ἥτις συμπληρουμένη καὶ ἀναπτυσσομένη κατὰ τὰ παράλληλα χωρία τῶν ἱερῶν εὐαγγελιστῶν Μάρκου (5, 1—20) καὶ Λουκᾶ (8, 26—39) ἔχει ὡς ἐξῆς· Ὁ Κύριος διὰ πρώτην φοράν κρίνει καλὸν νὰ μεταβῆ εἰς χώραν, ἐν ἣ ἀνάμικτος πληθυσμὸς καὶ ἐπικράτησις ἐθνικῆς διαφθορᾶς ἠπειλεῖ τελείαν ἀποσύνθεσιν τοῦ ἰουδαϊκοῦ στοιχείου. Μεταβαίνει δ' ἐκεῖ πλήρης θείας ἀγάπης καὶ στοργῆς ὡς ὁ καλὸς ποι-

1. Ἐνεκα τῆς πληθῆος τῆς ὄλης τὴν ἀνάπτειν τῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς τῆς ἀναγνωσθεῖσης τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου ἀναβάλλομεν εἰς προσεχῆς φύλλον.

μὴν ἔνα εὐρὴ καὶ σώσει τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον καὶ ἐπαναγάγῃ αὐτὸ εἰς τὴν ποίμνην. Ἄλλα συγχρόνως μεταβιβάζει ἐκεῖ ἔνα σπειρὴ τὸν σπόρον τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης, ὅστις καὶ ἂν ἀμέσως δὲν ἐκαρποφορεῖ, ὡς ἔπρεπε, θὰ παρήγεν ὁμως βραδύτερον καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. Διὸ τὶ πόσων διδασκαλιῶν σωτηριωδιστάτων ἀφορμὴ δὲν ἐγένετο μετὰ ταῦτα εἰς τοὺς ἀποστόλους τοὺς κηρῶσαντες ἐν τῇ χώρῃ ταύτῃ ἢ ἐπίσκεψις τοῦ Κυρίου. Ὡς σύμβολον δὲ τῆς ὅλης ἀνωμάλου καὶ ἐκρούμευ τῆς χώρας ταύτης καταστάσεως, ἐν ἧ τὸ πονηρὸν πνεῦμα εἶχεν, ὡς φαίνεται, τελείαν ἐξουσίαν, παρίσταται εὐθύς ὀλίγον μετὰ τὴν ἀποβίβασιν ζευγὸς δαιμονιζομένων, ἐξ ὧν τὸν ἕνα μόνον, τὸν ἐπικινδυνότερον καὶ θηριωδέστερον, ὃν ἠκολούθει ὁ ἕτερος ὡς μαθητῆς διδάσκαλον, ἢ ὡς νεώτερος ἀδελφὸς πρεσβύτερον, μνημονεύουσιν οἱ ἱεροὶ εὐαγγελιστὰὶ Μάρκος καὶ Λουκᾶς.

Οἱ δαιμονιζόμενοι κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἦσαν πολυάριθμοι ἐν Παλαιστίνῃ, παραλλήλως βαινόντος τοῦ πολλαπλασιασμοῦ αὐτῶν πρὸς τὰς ἐπικρατοῦσας τότε παντοίας κακίας. Τὸ πονηρὸν πνεῦμα εὗρισκε τότε γόνιμον ἔδαφος παρὰ πολλοῖς τῶν κκοτόικων διὰ τὴν ἀμέλειαν αὐτῶν περὶ τὴν τήρησιν τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν ἀσέβειαν καὶ τὴν ἀνηθικότητα, διὰ τὴν περ' αὐτοῖς ἐπικράτησιν τῆς πονηρίας καὶ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀπιστίας. Αὐτὸς ὁ Κύριος ἐλέγχων τὴν ἀπιστίαν καὶ πονηρίαν τῶν συγχρόνων αὐτοῦ Ἰουδαίων καὶ μάλιστα τῶν Γραμματέων καὶ τῶν Φαρισαίων, οἵτινες μετὰ τοσαῦτα ἐξήκισι θαύματα καὶ μετὰ τοσαῦτα οὐράνιους διδασκαλίας ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ σημεῖον, ἔκτακτόν τι δὴλα δὴ γεγονὸς πρὸς βεβαίωσιν καὶ πίστιν, προσέθισιν ὅτι εἰς αὐτοὺς συμβαίνει ὅτι καὶ εἰς τὸν δαιμονιζόμενον, ὅστις μετὰ τὴν θεραπείαν καὶ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τοῦ διαβόλου ἐπενέρχεται πάλιν εἰς τὸν πρότερον ἁμαρτωλὸν βίον, καὶ οὕτω γίνεται κτήμα ἀνεκπαλιώτερον καὶ μόνιμος κατοικία τῶν πονηρῶν πνευματικῶν (Ματθ. 12, 43—45). Τοῦτο ἀληθῶς συνέβαινε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Κυρίου παρὰ πολλοῖς ἐν Παλαιστίνῃ καὶ οὕτως ἐξηγεῖται ἡ τοσαύτη παρ' Ἰουδαίους τότε πληθὺς τῶν δαιμονιζομένων, οὗς ρητῶς καὶ σαφῶς διακρίνουσιν οἱ ἱεροὶ εὐαγγελιστὰὶ ἀπὸ τῶν ἄλλως πως φυσικῶς νοσοῦντων ἐκ ψυχικῶν ἢ ἄλλων σωματικῶν παθήσεων. Τοιοῦτους ἤδη εἶχε θεραπεύσει πολλοὺς, ἐκδιώων ἀπ' αὐτῶν τὰ δαιμόνια, ἅτινα ἄλλοτε μὲν ἐπέδρων ἐπὶ τῆς ψυχικῆς μόνον καὶ διανοητικῆς ὑγείας, τῶν ὅπ' αὐτῶν κατακυριευομένων, ἄλλοτε δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ὑγείας τοῦ σώματος.

Οἱ δὲ εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν, τὴν ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου ὀνομαζομένην χώραν Γεργεσηνῶν, καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιοτέρην καὶ προτιμωτέραν ἀνάγκωσιν Γερασηνῶν, παρουσιασθέντες πρὸ τοῦ Κυρίου, καὶ μάλιστα ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν, ἦσαν ἐκ

τῶν τελείως κατεχομένων ὑπὸ τοῦ πονηροῦ πνεύματος καὶ μὴδὲν πλέον ἴδιον ἢ ἀνθρώπινον ἐχόντων γνώρισμα, εἰ μὴ τὴν σωματικὴν μορφήν, ἀλλὰ καὶ ταύτην ἐξηγριωμένην, ἐξηχρειωμένην καὶ παντοειδῶς παραβλαπτομένην καὶ ταλαιπωρουμένην. Ἀνθιστάμενοι πρὸς πάντας συνέθραυον τὰς πέδας καὶ τὰς ἀλύσεις, ἠπειλοῦν τοὺς πλησιάζοντας αὐτοὺς, ἐπιτιθέμενοι κατ' αὐτῶν, καὶ ἔρευγον εἰς ἐσθήτους καὶ ἀποκρήμινους τόπους καὶ εἰς πάλαια νεκρῶν μνημεῖα, φόβος καὶ τρόμος ὄντες τῶν διερχομένων. Τοιοῦτοι δὲ ἄντες πτήσσοις πρὸ τοῦ Κυρίου, μᾶλλον δὲ οἱ ἐν αὐτοῖς δαίμονες, οἵτινες καὶ λαλοῦσι καὶ ἐνεργοῦσι διὰ τοῦ καθυποταχθέντος τέλειον εἰς αὐτοὺς ἀνθρώπινου σώματος. Οἱ δαίμονες οὗτοι πάραυτα δεικνύουσι δι' ἀγρίας φωνῆς ἐξερχομένης ἐκ τοῦ στόματος καὶ διὰ τῶν φωνηνητικῶν ὀργάνων τῶν δυστυχῶν ἀνθρώπων, ὅτι οὐδὲν κοινὸν ἔχουσι μετὰ τοῦ Θεανθρώπου Λυτρωτοῦ, καὶ παραπονῶνται καὶ διαμαρτύρονται, ὅτι πρὸ τῆς ὀρισεμένης ἐποχῆς τῆς τελείας αὐτῶν καταδικῆς προτίθειαι νὰ καταδικᾶται αὐτοὺς εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον τὸ ἠτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ κατενόησαν ὅτι ἀδύνατον ἦτο πλέον νὰ βλέπωσι τοῦ λοιποῦ καὶ κατ' ατυραννώσι τοὺς δυστυχεῖς τοῦτους ἀνθρώπους, οὗς ἀπὸ μακροῦ καταδραστήζουσιν, ζητοῦσι νὰ βλάψωσι κτήματα καὶ περιουσίαν ἀνθρωπίνην, πράγματα εἰς ἀνθρώπους ἀνήκοντα, καὶ οὕτω ζητοῦσι νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τοὺς χοίρους τοὺς μακρὰν ἐκείθεν βύσκοντας ἐπὶ τῇ προθέσει νὰ καταστρέψωσιν αὐτοὺς. Ὁ δὲ Κύριος καὶ διὰ τὴν νὰ δεῖξῃ εἰς τοὺς μέχρι τοῦδε δαιμονιζομένους ὑπὸ ὁποῖου μεγέθους κακῶν μέχρι τοῦδε κατεχόντο καὶ διδάξῃ οὕτως αὐτοὺς, προσογγὴν εἰς τὸ μέλλον καὶ προφύλαξιν, ἔνα μὴ καὶ πάλιν γενῶσιν ὄργανα τοῦ Σατανᾶ, καὶ διὰ τὴν τιμωρῆσῃ τοὺς ἀνεκτανθῶν ἐν Ἰουδαίᾳ τῇ χώρῃ καταφρονούντας τὸν μωσαϊκὸν νόμον, εἴτε Ἰουδαῖοι οὗτοι ἦσαν εἴτε ἔθνηκοι, καὶ τρέφοντας ζῶα ἀκάθαρτα καὶ αὐστηρῶς ὑπ' αὐτοῦ ἀπαγορευόμενα, πιθανῶς αἰσχροῦ κέρδους χάριν, ἐπιτρέπει τοῦτο, καὶ οὕτως ἄπατα ἢ ἀγέλη τῶν χοίρων, δισχίλιων περίπου ὄντων κατὰ τὸν ἱερὸν εὐαγγελιστὴν Μάρκον, καταπνίγεται εἰς τὰ ὕδατα τῆς λίμνης Γεννισαρέτ. Σημειώσεως δὲ ἄξιον εἶναι ὅτι παρόμοιαι τιμωραὶ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ πρὸς μετάνοιαν καὶ σωτηρίαν ἀναφέρονται καὶ ἀλλαγῆ τῆς ἀγίας Γραφῆς (Ἐξ. 9, 3—6). Ὁ δὲ Κύριος ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, ἀπέναντι δὲ ταύτης ἡ ἀπώλεια ἀγέλης χοίρων πρὸς τιμωρίαν καὶ ὀδηγίαν εἰς μετάνοιαν οὐδέμιαν παρουσιάζει πραγματικὴν ζημίαν. Ἐὰν οἱ κάτοικοι τῆς χώρας ἐκείνης εἶδοντο τὸν Κύριον, ὡς οἱ Σαμαρείται τῆς Συχάρ, ἀνεκφιδῶλως ἀπέναντι μιᾶς τοιαύτης ὕλικῆς πρὸς μέγα πνευματικὸν ὄφελος γινομένης ζημίας, θὰ ἀπῆλαυνον πλειόνων πνευματικῶν ἀγαθῶν καὶ εἰσερχόμενοι εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ θὰ μετεῖχον πάσης ἀπὸ Θεοῦ εὐτυχίας, τέλειον ἐλευθεροῦμενοι ἀπὸ τῆς καταδυναστεύσεως τοῦ

Διαβόλου. Καί μήπως αὐτὴν τὴν τελείαν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τοῦ Διαβόλου δὲν ἐδήλου ὁ ἐν τῇ θαλάσῃ πνιγμὸς τῶν χοίρων; Ἄλλ' οἱ κάτοικοι τῆς χώρας τῶν Γαδαρηνῶν, τύπος τελείας ἀναίσθησίας, ἀγροικίας, ὑλοφροσύνης καὶ ἀχριστίας, ἀντὶ τὰ ὠφελήθησιν τι ἀπὸ τῆς ἄμα τῇ ἐκεῖ ἐμφανίσει εὐεργετικῆς ἐνεργείας τοῦ Κυρίου, μαθόντες παρὰ τῶν χοιροβοσκῶν, δρμημάτων ἀμέσως εἰς τοὺς πέριξ ἀγρούς, καὶ εἰς τὴν πόλιν καὶ διεκτραγωδοῦντων τὴν μεγάλην ζημίαν, ὡς ἐν παρόδῳ δὲ ἀναφερῶντων καὶ τὴν θεραπείαν τῶν διμυνοζομένων, σπεύδουσιν εἰς συνάντησιν τοῦ Κυρίου, οὐχὶ ὅπως οἱ Σαμαρεῖται τῆς Συχάρ ἵνα παρακαλέσωσιν αὐτὸν νὰ μείνῃ παρ' αὐτοῖς, ἀλλ' ἵνα υποβάλλωσι παρὰ κλησιν ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τῆς χώρας αὐτῶν, φοβούμενοι οἱ δυσδαίμονες καὶ ἄλλας ὑλικὰς ζημίας καὶ ἀπολείας, οἷα ἡ τῆς ἀγέλης τῶν χοίρων (Ἰωάν. 4, 4—42). Οὕτω καὶ σήμερον πολλὰκις συμβαίνει ἵνα χάριν περισώσῃς τρυφῆς καὶ ἀπολαύσεων ἀχριστίας; ἀπομακρυνόμεθα ἀπὸ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπὸ τῶν χρισμμάτων αὐτοῦ. Ἀγαπῶμεν τὸ σκότος μᾶλλον ἢ τὸ φῶς, τὸν κόσμον μᾶλλον καὶ τὴν ὕλην καὶ τὸ σῶμα, ἢ τὸν Θεόν, τὸ πνεῦμα, τὴν ψυχὴν, καὶ ἀχριστοῦντες πρὸς τὸν μέγιστον τῶν εὐεργετῶν ἡμῶν, νέοι γινόμεθα Γαδαρῆνοὶ δικαιώνοντες τὴν ἀγροικίαν καὶ ἀχριστίαν ἡμῶν διὰ τῆς ἀπομακρύνσεως τῆς τελείας ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ διὰ τῆς τελείας υποδουλώσεως εἰς τὸν ἀπ' ἀρχῆς ἀνθρωποκτόνον Διάβολον. Ὡ εἶθε τοῦτο νὰ μὴ ἀληθεύῃ ὄντως δι' ἡμᾶς! Εἶθε τοῦτο παροδικὸν μόνον νὰ εἶναι δι' ἡμᾶς κακόν! Εἶθε χάριν τῆς πνευματικῆς ἡμῶν εὐεξίας καὶ ὑγείας προθύμως νὰ δεχώμεθα πᾶσαν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τιμωρίαν, πᾶν παρ' αὐτοῦ διδομένον ἡμῖν μᾶθημα πρὸς σωτηρίαν. Σημειώσω δὲ, χριστιανέ, τὴν εὐκολίαν μεθ' ἧς ἀμέσως ἀναχωρεῖ ἐκ τῆς χώρας τῶν Γαδαρηνῶν ὁ Κύριος. Καί μήπως δὲν παρήγγειλεν οὗτος εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἵνα ὅπου δὲν δέχονται αὐτοὺς ἀμέσως ἐκεῖθεν ἀναχωρῶσιν, ἐκτινάσσοντες τὸν κοινοτὸν τῆς ἀμαρτωλῆς χώρας ἐκ τῶν ποδῶν αὐτῶν; (Ματθ. 10, 14). Σὺ δὲ ἀντιπαράβαλε τὴν ἱστορίαν ταύτην πρὸς τὴν παρὰ τῷ εὐαγγελιστῇ Ἰωάννῃ περὶ τῶν Σαμαρειτῶν τῆς Συχάρ, ἴδε τὴν μεγάλην ἀντίθεσιν τῶν ἀποτελεσμάτων, καὶ διδάχθητι πολλὰ ἐξ αὐτῆς. Μὴ λησμονεῖ δὲ καὶ τὰς παρὰ τοῖς ἱεροῖς εὐαγγελισταῖς Μάρκῳ καὶ Λουκᾷ ἀξιοσημειώτους καὶ διδασκαλικότητας συμπληρώσεις, καθ' ἃς οἱ Γεργεσηνοὶ ἢ Γαδαρῆνοὶ οἱ ἐξελθόντες ὅπως ἴδωσι καὶ ἐνοήσωσι τὸ γεγονός, εὗρον τὸν θεραπευθέντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καθήμενον ἱματισμένον καὶ σφραγισμένον; αὐτὸς δὲ οὗτος ἐξήτει θερμῶς καὶ παρεκάλει ἵνα ἀκολουθήσῃ τὸν Κύριον, νοουτηθεῖς δὲ παρ' αὐτοῦ, ἵνα ἀπέλθῃ εἰς τὸν οἶνον αὐτοῦ καὶ μετ' εὐγνωμοσύνης ἀναγγεῖλῃ εἰς πάντας τὴν μεγάλην ἀπὸ τοῦ Θεοῦ εὐεργεσίαν, ἀπέπληθε καὶ ἤρξαστο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει, ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ πάντες

ἐθαύμαζον» (Μάρκ. 5, 20 Πρβλ. Λουκ. 8, 39). Οὕτως ἄρα πρῶτος κήρυξ τοῦ Εὐαγγελίου ἐν τῇ ἀμαρτωλῇ ταύτῃ χώρῃ ἐγένετο ὁ εἰς τῶν θεραπευθέντων, πιθανῶς δὲ καὶ ὁ ἕτερος.

† Ο ΑΓΧΙΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑἴΝΟΥ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀριθμ. πρωτ. 127.

Προσκαλεῖται ὁ Ἰωάννης Καρχήμου ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὄραν 3 τουριστι μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου τῆς ἐν Δεδαγατῆς Ἱερᾷ Μητροπόλει Αἴνου αὐτοπροσώπως εἴτε διὰ ἀντιπροσώπου ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Χρυσῆς Χ' Ἰωάννου ἐκ Ραιδεστού, ὑπεκτάου Ὁθωμανῆς καὶ κατοικοῦ Δεδαγατῆς ἐπὶ διαζεύξει. Ἐν ἐναντία δὲ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγή δικασθῆσεται ἐρήμην.

Ἡ παρούσα κλήσις δημοσιευθήσεται κατὰ συνέλειαν τρις διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν Δεδαγατῆς τῇ 17 Ἰουνίου 1897.

2

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Αἴνου ΛΟΥΚΑΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Ἀρχιδ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΣΚΑΡΙΣ

ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΝ

ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΝΟΤΙΟΚΟΜΕΙΑΚΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΗΣ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ ΒΛΑΟΥΚΑΙΟΥ

Σχηματισθείσης Ἐπιτροπῆς πρὸς ρυμοτομίαν, διαρρυθμίσιν καὶ καλλωπισμὸν τοῦ ἐν Βλαουκίῳ νεκροταφείου τῆς ἱερᾶς νοτιοκομεικῆς Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς καὶ τῶν ἐν τῷ περιβόλῳ αὐτῆς κείμενων τάφων, ποσοκαλοῦνται οἱ ἔρχοντες ἰδιοκτῆτους τάφους, ὅπως ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ σήμερον παρουσιάζωσιν εἰς τὸ Γενικὸν Γραφεῖον τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν καταστημάτων (κείμενον ἐν Γαλατᾷ, ἐντὸς τοῦ Μεγάλου Ἐθνικοῦ Χανίου, ὑπ' ἀριθ. 69) φέροντες μεθ' ἑαυτῶν τοὺς τίτλους αὐτῶν καὶ ἀποδείξεις πληρωμῶν, ὅπως μετὰ τὴν δεύσαν ἐξέλεγχῃν ἀνταλλάξωσιν αὐτοῦ; πρὸς τοὺς νέους δριστικοῦ; ἰδιοκτητικοῦς τίτλους καὶ πρὸς τούτοις συνεννοηθῶσι μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὰς γενησομένους τυχόν ἀνακομιδὰς λειψάνων καὶ τὰς κριθησομένους τεχνικῶς ἀνεγκαταίε μετατοπίσεις τάφων εὐρισκομένων ἐπὶ τῶν ὁδῶν, ἢ ἄλλως πως παρακωλυόντων τὴν τοῦ νεκροταφείου διαρρυθμίσιν Διότι, παρερχομένης τῆς ταχθείσης ὡς ἀνω τετραμήνου προθεσμίας, ἡ Ἐπιτροπὴ προβήσεται εἰς τὰ ἀπαιτούμενα τεχνικὰ ἔργα, οἷα αἱ ἐκταφραῖ, αἱ ἐπιχωματώσεις, ἡ δένδρφυτεία καὶ τὰ παρόμοια, ἀπὸ πρῶτον ἐπιληφθῇ αὐτεπαγγέλτως καὶ τῆς δεούσης θρησκευτικῆς ἀνεκομιδῆς τῶν λειψάνων πᾶν μὴ ἔχοντων ἰδιοκτητοῦς τάφους.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 23 Μαΐου 1897.

Ἐκ τοῦ Γενικοῦ Γραφείου τῶν Ἐθν. Φιλ. Καταστημάτων

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Βασίλειος (πρόεδρος)
Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος
Δ. Θ. Σανθόπουλος
Ἰ. Δ. Τανταλίδης
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης (ταμίας)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετρίτια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκῳ χρυσᾷ 25
ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἀρροῦνται τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου.

ΕΤΟΣ ΙΖ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 12 ΙΟΥΛΙΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 20

Ὅσοι τῶν συνδρομητῶν δὲν λαμβάνουσι τακτικῶς καὶ ἐγκαιρῶς τὸ φύλλον παρακαλοῦνται ἵνα ἀνακοινώσῃ τοῦτο ἀνευπερθέτως τῷ προέδρῳ τῆς διευθουόσης τὴν «Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν» ἐπιτροπῆς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ὁ ἐνοριακὸς κλήρος καὶ τὰ περὶ τούτου μέτρα — Αἰτία τοῦ κακοῦ κατὰ Πλάτωνα — Πρακτικὴ ἀνάπτυξις τῶν Εὐαγγελίων τῶν Κυριακῶν — Κοινοποιήσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης. — Τῷ παρελθόντι σκῆθῳ ἔληξαν αἱ προφορικαὶ ἐξετάσεις τῆς ἐν Χάλκῃ πατριαρχικῆς Θεολογικῆς σχολῆς, ἐπισφραγισθεῖσαι διὰ καταλλήλων νοουθεσιῶν καὶ προτροπῶν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος. Τῇ δ' ἐπιούσῃ κυριακῇ ἐγένετο ἐν συρροῇ πυκνοῦ ἐκκλησιαστικῆς ἡ καθιερωμένη πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία, συλλειτουργούντων τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τῶν σεβασμιωτάτων συνοδικῶν ἀρχιερέων Δέρκων, Τραπεζοῦντος, Βιζύης, Ἀρχιεπίσκοπος, Ξάνθης, Σισανίου, Προικονήσου καὶ Κώου. Παρίσταντο δὲ ὅτε Παναγιώτατος πρῶν Κωνσταντινουπόλεως Νεόφυτος καὶ ὁ μακαριώτατος πρῶν Ἱεροσολύμων Νικόδημος ὡς καὶ οἱ σεβασμιώτατοι μητροπολίται Χαλκηδόνος, Ἀθηνῶν καὶ Ἐλασσώνας, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Παναγίου Ἰάφου πανοσιολογώτατος ἀρχιμανδρίτης Γερμανὸς Ἀποστολάτος, ὁ ἐκ Σερβίας παρεπιδημῶν πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης καὶ πρύτανης τῆς ἐν Βελιγραδίῳ Θεολογικῆς Ἀκαδημίας Φιρμιλιανὸς καὶ ἄλλοι ἐγκριτοὶ κληρικοὶ καὶ λαϊκοί. Κατὰ τὴν λειτουργίαν ταύτην προεχειρίσθη εἰς πρεσβύτερον καὶ ἐχειροθετήθη ἀρχιμανδρίτης ὁ ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς σχολῆς ἱερολογ. Ἀγαθάγγελος Κωνσταντινίδης, εἰς ὃν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους εἶναι ἀνατεθειμένη ἡ διδασκαλία τῶν ἀναγκασιούτων τοῖς σπουδασταῖς τῆς Θεολογικῆς σχολῆς

στοιχείων τοῦ πολιτικοῦ δικαίου. Ἀρχίσας τῆς ἱερᾶς λειτουργίας, μετὰ μικρὰν ἀνάπυλιν, ἤρξατο ἡ ἐν τῷ νῶ ἐπὶ τῇ ἐπιδόσει τῶν πτυχίων εἰς τοὺς ἱερομένους ἐκ τῶν τελειοδιδάκτων νονομισμένη τελετῇ, καθ' ἣν μετὰ τὴν ἐπὶ τούτῳ κεκανονισμένην ἱεροτελεσίαν ἀνεγνώσθησαν τὰ τῆς βαθμολογίας πρακτικὰ τοῦ καθηγητικοῦ συλλόγου, ἀνεγνώσθη καὶ ὑπεγράφη ὑφ' ἀπάντων τῶν τελειοδιδάκτων ἡ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἱερὰ αὐτῶν ὑπόσχεσις περὶ τῆς αὐστηρᾶς ἐκπληρώσεως τῶν ὑπὸ τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν ἐπιθεβλημένων αὐτοῖς καθηκόντων. Ἐἶτα ἐγένετο διὰ χειρὸς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἡ ἐπίδοσις τῶν διπλωμάτων τοῖς ἐπὶ τῆς ἱεροδικονίας, Γερμανῷ Στρινοπούλῳ ἐκ Δελιωνῶν τῆς ἐπαρχίας Σαλυβρίας, Θεοδωρῷ Βασιματζίδῃ ἐκ Σερρών, Ἰωάννῳ Ἀρχατζικῇ ἀγιοταμίτῃ ἐκ Κρήτης, Γερμανῷ Πολίτῃ ἐκ Λέσβου, Ἰωακείμῳ Γεωργιάδῃ ἐκ Πριγκήπου, Χρυσόστομῳ Πιπκρηῆτου ἐκ τῆς ἐπαρχίας Δέρκων, Φωτίῳ Παγιάτῃ ἐκ Μαδύτου καὶ Ἰωακείμῳ Μοναχῷ Ἰβηρίτῃ, τῶν ὑπολοίπων τεσσάρων, ἧτοι Ἀνδρονίκῳ Ἰωάννου ἐξ Ἀλατζίκης, Γεωργίῳ Γιανναγᾷ ἐκ Κάτω Παναγίας τῆς ἐπισκοπῆς Κρήνης, Λουκᾷ Λουκάκῃ ἐκ Ρόδου καὶ Σάββα Παπαγρηγοριάδῃ ἐκ Βουούλων, δικαιομένων νὰ λάβωσι ταῦτα ἅμα τῇ χειροτονίᾳ αὐτῶν. Μετὰ ταῦτα ὁ πανοσιολογώτατος ἀρχιμανδρίτης καὶ σχολάρχης Γερμανὸς Γρηγορᾶς τὰ εἰωθότα παρήνευσε καὶ ἐνουθέτησε τοὺς τελειοδιδάκτας. Ἐξ αὐτῶν δὲ ὁ ἱεροδίακονος Γερμανὸς Στρινοπούλος ἀνέγνω τὴν εὐχαριστήριον προσφώνησιν, ἔχουσαν ἐν περιλήψει ὡδε:

Προσιμαζόμενος εἶπεν· αἰδολογῶς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογῆσας ἡμᾶς ἐν πλῆθι εὐλογίᾳ πνευματικῆς (Ἐφεσ. 1, 3) καὶ καταξιώσας ἡμᾶς ὑγιῶς καὶ αἰσίως διανοῦσαι τὸν ἐπταετῆ τῆς ἐν τῇ Ἱερᾷ ταύτῃ Θεολογικῇ Σχολῇ παιδείσεως ὄμιλον καὶ εἰς τὸ πολυπόθητον τῶν σπουδῶν ἡμῶν τέμα καταντήσας κατὰ τὴν εὐστηρον ταύτην ἡμέραν, ἐν ἣ ἡ μὲν καλλίγονος μήτηρ ἡμῶν, ἡ γερὰ καὶ πρεσβυγενὴς Θεολογικὴ Σχολή, τὴν ἱερὰν καὶ ἐκλαμπρον αὐτῆς περιβεβλημένη στολὴν,

ἀρον ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον κατ' ἄμω ἡμᾶς ἐξέθρεψε καὶ τῷ τῆς παντοίας εὐσεβείας γάλακτι δαψιλῶς ἐπότισε, προσκαλεῖ ἡμᾶς εἰς τὴν ἀπότισιν τῶν τροφείων, τὸ βρῶν ἡμῶν τῆς τοῦ λόγου διακονίας ἀντικείμενον ἔργον, ἡμεῖς δὲ ἡ δωδεκάριθμος τῶν ταπεινῶν τῆς χάριτος Λευιτῶν χορεία ἰλιγγιώντες καὶ πλήρεις ἱερᾶς συγκινήσεως προσεργόμεθα, ὅπως ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας δώμεν τὴν τιμὴν δικαιοσύνης περὶ τῆς ἀκούου, ἀνελλιπούς καὶ ἀνευδότητου ἐπιτελέσεως τῶν ἡμετέρων καθήκοντων ὅπου περ ἂν ὦμεν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. . . .».

Ἀνακηρτῆσι δὲ ὅσων εὐφραγέτηνται οἱ νέοι τοῦ Εὐαγγελίου διδάσκαλοι καὶ οἶαν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐν πρώτοις εὐγνωμοσύνην ὀφείλουσιν υποδείξαι, εἶπε, Σοὶ τῇ μητρὶ ἡμῶν Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ τῇ κοινῇ πάντων καὶ φιλοστόργῳ μητρὶ, ἐν ἧ δὴ τοῦ λουτροῦ τῆς πλιγγυγενεσίας ἀναγεννηθέντες καὶ ὑπὸ τοῦ φωτὸς καὶ τῆς θείας ἀποκαλύψεως ἠλλαμωθέντες τῷ χορῷ τῶν σωζομένων συναριθμημένοι, ὡς τέκνα ἐπιφανίου κλήτους, πάντοτε μετὰ πάντων τῶν ὀρθοδόξων, τὸν αἶνον καὶ τὴν εὐχριστίαν ἀναπέμπομεν καὶ ἀναπέμφομεν. . . . Καὶ νῦν ἀντὶ πάντων τούτων τί σοι ἀπακλώσωμεν, μήτερ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ; Τί ἄλλο ἢ τὸν ἐπίσημον ὄν ἄρτι ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἐδώκαμεν ὄραον, ὅτι ἐν παντὶ καὶ πάντοτε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εὐαγγελιζόμενοι ἀνεχθαίπομεν ἀπὸ τῆς μνήμης ἡμῶν ἐν τὰς πρὸς ἡμᾶς εὐεργεσίας σου τηρήτομεν, ἀκριβεῖς δὲ τοῦ καθήκοντος ἐκπληρωταὶ καὶ εὐπειθεῖς τῶν ἐντολῶν σου ὄψακες, δεικνύμενοι πειρασόμεθα καταστῆται ἑαυτοῦ; τύπους τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πίστει, ἐν ἀγνείᾳ» (Α' Τιμ. 4, 12).

Στρέφων δὲ τὸν λόγον πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιώτητα τὸν γεγραπὸν προστάτην καὶ Πατριάρχην, καὶ μνησθεῖς τῶν ὑπὲρ τῆς σχολῆς φροντιδῶν καὶ προσπαθειῶν αὐτοῦ τε καὶ τῆς χορείας τῶν τοῦ οἰκουμένου θρόνου ἱεραρχῶν, τῶν συντηρούντων τὴν Θεολογικὴν ταύτην Σχολήν, ἐμνήσθη ἅμα καὶ τῆς ἀποστάσεως ἡμέρας τῆς διὰ τοῦ σεισμοῦ καταστροφῆς αὐτῆς καὶ δὴ καὶ τῶν ἀγῶνων καὶ τῶν ἐνεργειῶν πρὸς ἀνεγερσιν τοῦ κατερειπωθέντος κτιρίου τῆς Σχολῆς. Μετὰ συγκινήσεως δὲ ἀνακηρτῆσι τοῦ μεγατίμου ὀνόματος τοῦ προσφιλεστάτου τέκνου τῆς Ἐκκλησίας, εἰς οὗ τὴν γεννησιδωρίαν ὀφείλεται τὸ περικαλλεῖς νέον κτίριον τῆς Σχολῆς τὸν λόγον πρὸς τὸν ἐθνικὸν εὐεργέτην στρέφων δεῖξαι, εἶπε, καὶ σὺ εὐσεβίστατε καὶ φιλογενεστάτε Παῦλε Στεφάνοβικ, ὁ ἀπὼν μὲν τῷ σώματι, παρὼν δὲ τῷ πνεύματι ἐν μέσῳ ἡμῶν ἐν τῇ εὐσήμερῳ ταύτῃ ἡμέρᾳ, τὸν φόρον τῆς αἰδίου ἡμῶν εὐγνωμοσύνης, ἀνθ' ὧν εὐ' ἐποίησας ἡμῖν, βέβαιος ὢν ὅτι ἡ σεπτὴ σου εἰκὼν ἀείποτε μενεῖ ζωηρῶς ἐναποτετυπωμένη οὐχὶ ἐν πλαζί λιθίναις, ἀλλ' ἐν ταῖς πλαζί τῶν καρδιῶν ἡμῶν. Τὴν ἐκθρέψασαν δὲ Σχολήν ἀποχαριεῖζων εἶπε:

Χαίρε καὶ σὺ, φιλότατη Θεολογικὴ Σχολή, τὸ

μέγα τῶν ὀρθοδόξων σπουδολόγημα, ἡμῶν δὲ ἡ ἀγαθὴ μήτηρ καὶ τροφός. Μετὰ σοῦ χαίρει καὶ ἀγάλλεται νῦν πᾶσα ψυχὴ ὀρθόδοξος θεωμένη ὑψωθείσιν καὶ αὐθις ὡς ἑλαίαν κατὰκαρπον καὶ, ὡς ὄρνιν τὰ νεοσσία ἐκυτῆς, οὕτως ἐπισυναγαγούσιν ἡμᾶς ὑπὸ τὰς θερμογόνους σου πτέρυγας. Σὺ νηπίους ἡμᾶς ἀπ' ἀρχῆς τὸν τε νοῦν καὶ τὴν καρδίαν παραλαβοῦσα τὸ γάλα τῆς εὐσεβείας ἡμᾶς ἐπότισας καὶ τὸ βρῶμα τῆς θείας καὶ ἀνθρωπίνης σοφίας ἐξέθρεψας. Ἐν τοῖς κόλοις σου διέρρουσαι τὰ γλυκύτατα τῆς νεκνικῆς ἡμῶν ἡλικίας ἔτη καὶ ὑπὸ τὴν σὴν ἀνδρωθέντες σκιάν «εἰς ἀνδρὰ τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφεσ. 4, 13), ἐτοιμοὶ ἤδη ἐσμέν κατὰ τὸ ἐν ἐκάστῳ χάρισμα ἀδιδόναι λόγον παντὶ τῷ αἰτοῦντι περὶ τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος» (Α' Πέτρ. 3, 15). Σὺ ὡς ἀστὴρα πολικὸν ἀνήψας ἐν τῷ οὐρανῷ τῆς καρδίας ἡμῶν τὸν φόρον τοῦ Θεοῦ καὶ ὡς στήριγμα ἐν τοῖς τοῦ βίου θενοῖς ἐνέπνευσας τὴν ἐπ' αὐτὸν ἀκαταίσχυντον ἐλπίδα, ὑπομιμηθήκουσα, ὅτι τῶν νικῶντων ἐστὶ τὰ βραβεῖα καὶ δὴ, ἀν μεγάλην καὶ δεινὴν νικῶσι πάλην. Σοὶ τέλος ὀφείλομεν τὸ ἐν Χριστῷ ζῆν, Ἐρεθ Θεολογικὴ Σχολή. Καὶ νῦν πῶς ἀπέλωμεν ἀδάκρυτοι, καὶ ἀνάληγτοι πῶς ἀπὸ τῶν σῶν χωρισθῶμεν ἀγκυλῶν; . . . Ἐὰν ἐπιλαθώμεθ' σου, Ἱερουσαλήμ, ἐπιλησθεῖη ἡ δεξιὰ ἡμῶν, κολληθεῖη ἡ γλῶσσα ἡμῶν τῷ λάργῳ ἡμῶν, ἐὰν μὴ σου μνησθώμεν».

Ἀποτεινὰς δὲ κατόπιν τὸν λόγον πρὸς τὸν Σχολάρχην καὶ φόρον εὐγνωμοσύνης τελῶν αὐτῷ τε καὶ τῇ χορείᾳ τῶν καθηγητῶν τῆς Σχολῆς ἐφ' οἷς ἐμόχλησαν ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ μορφώσεως αὐτῶν, ἐπέκρανε τὸν λόγον δι' ἀποστροφῆς πρὸς τε τοὺς συντελειωφοῦτους καὶ τοὺς λοιποὺς συμμαθητάς, ἐπικαλεσάμενος ἐν τέλει τὰς πατριαρχικὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας. Πρὸς ἡμᾶς δὲ νῦν, εἶπε, ἀποτεινὸν τὸν λόγον, προσφιλέστατοι συμμαθηταί, μεθ' ὧν τὰς γλυκύτητας τοῦ βίου ἡμῶν διήλθομεν στιγμάς ἐν τῇ αὐτῇ συνεσιώμενοι ὕλικῃ τε καὶ πνευματικῇ τραπέζῃ, ἐν τῷ αὐτῷ συμπροσευχόμενοι ναφ' τοῦ Θεοῦ καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς καθ' ἐκάστην περιπατοῦντες ἀειθαλεῖς τοῦ μυροβόλου ἡμῶν λόφου περὶ Θεοῦ καὶ θεῶν ὡς τὰ πολλὰ συνδιαλεγόμενοι καὶ συζητοῦντες, πρὸς ἡμᾶς, ὅσοι ἐναπολείπεσθε, ἵνα τὸν καλὸν τῆς μαθητείας περατώσητε ἀγῶνα προσφωνῶ τὸ ὕστατον «χαίρετε». Πλὴν μὲμνησθε, παρακαλοῦμεν, καὶ ἡμῶν, ὅσκις ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ τῆς Ἁγίας Τριῆδος ναφ' τὴν καθημερινὴν ὑμῶν θυσίαν τῷ Ὑψίστῳ ἀναφέρετε, ὄντες βέβαιοι, ὅτι καὶ ἡμεῖς οὐδέποτε παυσόμεθα ἐνθυμούμενοι ἐνα ἑκαστον ὑμῶν καὶ διηνεκῶς ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας προκοπῆς καὶ τελειώσεως εὐχόμενοι. Χαίριτε ἐν Κυρίῳ πάντοτε καὶ πάλιν ἱρῶ, χαίριτε.

Καὶ ἤδη σὺ, Παναγιώτατε Δέσποτα, ἐπικρον ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ στιγμῇ τὰς ὀσίας σου πρὸς Κύριον χεῖρας καὶ ταῖς πνευματικαῖς σου εὐχαῖς καὶ εὐλογίαις τὴν δωδεκάδα ταύτην τῶν ἐργατῶν τοῦ Κυρίου

κατάσσειον, όπως ἐν τῇ δυνάμει ἐκείνου, πᾶν μὲν ὕψωμα ἐπαυρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ καθαίρουσα, καὶ πᾶν νόημα αἰχμαλωτίζουσα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγά, ὅσα προσφιλή, ὅσα εὐφρονα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴτις ἐπιποιεῖς» (Φιλιπ. 4, 8) ταῦτα λογιζομένη καὶ πράττουσα, ἀξία ἀναδειχθῆ καὶ τῶν ποικίλων περὶ αὐτῆς φροντίδων τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τῶν προσδοκιῶν καὶ ἐλπίδων πνεύματος τοῦ χριστιανισμοῦ πληρώματος. *Γένοιτο!*»

Τὴν τελετὴν δὲ ἐπεσπράγγισεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης διὰ πατρικῶν νοουθεσιῶν μεστῶν πνεύματος καὶ συνέσεως. Παρήσαν δὲ καὶ κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἐπιδόσεως τῶν πτυχίων ὅτε Παναγιώτατος πρῶην Κωνσταντινουπόλεως Νεόφυτος καὶ ὁ Μακαριώτατος πρῶην Ἱεροσολύμων Νικόδημος, πρὸς δὲ τοὺς σεβασμιωτάτους συνοδικοὺς ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἐκ τῶν περιπεδημούντων πανιερώτατοι μητροπολίται Λήμου καὶ Ἐλασσάνος, ὁ πνευσιολογ. ἀρχιμανδρίτης καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ Π. Τάφου Γερμανὸς Ἀποστολάτος καὶ ἄλλοι ἔγκριτοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοί.

—*Ἐκλογὴ νέου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων.*— Ἀνηγέθη χθὲς τηλεγραφικῶς ἐξ Ἱερουσαλὴμ τῷ τε οἰκουμενικῷ πατριαρχῇ καὶ τῷ ἐνταῦθ ἐπιτρόπῳ τῷ Π. Τάφου ἡ ἐκλογὴ ἐν τῇ ἀγίᾳ Πόλει νέου πατριαρχοῦ τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας, ἀναδειχθέντος τοιοῦτου τοῦ τοποτηρητοῦ τοῦ τῶς χρεούοντος θρόνου, μητροπολίτου Φιλαδέλφειας Δαμιανοῦ, διὰ ψήφων 12 μεταξὺ τῶν ψηφοφορούντων 16 μελῶν τῆς ἀγιοταριτικῆς ἀδελφότητος.

Ὁ νέος πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἐκ Σάμου ὀρμώμενος καὶ ἐκ πικίδων ἀριερώτας ἐαυτὸν εἰς τὴν διακονίαν τοῦ Π. Τάφου ἀπέβη τοῦ χρόνου προϊόντος ἐν τῶν ἐπιλέκτων τῆς ἀγιοταριτικῆς ἀδελφότητος μελῶν ἕνεκα τοῦ ζήλου καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ. Διετέλεσε ἐξάρχος τοῦ Παναγιῶτου Τάφου ἐν Τυβλίδι, ἐσχρημάτισε βραδύτερον καὶ ἐπίτροπος αὐτοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅπου κατέλειπεν ἀρίστως ἀναμνήσεις. Ἀνὴρ δὲ οὕτω ζηλωτῆς, μελίχριος δὲ καὶ συνετὸς τὸν χαρακτήρα, ἀξίως ἀνυψῶθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν καὶ περιβλεπτόν θρόνον τοῦ Ἀδελφθεοῦ, ὃν ἀνμφιβόλως θέλει διοικήσει εὐδοκίμως καὶ λυσιτελῶς, πράξων τὰ συμφέροντα τοῦ Π. Τάφου. Ἐρ' ὃ καὶ συγχαιρόντες τῇ ἀγιοταριτικῇ ἀδελφότητι δοξάζομεν τὸν Κύριον ἐπὶ τῇ ἀποκαταστάσει ἐν αὐτῇ τῆς ποθητῆς εἰρήνης καὶ ὁμοφωνίας, εὐχόμενοι ὅπως ἡ σύμπνοια αὐτῆς διατελέσῃ αἰνῆς καὶ ἀδιάσπαστος καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς πατριαρχείας Δαμιανοῦ τοῦ Α', ἐπ' ἀγαθῷ τῆς τε Σιωνίτιδος καὶ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας.

—*Ἐπανάληψις ἐργασιῶν.*— Ἀπὸ τῆς παρελθούσης Τρίτης ἐπανελήφθησαν αἱ ἐργασίαι τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἀπὸ δὲ τῆς ἐπιούσης Τετάρτης αἱ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῶν σεβασμιωτάτων συνοδικῶν Ἀρχιερέων ἐπανακαμψάντων ἐκ Κάλκης τῇ ἐσπέρᾳ τῆς Δευτέρας.

—*Χοροστασία.*— Ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς ἀγίας Μεγαλομάρτυρος καὶ πανευφροῦς Εὐφημίας ἡ Α. Θ. Παναγιότης χοροστατήσατο κατὰ τὸν ἑσπερινὸν ἐχοροστάτησε καὶ χθὲς κατὰ τὴν λειτουργίαν ἐν τῷ πατριαρχικῷ καὶ συγχοροστατούντων καὶ τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων. Ἦσαν δὲ ἀνοικταὶ μέχρις ἐσπέρας αἱ πύλαι τοῦ ναοῦ, τὸ δὲ ἐν αὐτῷ φυλαττόμενον, ὡς γνωστὸν, σεπτὸν λείψανον τῆς Μεγαλομάρτυρος ἦν ἐκτεθειμένον πρὸς προσκύνησιν τῶν πάντοθεν προσερχομένων εὐσεβῶν χριστιανῶν.

—*Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον.*— Ἐν τῇ χθεσινῇ συνεδρίᾳ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, σκέψεως γενομένης ὅτι ὁ καιρὸς δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἐνέργειαν ἐκλογῶν, ἀπεφασίσθη νὰ χαρακτηθῆ τὸ δικαίωμα εἰς τὰς κανονικῶς ὑρισταμένους ἐφορίας τοῦ προβῆναι εἰς διορισμοὺς διδασκάλων καὶ σύνθεσιν συμβολαίων.

—*Μητροπολίτης Λήμου.*— Σήμερον κατέλειπε τὴν βλασιεύουσαν ἀπερχομένη εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ καὶ ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Λήμου Ἀθανάσιος, ἐκ τῶν τῶς συνοδικῶν ἀρχιερέων, προπεμφθεὶς ὑπὸ πολλῶν φίλων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. Ἐκ προσώπου δὲ τῆς Α. Θ. Π. ἀπεχειρέτισε τὴν Α. Πανιερότητα ὁ Δευτερεύων Λαυρέντιος.

—*Ἐπισκέψεις.*— Τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ νεωστὶ διορισθεὶς, ἀντὶ τοῦ πρότερος τελευτήσαντος αἰδ. Κούρτη, πρωιερεὺς τῆς ἐνταῦθα ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας.

Χθὲς ἀγομῆνης παρὰ Ρώσοις τῆς ἐορτῆς τῆς ἀγίας Ὁλγῆς ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος μεταβῆς εἰς τὴν ἐν Βαθυρρῦκαι ρωσικὴν πρεσβείαν, διεβίβασε τῇ πρεσβείρᾳ, ἐορταζούσῃ τὴν ἐπέτειον αὐτῆς, τὰς εὐχὰς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Ο ΕΝΟΡΙΑΚΟΣ ΚΑΗΡΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΟΥ ΜΕΤΡΑ

Φοβερόν ἀληθῶς κακόν, ἀληθῆς πληγὴ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ ἡμῶν ἀπέβη ἡ κατάστασις τοῦ ἐνοριακοῦ ἡμῶν κλήρου, οὐ μόνον ἀθεράπευτος διαμεινῶσα μέχρι σήμερον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον διαστῆσις προσλαμβάνουσα καὶ τείνουσα νὰ μεταβληθῆ εἰς αὐτόχρομα φλογέαινον. Πολλὰ περὶ τοῦ καιρωτάτου τούτου ζητήματος ἐγάρχησαν μέχρι τοῦ δε, πολλὰ καὶ διάφοροι ἐξηγήθησαν γινώμα καὶ πολιτικῆς ὑπεδείχθη ἡ ἀνάγκη τῆς θεραπείας τοῦ κακοῦ. Ἀλλὰ πάντα τὰ γραφέντα ἕμειναν λόγοι κενοὶ καὶ οὐδέμια ἐγένετο σὺν καὶ σκέψις, οὐδὲν ἐλήφθη ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων πρακτικὸν μέτρον, πρὸς θεραπείαν τοῦ ὁσημέραι ἐπιτεινομένου καὶ φοβερωτάτου καθισταμένου κακοῦ. Ὁ ἐνοριακὸς κλήρος, ὡς ὑπεδείχθη καὶ πρὸ ἡμερῶν ἐκ ταῖς στήλαις τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας», μέγα, ἢ, ὀρθότερον εἰπεῖν, τὸ πᾶν συμβᾶλλεται εἰς τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν κατὰστα-

σιν του λαού, ως εκ τῆς μετ'αυτοῦ συνεχούς συναφείας καὶ ἀναστροφῆς. Δύναται οὗτος νὰ συντελέσῃ, ὡς ἐρρήθη εἰς τὴν ἀναθερίμανσιν τοῦ ψυχομένου ὁσημέρει θρησκευτικοῦ κισθῆματος, νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀνθρώπων τῆς ἡμετέρας κοινωνίας, ἀλλὰ καὶ τούναντίον εἰς τὴν τελείαν τῶν ἡθῶν ἔκλυσιν καὶ εἰς τὴν παντελεῖα τοῦ θρησκευτικοῦ κισθῆματος ἀπόσβεσιν. Δυστυχῶς τὸ δεύτερον συνέβη παρ' ἡμῖν, διότι τὸ ὑψηλὸν ἔργον τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου περιήλθεν εἰς χειρὰς ἀνθρώπων ἀπειθεῦτων, ὡς τὰ πολλὰ καὶ ἀνικάνων, οὐδεμίαν ἔχοντων συνείδησιν τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἱερατικοῦ ἀξιώματος, θεωρηθέντος ἔργου, ὡς μὴ ὄφειλε, καθαρῶς βιοποριστικοῦ. Οὗτω δὲ ἀντὶ διδασκάλου καὶ κηρηγόρου τοῦ λαοῦ ὁ ἐνοριακὸς κλήρος ἀπέβη εἰς τῶν κυριωτέρων συντελεστῶν τῆς γαλλοφροσύνης τοῦ θρησκευτικοῦ κισθῆματος καὶ τῆς ἠθικῆς καταπτώσεως τοῦ λαοῦ, ποιμὴν δὲ αὐτὸς καὶ διδασκαλὸς καταφωρᾶται ἡττων τοῦ ποιμνίου κατὰ τὰς γνώσεις καὶ τὴν ἀρετὴν, αὐτὸς χρῆζων πολλῶν παρ' ἐκείνου διδασκαλίας καὶ καθοδηγήσεως, καὶ συμβαίνει πράγματι αὐτὸ τοῦτο τὸ τῆς παροιμίας «ἡ ἀμαξα τὸν βούν». Εὐτυχῶς ὁ νῦν τοὺς οἴκους τῆς Ἐκκλησίας ἰθύνων, ὁ οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κωνσταντίνος ὁ Ε', περὶ πολλῶν ἔχων νὰ σκερθῆ καὶ περὶ πολλῶν νὰ μεριμνήσῃ, ἐκ τῶν πρωτίτων μελημάτων αὐτοῦ ἡγήσατο καὶ τὸ σπουδαιώτατον τοῦτο καὶ ζωτικὸν ὕψιστον ζήτημα, τὸ ζήτημα τῆς θλιβερᾶς ὑπὸ πᾶσιν ἐποχῆν καταστάσεως τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου.

Ἡ μελέτη αὐτοῦ ἀνετέθη τῇ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐδρευούσῃ Κεντρικῇ Ἐκκλησιαστικῇ ἐπιτροπῇ, ἥτις ὑπὸ τῆς ἐμπνεύσεως, τῆς προτροπᾶς καὶ ὁδηγίας τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Πανοσιολογιότητος τοῦ Μ. Πρωτοσυγγέλλου Χρυσόστομου, νέαν ἀνεκτιμημένην ζωὴν, ἀπὸ ἔργου οὕτως σπουδαιότητος ἐνεκίνησεν ἐπ' αἰσίσις τῆς ἐργασίας, αὐτῆς. Γνωστὸν ὅτι τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ὡς καὶ πρῶτων τῶν ἄλλων ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐπιτροπῶν, προίσταται εἰς τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων ἀλλὰ μῆπως διορισθέντος τοιοῦτου, μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ τακτικοῦ αὐτῆς προέδρου, πανερωτάτου μητροπολίτου Ἐλασσῶνας, ἀποχωρήσαντος, ὡς γνωστον, τῆς συνόδου, τὰ κατ' αὐτὴν διευθύνει προσωρινῶς ὁ Μ. Πρωτοσύγγελλος. Τοῦ ἔργου ἐπιλαβομένη μετὰ ζήσεως ἡ ἐπιτροπὴ, ἔγνω ἐν πρώτοις νὰ προσκαλέσῃ καὶ ἐξετάσῃ ἕνα ἕκαστον τῶν ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως ἱερέων, ὅπερ δὴ καὶ συντελέσθη ἐν σπουδῇ, πάντων τῶν ἱερέων, προσεστώτων καὶ ἐφημερίων, παρσθέντων τμηματικῶν ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐξετασθέντων, ἥτοι ποῦ ἕκαστος ἐγενήθη, ποῦ ἐσπούδαξε καὶ ποίας γνώσεως κέκτηται, ποῦ ἐχειροτονήθη καὶ ποῦ μέχρι τοῦδε ἱερέτευσεν. Ἐκ τῆς ἐξετάσεως δὲ ταύτης ἀπεδείχθη ὅτι οἱ πλείους τῶν ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως ἱερατευόντων προέρχονται ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν, ὅθεν ἦλθον εἰς βασιλεύσαντα κατὰ διαφό-

ρους ἐποχᾶς, κρείττονα τύχην ἐπιδιώκοντες. Μεταξὺ πάντων τούτων ἡ ἐπιτροπὴ εὔρεε πλὴν τῶν ἀποφοίτων θεολογικῶν ἢ ἱερατικῶν σχολῶν καὶ οὐκ ὀλίγους ἄλλους φέροντας ὑποσδήματα τὰ προσόντα, ὅσα ἀπαιτεῖ ἀπαρκετικῶς τὸ ὑψηλὸν τοῦ ἱερέως ἀξίωμα, ὡς τε πρὸς τὰς γνώσεις, ὡς τε πρὸς τὸ ἦθος καὶ τὴν πολιτείαν. Τούτους τοὺς ἱερεῖς ἡ ἐπιτροπὴ προσκόντως ἐπικινέσασα, προέτρεψεν ἕνα τοιοῦτοι καὶ τούντεθεν διατελοῦντες, ἐτι πλείον φιλοτιμηθῶσιν, ἕνα ὑπόδειγμα τοῖς ἄλλοις ἐκυτοῖς προστησάμενοι, χρησιμεύσαντι ὡς ζύμη νέου φυράματος, ὡς χρηστὰ στοιχεῖα πρὸς καταρτισμὸν κατὰ μικρὸν κλήρου ἀξίου τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ. Ἀλλὰ ἐξ ἄλλου μετὰ λύπης παρετήρησεν ἡ ἐπιτροπὴ ὅτι καὶ οὐκ ὀλίγοι τῶν εἴτε ἐκ παλαιοῦ, εἴτε, τὸ πλείστον μάλιστα, ἀπὸ ἐποχῆς οὐγὶ πολὺ ἀφισταμένης, ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἐνδημησάντων καὶ ἐνταῦθα ἀποκαταστάτων ἱερέων στεροῦνται παντελῶς τῶν προσόντων, ἅτινα ἀπαρκετικῶς ἐπιβάλλεται νὰ ἔχωσιν οἱ ἱερατευόντες ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως, ἥτις καὶ ὡς πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου κράτους, καὶ ὡς ἐδρα τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, δικαιοῦται νὰ ἔχη καὶ κλήρον ἀντίστοιχόν τῆς τε πολιτικῆς καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς κοινωνικῆς αὐτῆς θέσεως. Παρετήρηθη δὲ ὅτι μεταξὺ τῶν ἱερέων, οἵτινες ἱερατεύουσι ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως, ὀλίγιστοι ὁρμῶνται ἐκ τῆς βασιλευούσης καὶ ἐχειροτονήθησαν ἐν αὐτῇ. Τὸ λυπηρότερον δὲ σημεῖον τῆς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς γενομένης ἐξετάσεως ταύτης ἀποτελεῖ ὁ οὐκ εὐκαταφρόνητος ἀριθμὸς τῶν ἀπολυμένων, ἥτοι ἄνευ θέσεως ἱερέων. Ἐνώπιον τοιαύτης καταστάσεως πρώτη σκέψις καὶ πρῶτον μέλημα τῆς ἐπιτροπῆς ὑπῆρξεν ἡ ἐντεῦθεν ἀπομάκρυνσις καὶ ἡ εἰς τὰς ἐπαρχίας, ὅθεν προέρχονται, ἀποστολὴ πάντων τῶν διαθεσίμων ἱερέων, πρωτίστως δὲ ἐκείνων, ὧν τὸ πρὸς τὸν εὐρὸν μὴ συνῆλον πρὸς τὸ σχῆμα τοῦ κληρικοῦ. Μέχρι δὲ σήμερον ἕνδεκα τοιοῦτοι ἱερεῖς ἀπεστάλησαν ὑπὸ τῆς Μ. Πρωτοσυγγελλίας εἰς τὰς οἰκείας ἐπαρχίας, ὅπου κατ' ἀρχὴν ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς νὰ ἐξαποστέλλωνται πάντες οἱ ἐκεῖθεν ὁρμῶμενοι ἱερεῖς, ἐξαιρέσει τῶν ἐπὶ μολθῆσι καὶ ἱεροπρεπεῖ πολιτεῖα διακρινομένων. Περὶ τούτου δὲ ὑποβλήθησεται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ἐκθεσις, ἐν ἣ ὑποδειχθήσονται καὶ μέτρα πρὸς γενικωτέραν καὶ ριζικωτέραν τοῦ κακοῦ θεραπείαν.

Ἐλπίζεται δὲ ὅτι οὕτω διὰ τῶν ληφθησομένων καταλλήλων μέτρων πάντες οἱ ὄλους ἀκατάρτιστοι καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις χειροτονηθέντες ἱερεῖς, τοῦ χρόνου προσιόντος, θὰ ἐπανεέλθωσιν ἕκαστος εἰς τὸ χωρίδιον αὐτοῦ, δι' ὅπερ καὶ ἐχειροτονήθη, καὶ ὅπερ κατὰ παράδοξον κωνοικὴν ἐγκυτέλιπεν, ἀπὸ μάλιστα ἐκεῖ δύναται νὰ φανῆ χρησιμώτερος, ἐπαρκῶν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις καὶ τὰς ἀνάγκας τῶν συνεχωριῶν αὐτοῦ. Δὲν εἶναι δὲ οὔτε δίκαιον, οὔτε λογικόν

ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Κωνσταντινουπόλεως νὰ χρησιμεύῃ ὡς ἄστυλον καὶ καταφύγιον τῶν χωρικῶν ἱερέων, ἐν οὐδεμιᾷ ἀνάλογῃ εὐρισκόμενον πρὸς τὸ ποιμνιον τῆς πρωτεύουσας, ὡς πρὸς τε τὴν διανοητικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν, ἔστω καὶ ἂν πρόκειται περὶ τῆς μᾶλλον ἀσημάντου ἑνορίας. Οὕτω δὲ ἀρξιομένων βεβηγηθῶν τῶν ἤδη ἐν τῇ βλαπτευσῆ ὑπηρετούντων ἱερέων καὶ ἀποδομιζόμενων εἰς τὰς ἐπαρχίας, ὅθεν προήλθον, ἐλπίζεται ἐντός τινων ἐτῶν νὰ εὐμοιρήσῃ ἀνταξίου κλήρου ἢ πρωτεύουσας, ἔνθα ἐν τοιαύτῃ περιωπῇ εὐρηται ὁ κλήρος πάντων τῶν ἄλλων τῶν τε συνοικικῶν καὶ τῶν ξένων χριστιανικῶν ἐθνῶν. Ἐὰ μὲτρα ταῦτα τῆς ἐπιτροπῆς οὐ μόνον τελεσφόρα ἐκ πρώτης ἀρχῆς, ἀλλὰ καὶ νόμιμα καὶ πρέποντα δέκνυνται, ἄδικοι δὲ φρωῶνται αἱ περὶ τούτων ὑπ' ἐνίων γενομένη παρατηρήσεις, ἀλυσιτελῆ δὲ καὶ ἀνεφίκατα τὰ ὑπ' ἄλλων προτεινόμενα, φρονούντων ὅτι ἡ πρωτεύουσα δεῖν νὰ χρησιμεύῃ ὡς τὸ κεντρικόν τῶν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν προερχομένων ἀνικάνων ἱερέων, τοῦτο μὲν διὰ συστάσεως διδασκαλιῶν πρὸς μόρφωσιν τῶν ἀμορφώτων, τοῦτο δὲ διὰ τῆς ἐγκλιείσεως εἰς μοναχικὴν ζωὴν καὶ σωφρονισμοῦ δεομένων. Οἱ τοιαῦτα εἰσηγούμενοι λησμονοῦσιν ὅτι ἐνταῦθα οὐ μόνον δὲν δύναται, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, νὰ περισταλῇ τὸ κακόν, ὡς διατείνονται, ἀλλὰ τούναντίον αὐξάνει τὸ μύλημα, καθ' ὅσον πολλοὶ καὶ ποικίλοι ἐν τῇ ἀχανεῖ μεγαλοπόλει ταύτῃ αἱ ὁδοὶ τῆς ἐξολισθήσεως καὶ τῆς πρὸς τὴν κακὴν τροπῆς, δόξα δὲ καὶ τὰ κρησφύγετα, ὅπου ὁ ἐξοκέλλων δύναται νὰ καταφύγῃ καὶ νὰ διαφύγῃ τὸ ἄγρυπνον ὄμμα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς, ἐνῶ εἰς τὸ χωριδίον αὐτοῦ ἐπανερχόμενος οὐ μόνον θὰ ἦναι ἠναγκασμένος ἄλλως νὰ ρυθμίζῃ τὸν βίον αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ πολλὰ νὰ ἀπομύθῃ, ἕνεκα τῆς κρατούσης ἔτι ἐν ταῖς χωρίαις ἀσθητικότητος τῶν ἡθῶν. Ἄν δὲ τινες ἐξ αὐτῶν γρη῏ουσι περιορισμοῦ ἐν μοναχικῇ, τοῦτο δὲν ἀπόκειται εἰς τὸν οἰκουμηνικὸν πατριάρχον, ὅστις ὦν ἄρα καὶ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως δικαιοῦται καὶ ὀρεῖται νὰ φροντίξῃ περὶ τοῦ ποιμνίου τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐπαρχίας, ἀλλὰ ἀπόκειται εἰς τοὺς τὴν εὐθύνην τῆς χειροτονίας τοιοῦτων ἱερέων ὑπέχοντας, οἵτινες ὀρεῖονται νὰ ὑποστῶσι καὶ τὰς συνεπεῖς τῶν αὐτῶν πράξεις. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ μέτρα τῆς ἐπιτροπῆς ὡς πρὸς τοὺς ἀνικάνους καὶ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν προερχομένους ἱερεῖς. Ἀλλὰ ἡ ἐπιτροπὴ μεριμνῶσα περὶ τῆς δυνατῆς ἐκκαθάρσεως τῆς πρωτεύουσας ἀπὸ τῶν τοιοῦτων ἱερέων, σπουδαία ἔλαβε μέτρα καὶ περὶ τῶν ἐν τῷ μέλλοντι διορισθησομένων, εἴτε ὡς προϊσταμένων εἴτε ὡς ἐφημερίων. Ἀπεφάσισε δὲ ὅπως ὅταν πρόκηται περὶ διορισμοῦ προσεστώτων ἱερέων ἐν ταῖς πρωτοβαθμίαις καὶ κεντρικαῖς ἑνορίαις τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, λαμβάνωνται οἱ τοιοῦτοι ἐκ τῶν ἀποφθιόντων τῶν θεολογικῶν ἢ ἱερτικῶν σχολῶν, ὑποχρεούμενοι ἔνα τακτικῶς κηρύττων ἐπ' ἐκκλησίας τὸν θεῖον λόγον. Ἐν δὲ ταῖς δευτεροβαθ-

μίαις διορίζονται ἱερεῖς προσεστώτες μόνον ἐκ τῶν τελειοφοίτων τῶν γυμνασίων, λαμβάνοντας τὸ δικαίωμα καὶ ὑποχρεούμενοι καὶ οὗτοι ἐπίσης νὰ κηρύττων ἐπ' ἐκκλησίας μετὰ τὴν θέουσαν περὶ τῆς πρὸς τοῦτο ἱκανότητος δοκιμασίαν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς. Οὕτω δὲ λύεται καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἀνάγκης τοῦ τακτικοῦ ἐπ' ἐκκλησίας κηρύγματος, ἂνει ἐπιβαρύνων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ταμείων. Ἐλάβε δὲ ἡ ἐπιτροπὴ ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἀξιοπροπέως τῶν τοιοῦτων προσεστώτων ἱερέων συντηρήσεως καὶ σκέπτεται ἄλλως νὰ διακανονίσῃ τὰ τῆς εἰσπράξεως τῶν πρὸς συντήρησιν αὐτῶν ἀναγκαίων πόρων, τῶν κοινῶν ἱερέων ὑποδοκασζόντων πᾶν βέρος ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν προέουσαν ἐκείνων θέσιν, γρη῏ουσαν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀνυψώσεως καὶ τιμῆς, ὡς καὶ ὁ Ἀπόστολος διδάσκει. «Οἱ κλωῶς προσεστώτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιούθησαν, μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ».

Ἀλλὰ καὶ τὴν κατάστασιν τῶν κοινῶν ἱερέων, ἦτοι τῶν ἐφημερίων, ἡ ἐπιτροπὴ ἐριεμένη νὰ βελτιώσῃ καὶ καταστήσῃ ὅσον ἐνεσθιν ἐπαρκεῖς τοὺς ἐπιδεδεῖς διανοητικῆς μορφώσεως, ἔγνω νὰ ὑποβάλῃ κατὰ τριμηνίαν εἰς ἐξετάσεις ἐπὶ τῆς ἱερᾶς Κατηχήσεως, τῆς ἱερᾶς Ἱστορίας καὶ τοῦ Λειτουργικοῦ, πηρέγουσα εἰς μελέτην σχετικὰ κείμενα. Ἐκ τῆς δοκιμασίας ταύτης θὰ γίνηται γνωστὸν κατὰ πόσον ἕκαστος ἐμελέτησε καὶ ἐγένετο βελτίων αὐτοῦ. Ἐκ τούτων δὲ οἱ μᾶλλον εὐδοκιμοῦντες θὰ προτιμῶνται κατὰ τὸν διορισμὸν τῶν κενουμένων θέσεων. Ἐπὶ πᾶσι τοῖσι ἡ ἐπιτροπὴ ἐσκέφατο καὶ περὶ συστάσεως κεντρικοῦ ἱερατικοῦ ταμείου πρὸς ἀνταρτίαν τῶν ἐνδεεστέρων ἐκ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἱερέων, περιθάλψιν τῶν ἀσθενῶν, παροχὴν εἰς τοὺς στερουμένους τῶν μέσων πρὸς ἐπιπόνησον εἰς τὰς πατριδας αὐτῶν καὶ ἐν γένει τὴν θεραπεῖαν πάσης ἄλλης αὐτῶν ἀνάγκης. Οἱ πόροι τοῦ ἱερατικοῦ τούτου ταμείου θὰ ἀποτελῶνται ἐκ τοῦ ποσοστοῦ 2 1/2% ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν μηνιαίων εἰσπράξεων πάντων τῶν κατ' ἑνορίας ἱερέων καὶ ἐκ τῶν χρηματικῶν ποινῶν, ὅσαι θὰ ἐπιβέλλωνται τοῖς παραβάταις τῶν κληρικῶν αὐτῶν ἱερέων. Τὴν περὶ τούτου πρότασιν ὑπέβαλεν ἡδη τῇ Α. Θ. Παναγιότῃ δι' ἐπὶ τούτῳ ἐκθέσεως ἡ ἐπιτροπὴ, ἰδιαίτερος δὲ κανονισμὸς θὰ ρυθμίσῃ τὰ, κατὰ τὸ ταμεῖον τοῦτο.

Τοιαῦτα ἐν κεφαλῇ τὰ μέτρα, ἅτινα τῇ πρωτοβουλίᾳ καὶ εἰταγήσει τῆς Α. Θ. Παναγιότῃς ἔλαβεν ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ. Ἐὰν δὲ τις κρίνῃ ἐκ τοῦ ζήλου καὶ τῆς φιλοτιμίας, μεθ' ὧν πάντα αὐτῆς τὰ μέλη ἐπελάθοντο τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ἔργου, ἀδιστάκτως δύναται νὰ πειθῆ, ὅτι πλήρης καὶ τελεία ἐπιτυχία θὰ στέψῃ τὰς ἀποράσεις καὶ προσπαθείας τῆς ἐπιτροπῆς. Οὕτω δὲ θὰ λυθῇ πάλιν ἄλυτον τῶς νομιζόμενον ζήτημα, ζήτημα πανθομολογούμενης σπουδαιοτάτου, ἕνεκα τῆς ροπῆς, ἣν ἔχει ἐπὶ τῆς ὁρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς ἀνορθώσεως τῆς κοινωνίας.

ΑΙΤΙΑ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ*

'Αλλ' ἡ εἰκασία αὕτη εἶνε πάντοτε εἰκασία, ὅτι ὁμοίως κατὰ Πλάτωνα ὁ κλῆρος μυστηριωδῶς ὁμοῦ μετὰ τῶν προβεβιωμένων ἐπιδρᾶ ἐπὶ τὴν αἴρεσιν βίου, τοῦτο εἶνε καθ' ἡμᾶς βέβαιον, ὡς ἐκ τούτου δὲ καὶ ἡ ἀξίωσις τοῦ Οὐίλδουερου ὅτι ὁ Πλάτων διδάσκει ἐν τῷ μύθῳ τῆς Πολιτείας τὸν προσωρισμὸν ἢ τὴν ὑπερβατικὴν αὐταρχίαν ὡς θὰ εἴπωμεν ἐξελληνίζοντες τὸ Transcendentale Indeterminismus, ἥτοι ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ τοῦ ἀνθρώπου ποιότης καὶ ὁ ἐξωτερικὸς βίος ἐξαρτῶνται ἐξ ἐλευθέρως τῆς βουλήσεως ἀποφάσεως πρὸ πάσης εἰς τὸν ἐμπειρικὸν βίον εἰσόδου, εἶνε ὅλως ἀνυπόστατος. 'Αλλ' ἡμεῖς τίθεντες πάντες τοὺς λόγους τούτους κατὰ μέρος δεχόμεθα πρὸς στιγμὴν τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Οὐίλδουερου ὡς ἀληθεῖς. Ἐπειτα ἐκ τούτου ὅτι καὶ κατὰ Πλάτωνα ἐξηραίνθη μυστηριωδῶς πᾶν μέρος τῆς τοιαύτης ἐλευθερίας ἐν τῷ ἐμπειρικῷ κόσμῳ, ὡς ἀξιοῖ ἡ νεωτέρα ὑπερβατικὴ αὐταρχία; Οὐδαμῶς καθ' ἡμᾶς. Ἐξ ἐναντίας ἂν ὁ Πλάτων ἄρῃται εἰς τὰς θεωρίας τῆς νεωτέρας ἰδεολογίας ἐδοξάζει τι τοιοῦτον, ὧρειλεν ἀναντιρρήτως καὶ νὰ εἴπῃ ρητῶς ἢ ὑποδείξῃ τὴν ἐξαφάνισιν τῆς ἐλευθερίας ἐν τῷ μετὰ σώματος βίῳ. Μῆδ' εἶπῃ τις ἐπιστάμενος ὅτι ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς φιλοσοφίας τὸ τῆς ὑπερβατικῆς αὐταρχίας δόγμα παρίσταται ἄνευ ἐμπειρικῆς ἐλευθερίας, ὁ δὲ Πλάτων διὰ τοὺς αὐτοὺς καὶ ὁ Κάντιος λόγου χάριν λόγους ἐπειράθη ἐν τῷ τῆς Πολιτείας μύθῳ νὰ διασώσῃ τὴν ἀνθρωπίνην ἐλευθερίαν καὶ τῷ κακῷ ἐνοχῆν. Ὅτι ἡ ἱστορία τῆς φιλοσοφίας οὐδεμίαν γινώσκει ὑπερβατικὴν αὐταρχίαν μετ' ἐμπειρικῆς ἐλευθερίας, εἶνε καθ' ἡμᾶς τυχαῖον, ὅλως φαινόμενον, ὁ δὲ διὰ τῶν νεωτέρων σταθμῶν σταθμώμενος τὸν τῆς Πολιτείας μῦθον παραγνωρίζει τὸ πνεῦμα τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας, διότι ὁ μὲν Κάντιος καὶ ὁ Σελίγγιος ἐξήτουν προδήλως μετατιθέμενοι τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἄχρονόν τινα τῆς ψυχῆς κατὰστατιν νὰ ἐξηγήσωνται τὸν Determinismum ἥτοι τὴν ἐν τῷ φαινόμενῳ κόσμῳ ἑτεροαρχικὴν τῶν πράξεων ἐνόησαν καὶ τὴν εἰς τὸ κακὸν καθολικὴν κλίσιν, ὁ δὲ Πλάτων οὐδὲ κἄν προκίθησιν εἶχε τῶν τοιούτων προβλημάτων, παραινῶν καὶ ἄλλως, ὡς εἴπωμεν¹, μυριολέκτως ἐν τῷ μετὰ σώματος βίῳ πρὸς βελτίωσιν καὶ μετὰ τοῦ θείου ὁμοιωσιν, ἅτινα προϋποτιθέασιν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἄλλὰ τὸ θέμα τοῦτο εἶνε ἀνάξιον πάσης μακροτέρας συζητήσεως, ἔθεν καὶ κρίνομεν περιττόν, μεθ' ὅσα ἐν τῷ

πρῶτῳ τμήματι περὶ ἐλευθερίας εἴπομεν, νὰ ἐνδιακριφώμεν εἰς αὐτό.

'Αλλὰ τότε θὰ εἴπῃ τις, τίς ἡ ἀρετηρία τοῦ μύθου τούτου, καὶ τί σκοπεῖ νὰ διδάξῃ ἡ ἐκτενὴς αὐτῆς μυθολογία; Καθ' ἡμᾶς, εἰ καὶ ἐν τοῖς ἐπιμέρους εἶνε δύσκολος ἡ διάκρισις τοῦ περιεχομένου ἀπὸ τῆς μυθικῆς μορφῆς, τοῦτ' ἔστι κατὰ πόσον ταῦτα εἶνε κενὰ χαριτολογήματα, ἢ ἔχουσιν ὑποκειμένην καὶ φιλοσοφικὴν τινα ἔννοιαν, ἐν τούτοις ἀνασκοποῦντες τὴν σειρὰν τοῦ λόγου, ἀπρολήπτως δ' ἐρμηνεύοντες διακρίνομεν τὰ αἰτία, ὅρ' ὧν ἐν γένει ἤγετο ὁ φιλόσοφος εἰς μίαν τοιαύτην μυθολογίαν. Εἶνε δὲ ταῦτα τὰ ἐξῆς: Οὐδένα λανθάνει τὸ πολυειδῶς μαρτυρούμενον φαινόμενον, ὅτι οὐ μόνον ἡ ἐξωτερικὴ τοῦ βίου κατὰστατις ἀλλὰ καὶ αἱ πνευματικαὶ καὶ ἠθικαὶ ἐμφυταί, ἢ κρᾶσις καὶ ἡ τοῦ θυμικοῦ διάθεσις, καὶ πάντα αἱ τοιαῦται ποικιλία, ἐξερτῶνται οὐχὶ ἐκ τῆς βουλήσεως ἡμῶν, ἀλλ' εἶνε τις κλῆρος περιβάλλον πάντα ἐξ ἀνάγκης. Ἄλλὰ μὴν τίς ἀγνοεῖ ὅτι πρὸς ἐξηγήσιν τῶν ποικίλων τοῦ βίου μορφῶν καὶ ἐν γένει παντός τοῦ ψυχικοῦ βίου στοιχείου, μεθ' οὗ τις ἠσθάνετο ἑαυτὸν ἄκοντα προσδεδεμένον, κατέφευγέ τις πολλάκις πάλαι ἢ εἰς τὴν εἰμαρμένην ἢ εἰς ἰδιαιτέραν εὐνοίαν ἢ δυσμένειαν τῶν θεῶν λύων τὰ αἰνίγματα ταῦτα τοῦ βίου; Ταύτας λοιπὸν τὰς δοξασίας ἀναιρῶν ὁ Πλάτων, ἐν γένει δὲ θέλων νὰ παραστήσῃ, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ εἶνε τι σταθερὸν μὴ ὑποκείμενον εἰς τὴν διηγετικὴν καὶ ἀτακτον ροὴν τοῦ φαινομένου κόσμου, προσέφυγεν εἰς τὴν μυθολογίαν ταύτην¹. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὴν ἀρετηρίαν τῆς μυθικῆς ταύτης ἀφηγήσεως τὸ δὲ κέντρον τοῦ ὅλου μύθου τῆς αὐτῆς ἰδέας ἐχόμενον εἶνε ἀναντιρρήτως τὰ ἐν 618B—E «μάλιττα ἐπιμελητέον ὅπως ἕκαστος ἡμῶν τῶν ἄλλων μαθημάτων ἀμελήσας τούτου τοῦ μαθήματος ζητητῆς καὶ μαθητῆς ἔσται, ἐὰν πόθεν οἶός τ' ἢ μαθεῖν καὶ ἐξευρεῖν, τίς αὐτὸν ποιήσει δυνατόν καὶ ἐπιστήμονα, βίου χρηστὸν καὶ ποιητὸν διαγιγνώσκοντα, τὸν βελτίω ἐκ τῶν δυνατῶν αἰεὶ πανταχοῦ αἰρεῖσθαι, ἀναλογιζόμενον πάντα τὰ νῦν δὴ ρηθέντα καὶ ζυγισθέμενα ἀλλήλοις καὶ διαιρούμενα πρὸς ἀρετὴν βίου πῶς ἔχει, καὶ εἰδέναι τί κάλλος πενία ἢ πλοῦτον κραθῆν καὶ μετὰ ποίας τινὸς ψυχῆς ἕξεως κακὸν ἢ ἀγαθὸν ἐργάζεται, καὶ τί εὐγένεια καὶ δυσγένεια καὶ ἰδιωτεία καὶ ἀρχαὶ καὶ ἰσχύες καὶ ἀσθένεια καὶ εὐμαχία καὶ δυσμαχία καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τῶν φύσει περὶ ψυχῆν ὄντων καὶ τῶν ἐπικτητῶν τί συγκρανοῦμενα πρὸς ἀλλήλα ἐργάζεται, ὅττε ἐξ ἀπάντων αὐτῶν δυνατόν εἶναι συλλογισά-

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 146—149.

1. Τὸ κακὸν παρὰ Πλάτωνι, Α' τμήμα, σελ. 52.

1. Döellinger, Heid. und Jud. 289—90.

μενον αἰρεῖσθαι, πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς φύσιν ἀποβλέποντα, τὸν τε χεῖρω καὶ τὸν ἀμείνω βίον, χεῖρω μὲν καλοῦντα, ὅς αὐτὴν ἐκεῖσε ἄξει εἰς τὸ ἀδικωτέραν γίνεσθαι, ἀμείνω δέ, ὅστις εἰς τὸ δικαιοτέραν τὰ δ' ἄλλα πάντα χαίρειν ἑάσει· ἐωράκαμεν γὰρ ὅτι ζῶντι τε καὶ τελευτήσαντι οὕτη κρατίστη αἴρεσις». Ὁ Πλάτων δηλαδὴ τὴν ἠθικὴν τελείωσιν ὑπολαμβάνων τὸ ὕψιστον ἀγαθόν, ἐχόμενος δ' ἐν γένει τῆς ιδέας ὅτι πρὸς τὴν ἐν τῷ ἠθικῷ ἀγαθῷ τελείωσιν τὰ ἄρια μιᾶς ζωῆς εἶνε στενά, ἀποφαίνεται ἐνταῦθα ὅτι ἐκάστη ζωὴ εἶνε προπαρασκευη εἰς τὴν μέλλουσαν, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ ὑγιῶς φιλοσοφῆν καὶ συντόμως ζῆν ἤρτηται οὐ μόνον ἢ ἐνταῦθα ἀλλὰ καὶ ἡ μέλλουσα εὐδαιμονία. Ἄρα καὶ ὁ μὴ πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν τοῦ βίου λάμψιν ἀποβλέπων, ἀλλὰ σταθμώμενος τὰ πάντα πρὸς τὴν τῆς ἀρετῆς στάθμην ἢ καὶ τούναντίον, αἰρεῖται ἤδη καὶ προαποφασίζει καὶ τὸν ἐπέκεινα τῆς ζωῆς ταύτης δαίμονα «ὡ συνέσται ἐξ ἀνάγκης», ἢ δὲ ἐξωτερικῆ τῆς φύσεως διάταξις οὐ μόνον δὲν ἀντιβαίνει ἀλλὰ καὶ συνεπικουρεῖ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ προτειμμένου τέλους. Διετύπωσε δὲ τὴν ἔνοιαν ταύτην μυθικῶς οὕτως ὥστε ἡ ψυχὴ κατὰ τὴν εἰς νέον βίον εἰσθεσιν παρίσταται αὐτῇ προσδιορίζουσα τὴν ἑαυτῆς τύχην, αἰ δὲ Μοῖραι συνεπικουροῦσαι τὸν αἰρεθέντα τοῦτον δαίμονα.

ΧΡ. ΑΝΑΡΟΥΤΣΟΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ
ΤΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ
ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΚΤΗ
ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Κεφάλαιον Θ'. στίχ. 1—8.

- 1 «Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐμβὰς ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ π.λοῖον,
2 διεπέρασε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδιαν πόλιν. Καὶ ἰδοὺ
προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημέ-
3 τον· καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπε τῷ
4 παραλυτικῷ· Θάρσει, τέκνον, ἀφέωνται σοι αἱ ἁμαρ-
5 τίας σου. Καὶ ἰδοὺ τινες τῶν γραμματέων εἶπον ἐν
6 ἑαυτοῖς· Οὗτος βλασφημεῖ. Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς
7 ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν· Ἦρα τί ἐνθυμησθε ποιεῖν
8 ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; Τί γὰρ ἔστιν εἰκοπώτερον
εἰπεῖν, Ἀφέωνται σοι αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, Ἐγει-
9 ραι καὶ περιπάτει; Ἦρα δὲ εἶδητε, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει
ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας,
10 τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ· Ἐγερθεὶς ἄρον σου τὴν
11 κλίνην καὶ ἕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ ἐγερθεὶς,
12 ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκόν αὐτοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι
13 ἐθαύμασαν καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν τὸν δόντα ἐξου-
14 σίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις».

Τὸ παρὸν εὐαγγέλιον ἀμέσως συνέχεται πρὸς τὸ τῆς παρελθούσης Κυριακῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἄρχεται ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ στίχου, εἰς ὃν καταλήγει ἐκεῖνο. Ἡ δὲ ἐν αὐτῷ ἀφήγησις περὶ ἐξαισίου θεραπείας τοῦ Κυρίου ἀπέναντι τῆς ἀνίκτου κακίας τῶν γραμματέων παραλλήλως κείται πρὸς τὴν περὶ τοῦ αὐτοῦ θαύματος ἀφήγησιν τῶν εὐαγγελιστῶν Μάρκου (2, 1—12) καὶ Λουκᾶ (5, 18—26), ὅτινες μετὰ πλείονος λεπτομερείας ἐκθέτουσι τὰ κατ' αὐτό. Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον δὲ ἱεροῦ εὐαγγελίου παραλαμβάνομένη ἀναγινώσκεται ἡ παράλληλος περικοπὴ τῆ δευτέρας Κυριακῆ τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ὅπου καὶ ἐκτενέστερον θά ἀνακτουθῶσι πάντα τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν προκειμένην ἀφήγησιν. Ἡ δὲ παράλληλος ἐν τῷ κατὰ Λουκᾶν ἀγίῳ εὐαγγελίῳ περικοπὴ ἀναγινώσκεται τῷ σαββάτῳ τῆς δευτέρας ἐβδομάδος τοῦ εὐαγγελιστοῦ τούτου.

Ἰδιαν πόλιν ὀνομάζει ἐνταῦθα ὁ ἱερός εὐαγγελιστὴς τὴν Καπερναοὺμ, εἰς ἣν, ὡς γνωστόν, ἐγκατεστάθη καὶ διαρκέστερον διέτριβε μετὰ τὴν ὀριστικὴν ἐγκατάλειψιν τῆς λογιζομένης ὡς ἰδίας πατρίδος Ναζαρέτ. Κωλύημα ἀληθῶς μέγα εἶναι νὰ καλεῖται τι ἴδιον τοῦ Κυρίου, ὅπως καὶ μέγα δυστύχημα νὰ ἐγκαταλιπῆται τι παρ' αὐτοῦ ὡς ξένον καὶ ἀλλότριον. Ἡ Ναζαρέτ εἶναι πλέον ξένη διὰ τὸν Κύριον, καὶ τοῦτο ἐν ᾧ ἄπασαν τὴν παιδικὴν καὶ νεανικὴν ζωὴν μέχρι τοῦ τριακοστοῦ περιποῦ ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτοῦ διήνησεν ἐν αὐτῇ ἐν αὐστηρᾷ ἐκπληρώσει τῶν πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς ἄλλους ἐπὶ γῆς οἰκείου καὶ τῶν πρὸς τὸν οὐρανόν Πατέρα κληρονόμων αὐτοῦ (Λουκ. 2, 39—52). Στερεῖται αὕτη τῆς τιμῆς καὶ τῆς δόξης, ἧς ἀξιοῦται ἡ Καπερναοὺμ, θέατρον γενομένη τοσοῦτων ἐξαισίων διδασκαλιῶν καὶ ὑπερφυῶν θαυμάτων καὶ ὀνομαζομένη ἰδίᾳ τοῦ Κυρίου πόλιν. Ἄλλ' ὅπως καὶ ἐν ἄλλοις πράγμασιν, οὕτω καὶ ἐν τούτῳ ἡ τήρησις τοῦ μεγάλου ἀγαθοῦ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Κυρίου δωρομένου εἰς τὴν Καπερναοὺμ ἦτο δυσχερέστερα τῆς προσκλήσεως αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο μετ' ὀλίγον ταλανίζεται αὕτη ὡς μέλλουσα νὰ καταπέσῃ ἀπὸ τοῦ μεγίστου αὐτῆς ὕψους εἰς αὐτὸν τὸν ἄσπερον ἄδην (Ματθ. 11, 23. 24 Λουκ. 10, 15). Σοβρὸν καὶ διδακτικώτατον τοῦτο κῆρυγμα εἰς πάντας ἡμᾶς! Δὲν ἀρκεῖ νὰ γεινώμεν καὶ νὰ ὀνομαζώμεθα ἴδιοι τοῦ Κυρίου. Δὲν ἀρκεῖ νὰ τιμηθῶμεν ὑπ' Αὐτοῦ καὶ νὰ τιμησώμεν Αὐτὸν πρὸς ὧραν. Πρέπει νὰ κατορθώσωμεν ὥστε ἀδιάρρηκτος διὰ παντὸς νὰ εἶναι ὁ μετ' Αὐτοῦ δεσμός ἡμῶν. Πρέπει ψυχῇ, διανοίᾳ καὶ καρδίᾳ τελείως νὰ ἀγαπῶμεν Αὐτόν, καὶ τίποτε νὰ μὴ δύναται νὰ χωρήσῃ ἡμᾶς ἀπὸ τῆς πρὸς Αὐτόν ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως. Μόνον οὕτω δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἐλπίδα σωτηρίας καὶ μακαριότητος καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Μόνον οὕτω δυνάμεθα νὰ εἴμεθα γνήσιοι αὐτοῦ κληῖται καὶ φίλοι καὶ ἀδελφοὶ καὶ ἴδιοι αὐτοῦ καὶ τέκνα Θεοῦ. Ὅπως

δὲ ἐγκατελείφθη εἰς τὴν ἰδίαν κακοδαμονίαν ἢ ἰδίᾳ τοῦ Κυρίου πόλις Καπερναούμ, οὕτω; ἐγκατελείφθη καὶ ὁ ἴδιος αὐτοῦ μαθητὴς ὁ συγκατηρημένος μετὰ τῶν δώδεκα ἀποστόλων, ὁ προδότης Ἰουδᾶς, ὅστις μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς τῆς προδοσίας συγκαταλέγεται μετὰ τῶν ἰδίων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τῶν τοσοῦτον ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἀγαπηθέντων (Ἰωάν. 13, 1) καὶ ὀνομαζέται εταῖρος (Ματθ. 26, 50). Οὐδέμικ λοιπὸν ἀμφισβιάζει ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐγκαταλιμπανόμεθα εἰς τὴν ἰδίαν κακοδαμονίαν, ὅταν εἰμεθα ὅλων ἀνάξιοι τῆς κλήσεως ἡμῶν, ὅπως καὶ περὶ κληθέντων ὅσοι ξένοι καὶ ἀλλότριαι ἐπίδεικνύουσι πίστιν καὶ ἀγάπην ἄδολον καὶ τιμῶνται δι' ἐξόχων τιμῶν, ὅπως ὁ πρότερον μέγας διώκτης τῆς ἐκκλησίας Παῦλος, ὁ γενόμενος ὁ μεγάλωρονότατος ἀπόστολος καὶ διαπρότιος κηρὺς τοῦ εὐαγγελίου εἰς πᾶσαν τὴν γῆν (Πρῶλ. Ἰωάν. 1, 11 Πρῶξ. 8, 3, 9, 1—16. 21 Γαλ. 1, 13, 23).

Τὸ δὲ θαῦμα τῆς θεραπείας τοῦ περὶ κληθέντος, τὸ γενόμενον ἐν Καπερναούμ ἐν τινὶ οἰκίᾳ πολλοῦ πλήθους συνθροισμένου, δι' ὃ καὶ ἐδέησε νὰ ἀνοίξῃ τὴν στέγην καὶ ἐκείθεν νὰ καταβιβάσῃ ἐν τῷ κρηβάτῳ τὸν περὶ κληθέντα οἱ οἰκεῖοι αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου (Μάρκ. 2, 3, 4), τοῦτο ἔχει τὸ ἰδιαιτέρες προσηγορῆς ἄξιον, ὅτι ἐν ᾧ ὁ ἱερός τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωματικῶν κατανοῶν, ὅτι ἡ ἀπένεικα τοῦ περὶ κληθέντος τοῦτου ἦτο ἀποτέλεσμα βίου ἀμαρτωλοῦ κόπεται εἰς αὐτὴν τὴν ρίζαν τὸ κακὸν καὶ μετὰ στοργῆς, ἦν πάντοτε καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ ἔχωμεν πρὸς τοὺς ἀμαρτάνοντας καὶ πᾶσχοντας ἀδελφούς ἡμῶν, συγχωρεῖ τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ, γραμματεῖς τινες, ἄνθρωποι δὲ ἄλλοι ἐγκύπτοντες ἰδίως εἰς τὴν μελέτην τῶν Γραφῶν καὶ συνήθως ἀνήκοντες εἰς τὴν τάξιν τοῦ ἑβραϊκοῦ κλήρου καὶ τὴν αἵρεσιν τῶν Φαρισαίων κατακρίνουσι τὸν Κύριον ὡς βλάσφημον. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὅπου ἐμφιλοχερεῖ ὁ φθόνος, σύντροπον πάντοτε ἔχων τὴν ἀδυναμίαν καὶ ἀνικανότητα πρὸς ἐπιτέλειαν τῶν ὑπὸ τοῦ φθονουμένου κατορθουμένων, ἐκεῖ ἡ δικαστορῆ τῆς ἀληθείας τῶν πραγμάτων εἶναι τι κοινὸν καὶ σύνθημα. Δὲν ἐξετάζεται ἡ οὐσία καὶ ὁ πυρὴν τῶν λόγων καὶ τῶν πράξεων, ἀλλὰ μόνον τὸ κέλυρος καὶ ἡ ἐξωτερικὴ μορφή ἀνερευνᾶται καὶ μωμοσκοπεῖται. ἅμα δὲ τῇ ἐμφανίσει καὶ τῆς ἐλαχίστης κατὰ τὸν φθονερὸν ἐλλείψεως, εὐθύς ἐπὶ τῆς αἰ ἐπικρίσεις καὶ κατακρίσεις ἀνευ οὐδενὸς διαταγμοῦ μέχρι καὶ τῆς ἐσχάτης κατηγορίας τῆς βλασφημίας καὶ ἁσεβείας. Τοιοῦτοι ἦσαν τῶν χρόνων τοῦ Κυρίου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐκτός ἐλαχίστων ἀγαθῶν ἐξαιρέσεων. Ἐξοχος εὐεργεσία πρὸς ταλαιπώρους ἀνθρώπους παρεχομένη ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐν «σθβάτῳ σκανδαλίζει αὐτοὺς καὶ διαλογίζονται παντοῖα πονηρά, φθάνοντα μέχρι καὶ τῆς παραλογιστάτης ἀπαγορεύσεως ἵνα μὴ ζητῆ τις τὴν ἀπό τοῦ Θεοῦ δι' ἁγίων ἀνδρῶν καὶ δι' καὶ διὰ τοῦ Θεοκλήρου Λουτροῦ εὐεργεσίαν καὶ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τοῦ

κατατρόχοντος αὐτὸν δεινοῦ τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου, αὐτὴν δὲ τὴν ἡμέραν τὴν ἀπερωμένην εἰς τιμὴν καὶ δόξαν τοῦ παναγίου Θεοῦ. Τοιοῦτόν τι λοιπὸν συνέβη καὶ εἰς τοὺς χριστιανισμένους κατὰ τὴν θεραπείαν τοῦ περὶ κληθέντος τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελίου γραμματεῖς, οὗς εὐθύς ὡς καρδιολογώστης (Ἰωάν. 1, 48, 2, 24, 25, 16, 30) ἐνόησας ὁ Κύριος ἀποστομῶνει οὐ μόνον διὰ λογικωτάτης ἀπαντήσεως εἰς τὰς πονηρὰς σκέψεις αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἀμέτουσ θεραπείας διὰ λόγου μόνου τοῦ περὶ κληθέντος. Ὁ δυνάμενος, λέγει, νὰ θεραπεύῃ θυμακίως τὰς σωματικὰς τῶν ἀνθρώπων νόσους, ἔχει καὶ τὴν δύναμιν νὰ ἀπαλλάσῃ αὐτοὺς καὶ ἀπὸ τῶν πνευματικῶν νόσων. ἐκείνος ὅστις δύναται νὰ παρέχῃ νέαν σωματικὴν ζωὴν διὰ θυμακίως τρόπου, δύναται πάντως νὰ παρέχῃ καὶ νέαν πνευματικὴν ζωὴν καὶ εὐεξίαν δι' ὁμοίου τρόπου. Καὶ οἱ μὲν γραμματεῖς ὁ ἀνάκτη πνευματικῶς νοσοῦντες καταισχυρόνται πρὸ τοῦ ἐξαισίου θαύματος, ὁ δὲ λαὸς, ὃν ὁ εὐαγγελιστὴς ἐνταύθα ὀνομαζέει ὄχλος, θαυμάζει καὶ δοξάζει τὸν Θεὸν τὸν πᾶρον τοιοῦτων ἀγαθῶν καὶ τοικύτης ἐξαισίου χάριτος εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Σημειωτέον δὲ ὅτι σχεδὸν πανταχοῦ τοῦτο συμβαίνει ἐν τῇ εὐαγγελικῇ ιστορίᾳ. Ὁ λαὸς θαυμάζει καὶ δοξάζει τὸν Θεὸν καὶ οὕτω προάγεται ἐν τῇ εὐσεβείᾳ καὶ τῇ πίστει καὶ τῇ ἀγάπῃ, οἱ δὲ ἄρχοντες αὐτοῦ, οἱ ἄρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, δικαστροβλοῦνται ἐπὶ μάλλον καὶ μάλλον καὶ σκοτιζονται τέλειον οἱ τῆς ψυχῆς αὐτῶν ὀρθαλμοί. Ἀλλὰ μὴ περὶ δης, ἀναγνώστα, καὶ τὴν πίστιν τῶν συγγενῶν καὶ οἰκείων τοῦ περὶ κληθέντος τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελίου, οἵτινες προέβησαν μέχρι καὶ ἀποστεγάζεως τῆς οἰκίας, ἵνα ἐπιτύχωσι τῆς θυμακίως βοηθείας τοῦ Κυρίου ὑπὲρ τοῦ ταλαιπώρου συγγενοῦ; αὐτῶν. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ Κύριος τελῶν τὸ διπλοῦν θαῦμα τῆς θεραπείας τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος αὐτοῦ ἀπέβλεψε καὶ εἰς τὴν πίστιν αὐτῶν.

† Ο ΑΓΧΙΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΝ ΜΑΘΗΜΑ ΕΝ ΚΟΝΤΟΣΚΑΛΙΩ

Ἀθῆναι, Κυριακὴν, περὶ τὴν 7^{1/2} μ. μ. ἀναπτυχθήσεται ὑπὸ τοῦ ἱερολογωτάτου Ἱεροθέου Τεκνοπούλου ἐν τῷ Κυριακῷ μαθηματικῇ ἡ ρήσις τοῦ Κυρίου «Μὴ φοβηθεῖτε ἀπὸ τῶν ἀποκτείνοντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτείνειν. Φοβηθεῖτε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γέννησιν» (Ματθ. 10, 28).

Ἡ διὰ δημοπρασίας ἐκποίησις τῆς περιουσίας τῶν αἰδίων ὀρχιερίων Μιτυληνῆς Μεθόδιου καὶ Ἱεραπόλλεως Ἀνανίου ἐξακολουθεῖ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ προτερεῖ δευτέρᾳ ἀρχομένη ἀπὸ πρώτης.

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- Ὁ Ἄγγελος Βασίλειος (πρόεδρος)
- Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος
 - Α. Θ. Σανυόπουλος
 - Γ. Δ. Τανταλίδης
- Ἀλκιβιάδης Μαυράκης (ταμίας)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ἄλλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετ' ἴσιν ἀργυρᾶ	5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους	3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ	25
ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.	

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἀρροῦνται τῆν 1 Μαρτίου καὶ τῆν 1 Σεπτεμβρίου.

ΕΤΟΣ ΙΖ΄.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 19 ΙΟΥΛΙΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 21

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἱ. Ἐκκλησιαστικά χρονικά — «Λόγια» Χριστοῦ — Τὸ προσηλές τέταρτον διεθνές συνέδριον τῶν Παλαιοκαθολικῶν ἐν Βιέννῃ — Αἱ ἑτεροδοξοὶ κοινότητες ἐν Συρίᾳ καὶ τὰ ἐν αὐταῖς σχολεῖα — Πρακτικὴ ἀνάπτυξις τῶν Εὐαγγελίων τῶν Κυριακῶν — Κοινοποιήσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Θεολογικὴ σχολή.— Ἡ προσκληθῆ, δι' ἧς ἡ Α. Θ. Π. ἐπισφράγησε τὴν τελετὴν τῆς εἰς τοὺς τελειοφοίτους τῆς πατριρχικῆς θεολογικῆς σχολῆς ἐπιδόσεως τῶν διπλωμάτων ἔχει ἐπὶ λέξει ὧδε:

Ἀγαπητὰ ἡμῖν ἐν Χριστῷ τεκνία!

Ἡ παρηγορικὴ αὐτῆς ἡμέρα τὴν ὅποιαν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἄλλοτε, ἦτε ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἀπεκδεχόμενοι ἀνυπομόνως καὶ μετὰ παλμῶν καρδίας πολὺ δυνατῶν, ἰδοὺ τῆ τοῦ Θεοῦ χάριτι ἐσθλασεν ἡμῖν καὶ ἰδοὺ ἦλθεν ἡ στιγμή ἡ ἀμειβουσα ἡμῖς ὅσοι ἐχειροτονήθητε κατὰ τὸν καριότισμον τῆς Σχολῆς, διὰ τοῦ διπλώματος τὸ ὅποσον ἀπορέμεται ὡς ἐπαθλόν τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἡμῶν ἀγώνων καὶ ὡς βραβεῖον ἅμα μὲν τῆς φρεσπορίας ἡμῶν, ἅμα δὲ τῆς συμμερφώσεως πρὸς τοὺς πρώτους ὄρους τοῦ καριότισμου.

Λαθόντες δὲ τὸν ἕκαστος ἡμῶν τὸ οἰκτιρὸν διπλωμα ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ ναῷ, ἐν τῷ ὅποιον καὶ ἡμεῖς πάντες οἱ σήμερον παρακαθήμενοι, Πατριάρχαι τε καὶ Ἀρχιερεῖς, ἀρεπέμφαμεν ἐπὶ ἔτη τὰς προσευχὰς ἡμῶν Κυρίῳ τῷ Θεῷ, καὶ ὁμολογήσαντες τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον ἀγιωτάτων Πατριαρχῶν καὶ Ἀρχιερέων, ἐνώπιον τοσοῦτον ἐπισθεῶν ἐκκλησιασμάτων, ἐξαιτησάμενοι ἐφ' ἡμᾶς τὸ ἔλεος καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Θεοῦ, μέμηθητε πάντοτε τῶν ἱερῶν ἀποχρεώσεων ὅσας ἠκούσατε πρὸ ὀλίγου ἐκ τοῦ στόματος τοῦ σεβαστοῦ Σχολάρχου ὡς ἐπιβαλλόμενας ἡμῖν καὶ ὅσας ἀναλαμβάνετε μετὰ τοῦ διπλώματος. Μηδ' ἐπιλήθησθε ποτε τῆς ἡμέρας ταύτης, βέλαιοι ὄντες οὐδὲν ὁσάνκις ἢν ἀναπολήτε τὰ κατὰ τὴν τελετὴν ταύτην, θέλετε ἀντὶ τῆς ἐκάστοτε ὡς ἀπὸ πληγῆς ζωηφόρον νάματα φιλοτιμίας, συνείσεως καὶ ἐν-

σχύσεως πρὸς τὴν δόξηλῃν ἐν τῇ κοινωρίᾳ κλησιν ἡμῶν, καὶ πνεῦμα φόβου Θεοῦ θέλει καταλαμβάνη καὶ πληροῖ ἡμᾶς.

Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς οἱ ἄλλοι, οἱ κτησάμενοι μὲν, ὡς τελειοδιδάκτοι ἦδη, τὸ δικαίωμα τοῦ διπλώματος, ἀπολειφθέντες δὲ ἕνεκα λόγων πηγαζόντων ἐκ τοῦ καριότισμου, μὴ βραδύνητε, χειροτονούμενοι ῥ' ἀποκτήσητε τοῦτο, ὅπως ἐν τῷ ἀμπελωρί τοῦ Κυρίου εἰστοχώτερον ἐργασθῆτε, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς νέας Κιβωτοῦ, τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας ἐστὲ νέοι Λευῖται, καὶ πρὸς δόξαν Χριστοῦ τοῦ εὐδοκῆσαντος εὐα παρασκευάσῃ ἡμᾶς εἰς διακόνους αὐτοῦ, μέλλοντας εὐαγγελιζῆσθαι ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν τὰς ἀληθείας τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐν τέλει εὐλογοῦμεν πατρικῶς ἐν ὀνόματι Κυρίου πάντας ἡμᾶς προτροπέμεθα τὴν γλυκεῖαν πᾶσιν ἡμῖν προτροπήν, ἵνα ἔχητε ἐν τῷ πάντοτε τὸν κτίτορα τῆς ἡμετέρας ταύτης Σχολῆς εὐδοκῆσαντον Παθλὸν Στεφάνουκ δεόμενοι τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς ἡμέρας αὐτοῦ, καὶ παραγγέλλομεν μετὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἵνα ἦτε «πάντες ἐδραῖοι, ἀμετακίνητοι περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ἡμῶν οὐκ ἔστι κενός ἐν Κυρίῳ (Α' Κορ. ΙΕ' 58) καὶ ὅτι οὕτως ἡ χάρις αὐτοῦ ἔσται μεθ' ἡμῶν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Ἀμήν.

— Μητροπολίτης Σβορδικίου. — Τοῦ μητροπολιτικοῦ θρόνου Σβορδικίου χηρεύσαντος ἕνεκα τῆς ἀπὸ τούτου εἰς τὸν τῆς Βοσνίας προχωγῆς τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Νικόλαου (Μάνδιτς), τῆ πρώτῃ παρελθόντος Μαΐου, ὡς ἐν κατῶν ἀνηγγέλθη, ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐξελέξατο διὰ κανονικῶν ψήφων πρὸς διαδοχὴν, ἐκ τῶν προταθέντων τριῶν ὑποψηφίων, τὸν ἐκ Κροατίας πανοσιολογώτατον ἀρχιμανδριτὴν καὶ πρῶτον σύμβουλον τοῦ ἐν Σερβίῳ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου Γρηγόριον Ζηλόκοβιτς. Ἡδὴ δὲ τῆς ἐνταῦθα αὐστρουγγρικῆς πρεσβείας γνωριστικῆς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ὅτι ἡ ἐκλογή αὕτη ἔτυχεν, κατὰ τὴν σχετικὴν σύμβασιν, τῆς ἐπικυρώσεως τοῦ αυτοκράτορος Φραγκίσκου Ἰωσήφ, ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ συνεδίῳ αὐτῆς τῆς παρελθούσης πέμπτης διέταξε τὰ τῆς χει-

ροτονίας του ἠψηρισμένου Σβορνικίου, ἀναθεῖσκα ταύτην τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Βύσνης, παρακληθέντι τὸν πανιερωτάτον μητροπολίτην Ἑρσεκίου Σεραρείμ καὶ ἕνα ἐκ τῶν πλησιοχώρων ἀρχιερέων.

— *Καθαρισεῖς ἱερέως.* — Ἰερεῦς τις ὀνόματι Ἰλκρίων, ἀνιέρως ἀπὸ ἐκτῶν πολιτευόμενων, ἐπέχευε τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν, σκανδαλίζων αὐτὸν καὶ τὰς συνειδήσεις τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν διὰ τελέτους παρανομῶν γάμων καὶ τῆς παντελοῦς καταφρονήσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς. Πολλὰκις δὲ ζήτηθεῖς ὑπὸ τῶν Πατριρχεῶν οὐ μόνον ἤνευτο νὰ ἐμφανισθῆ, ἀλλὰ καὶ προσβλλόμενος ὅτι ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τῆς δικαιοδοσίας ἄλλης ἐκκλησίας, κατώρθου νὰ διακινή μὲν σήμερον ἀκαταδίωκτος καὶ ἀτιμώρητος. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχή, εἰς ἣν ἔλεγεν ὅτι ὑποκαίται, ἀπεκήρυξεν αὐτὸν, ἐφορήθη δὲ αὐτῷ ἐμπόδιον καὶ καπλευόμενος τὰ θεῖα, πρὸς τὴν προβεβηκυῖαν ἡλικίαν αὐτοῦ, συλληθῆς τέλος καὶ εἰς τὰ Πατριρχεῖα ἀχθεῖς, καθήρεθη τῆς ἱερωσύνης ἐν τῇ τοῦ παρελθόντος σαββάτου συνεδριάσει τῆς ἱερᾶς Συνόδου. Τῇ φρονίδι δὲ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας καρεῖς τὸν τε πῶγωνα καὶ τὴν κόμην καὶ τὴν τοῦ κληρικῶν περιβολὴν ἀρχιερεῖς καὶ γενόμενος οὕτως ἀπλοῦς λαϊκός, ἀπελύθη ἐκπωτός ὅλως τοῦ ἱεραικοῦ ἀξιώματος.

— *Πειθαρχικὴ ποινὴ.* — Ἐπειδὴ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀειδύμου μητροπολίτου Σκοπεῶν Μεθοδίου ὁ πρωτοσυγκελλος αὐτοῦ Νικηφόρος ἐκθεσμον τραπεῖς πολιτεῖαν, εἰς πικελὴ ἐξωλισθησὺν ἀνυποταξίαν, ἐπέμεινε δὲ ἀρνούμενος νὰ συμμορφωθῆ πρὸς τὰς ἐπανειλημμένας διαταγὰς τῶν Πατριρχεῶν, συνοδικῆ ἀποφάσει ἐπεβλήθη αὐτῷ πειθαρχικὴ ποινὴ, διὰ περιορισμοῦ ἐν τῇ κατὰ Πάτριον ἱερᾶ Σταυροπηγιακῆ Μονῇ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, εἰς ἣν καὶ ἀπεστάλη οὕτως, ἀχθεῖς ἐνταῦθα πρὸ ἡμερῶν ὑπὸ τοῦ ἐκεῖσε ἀποσταλέντος πατριρχικοῦ ἐξάρχου, τοῦ Συγγέλλου Γερμανοῦ.

— *Πατριαρχικὸν σκευοφυλάκιον.* — Ἐν τῇ τῆς παρελθούσης τρίτης συνεδρίᾳ τῆς ἱερᾶς Συνόδου διαωρίσθη τριμελὴς ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ σκευοφυλακίου ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Ἀγγελοῦ Βισιλείου, ὡς προέδρου, τοῦ πνευστολογωτάτου Μ. Πρωτοσυγγέλλου Χρυσοστόμου καὶ τοῦ πνευστολογ. Μ. Ἀρμιδικόνου Διοδώρου.

— *Συνεδρία ὁμοσάμων.* — Ἐπειδὴ ἕνεκα τῆς ἐκ τῆς βασιλευσούσης ἀναχωρήσεως τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως καὶ τῆς διὰ κλήρου κατὰ τὸν κανονισμόν ἀποχωρήσεως τοῦ ἀξιοτίμου Γ. Ἀποστολίδου ἔμειναν κενὰ αἱ θέσεις δύο μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ζαππείου παρεναγωγείου, ἑνὸς δὲ μέλους τῆς κεντρικῆς ἐφορίας τῶν ἔθνικων Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, ἕνεκα τῆς παρατήσεως τοῦ ἀξιοτίμου Συμεὼν Σινιόσγλου, συνελθόντα χθὲς τὰ δύο Σώματα ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Θ. Πανηγύρισης· ἐξελέξαντο μέλη μὲν

τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ζαππείου τὸν ἀξιοτίμον Γ. Ἀποστολίδου, αὐτίς, καὶ τὸν ἀξιοτίμον Κ. Βλαστάρη· ὡς μέλος δὲ τῆς ἐφορίας τῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων τὸν ἀξιοτίμον Δ. Κώγενιδου.

— *Εἰσηγητικὴ Ἐπιτροπὴ.* — Ἐνεκα τῆς ἐπιστωρεύσεως τῶν εἰς τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον παραπεμπομένων ὑποθέσεων καὶ τῆς ἐλλείψεως ἐπαρκούς χρόνου πρὸς ἐγκαιρον διεκπεραίωσιν αὐτῶν, θεωρηθείσης ἀναγκαιῆς διαρκούς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, διαωρίσθη τοιαύτη ἐν τῇ τῆς παρελθούσης τρίτης συνεδρίᾳ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἐάνθης Ἰωακείμ, ὡς προέδρου, τοῦ ἐξοχωτάτου Β. Σαρκαιώτη βέη καὶ τοῦ ἀξιοτίμου Κ. Κωνσταντινίδου. Ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ἔσται ἡ προμελέτη τῶν εὐχεστερῶν ὑποθέσεων καὶ ἡ περὶ τούτων γνωμοδότησις πρὶν ἢ εἰσαχθῶσι πρὸς συζήτησιν. Ἡ τοιαύτη δὲ προπαρασκευαστικὴ ἐργασία ἀπαλλάττουσα τὸ Συμβούλιον μακρῶν συζητήσεων θὰ συντελῆ εἰς τὴν ταχείαν διεκπεραίωσιν τῶν ἐκάστοτε εἰς αὐτὸ παραπεμπομένων ὑποθέσεων. Τοιαύτην εἰσηγητικὴν ἐπιτροπὴν ἔχει καὶ ἡ ἱερᾶ Σύνοδος ἀποτελουμένη ἐκ τῶν σεβασμιωτάτων συνοδικῶν ἀρχιερέων Τραπεζούντος, Ἐάνθης καὶ Σισανίου.

— *Ἐλέη Ἐθνικοῦ Ταμείου.* — Εἰς τρεῖς κατηγορίας ὑπάγονται τὰ ὑπὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριρχείοις ἔθνικοῦ ταμείου χορηγούμενα ἔλεη, τὰ κατὰ τὰς παρεκδοκὰς τοῦ Πάτριος καὶ τῶν Χριστουγέννων ἀποτρικονοματικῆς τακτικῆς· διακινούμενα, τὰ μηνιαῖα εἰς ὠρισμένα ἀναξιοπαθοῦσας οἰκογενεῖς· χορηγούμενα καὶ τὰ κατ' ὄλον τὸ ἔτος εἰς τοὺς ἐκάστοτε προσερχομένους καὶ βοήθειαν ἐξαιτουμένους διδόμενα. Ἡ διανομὴ τῶν μὲν διὰ τὰς δύο μεγάλαις τοῦ ἔτους ἐσοτᾶς ὀριζομένων γίνεται ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἐκ μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἀποτελουμένης, ὑπὸ τοῦ ταμίου δὲ ἡ τῶν μηνιαίων, δι' ἰδιαιτέρου ἐντάλλματος τοῦ προέδρου τοῦ Συμβουλίου, καὶ ἡ τῶν ἐκτάκτων βοηθημάτων, δι' ἐντάλλματος τοῦ πατριαρχεῦ, ἡ τοῦ προέδρου τοῦ Συμβουλίου. Τὸ διὰ τὴν ἔλεη ταῦτα προορισμένον ποσόν, ἀνερχόμενον εἰς γρ. 70000, ἀναγράφεται ἐν τοῖς ὑποβαλλομένοις τῷ Συμβουλίῳ πρὸς ἐπιψήφισιν ἐτησίαις προϋπολογισμοῖς τῶν Πατριρχεῶν. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν ἀνάγκησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ παρόντος ἔτους, προκειμένου περὶ τῶν μηνιαίων χορηγημάτων, ἐκρίθη ἀναγκαιὰ ἐξέλεξις, ἕνα γνωσθῆ μή τυχόν μεταβολὴ τις ἐν τῷ μετὰ τῆς τύχης βελτίωσασα τὴν κατάστασιν τινῶν λαμβανόντων, κατέστησε περιττὴν τὴν ἐξακολουθήσιν τῆς τοιαύτης ἐκ τοῦ ἔθνικοῦ Ταμείου συνδρομῆς, διαωρίσθη πρὸς τοῦτο τριμελὴς ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Λήμνου, ὡς προέδρου, τοῦ ἐξοχωτάτου ἱατροῦ Π. Φενερλή καὶ τοῦ ταμίου Σ. Παπαδάκη. Εἰς ἀντικατάστασιν δὲ τοῦ καταλειπόντος τὴν βασιλεύουσιν πανιερωτάτου μητροπολίτου Λήμνου, πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς διαωρίσθη ἐσχάτως ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἐάνθης. Δεί-

κνυται λοιπόν ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτε σκοπὸς τῆς ἐν ἄρχῃ τοῦ ἔτους διορισθεῖσης ἐπιτροπῆς καὶ ὅτι οὐδεμία διανομὴ βοηθημάτων γίνεται ὑπὸ πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων.

— **Ἐπισκέψεις.** — Ὁ ἐξοχώτατος πρεσβυτὴς τῆς Ρωσσίας Νελιδῶφ ἕνεκα τοῦ ἰδιαιτέρου αὐτοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιώτητα ἐπιθυμῶν ἵνα ὑποβῆται τὰ εὐχαριστήρια αὐτοῦ τε καὶ τῆς πρεσβείρας ἐπὶ ταῖς διαβιβασθεῖσας αὐτῇ διὰ τοῦ Μ. Πρωτοσυγκέλλου πατριαρχικαῖς συγγραμμῆσι εὐχαῖς, ἑορταζούσῃ τῇ 11 Ἰουλίου, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς ἁγίας Ὁλγας παρὰ Ρώσσοις, ἐπεσκέψατο τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ τὴν Α. Θ. Παναγιώτητα, παρ' ἣ καὶ παρέμεινεν ἐφ' ἱκνόν.

— **Μητροπολίτης Λήμου.** — Ὁ πανιερ. μητροπολίτης Λήμου ἤγγειλε τῇ Α. Θ. Παναγιώτητι ὅτι αἰτίως εἰς τὴν ἔδραν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ ἀρμόζονος, θεομῆς ἔτυχεν ὑποδοχῆς παρὰ τοῦ τοιμίου αὐτοῦ.

— **Σχολειακοὶ ἀντιπρόσωποι.** — Κατὰ τὰς ἐξετάσεις τὰς γενομένας ἐν διαφόροις ἐνορίας τῇ κυριακῇ 6 Ἰουλίου προέστησαν οἱ ἐξῆς πατριαρχικοὶ ἀντιπρόσωποι. Ἐν τῷ ἄρρεναγωγείῳ Χάσκιου ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Μυρών Γερμανός, ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις Τζιβελίου ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης Γρηγόριος Κωνσταντινίδης, ἐν τῷ νησιοπαρθεναγωγείῳ Ξυλοπόρτης ὁ πρῶν Ἑρτεκίου Ἰγνάτιος, ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ Τυταούλων ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Πρεσπῶν καὶ Ἀγριδῶν Πανῆρετος, ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ ἁγίου Κωνσταντίνου, ἐν Ἰψωμαθείοις, ὁ πρῶν Κῶου Παῦλος, ἐν τῷ ἄρρεναγωγείῳ Βεδικίου ὁ ἱερολογ. Τριτεύων Παρθένιος, ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ Μεγάλου Ρεύματος ὁ πρῶν Νευροκοπίου Νικηφόρος, ἐν τῷ νησιαγωγείῳ Βαρεσοχωρίου ὁ πανος. ἀρχιμανδρίτης Καλλίνικος Δελικάνης, ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις Φερίκιοι ὁ ἱερολογ. Γρηγόριος Παπαδόπουλος, ἐν τῷ νησιαγωγείῳ Βλάχκας ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Ἀμφιπόλεως Προκόπιος, ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ Φωτηρᾷ ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης Σερκαρεῖμ Σκαρούλης, ἐν τῷ νησιοπαρθεναγωγείῳ Βαλκῆ ὁ ἱερολογίωτ. Ἀνθιμος Ὀρρανίδης, ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις Διπλακίου ὁ αἰδεσιμώτατος Κατηχητὴς Κ. Παρίτσας, ἐν τῷ ἄρρεναγωγείῳ Ἐγρί-καποῦ ὁ πρῶν Δισκάτης Ἰωάννης, ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ Ὀρτάκιοι ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης Σμάργδος, ἐν τῷ νησιοπαρθεναγωγείῳ Τοπ-καποῦ ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης Νικόδημος Παπαγεωργίου, ἐν τῷ ἄρρεναγωγείῳ Ἐξ Μαμαζῶν ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης Μελέτιος Κοτρώζος.

Κατὰ δὲ τὰς γενομένας τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ, 13 Ἰουλίου, ἐξετάσεις πατριαρχικοὶ ἀντιπρόσωποι προέστησαν οἱ ἐξῆς: Ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις Μ. Ρεύματος ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Ἐλασσῶνος Σωφρόνιος, ἐν τῷ νησιοπαρθεναγωγείῳ Ἐξ Μαμαζῶν ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης Σμάργδος, ἐν τῷ ἄρρεναγωγείῳ Βλάχκας ὁ πανοσιολογ. Μ. Ἀρχιδιάκονος Διόδωρος, ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ Χάσκιου

ὁ πρῶν Κῶου Παῦλος, ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ Φωτηρᾷ ὁ ἱερολογ. Γρηγόριος Παπαδόπουλος, ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ Βαρεσοχωρίου ὁ ἱερολογ. Ἀνθιμος Ὀρρανίδης, ἐν τῷ ἄρρεναγωγείῳ Τεκορῶν-Σερταίου ὁ πρῶν Δισκάτης Ἰωάννης, ἐν τῷ ἄρρεναγωγείῳ ἁγίου Κωνσταντίνου Ἰψωμαθείων ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Ἀμφιπόλεως Προκόπιος, ἐν τῷ ἄρρεναγωγείῳ Ἀναλήφειος Ἰψωμαθείων ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης Σερκαρεῖμ Σκαρούλης, ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ Σαλματουμβρουκίου ὁ ἱερολογ. Δευτερεύων Λαυρέντιος, ἐν τῷ ἄρρεναγωγείῳ Σαρματικίου ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης Νικόδημος Παπαγεωργίου, ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ Ἐγρί-καποῦ ὁ ἱερολογ. Γεννάδιος Ἀλεξιάδης, ἐν τῷ ἄρρεναγωγείῳ Κουροῦ-τσεμέ ὁ πρῶν Νευροκοπίου Νικηφόρος, ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις Φερίκιοι ὁ αἰδεσιμώτατος Κατηχητὴς Κ. Παρίτσας, ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις Τυταούλων ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Πρεσπῶν Πανῆρετος.

«**Λόγια Χριστοῦ.** — Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν ἐν Αἰγύπτῳ τοσοῦτων πολυτίμων ἑλληνικῶν χειρογράφων, οἷν τῆς «**Πολιτείας τοῦ Ἀριστοτέλους**», τῶν στίγων τοῦ Ἡρόδοτα καὶ τῶν ἀποσπασμάτων τοῦ Βακχυλίδου καὶ τὴν πρὸ τούτου ἀνακάλυψιν ἀποκρύφου εὐαγγελίου ἀποδιδόμενου εἰς τὸν ἀπόστολον Πέτρον, καὶ νέος πάπυρος ἀνεκκλύθη πρὸ τινος, περιλαμβάνων «**Λόγια**» αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ. Τὸ χειρόγραφον τοῦτο εὑρέθη ἐν Ὀξυρύγχῳ, κώμῃ τῆς κάτω Αἰγύπτου, ἐνὶ τῶν πρώτων κέντρων τοῦ χριστιανισμοῦ, ἀποτελεῖται δὲ ἐξ ὀκτὼ ἀποσπασμάτων, ὧν τὸ τελευταῖον δὲν κατορθώθη ν' ἀναγνωσθῆ. Τὰ «**Λόγια**» ἐξεδύθησαν νῦν ἐν Λονδίῳ ὑπὸ τῶν ἐν Ὀξωῶνι καθηγητῶν Βερνάρδου Γράμψκλ καὶ Ἀρθούρου Χούν μετὰ σχολίων. Ἐπιτίθεται ὅτι ταῦτα ἐγράφησαν κατὰ τὸν δεύτερον ἢ τρίτον μ. Χ. αἰῶνα, ὁ δὲ πάπυρος ὡς ἀρχαιότερος τῶν σωζομένων περγαμηνῶν. Ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τοῦ Εὐσεβίου Παμφίλου ὑπάρχει γνωστὸν σύγγραμμα τοῦ ἱεροκέρτορος καὶ ἐπισκόπου Ἱερσπόλεως τῆς Φρυγίας Παπία, μαρτυρούμενος τῷ 160 μ. Χ., ἐπιγραφόμενον «**Κυριακῶν Λογίων**» ἐξηγήσεως βιβλίου πέντε, περιέχον πλείστας εἰδήσεις περὶ τῶν ἔργων καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξ ὧν φυσικῶς δὲν ἀπεκλείοντο καὶ πολλὰ ἀπαντῶσαι παρὰ τοῖς τέσσαρσιν εὐαγγελισταῖς, ὅπερ παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰ ἀνακαλυφθέντα ἀποσπασματα, ἐν οἷς ἀναγράφονται αὐτοῦσια κείμενα τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Λίαν πιθανὸν ταῦτα νὰ εἶναι ἀποσπασματα τοῦ ὑπὸ τοῦ Εὐσεβίου ἀναφερομένου συγγράμματος τοῦ Παπία καὶ εὐκατεῖν ν' ἀνεκαλύπτετο ὁλόκληρον τὸ ἔργον τοῦτο, ὅπερ παρ' ἄπασαν τὴν ἐν τισιν ἐπιπολαιότητα, ὡς κρίνει ὁ Εὐσεβίος, ἀπετέλει πολυτίμον θησαυρὸν διὰ τὴν ἐν αὐτῷ περίσσειαν πολλῶν εἰδήσεων περὶ τοῦ Κυρίου, ἃς ὁ συγγραφεὺς ἤνελθε κατὰ τὸ πλεῖστον παρ' αὐτῶν τῶν αὐτοπτῶν τοῦ Κυρίου μαθητῶν.

**ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ
ΤΩΝ ΠΑΛΛΙΟΚΑΘΟΛΙΚΩΝ
ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ**

Κατά τὰς ἀρχὰς τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου, κατὰ τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον, πρόκειται, ὡς γνωστὸν, νὰ συγκροτηθῇ ἐν Βιέννῃ τὸ τέταρτον διεθνὲς συνέδριον τῶν Παλλιοκαθολικῶν, ἐν ᾧ κατὰ τὸ σύνθετος διάφορα δογματικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα μελλοῦσι νὰ συζητηθῶσι. Καίτοι δὲ τὸ πρόγραμμα τῶν ἐξεταστῶν θεμάτων ἐξ ὁλοκλήρου εἰσέτι δὲν καθωρίσθη, γίνονται δὲ ἀκόμη δεκταὶ καὶ ἄλλαι προτάσεις*, οὐχ ἥτιον ὅμως ἡ προπαρασκευαστικὴ τοῦ Συνεδρίου τούτου Ἐπιτροπὴ προποιοῦσασεν ἤδη τὰς κυριωτέρας τῶν συζητησῶν θέσεων, αἵτινες κατὰ τὸν «Γερμανικὸν Ἑρμῆν», ὄργανον τῶν Παλλιοκαθολικῶν, ἔχουσιν ὡς ἑξῆς:

Πρώταις διὰ τὴν *Α' Θέσιν* τοῦ Διδάκτορος Βάι-βελ: «Ἡ ἔνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν ἐξεταζομένη ὑπὸ διαφόρους ἐπόψεις, ἧτοι α] δογματικῆν, β] λειτουργικῆν, γ] ἱεραρχικῆν, δ] τοῦ διεθνοῦ δικαίου καὶ ε] πολιτικῆν.

Β' Θέσις. α') «Οἱ ἀπόστολοι τῶν Σλαβῶν Κύριλλος καὶ Μεθόδιος ἀποτελοῦσι πιστοποιήσιν καὶ ἱστορικὴν μαρτυρίαν περὶ τοῦ συνδέσμου τῶν καθολικῶν Σλαβῶν τῆς Αὐστρίας πρὸς τὰς ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς». β') «Τὸ ὑπὸ τῶν Ἰησοῦτων ὑποστηριζόμενον ἀνυπόστατον φάσμα (falsche schein), ὅτι δῆθεν ὁ οὐλτραμοντανισμὸς, ταυτέστιν ὁ βατικανισμὸς, ἔχει τὰς ρίζας αὐτοῦ ἐν αὐτῇ τῇ καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ, ἣ μᾶλλον ἀποτελεῖ οὐσιώδες γνώρισμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὑπὸ τινά ἐποψιν (respective) αὐτὴν τὴν Ἐκκλησίαν, ἀπεπλάνησε τὸ πολὺ πλῆθος τοῦ καθολικοῦ κόσμου καὶ ἀποτελεῖ τὸ κύριον ἔρεισμα τῆς Ρώμης. Τὸ φάσμα τοῦτο δύναται νὰ ἀντραπῇ, μόνον ἔάν πάντες οἱ καθολικοὶ, κατανοοῦντες τὸ ἀντεκκλησιαστικὸν καὶ ἀπρόσφορον τοῦ οὐλτραμοντανισμοῦ, ὀπλισθῶσι δι' ἱκανοῦ θάρρους, ὥστε δηρῶσι νὰ ἀπκρηθῶσι πᾶσαν, ἔστω καὶ παθητικὴν ἢ φαινομενικὴν, κοινωνίαν πρὸς αὐτόν, ἐπανερχόμενοι ἐξ οὗτου εἰς τὴν ἀρχαίαν καθολικὴν Ἐκκλησίαν». γ') «Αἱ ἀπόπειραι τοῦ Πάπας Ρώμης πρὸς ἐπαναφορὰν τῶν κευρωσμένων Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν μετὰ τῆς Ρώμης ἔνωσιν οὐδέποτε δύναται νὰ ἐπιτύχωσι τοῦ σκοποῦ αὐτῶν, διότι δὲν ἐκτελοῦνται ἐπὶ τῇ βῆσει τῆς περὶ πρωτείου καθολικῆς ἰδέας τῆς οὐπο διαρεθείσης Ἐκκλησίας, ἀλλὰ προέρχονται ἐκ τῶν ἄρδην ἀντρεπτικῶν ἰδεῶν τῆς Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ, αἵτινες τὸ ἀρχαῖον πρωτεῖον, ὅπερ ἦν ἀπλῶς πρωτεῖον τιμῆς μετὰ τῶν ἰσῶν, ἀντικαθιστῶσι διὰ τῆς ἀπολύτου

* Αἱ προτεινόμεναι θέσεις ἀποτελλόνται ὑπὸ τὴν ἐξῆς διεύθυνσιν: Wien, Herr Pfarrer Julius Wolf, XVII Leitnermeyergasse 43.

κυριαρχίας τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης ἐπὶ πάντων τῶν ἐπισκόπων καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν. Τὸ μέγιστον ὅπερ δύναται ἶνα κατορθώτῃ ἢ φιλοδοξία εἶνε ἡ ἐπιτυχία ἐξωτερικῆς καὶ προσκαίρου δουλικῆς ἐνώσεως, οὐδέποτε δὲ ἐσωτερικῆς καὶ ἀσφαλοῦς ἐνότητος. Ἐάν ὁ Πάπας Ρώμης εἰλικρινῶς ἐπιζητῇ τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν, ἄς ἀπκρηθῇ πρὸ παντός τὴν ἀποδοθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ τῆς μὴ ἐλευθέρως ἀποφασιστάτης Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ, ἀντιφατικῶς πρὸς τὴν Ἁγίαν Γραφήν, τὴν παράδοσιν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ἀναμαρτυρίαν καὶ ἐκκλησιαστικὴν ἀπολυταρχίαν, καὶ ἄς περιορισθῇ εἰς τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο πρωτεῖον, ὅπερ ἀνεγνώριζον αὐτῷ αἱ πρώται οἰκουμενικαὶ σύνοδοι, τ. ἔ. ἄς γείνη πάλιν πρῶτος ἐν ἴσοις, primus inter pares μὴδὲ ὡς ἐπιδωκῶν κυριαρχικὰ δικαιώματα ἐπὶ τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν. Τότε ἡ φωνὴ αὐτοῦ θὰ εἰσακουσθῇ, τὸ πρωτεῖον αὐτοῦ θὰ ἀναγνωρισθῇ ὑπὸ πάντων. Ἐφ' οὗτον ὅμως ὁ Πάπας δὲν πράττει τοῦτο, ἀποδεικνύεται ἐστερημένος τοῦ πρωτείου, ὡς περιπεσὼν εἰς πλάνην». (Εἰσήγησις τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἐπιτρόπου Μ. Τσέχ).

Πρώταις διὰ τὴν *Γ' Θέσιν* «Ὁ σλαβισμὸς καὶ ὁ παλλιοκαθολικισμὸς». (Εἰσήγησις τοῦ ὀρηγητοῦ Χέιτς).

Δ' Θέσις. Ὁ παλλιοκαθολικισμὸς ἔχεται τοῦ ἀξιώματος περὶ ὑπέρβειος ἐθνικῶν ἐκκλησιῶν. Διὰ τοῦτου ὅμως οὐ μόνον δὲν παρέχει ἀφορμὰς πρὸς διαιρέσεις, ἀλλ' ἀναγνωρίζων τὰ δίκαια ἐκάστης ἐθνικότητος προσπαθεῖ νὰ ἐξκλείψῃ τὰς ἐθνικὰς ἀντιθέσεις, καὶ οὐδεμίαν ζημίαν προσενῶν εἰς τὰς ἐθνικὰς ἐκκάστου λαοῦ ἰδιουφίας εἰσάγει τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ὁμόνοιαν μετὰ τῶν ἔθνων. Τοῦτο δὲ κατορθοῖ μὴ ἀναμινυόμενος εἰς τὴν πολιτικὴν, συνφάτῃ τῇ ἐντολῇ τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ τὸναντίον ἐργαζόμενος ὅπως ἡ χριστιανικὴ ἀλήθεια ἀναλάμψῃ φαινώτερον καὶ ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη ἀναφλεγῇ ἰσχυρότερον». (Εἰσήγησις τοῦ ἱερέως Τιωβίου).

ΑΙ ΕΤΕΡΟΔΟΞΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

ΕΝ ΣΥΡΙΑ:

ΚΑΙ ΤΑ ΕΝ ΑΥΤΑΙΣ ΣΧΟΛΙΑ*

Ζ'.

Ἐκκλησιαστικὴ ὀργάνωσις καὶ στατιστικὴ τῶν σπουδαιοτέρων κοινοτήτων.

Ἀνωτέρω ἔν τε τῷ Ε' καὶ Γ' κεφαλαίῳ τῆς διατριβῆς ταύτης ἐγένετο λόγος ἐν γένει περὶ τῶν κατοίκων τῆς Συρίας κατὰ φυλὰς καὶ θρησκευματα καὶ περὶ τῆς θρησκευτικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν θέσεως ἐναντι τῶν ὀρθοδόξων. Ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ σύντομος γενήσεται λόγος περὶ

τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὄργανισμοῦ τῶν κυριωτέρων Ἐκκλησιῶν τούτων, τῶν καὶ πολυπληθεστέρων τῆς ἐν γένει Ἀνατολῆς. Οἴκοθεν νοεῖται ὅτι δὲν γίνεται λόγος περὶ τῶν Λατίνων, ὧν ὁ ἀριθμὸς ἐν Τουρκίᾳ, Αἰγύπτῳ καὶ Περσίᾳ ἀνέρχεται εἰς ὀγδοήκοντα χιλιάδας ψυχάς, οὐδὲ περὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Κοπτῶν, τῶν Ἀθησινίων κλ. ἀλλὰ περὶ τῶν εἰδικωτέρων εἰς τὸ θέμα μου ἀναφερομένων, ὡς ἀνωτέρω ὑπέδειξα.

Καὶ λοιπόν.

Α'. Οἱ ΜΑΡΩΝΙΤΑΙ μεθ' ὅλας τὰς δογματικὰς αὐτῶν πρὸς τὴν Ρώμην διαφορὰς εἶναι ἡνωμένοι τῇ παπικῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἀποτελοῦσι τὸ κυριώτερον στοιχεῖον καὶ τὴν κυριωτέραν πλειονοψηφίαν τῶν καθολικῶν, ἐφ' ἣ ἡ παπικὴ ἐξουσία δύναται νὰ ὑπερηφανεύηται. Διότι οἱ καθολικοὶ Μαρωνῖται ἀριθμοῦνται κατὰ τινὰς μὲν στατιστικὰς ἀσφαλεῖς ὅπως ἴσως εἰς 220—230000, κατὰ στατιστικὰς δὲ καθολικῶν πηγῶν ἀνέρχονται εἰς 300000 περίπου. Ἄ τε Μονοθελεῖται καταδιωκόμενοι ὑπὸ τῶν βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων κατέφυγον εἰς τὴν Συρίαν καὶ ἐκεῖ συνέστησαν τὴν Ἐκκλησίαν αὐτῶν, ἧς κέντρον ἦτο ἡ μονὴ τοῦ πατριάρχου αὐτῶν Μάρωνος, ἐξ οὗ ἔλαβον καὶ τὸ ὄνομα. Ἐλθόντες εἰς ἐπικοινωνίαν πρὸς τοὺς ἐπελθόντας Σταυροφόρους ἐξφκειώθησαν πρὸς αὐτοὺς καὶ ἀπὸ τοῦ 1215 ἀνεγνώρισαν τὸν Πάπαν τυχόντες προθύμου ὑποστηρίξεως καὶ ἐκ μέρους τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας κατὰ τε τοὺς μέσους καὶ τοὺς νεωτέρους χρόνους⁴⁰ ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου τοῦ ἁγίου.

Οἱ Μαρωνῖται ὁμιλοῦντες τὴν ἀραβικὴν ἔχουσιν ἰδίαν ἱεραρχίαν καὶ λειτουργίαν, ἧς διαφέρει τοῦ καθ' αὐτὸ συριακοῦ δόγματος ὅτι ἐν πρώτοις τελεῖται ἐν γλώσσῃ συριακῇ ἀναμίκτω μετὰ τῆς ἀραβικῆς, καὶ δεύτερον ὅτι ἔσχε τροποποιήσεις πολλὰς ἤδη ἀπὸ τοῦ 1596, δι' ὧν προσήγγισε πολὺ εἰς τὴν λατινικὴν λειτουργίαν, ὥστε χρῆται καὶ ἄρφα ἀζύμφ.

Ὁ πατριάρχης τῶν Μαρωνιτῶν ἐκλέγεται ὑπὸ Συνόδου ἐπισκοπικῆς ἐν τῷ Λιβάνῳ, ἐπικουρῶται ὑπὸ τοῦ πάπα φέρων δὲ τὸν τίτλον «*Πατριάρχης τῆς Ἀντιοχείας*» ἔχει τὴν ἑδρὰν αὐτοῦ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Λιβάνου *Karsoûi*. Οἱ ἀρχιεπίσκοποι καὶ

ἐπίσκοποι κατὰ τὰς διατάξεις τῆς συνόδου τοῦ Λιβάνου τῆς συγκροτηθείσης τῷ 1736 ἐκλέγονται ὑπὸ τοῦ πατριάρχου τῆ συστάσει συμβουλίου ἐπισκοπικοῦ ἐπὶ τούτῳ συγκαλουμένου καθυποβάλλοντος εἰς τὸν πατριάρχην τριάδα ἐκ τῶν ἐπὶ κοσμιότητι καὶ παιδείᾳ διακρινόμενων ἱερέων. Ὅλοι εἶναι ὄκτω, ἐν οἷς καταριθμεῖται καὶ ὁ Κύπρου. Μεταξὺ τῶν μαρωνιτικῶν κοινοτήτων ἐν γένει διακρίνεται ἡ ἐν Χαλεπίῳ, πλουσία ἕνα καὶ μεγάλη, ἐν ἣ διητρεῖται μέγας μητροπολιτικὸς κλῆρος καὶ μικρὸς τοιοῦτος. σχολεῖα καὶ τυπογραφεῖον ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ μητροπολίτου, τοῦ ἔχοντος τὴν γενικὴν ἐποπτείαν πάντων τῶν κοινοτικῶν καὶ τῆς περιουσίας τῆς κοινότητος. Τὸ δὲ ἐξαιρετικὸν ἐν τῷ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης ὄργανισμῷ εἶναι ὅτι ὁ μητροπολίτης Χαλεπίου ἐκλέγεται ἐκ τοῦ κλήρου τῆς παροικίας ταύτης μόνου ἔχοντος ἀποκλειστικὸν τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τὴν ἐκλογὴν ταύτην. Ὡστε ξένος ἐπίσκοπος συνήθως οὐτ' ἐκλέγεται οὐτ' ἐπιβάλλεται.

Β'. ΜΕΛΧΙΤΑΙ⁴¹ οἱ καὶ Ἕλληνες ἠνωμένοι (Grecs unis) λεγόμενοι εἶναι κυρίως Ἀραβες κατὰ τὸν Δ' αἰῶνα ἐκχριστιανισθέντες, Ἕλληνες δὲ μετὰ τὴν ἀραβικὴν κατάκτησιν ἐπονομασθέντες. Οὗτοι ἴν' ἀποφύγῃσι τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν κανονικὴν ἐπιστασίαν καὶ ἐπίσκεψιν τῶν ἐκ τοῦ ἐγγυῶν ὀρθοδόξων πατριαρχῶν τῆς Ἀνατολῆς προετίμησαν νὰ συνταχθῶσι τῷ πάπα, ὅστις ἐπέτρεψεν αὐτοῖς νὰ ἔχωσι τὰ πάντα ἀπαρράλλaktως καὶ ἱεραρχίαν καὶ λειτουργίαν καὶ τελετὰς ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὄρω νὰ ἀντικαταστήσωσι τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν τῆς λειτουργίας, διὰ τῆς ἀραβικῆς, ὅπερ καὶ ἐγένετο, ὀλίγων μόνων τηρησάντων τὴν ἑλληνικὴν ἐν τῇ λειτουργίᾳ.

Οἱ Μελχῖται ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν ἔρχονται δεύτεροι τὴν σειράν, διότι ἀνέρχονται εἰς 120000⁴². Οὗτοι κυβερνῶνται πνευματικῶς ὑπὸ πατριάρχου φέροντος τὸν τίτλον «*τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας, Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων*» ἔχοντος τὴν ἑδρὰν αὐτοῦ συνήθως ἐν *Λαμασκή*. Ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ πατριάρχου τούτου διατελοῦσι δέκα καὶ τέσσαρες ἐπισκοπαὶ καὶ ἀρχιεπισκοπαί, ὡς ἡ

41. Μελχῖται ὠνομάστησαν οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ ἐν ταῖς ὄψι τοῦ Ἀράβων κατακτηθείσας χώραις (*Μελκ*=βασιλεὺς) κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ἄλλους, οἵτινες ἦσαν μονοθελεῖται ἢ μονοφυσῖται.

42. Ἐν Χαλεπίῳ ἔχουσι τὴν πρώτην σειράν μεταξὺ τῶν χριστιανῶν καὶ ἐν γένει τῶν μὴ μουσουλμάνων, διότι συμποσύνται εἰς 8200. Τρισχίλια ψυχὰι Μαρωνιτῶν κατοικοῦσιν ἐν Χαλεπίῳ, ὁμοίως καὶ Ἀρμενοκαθολικῶν, ἀλλὰ 4000 Σύρων καθολικῶν καὶ χίλιοι Λατῖνοι. Ἡ τῶν Χαλδαιῶν κοινότης μόλις ἀριθμεῖ πεντακοσίας ψυχάς.

40. Μιέτιθ: Γράμμα τοῦ Λουδοβίκου πρὸς τὸν ἐμίρην αὐτῶν καὶ τὸν πατριάρχην, δι' οὗ χορηγεῖται ἡ αὐτὴ ὡς καὶ τοῖς Γάλλοις προστασία Μαΐου 21 τοῦ 1250 (17 *Safer* 648) καὶ Ἐπιστολὴν τῆς 28 Ἀπριλίου 1649 (1059 τῆς Ἑγείρας) τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' ἐν *Récueil des Traités de la Porte Ottomane* ὑπὸ Baron de Testa τομ. Γ', ὡς ἀνωτέρω εἰδείχθη.

τοῦ Χαλεπίου, τῆς Βηρυτοῦ, τῆς Βααλδῆκ (Ἡλιουπόλεως), τῆς Ἐμέσης (Χόμς) κλ. Ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ ἐπίσημον ὁ πατριάρχης διατηρεῖ καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Γ'. ΑΡΜΕΝΙΟΙ. Τρίτη τὴν σειράν ὑπὸ στατιστικὴν ἔποψιν δέον νὰ καταριθμηθῇ ἡ θρησκευτικὴ κοινότης τῶν ἠνωμένων Ἀρμενίων· διότι εἰς 100000 ἀνέρχονται πάντες οἱ ἐν Τουρκίᾳ τὸν Πάπαν ἀναγνωρίζοντες Ἀρμένιοι, οἱ κοινότερον Ἀρμενοκαθολικοί. Οἱ καθολικοὶ Ἀρμένιοι ἀπὸ τοῦ 1740 εἶχον πατριάρχας ἐν τῷ Λιδάφῳ φέροντας τὸν τίτλον «τοῦ Πατριάρχου τῆς Κιλικίας», ἐν δὲ τῇ πρωτεύουσῃ μάλιστα τῷ 1829 τῇ ἐπινεύσει τοῦ Πάπα καὶ τῇ συνεργίᾳ τῶν Ἱησοιτῶν ἔλαβον τὴν ἀδειαν νὰ ἔχωσιν ἴδιον πατριάρχην⁴². Πρὸ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Χασούν ἡ ἀρμενικὴ καθολικὴ Ἐκκλησία εἶχε τὸ πατριαρχεῖον τῆς Κιλικίας καὶ τὴν ἀρχιεπισκοπὴν Κωνσταντινουπόλεως, τῆς τελευταίας ταύτης μὴ ὑπαγομένης εἰς τὸ πατριαρχεῖον. Ἡ ἐκλογή τοῦ Χασούν καὶ ὡς Καθολικοῦ τῆς Κιλικίας τῇ 2]14 Σεπτεμβρίου 1864 γενομένη ἐπήνεγκε τὴν συνένωσιν τῶν δύο ἐδρῶν καὶ τὴν περιστολὴν τῶν προτέρων κανονικῶν δικαίων τοῦ πατριάρχου τῆς Κιλικίας καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἐπισκόπων. Ὁ Χασούν ἐγένετο καὶ καρδινάλιος τῶν ἐν Ἀνατολῇ Ἐκκλησιῶν, ὁ πρῶτος μετὰ τὸν Βησσαρίωνα, ὡς ἔλεγεν ὁ πάπας τῇ 30]11 Δεκεμβρίου 1880 ἐν τῷ ἱερῷ Κολλεγίῳ.

Ἐκ τοῦ πατριάρχου τῆς Κιλικίας, τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν ἐδρὰν αὐτοῦ ἔχοντος, ἐξαρτῶνται αἱ δέκα καὶ ὀκτὼ ἀρχιεπισκοπαὶ καὶ ἐπισκοπαὶ πᾶσαι ἐν τῇ ὀθωμανικῇ αὐτοκρατορίᾳ πλην τῆς τοῦ Ἰσπαχάν, ἐὰν μὴ λαμβάνωμαι⁴⁴.

Ἡ γλῶσσα αὐτῶν εἶναι ἡ ἀρμενικὴ μεμιγμένη περσικαῖς καὶ τουρκικαῖς λέξεσι. Αἱ θρησκευτικαὶ τελεταὶ τῶν Ἀρμενοκαθολικῶν κατ' οὐδὲν σχεδὸν διαφέρουσι πρὸς τὰς τῶν Γρηγοριανῶν Ἀρμενίων.

Δ'. ΣΥΡΟΙ. Οἱ ἠνωμένοι Σύροι κατέχουσι τὴν τετάρτην τάξιν ἐν τῇ στατιστικῇ, ἢ ἐπιχοροβημεν. Ὅλοι ἀνέρχονται εἰς 40000, καίτοι τινὲς καθολικαὶ πηγαὶ ἀναριθμοῦσιν τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν εἰς 50000, ἕτεροι δὲ πάλιν ὑποδιθέζουσιν εἰς 35000. Ὁ μέσος ὅρος ἀκριβέστερος.

42. Ὅρα καθέκαστα τῶν περὶ τοῦ κανονικοῦ τούτου ζητήματος σφοδρῶν συζητήσεων ἐν φυλλάδιῳ ὅπερ φέρει τὸν τίτλον «Notice Historique sur la communauté Arménienne Catholique de Constantinople» ἐξεδόθη τῷ 1870 ἐνταῦθα.

44. Ἀρχιεπίσκοποι εἶναι ὁ ἐν τῇ Καισάρειᾳ τῆς Καππαδοκίας, ὁ ἐν Χαλεπίῳ, ὁ ἐν Μαρῆς, ὁ ἐν Μαρδίν (Μεσοποταμίας) ὁ τῆς Μελιτηνῆς. Οἱ μὴ καθολικοὶ Ἀρμένιοι τοῦ νομοῦ Χαλεπίου ὑπάγονται τῷ ἐπισκόπῳ Ἀδάων.

Ὁ πατριάρχης τῶν καθολικῶν Σύρων φέρων καὶ αὐτὸς τὸν τίτλον τοῦ Πατριάρχου Ἀρτιοχίας καὶ ἐδρεύει συνήθως ἐν Χαλεπίῳ ἔχει ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ τέσσαρας ἀρχιεπισκόπους καὶ ἑπτὰ ἐπισκόπους⁴⁵.

ΧΑΛΔΑΙΟΙ. Τὴν πέμπτην σειράν ἐν τῷ στατιστικῷ τούτῳ πίνακι κατέχουσιν οἱ Χαλδαῖοι εἰς 35000 ἀνερχόμενοι. Οἱ ἀρχαῖοι Ἀσσύριοι οἱ τὸν χριστιανισμὸν ἀσπασάμενοι διηρέθησαν εἰς Σύρους, Νεστοριανούς καὶ Χαλδαίους. Ὅλοι ἦσαν ὁπαδοὶ τοῦ Νεστορίου οὐ τὰ δόγματα κατεδίκασαν ἢ Γ' καὶ Δ' Οἰκουμενικῇ Σύνοδος. Τῷ 1551 ὁ Πατριάρχης Σουλαίας ἀνεγνώρισε τὸ πρωτεῖον τοῦ Πάπα, ἔκτοτε δ' ἀπεσιγήθησαν τῶν Νεστοριανῶν καὶ προσέλαβον ἴδιον τὸ ὄνομα τῶν Χαλδαίων, ἅτε ἐξ ἱστορικῶν λόγων δικαιούμενοι νὰ τύχωσι τῆς προσωνομίας ταύτης, ὑφ' ἣν ὑπὸ τε τῆς Ὑ. Πύλης καὶ τοῦ Πάπα ἀνεγνωρίσθησαν μέχρι τοῦ 1830 διατελοῦντες ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ἐν Ἀνατολῇ ὀρθόδοξων πατριαρχείων.

Ἡ νῦν θρησκευτικὴ κοινότης ἡ τῷ πάπα ἠνωμένη κυρίως ἔχει τὴν ἀπὸ τῆς Ρώμης ἐξάρτησιν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ 1681, ἐὰν δὲν λαμβάνωμαι, διότι τότε ὁ πατριάρχης τῶν Χαλδαίων ἔλαβε τὸ *palium* παρὰ τοῦ πάπα Ἰννοκεντίου τοῦ ΙΑ'. Ὁ πατριάρχης φέρων τὸν τίτλον «Πατριάρχου τῆς Βαβυλωνίας» ἤρρενε κατ' ἀρχὰς μὲν ἐν Διαρβεκίρῃ (Ἀμιδῇ) ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1830 ἐδρὰ αὐτοῦ ὠρίσθη ἡ Μοσοῦλη, ἐδρὰ τοῦ ἡμωνύμου νομοῦ. Ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ πατριάρχου τούτου ὑπάγονται τέσσαρες ἀρχιεπισκοπαὶ (ὧν μία ἡ τοῦ Κερκοῦκ ἐν Περσίᾳ) καὶ ἑπτὰ ἐπισκοπαὶ. Οἱ Χαλδαῖοι ἔχουσι τρεῖς λειτουργίας, τὴν τοῦ ἀποστόλου Θεοδώτου, τὴν καὶ σπουδαιότεραν, δευτέραν τὴν ἀποδοδομένην εἰς τὸν Θεόδωρον τὸν Μοψουεστίας (+428) καὶ τρίτην τὴν εἰς αὐτὸν τὸν αἰρεσιάρχη Νεστόριον, ἧς μάλιστα γίνεται χρῆσις πεντάκις τοῦ ἐνιαυτοῦ καθ' ὠρίσμένας ἐπισήμους ἑορτάς. Σημειωτέον ὅτι παρὰ τοῖς Χαλδαίοις τῆς Μεσοποταμίας διατηροῦνται πολλαὶ ἀρχαιόταται προλήψεις, σπουδαῖα καὶ περιέργα ἔθιμα θρησκευτικά, ἅτινα καλὸν εἶναι νὰ περιγραφῶσιν ὑπὸ εἰδικοῦ ἀνδρὸς μετ' ἐπιστάσεως πολλῆς, καθὼς εἰσχωρῶν ὁ λεγόμενος νέος πολιτισμὸς φυγαδεύει αὐτά.

[ἔπεται συνέχεια]

Β. Α. ΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ

45. Ὁ πατριάρχης τῶν μὴ ἠνωμένων Σύρων, τῶν Ἰκωβιτῶν, μένει ἐν τῇ Μογγ. Σαφρᾶν παρὰ τὴν Διαρβεκίρην· φέρει δὲ καὶ αὐτὸς τὸν τίτλον τοῦ Π. Ἀρτιοχίας.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ
ΤΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΕΒΔΟΜΗ
ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Κεφάλαιον θ'. στίχ. 27—35.

- 27 «Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παράγοι τῷ Ἰησοῦ ἡκολούθησαν αὐτῷ δύο τυφλοὶ, κριζότες καὶ λέγοντες,
28 Ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὲ Δαυὶδ. Ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, προσήλθοσαν αὐτῷ οἱ τυφλοὶ, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πιστέετε ὅτι ἰδραμαὶ τοῦτο ποιῆσαι; λέ-
29 γουσιν αὐτῷ, Ναί, Κύριε. Τότε ἤψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν λέγων, Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω
30 ὑμῖν. Καὶ ἠεφύθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐνε-
31 βριμήσατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων, Ὁρατε, μηδεὶς γινωσκέτω. Οἱ δὲ ἐξεληθότες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὁ-
32 λῇ τῇ γῆ ἐκείνῃ. Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοὺ προ-
33 σήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωποι κωφοὶ δαιμονιζόμενοι· καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι λέγοντες, ὅτι οὐδέποτε ἐφάνη
34 οὕτως ἐν τῷ Ἰσραὴλ. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον, ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.
35 Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πάσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ».

Προβαίνει ἡ ἱστορική ἀφήγησις τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου περὶ τῶν ἐξιστίων θαυμάτων καὶ τῆς ὑπερόχου διδασκαλίας τοῦ Κυρίου ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ καὶ κυρίως ἐν τῇ Καπερναοῦμ. Μετὰ τὴν θαυμασίαν διὰ μόνου τοῦ λόγου ἀνακένισιν τῆς ψυχικῆς ἁμα καὶ σωματικῆς ζωῆς τοῦ περκαλυπτικοῦ τῆς παρελθούσης Κυριακῆς γίνεταί ἡ κλήσις τοῦ τελώνου Ματθαίου, ὅστις συγκατελέγη μετὰ τῶν δώδεκα ἀποστόλων (Ματθ. 9, 9—13 Μάρκ. 2, 13—17 Λουκ. 5, 27—32), καὶ μετ' αὐτὴν ἡ συζήτησις μετὰ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰωάννου (Ματθ. 9, 14—17 Μάρκ. 2, 18—22 Λουκ. 5, 33—39). Κατόπιν ἐκτίθενται τὰ κατὰ τὴν ἀνάστασιν τῆς θαγατρῶς τοῦ Ἰακείρου καὶ τὰ κατὰ τὴν διὰ μόνου ἀφῆς τοῦ Ἰακείρου κατ' ὁδὸν θεραπεύειν τῆς ἀπὸ μακροῦ κίμορροσύτης (Ματθ. 9, 18—26 Μάρκ. 5, 22—43 Λουκ. 8, 41—56), καὶ εὐθὺς ἀμέσως πονταί τὰ τοῦ σημερινοῦ ἀναγνωστικῆς, ἐν ᾧ μενεῖα γίνεται τῆς θεραπείας δύο τυφλῶν καὶ ἐνός δαιμονιζομένου κωφοῦ καὶ βωβοῦ, καὶ δι' ὀλίγων πάλιν σκιαγραφεῖται ἡ θαυμασίαν ἐν λόγοις καὶ ἔργοις ἐνέργεια τοῦ Κυρίου ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ καὶ ἄλλαχού τῆς Παλαιστίνης (Πεβλ. Ματθ. 4, 23—25). Οἱ δὲ ἐνταῦθα μνημονευόμενοι τυφλοὶ εἶναι ὅπως διέφοροι τῶν παρὰ τὴν Ἱερριχὸν θεραπευθέντων καὶ κατωτέρω μνημονευμένων, τελείως ὅμως οἱ αὐτοὶ πρὸς ἐκείνους ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀποσιώ-

σεως πρὸς τὸν Κύριον, μὴ ἀνακτερόμενοι δὲ ὑπὸ τῶν ἄλλων εὐαγγελιστῶν (Ματθ. 20, 29—34 Μάρκ. 10, 46—52 Λουκ. 18, 35—43). Μάλιστα μνημονοῦσιν ὅτι ὁ Ἰησοῦς, κατὰ τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰακείρου καὶ διευθυνόμενος εἰς ἄλλην τινὰ οἰκίαν, καὶ ἴσως εἰς τὴν τοῦ Πέτρου, διήρχετο διὰ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ οὗτοι πιθκῶς ἐζήτουν παρὰ τῶν διερχομένων ἐλεημοσύνην, καὶ ἰδοὺ σπεύδουσι καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτόν, ὑπὸ τῶν μαθητῶν καὶ τοῦ πλήθους συνοδευόμενοι, καὶ δὲν παύουσι κριζόντες, ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὲ Δαυὶδ, μέχρι τῆς οἰκίας, ὅπου εἰσῆλθεν ὁ Κύριος. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ζωὴ καὶ ἀκμαία πίστις προεμήνυεν εἰς αὐτοὺς ἐγγίζον τὸ τέρας τῶν βασάνων καὶ τῆς ταλαιπωρίας, τῶν ἀπὸ τῆς τυφλώσεως, δὲν διατάξουσι νὰ προσέλθωσιν εἰς αὐτόν καὶ ἐντὸς τῆς οἰκίας, ἴσως καὶ κατ' ὁδὸν καὶ κατὰ τὴν εἴσοδον εἰς τὴν οἰκίαν ἐπιπληττόμενοι ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων (Πεβλ. Ματθ. 20, 31 Μάρκ. 10, 48 Λουκ. 18, 39). Ἐκείνος δὲ οἶονεὶ παιδιχρωγῶν καὶ προσδύζων αὐτοὺς ἐν τῇ πίστει ἐρωτᾷ, ἐάν ὄντως πιστεύουσιν, ὅτι δύναται νὰ ἀπαλλάξῃ αὐτοὺς τῆς σωματικῆς τυφλώσεως. Μετὰ δὲ τὴν διαβεβαίωσιν αὐτῶν περὶ τούτου, ἀπόρριζαν τελείως καὶ ζωτικῆς πίστεως, ἀπεταί τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, εὐχόμενος ἵνα γείνη αὐτοῖς τὸ ποθούμενον ἀγαθὸν κατὰ τὴν πίστιν αὐτῶν. Οὕτω δὲ θαυμασίως ἀναβλέπουσι, καὶ ἐν ᾧ παρὰ τοῦ Κυρίου αὐστηρῶς συνιτᾷται εἰς αὐτοὺς τελεία σιωπῆ, ἐκείνοι ἐκ τῆς ὑπερχειλίσεως τῆς πίστεως καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης σπεύδουσι καὶ διακρημίζουσιν αὐτόν ἐν ὄλῃ τῇ γῆ ἐκείνῃ, ἥτοι ἐν τῇ Καπερναοῦμ καὶ τοῖς περιχώροις αὐτῆς. Οὕτω πολλὰ καὶ ὁ εὐεργετῶν ἀποφύγει διὰ πολλοὺς λόγους, καὶ μέλιττα ἐκ τοῦ φόβου μὴ ὁ φθόνος εἰς κερὸν περιτρέψῃ τὸ ἀγαθόν, τὴν διὰ δόσιν καὶ διακρημίσιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ καὶ τοῦτο ἐπιμῶνως ζητεῖ παρὰ τοῦ εὐεργετηθέντος· ἐκεῖνος ὅμως πλείον ὑπέκειν ἐἰς τὰ ἴδια ἀγαθὰ τυναίσθημα ἢ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ εὐεργετοῦ, καὶ διατηρῶν τὴν προσήκουσαν ἐλευθερίαν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐκτιμήσει καὶ τῷ ἐκπίνῳ τοῦ ἀγαθοῦ, πᾶν τούναντίον πράττει, χωρὶς ὅμως διὰ τοῦτο νὰ φαίνεται καταφρονῶν τὸν συνιστῶντα τὴν σιωπὴν εὐεργετητῆ. Τοῦτο δὲ παρατηροῦμεν συνεχῶς ἐν ταῖς ἀπὸ τοῦ Κυρίου εὐεργεσίαις. Ἐκείνος συνήθως ζητεῖ τὴν ἀνεόχλητον σιωπὴν, οἱ δ' εὐεργετούμενοι πράττουσιν ὅτι ἡ εὐγνωμοσύνη εἰς αὐτοὺς καὶ ἡ πίστις ἐπιβάλλει.

Ἄξιον δὲ σημειώσεως εἶναι ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Κυρίου θαυμασίως θεραπευόμενοι τυφλοὶ, πρὸ πικρῆς ἄλλου ἔχουσι ζωὴν καὶ ἀκμαίαν πίστιν καὶ διακρημίσιν διακρημίσιν καὶ καθαρῶτητα καρδίης ἐκτακτον. Ἐν ᾧ οἱ αἰσθητοὶ αὐτῶν ὀφθαλμοὶ νοσοῦσιν, οἱ πνευματικοὶ ὀφθαλμοὶ εἶναι ὑγιεστατοὶ καὶ διορατικώτατοι, καὶ βλέπουσι τὸν Κύριον πολλῶν καλλίων καὶ διακρημίσιν τῶν ἐχόντων αἰσθητοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ αὐτῶν τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ τῶν Φαρισαίων. Διὰ τοῦτο δὲ οὐδ' εἰς τὰς ἐπιτιμήσεις ὑποχωροῦσιν,

οὐδὲ τὰς ἀπειλὰς καὶ ἀδίκους τιμωρίας φοβούνται (Ίωάν. 9, 1—41). Φαίνεται ὅτι ἡ στέρσις τῆς ὁράσεως ἀπαλλάττουσα τῆς θέας πολλῶν ἀνθρωπίνων κακίων καὶ τῆς ὑλικωτέρας ὄψεως τῶν πραγμάτων, ἀναπτεροῖ αὐτοὺς εἰς ἕψη δικαιοδικῆς παρατηρήσεως ὑπερέτερας τῆς κεινῆς καὶ συνήθους. Καὶ μὴπως ἡμεῖς αὐτοὶ θέλοντες μᾶλλον ν' ἀφροσιωθῶμεν εἰς τι, δὲν ἀπαλλάσσωμεν ἑαυτοὺς τῶν ἀπὸ τῆς ὁράσεως ἀπασχολήσεων κλείοντες τοὺς ὀφθαλμούς; Οὕτως ἡ ὑγεία καὶ εὐεξία τῶν νοσούντων ὀφθαλμῶν δὲν βιάζεται πάντοτε παρὰ τὴν εὐεξίαν τῶν αἰσθητῶν ὀφθαλμῶν. Ἡμεῖς δὲ μᾶλλον συνήθως νοσοῦντες τοὺς νοσούντες ὀφθαλμούς, χρειαζόμενοι τῆς ἰατρικῆς ἀπὸ τοῦ Κυρίου θεραπεύειν αὐτῶν, καὶ πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ ἔχωμεν πόθον ἀκατάσχετον. Οὐτε ἐπιπληξίαι οὐτε ἀπειλαὶ πρέπει νὰ ἀπομακρύνωσιν ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ Κυρίου· πειρασμοὶ ἐγκόσμοι δὲν πρέπει νὰ ἔχωσιν οὐδεμίαν ἐφ' ἡμῶν ἐπιρροὴν προκειμένου περὶ τῆς ἰατρικῆς ἡμῶν διὰ τοῦ Κυρίου θεραπείας ἀπὸ τῆς ψυχικῆς τυφλώσεως, ἥτις ἀσυγκρίτως ἐπικινδυνωτέρα εἶναι ἢ ἡ σωματικὴ τυφλωσις. Ἀλλὰ πρὸς τοιαύτην θεραπείαν πρὸ παντός· ἄλλου ἀπαιτεῖται πίστις ζωῶτα καὶ ἀκακία, ἣν προφανῶς ἔχουσιν οἱ ἐν τῇ εὐαγγελικῇ ἱστορικῇ ἰατρικῇ· θεραπευόμενοι σωματικῶς, τυφλοί.

Εὐθὺς μετὰ τὴν θεραπείαν τῶν δύο τυφλῶν προσάγεται εἰς τὸν Κύριον ἐν τῇ οἰκίᾳ ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων συγγενῶν καὶ οἰκείων ἄνθρωπος στερηθείς, διὰ τῆς ἐν αὐτῷ ἐνοικίησεως τοῦ πονηροῦ πνεύματος, τῆς κισθήσεως τῆς ἀνομίας καὶ τῆς λαλιᾶς. Ἡ ἰατρικὴ θεραπεία καὶ τοῦτου πᾶραυτα γίνεται πρὸς μεγίστην μὲν ἐκπληξίν τοῦ λαοῦ, ἐπίστασιν δὲ τῆς κακίας καὶ ἀποτυφλώσεως τῶν Φαρισαίων, οἵτινες ἐν τῇ ἑωσφορικῇ αὐτῶν ἐπέχρει μὴ ἀνεχόμενοι τὴν ἐξοχὸν τοῦ Κυρίου ἐν τῇ ἰατρικῇ ὑπερηχῆν, ἔλεγον, παρ' ἑαυτῶν μόνον καὶ τῶν ἐγκαθησίων αὐτῶν ἀκούοντες, ὅτι διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ ἄρχοντος τῶν δαιμονίων, ἡτοῦ τοῦ Σατανᾶ, ἐβάλλει τὰ δαιμόνια. Τὸν τοιοῦτον τοῦ Κυρίου δυσφημισμὸν πολλὰκι ἐπέζητησαν οἱ Φαρισαῖοι, μὴδὲν ἀνύοντες· διότι καὶ παρ' αὐτῶν τῶν ἀπλουστέρων κατενόετο τὸ παράλογον τοῦ ἰσχυρισμοῦ αὐτῶν, ὅν ποτε καὶ ὁ Κύριος ἀρδῆν ἀνέτρεψε (Ματθ. 12, 22—37). Ἐν τούτοις ὁ Κύριος ὡς ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς ὁ τιθεὶς τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τῶν προβάτων, βλέπων ὅτι ὁ δυστυχὴς λαὸς ἦτον ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα, ὅτι ἐπεινα καὶ ἐδίψα τὴν πνευματικὴν τροφὴν καὶ πόσιν, καὶ ὅτι ἡ κακοδαμονία αὐτοῦ ἀπὸ τῶν πνευματικῶν αὐτοῦ ἀρχηγῶν προερχομένη ὁσμέραι ἔβαινε ἐπὶ τὰ πρόσω, ἄγουσα εἰς τὴν τελείαν ἀπώλειαν, προχωρεῖ εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ, ἀδιανοῶν διὰ τὰς κακεντρεχεῖς σικοφαντίας καὶ τὸν εὐθύνον τῶν Φαρισαίων, καὶ περιέρχεται πανταχοῦ κηρύσσων καὶ εὐεργετῶν ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν, καὶ ἀναφλέγων παρ' ἅπασιν τὸν πόθον καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς νέαν πνευματικὴν ζωὴν, πρὸς ἀναγέννησιν καὶ

ἀγισμὸν. Τὸ ἔργον δὲ τοῦτο τοῦ Κυρίου ἐξακολουθεῖ μέχρι τοῦ νῦν, καὶ πανταχοῦ γῆς τὸ εὐαγγέλιον καὶ ἡ διδασκαλία αὐτοῦ κηρύσσεται πρὸς σωτηρίαν καὶ ἀγισμὸν τῶν ἀνθρώπων· πανταχοῦ αὐτός ὁ Κύριος ἐπευλογεῖ τὸ ἄγιον καὶ ἄδολον ἔργον τῶν κηρύκων τοῦ εὐαγγελίου αὐτοῦ, ἀποτροπιάζεται δὲ καὶ ἀποδοκιμάζει πᾶσαν φαρισαϊκὴν αὐτοῦ νόθευσιν καὶ διαστρωφῆν. Εἶθε πανταχοῦ καὶ πάντοτε νὰ ἀκούωμεν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου ἄγνον καὶ ἄδολον, εἶθε πανταχοῦ καὶ πάντοτε νὰ βύωμεν τὰ ὅσα πρόπασης αὐτοῦ διαστρωφῆς, μὴδέποτε δὲ νὰ συγκαταλεγώμεν μεταξὺ τῶν προχωροῦντων καὶ διαστρεφόντων αὐτὸν πρὸς ἴδιον ἐπίγειον ὄρελος.

† Ο ΑΓΓΙΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΙΝΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀριθμ. Πρωτ. 134.

Προσκαλεῖται ὁ Παναγιώτης Μυροῦδῆ Καρχαζώρη ὑπὸ ἡγεμονίας καὶ ἐπαγγέλματος ὅπως τὴν πρώτην δικασίμον Δευτέρην καὶ ὡραν 3 τωρικτῆ μετὰ παρέλευσιν τριάνοντα καὶ μίαις ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῆ ἐνώπιον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου τῆς ἐν Δεδέαχτῆ Ἱερῶς Μητροπόλεως Αἴνου αὐτοπροσώπως εἶτε διὰ νομίμου ἀντιπροσώπου ὡς ἐνεχόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Μερόπης Κυριακοῦ Εὐμορφιάδου ἐκ Μαρωνείας, ὑπὸ ἡγεμονίας καὶ κατοικίας Δεδέαχτῆ ἐπὶ δικεῦσαι ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγή δικασθῆσεται ἐρήμη.

Ἡ παρούσα κλήσις δημοσιεύσεται κατὰ συνέλειαν τρεῖς διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων ἡρημερίων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν Δεδέαχτῆ τῆ 2 Ἰουλίου 1897.

Ὁ πρέσβρος

† Ὁ Αἴνου ΔΟΥΚΑΣ

1

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΙΝΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀριθμ. πρωτ. 127.

Προσκαλεῖται ὁ Ἰωάννης Καρχαζώρη ὑπὸ ἡγεμονίας καὶ ἐπαγγέλματος ὅπως τὴν πρώτην δικασίμον Δευτέρην καὶ ὡραν 3 τωρικτῆ μετὰ παρέλευσιν τριάνοντα καὶ μίαις ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῆ ἐνώπιον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου τῆς ἐν Δεδέαχτῆ Ἱερῶς Μητροπόλεως Αἴνου αὐτοπροσώπως εἶτε διὰ ἀντιπροσώπου ὡς ἐνεχόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Χρυσῆς Χ' Ἰωάννου ἐκ Ραιδεστού, ὑπὸ ἡγεμονίας Ὁθωμανῆς καὶ κατοικίας Δεδέαχτῆ ἐπὶ δικεῦσαι. Ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγή δικασθῆσεται ἐρήμη.

Ἡ παρούσα κλήσις δημοσιεύσεται κατὰ συνέλειαν τρεῖς διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων ἡρημερίων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν Δεδέαχτῆ τῆ 17 Ἰουλίου 1897.

Ὁ πρέσβρος

† Ὁ Αἴνου ΔΟΥΚΑΣ

3

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Βασίλειος (πρόεδρος)
Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος
Δ. Θ. Σανθόπουλος
Γ. Δ. Τανταλιδής
Ἀλκιβιάδης Μαυράκης (ταμίας)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὄλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετ' ἕξια ἀργυρᾶ 5
διὰ τὸν κατώτερον κληρὸν καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
ἐξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ

Αἱ συνδρομαὶ ἀρροῦνται τὴν 1 Μαρτίου καὶ τὴν 1 Σεπτεμβρίου.

ΕΤΟΣ ΙΖ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 26 ΙΟΥΛΙΟΥ 1897

ΑΡΙΘ. 22

Ὅσοι τῶν συνδρομητῶν δὲν λαμβάνουσι τακτικῶς καὶ ἐγκαιρῶς τὸ φύλλον παρακαλοῦνται ἵνα ἀνακοινώσιν τοῦτο ἀνυπερθέτως τῷ προέδρῳ τῆς διευθυνούσης τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀλήθειας» ἐπιτροπῆς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἐν τίνι δέον νὰ ζητῶμεν εὐτυχίαν ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ — Αἱ ἐπερόδοι κοινότητες ἐν Συρίᾳ καὶ τὰ ἐν αὐταῖς σχολεῖα — Πρακτικὴ ἀνάπτυξις τῶν Ἑσραγγελίων τῶν Κυριακῶν — Βιβλιολογία — Κοινοποιήσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἴερά Σύνοδος. — Ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος Παρκεσκυῆς, τῆς Α. Θ. Παναγιότητος χοροστατούσης ἐν τῇ ἱερᾷ Ἐκκλησίᾳ Χάσκιό, πανηγυριζόντων δὲ καὶ τῶν ἐν Βοσπόρῳ φερωνύμων ναῶν καὶ τῶν σεβασμιωτάτων συνοδικῶν ἀρχιερέων Χαλκηδόνος, Δέρκων καὶ Σισακίου ἱερουργούντων ἐν αὐτοῖς, ἀργεῖ σήμερον ἡ ἱερὰ Σύνοδος.

— Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ. — Γνωστὸν ὅτι πρὸς ἐξέλεξιν τῶν λογαριασμῶν τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν σχολείων ὑπάρχει ἐν τοῖς Πατριαρχείοις εἰδικὸν γραφεῖον καὶ εἰδικὸς ἐλεγκτής. Πλὴν τούτου ὁμῶς ὑπάρχει καὶ ἰδιαιτέρᾳ ἐλεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν λογαριασμῶν τούτων, οἵτινες ὑποβάλλονται ἐκάστοτε τῷ Συμβουλίῳ μετ' ἰδιαιτέρας ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, ψεγούσης μὲν τὰς ἐν ἀταξίᾳ διαχειρίσεις, ἐπικινούσης δὲ τὰς ἐν τάξει καὶ ἀκριβεῖς εὐρισκομένους. Μέλη τακτικὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης εἰσὶν ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος, ὁ ἀ' γραμματεὺς τοῦ Δ. Ἐ. Μ. Συμβουλίου, ὁ ταμίας καὶ ὁ εἰδικὸς ἐλεγκτής· πρόεδρος δὲ ἐκάστοτε εἰς τῶν συνοδικῶν Ἀρχιερέων. Ἐπειδὴ δὲ μετὰ τὴν ἐκ τῆς Συνόδου ἀποχώρησιν τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Ἐλασσῶνος ἔμεινε κενὴ ἡ θέσις προέδρου, ἀντ' αὐτοῦ πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης διωρίσθη ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Κῶου Καλλίνικος.

— Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ. — Ὁ τε κεννισμὸς τῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὸ διὰ τὰ ἐπτάτακτα ἀττικὰ σχολεῖα πρόγραμμα, ἅτινα ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς ἐκπονηθέντα συζητήθησαν καὶ ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Πατριαρχικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ὑποβληθέντα τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ἔτυχον τῆς πατριαρχικῆς ἐπικυρώσεως.

— Χειροτονία. — Ὑπὸ τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Βιζύης Ἱεροθέου, ἱερουργούντος ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ Ἁγιοταρκεῖκου Μετοχίου, τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ, ἐχειροτονήθη διάκονος ὁ ἐκ τῶν ἐφετειῶν τελειοφοίτων τῆς Θεολογικῆς σχολῆς Ἀνδρόνικος Ἰωάννου, ἐκ Σινώπης ὁρμώμενος. Κατ' ἀκολουθίαν δὲ λαβὼν καὶ τὸ νενομισμένον δίπλωμα, ἀπῆλθεν εἰς Μιτυλήνην, προσωρισμένος νὰ διορισθῇ ἀρχιδιάκονος τῆς ἐκεῖ ἱερᾶς Μητροπόλεως.

— Ἐπισκέψεις. — Ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετέβη τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ δι' ἐπὶ τούτῳ ἀτμακάτου παρὰ τῷ ἐξοχωτάτῳ πρεσβευτῇ τῆς Ρωσσίας Νελιδῶφ, τοῦτο μὲν πρὸς ἀπόδοσιν τῆς πρὸ ἡμερῶν γενομένης Αὐτῇ ἐπισκέψεως, τοῦτο δὲ ὅπως ἐπευχθῆ ἑὺπλοικὴν τῇ πρεσβείᾳ, ἧτις ἔμελλε νὰ καταλίπῃ τῇ ἐπιούσῃ τὴν πρωτεύουσάν ἀπερχομένη εἰς Πετροῦπολιν, ἀνέβλεπεν ὁμῶς τὴν ἀνχώρησιν ἐνεκα μικρᾶς ἀδιαθεσίας.

— Μητροπολίτης Νικαίας. — Τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ ἀρίκετο εἰς βασιλεῦσάν ὁ πανιερωτάτος νέος μητροπολίτης Νικαίας Σωφρόνιος. Ἐπισκεψάμενος δὲ αὐθημερὸν τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, παρέστη τῇ ἐπιούσῃ καὶ ἐνώπιον τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου τελείας ἐνταῦθ' αὖτε καὶ ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τὴν νενομισμένην εὐχαριστίαν.

— Ἡ ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴ Σχολή. — Τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἐπαρκoὺς ὄντος, κατὰ τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος νέοι μαθηταὶ προσληφθήσονται διὰ τὴν πρώτῃν τάξιν οὐχὶ πλείους τῶν δέκα.

— Κοινότης Τραπεζοῦντος. — Ἀπὸ ἐτῶν τιῶν,

συνεργεία πάντως του μισακάλου, εισχωρήσασα, ως μη ὄφελεν, ἡ διαίρεσις συνετέραττε τὴν πάντοτε φιλόνομον καὶ ἀκαμίαν τὸ φρόνημα καὶ τὴν εὐσέβειαν κοινότητα τῆς πόλεως Τραπεζούντος. Ἄλλ' ὅπου αἱ μικροβιοκρατίαι καὶ τὰ προσωπικὰ πάθη καὶ ἐξαπτόμενα δὲν κατορθοῦσι νὰ ἀποπνίξωσι τὴν συναίσθησιν τῆς ἐπιγινομένης ἐκ τῶν ἐμφυλίων σπαρχυμῶν ζημίας, ἐκεῖ ἐπὶ τέλους ἐκνικᾷ ἡ φρόνησις καὶ πρὸ τοῦ κοινου συμφέροντος ὑποχωρεῖ πᾶσα προσωπικὴ βλέψις καὶ σιγῶσι τὰ πάθη. Βεβαίως, τοῦτο ἀπαιτεῖ καὶ ἄδολον πρὸς τὰ κοινὰ ἀγάπην, ἀλλὰ καὶ ψυχικὸν σθένος. Οἱ Τραπεζούντιοι δὲ δόντες ἀλλήλοις τὰς χεῖρας μετὰ μακρὰν διαπάλην καὶ ἀποδόντες τῇ κοινότητι αὐτῶν τὴν γαλήνην καὶ εἰρήνην, κατέδειξαν ὅτι κέκτανται καὶ ἀγάπην πρὸς τὰ κοινὰ, καὶ σθένος ψυχικὸν εἰς μέγαν βαθμὸν. Τὸ ἄγγελμα τῆς συμφιλίωσης καὶ συνενώσεως τῶν τῶς δικαχομένων μεριδῶν πληρῶσαν χαρᾶς τὴν καρδίαν παντός ὁμογενοῦς καὶ ὁμοδοξοῦ, κατηύρανε μάλιστα τὴν καρδίαν τοῦ ἐκ τῶν ποιμένων, οὐχὶ μάλιστα ἐπὶ τὴν φιλοτιμίαν καὶ φιλογένειαν τῶν Τραπεζούντιων ἑλπίσαντος καὶ μετ' ἐπιμονῆς καὶ ἐγκαρτερήσεως ἀγωνισαμένου καὶ μοχθήσαντος ὑπὲρ τῆς συνάψεως τῶν διεστῶτων καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ποθητῆς ὁμονοίας καὶ εἰρήνης. Μετὰ πάντων δὲ χεῖρουσα καὶ ἀγαλλομένη ἡ Ἐκκλησία, εὐλογεῖ τὸ ἐπίζηλον παράδειγμα τῶν ὄντων φιλοστόργων τούτων πνευματικῶν αὐτῆς τέκνων.

— Χατζοπούλειον ἐκπαιδευτήριον. — Ὁ τὴν εὐποιεῖν ἀθροῖδας ἀσκῶν σεβαστὸς πρεσβύτερος Νικηταῖς Χατζοπούλος, συμπληρῶν τὸ ἔργον τοῦ ἀειμνήστου αὐτοῦ ἀδελφοῦ Κυριακοῦ Χατζοπούλου, ἀνήγειρεν ἐκ βῆθρον τὸ ὑπὸ τοῦ ροβερού σεισμοῦ, τοῦ πρὸ τριετίας συμβάντος, κατεριπωθὲν κτίριον τοῦ ἐν Σαλαμινοῦ ἀρρεναγωγείου, δούς οὕτω ὁ ἀδελφός ἀδελφόν εἰς τὸ ἀπὸ ἐπταετίας ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Κ. Χατζοπούλου ἀνοικοδομηθὲν ἐν τῇ αὐτῇ συνοικίᾳ καὶ προικισθὲν παρναγωγείον. Τὰ ἐγκλίμα τῶν νέου Χατζοπουλείου ἐκπαιδευτηρίου ἐτελέσθησαν πανηγυρικῶς τῇ προπαρελθούσῃ Κυριακῇ, παρόντος τοῦ ἱδρυτοῦ. Καὶ πρῶτον ἀπὸ πρωίας ἐτελέσθη θεία μεσταγωγία, καθ' ἣν ἐμνημονεύθησαν τὸ ὄνομα τοῦ τοῦ ἀειμνήστου Κυριακοῦ Χατζοπούλου καὶ τοῦ Νικηταῖς Χατζοπούλου, ἱερουργούντος τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Χαρσιπόλεως Γερμανοῦ. Εἶτα δὲ μετὰ τὴν θεῖαν λειτουργίαν, ἐγένετο ἀγιασμός ἐν τῷ νέῳ τοῦ ἀρρεναγωγείου κτιρίου, ὅπου πυκνὸν συνήλθεν ἀρραχτήριον. Λόγον δὲ ἐπὶ τοῖς ἐγκαινίοις ἀπήγγειλεν ὁ πανοσιολογώτατος ἀρχιεπίσκοπος καὶ ἐπίσκοπος τῶν σχολῶν Καλλίνικος Δελικάνης, ὁμιλήσας περὶ ἀγαθοεργίας. Εἰς δὲ τῶν μαθητῶν ἀνέγνω συγκινητικώτατον εὐχαριστήριον τῷ ἱδρυτῇ, μεθ' ὃ καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐψάλη ὑπὸ χοροῦ μαθητῶν ἕσμα. Παράδου δὲ ὁ ἱδρυτὴς τῇ ἐφορίᾳ τὰς κλεῖς τοῦ κτιρίου ἐν προφανεῖ συγκινήσει, ἔδωκεν ἅμα καὶ συνετάς συμβουλάς τοῖς ἐνορίταις, τὰ δέοντα δὲ παρηγγυήσασα καὶ

ἐνουθέτησεν ὁ πατριρχικός ἀντιπρόσωπος ἱερολογιώτατος Δευτερεύων Λαυρέντιος, συστήσας εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν, ἧς ἀνευ οὐδὲν καλὸν δύναται νὰ τελεσφορήσῃ, εὐχόμενος ἐν τέλει τὰ προσήκοντα τῷ τε ἱδρυτῇ καὶ τοῖς κατοικοῖς Σαλαμινοῦ. Χαίρουσα ἡ Ἐκκλησία ἐπὶ τοιοῦτοις τέκνοις, εὐχεται ὅπως τὸ ἀγαστὸν καὶ θεοφιλὲς αὐτῶν παράδειγμα ὅσους πλείστους εὐρίσκη τῶς μιμητὰς.

ΕΝ ΤΙΝΙ ΔΕΟΝ ΝΑ ΖΗΤΩΜΕΝ ΕΥΤΥΧΙΑΝ ΕΝ ΤΗ ΠΑΡΟΥΣΗ ΖΩΗ

Τὸ περὶ εὐτυχίας ζήτημα εἶναι ἐν ἐκ τῶν σπουδαιότατων ζητημάτων περὶ ἧς ἡ ἀνθρωπότης ἐνασχολεῖται πάντοτε. Ἡ σπουδαιότης αὐτοῦ ὁμολογεῖται ὑπὸ τῆς σημασίας, ἣν ἔχει ἡ πρὸς εὐτυχίαν τάσις ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ. Πάντοτε καὶ πανταχοῦ, ἐν κατοικήταις καὶ ἐν ἀνωτάταις βαθμίαις τῆς ἀναπτύξεως τοῦ πολιτισμοῦ, ὁ ἀνθρώπος καίτοι ἐζητεῖ εὐτυχίαν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν εὐρίσκειν αὐτήν. Καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ πρὸς τὸ ἄλλο τείνομεν, ἡ πρὸς εὐτυχίαν; Τῷ ὄντι, ὡς ἐρωτήσωμεν ἑαυτούς, ὡς ἀκροασθῶμεν τῆς φωνῆς τῆς ἰδίας ἡμῶν καρδίας, τίνας αὕτη ἐρίεται; Τί δὲ χρῆσιμεῖ ὡς ὁ κυριώτατος ἐλατὴρ τῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργείας; Μία ἡ ἀπάντησις: ἡ εὐτυχία, ἡ πρὸς εὐτυχίαν τάσις. Ἰδοὺ διατί καὶ ἐρισταμένον νέου ἔτους εἴθισται ν' ἀποτεινόμεθα πρὸς ἀλλήλους μετὰ εὐχῶν εὐτυχίας. Ἡ τοιαύτη ἀγάποιος πρὸς εὐτυχίαν τάσις εἶναι ἔμφυτος τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει, καὶ διὰ τοῦτο ὅλος φυσικὴ καὶ νόμιμος. Ὡς εἰς ἐκ τῶν κυρίων σκοπῶν, μεθ' ὧν ὁ Θεὸς ἐπλασε τὸν ἀνθρώπον, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ ζῶα, ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ διδασκαλίᾳ θεωρεῖται ἡ εὐτυχία, ἡ μακαριότης. Ὁ ἐν τῷ παραδείσῳ βίος τῶν πρῶτων ἀνθρώπων ὅλως ἀνταπεκρίνετο τούτῳ τῷ σκοπῷ: οἱ πρῶτοι ἀνθρώποι, ὡς ἐνερῶς δῆλον ἐκ τοῦ δευτέρου κεφαλαίου τοῦ βιβλίου τῆς Γενέσεως, πράγματι εὐτυχεῖς ἦσαν ἄλλως, δὲν ἦτο καὶ δυνατὸν νὰ ὦσιν ἐν ἐκείναις ταῖς συνθήκαις. Μετὰ τὴν δὲ τὴν ἀμαρτίαν πτώσιν ὁ ἀνθρώπος ἐστερήθη τῆς ἐν τῷ παραδείσῳ μακαριότητος αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ σκοπὸς τοῦ βίου αὐτοῦ δὲν μετεβλήθη ἡ εὐτυχία, τὸ ἀγαθὸν καὶ μετὰ τὴν πτώσιν ἔμεινεν ὡς εἰς ἐκ τῶν κυρίων σκοπῶν τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ. Οὕτω πᾶς ἀνθρώπος, οἷος δὴποτε καὶ ἂν ἦθελεν εἶσθαι κατὰ τὰς ἠθικάς αὐτοῦ ιδιότητας, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐρίεται εὐτυχίας καὶ νὰ τείνη πρὸς αὐτήν, διότι αὕτη ἡ τάσις ἀποτελεῖ ἀνκπύρευκτον κατηγόρημα τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου. Τί πρᾶγμα δὲ εἶναι ἡ εὐτυχία, ἧς πάντες οὕτω ἀψυχῶς ἐρίονται καὶ ἡ πρὸς ἣν τάσις οὕτω βαθέως ριζοῦται ἐν αὐτῇ τῇ φύσει τοῦ ἀνθρώπου; Ἰδοὺ ζήτημα, μεθ' οὗ κατὰ τὴν σπουδαιότητα δύναται νὰ συγκριθῶσι μόνον ὀλίγα ἄλλα ζητήματα, ἀλλ' ὁ

περὶ οἱ ἄνθρωποι ἔλυον καὶ λύουσι διαφοροτρόπως. Τὸ περὶ εὐτυχίας ζήτημα ἀπησώλει ἤδη τοὺς ἀρχαιοτάτους σοφοὺς, Σίνας, Ἰνδοὺς, Αἰγυπτίους, Ἕλληνας καὶ Ρωμαίους, καὶ ἔλυτο ὑπ' αὐτῶν διαφορώτατα. Κατὰ τοὺς νεωτέρους δὲ καὶ ἐνεστῶτας χρόνους δίδονται εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα ὡσώτως λίαν διάφοροι, ἐνίοτε δὲ καὶ κατ' εὐθεῖαν ἀντίθετοι ἀπαντήσεις, οὕτως, ὥστε πᾶς, δυνατὸν εἶπεν, ἐννοεῖ τὴν εὐτυχίαν κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ γνώμην, συνωδᾷ τῇ ἑαυτοῦ δικαιοδικῇ καὶ ἠθικῇ ἀνάπτυξί, μορφῶσει, χαρακτῆρι καὶ ἐν γένει ταῖς προσωπικαῖς ἰδιότησιν. Ἡ τὰ μέγιστα διαδεδομένη κατανόησις τῆς εὐτυχίας ὑποτίθειν αὐτὴν ἐν τῇ ἀπολαύσει τῶν ἀγαθῶν τοῦ βίου. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἀπολαύσεις δύνανται νὰ ὡσι κατώτεραι τῶν αἰσθήσεων, καὶ ἀνώτεραι, δικαιοδικαί, ἠθικαὶ καὶ αἰσθητικαί, διὰ τοῦτο καὶ ἡ θεωρία αὕτη ἔχει δύο κυρίας μορφάς, εἰ μὴ ἐν θεωρίᾳ, ἐν τῇ ἐμφανίσει ὅμως αὐτῆς ἐν τῇ πράξει, ἐν αὐτῷ τῷ βίῳ. Ἡ τῶν αἰσθήσεων ἀπόλαυσις συνίσταται ἐν τῇ ικανοποιήσει τῶν αἰσθητῶν ἀναγκῶν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἀλλ' ἢ ἐπ' αὐτῆς βεβαιωμένη εὐτυχία ὑποτίθεται ἐν τῷ ἡσυχῷ, εὐχαρίστω βίῳ, τῷ κεκτημένῳ ὅλας τὰς εὐκολίας, τὰ δυνατὰ μέσα καὶ τὰς τελειοποιήσεις τῆς συγχρόνου εὐμερείας. Κατὰ ταύτην τὴν θεωρίαν εὐτυχίας ἐκεῖνος, ὅστις ζῆ ἐν εὐρείᾳ, εὐχρήστω κατοικίᾳ, μετὰ ὠραίων ἐπίπλων—ὅστις ἔχει ἐπιτηδεύτην ἐπεξεργασμένην τράπεζαν—ὅστις περιέρχεται ἐπὶ λαμπρῶν ὀχημάτων—ὅστις δύναται νὰ παρέχῃ ἑαυτῷ πνεύσις ἡδονῶν καὶ διασκεδάσεις. Ἐπειδὴ δὲ ὅλα ταῦτα δυνατὰ μόνον ὑπὸ τὴν συνθήκην τῆς κατοχῆς χρημάτων, διὰ τοῦτο καὶ τὰ χρήματα, ὁ πλοῦτος, θεωροῦνται ὡς ἡ κυριωτάτη συνθήκη τῆς εὐτυχίας. Διὸ καὶ πολλοὶ λέγουσι, ὅτι ἡ εὐτυχία ἐμπεριέχεται ἐν τῷ πλούτῳ. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ πλούτῳ ὁ ἄνθρωπος μόνον ὑγιῆς ὢν δύναται ἐντελῶς ν' ἀπολαύῃ τῆς ζωῆς. Ὅθεν τῷ πλούτῳ, ὡς τῇ συνθήκῃ τῆς εὐτυχίας, συνενοῦσι συνθήκας ἔτι τὴν υγιείαν. Τέλος, τὸ κάλλος τοῦ σώματος συμπληροῖ καὶ ἀνυψοῖ τὴν εὐτυχίαν, τὴν παρεχομένην ὑπὸ τῶν προηγουμένων συνθηκῶν. Τοιαύτη εὐτυχία ἐντελῶς ικανοποιεῖ τοὺς προγόνους ἡμῶν, καὶ καὶ νῦν οἱ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων ὑποτίθεισιν τὴν εὐτυχίαν ἐν αὐτῷ τούτῳ. Ἀλλ' ὑπάρχουσι ἄνθρωποι, οἵτινες δὲν θεωροῦσι ταύτας τὰς συνθήκας ἔτι ἐπαρκεῖς πρὸς εὐτυχίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ προστιθεῖσιν αὐτάς τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ἐργασίαν. Ὅστις ἐργάζεται, οὗτος ἔχει, λεγούσι, πλῆρες δικαίωμα ν' ἀπολαύῃ τῆς ζωῆς, ἡ δὲ διανοητικὴ αὐτοῦ ἀνάπτυξις καὶ μορφωσις ἔτι μάλλον ἀνυψοῦσι ταύτην τὴν ἀπόλαυσιν καὶ ποιοῦσιν αὐτὴν ἔλλογον, ἐσκεμμένην. Ἐτι μίαν συνθήκην συνθήκας θεωροῦσιν ἀναγκασίαν πρὸς εὐτυχίαν, τ. ἔ. τὴν ἔμπεδον εἰρήνην τοῦ οικογενειακοῦ βίου. Ἄρα, ὁ πεπαιδευμένος, ὁ ἐργαζόμενος οἰκογενειάρχης, ὁ περικυκλωμένος ὑπ' ὅλων τῶν πρὸς τὸ ζῆν μέσων,—ἰδοὺ τὸ ἰδανικὸν τῆς εὐτυχίας διὰ τοὺς

πλείστους τῆς συγχρόνου ἀνθρωπότητος, καὶ ὀλίγοι ἄνθρωποι θέλουσιν εὐρεθῆ, οἵτινες θέλουσιν ἀναγνωρίσει τοῦτο τὸ ἰδανικὸν ἱκανοποιῶν, οἵτινες θέλουσιν ἀντέχει πρὸ τῆς θελητικῆς δυνάμεως αὐτοῦ καὶ ἐπαγωγικότητος. Ἀλλ' ὅμως τοιοῦτοι ἄνθρωποι ὑπάρχουσι ἐν τῷ κόσμῳ. Αὐτοὶ ἐν τούτῳ τῷ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀμέμπτῳ ἰδανικῷ βλέπουσι τὴν ζωερὰν ὄψιν, τὴν ποιῶσαν αὐτὸ μὴ ἱκανοποιητικόν. αὕτη εἶναι ὁ ἐργασμός. Ὁ εὐτυχῆς ἐν τῇ ἐννοίᾳ αὐτοῦ τοῦ ἰδανικοῦ, ζῆ μόνον δι' ἑαυτὸν καὶ διὰ τὴν οἰκογένειάν του. Ἀρκεῖ μόνον αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του νὰ ζῶσιν ἐν ἡσυχίᾳ καὶ εὐτυχείᾳ, καὶ αὐτὸς θέλει εἶσθαι εὐτυχῆς, καὶ ἂν ἡ λοιπὴ ἀνθρωπότης ἤθελον ἐξαντληθῆ ὑπὸ τὴν βρακίαν μάστιγα τῆς λύπης, τῆς ἀνάγκης καὶ ἐξουδενώσεως, καὶ ἂν οἱ πλείστοι τῶν πλησίων αὐτοῦ ἤθελον ἐμμένει ἐν ἀγροικότητῃ ἀμαθείᾳ, καὶ ἂν ἤθελον περιστάσθαι καθημερινῶς πρὸ τῶν ὄρθακων τῶν εἰκόνας καταπληκτοῦσας πενίας μεθ' ὅλων αὐτῆς τῶν συνακολούθων ἠθικῶν πτώσεων, ἀσθενειῶν, κακιῶν καὶ ἐγκλημάτων. Περιερχόμενος ἀνὰ τὴν πόλιν ἀδιαφόρως βλέπει ὁ πλούσιος τὸν πτωχὸν λαόν, τὸν κατὰ τοὺς περιθώρους τῆς ἀγυῖας περιφερόμενον, τὸν ἀσχολον περὶ τὰς καθημερινάς, μικράς μὲν, ἀλλὰ καταπινοῦσας αὐτὸν τῷ βάρει αὐτῶν ἀνάγκας καὶ φροντίδας. Τί μέλει τῷ ὑπερηφάνῳ καὶ κεκορημένῳ ὑπὸ τῶν ἡδονῶν πλούτῳ περὶ ὅλου τούτου τοῦ πενιχοῦ λαοῦ, πρὸς ὃν αὐτὸς βλέπει ἴσως οὐχὶ τόσον μετὰ συμπαιθείας, ὅσον μετὰ περιφρονήσεως καὶ ἀποστρέφης; Αὐτὸς εἶναι λίαν ἀσχολος περὶ τὰς ἰδίας του ὑποθέσεις, ἢ ὥστε νὰ σκέπτεται ἔτι περὶ τῶν «κοπιῶτων καὶ πεφορτισμένων» καὶ περὶ τούτου, εἰς ὃ ὑποχρεοῦσιν αὐτὸν ἡ φιλάνθρωπία καὶ ἡ εὐσπλαγχνία ἐν σχέσει πρὸς τοὺς τοὺς δυστυχεῖς ἀνθρώπους. Οὗτος ὁ πλούσιος δύναται νὰ ᾗ ὀλομερῶς μεμορφωμένος, δύναται νὰ ᾗ καὶ ὁ περιώνυμος ἐν τινὶ κύκλῳ τῆς ἐπιστήμης ἢ τῆς κοινωνικῆς δράσεως; Ἄδύνατον ὅμως νὰ φρονήσῃ τις αὐτόν, διότι αὐτὸς δὲν ἔχει καρδίαν, διότι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐσκληρύνθη, ἐκλείσθη διὰ τὰ εὐγενέστατα αἰσθήματα, διὰ τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον. Ὅστις θέλει νὰ ἐπωφεληθῆ τοῦ πλοῦτου αὐτοῦ ἀποκλειστικῶς δι' ἑαυτὸν, οὗτος εἶναι ἀνάσθητος, ἀκάρδιος ἐγωιστής, τῇ ἑαυτοῦ ἀδικορῆ πρὸς τὴν ἐνδειαν τῶν πλησίων μαρτυρεῖ περὶ τούτου, ὅτι αὐτὸς ἐπινέξεν ἐν ἐαυτῷ, σχεδὸν ἀπώλεσε τὴν ἀληθῆ ἀνθρωπότητα. Ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ ὀνομασθῆ εὐτυχῆς. Ἡ ἀληθῆς εὐτυχία δυνατὴ μόνον ὑπὸ τὴν συνθήκην τῆς προτιμήσεως τῶν ὑψηλοτέρων πνευματικῶν συμφερόντων τοῦ βίου παρὰ τοὺς λεπτοὺς ἐγωιστικoὺς λογισμοὺς. Ἐν τίνι ἐμπεριέχονται ταῦτα τὰ ὑψηλότερα συμφέροντα τοῦ βίου;

[ἔπεται συνέχεια]

Ἱεροδιάκονος ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΠΑΣΣΑΛΙΔΗΣ
Βοηθὸς τοῦ Ἐπισκόπου τοῦ Ἐκκλησι. Σεμιναρίου
Πατροῦκώλεως.

ΑΙ ΕΤΕΡΟΔΟΣΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

ΕΝ ΣΥΡΙΑ

ΚΑΙ ΤΑ ΕΝ ΑΥΤΑΙΣ ΣΧΟΛΕΙΑ

H'.

Ἐκπαιδευτικὴ κίνησις.

Α' Καθολικοὶ Γάλλοι καὶ ἄλλοι.

Β' Δεσποτικῶν Ἀμερικανῶν καὶ Ἄγγλων.

Ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ ἀπτομαί τοῦ εἰδικώτερου θέματος περὶ τῶν σχολείων, τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἐν αὐτοῖς φοιτήσεως. Ὡς πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἀνάγκη τὰ τῆς παιδείας νὰ κατατάξω εἰς τὴν ἀνωτάτην παιδευσιν, εἰς τὴν μέσσην καὶ εἰς τὴν κατωτάτην, οὕτω δὲ προχωρήσω εἰς τὴν κατώτατην καὶ ἀριθμητικῶν παιδευτικῶν καταστημάτων καὶ τῶν περὶ τούτων σημειωμάτων, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ ΒΑ καὶ ΒΔ τῆς Συρίας καὶ καταλήγων εἰς τὰς περὶ τὴν Παλαιστίνην χώρας. Παρατηρῶ δὲ ἐκ προτέρων ὅτι οὐδεμίαν μνεῖαν ποιοῦμαι τῶν σχολείων, ἅτινα ἐκάστη κοινότης καὶ φυλὴ διατηρεῖ, καὶ ἀμιλλᾶται νὰ διατηρῇ ἐν καλλιτέρῃ ἠθικῇ περιωπῇ, διότι σκοπὸς τῆς διατριβῆς μου ταύτης εἶναι ἡ ἀριθμητικὴ τῶν ξένων τῶν ἐν ταῖς κοινότησι ταύταις διὰ τῶν σχολείων ἐργαζομένων. Τούτου ἕνεκα παραλείπω νὰ μνημονεύσω ἐν τοῖς τῆς Βηρυτῶν σχολείοις καὶ τὸ Πατριαρχικὸν Κολλέγιον τῶν Μελεθιτῶν καὶ τὸ Κολλέγιον τῆς Σοφρίας (Collège de la Sagesse) τῶν Μαρωνιτῶν καὶ ἄλλων.

α'. Σχολεῖα Καθολικῶν καὶ ἰδίως Γάλλων.

Ἡ μὲν Ἀνωτάτη παιδευσὶς παρέχεται μόνον ἐν τῇ Βηρυτῶν διὰ δύο σχολείων, τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς (Faculté de théologie) καὶ τῆς ἰατρικῆς Σχολῆς (Faculté de médecine) ἀμφοτέρων διευθυνομένων ὑπὸ Ἰησοιτῶν.

Καὶ ἡ μὲν Θεολογικὴ Σχολὴ σκοπὸν ἔχει νὰ προετοιμάσῃ διὰ τῆς μεταδόσεως καὶ διδασκαλίας τῶν ἀπαιτουμένων θεολογικῶν γνώσεων εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς ἀποφοίτους τῶν ἄλλων σχολείων, κληρικοὺς καταλλήλους μεταξὺ αὐτῶν τούτων τῶν ἰθαγενῶν στοιχείων τοῦ τόπου. Φοιτῶσιν ἐν αὐτῇ φοιτῆται τεσσαράκοντα. Ἡ διδασκαλία γίνεται γαλλιστὶ καὶ λατινιστὶ.

Ἡ δὲ ἰατρικὴ Σχολὴ ἰδρύθη τῷ 1883 τῇ γενναίᾳ ἐπικουρίᾳ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως ὑπὸ βροῦς συντεθειμένους μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν Ἰησοιτῶν. Κατὰ τοὺς βροῦς τούτους ἡ διευθυνσις καὶ διοίκησις τῆς Σχολῆς καθόλου ἀφίεται εἰς τινὰ τῶν

Ἰησοιτῶν πατέρων, οἱ καθηγηταὶ ἐκλέγονται μὲν καὶ ἔριζονται ὑπὸ τοῦ τάγματος τῶν Ἰησοιτῶν, ἀλλ' ὁ διορισμὸς αὐτῶν πρέπει νὰ τύγῃ τῆς κυρώσεως τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν, παρ' οὗ οἱ ἐκλεγόμενοι καὶ λαμβάνουσι μισθοδοσίαν. Εἶναι δὲ πάντες εἰδικώτατοι ἄνδρες ἐν Γαλλίᾳ μορφωθέντες καὶ σπουδάζσαντες λαϊκοί, πλὴν τριῶν κληρικῶν οἵτινες διδάσκουσι τὴν Φυσικὴν, τὴν Χημείαν, τὴν Βοτανικὴν καὶ τὴν Βακτηριδιολογίαν. Τῇ ἰατρικῇ ταύτῃ Σχολῇ συνημμένη εἶναι καὶ ἡ Φαρμακευτικὴ ἐπίσης ἄριστα κατηρτισμένη.

Οἱ ἐξερχόμενοι τῆς Σχολῆς ταύτης δύνανται κατὰ διάταγμα τοῦ ὑπουργείου τῆς Γαλλίας ἐκδομένον τῷ 1895 ν' ἀσκήσωσι τὴν ἰατρικὴν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Γαλλίᾳ. Ἐρ' ὅ καὶ ἡ Σχολὴ μεγάλην ἐκτήσατο τιμὴν. Τηλικαῦτα δὲ εἶναι αἱ ἐν τῇ Σχολῇ γενόμεναι πρόδοι ὥστε τό γε νῦν φοιτῶσιν ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν φοιτητὰς σχεδὸν πάντες χριστιανοί, μαρωνῖται, Ἕλληνες-καθολικοί, ὧν τινες ἐξ Αἰγύπτου προερχόμενοι. Αἱ ἐξετάσεις τελοῦνται πάντοτε κατὰ Νοέμβριον ὑπὸ ἐπιτροπείας ἐκλεγομένης ὑπὸ τοῦ γαλλικοῦ ὑπουργείου ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς τῆς Λυῶνος, δι' ὅ καὶ τὰ ἀπονεμόμενα διπλώματα ἴσα καὶ ἀπαράλλακτα τοῖς ἐν τῷ γαλλικῷ τούτῳ Πανεπιστημίῳ εἶναι⁴⁶.

Ἡ Μέση ἐκπαιδευσὶς διὰ τοὺς ἄρρενας μεταδίδεται μόνον διὰ τριάδος καθιδρυμάτων, ὧν τὸ μὲν ἱδρύται ἐν Χαλεπίῳ (Collège Français), τὸ δεύτερον ἐν Βηρυτῶν καὶ γνωρίζεται ὑπὸ τὸ ὄνομα Κολλέγιον τοῦ ἁγίου Ἰωσήφ τῶν Ἰησοιτῶν (Collège Saint-Joseph des Jésuites) καὶ τὸ τρίτον ἐν Ἀντούρα τῇ πρὸς Λιβάνῳ, ὅπερ γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Κολλέγιον τῶν Λαζαριστῶν (Collège des Lazaristes). Οὐχ ἴσταν δύνανται εἰς τὰ γαλλικὰ σχολεῖα τὰ τοῦ καθολικισμοῦ τῆς Μέσης παιδεύσεως ἐν Συρίᾳ νὰ καταλεχθῇ κατὰ τὸν Willemeneuve, καὶ τὸ Παιδευτήριον τῶν Λαζαριστῶν (Institut des Lazaristes) ἐν Δαμασκῷ, περὶ οὗ οὐδὲν ἐγὼ γνωρίζω.

Ἐν Χαλεπίῳ τὸ Κολλέγιον συσταθὲν τῷ

46. Τῇ πνευματικῇ ἀναπτύξει τῶν ἐν Βηρυτῶν ἔδωκε μεγίστην ὠθησιν καὶ τὸ τυπογραφεῖον (Imprimerie Catholique) ὅπερ ἀχειρίζονται οἱ Ἰησοῖται. Εἶναι τὸ καλύτερον καὶ πλουσιώτερον τῶν ἐν Ἀνατολῇ, εἰς οὗ καὶ γραμματικὰ καὶ λεξικά καὶ μεταφράσεις τῶν ἁγίων Γραφῶν καὶ συγγραφεῖς, Ἀραβῆς τε καὶ Σύροι καὶ ἡ ἑβδομηδεκάκις θρησκευτικὴ ἔφημερις Βασσίρ ("Ἄγγελος") ἐκδίδονται. Περιγραφήν ἔχζιν ἀναγκάστως περὶ τοῦ τυπογραφείου τούτου ἀνέγνωσαν νεωστὶ ἐν τῷ περιοδικῷ «Katholischen Missionen» τοῦ ἀπριλίου τοῦ ἔ. ἔ. σ. 86.

Ἐννέα γλωσσῶν γυμνάριον ἔχει τὸ τυπογραφεῖον κατηρτισμένον ὡς ἄριστα

1859 υπό του πατρὸς Βερνάρδου, Γάλλου, διευθύνεται ὑπὸ τοῦ τάγματος τῆς Ἀγίας Γῆς (Terre Sainte) αἱ παραδόσεις αὐτοῦ εἶναι προσιταὶ εἰς παιδᾶς πάσης φυλῆς καὶ θρησκείας· κατὰ τὸ 1892—1894 ἠρίθμει 120—125 μαθητὰς ὑπὸ 7 ἢ 8 διδασκάλους. Εἶναι καλῶς κατηρητισμένη Σχολή, ἐν ᾗ διδάσκονται ἡ ἀραβικὴ, ἡ τουρκικὴ, ἡ ἰταλικὴ καὶ ἡ λατινικὴ πρὸς τῆ γαλλικῇ μετ' ἀποτελέσματος, πρὸς δὲ τοῖς λοιποῖς μαθήμασι καὶ ἡ μουσικὴ καὶ ἰχνογραφία.

Τὸ Κολλέγιον τῶν Ἰησουιτῶν ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Βηρυτοῦ εἶναι εὐρύχωρον καὶ λαμπρὸν ἱδρυμα ἐν τῶν ἐξοχωτέρων τῆς ἑλλης πόλεως. Ἐν τῷ Κολλεγίῳ διδάσκονται περὶ τοὺς τετρακοσίους ἐξήκοντα μαθητὰς πάσης φυλῆς καὶ παντὸς δόγματος, ἐξ ὧν ὑπερεκατὸν εἶναι ἐσωτερικοὶ τρέφιμοι, ἐξήκοντα οἰκοῦσιν ἐν τῷ σεμιναρίῳ, ἄλλοι εἶναι ἡμίτροφοι, οἱ δὲ λοιποὶ ἐν τῇ πόλει, ὡς οἱ ἐν Εὐρώπῃ φοιτηταί. Ἐν τοῖς φοιτηταῖς ἀπαντᾷ τις Γάλλους, Γερμανοὺς, Ἰταλοὺς, Ἑλληνας ἐκ τῶν ἑλληνικῶν νήσων, ἐκ τῆς Κύπρου καὶ τῆς Αἰγύπτου, Ἑλληνας ἐκ Τουρκίας, Ἀγγλους, Ἀρμενίους, Ἑλληνας Λεβαντινοὺς, Ὀθωμανοὺς, Χαλδαίους, Σύρους, Μαρωνίτας, Κόπτας. Αἱ ἀσκήσεις ἐν τῇ διδασκαλίᾳ γινομένη γαλλιστί καὶ ἀραβιστί, εἶναι ὑποχρεωτικαὶ διὰ πάντας, ὡς καὶ ἡ παρουσία ἐν τε ταῖς λειτουργίαις καθ' ὅλον τὸ ἔτος καὶ ἐν τῇ θρησκευτικῇ διδασκαλίᾳ. Κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν γίνεται καὶ θρησκευτικὴ διάλεξις διὰ τὸ γαλλικὸν τμήμα γαλλιστί καὶ διὰ τὸ ἀραβικὸν ἀραβιστί. Ἡ μεθ' ὅλον τὸ Βαβέλ τῶν φυλῶν καὶ θρησκειῶν ἐπικρατοῦσα πειθαρχία εὐκαταία παρ' ἡμῖν.

Τὸ δὲ Κολλέγιον ἐν Ἀντούρα κείμενον ἐπὶ βουνοῦ εἰς δίωρον ἀπόστασιν τῆς Βηρυτοῦ (11 χιλιόμετρα) εἶναι κατὰ τὰ βεβαιωθέντα εἰς ἐμὲ τὸ ἀργαιότερον τῶν γαλλικῶν ἐκπαιδευτηρίων ἐν τῷ Λιβάνῳ, καθάσον ἀνάγει τὴν ἰδρύσιν αὐτοῦ εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Ἡ ἱστορία αὐτοῦ εἶναι πολλή, ἀνῆκε πρότερον τοῖς Ἰησοῦιταις οἵτινες ἐξεχώρησαν πολλὰ τῶν κτημάτων αὐτῶν εἰς τοὺς Λαζαριστάς. Οὗτοι τῷ 1833 ᾠκοδόμησαν τὸ Κολλέγιον τοῦτο ἕπερ ἀπολαύει καλλίστης φήμης ἐν τῇ χώρᾳ. Ἐν αὐτῷ ἀπολαύουσι πρὸς τῆ διδασκαλίᾳ καὶ τροφῆς διακόσιοι πεντηκόντα τρέφιμοι.

Ἡ διδασκαλία ἡ γινομένη ἐν τοῖς Κολλεγίοις τούτοις τελεῖται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον σύμφωνος τοῖς προγράμμασι τῶν ἐν Γαλλίᾳ Λυκείων. (Όρα Plandes Études et Programmes... dans les Lycées et Collèges Paris 1892).

Ἡ διαφορὰ ἔγκειται, ὡς ἠδυνήθην νὰ ἐννοή-

σω, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν γλωσσῶν καὶ τῶν μαθηματικῶν ἐπιστημῶν. Σημειωτέον δὲ ἐτι κατὰ τὴν ἡμολογίαν γάλλου καθηγητοῦ «l'enseignement de la Géographie et de Cosmographie laisse beaucoup à désirer» δηλαδὴ ἀπαραλλάκτως, ὡς καὶ παρὰ τοῖς ἡμετέροις Γυμνασίοις καὶ Λυκείοις καὶ αὐτοῖς τοῖς κεντρικωτέροις καὶ ὀνομαστοτέροις.

Τὰ τρία ταῦτα Κολλέγια ἐκδίδουσι καὶ διπλώματα, ἅτινα γίνονται δεκτὰ καὶ ἐν Γαλλίᾳ ὑπὸ τινος ὅμως περιορισμοῦ, περὶ ὧν οὐ φροντίς.

Τὸ ἐν Δαμασκῷ Παιδευτήριον εἶναι μετριώτερον. Ἐν τούτῳ φοιτῶσι διακόσιοι περίπου μαθηταί, ὧν οἱ ἑξοχότατοι εἶναι καὶ τρέφιμοι. Εἶναι εἶδος προγυμνασίου, οὗ ὁ τελειόφοιτος δύναται νὰ συμπληρώσῃ τὰς ἐξουτοῦ σπουδὰς μεταβαίνων εἰς ἐν τῶν ἄνω μνημονευθέντων Κολλεγίων.

[ἔπειτα συνέχεια]

Β. Σ. ΖΥΣΤΑΚΙΔΗΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ
ΤΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ
ΚΥΡΙΑΚΗ ΟΓΔΩΝ
ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Κεφάλαιον ιδ'. στίχ. 14—22.

«Τῷ καιρῷ ἐεῖπεν εἶδεν ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους 14 καὶ ἐστ. λαγχιθήσθ ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἰδεράπεισε τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν. Ὁψίας δὲ γενομένης, προσῆλθον 15 αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες, Ἐρημός ἐστιν ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα παρήλθει, ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθῶσι εἰς τὰς κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐ χρεῖα 16 ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ἡμεῖς φαγεῖν. Οἱ δὲ 17 λέγουσιν αὐτῷ, Οὐκ ἔχομεν ὡδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθῆας. Ὁ δὲ εἶπε, Φέρετέ μοι αὐτοὺς ὡδε. 18 Καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς χόρτους, καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθῆας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησε, καὶ κλάσας ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. Καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτά 20 σθησαν· καὶ ἦσαν τὸ περισσεῖον τῶν κλασμάτων, δώδεκα κοφίνους πλήρεις. Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄν 21 δρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. Καὶ εὐθὺς ἠγάπησεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθη 22 τὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολῆσθ τοὺς ὄχλους».

Τὸ σημερινὸν εὐαγγέλιον περιεχεῖ ἀφήγησιν ἐκτάκτου θεύματος τοῦ Κυρίου, μνημονευομένου καὶ ὑπὸ τῶν τεσσάρων εὐαγγελιστῶν· ἐκ δὲ τῆς συγ-

κρίσεως και αντιπροκαβολής αὐτῶν λεπτομερέστερον και ἀκριβέστερον καθίστανται γνωστά πάντα τὰ σχετικά πρὸς τὸ ἕκτακτον τοῦτο θαῦμα (Μάρκ. 6, 30—45 Λουκ. 9, 10—17 Ἰωάν. 6, 1—15). Κατὰ ταῦτα ὁ Κύριος πολυειδῶς προπροκασκευάσας τὸν λαὸν εἰς ὑποδοχὴν τοῦ Εὐαγγελίου, και αὐτὸς δὲ κηρύξας και διδάξας και θαυματουργήσας πολλῶν, πάντοτε προκαλῶν διὰ τῶν ἔργων και τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ τὴν ἐκπληξιν και τὸν θαυμασμόν πάντων πλην τῶν Φαρισαίων, ἀποφασίζει πρὸς ταχυτέραν και πληρεστέραν ἐνέργειαν ν' ἀποστείλῃ και τοὺς δώδεκα ἀποστόλους εἰς τὰ ἔργον τοῦ κηρύγματος. Τοῦτο δὲ ἐγένετο μετὰ τὴν ἐν τῇ πατριδι αὐτοῦ Ναζαρέτ γενόμενα (Ματθ. 13, 53—58 Μάρκ. 6, 1—13 Λουκ. 9, 1—6). Ἐν τῷ μεταξύ δὲ ὁ τετράρχης τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδης ὁ Ἀντίπας, ἀντίξιος υἱὸς τοῦ πανούργου και θηριώδους πατρὸς αὐτοῦ Ἡρώδου τοῦ ἐπωνυμουμένου μεγάλου, και ἄρχων ἢ τοπάρχης τῆς Γαλιλαίας και τῆς Περσίας, ὃν ἀλλοχτοῦ ὁ Κύριος διὰ τὸ ἄλλοπρόσθλον και δόλιον τοῦ χαρακτῆρος ὀνομάζει ἀλώπεκα (Λουκ. 13, 32 πρὸβ. και 22, 6—12), μαθῶν τὰ κατὰ τὴν θαυμασίαν τοῦ Κυρίου ἐνέργειαν, ὑπώπτευεν ἐν δεισιδαιμόνι προλήψει, ὅτι ὁ Κύριος εἶναι αὐτὸς ὁ βαπτιστῆς Ἰωάννης, ὃν εἶχεν ἤδη ἀσυνειδήτως φρονήσει, και ὅστις ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν, και διὰ τοῦτο τοιαῦτα ἕκτακτα ἐνεργεῖ θαῦματα (Ματθ. 14, 1—12 Μάρκ. 6, 14—29 Λουκ. 9, 7—9). Μετὰ ταῦτα, παρεμβάλλομένων ἐν τῇ ἀφηγήσει τῶν κατὰ τὸν φόνον τοῦ Βαπτιστοῦ, ἤδη πρότερον γενομένων, ἐκπερνῶνται οἱ δώδεκα ἀπόστολοι εἰς τὴν Καπερναοὺμ, ἀναγγέλλοντες τὰ ἀποτελέσματα τοῦ κηρύγματος αὐτῶν ὃ δὲ Κύριος μεταβαίνει μετ' αὐτῶν διὰ πλοίου εἰς ἔρημον τόπον, παρὰ τὴν Βηθσαϊδᾶ τῆς Γαυλωνίτιδος χώρας πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἰορδάνου, ἄλλης παρὰ τὴν πατριδα τοῦ Πέτρου, τοῦ Ἀνδρέου και τοῦ Φιλιππου. τοῦ λαοῦ παρακολουθοῦντος αὐτὸν πεζῇ ἀπὸ τῶν διαφόρων πόλεων και κωμῶν (Ματθ. 14, 13 Μάρκ. 6, 30—33 Λουκ. 9, 10). Εἰς τὸν ἔρημον ἐκείνον τόπον, ὀλικὴν εἰκόνα και σύμβολον διδασκτικώτατον τῆς πνευματικῆς ἐρημίας και ἀρρορίας τοῦ Ἑβραϊκοῦ ἔθνους, και μέγιστα τῶν ἡγετῶν αὐτοῦ, ὁ Κύριος βλέπων τοσαῦτα πλῆθη πρὸς αὐτὸν ἀποβλέποντα και ἀπ' αὐτοῦ μόνου προσδοκῶντά τι ὠφέλιμον και σωτήριον, σπλαγγνίζεται ἐπ' αὐτούς, και καταλιπὼν τὸ ἀπόκεντρον ἐν αὐτῷ μέρος, ἐν ᾧ ἠσύχασε, κατέρχεται και διδάσκει αὐτούς πολλά, και θαυμασίως θεραπεύει πάντας τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν. Κατὰ τὴν ἀφήγησιν τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, ὁ Κύριος παρέλαθε τοὺς δώδεκα ἀποστόλους ἀκατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον πρὸς βροχεῖαν ἀπὸ τῶν πολλῶν κόπων και μόχθων ἀνάπαυσιν διότι ἦσαν οἱ προσερχόμενοι πρὸς αὐτὸν και τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐν Καπερναοὺμ πολλοί, ὥστε δὲν ἠύκλιρον οὔτε νὰ φάγωσιν (Μάρκ. 6, 31). Οὕτως ἢ ἀπόλυτος μόνον ἀνάγκη ὀλίγης ἀνα-

παύσεως ἀπομακρύνει τὸν Κύριον και τοὺς γνησίους αὐτοῦ μαθητὰς ἀπὸ τῆς κοπιώδους ἐργασίας πρὸς εὐεργεσίαν τοῦ πλησίου, ἀνεξαρτήτως πάσης ἀπ' αὐτοῦ εὐμενοῦς ἢ δυσμενοῦς διαθέσεως, και ἀνταποδώσεως εὐγνωμοσύνης ἢ ἀγνωμοσύνης. Ἀλλὰ και κατὰ τὴν ὄραν τῆς ἀνέσεως κατανακᾷ τὸ πρὸς τὸν πλησίον φίλτρον διότι εἶναι πολλῶν ὑπέρτερον τῆς πρὸς ἑαυτὸν ἀγάπης. Διὰ τοῦτο δὲ ὁ Κύριος οὐ μόνον δὲν ἀρνείται και κατ' αὐτὴν νὰ πράξῃ τι ὑπὲρ τῶν προσερχομένων αὐτῷ, ἀλλὰ και σπλαγγνίζεται δι' αὐτούς, διότι ἦσαν, ὡς λέγει ὁ ἱερός εὐαγγελιστῆς Μάρκος, ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα (Μάρκ. 6, 34), και πάντα πράττει πρὸς κοινὸν αὐτῶν ὄφελος, κατὰ μέρος τιθεὶς και λητμοιών τείλεον ἑαυτὸν και τοὺς περὶ ἑαυτὸν και τὰς πρὸς ἀνάγκυαν τοῦ σώματος και τοῦ πνεύματος ὑποχωρεῖται. Καὶ μήπως ἄλλοτε δὲν εἰλαύθη τοσοῦτον ἐκ τῆς πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων γλυκυθύμου σέψεως και τῆς μετὰ τῆς ἀκρωτοῦ Σαμαρείτιδος συνδικαλέσεως, ὥστε νὰ μὴ αἰσθάνηται τὴν ἀνάγκην νὰ φάγῃ, ἐνθουσιωδῶς δὲ πλήρης ζήλου και ἀρροτιώσεως εἰς τὸ ἴδιον ἔργον, δὲν ἔλεγεν εἰς τοὺς προσέχοντας τροφὴν μαθητὰς αὐτοῦ, «ἐμὸν βρωμᾶ ἐστίν ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με και τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. Οὐχ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἐτι τετράμηνον ἐστὶ και ὁ θερισμὸς ἔρχεται; Ἰδοὺ λέγω ὑμῖν, Ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμούς ὑμῶν και θεάσαθε τὰς χώρας ὅτι λευκαὶ εἰσὶ πρὸς θερισμὸν ἤδη» (Ἰωάν. 4, 31—35). Καὶ ὄντως ἐβλεπεν ἐνώπιον αὐτοῦ τοὺς προσερχομένους ἐκ τῆς Σαγάρ Σαμαρείτας ὡς ἀγρὸν πλήρη ἀφθόρου κερποῦ ἐτοιμὸν πρὸς θερισμὸν.

Εἰς τοιοῦτον εὐφορὸν ἀγρὸν θαυμασίως μετεβλήθη και ἡ ἔρημος ἐκείνη χώρα, ὅπου ὁ Κύριος μετὰ τῶν μαθητῶν εἶχε καταφύγει πρὸς ἀνάπαυσιν. Πέντε χιλιάδες ἄνδρες μετὰ πολλῶν γυναικῶν και παιδιῶν ἔσπευσαν ἐκεῖ διὰ νὰ κορέσωσι τὴν πνευματικὴν αὐτῶν πείναν και διψῶν, διὰ νὰ ἀκούσωσι και πάλιν τὸν οὐράνιον διδασκαλὸν ἐν θεῖζ ψυχῆς γαλήνῃ και ὑπερανθρώπῳ τοῦ πλησίου ἀγάπῃ διδάσκοντα ἀληθείας ἀκαταμαχίτους κηλοῦσας και ἐξημερούσας και νοῦν και καρδίαν. Τοσοῦτον πολλοὶ ἄνθρωποι πάσης κοινωνικῆς τάξεως και πνεύματος ἠθικοῦ ποιοῦ ἔσπευσαν ἐκεῖ εἰς τὴν ἔρημον διὰ νὰ ἴδωσι τὸν θεῖον διδασκαλὸν τὸν κυροῦντα τοὺς θαυμασίους λόγους διὰ θαυμασιωτέρων ἔργων και νὰ ὠφελῆθῶσι τι πνευματικῶς και ὀλικῶς ἀπ' αὐτοῦ. Ἀλλ' ἰδοὺ ἡμέρα κατέρχεται και πλησιάζει πλέον ἢ νύξ, οἱ δὲ μαθητὰς γινώσκοντες και ἐκ προηγουμένων παραδειγματῶν, ὅτι ἡ ἀνεξάντλητος πρὸς φωτισμὸν και εὐεργεσίαν τῶν ἀνθρώπων ἀγάπη ἔβραυε παρὰ τῷ Κυρίῳ πάντα δεσμὸν και περιορισμὸν χώρου και χρόνου, ὑπομνησκουσιν αὐτὸν ὅτι καιρός εἶναι νὰ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους, ἦτοι τὰ πλῆθη τὰ ἐξαρτώμενα ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, διὰ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὰς πλησιοχώρους πόλεις και κώμας και ἐκεῖ νὰ φροντίσωσι περὶ τῆς ὀλικῆς τροφῆς. Ἐκείνος δὲ ἐν τελείῃ γνώ-

σει τῆς ἐαυτοῦ θαυματουργικῆς δυνάμεως παραγγέλλει εἰς τοὺς ἀποστόλους πρῶτον διὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν καὶ ἀτέλειαν αὐτῶν ὅπως παρέδοξον. Συνιστᾷ αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἀπόστολοι νὰ δώσωσιν εἰς τοὺς τοσοῦτους ἀνθρώπους τροφάς. Κατὰ τὰ παράλληλα χωρία τῶν ἄλλων εὐαγγελιστῶν ἡ πρότασις αὕτη κινεῖ εἰς ἀπορίαν τοὺς πρὸ ὀλίγου ἐπανεληθόντας ἀπὸ καρποφόρου καὶ διὰ θαυμάτων συνοδευομένου κηρύγματος ἀποστόλους, καὶ ἐρωτῶσι μὴπως πρέπει αὐτοὶ νὰ ὑπάγωσι καὶ νὰ ἀγοράσωσι διὰ τοσοῦτους ἀνθρώπους ἄρτους καὶ ἄλλα φαγητὰ διακοσίων δηναρίων, ἧτοι ὀκτακοσίων περίπου σημερινῶν γροσίων (Μάρκ. 6, 37. Λουκ. 9, 13. Ἰωάν. 6, 6—9). Τότε δὲ διατάσσει αὐτοὺς νὰ ἀνακλίνωσι πάντας κατὰ ομάδας ὁμάδας ἐπὶ τοῦ γλαυροῦ χόρτου κατὰ τάξιν, καὶ εὐλογῆτας τοὺς πέντε κριθίνους ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἅτινα μόνον εὕρισκοντο ἐκεῖ, διένειμε διὰ τῶν μαθητῶν ἄναμασίως ἐπ' ἀπειρον πολλαπλασιαζόμενα εἰς τὰς πικνοθενεῖς αὐτοῦ χεῖρας, εἰς πάντας, οἵτινες ἐχορτάσθησαν ἐκ τῆς βρώσεως ταύτης· ἐπερίσσευσαν δὲ ἐκ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τούτου τῶν ἄρτων τεμάχια πληρώσαντα δώδεκα κοφίνους. Οὕτως ἄρα καὶ ὕλικώς ὑπερεκπερισσοῦ δωρεῖται ὁ Κύριος εἰς τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὸν πᾶν ἀγαθόν, ὅπως ἐπραξε καὶ εἰς τὸν ἐν Κανῶν γάμον, μεταβαλὼν εἰς οἶνον ὕδωρ τριακοσίων περίπου ὀκάδων (Ἰωάν. 2, 1—11. Πρβλ. 3 Βασιλ. 17, 14, 16). Ἄξιον δὲ σημειώσεως εἶναι ὅτι ὁ οὕτω θαψιλῶς καὶ εὐχερῶς τὰ πάντα παρέχων φείδεται καὶ τῶν ἐλαχίστων καὶ δὲν ἐπιθυμεῖ οὐδὲν μᾶτην καὶ ἀνωφελῶς νὰ καταστρέφηται, δι' ὃ καὶ παραγγέλλει εἰς τοὺς ἀποστόλους, «Συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μὴ τι ἀποληται» (Ἰωάν. 6, 12). Τοῦτο εἶναι κἀλλιστον μέλημα εἰς πάντας ἡμᾶς, ἵνα πλουσίως μὲν πρέχωμεν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν τὰ ἐκ τῶν θείων χαρισμάτων καὶ τῆς προσωπικῆς ἡμῶν ἀξίας ἀγαθὰ, μηδέποτε δὲ νὰ καταχρώμεθα καὶ καταστρέφωμεν αὐτὰ καὶ ἐν τοῖς ἐλαχίστοις. Ἐὰν δῶρα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν τοῖς ἐλαχίστοις καὶ εὐτελεστάτοις εἶναι πολὺτιμα καὶ περιποιήσεως ἄξια. Ὅσον δὲ πνευματικώτερα εἶναι ταῦτα, ἐπὶ τοσοῦτον φειδωλότεροι καὶ προσεκτικώτεροι πρέπει νὰ εἴμεθα ἐν τῇ χρήσει αὐτῶν, γινώσκοντες ὅτι ἐν ὀρισμένῳ μόνον μέτρῳ ταῦτα τὰ ἀγαθὰ ἔχομεν καὶ οὐχὶ ὅπως ὁ Κύριος ἐν πλήρει καὶ ἀνεξαντλήτῳ ἀφθονίᾳ. Πόσοι δὲ δυστυχῶς ἄνθρωποι παραχνορρίζοντες τὴν λελογισμένην ταύτην φειδῶ εἰς τὰ πνευματικὰ ἰδίως ἀγαθὰ αὐτῶν, ποιοῦνται τοιαῦτα αὐτῶν, εἴτε ἐξ ἐπιδειξέως καὶ φιλοδοξίας, εἴτε ἐκ καταφρονήσεως καὶ κακῆς ἐκτιμήσεως, κατὰχρησιν, ὥστε ἐν βραχείᾳ χρεωκοποῦσι καὶ στεροῦνται πάσης πραγματικῆς ἀξίας. Ὅπως δὲ δὲν πρέπει νὰ καταστρέφωμεν τὰ πνευματικὰ καὶ ὕλικὰ ἀγαθὰ ἡμῶν ἀλογίστεως καὶ ἀσκόπως, οὕτω δὲν πρέπει καὶ νὰ κατακρύπτωμεν αὐτὰ καὶ περιορίζωμεν εἰς τὸ ἔσχατον ὄριον εἰς ὃ ἐδώρη-

θησαν ἡμῖν παρὰ τῆς πλουσιότητος χειρὸς τοῦ παναγάθου Θεοῦ. Ἡ θαυμαστὴ προαβολὴ τῶν τελέων τρηνῶς δεικνύει ποῖα τιμωρῖα ἀναμένει τοὺς κατ' ἀντίτροπον τῶν καταχραστῶν τρόπον καταφρονούντας τὰ θεῖα χαρίσματα καὶ μόνον οὐχὲν ἐκμηδενίζοντας αὐτὰ (Ματθ. 25, 14—30). Ἄλλ' ἡ σημερινὴ περικοπὴ περιέχει καὶ ἄλλο τι διδακτικώτατον διὰ πάντας. Ὁ Κύριος ἄρ' οὐ πνευματικῶς καὶ ὕλικῶς ἐχορτάσσει καὶ ἐυφρότησει τὸν λαόν, αὐτὸς πάλιν φροντίζει διὰ τὴν ἀπολύσιν αὐτοῦ καὶ μεταβάσκειν ἐκάστου εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν καὶ κώμην, καὶ πράττει τοῦτο ὡς ὁ καλὸς ποιμὴν, ὅστις δὲν ἀφίνει ἀπροστάτευτα τὰ ποίμνια καὶ καθ' ἣν ὥραν ταῦτα μετὰ τὴν νομὴν τῆς ἡμέρας μεταβάσκουσιν εἰς τὴν μάδραν. Πράττει τοῦτο συμπληρῶν καὶ ἐπισφραγίζων τὸ ὅλον ἔργον τῆς ἡμέρας ἐκεῖνης, ἵνα τὸ ἐρ' ἐαυτὸν συγαρησθήτῃ ἐν τῇ πίστει ἀνθρώπου ἀκαταρτίστου· εἰ εἰς ἀπρηλὴ ὑποδοχὴν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Εἰς δὲ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ παραγγέλλει νὰ μεταβῶσι πρὸ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν διὰ τοῦ πλοίου, ἄλλα δὲ πρὸς τὸ μέρος τῆς Καπερναοῦμ, ὅσθεν εἶχον ἀναχωρήσει (Ἰωάν. 6, 17), ἵνα εἰς αὐτοὺς δώτῃ νέαν ἀφορμὴν ἀσφαλεστέρως πίστεως, ὡς δεικνύει τὸ εὐαγγέλιον τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς. Κατὰ δὲ τὴν ἀρηγήτην τοῦ ἱεροῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, συμπληροῦσιν τὴν τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελίου, ὁ Κύριος προέβη εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ λαοῦ τεθαμβωμένου ἤδη καὶ ἀρχομένου ν' ἀντιλαμβάνηται αὐτοῦ ὡς τοῦ ἐπηγγελμένου Μεσσία, ἀλλὰ μηδεμίαν εσφρῆ καὶ ὀριστημένην ἰδέαν ἔχοντας περὶ τοῦ ἀληθινοῦ αὐτοῦ ἀξιώματος· δι' ὃ καὶ ἐσκόπει νὰ ἀρπάξῃ αὐτὸν καὶ ἀνακηρύξῃ βεβαίως ἐπίγειον (Ἰωάν. 6, 14, 15). Μία τοιαύτη τοῦ λαοῦ παράλογος πρᾶξις, μηδὲν κοινὸν ἔχουσα πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου (Ἰωάν. 18, 36), μεγίστης βλάβης ἠδύνατο νὰ γείνη πρόξενος καὶ εἰς αὐτὸν τὸν λαόν καὶ εἰς τὸν καρδιωγαστὴν Κύριον, δι' ὃ καὶ διακρύβει τὸν κίνδυνον ἀναχωρῶν πάλιν εἰς τὸ ἕρος μόνος, ὅσθεν εἶχε κατέλθει μετὰ τῶν μαθητῶν πρὸς διδασκαλίαν καὶ ἄλλην τοῦ λαοῦ εὐεργεσίαν (Ἰωάν. 6, 15).

† Ο ΑΓΓΙΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ, καθηγητοῦ τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, **Τὸ κικόν παρὰ Πλάτωνι**, τμῆμα Β'. Ἀρχὴ τοῦ κακοῦ. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1897 ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ τυπογραφείου. Σελ. 64, 8ον.

Διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ δευτέρου τούτου τεύχους συμπληροῦται ἡ περὶ τοῦ κακοῦ φιλοσοφικῆ θεωρίας τοῦ Πλάτωνος, ἣν περισυνήγαγε καὶ εἰς ἰδίαν ἀπὴρ-

τις πραγματείας, εἰς τὸ ὅλον φιλοσοφικὸν σύστημα τοῦ ὑπέκτου τῶν φιλοσόφων τῆς ἀρχαιότητος ἀποβλέπων, ὁ ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς Χρήστος Ἀνδρουτσός. Ἡ πραγματεία δὲ αὕτη κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον προσοχῆς ἀξία εἶναι καθ' ὅσον εἶναι ἡ πρώτη ἀπόπειρα συστηματικῆς ἐκθέσεως τῶν παρὰ Πλάτωνι σποραδικῶς ἐν τοῖς διαφόροις αὐτοῦ συγγράμμασι λεγομένων ἢ ὑποδηλουμένων περὶ τοῦ κακοῦ, ἄτινα διαφόρως ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἠρμηνεύθησαν καὶ ἐνιαχοῦ διεστράφησαν. Ἀμφοτέρων τῶν τευχῶν τὸ πλεῖστον ἐδημοσιεύθη κατὰ πρῶτον ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ». Καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τεύχει, πέρυσιν ἐκδοθέντι, ἐγένετο λόγος περὶ τῆς ἐνοίας τοῦ κακοῦ, διακρίθεισος τῆς ὕλης εἰς τρία κεφάλαια α'] εἰς τὸ περὶ τοῦ κακοῦ ἐν γένει, πραγματευόμενον τὰ εἰδολογικὰ τοῦ κακοῦ γνωρίσματα (σελ. 1—21). β'] εἰς τὸ περὶ τῶν εἰδῶν τῆς κακίας καὶ τῆς σχέσεως αὐτῶν πρὸς ἄλληλα (σελ. 21—36) καὶ γ'] εἰς τὸ περὶ τῆς ἐνοχίας τοῦ ἀνθρώπου, ἐνθα δεικνύεται ὅτι ὑπαίτιος καὶ τιμωρίας ἀξίος εἶναι ὁ ἀμαρτανῶν ἀνθρώπος, ὡς ἐλεύθερος καὶ συνεπῶς ἐπιδεικτικὸς καταλογισμοῦ τῶν πράξεων αὐτοῦ (σελ. 36—53). Ἐν δὲ τῷ ἐν λόγῳ τεύχει ἐξετάζεται ἡ κατὰ Πλάτων ἀρχὴ τοῦ κακοῦ, καταδεικνυμένου ὅτι κατὰ τὸν φιλόσοφον τοῦτον ἔδρα καὶ πηγὴ τοῦ κακοῦ εἶναι ἡ ὕλη, καίτοι ἀπορῶν ὁ Πλάτων νὰ ἐξηγήσῃ πῶθεν τὸ ἐν τῇ ὕλῃ κακοποιὸν στοιχεῖον συγκαλύπτει τὴν περὶ τοῦτο ἀμυχανίαν διὰ δύο μύθων (σ. 1—20). Καὶ ἐπειρήθησαν μὲν τινες τῶν ἐρμηνευτῶν τοῦ Πλάτωνος νὰ θεωρήσωσι τὴν ἐν τοῖς Νόμοις κακὴν ψυχὴν ὡς κίτρινον τοῦ κακοῦ, ἀλλ' ἡ περὶ ταύτης περιεκτικὴ ἤκιστα φρεσικῶς ἐρμηνεύεται ὡς θέλουσιν οἱ πλείους τῶν ἐρμηνευτῶν. Κατὰ δὲ τὴν ἐξηγήσιν τοῦ συγγραφέως τῆς προκειμένης πραγματείας οὐδαμῶς αὕτη συμβάλλεται εἰς ἐξηγήσιν τοῦ κακοῦ (σ. 20—34). Οὕτω δὲ τῆς ὕλης οὐσης ἀναντιρρήτως ἔδρας τοῦ κακοῦ ζητεῖται πῶς εὐρέθησαν ἐν τῇ ὕλῃ καὶ πῶς ἐξήλθον ἐξ αὐτῆς αἱ ἐν τῷ κόσμῳ τῶν ἰδεῶν οὐσαι τὸ πρῶτον ψυχῆ. Πρὸς τοῦτο δ' ἐρευνῶνται οἱ περὶ πτώσεως καὶ ἐνωματώσεως μύθοι τοῦ Φαίδρου καὶ τῆς Πολιτείας, ἐξ ὧν δεικνύεται ὅτι ἡ μὲν πτώσις προέρχεται ἐκ τυχαίας ἐξασθενήσεως τοῦ διανοητικοῦ μέρους αὐτῆς, ἡ δὲ ἐπανάσθις αὐτῆς εἰς τὸ ὄντως ὄν ἔρχεται ἐκ τῆς βαθμιαίας τῆς ψυχῆς καθάρσεως, δι' ὕψους, φιλοσοφίας ἐν τῇ ἐνωματώσει (σ. 35—56). Εἰς ἐπισφράγισιν δὲ τῆς ὅλης περὶ κακοῦ θεωρίας τοῦ Πλάτωνος προστίθεται ἐν τέλει ἴδιον περὶ Θεοδικίας κεφάλαιον καταλλήλως συνδυαζομένου τῶν σχετικῶν περὶ τούτου χωρίων τοῦ Πλάτωνος (σ. 57—64).

Ἐν γένει δὲ ἡ ὅλη πραγματεία εἶναι πολλῆς προσοχῆς ἀξία διὰ τε τὴν ἐπιστημονικὴν ἀκριβείαν καὶ τὰς πρωτοτύπους ἐρεῦνας καὶ παρατηρήσεις. Πλὴν τῆς συνεχῶς, γινομένης μετ' ἐπιμονῆς ὑπερβαλλούσης ἐπίσεως, ἀνακρίσεως τῶν ἀντιθέτων γνωμῶν, πολλα-

χοῦ ὁ συγγραφεὺς εἰσπεύεται καὶ ἰδίας γνώμας, εἴτε ἀνερευνῶν τὰ αἰτία φαινόμενον τινὸς τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας, εἴτε ἐν ἀντιλεγόμενοις ζητήμασι προτεινῶν νέαν ἰδίαν ἐρμηνεῖν μᾶλλον συμβιβάζουσιν τὰ πράγματα.

Τοιαύτη ἐν ὀλίγοις ἡ φιλοσοφικὴ αὕτη πραγματεία ἦτις καὶ ἐκ τῆς μεγάλῃς ἐλλείψεως παρ' ἡμῖν τοιούτων σοβαρῶν μελετῶν, μείζονα ἐπισπάται ἀξίαν, καταδεικνύουσαν τὸν συγγραφεὰ λίαν ἐντριβῆ περὶ τὴν ἀρχαίαν φιλοσοφίαν, ἧς τὰ συγγράμματα μετὰ ἀδράς ἐλληνομαθείας εὐχερῶς κατανοεῖ καὶ διασαφηνίζει.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΝ ΜΑΘΗΜΑ ΕΝ ΚΟΝΤΟΣΚΑΛΙΩ

Αὔριον Κυριακὴν, περὶ τὴν 7¹/₂ μ. μ. ἀναπτύχθησεται ὑπὸ τοῦ ἱερολογιωτάτου Ἱεροθέου Τεκνοπόλου ἡ ἐξῆς ρήσις τοῦ Κυρίου· «*Εἰσελθετε διὰ τῆς στενῆς πόλης . . . οἱ στενὴ ἡ πόλις, καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ οἱ ἐλθόντες εἰσὶν οἱ ἐδρίσκοντες αὐτήν*» (Ματθ. ζ' 13).

ΓΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΙΝΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀριθμ. Πρωτ. 134.

Προσκαλεῖται ὁ Παναγιώτης Μαυροῦδῃ Καργαεὼργῃ ὑπήκοος ὀθωμανός, δρμώμενος ἐκ Μαρωνείας νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγ γέλυματος ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὄραν 3 τουριστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μίαις ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου τῆς ἐν Δεδεαγατῆ Ἱερᾷ Μητροπόλει Αἴνου αὐτοπροσώπως εἴτε διὰ νομίμου ἀντιπροσώπου ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Μερπῆς Κυριακοῦ Εὐμορριάδου ἐκ Μαρωνείας, ὑπηκόου ὀθωμανῆς καὶ κατοικοῦ Δεδεαγατῆ ἐπὶ διαζεύξει ἐν ἐναντίῳ δὲ περιπτώσει ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγῆ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παρούσα κλήσις δημοσιεύθησεται κατὰ συνέχειαν τρις διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδόμενων ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν Δεδεαγατῆ τῆ 2 Ἰουλίου 1897.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ Αἴνου ΔΟΥΚΑΣ

2

Ὅτι ἀκριβῆς ἀντίγραφον αὐθημέρον.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ Αἴνου ΔΟΥΚΑΣ.

Ὁ Γραμματεὺς

Ἀρχιῆ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΣΚΑΡΙΣ

Ὁ ὑπεύθυνος I. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ